

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 juni 2026

WETSONTWERP

tot omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 en andere bepalingen

Inhoud	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van wet.....	51
Impactanalyse	75
Advies van de Raad van State.....	89
Wetsontwerp	131
Concordantietabel Richtlijn - wetsontwerp	229
Concordantietabel wetsontwerp - Richtlijn	245
Coördinatie van de artikelen	257
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit	323

DE URGENTIEVERKLARING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 juin 2026

PROJET DE LOI

portant transposition de la directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673 et autres dispositions

Sommaire	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs.....	4
Avant-projet de loi	51
Analyse d'impact	82
Avis du Conseil d'État	89
Projet de loi	131
Tableau de concordance directive - projet de loi.....	237
Tableau de concordance projet de loi - directive	251
Coordination des articles	289
Avis de l'Autorité de protection des données.....	343

L'URGENCE A ÉTÉ DEMANDÉE PAR LE GOUVERNEMENT CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.

03872

De regering heeft dit wetsontwerp op 11 juni 2026 ingediend. Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 11 juin 2026.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 11 juni 2026 door de Kamer ontvangen. Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 11 juin 2026.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
PS	: Parti Socialiste
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	: Les Engagés
Vooruit	: Vooruit
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Anders.	: Anders.
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
ONAFH/INDÉP	: Onafhankelijk-Indépendant

<i>Afkorting bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 56 0000/000	Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000	Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp beoogt de omzetting in Belgisch recht van Richtlijn (EU) 2024/1226, met als doel de strafrechtelijke handhaving van schendingen van beperkende maatregelen van de Unie te harmoniseren. Het ontwerp past bestaande wetgeving aan en bouwt een coherent nationaal kader uit dat aansluit bij de Europese minimumnormen inzake strafbaarstelling en sanctionering. Het voorziet in een algemene hervorming van het bestaande rechtskader inzake beperkende maatregelen, met bijzondere aandacht voor de nood aan uniforme, doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties, alsook voor een betere coördinatie tussen de betrokken autoriteiten.

De omzetting gebeurt hoofdzakelijk via een grondige hervorming van de wet van 13 mei 2003, die als ankerpunt fungeert voor de uitvoering van beperkende maatregelen, evenals via aanpassingen aan andere bestaande wetgeving. Het ontwerp behoudt de keuze voor specifieke wetgeving ("lex specialis") en stemt de nieuwe regeling af op het nieuw Strafwetboek, met als doel een coherent en leesbaar rechtskader te creëren met uniforme bestraffing voor gelijkaardige inbreuken. Dit wordt gerealiseerd door de vervanging van versnipperde strafbepalingen door een geharmoniseerd systeem dat grotendeels steunt op de aangepaste wet van 13 mei 2003.

De bepalingen van de wet van 13 mei 2003 werken deze hervorming concreet uit door een uitgebreid kader inzake toezicht, opsporing, samenwerking en sanctionering in te voeren. Zij voorzien in de aanduiding van bevoegde autoriteiten en ambtenaren, bepalen hun onderzoeksbevoegdheden en omkaderen deze door de beginselen van finaliteit, proportionaliteit en subsidiariteit. Daarnaast regelen zij de samenwerking en coördinatie tussen nationale en Europese autoriteiten, de uitwisseling van informatie en de bescherming van persoonsgegevens. Tegelijk worden administratieve en strafrechtelijke sanctiemechanismen uitgewerkt, inclusief regels inzake verzwarende en verzachtende omstandigheden en de rol van bevoegde instanties bij de oplegging van sancties.

RÉSUMÉ

Le présent projet de loi vise à assurer la transposition en droit belge de la directive (UE) 2024/1226, en vue d'harmoniser la répression pénale des violations des mesures restrictives de l'Union. À cette fin, il adapte la législation existante et met en place un cadre national cohérent, conforme aux normes minimales européennes en matière d'incrimination et de sanction. Il prévoit une réforme générale du cadre juridique applicable aux mesures restrictives, en portant une attention particulière à la nécessité de prévoir des sanctions uniformes, effectives, proportionnées et dissuasives, ainsi qu'à l'amélioration de la coordination entre les autorités concernées.

Cette transposition est principalement réalisée au moyen d'une réforme approfondie de la loi du 13 mai 2003, qui constitue le point d'ancrage de la mise en œuvre des mesures restrictives, ainsi que par des adaptations apportées à d'autres législations existantes. Le projet maintient le choix d'une législation spécifique ("lex specialis") et articule le nouveau régime avec le nouveau Code pénal, afin de créer un cadre juridique cohérent et lisible garantissant une répression uniforme des infractions similaires. Cet objectif est atteint par le remplacement de dispositions pénales fragmentées par un système harmonisé reposant, dans une large mesure, sur la loi du 13 mai 2003 telle que modifiée.

Les dispositions de la loi du 13 mai 2003 mettent concrètement en œuvre cette réforme en instaurant un cadre étendu en matière de supervision, de recherche, de coopération et de sanction. Elles prévoient la désignation des autorités et des agents compétents, définissent leurs pouvoirs d'enquête et les encadrent par les principes de finalité, de proportionnalité et de subsidiarité. Elles règlent en outre la coopération et la coordination entre les autorités nationales et européennes, l'échange d'informations ainsi que la protection des données à caractère personnel. Elles précisent enfin les mécanismes de sanctions administratives et pénales, y compris les règles relatives aux circonstances aggravantes et atténuantes ainsi qu'au rôle des autorités compétentes dans l'imposition des sanctions.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsontwerp beoogt de omzetting in Belgisch recht van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 (hierna "Richtlijn 2024/1226").

Hiertoe worden een aantal bestaande wetten aangepast en aangevuld volgens de vereisten van deze richtlijn. Het strafrechtelijk kader betreffende de ontwijking van en inbreuken op beperkende maatregelen opgelegd door de Europese Unie wordt geharmoniseerd, zowel op het Europees niveau als op nationaal niveau.

ALGEMENE TOELICHTING

Na de Russische aanval op Oekraïne in februari 2022 was het de wens van de Europese Unie om over te kunnen gaan tot de confiscatie van Russische tegoeden alsook om de ontwijking van en inbreuken op deze maatregelen streng te bestraffen. Dit leidde tot het voorstel van de Europese Commissie om op strafrechtelijk vlak een harmonisatie door te voeren van de onderscheiden wetgevingen van de lidstaten. In 2024 werd de richtlijn 2024/1226 aangenomen door de Raad en het Europees Parlement voor wat betreft de bestraffing. De lidstaten moeten vervolgens deze richtlijn omzetten in nationaal recht.

De harmonisatie van de strafrechtelijke confiscatie wordt doorgevoerd door Richtlijn (EU) 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen.

De Richtlijn 2024/1226 verplicht de lidstaten om doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke en niet-strafrechtelijke sancties in te voeren voor de schending van de beperkende maatregelen opgelegd door de toepasselijke verordeningen genomen door de Europese Unie. Richtlijn 2024/1226 stelt gemeenschappelijke minimumvoorschriften vast voor de definities van strafbare gedragingen die inbreuk maken op de beperkende maatregelen van de Unie. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat dergelijke gedragingen strafrechtelijke delicten vormen wanneer zij opzettelijk geschieden en in strijd zijn met een verbod dat of een verplichting die een beperkende maatregel van de Unie vormt of die

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de texte vise à transposer en droit belge la directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union, et modifiant la directive (UE) 2018/1673 (ci-après "directive 2024/1226").

À cette fin, plusieurs lois existantes sont adaptées et complétées conformément aux exigences de cette directive. Le cadre pénal relatif au contournement et aux infractions aux mesures restrictives imposées par l'Union européenne est harmonisé, tant au niveau européen qu'au niveau national.

EXPOSÉ GÉNÉRAL

Après l'attaque russe contre l'Ukraine en février 2022, l'Union européenne a exprimé le souhait de pouvoir procéder à la confiscation des avoirs russes, ainsi que de sanctionner sévèrement toute tentative de contournement ou toute infraction aux mesures restrictives adoptées. Cela a conduit à une proposition de la Commission européenne visant à harmoniser, sur le plan pénal, les législations des États membres. En 2024, la directive 2024/1226 a été adoptée par le Conseil et le Parlement européen en ce qui concerne les sanctions. Les États membres doivent ensuite transposer cette directive dans leur droit national.

L'harmonisation de la confiscation pénale est mise en œuvre par la directive (UE) 2024/1260 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la saisie et à la confiscation des avoirs.

La directive 2024/1226 impose aux États membres d'introduire des sanctions pénales et non pénales efficaces, proportionnées et dissuasives en cas de violation des mesures restrictives imposées par les règlements applicables adoptés par l'Union européenne. Elle établit des règles minimales communes concernant la définition des comportements pénaux constituant une infraction aux mesures restrictives de l'Union. Les États membres doivent veiller à ce que ces comportements constituent des infractions pénales lorsqu'ils sont commis intentionnellement et en violation d'une interdiction ou d'une obligation découlant d'une mesure restrictive de l'Union ou définie dans une disposition nationale mettant en

is uiteengezet in een nationale bepaling tot uitvoering van een beperkende maatregel van de Unie, indien nationale uitvoering van die maatregel vereist is. Ook als bepaalde gedragingen uit grove nalatigheid worden begaan, moeten het strafrechtelijke delicten vormen.

Richtlijn 2024/1226 bevat de volgende onderdelen:

- onderwerp en toepassingsgebied;
- definities;
- schending van beperkende maatregelen van de Unie (de strafrechtelijke delicten);
- strafbaarstelling van uitlokking, medeplichtigheid en poging;
- strafsancities tegen natuurlijke personen;
- aansprakelijkheid van rechtspersonen;
- strafsancities tegen rechtspersonen;
- verzwarende omstandigheden;
- verzachtende omstandigheden;
- bevrozing en confiscatie;
- verjaringstermijnen;
- rechtsmacht;
- onderzoeksmiddelen;
- melding van schendingen van beperkende maatregelen van de Unie en bescherming van personen die dergelijke schendingen melden (“klokkenluiders”);
- coördinatie en samenwerking tussen bevoegde autoriteiten binnen een lidstaat;
- samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, de Commissie, Europol, Eurojust en het Europees Openbaar Ministerie;
- vereisten voor statistieken;
- toevoeging van schending van beperkende maatregelen aan de lijst van onderliggende criminele activiteiten voor witwassen.

œuvre une telle mesure, lorsque cette mise en œuvre nationale est requise. Certains comportements commis par négligence grave doivent également être qualifiés d’infractions pénales.

La directive 2024/1226 contient les éléments suivants:

- objet et champ d’application;
- définitions;
- violation des mesures restrictives de l’Union (les infractions pénales);
- incrimination de la provocation, de la complicité et de la tentative;
- sanctions pénales à l’encontre des personnes physiques;
- responsabilité des personnes morales;
- sanctions pénales à l’encontre des personnes morales;
- circonstances aggravantes;
- circonstances atténuantes;
- gel et confiscation;
- délais de prescription;
- compétence juridictionnelle;
- moyens d’enquête;
- signalement des violations des mesures restrictives de l’Union et protection des personnes qui signalent ces violations (“lanceurs d’alerte”);
- coordination et coopération entre les autorités compétentes au sein d’un État membre;
- coopération entre les autorités compétentes des États membres, la Commission, Europol, Eurojust et le Parquet européen;
- exigences en matière de statistiques;
- ajout de la violation des mesures restrictives à la liste des activités criminelles sous-jacentes au blanchiment de capitaux.

1. Doelstelling en achtergrond van Richtlijn (EU) 2024/1226

De richtlijn beoogt de strafrechtelijke handhaving van de schending van EU-beperkende maatregelen te harmoniseren in alle lidstaten van de Europese Unie. Tot op heden verschilden de regels aanzienlijk per lidstaat. In sommige lidstaten waren dergelijke schendingen enkel administratief sanctioneerbaar, in andere waren ze reeds strafbaar, maar met uiteenlopende straffen.

De Europese Unie acht het noodzakelijk om tot een gemeenschappelijk minimumniveau van strafbaarstelling en bestraffing te komen, waarbij:

- sancties doeltreffend, evenredig en afschrikkend moeten zijn;
- het grensoverschrijdende karakter van sancties (zoals het omzeilen via buitenlandse tussenpersonen of ketenstructuren) uniform wordt aangepakt.

Beperkende maatregelen van de Europese Unie, zoals maatregelen betreffende de bevrozing van tegoeden en economische middelen, het verbod op het beschikbaar stellen van tegoeden en economische middelen en het verbod op binnenkomst op of doorreis via het grondgebied van een lidstaat, alsook sectorale economische en financiële maatregelen en wapenembargo's, zijn een essentieel instrument voor de bevordering van de doelstellingen van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid ("GBVB"), zoals bepaald in artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("VEU") (Overweging 2).

De ongelijkheid tussen nationale systemen leidt volgens de Europese Unie tot zwakke schakels in de handhaving van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB).

De richtlijn stelt minimumnormen vast voor de definitie van strafbare feiten en sancties bij schending van sanctieregimes, met als doel de effectiviteit en coherentie van het EU-sanctiebeleid te versterken.

De richtlijn bouwt voort op Raadsbesluit (EU) 2022/2332¹, waarin schending van beperkende

¹ Besluit (EU) 2022/2332 van de Raad van 28 november 2022 betreffende het aanmerken van de schending van beperkende maatregelen van de Unie als een vorm van criminaliteit die voldoet aan de in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie genoemde criteria.

1. Objectif et contexte de la directive (UE) 2024/1226

La directive vise à harmoniser l'application pénale des violations des mesures restrictives de l'UE dans tous les États membres de l'Union européenne. Jusqu'à présent, les règles variaient considérablement d'un État membre à l'autre. Dans certains pays, ces violations étaient uniquement sanctionnées de manière administrative, tandis que dans d'autres, elles étaient déjà pénalement réprimées, mais avec des peines divergentes.

L'Union européenne estime qu'il est nécessaire d'établir un niveau minimal commun de criminalisation et de sanction, selon les principes suivants:

- les sanctions doivent être efficaces, proportionnées et dissuasives;
- le caractère transfrontalier des infractions (comme le contournement via des intermédiaires étrangers ou des structures en chaîne) doit être traité de manière uniforme.

Les mesures restrictives de l'Union européenne – telles que le gel des avoirs et des ressources économiques, l'interdiction de mise à disposition de ces avoirs et ressources, l'interdiction d'entrée ou de transit sur le territoire d'un État membre, ainsi que les mesures économiques et financières sectorielles et les embargos sur les armes – constituent un instrument essentiel pour la promotion des objectifs de la politique étrangère et de sécurité commune ("PESC"), tels que définis à l'article 21 du Traité sur l'Union européenne ("TUE") (Considérant 2).

Selon l'Union européenne, les disparités entre les systèmes nationaux créent des maillons faibles dans l'application de la politique étrangère et de sécurité commune (PESC).

La directive établit des normes minimales pour la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des régimes de sanctions, dans le but de renforcer l'efficacité et la cohérence de la politique de sanctions de l'UE.

Elle s'appuie sur la décision du Conseil (UE) 2022/2332¹, qui reconnaît la violation des mesures

¹ Décision (UE) 2022/2332 du Conseil du 28 novembre 2022 relative à l'identification de la violation des mesures restrictives de l'Union en tant que domaine de criminalité qui remplit les critères visés à l'article 83, paragraphe 1, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne.

maatregelen als een bijzonder ernstig misdrijf werd erkend overeenkomstig artikel 83 VWEU.

Dit Raadsbesluit stelt ook dat het noodzakelijk is dat de lidstaten beschikken over doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie. Het is eveneens noodzakelijk dat die sancties van toepassing zijn op de omzeiling van beperkende maatregelen van de Unie (Overweging 4).

2. Reikwijdte en definities van Richtlijn (EU) 2024/1226

De Richtlijn definieert strafbare gedragingen (artikel 3), voorziet in sancties voor natuurlijke personen (artikel 5), en regelt de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen (artikelen 6 en 7). Daarnaast bevat zij bepalingen over verzwarende en verzachtende omstandigheden, bevrozing en confiscatie van activa, verjaringstermijnen, rechtsmacht, samenwerking met EU-instellingen, en bescherming van melders.

De richtlijn stelt minimumregels vast inzake:

- welke gedragingen strafbaar zijn als strafrechtelijke delicten bij schending van EU-sancties;
- de minimale maximumgevangenisstraffen voor natuurlijke personen;
- de soorten sancties en boeten voor rechtspersonen;
- verzwarende en verzachtende omstandigheden;
- onderzoeksmiddelen, bevoegdheden, en samenwerking tussen autoriteiten;
- rapportageverplichtingen en gegevensverzameling.

De richtlijn is van toepassing op zowel bestaande als toekomstige beperkende maatregelen van de Unie die vastgesteld worden op basis van artikel 29 VEU of artikel 215 VWEU. Dit zijn maatregelen zoals de bevrozing van tegoeden en economische middelen, het verbod om tegoeden en economische middelen beschikbaar te stellen en het verbod om het grondgebied van een lidstaat van de Unie binnen te komen, alsook sectorale economische maatregelen en wapenembargo's.

De richtlijn definieert in artikel 2 een aantal begrippen duidelijk afbakenend in de context van de beperkende

restrictives comme une infraction particulièrement grave au sens de l'article 83 du TFUE.

Cette décision du Conseil indique également qu'il est nécessaire que les États membres disposent de sanctions efficaces, proportionnées et dissuasives en cas de violation des mesures restrictives de l'Union. Il est également nécessaire que ces sanctions s'appliquent au contournement des mesures restrictives de l'Union (Considérant 4).

2. Portée et définitions de la directive (UE) 2024/1226

La directive définit les comportements constitutifs d'infractions pénales (article 3), prévoit des sanctions à l'encontre des personnes physiques (article 5) et régit la responsabilité pénale des personnes morales (articles 6 et 7). Elle contient également des dispositions relatives aux circonstances aggravantes et atténuantes, au gel et à la confiscation des avoirs, aux délais de prescription, à la compétence juridictionnelle, à la coopération avec les institutions de l'UE et à la protection des personnes qui signalent des violations.

La directive établit des règles minimales concernant:

- les comportements qui doivent être considérés comme des infractions pénales en cas de violation des sanctions de l'UE;
- les peines minimales d'emprisonnement maximales pour les personnes physiques;
- les types de sanctions et d'amendes applicables aux personnes morales;
- les circonstances aggravantes et atténuantes;
- les moyens d'enquête, les compétences et la coopération entre les autorités;
- les obligations de rapport et la collecte de données.

La directive s'applique aux mesures restrictives de l'Union, existantes et futures, adoptées sur la base de l'article 29 du TUE ou de l'article 215 du TFUE. Il s'agit notamment de mesures telles que le gel des avoirs et des ressources économiques, l'interdiction de mise à disposition de ces avoirs et ressources, l'interdiction d'entrée ou de transit sur le territoire d'un État membre de l'Union, ainsi que des mesures économiques sectorielles et des embargos sur les armes.

L'article 2 de la directive définit clairement un certain nombre de notions dans le contexte des mesures

maatregelen opgelegd door de Europese Unie (ook “sanctieregimes” genoemd). Deze begrippen moeten namelijk op dezelfde wijze worden toegepast als dat zij worden toegepast door de Europese verordeningen die de beperkende maatregelen opleggen. De opgenomen begrippen in dit artikel 2 van de richtlijn zijn aldus identiek gedefinieerd als de definities in de Europese verordeningen zelf.

3. Strafbare gedragingen (Artikel 3)

Dit artikel 3 bevat de inbreuken die strafbaar moeten worden gesteld. De richtlijn verplicht lidstaten om een brede waaier aan gedragingen strafbaar te stellen, wanneer deze opzettelijk worden gepleegd of, in bepaalde gevallen, bij grove nalatigheid. Dit zijn:

1° Financiering:

— directe of indirecte overdracht van tegoeden aan gesanctioneerde personen of entiteiten, inclusief via tussenpersonen of dekmantelbedrijven;

2° Niet-bevriezen van tegoeden:

— het niet bevroren van geld, cryptoactiva, onroerend goed of economische middelen die onder een sanctieregime vallen;

3° Overtreding reisverbod:

— het toelaten of vergemakkelijken van toegang of doorreis van gesanctioneerde natuurlijke personen op of via het grondgebied van de lidstaten;

4° Illegale transacties:

— aangaan of voortzetten van economische betrekkingen met gesanctioneerde staten of staats gelieerde entiteiten, waaronder overheidsopdrachten;

5°-7° Handel en dienstverlening:

— overtreding van export-, import-, doorvoer- of dienstverleningsverboden, inclusief militaire goederen, producten voor tweërlei gebruik en technische ondersteuning;

8° Omzeiling:

— misbruik van derde partijen of juridische structuren om sancties te omzeilen, niet-melden van onderworpen tegoeden of informatie;

restrictives imposées par l’Union européenne (également appelées “régimes de sanctions”). Ces définitions doivent être appliquées de manière identique à celles utilisées dans les règlements européens qui imposent les mesures restrictives. Les termes définis dans cet article 2 de la directive sont donc identiques à ceux figurant dans les règlements européens eux-mêmes.

3. Actes criminels (Article 3)

L’article 3 énumère les infractions devant être pénalement sanctionnées. La directive oblige les États membres à incriminer un large éventail de comportements lorsqu’ils sont commis intentionnellement ou, dans certains cas, par négligence grave. Il s’agit notamment des actes suivants:

1° Financement:

— transfert direct ou indirect de fonds à des personnes ou entités sanctionnées, y compris via des intermédiaires ou des sociétés écrans;

2° Non-gel des avoirs:

— le fait de ne pas geler des fonds, des cryptoactifs, des biens immobiliers ou des ressources économiques soumis à un régime de sanctions;

3° Violation d’interdiction de pénétrer sur le territoire de l’Union européenne:

— autoriser ou faciliter l’entrée ou le transit de personnes physiques sanctionnées sur ou via le territoire des États membres;

4° Transactions illégales:

— établir ou poursuivre des relations économiques avec des États sanctionnés ou des entités affiliées à l’État, y compris dans le cadre de marchés publics;

5°-7° Commerce et services:

— violation des interdictions d’exportation, d’importation, de transit ou de prestation de services, y compris pour les équipements militaires, les biens à double usage et l’assistance technique;

8° Contournement:

— utilisation abusive de tiers ou de structures juridiques pour contourner les sanctions, non-déclaration de fonds soumis ou d’informations pertinentes;

9° Schending van vergunningsvoorwaarden:

— handelen in strijd met voorwaarden van een vergunning op basis van een EU-sanctie.

De lidstaten mogen gedragingen met een waarde minder dan 10.000 euro uitsluiten van strafrechtelijke vervolging, maar enkel mits cumulatieve gedragingen van dezelfde dader wel strafbaar blijven indien zij samen de drempel overschrijden.

Daarnaast bevat artikel 3 de bescherming van het beroepsgeheim voor beoefenaars van juridische beroepen in het kader van het bepalen van de rechtspositie van hun cliënt of bij het verdedigen of vertegenwoordigen van die cliënt tijdens, of betreffende, gerechtelijke procedures, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van dergelijke procedures.

Bijkomend voorziet dit artikel in een uitzondering voor humanitaire hulp aan personen in nood of activiteiten ter ondersteuning van menselijke basisbehoeften die worden verstrekt overeenkomstig de beginselen van onpartijdigheid, menselijkheid, neutraliteit en onafhankelijkheid en, indien toepasselijk, het internationaal humanitair recht.

4. Medeplichtigheid en poging (Artikel 4)

De richtlijn voorziet dat voor de inbreuken onder artikel 3 ook uitlokking en medeplichtigheid bij deze inbreuken strafbaar moeten zijn. De poging is strafbaar voor met name de economische inbreuken.

5. Sancties tegen natuurlijke personen (Artikel 5)

De inbreuken bepaald door artikel 3 en 4 dienen strafbaar te worden gesteld met doeltreffende, evenredige en afschrikkende strafrechtelijke sancties.

De richtlijn legt minimumniveaus vast voor de maximale gevangenisstraffen, afhankelijk van de inbreuk en het financiële belang ervan:

— minstens 1 jaar bij niet-melding van activa hoger dan 100.000 euro;

— minstens 3 jaar voor overtreding van reisverboden;

— minstens 5 jaar voor:

— bevroezingsinbreuken;

— omzeilingshandelingen met substantiële waarde,

9° Violation des conditions d'autorisation:

— agir en contradiction avec les conditions d'une autorisation délivrée dans le cadre d'une sanction de l'UE.

Les États membres peuvent exclure de la poursuite pénale les comportements dont la valeur est inférieure à 10.000 euros, à condition que les actes cumulatifs d'un même auteur soient pénalement réprimés si leur valeur totale dépasse ce seuil.

L'article 3 prévoit également la protection du secret professionnel des praticiens du droit dans le cadre de la détermination de la situation juridique de leur client ou lors de la défense ou de la représentation de celui-ci dans le cadre de procédures judiciaires, y compris pour les conseils relatifs à l'introduction ou à l'évitement de telles procédures.

Enfin, une exception est prévue pour l'aide humanitaire apportée à des personnes dans le besoin ou pour des activités visant à répondre aux besoins humains fondamentaux, à condition qu'elles soient fournies conformément aux principes d'impartialité, d'humanité, de neutralité et d'indépendance, et, le cas échéant, au droit international humanitaire.

4. Complicité et tentative (Article 4)

La directive prévoit que l'incitation et la complicité dans les infractions visées à l'article 3 doivent également être pénalement réprimées. La tentative est punissable, notamment pour les infractions économiques.

5. Sanctions à l'encontre des personnes physiques (Article 5)

Les infractions définies aux articles 3 et 4 doivent être sanctionnées par des peines pénales efficaces, proportionnées et dissuasives.

La directive fixe des niveaux minimaux pour les peines maximales d'emprisonnement, en fonction de la nature de l'infraction et de son importance financière:

— au moins 1 an en cas de non-déclaration d'actifs supérieurs à 100.000 euros;

— au moins 3 ans pour violation des interdictions de voyager;

— au moins 5 ans pour:

— infractions liées au gel des avoirs;

— actes de contournement d'une valeur substantielle;

— transacties of leveringen van goederen/diensten vanaf 100.000 euro;

— bij militaire of dual-use goederen, ongeacht waarde.

Daarnaast zijn er bijkomende sancties mogelijk zoals:

— geldboeten die in verhouding staan tot de ernst van de gedraging en tot de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken natuurlijke persoon;

— intrekking van vergunningen en toestemmingen voor het uitoefenen van activiteiten die tot het plegen van het betrokken strafrechtelijk delict hebben geleid;

— openbaarmaking van vonnissen (met privacy waarborgen).

6. Aansprakelijkheid en sancties voor rechtspersonen (Artikelen 6–7)

— Aansprakelijkheid:

Een rechtspersoon is aansprakelijk wanneer een leidinggevende, of een ondergeschikte zonder voldoende toezicht, een delict pleegt ten voordele van de organisatie.

— Sancties kunnen gelboeten zijn:

— 1 % van wereldwijde omzet of een vast bedrag van 8 miljoen euro (lichte overtredingen);

— 5 % van wereldwijde omzet of een vast bedrag van 40 miljoen euro (ernstige).

Andere mogelijke maatregelen zijn onder meer de uitsluiting van subsidies, de intrekking van vergunningen, de gerechtelijke ontbinding en de openbaarmaking van vonnissen.

7. Verzwarende en verzachtende omstandigheden (Artikelen 8–9)

Een of meerdere van de volgende omstandigheden dienen als verzwarend te worden beschouwd:

— de inbreuk werd gepleegd in het kader van een criminele organisatie;

— er werden valse of vervalste documenten gebruikt;

— transactions ou livraisons de biens/services à partir de 100.000 euros;

— infractions impliquant des biens militaires ou à double usage, quelle que soit leur valeur.

Des sanctions supplémentaires peuvent également être appliquées, telles que:

— des amendes proportionnées à la gravité du comportement et aux circonstances financières et personnelles de la personne concernée;

— le retrait de permis et d'autorisations pour exercer des activités ayant conduit à la commission de l'infraction pénale;

— la publication des jugements (avec garanties de confidentialité des données à caractère personnel).

6. Responsabilité et sanctions des personnes morales (Articles 6–7)

— Responsabilité:

Une personne morale est tenue responsable lorsqu'un dirigeant ou un subordonné, agissant sans supervision adéquate, commet une infraction au bénéfice de l'organisation.

— Les sanctions peuvent inclure des amendes telles que:

— 1 % du chiffre d'affaires mondial ou un montant fixe de 8 millions d'euros (infractions mineures);

— 5 % du chiffre d'affaires mondial ou un montant fixe de 40 millions d'euros (infractions graves).

Parmi les autres mesures possibles figurent, l'exclusion des subventions, le retrait des autorisations, la dissolution judiciaire et la publication des jugements.

7. Circonstances aggravantes et atténuantes (Articles 8–9)

Une ou plusieurs des circonstances suivantes doivent être considérées comme aggravantes:

— l'infraction a été commise dans le cadre d'une organisation criminelle;

— des documents faux ou falsifiés ont été utilisés;

— de inbreuk werd gepleegd door een overheidsfunctionaris of beroepsbeoefenaar;

— er is sprake van herhaling van de inbreuk;

— de inbreuk heeft aanzienlijk financieel voordeel opgeleverd, zou naar verwachting aanzienlijk financieel voordeel opleveren of heeft aanzienlijke uitgaven voorkomen, direct of indirect, voor zover dergelijke voordelen of uitgaven kunnen worden vastgesteld;

— de dader vernietigde bewijsmateriaal of intimideerde getuigen of klagers;

Minstens één of meerdere van de volgende omstandigheden dienen als verzachtend te worden beschouwd:

— de dader verleent medewerking aan de opsporing van andere daders;

— de dader verstrekt cruciale informatie aan de autoriteiten.

8. Procedurele bepalingen (artikelen 10 tot 12)

— Bevriezing en confiscatie (Art. 10):

De lidstaten moeten goederen en opbrengsten kunnen strafrechtelijk kunnen bevriezen of confisqueren, ook bij omzeiling.

— Verjaring (Art. 11):

De verjaringstermijn voor inbreuken moet voldoende lang zijn zodat inbreuken nadat zij zijn gepleegd, nog het voorwerp kunnen zijn van onderzoek, vervolging, een proces en berechting. De verjaringstermijn bedraagt ten minste 5 jaar na het plegen van de inbreuk wanneer de maximumgevangenisstraf ten minste vijf jaar bedraagt. Kortere dan vijf jaar is mogelijk mits stuiting of opschorting maar de termijn moet minstens drie jaar zijn.

— Rechtsmacht (Art. 12):

De richtlijn vereist dat lidstaten rechtsmacht vestigen op basis van territorialiteit, nationaliteit of vlag. Lidstaten hebben rechtsmacht voor:

— inbreuken op het eigen grondgebied;

— inbreuken aan boord van een vaartuig of een vliegtuig dat in de betrokken lidstaat is geregistreerd of er de vlag van voert;

— l'infraction a été commise par un agent public ou un professionnel;

— il y a récidive;

— l'infraction a généré un avantage financier important, est susceptible d'en générer un, ou a permis d'éviter des dépenses importantes, directement ou indirectement, dans la mesure où ces avantages ou économies peuvent être établis;

— l'auteur a détruit des preuves ou intimidé des témoins ou des plaignants.

Au moins une ou plusieurs des circonstances suivantes doivent être considérées comme atténuantes:

— l'auteur collabore à l'identification d'autres auteurs;

— l'auteur fournit des informations cruciales aux autorités.

8. Dispositions procédurales (Articles 10 à 12)

— Gel et confiscation (Art. 10):

Les États membres doivent être en mesure de geler ou de confisquer pénalement des biens et des produits, y compris en cas de contournement des sanctions.

— Prescription (Art. 11):

Le délai de prescription des infractions doit être suffisamment long pour permettre qu'une infraction, une fois commise, puisse encore faire l'objet d'une enquête, de poursuites, d'un procès et d'un jugement. Ce délai est d'au moins 5 ans après la commission de l'infraction lorsque la peine maximale d'emprisonnement est d'au moins cinq ans. Un délai inférieur à cinq ans est possible à condition qu'il puisse être interrompu ou suspendu, mais il doit être d'au moins 3 ans.

— Compétence juridictionnelle (Art. 12):

La directive exige que les États membres établissent leur compétence sur la base de la territorialité, de la nationalité ou du pavillon. Les États membres sont compétents pour:

— les infractions commises sur leur propre territoire;

— les infractions commises à bord d'un navire ou d'un aéronef immatriculé dans l'État membre concerné ou battant son pavillon;

— inbreuken door eigen onderdanen.

De lidstaten kunnen hun rechtsmacht uitbreiden naar inbreuken die buiten hun grondgebied zijn gepleegd. Wanneer een lidstaat hiertoe besluit dan dient zij in een aantal gevallen de Europese Commissie hiervan op de hoogte te stellen.

Wanneer een inbreuk onder de rechtsmacht van meer dan één lidstaat valt, dienen die lidstaten samen te werken om te bepalen welke lidstaat de strafprocedure moet voeren. Desgevallend wordt de zaak naar Eurojust verwezen.

9. Onderzoeksmiddelen en samenwerking (Artikelen 13, 15 en 16)

De lidstaten moeten aan de bevoegde autoriteiten doeltreffende onderzoeksmiddelen beschikbaar stellen, zoals die bestaan voor de bestrijding van georganiseerde criminaliteit of andere ernstige criminaliteit. Dergelijke middelen kunnen onder meer bestaan uit het onderschepen van communicatie, het schaduwen van personen, met inbegrip van elektronisch toezicht, het controleren van bankrekeningen en andere middelen voor financieel onderzoek (Overweging 32).

De bevoegde autoriteiten van de lidstaten moeten met elkaar samenwerken via en met Europol, Eurojust en het Europees Openbaar Ministerie, binnen hun respectieve bevoegdheden en in overeenstemming met het toepasselijke rechtskader. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten moeten ook onderling en met de Commissie informatie uitwisselen over praktische kwesties (Overweging 35).

De richtlijn verplicht een nationale coördinatie tussen alle betrokken bevoegde autoriteiten. Hiertoe moeten de lidstaten een orgaan of lichaam aanduiden dat zal instaan voor deze coördinatie en dat een aantal taken verplicht moet uitvoeren.

De Europese Commissie kan tot slot ondersteunende netwerken oprichten en statistieken verzamelen. Het netwerk tot ondersteuning is momenteel de Task Force Freeze & Seize die door de Commissie werd opgericht in maart 2022 als reactie op de invasie van Oekraïne door Rusland.

— les infractions commises par leurs ressortissants.

Les États membres peuvent étendre leur compétence aux infractions commises en dehors de leur territoire. Lorsqu'un État membre décide d'exercer cette compétence, il doit en informer la Commission européenne dans certains cas.

Lorsque une infraction relève de la compétence de plusieurs États membres, ceux-ci doivent coopérer pour déterminer quel État mènera la procédure pénale. Le cas peut, le cas échéant, être transmis à Eurojust.

9. Moyens d'enquête et coopération (Articles 13, 15 et 16)

Les États membres doivent mettre à la disposition des autorités compétentes des moyens d'enquête efficaces, similaires à ceux utilisés pour lutter contre la criminalité organisée ou d'autres formes de criminalité grave. Ces moyens peuvent inclure notamment l'interception de communications, la surveillance de personnes, y compris par des moyens électroniques, le contrôle des comptes bancaires et d'autres outils d'enquête financière (Considérant 32).

Les autorités compétentes des États membres doivent coopérer entre elles ainsi qu'avec Europol, Eurojust et le Parquet européen, dans le cadre de leurs compétences respectives et conformément au cadre juridique applicable. Elles doivent également échanger des informations avec la Commission européenne sur des questions pratiques (Considérant 35).

La directive impose une coordination nationale entre toutes les autorités compétentes concernées. À cette fin, les États membres doivent désigner un organe ou une entité chargé de cette coordination, qui devra remplir un certain nombre de missions obligatoires.

Enfin, la Commission européenne peut mettre en place des réseaux de soutien et collecter des statistiques. Le réseau de soutien actuellement en place est la Task Force Freeze & Seize, créée par la Commission en mars 2022 en réponse à l'invasion de l'Ukraine par la Russie.

10. Klokkenluiders en rechtsbescherming (Artikel 14)

De bescherming van klokkenluiders wordt gewaarborgd door de volledige toepassing van Richtlijn 2019/1937² inzake klokkenluiders.

De personen die in het kader van hun werkzaamheden verkregen informatie melden over eerdere, lopende of geplande schendingen van beperkende maatregelen van de Europese Unie, met inbegrip van pogingen om die te omzeilen, zullen aldus bescherming verkrijgen tegen represailles.

11. Kwalificatie als onderliggende criminele activiteit voor witwassen (Artikel 18)

De richtlijn voegt de schending van de beperkende maatregelen toe aan de lijst van criminele activiteiten voor witwassen in Richtlijn (EU) 2018/1673 van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld. De schending van de beperkende maatregelen worden nu dus ook gekwalificeerd als een onderliggende criminele activiteit in de strijd tegen witwassen. Het is deze lijst in Richtlijn (EU) 2018/1673 die ook wordt gehanteerd in de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten.

12. Omzetting in nationaal recht

Richtlijn (EU) 2024/1226 legt de lidstaten op om strafrechtelijke en andere bepalingen in te voeren in hun wetgeving betreffende de beperkende maatregelen opgelegd door de Europese Unie overeenkomstig artikel 215 VWEU.

De beperkende maatregelen die overeenkomstig artikel 215 VWEU zijn vastgesteld, zijn rechtstreeks van toepassing. Ze worden opgelegd door middel van verordeningen die rechtstreekse werking hebben in de nationale rechtsorde van de lidstaten.

Het gaat om beperkende maatregelen die worden genomen ten aanzien van landen, personen of entiteiten met als doel een einde te maken aan schendingen van de internationale vrede en veiligheid zoals terrorisme, de schending van mensenrechten, de destabilisering van soevereine staten en de verspreiding van massavernietigingswapens. Financiële beperkende maatregelen maken

² Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden.

10. Lanceurs d'alerte et protection juridique (Article 14)

La protection des lanceurs d'alerte est garantie par l'application intégrale de la directive 2019/1937² relative à la protection des personnes qui signalent des violations du droit de l'Union.

Les personnes qui, dans le cadre de leurs fonctions, communiquent des informations concernant des violations passées, en cours ou planifiées des mesures restrictives de l'Union européenne – y compris les tentatives de contournement – bénéficieront ainsi d'une protection contre les représailles.

11. Qualification comme activité criminelle sous-jacente au blanchiment d'argent (Article 18)

La directive ajoute la violation des mesures restrictives à la liste des activités criminelles sous-jacentes au blanchiment d'argent figurant dans la Directive (UE) 2018/1673 du Parlement européen et du Conseil du 23 octobre 2018 visant à lutter contre le blanchiment de capitaux au moyen du droit pénal. Ainsi, la violation des mesures restrictives est désormais également qualifiée d'activité criminelle sous-jacente dans le cadre de la lutte contre le blanchiment d'argent. Cette liste définie dans la directive (UE) 2018/1673 est également utilisée dans la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces.

12. Transposition en droit national

La directive (UE) 2024/1226 impose aux États membres d'introduire dans leur législation des dispositions pénales et autres relatives aux mesures restrictives imposées par l'Union européenne conformément à l'article 215 du TFUE.

Les mesures restrictives adoptées sur la base de l'article 215 du TFUE sont directement applicables. Elles sont imposées par des règlements ayant un effet direct dans l'ordre juridique national des États membres.

Il s'agit de mesures restrictives prises à l'encontre de pays, de personnes ou d'entités dans le but de mettre fin à des violations de la paix et de la sécurité internationales telles que le terrorisme, les violations des droits de l'homme, la déstabilisation d'États souverains et la prolifération d'armes de destruction massive. Les mesures financières restrictives font généralement partie

² Directive (UE) 2019/1937 du Parlement européen et du Conseil du 23 octobre 2019 sur la protection des personnes qui signalent des violations du droit de l'Union.

doorgaans deel uit van een uitgebreider sanctieregime dat ook andere beperkende maatregelen omvat, zoals embargo's op de uitvoer of invoer van bepaalde producten (vb. wapens, olie, technologieën, ...) of beperkingen op het vlak van visums en reizen.

De huidige Belgische wetgeving inzake de uitvoering en toepassing van beperkende maatregelen is opgenomen in een aantal wetten en een koninklijk besluit met kracht van wet:

— de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland;

— de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties;

— de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten;

— het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme.

Met uitzondering van het koninklijk besluit van 28 december 2006 bevatten deze wetten administratieve boetes en/of strafrechtelijke sancties (boetes en gevangenisstraffen) voor inbreuken op de beperkende maatregelen. Het oud Strafwetboek Boek I is bijkomend integraal van toepassing.

De richtlijn 2024/1226 vereist een algemene hervorming van de wetgeving supra. De huidige bepalingen in deze Belgische wetgeving voldoen niet aan de vereisten van de richtlijn.

De regering heeft ervoor gekozen om de omzetting onmiddellijk af te stemmen op de bepalingen van het nieuw Strafwetboek dat in werking treedt op 1 september 2026. Hierdoor wordt vermeden dat er op zeer korte tijd opnieuw wijzigingen zouden moeten worden doorgevoerd. Op deze wijze komt er een duidelijk en nieuw rechtskader tot stand dat vanaf de aanvang het nieuw strafrecht incorporeert.

Vanaf de eerste wetgeving in 1995 is de keuze gemaakt om de algemene regels inzake beperkende maatregelen op te nemen in specifieke wetgeving van toepassing op deze materie. De omzetting van de richtlijn behoudt deze keuze. Het opnemen van de specifieke strafbepalingen in het nieuw Strafwetboek zou ook leiden tot

d'un régime de sanctions plus large, qui comprend également d'autres mesures telles que des embargos sur l'exportation ou l'importation de certains produits (par exemple armes, pétrole, technologies...) ou des restrictions en matière de visas et de déplacements.

La législation belge actuelle relative à la mise en œuvre et à l'application des mesures restrictives est contenue dans plusieurs lois et un arrêté royal ayant force de loi:

— l'arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l'étranger;

— la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de sécurité de l'Organisation des Nations Unies;

— la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités;

— l'arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme.

À l'exception de l'arrêté royal du 28 décembre 2006, ces lois contiennent des sanctions administratives et/ou pénales (amendes et peines d'emprisonnement) en cas de violation des mesures restrictives. Le Livre I de l'ancien Code pénal est également intégralement applicable.

La directive 2024/1226 exige une réforme générale de la législation susmentionnée. Les dispositions actuelles de cette législation belge ne répondent pas aux exigences de la directive.

Le gouvernement a choisi d'aligner immédiatement la transposition sur les dispositions du nouveau Code pénal qui entrera en vigueur le 1 septembre 2026. Cela permet d'éviter des modifications successives à très court terme. Ainsi, un cadre juridique clair et nouveau est établi, intégrant dès le départ le nouveau droit pénal.

Depuis la première législation en 1995, le choix a été fait d'insérer les règles générales relatives aux mesures restrictives dans une législation spécifique applicable à cette matière. La transposition de la directive maintient ce choix. L'insertion des dispositions pénales spécifiques dans le nouveau Code pénal entraînerait une

een splitsing van de wetgeving alsook het invoeren van zeer specifieke definities in het nieuw Strafwetboek. Het zou ook moeilijker worden voor de rechtsonderhorige om de toepasselijke bepalingen in hun geheel goed te begrijpen. Het koninklijk besluit en de wetten vermeld supra zouden nog steeds moeten worden aangepast aangezien de richtlijn meer bevat dan enkel strafbepalingen en zouden alsook bijkomend moeten verwijzen. De leesbaarheid van de wetgeving bemoeilijkt hierdoor. Het nieuw Strafwetboek voorziet ook expliciet dat bijzondere wetten ("*lex specialis*") afzonderlijke strafbepalingen kunnen bevatten.

De Richtlijn 2024/1226 bevat de harmonisatie van het strafrechtelijk luik inzake beperkende maatregelen. Het is aanbevolen dat de strafrechtelijke bepalingen op nationaal niveau gelijkloend zijn. Het gaat tenslotte om dezelfde soorten van inbreuken. Het principe hier moet zijn dezelfde bestraffing voor dezelfde inbreuk.

De Belgische wetgeving inzake beperkende maatregelen bevat naast de wet van 13 mei 2003 supra ook nog de besluitwet van 6 oktober 1944, de wet van 11 mei 1995 en het koninklijk besluit van 28 december 2006 met kracht van wet. Om te komen tot een zelfde bestraffing voor dezelfde inbreuken in het volledige domein van de Belgische wetgeving inzake beperkende maatregelen bevatten de hoofdstukken 2, 3 en 5 van de ontwerpwet de nodige bepalingen om deze wetgeving conform te maken aan de wijzigingen in de wet van 13 mei 2003. Dit door de huidige strafbepalingen te vervangen door verwijzingen naar de nieuwe regels in de wet van 13 mei 2003. Hierdoor wordt de richtlijn ook van toepassing en omgezet voor wat betreft deze wetten en koninklijk besluit.

De omzetting van de richtlijn gebeurt dus hoofdzakelijk door wijzigingen van de wet van 13 mei 2003 supra. Daarnaast worden wijzigingen aangebracht aan de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland, de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties, het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme, de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten en de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector.

fragmentation de la législation ainsi que l'introduction de définitions très spécifiques dans le nouveau Code pénal. Cela rendrait également plus difficile pour les citoyens de comprendre l'ensemble des dispositions applicables. L'arrêté royal et les lois mentionnés ci-dessus devraient toujours être adaptés, puisque la directive contient plus que des dispositions pénales, et devraient également y faire référence. Cela nuit à la lisibilité de la législation. Le nouveau Code pénal prévoit également explicitement que des lois spéciales ("*lex specialis*") peuvent contenir des dispositions pénales distinctes.

La directive 2024/1226 contient l'harmonisation du volet pénal relatif aux mesures restrictives. Il est recommandé que les dispositions pénales soient uniformes au niveau national. Il s'agit en effet des mêmes types d'infractions. Le principe ici doit être: même infraction, même sanction.

La législation belge relative aux mesures restrictives comprend, outre la loi du 13 mai 2003 susmentionnée, l'arrêté-loi du 6 octobre 1944, la loi du 11 mai 1995 et l'arrêté royal du 28 décembre 2006 ayant force de loi. Afin d'assurer une sanction identique pour les mêmes infractions dans l'ensemble du domaine de la législation belge relative aux mesures restrictives, les chapitres 2, 3 et 5 du projet de loi contiennent les dispositions nécessaires pour rendre cette législation conforme aux modifications apportées à la loi du 13 mai 2003. Cela se fait en remplaçant les dispositions pénales actuelles par des renvois aux nouvelles règles de la loi du 13 mai 2003. Ainsi, la directive est également transposée et appliquée en ce qui concerne ces lois et cet arrêté royal.

La transposition de la directive se fait donc principalement par des modifications de la loi du 13 mai 2003 susmentionnée. En outre, des modifications sont apportées à l'arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et de valeurs entre la Belgique et l'étranger, à la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de sécurité de l'Organisation des Nations Unies, à l'arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme, à la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces, et à la loi du 28 novembre 2022 relative à la protection des personnes signalant des violations du droit de l'Union ou du droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé.

Het voorliggende wetsontwerp voorziet aldus in de omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 door aanpassingen aan de bestaande wetgeving en voor zover de bepalingen van de richtlijn nog niet zijn opgenomen in het nieuw Strafwetboek of andere nationale bepalingen. Het ontwerp en de memorie van toelichting werden voor zover mogelijk aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State, de Gegevensbeschermingsautoriteit en het College van Procureurs-generaal. Desgevallend is in de memorie van toelichting bijkomende uitleg verstrekt.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Overeenkomstig artikel 83 van de Grondwet preciseert artikel 1 van het voorliggende ontwerp welke aangelegenheid in dit ontwerp wordt geregeld.

Art. 2

Dit artikel bevat de bepaling die naar Richtlijn (EU) 2024/1226 verwijst.

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland

Art. 3

Dit artikel wijzigt artikel 5 van de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland. Deze besluitwet laat toe om vergunnings- en meldingsplichten op te leggen voor elke overdracht van goederen, geld, effecten of andere waarden van en naar het buitenland, activa tijdelijk te blokkeren of in bewaring te nemen en strafrechtelijke sancties op te leggen.

De omzetting van richtlijn 2024/1226 vereist dat de strafrechtelijke sancties in het artikel 5 van de besluitwet moeten worden aangepast zodat zij voldoen aan de vereisten van deze richtlijn. Hiertoe wordt artikel 5 vervangen

Le présent projet de loi prévoit ainsi la transposition de la directive (UE) 2024/1226 par des adaptations de la législation existante, dans la mesure où les dispositions de la directive ne sont pas encore reprises dans le nouveau Code pénal ou dans d'autres dispositions nationales. Le projet et l'exposé des motifs ont été adaptés, dans la mesure du possible, aux observations du Conseil d'État, de l'Autorité de protection des données et du Collège des procureurs généraux. Le cas échéant, des explications complémentaires ont été apportées dans l'exposé des motifs.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

CHAPITRE 1ER

Dispositions générales

Article 1er

Conformément à l'article 83 de la Constitution, l'article 1er du présent projet précise la matière qu'il entend régler.

Art. 2

Cet article contient la disposition qui fait référence à la directive (UE) 2024/1226.

CHAPITRE 2

Modifications de l'arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l'étranger

Art. 3

Cet article modifie l'article 5 de l'arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l'étranger. Cet arrêté-loi permet d'imposer des obligations d'autorisation et de déclaration pour tout transfert de biens, d'argent, de titres ou d'autres valeurs vers et depuis l'étranger, de bloquer temporairement des actifs ou de les mettre en garde, et de prévoir des sanctions pénales.

La transposition de la directive 2024/1226 exige que les sanctions pénales prévues à l'article 5 de l'arrêté-loi soient adaptées afin de répondre aux exigences de cette directive. À cette fin, l'article 5 est remplacé par

door de ontwerpbe­paling die verwijst naar de artikelen in de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoer­legging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten. Hetzelfde rechts­regime zal dus gelden voor gelijkaardige inbreuken. Deze harmonisatie en modernisering verzekert dat gelijkaardige inbreuken op een gelijke en coherente wijze worden bestraft en dat discrepanties en ongelijkheden worden vermeden.

Het nieuwe artikel 5 voorziet ook de mogelijkheid tot het opleggen van administratieve boetes met toepassing van de nieuwe bepalingen in de wet van 13 mei 2003. Zie hiervoor de toelichting bij het ontwerp­artikel 20 (nieuw artikel 15 in deze wet van 13 mei 2003).

HOOFDSTUK 3

Wijzigingen van de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoer­legging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties

Art. 4

Dit artikel wijzigt artikel 4 van de 11 mei 1995 inzake de tenuitvoer­legging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties.

De wet van 11 mei 1995 voorziet in een algemene wettelijke basis om gevolg te geven aan de bindende besluiten van de VN-Veiligheidsraad. De Veiligheidsraad kan, op basis van hoofdstuk VII van het VN-Handvest, sancties opleggen aan staten, entiteiten of personen die de internationale vrede en veiligheid bedreigen. Deze sancties kunnen onder meer bestaan uit embargo's, be­vriezing van tegoeden, reisverboden of andere beperkende maatregelen.

Artikel 1 van deze wet bepaalt dat de Koning de nodige maatregelen kan nemen om de besluiten van de VN-Veiligheidsraad, die krachtens hoofdstuk VII van het VN-Handvest zijn genomen, uit te voeren. De maatregelen kunnen betrekking hebben op personen, goederen, financiële middelen, economische activiteiten, enz. De wet voorziet in strafrechtelijke sancties voor wie de opgelegde maatregelen overtreedt. Overtredingen kunnen worden bestraft met gevangenisstraffen en/of geldboetes (artikel 4).

De omzetting van richtlijn 2024/1226 vereist dat de strafrechtelijke sancties in het artikel 4 van de wet van 11 mei 1995 moeten worden aangepast zodat zij voldoen aan de vereisten van deze richtlijn. Het ontwerp­artikel

la disposition en projet qui fait référence aux articles de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités. Le même régime juridique s'appliquera donc aux infractions similaires. Cette harmonisation et modernisation garantit que des infractions analogues seront sanctionnées de manière égale et cohérente, évitant ainsi les disparités et les inégalités.

Le nouvel article 5 prévoit également la possibilité d'imposer des amendes administratives en application des nouvelles dispositions de la loi du 13 mai 2003. Pour plus de détails, voir le commentaire relative à l'article en projet 20 (nouvel article 15 dans cette loi du 13 mai 2003).

CHAPITRE 3

Modifications de la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de Sécurité de l'Organisation des Nations Unies

Art. 4

Cet article modifie l'article 4 de la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de sécurité de l'Organisation des Nations Unies.

La loi du 11 mai 1995 prévoit une base légale générale pour donner suite aux décisions contraignantes du Conseil de sécurité des Nations Unies. Le Conseil de sécurité peut, sur la base du chapitre VII de la Charte des Nations Unies, imposer des sanctions à des États, des entités ou des personnes qui menacent la paix et la sécurité internationales. Ces sanctions peuvent notamment inclure des embargos, le gel des avoirs, des interdictions de voyager ou d'autres mesures restrictives.

L'article 1er de cette loi stipule que le Roi peut prendre les mesures nécessaires pour exécuter les décisions du Conseil de sécurité des Nations Unies adoptées en vertu du chapitre VII de la Charte. Ces mesures peuvent concerner des personnes, des biens, des ressources financières, des activités économiques, etc. La loi prévoit des sanctions pénales pour toute personne qui enfreint les mesures imposées. Les infractions peuvent être punies de peines d'emprisonnement et/ou d'amendes (article 4).

La transposition de la directive 2024/1226 exige que les sanctions pénales prévues à l'article 4 de la loi du 11 mai 1995 soient adaptées afin de répondre aux exigences de cette directive. L'article du projet de loi

harmoniseert de strafrechtelijke sancties met de nieuwe bepalingen in de wet van 13 mei 2003.

De administratieve boetes worden in het ontwerp-artikel 4 ook geharmoniseerd met het regime voorzien in de wet van 13 mei 2003. Voor de bespreking zie de toelichting bij het ontwerp-artikel 20.

Art. 5

Dit ontwerp-artikel vervangt het huidig artikel 5 in de wet van 11 mei 1995. Het ontwerp-artikel harmoniseert de bepaling betreffende de bevoegdheid om omzeilingen en inbreuken vast te stellen.

Het voorstel van de Gegevensbeschermingsautoriteit om de formulering van het artikel te wijzigen, is niet gevolgd. De Raad van State heeft geen opmerkingen hieromtrent en bovendien is de huidige tekst conform de gebruikelijke formulering in andere wetgeving. Ook gaat het hier om de andere bevoegdheden toegekend door andere wetgeving en dit niet enkel in het kader van de beperkende maatregelen. Alle andere bevoegdheden van andere autoriteiten en overheden dienen gerespecteerd te blijven. Bijvoorbeeld die van de economische inspectie, de Nationale Bank, de FSMA, de douane, enz. in andere domeinen dan die van de beperkende maatregelen.

HOOFDSTUK 4

Wijzigingen van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

Richtlijn 2024/1226 wordt hoofdzakelijk omgezet door de aanpassing van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

De keuze om deze wet als ankerpunt te nemen is logisch daar het deze wet is die de uitvoering beoogt van de beperkende maatregelen genomen door de Europese Unie. De richtlijn 2024/1226 beoogt hetzelfde toepassingsgebied, namelijk de beperkende maatregelen genomen door de Europese Unie.

De wet van 13 mei 2003 werd ingevoerd om België in staat te stellen snel en efficiënt de beperkende maatregelen (sancties) uit te voeren die door de Raad van de Europese Unie worden opgelegd. Dergelijke maatregelen

harmonise les sanctions pénales avec les nouvelles dispositions de la loi du 13 mai 2003.

Les amendes administratives sont également harmonisées dans l'article 4 du projet avec le régime prévu dans la loi du 13 mai 2003. Pour plus de détails, voir le commentaire relative à l'article 20 en projet.

Art. 5

Cet article en projet remplace l'actuel article 5 de la loi du 11 mai 1995. Il harmonise la disposition relative à la compétence pour constater les contournements et les infractions.

La proposition de l'Autorité de protection des données visant à modifier le libellé de l'article n'a pas été retenue. Le Conseil d'État n'a formulé aucune observation à cet égard et, en outre, le texte actuel est conforme à la formulation usuelle utilisée dans d'autres législations. Il convient également de préciser qu'il s'agit en l'espèce d'autres compétences conférées par d'autres législations, et non uniquement dans le cadre des mesures restrictives. L'ensemble des autres compétences des autorités et administrations doit être respecté, notamment celles de l'inspection économique, de la Banque nationale, de la FSMA, des douanes, etc., dans des domaines autres que celui des mesures restrictives.

CHAPITRE 4

Modifications de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités

La directive 2024/1226 est principalement transposée par la modification de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités.

Le choix de prendre cette loi comme point d'ancrage est logique, car c'est elle qui vise à mettre en œuvre les mesures restrictives adoptées par l'Union européenne. La directive 2024/1226 vise le même champ d'application, à savoir les mesures restrictives adoptées par l'Union européenne.

La loi du 13 mai 2003 a été introduite pour permettre à la Belgique de mettre en œuvre rapidement et efficacement les mesures restrictives (sanctions) imposées par le Conseil de l'Union européenne. Ces mesures sont

worden vaak genomen in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU, bijvoorbeeld om te reageren op schendingen van het internationaal recht, mensenrechtenschendingen, terrorismefinanciering of bedreigingen van de internationale vrede en veiligheid. De wet van 13 mei 2003 voorziet in een algemene wettelijke basis voor de uitvoering van deze Europese besluiten en verordeningen.

Artikel 2 bepaalt dat de Koning de nodige maatregelen kan nemen om de beperkende maatregelen van de Raad van de EU uit te voeren. De wet is van toepassing op maatregelen zoals bevrozing van tegoeden, reisverboden, wapenembargo's, handelsbeperkingen, enz. die door de EU-Raad worden opgelegd aan staten, natuurlijke personen of rechtspersonen. Het huidige artikel 6 voorziet de strafrechtelijke sancties en administratieve boetes voor wie de beperkende maatregelen overtreedt.

Zoals supra vermeld, vereist de omzetting van richtlijn 2024/1226 de aanpassing van de nationale wetgeving inzake beperkende maatregelen. De wet van 13 mei 2003 vormt de basiswet voor de toepassing en waar nodig de uitvoering van de beperkende maatregelen opgelegd door de Europese Unie. De richtlijn beoogt de harmonisatie binnen de Europese Unie van de bestraffing van omzeilingen en inbreuken op dergelijke maatregelen. De wet van 13 mei 2003 wordt door de ontwerpbepalingen van dit hoofdstuk volledig in lijn gebracht met de richtlijn.

Momenteel bevat de wet van 13 mei 2003 slechts 7 artikelen. De omzetting van de richtlijn vereist de wijziging van een aantal van deze artikelen alsook de invoering van nieuwe bepalingen. Om tot een leesbaar en coherent geheel te komen, wordt ook een nieuwe structuur ingevoegd die de bepalingen groepeerd in drie hoofdstukken: algemene bepalingen, toezicht, samenwerking en de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken, en aansprakelijkheid en sancties. De structuur en artikelen zijn afgestemd op de indeling en benadering van richtlijn 2024/1226 alsook van het nieuw Strafwetboek.

De algemene structuur van de wet van 13 mei 2003 komt er als volgt uit te zien:

- Artikel 1
- Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen
 - Artikel 1/1: Definities van toepassing op hoofdstukken 2 en 3 van de wet
 - Artikelen 2, 3, 4 en 5: reeds bestaande artikelen in de wet. Geen aanpassing

souvent prises dans le cadre de la politique étrangère et de sécurité commune (PESC) de l'UE, par exemple pour réagir à des violations du droit international, à des atteintes aux droits de l'homme, au financement du terrorisme ou à des menaces contre la paix et la sécurité internationales. La loi du 13 mai 2003 prévoit une base légale générale pour la mise en œuvre de ces décisions et règlements européens.

L'article 2 stipule que le Roi peut prendre les mesures nécessaires pour mettre en œuvre les mesures restrictives du Conseil de l'UE. La loi s'applique à des mesures telles que le gel des avoirs, les interdictions de voyager, les embargos sur les armes, les restrictions commerciales, etc., imposées par le Conseil de l'UE à des États, des personnes physiques ou morales. L'actuel article 6 prévoit les sanctions pénales et les amendes administratives pour ceux qui enfreignent les mesures restrictives.

Comme mentionné supra, la transposition de la directive 2024/1226 exige l'adaptation de la législation nationale relative aux mesures restrictives. La loi du 13 mai 2003 constitue la loi de base pour l'application et, le cas échéant, la mise en œuvre des mesures restrictives imposées par l'Union européenne. La directive vise l'harmonisation au sein de l'Union européenne de la répression des contournements et infractions à ces mesures. La loi du 13 mai 2003 est entièrement alignée sur la directive par les dispositions du projet de loi contenues dans ce chapitre.

Actuellement, la loi du 13 mai 2003 ne contient que 7 articles. La transposition de la directive nécessite la modification de certains de ces articles ainsi que l'insertion de nouvelles dispositions. Afin d'obtenir un ensemble lisible et cohérent, une nouvelle structure est également introduite, regroupant les dispositions en trois chapitres: dispositions générales, contrôle, coopération et recherche et constatation des contournements et infractions, et responsabilité et sanctions. La structure et les articles sont alignés sur la structure et l'approche de la directive 2024/1226 ainsi que du nouveau Code pénal.

La structure générale de la loi du 13 mai 2003 se présentera comme suit:

- Article 1er
- Chapitre 1: Dispositions générales
 - Article 1er/1: Définitions applicables aux chapitres 2 et 3 de la loi
 - Articles 2, 3, 4 et 5: articles déjà existants dans la loi. Aucune modification

— Hoofdstuk 2: Toezicht, samenwerking en de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken

- Artikelen 6 tot 12: bevoegdheden tot vaststelling van omzeilingen en inbreuken

- Artikel 13: coördinatie en samenwerking tussen autoriteiten

- Artikel 14: statistieken

— Hoofdstuk 3: Sancties

- Afdeling 1: Administratieve sancties

— Artikel 15: administratieve boetes

- Afdeling 2: Strafrechtelijke sancties

— Artikel 16: strafrechtelijke sancties natuurlijke personen

— Artikel 17: strafrechtelijke sancties rechtspersonen

— Artikel 18: strafrechtelijke bevoeging en confiscatie

— Artikel 19: verzwarende factoren

— Artikel 20: verzachtende factoren

Een aantal bepalingen van de richtlijn zijn reeds aanwezig in het Strafwetboek en andere wettelijke bepalingen. Deze bepalingen vereisen aldus geen omzetting in de wet van 13 mei 2003. Zie hiervoor ook de bijgevoegde omzettingstabel.

Art. 6

Dit artikel voegt na het bestaand artikel 1 het hoofdstuk 1 genoemd "Algemene bepalingen" in.

Art. 7

Dit artikel voegt in het hoofdstuk 1 het artikel 1/1 in. Dit nieuw artikel 1/1 bevat de definities voor de toepassing van de nieuwe hoofdstukken 2 en 3 van de wet van 13 mei 2003. Deze definities zijn hoofdzakelijk de definities die de richtlijn 2024/1226 oplegt in het artikel 2 of in de overwegingen van de richtlijn. Een aantal definities zijn toegevoegd om bepaalde begrippen in de wet te verduidelijken.

— Chapitre 2: Contrôle, coopération et recherche et constatation des contournements et infractions

- Articles 6 à 12: compétences pour constater les contournements et infractions

- Article 13: coordination et coopération entre autorités

- Article 14: statistiques

— Chapitre 3: Sanctions

- Section 1re: Sanctions administratives

— Article 15: amendes administratives

- Section 2: Sanctions pénales

— Article 16: sanctions pénales à l'encontre des personnes physiques

— Article 17: sanctions pénales à l'encontre des personnes morales

— Article 18: gel et confiscation pénale

— Article 19: circonstances aggravantes

— Article 20: circonstances atténuantes

Un certain nombre de dispositions de la directive sont déjà présentes dans le Code pénal et dans d'autres dispositions légales. Ces dispositions ne nécessitent donc pas de transposition dans la loi du 13 mai 2003. Voir à ce sujet également le tableau de transposition annexé.

Art. 6

Cet article insère, après l'article 1er existant, le chapitre 1er, intitulé "Dispositions générales".

Art. 7

Cet article insère dans le chapitre 1er l'article 1er/1. Ce nouvel article 1er/1 contient les définitions applicables aux nouveaux chapitres 2 et 3 de la loi du 13 mai 2003. Ces définitions correspondent principalement à celles imposées par la directive 2024/1226 à l'article 2 ou dans ses considérants. Certaines définitions ont été ajoutées afin de clarifier certains concepts dans la loi.

De punten 1°, 3°, 5°, 6°, 7° en 8° zijn de definities zoals bepaald door de richtlijn. Zij worden hier integraal hernomen. De richtlijn definieert deze begrippen op identieke wijze als dat zij gedefinieerd worden in de Europese verordeningen die de beperkende maatregelen opleggen.

Bepaalde elementen in deze definities en daaruit volgend in de omschrijving van de inbreuken (zie infra bespreking ontwerpartikel 22 van het wetsontwerp) gebruiken terminologie die specifiek zo wordt gedefinieerd en gebruikt in de verordeningen EU beperkende maatregelen. Alle terminologie die niet expliciet is gedefinieerd door richtlijn 2024/1226 moet begrepen worden zoals zij gedefinieerd of beschreven of geïnterpreteerd wordt door de Europese verordeningen die de beperkende maatregelen opleggen.

Het begrip “beperkende maatregelen” (punt 2°) omvat de beperkende maatregelen opgelegd door de Europese Unie alsook de beperkende maatregelen die door nationale maatregelen ten uitvoer worden gelegd of die opgelegd worden door een nationale bepaling. Het betreft hier de maatregelen die opgelegd kunnen worden op grond van de besluitwet van 6 oktober 1944, de wet van 11 mei 1995, de wet van 13 mei 2003 en het koninklijk besluit van 28 december 2006. Het definiëren zoals voorgesteld, verlicht de wettekst aangezien er enkel het begrip “beperkende maatregelen” dient te worden aangewend in de tekst van de wet. Dit vermijdt het constant gebruik van de uitgebreide omschrijving die anders noodzakelijk zou zijn.

Het punt 4° bevat de titel van Verordening 269/2014. Niettegenstaande dit een verordening betreft, dienen de lidstaten uitvoering te geven aan het artikel 8 (*quinquies*). Zie hiervoor de bespreking bij het ontwerpartikel 10 (nieuw artikel 7, § 2).

Het punt 10° definieert het begrip rechtspersonen. De richtlijn definieert in overweging 23 wat onder dit begrip verstaan moet worden in de context van de richtlijn.

Het punt 11° definieert het begrip “persoon met een openbare functie”. De richtlijn gebruikt de terminologie “overheidsfunctionaris”. Gelet op de afstemming met het nieuw Strafwetboek is ervoor gekozen om deze term “overheidsfunctionaris” om te zetten met dit begrip in punt 11°.

Punt 12° definieert wat moet worden verstaan onder het begrip “gerechtelijke overheden”. Deze definitie is identiek aan de definitie gehanteerd in de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (artikel 4, 50°).

Les points 1°, 3°, 5°, 6°, 7° et 8° reprennent intégralement les définitions telles que déterminées par la directive. Celle-ci définit ces notions de manière identique à leur définition dans les règlements européens imposant les mesures restrictives.

Certains éléments de ces définitions, et par conséquent de la description des infractions (voir infra la discussion de l'article 22 du projet de loi), utilisent une terminologie spécifiquement définie et utilisée dans les règlements européens relatifs aux mesures restrictives. Toute terminologie non explicitement définie par la directive 2024/1226 doit être comprise comme elle est définie, décrite ou interprétée dans les règlements européens imposant les mesures restrictives.

La notion de “mesures restrictives” (point 2°) englobe les mesures imposées par l'Union européenne ainsi que celles mises en œuvre ou imposées par des dispositions nationales. Il s'agit des mesures pouvant être imposées sur la base de l'arrêté-loi du 6 octobre 1944, de la loi du 11 mai 1995, de la loi du 13 mai 2003 et de l'arrêté royal du 28 décembre 2006. La définition proposée permet d'alléger le texte de loi, puisqu'il suffit d'utiliser le terme “mesures restrictives” dans le corps du texte, évitant ainsi l'usage répété d'une formulation étendue.

Le point 4° contient le titre du règlement 269/2014. Bien qu'il s'agisse d'un règlement, les États membres doivent mettre en œuvre l'article 8 (*quinquies*). Voir à ce sujet la discussion relative à l'article 10 en projet (nouveau article 7, § 2).

Le point 10° définit la notion de personnes morales. La directive précise dans son considérant 23 ce qu'il faut entendre par cette notion dans le contexte de la directive.

Le point 11° définit la notion de “personne exerçant une fonction publique”. La directive utilise le terme “agent public”. Afin d'assurer la cohérence avec le nouveau Code pénal, il a été décidé de traduire ce terme par la notion utilisée au point 11°.

Le point 12° définit ce qu'il faut entendre par “autorités judiciaires”. Cette définition est identique à celle utilisée dans la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces (article 4, 50°).

Punt 13° definieert het begrip “bevoegde autoriteiten” in de context van de uitvoering van en het toezicht op de beperkende maatregelen.

Het punt 14° verduidelijkt wat moet worden verstaan onder de woorden “straf van niveau”. Zoals supra vermeld is de omzetting afgestemd op het nieuw Strafwetboek dat de straffen indeelt in 8 niveaus. De definitie verwijst aldus naar de artikelen in het Strafwetboek die de mogelijke straffen bepalen voor respectievelijk natuurlijke en rechtspersonen.

Art. 8

Dit ontwerpartikel voegt het hoofdstuk 2 in, genoemd “Toezicht, samenwerking en de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken”.

Art. 9

Dit ontwerpartikel vervangt het huidig artikel 6 door een nieuw artikel 6. De nieuwe structuur van de wet verplaatst de inhoud van dit huidig artikel 6 naar het nieuw hoofdstuk 3 (zie infra). Door de nieuwe structuur van de wet valt het nieuw ontwerpartikel 6 onder het nieuw hoofdstuk 2 betreffende het toezicht, de samenwerking en de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken.

Het ontwerpartikel bepaalt dat de Koning de autoriteiten zal aanduiden die zullen instaan voor de taken opgesomd in de punten 1° tot 4°. Dit zorgt voor de nodige flexibiliteit in het kader van de Europese verordeningen inzake de beperkende maatregelen. Deze verordeningen bevatten een zeer ruim en gediversifieerd arsenaal aan maatregelen die bijkomend op continue basis en soms ook zeer snel worden gewijzigd. Het toezicht op de uitvoering alsook de concrete toepassing ervan is aldus onderworpen aan soms zeer snelle wijzigingen. Dit vereist soms ook de modulering en aanpassing van de aangeduide autoriteiten in functie van specifieke bepalingen in deze Europese verordeningen. Daarnaast dient er soms ook zeer gedetailleerd te worden bepaald welke specifieke zaken zijn toegewezen aan welke dienst binnen een autoriteit. Deze werkwijze zal ook toelaten om tot op het niveau van individuele verordeningen en artikelen ervan te kunnen bepalen welke autoriteit er voor instaat en bevoegd is voor de concrete toepassing en het toezicht erop.

Zoals reeds vermeld, bevatten de Europese verordeningen een zeer ruim en gediversifieerd aantal beperkende maatregelen. Er zijn reeds nu een ruim aantal overheden en instanties betrokken bij de praktische

Le point 13° définit la notion d’“autorités compétentes” dans le contexte de la mise en œuvre et du contrôle des mesures restrictives.

Le point 14° précise ce qu’il faut entendre par l’expression “peine de niveau”. Comme mentionné supra, la transposition est alignée sur le nouveau Code pénal, qui classe les peines en 8 niveaux. La définition renvoie donc aux articles du Code pénal qui déterminent les peines applicables respectivement aux personnes physiques et morales.

Art. 8

Cet article en projet insère le chapitre 2, intitulé “Contrôle, coopération et recherche et constatation des contournements et infractions”.

Art. 9

Cet article en projet remplace l’actuel article 6 par un nouvel article 6. La nouvelle structure de la loi déplace le contenu de l’actuel article 6 vers le nouveau chapitre 3 (voir infra). En raison de cette nouvelle structure, le nouvel article 6 du projet relève désormais du nouveau chapitre 2 relatif au contrôle, la coopération et la recherche et constatation des contournements et infractions.

L’article en projet prévoit que le Roi désignera les autorités chargées des missions énumérées aux points 1° à 4°. Cela permet une flexibilité nécessaire dans le cadre des règlements européens relatifs aux mesures restrictives. Ces règlements contiennent un arsenal très large et diversifié de mesures, qui sont en outre modifiées de manière continue et parfois très rapide. La supervision de leur mise en œuvre ainsi que leur application concrète sont donc soumises à des évolutions parfois très rapides. Cela nécessite également la modulation et l’adaptation des autorités désignées en fonction des dispositions spécifiques de ces règlements européens. Il est parfois aussi nécessaire de déterminer de manière très précise quelles tâches spécifiques sont attribuées à quel service au sein d’une autorité. Cette méthode permettra également de désigner, au niveau de chaque règlement individuel et de ses articles, quelle autorité est compétente pour leur application concrète et leur contrôle.

Comme déjà mentionné, les règlements européens contiennent un nombre très large et diversifié de mesures restrictives. Un grand nombre d’autorités et d’organismes sont déjà impliqués dans leur application pratique. Il

toepassing ervan. Het gaat dan op federaal niveau, elk voor hun bevoegdheden, onder meer (niet- exhaustieve lijst) om de FOD Financiën, de FOD Economie, Middenstand en Energie, de FOD Binnenlandse Zaken, de FOD Buitenlandse Zaken, de FOD Buitenlandse Zaken, de FOD Defensie, de FOD Mobiliteit en Vervoer, de FOD Gezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, de FOD Sociale Zekerheid, en de FOD Beleid en Ondersteuning. Daarnaast treden ook op de Gewesten alsook een aantal instellingen.

Dit ontwerpartikel bepaalt in punt 1° wie bevoegd is om omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen of op andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen op te sporen en vast te stellen. Dit artikel moderniseert het oud artikel 7 van de wet van 13 mei 2003. Het ontwerpartikel bepaalt dat de Koning de bevoegde autoriteiten aanduidt die bevoegd zijn. De autoriteiten die reeds aangeduid zijn krachtens andere wettelijke bepalingen blijven behouden, alsook de aan hen toegekende bevoegdheden. Het gaat hier bijvoorbeeld over de federale en gewestelijke wetgeving die aan bepaalde autoriteiten en diensten reeds de bevoegdheid toekent om inbreuken op te sporen en vast te stellen en die ook een rol spelen in de controles en het toekennen van vergunningen.

Punt 2° van dit ontwerpartikel voorziet verder dat de Koning de bevoegde autoriteiten aanduidt, bevoegd voor het toezicht op de toepassing en de naleving van de beperkende maatregelen. Dit toezicht betekent niet noodzakelijk dat er ook inbreuken dienen te worden vastgesteld. Zo zijn er bijvoorbeeld bepaalde rapportageverplichtingen aan de bevoegde autoriteiten die rechtstreeks worden opgelegd door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen. Het is niet noodzakelijk dat deze autoriteiten en de daartoe behorende ambtenaren over alle bevoegdheden beschikken die enkel zijn voorbehouden voor autoriteiten en ambtenaren die omzeilingen en inbreuken dienen op te sporen en vast te stellen. Bepaalde bevoegdheden kunnen wel aan hen worden toegekend. Zie hiervoor de toelichting bij ontwerpartikel 11.

Punt 3° voorziet de aanduiding van de autoriteiten die bevoegd zullen zijn om administratieve sancties op te leggen.

Punt 4° voorziet de aanduiding van de autoriteiten die opdrachten en verplichtingen dienen uit te voeren die rechtstreeks worden toegekend door de Europese verordeningen. Dit zijn bijvoorbeeld autoriteiten die bepaalde autorisaties verlenen of bevroren financiële middelen kunnen vrijgeven. Dergelijke bevoegdheden zijn toegekend aan de bevoegde autoriteiten van een lidstaat door de Europese verordeningen. Maar

s'agit au niveau fédéral, chacun pour ses compétences (liste non exhaustive), notamment du SPF Finances, du SPF Économie, PME, Classes moyennes et Énergie, du SPF Intérieur, du SPF Affaires étrangères, du SPF Défense, du SPF Mobilité et Transports, du SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement, du SPF Sécurité sociale et du SPF Stratégie et Appui. En outre, les Régions ainsi qu'un certain nombre d'institutions interviennent également.

Cet article en projet précise au point 1° qui est compétent pour rechercher et constater les contournements et infractions aux mesures restrictives ou aux autres obligations imposées en vertu de ces mesures. Cet article modernise l'ancien article 7 de la loi du 13 mai 2003. Il prévoit que le Roi désigne les autorités compétentes. Les autorités déjà désignées en vertu d'autres dispositions légales demeurent en place, de même que les pouvoirs qui leur sont accordés. Il s'agit notamment des législations fédérales et régionales qui accordent déjà à certaines autorités et certains services le pouvoir de rechercher et de constater les infractions et qui interviennent également dans les contrôles et la délivrance des permis.

Le point 2° de cet article en projet prévoit en outre que le Roi désigne les autorités compétentes pour le contrôle de l'application et du respect des mesures restrictives. Ce contrôle ne signifie pas nécessairement que des infractions doivent être constatées. Il existe par exemple certaines obligations de rapportage aux autorités compétentes qui sont directement imposées par les règlements européens relatifs aux mesures restrictives. Il n'est pas nécessaire que ces autorités et les agents concernés disposent de tous les compétences réservées aux autorités et agents chargés de rechercher et constater les contournements et infractions. Certaines compétences peuvent toutefois leur être attribuées. Voir à cet égard le commentaire à l'article en projet 11.

Le point 3° prévoit la désignation des autorités qui seront compétentes pour infliger des sanctions administratives.

Le point 4° prévoit la désignation des autorités chargées d'exécuter les missions et obligations directement attribuées par les règlements européens. Il s'agit par exemple d'autorités qui délivrent certaines autorisations ou peuvent débloquer des fonds gelés. Ces compétences sont attribuées aux autorités compétentes d'un État membre par les règlements européens. Mais c'est à l'État membre de désigner ces autorités compétentes pour son territoire.

het is de lidstaat die deze bevoegde autoriteiten moet aanduiden voor zijn grondgebied. De specifieke regels inzake dergelijke bevoegdheden worden ook door de Europese verordeningen geregeld.

Art. 10

Dit ontwerpartikel vervangt het huidig artikel 7 in de wet van 13 mei 20003. Zoals supra vermeld wijzigt de nieuwe structuur de indeling en inhoud van deze wet. De inhoud van het huidig artikel 7 is hernomen en aangepast door het ontwerpartikel 9.

Paragraaf 1 van het nieuw artikel 7 bepaalt dat de Koning de bevoegde ambtenaren aanduidt binnen de bevoegde autoriteit aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°. Dit zijn de ambtenaren die bevoegd zullen zijn om de inbreuken op of omzeiling van de beperkende maatregelen of andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen op te sporen en vast te stellen. Deze bevoegdheden laten alle andere reeds bestaande bevoegdheden ongewijzigd en deze blijven ook van toepassing. De aangeduide autoriteiten en de daarin aangeduide ambtenaren die aldus reeds over bepaalde bevoegdheden beschikken krachtens hun eigen sectorale wetgeving zullen deze onverlet blijven kunnen toepassen.

Paragraaf 2 van het nieuw artikel 7 is de tenuitvoerlegging van het artikel 8 (*1quinquies*) van Verordening 269/2014.

Deze verordening stelt beperkende maatregelen in tegen personen, entiteiten en lichamen die verantwoordelijk zijn voor acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen. De maatregelen omvatten onder meer bevrozing van tegoeden en economische middelen, evenals een verbod op het beschikbaar stellen van middelen aan de betrokkenen. De verordening is een reactie op de illegale annexatie van de Krim door de Russische Federatie en andere destabiliserende acties in Oekraïne.

Het artikel 8 (*1quinquies*) van de verordening bepaalt dat de lidstaten uiterlijk op 31 oktober 2024 nationale autoriteiten moeten aanwijzen die verantwoordelijk zijn voor het identificeren en opsporen van tegoeden en economische middelen. Het gaat om tegoeden die toebehoren aan, eigendom zijn van, in het bezit zijn van of onder zeggenschap staan van personen, bedrijven of entiteiten die in bijlage I van de verordening genoemd worden. Deze autoriteiten moeten ervoor zorgen dat overtredingen of pogingen tot omzeiling van de verbodsbepalingen van de verordening worden voorkomen of opgespoord binnen hun rechtsgebied.

Les règles spécifiques relatives à ces compétences sont également régies par les règlements européens.

Art. 10

Cet article en projet remplace l'article 7 actuel de la loi du 13 mai 20003. Comme mentionné supra, la nouvelle structure modifie la classification et le contenu de cette loi. Le contenu de l'article 7 actuel est repris et adapté par l'article 9 en projet.

Le paragraphe 1er du nouveau article 7 stipule que le Roi désigne les agents compétents au sein de l'autorité compétente désignée conformément à l'article 6, alinéa 1er, 1°. Il s'agit des agents qui seront habilités à détecter et constater les infractions ou les contournements des mesures restrictives ou autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives. Ces compétences ne modifient pas les autres compétences existantes, qui restent également applicables. Les autorités désignées et les agents désignés qui disposent déjà de certaines compétences en vertu de leur propre législation sectorielle pourront continuer à les appliquer sans entrave.

Le paragraphe 2 du nouveau article 7 constitue la mise en œuvre de l'article 8 (*1quinquies*) du Règlement 269/2014.

Ce règlement impose des mesures restrictives à l'encontre de personnes, entités et organismes responsables d'actions qui compromettent ou menacent l'intégrité territoriale, la souveraineté et l'indépendance de l'Ukraine. Les mesures comprennent notamment le gel des avoirs et des ressources économiques, ainsi qu'une interdiction de mise à disposition de ressources aux personnes concernées. Le règlement est une réponse à l'annexion illégale de la Crimée par la Fédération de Russie et à d'autres actions déstabilisatrices en Ukraine.

L'article 8 (*1quinquies*) du règlement stipule que les États membres doivent désigner, au plus tard le 31 octobre 2024, des autorités nationales responsables pour recenser et tracer les avoirs et ressources économiques. Il s'agit d'avoirs appartenant à, détenus par, en possession de ou sous le contrôle de personnes, entreprises ou entités mentionnées à l'annexe I du règlement. Ces autorités doivent veiller à ce que les infractions ou tentatives de contournement des interdictions énoncées par le règlement soient prévenues ou détectées sur leur territoire.

De ambtenaren aangeduid in paragrafen 1 en 2 dienen te beschikken over een legitimatiekaart. Op deze kaart zullen een aantal minimale gegevens dienen te worden vermeld. Hieronder ook desgevallend de gespeudonymiseerde identiteit door middel van de toegekende code.

De paragrafen 3 tot 8 van het nieuw artikel 7 en de ontwerpartikelen 11 tot 15 bevatten de bevoegdheden en de procedures alsook de omkadering van de bevoegdheden van de aangeduide ambtenaren. Deze bepalingen zijn geïnspireerd op de gelijkaardige artikelen in boek XV in het Wetboek van economisch recht. De beperkende maatregelen situeren zich voor het grootste deel in het economisch en financieel domein. Het is dan ook logisch om de bevoegdheden van de betrokken ambtenaren en de omkadering ervan af te stemmen op deze voorzien in het Wetboek van economisch recht (WER).

Paragraaf 3 bepaalt dat deze ambtenaren onder het toezicht staan van, naargelang het geval, de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur, onverminderd hun ondergeschiktheid aan de meerderen in de administratie. Deze paragraaf volgt hierbij de tekst van artikel XV.8 van het WER. De bepaling is aangevuld overeenkomstig het advies van de Raad van State.

De Gegevensbeschermingsautoriteit merkt in haar advies op dat aangegeven zou moeten worden onder welke verantwoordelijke en in welke situaties de betrokken ambtenaren hun bevoegdheden dan onder deze verantwoordelijke uitoefenen. Dit kan echter niet op voorhand bepaald worden. Dit zal namelijk afhankelijk zijn van het concrete dossier. De gegevensverwerkingsverantwoordelijke is in alle gevallen de betrokken bevoegde autoriteit. Bij tussenkomst van de procureur-generaal of de federale procureur en daaruit volgend het openbaar ministerie zullen de toepasselijke regels inzake gegevensverwerking gelden zoals die zijn vastgelegd in de wetgeving van toepassing op het openbaar ministerie, daarbij inbegrepen dus ook wie de gegevensverwerkingsverantwoordelijke is, de transparantievereiste en de uitoefening van rechten.

Paragrafen 4 tot 8 volgen eveneens de gelijkaardige bepalingen van de artikelen XV.8 tot XV.10 van het WER. Bepaalde ambtenaren kunnen eveneens de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings bekleden. Maar dit enkel met het oog op de opsporing, de vaststelling en het onderzoek betreffende de omzeilingen en inbreuken betreffende de beperkende maatregelen. De aangewezen ambtenaren in paragraaf 4 dienen te beschikken over een legitimatiekaart. Op deze kaart zullen een aantal minimale gegevens dienen te worden vermeld. Hieronder ook desgevallend de gespeudonymiseerde identiteit door middel van de toegekende code.

Les agents désignés aux paragraphes 1er et 2 doivent être munis d'une carte de légitimation. Cette carte doit comporter un certain nombre de données minimales, dont le cas échéant l'identité pseudonymisée au moyen du code attribué.

Les paragraphes 3 à 8 du nouveau article 7 et les articles 11 à 15 en projet contiennent les compétences et les procédures ainsi que le cadre des compétences des agents désignés. Ces dispositions s'inspirent des articles similaires du livre XV du Code de droit économique. Les mesures restrictives relèvent principalement du domaine économique et financier. Il est donc logique d'aligner les compétences des agents concernés et leur encadrement sur celles prévues dans le Code de droit économique (CDE).

Le paragraphe 3 stipule que ces agents sont placés sous la supervision, selon le cas, du procureur général compétent ou du procureur fédéral, sans préjudice de leur subordination aux supérieurs hiérarchiques de l'administration. Ce paragraphe suit le texte de l'article XV.8 du CDE. La disposition est complétée conformément l'avis du Conseil d'État.

L'Autorité de protection des données relève dans son avis qu'il conviendrait de préciser sous la responsabilité de quel responsable et dans quelles situations les agents concernés exercent leurs compétences sous cette responsabilité. Cela ne peut toutefois pas être déterminé à l'avance, dès lors que cela dépend du dossier concret. Le responsable du traitement des données est, dans tous les cas, l'autorité compétente concernée. En cas d'intervention du procureur général ou du procureur fédéral et, par conséquent, du ministère public, les règles applicables en matière de traitement des données sont celles prévues par la législation applicable au ministère public, y compris celles relatives au responsable du traitement, à l'exigence de transparence et à l'exercice des droits.

Les paragraphes 4 à 8 suivent également les dispositions similaires des articles XV.8 à XV.10 du CDE. Certains agents peuvent également avoir la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi. Mais uniquement dans le but de rechercher, constater et enquêter sur les contournements et infractions liés aux mesures restrictives. Les agents désignés au paragraphe 4 doivent être munis d'une carte de légitimation. Cette carte doit comporter un certain nombre de données minimales, dont le cas échéant l'identité pseudonymisée au moyen du code attribué.

Paragraaf 5 voorziet de mogelijkheid dat de Koning, bij een besluit overlegd in Ministerraad, bijkomende specifieke bevoegdheden aan de aangeduide ambtenaren kan toekennen. Gelet op de specifieke aard van de beperkende maatregelen en de snelheid waarmee zij regelmatig worden aangepast of nieuwe maatregelen worden ingevoerd, is het snel kunnen toekennen van nieuwe of aangepaste specifieke bevoegdheden aan deze ambtenaren essentieel om snel en flexibel te kunnen overgaan tot de correcte toepassing van de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen en aldus omzeilingen en inbreuken op te sporen en vast te stellen. De bepaling is aangevuld met de voorwaarden waaronder dit besluit kan worden genomen alsook de bekrachtiging bij wet ervan zoals gesteld in het advies van de Raad van State. Ook wordt duidelijk bepaald dat de categorieën van persoonsgegevens niet kunnen worden uitgebreid door deze uitbreiding van bevoegdheden zoals opgemerkt door de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Paragraaf 6 voorziet dat de ambtenaren aangesteld krachtens artikel 7, §§ 1 en 2, een verslag opstellen van hun onderzoek. Dit verslag dient minstens een aantal verplichte elementen te bevatten. Gelet op de bijzondere aard en belang van de beperkende maatregelen en de daaraan gekoppelde risico's die de betrokken ambtenaren lopen bij hun onderzoek, mag dit verslag enkel de gepseudonymiseerde identiteit bevatten van de betrokken ambtenaren. De ervaring van de voorbije jaren toont reeds aan dat de ambtenaren betrokken bij de toepassing en controle van de naleving van de beperkende maatregelen persoonlijk en direct en zowel fysiek als verbaal worden bedreigd door personen of hun vertegenwoordigers geïsoleerd door deze beperkende maatregelen. Het is daarom noodzakelijk dat de identiteit alsook andere persoonsgegevens van deze ambtenaren niet ter kennis komen van de betrokken personen of entiteiten waarbij het onderzoek is gevoerd. De pseudonymisering van deze identiteit en andere persoonsgegevens gebeurt door de bevoegde autoriteit(en) waartoe deze ambtenaren behoren, met toepassing van de gegevensbeschermingsverordening. Het is ook noodzakelijk dat deze identiteit en persoonsgegevens niet kunnen worden ingezien in het kader van het recht op inzage in het strafdossier op grond van hoofdstuk IIIbis (artikelen 21bis, 21ter, 21quater, 21quinquies) van het Wetboek van Strafvordering.

Paragraaf 6, tweede lid, bepaalt dat de opgestelde proces-verbalen bewijskracht hebben. Dit identiek aan de bepaling in het WER (artikel XV.2, § 2). Het toekennen van deze bewijskracht steunt op dezelfde redenen als die aangehaald bij de verantwoording van artikel XV.2, § 2, WER: "Het toekennen van een bijzondere bewijskrachtige waarde aan deze processen-verbaal is echter verantwoord en noodzakelijk door het specifieke karakter

Le paragraphe 5 prévoit la possibilité pour le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, d'accorder des compétences spécifiques supplémentaires aux agents désignés. Compte tenu de la nature spécifique des mesures restrictives et de la rapidité avec laquelle elles sont régulièrement modifiées ou de nouvelles mesures sont introduites, il est essentiel de pouvoir accorder rapidement et de manière flexible de nouvelles compétences spécifiques ou adaptées à ces agents afin d'assurer l'application correcte des règlements européens en matière de mesures restrictives et ainsi détecter et constater les contournements et infractions. La disposition a été complétée par les conditions dans lesquelles cet arrêté peut être pris ainsi la confirmation par la loi, conformément à l'avis du Conseil d'État. Il est également clairement précisé que les catégories de données à caractère personnel ne peuvent être étendues du fait de cet élargissement des compétences, comme l'a relevé l'Autorité de protection des données.

Le paragraphe 6 dispose que les agents désignés en vertu de l'article 7, §§ 1 et 2, sont tenus d'établir un rapport relatif à leur enquête. Ce rapport doit comporter, à tout le moins, un certain nombre d'éléments obligatoires. Eu égard à la nature particulière et à l'importance des mesures restrictives ainsi qu'aux risques inhérents auxquels lesdits agents sont exposés dans le cadre de leurs investigations, ce rapport ne peut mentionner que l'identité pseudonymisée des agents concernés. L'expérience des dernières années démontre que les agents impliqués dans l'application et le contrôle du respect des mesures restrictives font l'objet de menaces personnelles et directes, tant physiques que verbales, émanant des personnes ou de leurs représentants visés par ces mesures restrictives. Il est dès lors impératif que l'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne soient en aucun cas portées à la connaissance des personnes ou entités faisant l'objet de l'enquête. La pseudonymisation de ces données est effectuée par l'autorité compétente à laquelle appartiennent lesdits agents, conformément aux dispositions du règlement relatif à la protection des données. Il est également indispensable que ces informations ne puissent être consultées dans le cadre du droit d'accès au dossier pénal prévu au chapitre IIIbis (articles 21bis, 21ter, 21quater, 21quinquies) du Code d'instruction criminelle.

Le paragraphe 6, alinéa 2, stipule que les procès-verbaux établis ont une force probante. Cette disposition est identique à celle du CDE (article XV.2, § 2). L'attribution de cette force probante repose sur les mêmes raisons que celles invoquées dans la justification de l'article XV.2, § 2 du CDE: "L'attribution d'une valeur probante particulière à ces procès-verbaux est justifiée et rendue nécessaire par le caractère spécifique des infractions

van de opgespoorde inbreuken. Deze uitzondering komt vaak voor in het economisch strafrecht en is absoluut noodzakelijk omdat het anders onmogelijk wordt om de opdracht tot vaststelling van inbreuken efficiënt uit te voeren. Sommige misdrijven kunnen immers vrijwel onmogelijk aan de hand van de klassieke bewijsmiddelen worden aangetoond, hetzij omdat er bij dergelijke misdrijven meestal geen getuigen aanwezig zijn, hetzij omdat het misdrijf geen sporen nalaat, hetzij omdat het misdrijf het publiek zo onverschillig laat dat de opsporingsambtenaren geen medewerking moeten verwachten bij het verzamelen van bewijselementen, enz. ... De bijzondere bewijswaarde hangt bijgevolg in wezen niet af van de hoedanigheid van de verbalisant, maar wel van de aard van het vastgestelde misdrijf en de daarmee samenhangende bewijsmoeilijkheden. Vanuit dat opzicht is het bestaan van een bijzondere bewijswaarde derhalve volkomen gerechtvaardigd." (DOC 53 2837/001, Memorie van toelichting bij het wetsontwerp houdende invoering van boek XV, "Rechtshandhaving" in het Wetboek van Economisch recht, blz. 11 en 12). Deze bewijswaarde heeft enkel betrekking op de materiële elementen en vaststellingen van de omzeiling of de inbreuk.

De Gegevensbeschermingsautoriteit merkt in haar advies op dat, om af te wijken van de algemene regel dat een proces-verbaal enkel als inlichting geldt, het noodzakelijke en proportionele karakter voor deze afwijking moet aangetoond worden. Bovendien stelt de Gegevensbeschermingsautoriteit dat de wijziging, die een omkering van de bewijslast inhoudt, de verwerking van persoonsgegevens van derden kan inhouden. Deze opmerking kan niet volledig gevolgd worden. Immers, ongeacht of een proces-verbaal geldt ten titel van inlichting dan wel bijzondere bewijswaarde heeft, vindt er altijd een verwerking van persoonsgegevens plaats. Bovendien heeft het feit dat bijzondere bewijswaarde toegekend wordt aan een vaststelling, niet automatisch tot gevolg dat er sowieso een grotere of meer ingrijpendere verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt. Zelfs bij een proces-verbaal met bijzondere bewijswaarde kan de overtreder immers het tegenbewijs leveren zonder daarvoor andere persoonsgegevens vrij te geven en een beroep te moeten doen op getuigen. Om iedere twijfel uit te sluiten, werd in het ontwerp een extra zin opgenomen die bepaalt dat het tegendeel van de gedane vaststellingen kan worden bewezen met alle middelen van recht zodat dit niet alleen door een geschrift kan geschieden maar door eender welk middel van recht, waaronder ook getuigen.

Er dient ook een evenwicht gezocht te worden tussen enerzijds het geheim van het onderzoek en anderzijds de rechten van verdediging. Het opgestelde proces-verbaal zal aan het openbaar ministerie overgemaakt worden, dat vervolgens kan beslissen om een verregaander

recherchées. Cette exception survient souvent dans le droit pénal économique et est absolument nécessaire, sans quoi il devient impossible d'exécuter efficacement la mission de constatation des infractions. Certains délits sont en effet pratiquement impossibles à démontrer à l'aide des moyens de preuve habituels, soit parce qu'il n'y a généralement aucun témoin lors de ces délits, soit parce que le délit ne laisse aucune trace, soit parce que le délit laisse le public si indifférent que les agents de recherche ne peuvent espérer aucune coopération dans leur collecte des éléments de preuve, etc. Dès lors, la force probante particulière ne dépend finalement pas de la qualité du verbalisant mais bien de la nature du délit constaté et des difficultés connexes d'en apporter la preuve. Dans cette optique, l'existence d'une force probante particulière est donc totalement justifiée." (DOC 53 2837/001, Exposé des motifs du Projet de loi portant insertion du livre XV, "Application de la loi" dans le Code de droit économique, pp. 11 et 12). La force probante porte uniquement sur les constatations et éléments matériels du contournement ou de l'infraction.

L'Autorité de protection des données relève dans son avis que pour déroger à la règle générale selon laquelle un procès-verbal n'est qu'une information, le caractère nécessaire et proportionné de cette dérogation doit être démontré. De plus, l'Autorité de protection des données fait valoir que la modification, qui implique un renversement de la charge de preuve, peut impliquer le traitement de données à caractère personnel de tiers. Cette remarque ne peut pas être suivie complètement. En effet, peu importe qu'un procès-verbal ait une valeur informative ou probante particulière, les données à caractère personnel sont toujours traitées. En outre, le fait qu'une valeur probante particulière soit attribuée à une constatation ne signifie pas automatiquement qu'un traitement plus important ou plus intrusif des données à caractère personnel a lieu de toute façon. En effet, même dans le cadre d'un procès-verbal ayant une valeur probante particulière, le contrevenant peut fournir des preuves contradictoires sans divulguer d'autres données à caractère personnel et sans devoir faire appel à des témoins. Afin d'éliminer tout doute, une phrase supplémentaire a été insérée dans le projet, stipulant que le contraire des constatations faites peut être prouvé par tout moyen de droit, de sorte que cela peut se faire non seulement par un écrit mais par tout moyen de droit, y compris par des témoins.

Il y a lieu de rechercher un équilibre entre, d'une part, le secret de l'enquête et, d'autre part, les droits de la défense. Le procès-verbal établi est transmis au ministère public, qui peut décider d'ouvrir une enquête pénale plus approfondie en vue de l'exercice de l'action

strafonderzoek in te stellen met het oog op de uitoefening van de strafvordering. Op dat ogenblik is het niet opportuun om de reeds gemaakte vaststellingen reeds kenbaar te maken aan de betrokkene. De verdere strafprocedure voorziet voldoende waarborgen inzake de rechten van verdediging zoals de ontvankelijkheid van de strafvordering indien te veel tijd is verlopen waardoor (tegen)bewijzen niet meer kunnen verzameld en voorgelegd worden.

Wanneer het openbaar ministerie de strafvordering niet uitoefent, kan de bevoegde autoriteit een administratieve boete opleggen. In het kader van het opleggen van de administratieve boete zal het opgestelde proces-verbaal meegedeeld worden zodat de betrokkene met volledige kennis van zaken zijn verdediging kan organiseren inclusief het eventuele tegenbewijs. Dit tijdstip is echter afhankelijk van het feit of de strafvordering al dan niet zal uitgeoefend worden door het openbaar ministerie en of nog verdere strafrechtelijke onderzoeksdaden noodzakelijk zijn.

Paragraaf 7 voorziet de wederzijdse in kennisstelling tussen de bevoegde autoriteiten en het openbaar ministerie. Paragraaf 8 bepaalt ook dat wanneer andere overheidsdiensten of instellingen, alsook de autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 2° en 4°, omzeilingen of inbreuken vaststellen, zij zo spoedig mogelijk de bevoegde autoriteit(en) voor de opsporing en vaststelling hiervan op de hoogte brengen. Deze verplichting is complementair aan de verplichting in artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering. Het verder onderzoek en opvolging van dergelijke vaststellingen zal dus gebeuren door de autoriteit(en) aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°. Dit laat uiteraard onverlet de bevoegdheden van politie en gerechtelijke overheden. Dergelijke vaststellingen kunnen aldus ook bijkomend rechtstreeks overgemaakt worden aan deze gerechtelijke overheden.

De regering neemt akte van de opmerkingen van de Raad van State en de Gegevensbeschermingsautoriteit inzake de registratie, verwerking, bewaring, beveiliging en communicatie van de gegevens bij de uitoefening van de toegekende bevoegdheden, in het register inzake pseudonymisering en in de verslagen en proces-verbalen. Gelet op het feit dat de bevoegde autoriteiten nog dienen te worden aangeduid alsook dat de concrete uitvoering van de bevoegdheden door deze autoriteiten nog moet worden uitgewerkt, is het op dit ogenblik niet mogelijk om reeds de noodzakelijke elementen van de verwerking op te nemen in dit wetsontwerp. De regering is er zich van bewust dat dit inderdaad nog moet worden geregeld

publiek. À ce stade, il n'est pas opportun de porter à la connaissance de la personne concernée les constatations déjà effectuées. La procédure pénale ultérieure prévoit des garanties suffisantes en ce qui concerne les droits de la défense, telles que l'irrecevabilité de l'action publique lorsque le laps de temps écoulé est tel que des preuves ou des éléments de preuve contraires ne peuvent plus être recueillis ni présentés.

Lorsque le ministère public n'exerce pas l'action publique, l'autorité compétente peut infliger une amende administrative. Dans le cadre de l'imposition de cette amende administrative, le procès-verbal établi est communiqué afin que la personne concernée puisse organiser sa défense en pleine connaissance de cause, y compris, le cas échéant, en produisant des éléments de preuve contraires. Le moment de cette communication dépend toutefois de la question de savoir si l'action publique sera ou non exercée par le ministère public et si des actes d'enquête pénale complémentaires s'avèrent encore nécessaires.

Le paragraphe 7 prévoient la notification réciproque entre les autorités compétentes et le ministère public. Paragraphe 8 précise également que, lorsque d'autres services ou institutions publics, ainsi que les autorités désignées conformément à l'article 6, alinéa 1er, 2° et 4°, constatent des contournements ou des infractions, ils doivent en informer sans délai l'autorité ou les autorités compétentes pour la détection et la constatation de ces faits. Cette obligation est complémentaire à celle prévue à l'article 29, § 1er, du Code d'instruction criminelle. L'enquête et le suivi de ces constatations seront dès lors assurés par l'autorité ou les autorités désignées en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°. Cette disposition ne porte évidemment pas atteinte aux compétences de la police et des autorités judiciaires. De telles constatations peuvent donc également être transmises directement et à titre complémentaire auxdites autorités judiciaires.

Le gouvernement prend acte des observations du Conseil d'État et de l'Autorité de protection des données relatives à l'enregistrement, au traitement, à la conservation, à la sécurisation et à la communication des données dans le cadre de l'exercice des compétences octroyées, du registre en matière de pseudonymisation ainsi que des rapports et procès-verbaux. Compte tenu du fait que les autorités compétentes doivent encore être désignées et que la mise en œuvre concrète des compétences par ces autorités doit encore être précisée, il n'est, à ce stade, pas possible d'inscrire dans le présent projet de loi les éléments nécessaires relatifs au traitement des données. Le gouvernement est conscient

en zal hiervoor de nodige initiatieven te nemen om dit via toekomstige wetgeving verder te bepalen.

Art. 11

Dit ontwerpartikel omkadert de uitoefening van de toegekende bevoegdheden aan de aangeduide ambtenaren. Het artikel is sterk geïnspireerd door het artikel XV.2 van het WER en verder aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State.

Paragraaf 1 bepaalt dat de toegekende bevoegdheden enkel kunnen worden uitgeoefend voor de identificatie, opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen. De bevoegdheden hebben aldus een duidelijke finaliteit.

Op advies van de Raad van State is de ontwerpbeoordeling aangevuld met de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit alsook dat er rekening moet worden gehouden met de aard, de omvang en de duur van de inmenging, alsook met de waarborgen die zijn voorzien ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Paragraaf 2 voorziet de mogelijkheid dat de Koning een aantal specifieke bevoegdheden kan toekennen aan de autoriteiten die weliswaar betrokken zijn bij de toepassing en de uitvoering van de beperkende maatregelen, maar die geen autoriteiten zijn in de zin van het nieuw artikel 6, eerste lid, 1°. Het gaat hier om de autoriteiten in de punten 2° en 4° van dit artikel 6. In het kader van de taken en opdrachten die zij moeten uitvoeren krachtens de Europese verordeningen en de nationale bepalingen, kan het noodzakelijk zijn dat zij ook bepaalde bevoegdheden kunnen uitoefenen. Zo is het bijvoorbeeld nuttig dat de autoriteit(en) betrokken bij de vrijgaven van bevroren fondsen de nodige onderzoeken kan voeren en hierbij ook specifieke bevoegdheden krijgt.

Art. 12

Paragraaf 1 van het nieuw artikel 9 (Ontwerpartikel 12) bevat een opsomming van de opsporingsbevoegdheden van de aangeduide ambtenaren. Deze bevoegdheden zijn zowel geïnspireerd op een aantal bevoegdheden zoals bepaald in het WER (artikel XV.3) als een aantal bevoegdheden bepaald in het financieel recht en verder aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State.

De bepalingen onder 1°, 2° en 3° geven de bevoegdheden tot het doen verstrekken van alle informatie en elk document, het doen van vaststellingen en het verrichten

de la nécessité de prévoir ces éléments et prendra les initiatives nécessaires afin de les déterminer davantage par le biais d'une législation ultérieure.

Art. 11

Cet article en projet encadre l'exercice des compétences attribuées aux agents désignés. L'article s'inspire fortement de l'article XV.2 du CDE et a en outre été adaptée aux observations du Conseil d'État.

Le paragraphe 1er stipule que les compétences attribuées ne peuvent être exercées que pour l'identification, la recherche et la constatation des contournements et des infractions aux mesures restrictives. Les compétences ont ainsi une finalité bien définie.

Sur l'avis du Conseil d'État, la disposition en projet a été complétée par les exigences de proportionnalité et de subsidiarité, ainsi que par l'obligation de tenir compte de la nature, de l'étendue et de la durée de l'ingérence, ainsi que des garanties prévues pour la protection des droits et libertés des personnes concernées.

Paragraphe 2 prévoit que le Roi peut, par arrêté, accorder certaines compétences spécifiques aux autorités qui, bien qu'impliquées dans la mise en œuvre et l'exécution des mesures restrictives, ne sont pas considérées comme des autorités au sens du nouvel article 6, alinéa 1er, 1°. Il s'agit des autorités mentionnées aux points 2° et 4° dudit article. Dans le cadre des missions qui leur sont confiées en vertu des règlements européens et des dispositions nationales, il peut s'avérer nécessaire qu'elles disposent également de prérogatives particulières. À titre d'exemple, il est opportun que l'autorité ou les autorités chargées des libérations des fonds gelés soient habilitées à mener les investigations requises et à exercer, à cet effet, des compétences spécifiques.

Art. 12

Le paragraphe 1er du nouvel article 9 (article en projet 12) contient une énumération des pouvoirs de recherche des agents désignés. Ces pouvoirs s'inspirent à la fois de certaines compétences prévues dans le CDE (article XV.3) et de certaines dispositions du droit financier et a en outre été adaptée aux observations du Conseil d'État.

Les dispositions visées aux 1°, 2° et 3° confèrent les compétences consistant à faire fournir toute information et tout document, à procéder à des constatations et à

van inspecties. De doelstelling dient steeds te zijn dat de informatie en documenten pertinente informatie of gegevens moeten bevatten om desgevallend omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen te kunnen vaststellen. Deze pertinentie moet worden kunnen aangetoond door de betrokken ambtenaar of bevoegde autoriteit die deze informatie en documenten opvraagt of toegang hiertoe vraagt. Het finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel moet steeds in acht worden genomen.

Het is bovendien belangrijk te weten dat de beperkende maatregelen opgelegd worden door verordeningen van de Europese Unie. Deze verordeningen bepalen uitdrukkelijk dat alle natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht zijn om aan de bevoegde autoriteiten onmiddellijk alle informatie te verstrekken die de uitvoering van die verordeningen kan vergemakkelijken zoals informatie over tegoeden en economische middelen, alsook de verplichting om medewerking te verlenen aan de bevoegde autoriteiten bij de verificatie van deze informatie.

Wanneer de bevoegde autoriteit en daaruit volgend de bevoegde ambtenaar in een onderzoek vermoedt of aanwijzingen heeft dat bepaalde informatie niet correct is of dat er mogelijke inbreuken plaatsvinden, dan moet de betrokkene reeds op grond van de Europese verordeningen zijn volle medewerking verlenen en de nodige informatie verstrekken.

De bepaling onder 2° geeft de bevoegdheid om alle nuttige vaststellingen te doen en alle informatie te verzamelen die nuttig is. Dit kunnen ook foto's of video's zijn. Hierbij moet opgemerkt worden dat het nemen van beelden (foto's of video's) en geluidsopnames enkel toegestaan is met toepassing van het gemeenschappelijk strafprocesrecht. De vorm van de informatie dient pertinent te zijn voor de opsporing en de vaststelling van mogelijke inbreuken. Het kan dus nodig zijn dat er foto's of videobeelden worden genomen van bijvoorbeeld de goederen die een inbreuk vormen op bijvoorbeeld het verbod om goederen van type X in of uit te voeren. De principes van proportionaliteit en finaliteit moeten steeds in acht worden genomen. Het is evenwel niet de bedoeling dat deze bepaling zou kunnen toelaten dat er bijzondere opsporingsmethodes worden gebruikt. Deze kunnen enkel op grond van een wettelijke bepaling en de toepasselijke regelgeving daaromtrent. Het ontwerp voorziet geen enkele toelating om bijzondere opsporingsmethodes aan te wenden. Dergelijke methoden zouden desgevallend ook enkel kunnen worden toegepast door de ambtenaren die de hoedanig van officier van de gerechtelijke politie hebben. In dat geval zal er in hun aanduiding van hoedanigheid van officier van de

effectuer des inspections. L'objectif doit en toute circonstance être que les informations et documents contiennent des données ou informations pertinentes permettant, le cas échéant, de constater des contournements ou des infractions aux mesures restrictives. Cette pertinence doit pouvoir être démontrée par l'agent concerné ou l'autorité compétente qui sollicite ces informations et documents ou qui demande l'accès à ceux-ci. Les principes de finalité et de proportionnalité doivent en permanence être respectés.

Il convient en outre de rappeler que les mesures restrictives sont imposées par des règlements de l'Union européenne. Ces règlements prévoient expressément que toutes les personnes physiques et morales, entités et organismes sont tenus de communiquer immédiatement aux autorités compétentes toute information susceptible de faciliter la mise en œuvre desdits règlements, notamment les informations relatives aux fonds et aux ressources économiques, ainsi que de coopérer avec les autorités compétentes lors de la vérification de ces informations.

Lorsque l'autorité compétente, et par conséquent l'agent compétent, soupçonne, dans le cadre d'une enquête, que certaines informations sont inexacts ou dispose d'indices de l'existence d'éventuelles infractions, la personne concernée est tenue, en vertu des règlements européens, de prêter sa pleine coopération et de fournir les informations nécessaires.

La disposition visée au 2° confère la compétence de procéder à toutes les constatations utiles et de recueillir toutes les informations pertinentes. Celles-ci peuvent également consister en des photographies ou des enregistrements vidéo. Il convient toutefois de préciser que la prise d'images (photographies ou vidéos) ainsi que les enregistrements sonores ne sont autorisés que conformément aux règles du droit commun de la procédure pénale. La forme de l'information doit être pertinente aux fins de la recherche et de la constatation d'éventuelles infractions. Il peut dès lors être nécessaire de prendre des photographies ou des enregistrements vidéo, par exemple des biens constituant une infraction, notamment en cas de violation d'une interdiction d'importation ou d'exportation de biens de type X. Les principes de proportionnalité et de finalité doivent en toute circonstance être respectés. Il n'est toutefois pas dans l'intention de permettre, par cette disposition, le recours à des méthodes particulières de recherche. Celles-ci ne peuvent être mises en œuvre que sur la base d'une disposition légale et conformément à la réglementation applicable en la matière. Le projet ne prévoit aucune autorisation de recourir à des méthodes particulières de recherche. De telles méthodes ne pourraient, le cas échéant, être

gerechtelijke politie specifiek aangegeven moeten worden of zij dergelijke methodes zouden kunnen gebruiken.

Indien er plaatsen of lokalen dienen te worden betreed, dan kan dit enkel wanneer het gaat om beroeps- of bedrijfsplaatsen of -lokalen. Bovendien moeten er precieze en ernstige aanwijzingen van omzeilingen of inbreuken bestaan en dient er toestemming worden gegeven door de betrokkene. Een voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter is vereist wanneer deze bevoegdheid zonder toestemming zou worden uitgeoefend. Private woningen kunnen niet worden betreed. Zij kunnen enkel worden betreed of doorzocht na een voorafgaand bevel van de onderzoeksrechter en dit op basis van de gemeenrechtelijke regels van het strafprocesrecht. Het is niet de bedoeling dat dergelijke plaatsen worden betreden. Elke plaats die als een woonplaats kan worden beschouwd, is niet toegankelijk zonder voorafgaandelijke rechtelijke toestemming. Er is ook bewust voor gekozen om geen bepalingen op te nemen die zouden toelaten om een woonst of bewoonde lokalen te betreden. Indien iets dergelijk nodig zou zijn dan zal er uitdrukkelijke toestemming gevraagd moeten worden aan de onderzoeksrechter.

Bij financiële transacties gaat het enkel om voorbije transacties, niet om de monitoring van lopende transacties. De bevoegde autoriteiten of ambtenaren voeren geen observaties uit of onderzoeken zoals in een strafrechtelijk onderzoek gebeuren of in een onderzoek door de gerechtelijke politie. Zij dienen wel de nodige bevoegdheid te hebben om indien nodig de vereiste informatie te kunnen opvragen indien zij dit nodig hebben om inbreuken en omzeilingen te kunnen vaststellen. Punt 7° voorziet deze bevoegdheid. Bijkomend zijn op grond van de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen alle natuurlijke en rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht om alle informatie mee te delen aan de bevoegde autoriteiten. De banken en de financiële instellingen doen krachtens deze Europese verordeningen een constante (dagelijks en per transactie) monitoring en controle op hun cliënten en op alle financiële transacties die zij uitvoeren of ontvangen. Indien zij inbreuken vaststellen of vermoedens hebben van omzeilingen dan dienen zij de bevoegde autoriteiten hiervan op de hoogte te stellen.

Paragrafen 2 tot 7 regelt het beslag en de verzegeling. Dit artikel is sterk geïnspireerd op artikel XV.5 van het WER. Bijkomend zal voor verboden en in beslaggenomen goederen steeds de afstand van die goederen gevraagd worden. Gelet op de ernst van de overtredingen inzake

mises en œuvre que par les agents revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire. Dans ce cas, leur désignation en cette qualité devrait préciser explicitement s'ils sont habilités à recourir à de telles méthodes.

Si des lieux ou locaux doivent être visités, cela ne peut se faire que s'il s'agit de lieux ou locaux professionnels ou commerciaux. En outre, il doit exister des indices précis et sérieux de contournements ou d'infractions et le consentement de la personne concernée doit être obtenu. Une autorisation préalable du juge d'instruction est requise lorsque cette compétence est exercée en l'absence de consentement. Les habitations privées ne peuvent pas être pénétrées. Elles ne peuvent être visitées ou fouillées qu'après une ordonnance préalable du juge d'instruction, et ce conformément aux règles de droit commun de la procédure pénale. Il n'est pas prévu que de tels lieux soient pénétrés. Tout lieu pouvant être considéré comme un domicile n'est pas accessible sans autorisation judiciaire préalable. Il a également été délibérément choisi de ne pas inclure de dispositions permettant de pénétrer dans un domicile ou dans des locaux habités. Si une telle mesure devait néanmoins s'avérer nécessaire, une autorisation expresse devra être sollicitée auprès du juge d'instruction.

S'agissant des transactions financières, il est uniquement question de transactions passées, et non du suivi de transactions en cours. Les autorités compétentes ou les agents compétents n'effectuent pas d'observations ou d'investigations telles qu'elles sont réalisées dans le cadre d'une enquête pénale ou d'une enquête menée par la police judiciaire. Ils doivent toutefois disposer des compétences nécessaires afin de pouvoir, le cas échéant, solliciter les informations requises lorsqu'elles sont nécessaires à la constatation d'infractions et de contournements. Le point 7° prévoit cette compétence. Par ailleurs, en vertu des règlements européens relatifs aux mesures restrictives, toutes les personnes physiques et morales, entités et organismes sont tenus de communiquer toute information aux autorités compétentes. Les établissements bancaires et les institutions financières procèdent, en application de ces règlements européens, à un suivi et à un contrôle constants de leurs clients ainsi que de l'ensemble des transactions financières qu'ils exécutent ou reçoivent (à savoir sur une base quotidienne et par transaction). Lorsqu'ils constatent des infractions ou ont des soupçons de contournement, ils sont tenus d'en informer les autorités compétentes.

Les paragraphes 2 à 7 règlent la saisie et la mise sous scellés. Cet article s'inspire fortement de l'article XV.5 du CDE. En plus, pour les biens interdits et saisis, l'abandon de ces biens sera toujours exigée. Compte tenu de la gravité des infractions relatives aux mesures restrictives

beperkende maatregelen en het feit dat de Algemene Administratie van de Douane & Accijnzen geen vrijgave mag verlenen in het kader van de douanewetgeving voor verboden goederen, is het noodzakelijk dat de goederen niet meer in het bezit worden gesteld van de betrokkene zodat die absoluut geen economisch voordeel kan genereren uit de overtreding van de beperkende maatregelen. De reeds bestaande procedurele bepalingen inzake een dergelijke afstand zijn van toepassing. Het betreft de regels die voorzien zijn in de wetgeving van de douane alsook in het Wetboek van Strafvordering.

Art. 13

Dit ontwerpartikel bevat de nodige bepalingen inzake de toepassing van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de “algemene verordening gegevensbescherming” genoemd).

Paragrafen 1 en 2 bepalen een aantal afwijkingen op de rechten van de degene wiens persoonsgegevens worden verwerkt door de aangeduide autoriteiten en ambtenaren voor de doeleinden van de identificatie, opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen. Deze afwijkingen zijn identiek aan de afwijkingen toegekend door het WER (artikelen XV.10/2, XV.10/3 en XV.10/5). De rechten bedoeld in de artikelen 13, 14, 15 en 18 van de algemene verordening gegevensbescherming kunnen uitgesteld worden maar niet beperkt of uitgesloten. Het betreft het recht op informatie, op inzage en op beperking van de verwerking. Deze beperkingen zijn noodzakelijk om het onderzoek van strafbare feiten en de vervolging ervan niet te schaden. Zij gelden voor de periode waarin de gegevens worden verwerkt met het oog op het onderzoek of vervolging. Het artikel is aangevuld conform het advies van de Raad van State en de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Paragrafen 3 en 4 voorzien de bescherming van de identiteit en andere persoonsgegevens van de ambtenaren binnen de autoriteiten aangeduid krachtens het nieuw artikel 6, eerste lid. Het betreft hier de autoriteiten die bevoegd zijn voor de vaststelling en opsporing van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen alsook voor het desgevallend vaststellen en opleggen van administratieve boetes. Zoals supra reeds vermeld bij ontwerpartikel 10 is er een reëel veiligheidsrisico voor de ambtenaren van deze autoriteiten. Deze anonimiteit houdt in dat de volledige identiteit verborgen wordt gehouden met inbegrip van de visuele en auditieve afscherming.

et du fait que l'Administration générale des Douanes et Accises ne peut accorder aucune mainlevée dans le cadre de la législation douanière pour des biens interdits, il est impératif que ces biens ne soient plus remis en possession de la personne concernée, afin que celle-ci ne puisse en aucun cas tirer un avantage économique de la violation des mesures restrictives. Les dispositions procédurales existantes relatives à un tel abandon sont d'application. Il s'agit des règles prévues tant par la législation douanière que par le Code d'Instruction criminelle.

Art. 13

Cet article en projet contient les dispositions nécessaires concernant l'application du règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (ci-après le “règlement général sur la protection des données”).

Les paragraphes 1er et 2 définissent certaines dérogations aux droits de la personne dont les données à caractère personnel sont traitées par les autorités et agents désignés aux fins d'identification, de recherche et de constatation des contournements et infractions aux mesures restrictives. Ces dérogations sont identiques à celles prévues par le CDE (articles XV.10/2, XV.10/3 et XV.10/5). Les droits visés aux articles 13, 14, 15 et 18 du règlement général sur la protection des données peuvent être différés, mais ne peuvent pas être limités ni exclus. Il s'agit du droit à l'information, du droit d'accès et du droit à la limitation du traitement. Ces limitations sont nécessaires afin de ne pas compromettre l'enquête sur les infractions pénales et leur poursuite. Elles s'appliquent pendant la période au cours de laquelle les données sont traitées aux fins d'enquête ou de poursuite. L'article a été complété conformément à l'avis du Conseil d'État et de l'Autorité de protection des données.

Les paragraphes 3 et 4 prévoient la protection de l'identité et des autres données à caractère personnel des agents au sein des autorités désignées conformément au nouvel article 6, alinéa 1er. Il s'agit des autorités compétentes pour la constatation et la recherche des contournements et des infractions aux mesures restrictives ainsi que, le cas échéant, pour la constatation et l'imposition des amendes administratives. Comme déjà mentionné ci-dessus à propos de l'article 10 en projet, il existe un risque réel pour la sécurité des agents de ces autorités. Cet anonymat implique que l'identité complète soit dissimulée, y compris la protection visuelle et auditive.

De identiteit van deze ambtenaren dient te worden afgeschermd door het gebruik van een code. Deze code pseudonymiseert de identiteitsgegevens. Vervolgens dient deze code te worden opgenomen in een vertrouwelijk register. De procedure voor de toekenning van de beschermingscode valt onder de leidinggevende ambtenaar van de betrokken autoriteit. De mogelijkheid tot vervolging indien een ambtenaar een fout of inbreuk zou hebben begaan, blijft behouden. De procureur des Konings of de onderzoeksrechter kan in het kader van een gerechtelijk onderzoek kennis nemen van de volledige identiteit. Via het vertrouwelijk register kan de leidinggevend ambtenaar ook steeds de identiteit van een ambtenaar terugvinden indien dit noodzakelijk zou zijn. De principes van het Wetboek van Strafvordering, zoals de regels inzake de getuige alsook de rechten van verdediging, blijven ook onverminderd van toepassing. Deze bepalingen wijzigingen niets aan de toepasselijke gelijkaardige bepalingen in het Wetboek van Strafvordering betreffende de afscherming van de identiteit van leden van de politie. De bevoegde ambtenaren in dit wetsontwerp behoren en kunnen niet behoren tot de politie. Het betreft enkel ambtenaren binnen de aangeduide bevoegde autoriteiten die federale overheidsdiensten zijn.

Er dient echter wel een evaluatie plaats te vinden van het gebruik van de pseudonymisering. Gelet dat deze bepalingen nieuw zijn en er aldus nog geen gebruik is gemaakt van deze mogelijkheid, kan er op dit ogenblik nog geen antwoord gegeven worden op de vraag welk effect deze maatregel heeft voor de veiligheid van de ambtenaren en op de mogelijkheid om toch over te kunnen gaan tot identificatie. Het ontwerp bepaalt dat een dergelijke evaluatie dient te gebeuren om de twee jaar. Hiervan zal er ook een verslag worden opgesteld met daarin ook vermelding van mogelijk misbruik. Dit verslag bevat enkel statistische gegevens en geen persoonsgegevens of concrete dossiers die geïdentificeerd kunnen worden.

Zoals aangeduid in het ontwerp gaat het hier om de ambtenaren die bevoegd zijn voor de opsporing alsook het opleggen van de boetes. Het is aldus duidelijk dat dit een specifieke categorie betreft en niet alle ambtenaren binnen de bevoegde autoriteit zoals de Raad van State aangeeft. Het zijn dus enkel die ambtenaren die deelnemen aan het onderzoek of de sanctionering. Het is de leidinggevende ambtenaar die deze code toekent op basis van een evaluatie van het onderzoek en op basis van de proportionaliteitsvereiste. Het moet ook steeds gaan om een onderzoek betreffende de beperkende maatregelen. Opsporingen en sanctioneringen in het kader van andere domeinen vallen niet onder deze bescherming van de identiteit.

L'identité de ces agents doit être protégée par l'utilisation d'un code. Ce code pseudonymise les données d'identification. Ensuite, ce code doit être inscrit dans un registre confidentiel. La procédure d'attribution du code de protection relève du fonctionnaire dirigeant de l'autorité concernée. La possibilité de poursuites en cas de faute ou d'infraction commise par un agent demeure. Le procureur du Roi ou le juge d'instruction peut, dans le cadre d'une enquête judiciaire, prendre connaissance de l'identité complète. Grâce au registre confidentiel, le fonctionnaire dirigeant de l'autorité concernée peut également retrouver à tout moment l'identité d'un agent si cela s'avère nécessaire. Les principes du Code d'instruction criminelle, tels que les règles relatives au témoin ainsi les droits de défense, restent également applicables sans préjudice. Ces dispositions ne modifient en rien les dispositions similaires applicables du Code d'instruction criminelle en matière de protection de l'identité des membres de la police. Les agents compétents visés dans le présent projet de loi n'appartiennent pas et ne peuvent appartenir aux services de police. Il s'agit uniquement d'agents relevant des autorités compétentes désignées, lesquelles sont des services publics fédéraux.

Il convient toutefois de procéder à une évaluation de l'utilisation de la pseudonymisation. Étant donné que ces dispositions sont nouvelles et qu'il n'a dès lors pas encore été fait usage de cette faculté, il n'est pas possible, à ce stade, de répondre à la question de savoir quel est l'effet de cette mesure sur la sécurité des agents ni sur la possibilité de procéder néanmoins à l'identification. Le projet prévoit qu'une telle évaluation doit être réalisée tous les deux ans. Un rapport en sera également établi, contenant notamment une mention des éventuels cas de abus. Ce rapport ne contient que des données statistiques et ne comporte aucune donnée à caractère personnel ni aucun dossier concret permettant une identification.

Comme indiqué dans le projet, il s'agit en l'espèce des agents compétents pour la recherche et la constatation des infractions ainsi que pour l'imposition des amendes. Il est dès lors clair qu'il s'agit d'une catégorie spécifique et non de l'ensemble des agents de l'autorité compétente, contrairement à ce que suggère le Conseil d'État. Il s'agit, en effet, uniquement des agents qui participent à l'enquête ou à la sanction. Le fonctionnaire dirigeant attribue ce code sur la base d'une évaluation de l'enquête et au regard de l'exigence de proportionnalité. En outre, il doit toujours s'agir d'une enquête relative aux mesures restrictives. Les activités de recherche et de sanction relevant d'autres domaines ne bénéficient pas de cette protection de l'identité.

Tot slot bepaalt paragraaf 5 de strafsancties in geval van misbruik van de gespeudonymiseerde identiteit of de ongeoorloofde bekendmaking van de identiteit van de ambtenaar die een code heeft toegekend gekregen, alsook voor de ongeoorloofde raadpleging van het vertrouwelijk register.

Paragraaf 6 regelt de bewaartermijn van de persoonsgegevens die voortkomen uit de bevoegdheden toegekend aan de autoriteiten en aangeduide ambtenaren. Deze bewaartermijn is tien jaar. Deze termijn is verantwoord aangezien strafrechtelijke onderzoeken in het economisch en financieel domein vaak zeer lang duren en misdrijven soms pas na lange tijd worden vastgesteld. Bovendien zijn de beperkende maatregelen genomen door de Europese Unie vaak lange tijd van toepassing. Omzeilingen en inbreuken kunnen worden gepleegd door personen en entiteiten die op verschillende tijdstippen op de sanctielijsten werden geplaatst. Het bewaren van de gegevens gedurende een voldoende lange tijd laat toe om een onderzoek voldoende grondig uit te voeren alsook om patronen en herhalingen vast te stellen. In het geval van een gerechtelijke procedure wordt deze termijn verlengd tot desgevallend de definitieve beëindiging van die procedure.

Paragraaf 7 duidt de gegevensverwerkingsverantwoordelijke aan. Dit zijn de autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid. Aangezien de beperkende maatregelen een heel ruim domein bestrijken, zullen deze autoriteiten bijgevolg ook talrijk zijn. Deze autoriteiten kunnen ook snel wijzigen wanneer bijvoorbeeld nieuwe beperkende maatregelen worden genomen in een domein die tot dan niet was gecapteerd.

Art. 14

Paragrafen 1 en 2 van dit ontwerpartikel voorziet de informatie-uitwisseling met andere autoriteiten, overheden en diensten. Deze paragrafen zijn sterk geïnspireerd op artikel XV.32 van het WER. Er is rekening gehouden met het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Paragraaf 3 legt het beroepsgeheim op aan de aangeduide ambtenaren. In afwijking daarvan bepaalt deze paragraaf ook de omstandigheden waarin er wel vertrouwelijke informatie mag worden meegedeeld. Paragraaf 4 voorziet de straffen ingeval van inbreuken op het beroepsgeheim. De paragrafen zijn aangepast aan het advies van de Raad van State en de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Enfin, le paragraphe 5 prévoit les sanctions pénales en cas de l'utilisation illicite de l'identité pseudonymisée et de divulgation non autorisée de l'identité de l'agent auquel un code a été attribué, ainsi que pour la consultation non autorisée du registre confidentiel.

Le paragraphe 6 régleme la durée de conservation des données à caractère personnel résultant des compétences attribuées aux autorités et agents désignés. Cette durée de conservation est de dix ans. Ce délai est justifié par le fait que les enquêtes pénales dans le domaine économique et financier sont souvent très longues et que les infractions ne sont parfois constatées qu'après un certain temps. De plus, les mesures restrictives adoptées par l'Union européenne restent souvent en vigueur pendant une longue période. Les contournements et infractions peuvent être commis par des personnes et entités inscrites sur les listes de sanctions à différents moments. La conservation des données pendant une période suffisamment longue permet de mener une enquête approfondie et de détecter des schémas ou des répétitions. En cas de procédure judiciaire, ce délai est prolongé jusqu'à la clôture définitive de ladite procédure, le cas échéant.

Le paragraphe 7 désigne le responsable du traitement des données. Il s'agit des autorités désignées conformément à l'article 6, alinéa 1er. Étant donné que les mesures restrictives couvrent un domaine très vaste, ces autorités seront donc également nombreuses. Ces autorités peuvent aussi changer rapidement, par exemple lorsque de nouvelles mesures restrictives sont adoptées dans un domaine qui n'était pas encore couvert.

Art. 14

Les paragraphes 1er et 2 de cet article en projet prévoient l'échange d'informations avec d'autres autorités, administrations et services. Ces paragraphes s'inspirent fortement de l'article XV.32 du CDE. Il a été tenu compte de l'avis de l'Autorité de protection des données.

Le paragraphe 3 impose le secret professionnel aux agents désignés. Par dérogation, ce paragraphe précise également les circonstances dans lesquelles des informations confidentielles peuvent être communiquées. Le paragraphe 4 prévoit les sanctions en cas de violation du secret professionnel. Les paragraphes ont été adaptés conformément à l'avis du Conseil d'État et de l'Autorité de protection des données.

Art. 15

Dit ontwerpartikel voorziet de bescherming van het beroepsgeheim voor beroepsbeoefenaars in een onderzoek naar ontwijkingen of inbreuken op de beperkende maatregelen. Dit zorgt er voor dat indien een onderzoek wordt gevoerd ten aanzien van een bijvoorbeeld een advocaat of notaris die inbreuken begaat op de beperkende maatregelen, in bepaalde gevallen dient de tuchtrechtelijke overheid van de betrokken beroepsbeoefenaar betrokken te worden. Dit artikel is sterk geïnspireerd op artikel XV.6/2 van het WER. Er is rekening gehouden met de opmerking van de Raad van State dat het hier gaat om alle beroepsbeoefenaars die onderworpen zijn aan het beroepsgeheim en niet enkel de beoefenaars van een vrij beroep.

Art. 16

Dit ontwerpartikel is de omzetting van het artikel 15 van richtlijn 2024/1226. Elke EU-lidstaat moet een specifieke instantie of organisatie aanwijzen die verantwoordelijk is voor de coördinatie en samenwerking tussen de verschillende nationale autoriteiten die betrokken zijn bij het handhaven van strafrechtelijke en bestuursrechtelijke maatregelen tegen het schenden van EU-sancties.

In het domein van de uitvoering van en het toezicht op de beperkende maatregelen zijn er een groot aantal instanties betrokken. Het gaat hier om de gerechtelijke autoriteiten, de inlichtingendiensten, de federale overheidsdiensten, de gewesten alsook andere autoriteiten die toezichtsbevoegdheden hebben of nuttige informatie bezitten. Het ontwerpartikel voorziet zowel de algemene coördinatie en samenwerking tussen de autoriteiten belast met de uitvoering van en het toezicht op de toepassing van de beperkende maatregelen alsook tussen deze autoriteiten en de rechtshandavingsautoriteiten met betrekking tot de criminele activiteiten beoogt door de richtlijn. Gelet op het groot aantal actoren op zowel federaal als gewestelijk niveau (zie ook supra de toelichting bij ontwerpartikel 9) en dat de materie aanzienlijke implicaties kan hebben, is het aangewezen om een instantie aan te duiden die het overleg en de coördinatie voldoende kan sturen. Het ontwerp bepaalt in paragraaf 1 dat de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking belast wordt met deze coördinatie en samenwerking. Dit laat onverlet de bevoegdheden van de FOD Buitenlandse Zaken zoals bepaald in het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie. Ook raakt dit niet aan de bevoegdheden van de minister van Justitie, de procureurs-generaal, de Nationale

Art. 15

Cet article en projet prévoit la protection du secret professionnel pour les professionnels dans le cadre d'une enquête portant sur des contournements ou infractions aux mesures restrictives. Cela garantit que, lorsqu'une enquête est menée à l'encontre, par exemple, d'un avocat ou d'un notaire ayant enfreint les mesures restrictives, l'autorité disciplinaire compétente du professionnels concerné doit être impliquée dans certains cas. Cet article s'inspire fortement de l'article XV.6/2 du CDE. Il a été tenu compte de l'observation du Conseil d'État selon laquelle il s'agit en l'espèce de tous les professionnels soumis au secret professionnel, et non uniquement des titulaires d'une profession libérale.

Art. 16

Cet article en projet est la transposition de l'article 15 de la directive 2024/1226. Chaque État membre de l'UE doit désigner une instance ou organisation spécifique responsable de la coordination et de la coopération entre les différentes autorités nationales impliquées dans l'application des mesures pénales et administratives contre les violations des sanctions de l'UE.

Dans le domaine de la mise en œuvre et de la supervision des mesures restrictives, un grand nombre d'instances sont impliquées. Il s'agit des autorités judiciaires, des services de renseignement, des services publics fédéraux, des régions ainsi que d'autres autorités disposant de compétences de supervision ou possédant des informations utiles. L'article en projet prévoit à la fois la coordination générale et la coopération entre les autorités chargées de la mise en œuvre et de la supervision de l'application des mesures restrictives, ainsi qu'entre ces autorités et les autorités chargées de l'application de la loi concernant les activités criminelles visées par la directive. Étant donné le grand nombre d'acteurs tant au niveau fédéral que régional (voy. aussi supra le commentaire à l'article 9 en projet) et les implications significatives de la matière, il est recommandé de désigner une instance capable de diriger efficacement la concertation et la coordination. Le projet détermine dans le paragraphe 1er que le Service public fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement est chargé de cette coordination et coopération. Cela ne porte pas atteinte aux compétences du SPF Affaires étrangères telles que définies dans l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les Communautés et les Régions, relatif à la représentation du Royaume de Belgique au sein du Conseil de ministres de l'Union européenne. Cela ne touche pas non plus aux compétences du ministre de la Justice, des procureurs

Veiligheidsraad en het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid. De Koning zal de details en de procedures van de coördinatie en samenwerking kunnen regelen, daarbij inbegrepen de samenwerking met de voornoemde instanties.

Paragraaf 2 specificeert voor wat betreft criminele activiteiten de specifieke taken die via de coördinatie en samenwerking moeten worden uitgevoerd. Deze taken zijn de omzetting van artikel 15, a) tot c) van richtlijn 2024/1226.

Het betreft onder meer het waarborgen van de prioriteiten en het uitwisselen van informatie voor strategische doeleinden. Dit zijn doelstellingen die niet-operationeel zijn, dit wil zeggen die niet gaan over concrete dossiers. Strategische doeleinden zijn richtinggevende keuzes die bepalen waarom en hoe bijvoorbeeld het strafrecht wordt ingezet. Ook bijvoorbeeld waar het best de middelen worden ingezet, hoe de regelgeving kan worden verbeterd, hoe fundamentele rechten kunnen worden verbeterd, welke bijkomende maatregelen nodig kunnen zijn in het beleid, enz.

Paragraaf 3 is de omzetting van artikel 16, lid 4, van de richtlijn 2024/1226. Dit bepaalt dat er veelvuldig en regelmatig informatie over praktische kwesties moet worden uitgewisseld met de Europese Commissie en andere bevoegde autoriteiten. Het gaat dan bijvoorbeeld over ervaringen met ontwijkingspraktijken of met controles. Het gaat hier niet over het overmaken van een concreet dossier of informatie in een dergelijk dossier.

Art. 17

Dit ontwerpartikel voegt in het nieuw ingevoegde hoofdstuk 2 een artikel 14 in. Dit artikel 14 is de omzetting van artikel 17 van Richtlijn 2024/1226.

De EU-lidstaten moeten een systeem opzetten om anonieme statistische gegevens te verzamelen over hoe strafzaken rond sanctieschendingen verlopen. Dit omvat gegevens over:

- het aantal geregistreerde en berechte delicten;
- het aantal geseponeerde zaken, inclusief die vanwege verjaring;
- meldingen, onderzoeken en gerechtelijke procedures;

généraux, du Conseil national de sécurité et du Comité stratégique Renseignement et Sécurité. Le Roi pourra régler les détails et les procédures de la coordination et de la coopération, y compris la coopération avec les instances précitées.

Le paragraphe 2 précise, en ce qui concerne les activités criminelles, les tâches spécifiques à exécuter via la coordination et la coopération. Ces tâches sont la transposition de l'article 15, a) à c) de la directive 2024/1226.

Il s'agit notamment d'assurer la mise en œuvre des priorités et l'échange d'informations à des fins stratégiques. Ces objectifs sont de nature non opérationnelle, c'est-à-dire qu'ils ne portent pas sur des dossiers concrets. Les finalités stratégiques correspondent à des choix d'orientation qui déterminent les raisons et les modalités de recours, par exemple, au droit pénal. Elles recouvrent également, notamment, l'affectation optimale des ressources, l'amélioration de la réglementation, le renforcement des droits fondamentaux, ainsi que l'identification de mesures complémentaires susceptibles d'être adoptées dans le cadre des politiques publiques, etc.

Le paragraphe 3 est la transposition de l'article 16, paragraphe 4, de la directive 2024/1226. Cela stipule qu'une information fréquente et régulière sur des questions pratiques doit être échangée avec la Commission européenne et d'autres autorités compétentes. Il s'agit par exemple d'expériences en matière de pratiques d'évitement ou de contrôles. Il ne s'agit pas de transmettre un dossier concret ou des informations contenues dans un tel dossier.

Art. 17

Cet article en projet insère un article 14 dans le nouveau chapitre 2. Cet article 14 est la transposition de l'article 17 de la directive 2024/1226.

Les États membres de l'UE doivent mettre en place un système de collecte de données statistiques anonymes sur le déroulement des affaires pénales liées aux violations des sanctions. Cela comprend des données sur:

- le nombre d'infractions enregistrées et jugées;
- le nombre d'affaires classées sans suite, y compris celles pour cause de prescription;
- les signalements, enquêtes et procédures judiciaires;

— het aantal natuurlijke personen dat is vervolgd of veroordeeld;

— het aantal rechtspersonen dat is vervolgd of beboet;

— de soorten en zwaarte van opgelegde sancties.

Daarnaast moeten lidstaten jaarlijks deze gegevens aan de Europese Commissie doorgeven en minstens elke drie jaar een samenvattend overzicht publiceren. De FOD Justitie registreert, produceert en verstrekt geanonimiseerde statistische gegevens over de meldings-, onderzoeks- en gerechtelijke fasen. Vervolgens maakt de FOD Justitie deze statistieken over aan de Europese Commissie.

Art. 18

Dit ontwerpartikel voegt het hoofdstuk 3 genoemd “Sancties” in.

Art. 19

Dit ontwerpartikel voegt in het nieuw hoofdstuk 3 een afdeling 1 genoemd “Administratieve sancties” in.

Art. 20

Dit ontwerpartikel voegt een nieuw artikel 15 in dat voorziet in de mogelijkheid tot het opleggen van administratieve boetes. Deze boetes zijn afgestemd op deze die kunnen opgelegd worden in het kader van de toepassing van Verordening (EG) 2271/96 van de Raad van 22 november 1996 tot bescherming tegen de gevolgen van de extraterritoriale toepassing van rechtsregels uitgevaardigd door een derde land en daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende handelingen (“*blocking statute*”). Deze verordening is ten uitvoer gelegd in Titel VII van de wet van 2 mei 2019 houdende diverse financiële bepalingen.

De mogelijkheid tot het opleggen van administratieve boetes is vooral nuttig wanneer er geen strafrechtelijke vervolging kan plaatsvinden of wanneer de inbreuken niet vallen onder de lijst van strafbare inbreuken voorzien door Richtlijn 2024/1226. Een voorbeeld van een dergelijke inbreuk kan zijn het niet naleven van de verplichting om vereiste informatie mee te delen aan de bevoegde autoriteiten of het niet meewerken aan de verificatie van dergelijke informatie. Een dergelijke en andere verplichtingen zijn opgenomen in de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen en aldus rechtstreeks van toepassing.

— le nombre de personnes physiques poursuivies ou condamnées;

— le nombre de personnes morales poursuivies ou sanctionnées;

— les types et la gravité des sanctions imposées.

En outre, les États membres doivent transmettre chaque année ces données à la Commission européenne et publier au moins tous les trois ans un aperçu récapitulatif. Le SPF Justice enregistre, produit et fournit des données statistiques anonymisées sur les phases de signalement, d’enquête et de procédure judiciaire. Ensuite, le SPF Justice transmet ces statistiques à la Commission européenne.

Art. 18

Cet article en projet insère le chapitre 3, intitulé “Sanctions”.

Art. 19

Cet article en projet insère dans le nouveau chapitre 3 une section 1re, intitulé “Sanctions administratives”.

Art. 20

Cet article de projet insère un nouvel article 15 qui prévoit la possibilité d’imposer des amendes administratives. Ces amendes sont alignées à celles pouvant être imposées dans le cadre de l’application du Règlement (CE) 2271/96 du Conseil du 22 novembre 1996 portant protection contre les effets de l’application extraterritoriale d’une législation adoptée par un pays tiers, ainsi que des actions fondées sur elle ou en découlant (“*blocking statute*”). Ce règlement a été mis en œuvre dans le Titre VII de la loi du 2 mai 2019 portant dispositions financières diverses.

La possibilité d’imposer des amendes administratives est particulièrement utile lorsqu’aucune poursuite pénale ne peut être engagée ou lorsque les infractions ne relèvent pas de la liste des infractions pénales prévues par la directive 2024/1226. Un exemple d’une telle infraction pourrait être le non-respect de l’obligation de transmettre les informations requises aux autorités compétentes ou le refus de coopérer à la vérification de ces informations. De telles obligations sont reprises dans les règlements européens relatifs aux mesures restrictives et sont donc directement applicables.

Het “*ne bis in idem*” principe verbiedt de dubbele bestraffing voor dezelfde feiten met strafrechtelijk karakter. Er moet dus gekozen worden tussen óf strafrechtelijke vervolging óf administratieve afhandeling. Een eenmaal onherroepelijke boete sluit een later strafproces voor dezelfde materiële feiten uit.

Paragrafen 2 en 3 bepalen de aanduiding van de ambtenaren binnen de bevoegde autoriteit aangeduid krachtens het nieuw artikel 6, eerste lid, 3°, van de wet van 13 mei 2003. Deze ambtenaren moeten de nodige onafhankelijkheid en onpartijdigheid hebben ten aanzien van het dossier, dit is zij mogen bijvoorbeeld onder andere niet tegelijkertijd zijn opgetreden in het vaststellen van de omzeiling of inbreuk die aanleiding geeft tot het mogelijk opleggen van de administratieve boete.

Paragraaf 3 voorziet de nodige samenwerking met andere overheidsdiensten en het verkrijgen van de nodige informatie door deze ambtenaren die een dossier moeten behandelen. Deze bepaling is sterk geïnspireerd op artikel XV.60/6 van het WER.

Paragraaf 4 moduleert de sanctie die kan worden opgelegd naargelang de inbreukpleger een natuurlijke dan wel een rechtspersoon is. Bij het toepassen van deze sanctieschaal dient rekening te worden gehouden met de specifieke kenmerken van de sector waartoe de inbreukpleger behoort. Bijkomend zal voor verboden en in beslaggenomen goederen steeds de afstand van die goederen gevraagd worden. Gelet op de ernst van de overtredingen inzake beperkende maatregelen en het feit dat de Algemene Administratie van de Douane & Accijnzen geen vrijgave mag verlenen in het kader van de douanewetgeving voor verboden goederen, is het noodzakelijk dat de goederen niet meer in het bezit worden gesteld van de betrokkene zodat die absoluut geen economisch voordeel kan genereren uit de overtreding van de beperkende maatregelen.

Paragraaf 5 geeft een niet-limitatieve opsomming van de criteria waarmee rekening moet worden gehouden bij het bepalen van dwangsommen of administratieve boetes teneinde de evenredigheid ervan te waarborgen.

Paragraaf 6 voorziet dat de Koning de nadere procedure kan vaststellen voor het vaststellen en opleggen van de administratieve boetes. De betrokkene heeft ook het recht om gehoord te worden.

De regering neemt akte van het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit dat stelt dat er een register moet voorzien worden waarin deze boetes en de daarbij horende gegevens worden verwerkt en bewaard. Gelet dat de bevoegde autoriteit(en) voor het opleggen van de administratieve boetes nog niet is aangeduid, is het

Le principe “*ne bis in idem*” interdit la double sanction pour les mêmes faits de nature pénale. Il faut donc choisir entre des poursuites pénales ou un traitement administratif. Une amende devenue définitive exclut toute procédure pénale ultérieure pour les mêmes faits matériels.

Les paragraphes 2 et 3 déterminent la désignation des agents au sein de l'autorité compétente désignée conformément au nouvel article 6, alinéa 1er, 3°, de la loi du 13 mai 2003. Ces agents doivent faire preuve de l'indépendance et de l'impartialité nécessaires vis-à-vis du dossier, c'est-à-dire qu'ils ne peuvent notamment pas avoir participé simultanément à la constatation de la violation ou de l'infraction ayant conduit à l'éventuelle imposition de l'amende administrative.

Le paragraphe 3 prévoit la coopération nécessaire avec d'autres services publics et l'obtention des informations requises par ces agents chargés de traiter un dossier. Cette disposition s'inspire fortement de l'article XV.60/6 du CDE.

Le paragraphe 4 module la sanction qui peut être imposée selon que le contrevenant est une personne physique ou morale. Lors de l'application de cette échelle de sanctions, il y a lieu de tenir compte des caractéristiques spécifiques du secteur auquel le contrevenant appartient. En plus, pour les biens interdits et saisis, l'abandon de ces biens sera toujours exigé. Compte tenu de la gravité des infractions relatives aux mesures restrictives et du fait que l'Administration générale des Douanes et Accises ne peut accorder aucune mainlevée dans le cadre de la législation douanière pour des biens interdits, il est impératif que ces biens ne soient plus remis en possession de la personne concernée, afin que celle-ci ne puisse en aucun cas tirer un avantage économique de la violation des mesures restrictives.

Le paragraphe 5 fournit une énumération non exhaustive des critères dont il faut tenir compte lors de la fixation d'astreintes ou d'amendes administratives pour en garantir la proportionnalité.

Paragraphe 6 prévoit que le Roi peut établir la procédure détaillée pour la constatation et l'imposition des amendes administratives. La personne concernée a également le droit d'être entendue.

Le gouvernement prend acte de l'avis de l'Autorité de protection des données selon lequel il conviendrait de prévoir un registre dans lequel ces amendes et les données y afférentes seraient traitées et conservées. Étant donné que la ou les autorités compétente pour l'imposition des amendes administratives n'a pas encore

momenteel niet mogelijk om een dergelijk register in dit wetsontwerp op te nemen. Er dient ook nog verdere analyse te gebeuren over onder meer de concrete elementen in dit register. De regering is er zich van bewust dat dit inderdaad nog moet worden geregeld en zal hiervoor de nodige initiatieven te nemen om dit via toekomstige wetgeving verder te bepalen.

Art. 21

Dit ontwerpartikel voegt in het hoofdstuk 3 een afdeling 2 in die luidt “Strafrechtelijke sancties”.

Art. 22

Dit ontwerpartikel voegt een nieuw artikel 16 in. Dit nieuw artikel 16 bevat de strafmaat voor inbreuken op de opgesomde inbreuken. Het is de omzetting van de artikelen 3, 4, lid 1, en 5 van de richtlijn.

Het artikel 16 bevat de strafmaatregelen voor natuurlijke personen die opzettelijk of uit grove nalatigheid bepaalde verboden of verplichtingen overtreden opgelegd door de beperkende maatregelen.

De opgesomde inbreuken zijn deze zoals bepaald en omschreven door de richtlijn. Deze inbreuken hanteren de aangewende terminologie en interpretatie zoals in de verordeningen inzake beperkende maatregelen. Deze zijn zeer ruim. De toepassing en de invulling van de begrippen in deze terminologie gebeurt door middel van rechtspraak van het Hof van Justitie alsook door de Europese Commissie via een uitgebreide FAQ. De terminologie alsook de omschrijving van deze inbreuken kan niet door de lidstaten worden aangepast of geïnterpreteerd.

Personen die opzettelijk in strijd handelen met bepaalde verboden of verplichtingen, zoals het ter beschikking stellen van tegoeden aan aangewezen personen of entiteiten, het niet bevriezen van tegoeden, het mogelijk maken van toegang tot het grondgebied, het aangaan van transacties met derde landen, het verhandelen van goederen, het verstrekken van financiële diensten, en het omzeilen van beperkende maatregelen, worden gestraft met een straf van niveau 3. Het artikel 36 van het Strafwetboek bepaalt dat een hoofdstraf van niveau 3 bestaat uit een gevangenisstraf van meer dan drie jaar tot ten hoogste vijf jaar of een behandeling onder vrijheidsberoving van meer dan twee jaar tot ten hoogste vier jaar.

été désignée, il n'est actuellement pas possible d'intégrer un tel registre dans le présent projet de loi. Une analyse complémentaire doit également être menée, notamment en ce qui concerne les éléments concrets devant figurer dans ce registre. Le gouvernement est conscient de la nécessité de prévoir ces éléments et prendra les initiatives nécessaires afin de les définir davantage au moyen d'une législation ultérieure.

Art. 21

Cet article en projet insère dans le chapitre 3 une section 2, intitulé “Sanctions pénales”.

Art. 22

Cet article insère un nouvel article 16. Ce nouvel article 16 contient les peines applicables aux infractions énumérées. Il constitue la transposition des articles 3, 4, paragraphe 1er et 5 de la directive.

L'article 16 prévoit les sanctions pour les personnes physiques qui enfreignent intentionnellement ou par négligence grave certaines interdictions ou obligations imposées par les mesures restrictives.

Les infractions énumérées sont celles prévues et définies par la directive. Elles utilisent la terminologie et l'interprétation retenues dans les règlements relatifs aux mesures restrictives, lesquelles présentent un caractère très large. L'application et l'interprétation des concepts relevant de cette terminologie sont précisées par la jurisprudence de la Cour de justice, ainsi que par la Commission européenne au moyen d'une foire aux questions détaillée. La terminologie ainsi que la définition de ces infractions ne peuvent pas être modifiées ni interprétées par les États membres.

Les personnes qui agissent intentionnellement en violation de certaines interdictions ou obligations, telles que la mise à disposition de fonds à des personnes ou entités désignées, le non-gel des fonds, l'accès au territoire, la conclusion de transactions avec des pays tiers, le commerce de biens, la fourniture de services financiers, et le contournement des mesures restrictives, sont punies d'une peine de niveau 3. L'article 36 du Code pénal prévoit qu'une peine principale de niveau 3 consiste en une peine d'emprisonnement de plus de trois ans à cinq ans maximum ou un traitement privatif de liberté de plus de deux ans à quatre ans maximum.

De huidige maximale strafmaat in de wet van 13 mei 2003 bedraagt ook 5 jaar. Daarnaast verplicht de richtlijn in het artikel 5, lid 3, dat de minimale maximumstraf voor bepaalde inbreuken 5 jaar bedraagt. De richtlijn voorziet voor een aantal inbreuken minimale maximumstraffen die variëren tussen 1 jaar en 5 jaar. Om onnodige complexiteit te vermijden is er voor gekozen om op alle inbreuken de strafmaat op niveau 3 te plaatsen. Naast het feit dat dit aansluit bij de reeds bestaande maximale straf van 5 jaar in de huidige wetgeving, sluit het ook aan bij de strafmaat voor het misdrijf witwassen. Inbreuken op beperkende maatregelen zullen ook als onderliggend misdrijf voor witwassen worden beschouwd (zie de omzetting van artikel 18 van de richtlijn). Het is dan ook aan te bevelen om de strafmaat van beide misdrijven op elkaar af te stemmen.

Personen die uit grove nalatigheid handelingen verrichten die betrekking hebben op militaire goederen of producten voor tweërlei gebruik, zoals opgenomen in de EU-lijst, worden eveneens gestraft met een straf van niveau 3.

De poging tot het plegen van bepaalde handelingen is niet strafbaar. De handelingen die hier niet worden vermeld zijn dus strafbaar. De richtlijn bepaalt in artikel 4, lid 2, in welke gevallen de poging strafbaar is. In de strafbare gevallen is het artikel 9 van het Strafwetboek rechtstreeks van toepassing. De uitzonderingen op de toepassing van dit artikel 9 van het Strafwetboek zijn de hier de opgesomde handelingen.

Ook humanitaire hulp die beantwoord aan de gestelde voorwaarden is niet strafbaar ook al zou dit een inbreuk zijn. Het is mogelijk om een administratieve boete op te leggen met toepassing van het nieuw artikel 15 wanneer niet voldaan is aan de voorwaarden. In dat geval zal er ook een strafrechtelijke vervolging mogelijk zijn.

De richtlijn geeft in artikel 3, paragraaf 2, aan de lidstaten de optie dat bepaalde gedragingen geen strafrechtelijke inbreuk vormen. Het betreft gedragingen wanneer het gaat om tegoeden, economische middelen, goederen, diensten, transacties of activiteiten met een waarde minder dan 10.000 euro. Het wetsontwerp heeft deze optie niet genomen. Alle inbreuken of omzeilingen ongeacht de waarde zullen dus een strafrechtelijke inbreuk zijn. Het uitzonderen ervan vormt een te hoog risico op misbruik ervan.

Beoefenaars van juridische beroepen kunnen ook niet verplicht worden om informatie te melden die zij ontvangen van, of die zij verkrijgen over, een van hun cliënten in het kader van het bepalen van de rechtspositie van hun cliënt of bij het verdedigen of vertegenwoordigen

La peine maximale actuelle dans la loi du 13 mai 2003 est également de 5 ans. De plus, la directive impose à l'article 5, paragraphe 3, que la peine maximale minimale pour certaines infractions soit de 5 ans. La directive prévoit pour certaines infractions des peines maximales minimales variant entre 1 an et 5 ans. Afin d'éviter une complexité inutile, il a été décidé d'appliquer une peine de niveau 3 à toutes les infractions. Cela correspond à la peine maximale déjà existante de 5 ans dans la législation actuelle, et à celle prévue pour le délit de blanchiment. Les infractions aux mesures restrictives seront également considérées comme infractions sous-jacentes au blanchiment (voir la transposition de l'article 18 de la directive). Il est donc recommandé d'aligner les peines des deux infractions.

Les personnes qui, par négligence grave, accomplissent des actes liés à des équipements militaires ou à des biens à double usage, tels que figurant sur la liste de l'UE, sont également punies d'une peine de niveau 3.

La tentative de commettre certains actes n'est pas punissable. Les actes non mentionnés ici sont donc punissables. La directive précise à l'article 4, paragraphe 2, les cas dans lesquels la tentative est punissable. Dans ces cas, l'article 9 du Code pénal s'applique directement. Les exceptions à l'application de cet article 9 du Code pénal sont les actes énumérés ici.

L'aide humanitaire répondant aux conditions fixées n'est pas punissable, même si elle constitue une infraction. Il est possible d'imposer une amende administrative en application du nouvel article 15 lorsqu'il les conditions prévues ne sont pas remplies. Dans ce cas, des poursuites pénales seront également possibles.

La directive prévoit, à l'article 3, alinéa 2, que les États membres ont la possibilité de considérer que certains comportements ne constituent pas une infraction pénale. Il s'agit de comportements liés à des fonds, des ressources économiques, des biens, des services, des transactions ou des activités dont la valeur est inférieure à 10.000 euros. Le projet de loi n'a pas retenu cette option. Toutes les infractions ou contournements, quelle que soit leur valeur, seront donc considérés comme des infractions pénales. Les exclure présenterait un risque trop élevé d'abus.

Les praticiens du droit ne peuvent pas être contraints de signaler des informations qu'ils reçoivent de, ou obtiennent sur, un de leurs clients dans le cadre de la détermination de la position juridique de leur client ou lors de la défense ou de la représentation de ce client

van die cliënt tijdens, of betreffende, gerechtelijke procedures, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van dergelijke procedures. De richtlijn stelt in Overweging 18: “Er bestaat een duidelijk risico dat de diensten van die beoefenaars van juridische beroepen worden misbruikt om de beperkende maatregelen van de Unie te schenden. Er moeten echter vrijstellingen worden verleend van elke verplichting om informatie te melden die zij ontvangen van, of die zij verkrijgen over, een van hun cliënten in het kader van het bepalen van hun rechtspositie of bij het verdedigen of vertegenwoordigen van die cliënt tijdens, of betreffende, gerechtelijke procedures, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van dergelijke procedures. Daarom moet dergelijk juridisch advies onderworpen blijven aan de geheimhoudingsplicht, tenzij de beoefenaar van een juridisch beroep met opzet deelneemt aan schending van beperkende maatregelen van de Unie, het juridisch advies wordt verstrekt met het oog op schending van beperkende maatregelen van de Unie, of de beoefenaar van een juridisch beroep weet dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op schending van beperkende maatregelen van de Unie.”. De afwijking op het beroepsgeheim is opgenomen in het derde lid. De tekst is geherformuleerd op advies van de Raad van State. De uitzondering moet wel behouden blijven aangezien de richtlijn deze zelf aangeeft. Deze afwijking is ook identiek aan die in de witwaswetgeving.

De rechter kan als bijkomende straf een geldboete opleggen van 200 euro tot 2.000.000 euro, afhankelijk van de ernst van de handeling en de omstandigheden van de betrokken persoon. Het Strafwetboek voorziet ook de mogelijkheid tot het opleggen van andere bijkomende straffen.

Het Strafwetboek voorziet bij de straf van niveau 3 naast de gevangenisstraf ook de straf van een behandeling onder vrijheidsberoving van meer dan twee jaar tot vier jaar. Gelet op de vereisten van de richtlijn dat inbreuken kunnen worden bestraft met een maximumsancie die een gevangenisstraf inhoudt en dat in een aantal gevallen een maximumgevangenisstraf van tenminste één, drie of vijf jaar moet worden opgelegd, kan een dergelijke straf van vrijheidsberoving niet worden toegepast. Het ontwerp voorziet deze afwijking van het Strafwetboek.

Art. 23

Dit ontwerpartikel voegt een nieuw artikel 17 in dat de strafrechtelijke geldboete bepaalt voor de rechtspersonen die met toepassing van artikel 18 van het Strafwetboek

dans le cadre de procédures judiciaires, y compris la fourniture de conseils sur l'introduction ou l'évitement de telles procédures. La directive précise dans le Considérant 18: “Il existe un risque manifeste que les services de ces praticiens du droit soient utilisés abusivement en vue de violer les mesures restrictives de l'Union. Il convient toutefois de prévoir des exemptions à toute obligation qui leur incombe de déclarer des informations qu'ils reçoivent d'un de leurs clients ou obtiennent sur un de leurs clients lors de l'évaluation de leur situation juridique ou lorsque ces praticiens assurent leur mission de défense ou de représentation dudit client dans le cadre de procédures judiciaires ou concernant de telles procédures, y compris la fourniture de conseils relatifs à la manière d'engager ou d'éviter ces procédures. Par conséquent, le conseil juridique ainsi fourni devrait rester soumis à l'obligation de secret professionnel, sauf lorsque le praticien du droit participe intentionnellement à la violation des mesures restrictives de l'Union, lorsque le conseil juridique est fourni aux fins de violer les mesures restrictives de l'Union, ou lorsque le praticien du droit a connaissance du fait que son client lui demande un conseil juridique dans le but de violer les mesures restrictives de l'Union.”. La dérogation au secret professionnel est prévue à l'alinéa 3. Le texte a été reformulé sur avis du Conseil d'État. Cette exception doit toutefois être maintenue dès lors que la directive elle-même la prévoit. Cette dérogation est également identique à celle prévue dans la législation relative à la lutte contre le blanchiment de capitaux.

Le juge peut imposer, à titre de peine complémentaire, une amende de 200 euros à 2.000.000 euros, en fonction de la gravité de l'acte et des circonstances de la personne concernée. Le Code pénal prévoit également la possibilité d'imposer d'autres peines complémentaires.

Le Code pénal prévoit, pour la peine de niveau 3, outre la peine d'emprisonnement, la peine de traitement sous privation de liberté de plus de deux ans à quatre ans. Compte tenu des exigences de la directive selon lesquelles les infractions doivent pouvoir être sanctionnées par une peine maximale impliquant une peine d'emprisonnement et, dans certains cas, une peine d'emprisonnement maximale d'au moins un, trois ou cinq ans, une telle peine de traitement sous privation de liberté ne peut pas être appliquée. Le projet prévoit cette dérogation au Code pénal.

Art. 23

Cet article en projet insère un nouvel article 17 qui détermine l'amende pénale applicable aux personnes morales tenues responsables, conformément à l'article 18 du

aansprakelijk zijn gesteld voor de handelingen bedoeld in het nieuw artikel 16, § 1. Het maximumniveau van deze boete mag niet lager zijn dan ofwel een bepaald percentage van de wereldwijde omzet ofwel een vast bedrag van 8.000.000 euro of 40.000.000 euro, naargelang de aard van de gestelde handeling.

De Richtlijn laat de lidstaten de optie om te kiezen tussen ofwel een bepaald percentage van de totale wereldwijde omzet van de rechtspersoon, of het opleggen van een vast bedrag. De regering kiest ervoor om deze boete vast te leggen door de toepassing van een minimum en maximumbedrag dat de rechter als geldboete kan opleggen. Deze boetes gaan naargelang het geval van een minimum van 15.000 of 75.000 euro tot een maximum van 30.000.000 of 150.000.000 eur o. Deze bedragen beantwoorden aan de vereiste van de richtlijn dat de opgelegde sancties doeltreffend, evenredig en afschrikwekkend zijn. De keuze voor vaste bedragen en niet een percentage van de totale wereldwijde omzet baseert zich op het feit dat in het domein van de beperkende maatregelen het kan gaan om rechtspersonen die zich buiten de Europese Unie bevinden maar toch inbreuken plegen op het Belgisch grondgebied. Het is vaak moeilijk om exacte financiële informatie te verkrijgen over deze rechtspersonen. Het hanteren van vaste bedragen voorziet ook een duidelijk kader waarbij op voorhand gekend is welke boetes kunnen worden opgelegd. De rechter heeft op die manier ook een duidelijk houvast om de boete te bepalen zonder dat er complexe formules dienen te worden toegepast.

De rechter zal bij het bepalen van de geldboete rekening moeten houden met de ernst van de handeling en met de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken rechtspersoon.

Art. 24

Dit ontwerpartikel voegt een nieuw artikel 18 in dat de omzetting is van het artikel 10, lid 1 en 10, lid 2, van de richtlijn. Dit artikel 10 van de richtlijn verplicht de strafrechtelijke bevoegdheid en confiscatie.

Het artikel 53 van het Strafwetboek is hier van toepassing. Het ontwerpartikel voorziet een afwijking op dit artikel 53 om te voldoen aan de minimale vereisten van de richtlijn. Bijkomend voorziet het tweede lid de specifieke verplichting van artikel 10, lid 2, van de richtlijn dat ook de tegoeden of economische middelen ten aanzien waarvan de inbreuk is gepleegd, ook verbeurd kunnen worden verklaard.

De richtlijn bepaalt in het artikel 10 de minimale verplichting om de strafrechtelijke bevoegdheid en

Code pénal, des actes visés à l'article 16, § 1er nouveau. Le niveau maximal de cette amende ne peut être inférieur soit à un certain pourcentage du chiffre d'affaires mondial, soit à un montant fixe de 8.000.000 euros ou 40.000.000 euros, selon la nature de l'acte commis.

La directive laisse aux États membres le choix entre l'application d'un pourcentage du chiffre d'affaires mondial total de la personne morale ou l'imposition d'un montant fixe. Le gouvernement choisit de fixer cette amende par l'application d'un montant minimum et maximum que le juge peut imposer sous forme d'amende. Ces amendes varient, selon le cas, d'un minimum de 15.000 ou 75.000 euros à un maximum de 30.000.000 ou 150.000.000 euros. Ces montants répondent à l'exigence de la directive selon laquelle les sanctions imposées doivent être efficaces, proportionnées et dissuasives. Le choix de montants fixes et non d'un pourcentage du chiffre d'affaires mondial total repose sur le fait que, dans le domaine des mesures restrictives, il peut s'agir de personnes morales situées en dehors de l'Union européenne mais commettant néanmoins des infractions sur le territoire belge. Il est souvent difficile d'obtenir des informations financières exactes concernant ces personnes morales. L'utilisation de montants fixes offre également un cadre clair permettant de connaître à l'avance les amendes pouvant être infligées. Le juge dispose ainsi d'un repère précis pour déterminer l'amende, sans qu'il soit nécessaire d'appliquer des formules complexes.

Lors de la fixation de l'amende, le juge devra tenir compte de la gravité de l'acte ainsi que des circonstances individuelles, financières et autres de la personne morale concernée.

Art. 24

Cet article insère un nouvel article 18 qui constitue la transposition des articles 10, paragraphe 1er et 10, paragraphe 2, de la directive. Cet article 10 de la directive impose le gel et la confiscation pénale.

L'article 53 du Code pénal est applicable en l'espèce. L'article en projet prévoit une dérogation à cet article 53 afin de satisfaire aux exigences minimales de la directive. En outre, l'alinéa 2 prévoit l'obligation spécifique de l'article 10, paragraphe 2, de la directive selon laquelle les fonds ou les ressources économiques à l'égard desquels l'infraction a été commise peuvent également être confisqués.

La directive prévoit à l'article 10 l'obligation minimale de permettre le gel et la confiscation pénale. Les règles

confiscatie mogelijk te maken. De specifieke regels inzake deze bevrozing en confiscatie zijn opgenomen in Richtlijn 2014/42/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de bevrozing en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie. Deze richtlijn is vervangen door richtlijn 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen. Deze Richtlijn 2024/1260 moet worden omgezet tegen uiterlijk 23 november 2026.

Art. 25

Dit ontwerpartikel voegt een nieuw artikel 19 in. Dit artikel voorziet een aantal verzwarende factoren waarmee de rechter in het bijzonder rekening kan houden bij de keuze van de straf. De richtlijn bepaalt dat de lidstaten één of meerdere van de opgesomde factoren in het artikel 8 van de richtlijn moeten voorzien als verzwarende factor. Het ontwerpartikel voorziet alle door de richtlijn opgesomde mogelijke verzwarende factoren.

Art. 26

Dit ontwerpartikel voegt een nieuw artikel 20 in. Dit artikel bepaalt dat naast alle andere verzachtende factoren die de rechter kan aannemen, er minstens rekening moet worden gehouden met de verzachtende omstandigheden vermeld wanneer die aanwezig zijn. Overweging 28 van de richtlijn stelt: "De lidstaten moeten, in overeenstemming met het nationale recht, ervoor zorgen dat ten minste één van de volgende omstandigheden als verzachtende omstandigheden kan worden beschouwd: indien de dader de bevoegde autoriteiten informatie verstrekt die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen en hen helpt andere daders te identificeren of voor de rechter te brengen, of indien de dader de bevoegde autoriteiten informatie verstrekt die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen en hen helpt bij het vinden van bewijs. Bij de beoordeling van verzachtende omstandigheden moet het aan de rechter of de rechterlijke instantie blijven om te bepalen of de straf moet worden verlaagd, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van elk individueel geval. Die omstandigheden kunnen de aard, het tijdstip en de omvang van de verstrekte informatie en de mate van medewerking door de dader omvatten."

spécifiques relatives à ce gel et à cette confiscation sont énoncées dans la directive 2014/42/UE du Parlement européen et du Conseil du 3 avril 2014 concernant le gel et la confiscation des instruments et des produits du crime dans l'Union européenne. Cette directive est remplacée par la directive 2024/1260 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative au recouvrement et à la confiscation d'avoirs. Cette directive 2024/1260 doit être transposée au plus tard le 23 novembre 2026.

Art. 25

Cet article en projet insère un nouvel article 19. Cet article prévoit un certain nombre de circonstances aggravantes dont le juge peut tenir compte particulièrement dans le choix de la peine. La directive dispose que les États membres doivent prévoir une ou plusieurs des circonstances énumérées à l'article 8 de la directive comme facteur aggravant. Le projet d'article prévoit toutes les circonstances aggravantes possibles énumérées par la directive.

Art. 26

Cet article en projet insère un article 20 nouveau. Cet article prévoit que, outre tous les autres facteurs atténuants que le juge peut reconnaître, il convient de tenir compte au moins des circonstances atténuantes mentionnées lorsque celles-ci sont présentes. Le considérant 28 de la directive stipule: "Les États membres devraient veiller à ce que, conformément au droit national, au moins l'un des éléments suivants puisse être considéré comme une circonstance atténuante: lorsque l'auteur de l'infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu'elles n'auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à identifier ou à traduire en justice les autres auteurs de l'infraction; ou lorsque l'auteur de l'infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu'elles n'auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à trouver des preuves. Lors de l'évaluation des circonstances atténuantes, il convient de laisser au juge ou à la cour ou au tribunal le pouvoir discrétionnaire de déterminer s'il y a lieu de réduire la peine, en tenant compte des circonstances spécifiques de chaque cas d'espèce. Ces circonstances pourraient inclure la nature, le calendrier et l'étendue des informations fournies ainsi que le niveau de coopération démontré par l'auteur de l'infraction."

HOOFDSTUK 5

**Wijzigingen van het koninklijk besluit
van 28 december 2006 inzake
specifieke beperkende maatregelen
tegen bepaalde personen en entiteiten
met het oog op de strijd
tegen de financiering van het terrorisme**

Art. 27, 28 en 29

De aanpassingen aan de artikelen 1 en 3 van het koninklijk besluit van 28 december 2006 zorgen ervoor dat op de nationale lijst ingeschreven kunnen worden de Israëlische kolonisten die mensenrechtenschendingen hebben gepleegd alsook de verantwoordelijken bij Hamas, zonder dat hiervoor een specifiek verband met België vereist is. De aanpassing aan artikel 5 zal het eveneens mogelijk maken dat een aanvraag tot herziening ook ingediend kan worden bij de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Deze inschrijving zal gebeuren op basis van een gemotiveerd dossier dat door de FOD Buitenlandse Zaken wordt opgesteld, gebaseerd op schendingen van mensenrechten en in het bijzonder rekening houdt met erkende internationale lijsten van Canada en het Verenigd Koninkrijk.

Art. 30

Dit ontwerpartikel voegt in het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme een nieuw artikel 8/1 in. Hiermee wordt de mogelijkheid tot het opleggen van strafrechtelijke sancties en administratieve boetes uitdrukkelijk geregeld voor de toepassing van dit besluit. Dit door de sancties en boetes in de wet van 13 mei 2003 supra ook van toepassing te maken.

Dit besluit van 28 december 2006 werd aangenomen krachtens artikel 1 van de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties. Het werd vervolgens bekrachtigd door de Kamer bij de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV) (artikel 115). De wet van 11 mei 1995 wordt in hoofdstuk 3 van deze ontwerpwet eveneens geharmoniseerd met de wet van 13 mei 2003. Deze bepalingen inzake inbreuken en sanctionering ervan in deze wet van 11 mei 1995 zijn aldus ook van toepassing op de uitvoeringsbesluiten genomen krachtens deze wet en

CHAPITRE 5

**Modifications de l'arrêté royal
du 28 décembre 2006 relatif
aux mesures restrictives spécifiques
à l'encontre de certaines personnes et entités
dans le cadre de la lutte
contre le financement du terrorisme**

Art. 27, 28 et 29

Les modifications aux articles 1er et 3 de l'arrêté royal du 28 décembre 2006 permettront l'inscription, sur la liste nationale, de colons israéliens ayant commis des violations des droits humains ainsi que de responsables du Hamas, sans qu'un lien spécifique avec la Belgique ne soit requis. La modification de l'article 5 permettra également qu'une demande de révision puisse être introduite auprès du SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement. Cette inscription interviendra sur base d'un dossier motivé établi par le SPF Affaires étrangères, fondé sur des violations des droits humains et tenant notamment compte des listes internationales reconnues du Canada et du Royaume-Uni.

Art. 30

Cet article en projet insère un nouvel article 8/1 dans l'arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme. Il règle explicitement la possibilité d'imposer des sanctions pénales et des amendes administratives pour l'application de cet arrêté, en rendant également applicables les sanctions et amendes prévues dans la loi du 13 mai 2003 susmentionnée.

Cet arrêté du 28 décembre 2006 a été adopté en vertu de l'article 1er de la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de sécurité de l'Organisation des Nations Unies. Il a ensuite été confirmé par la Chambre par la loi du 25 avril 2007 portant des dispositions diverses (IV) (article 115). La loi du 11 mai 1995 est également harmonisée avec la loi du 13 mai 2003 dans le chapitre 3 du présent projet de loi. Les dispositions relatives aux infractions et à leur sanction dans cette loi du 11 mai 1995 sont donc également applicables aux arrêtés d'exécution pris en vertu de cette loi et, en principe, à l'arrêté royal du 28 décembre 2006. La confirmation par la Chambre confère à cet arrêté

in principe ook op het koninklijk besluit van 28 december 2006. De bekrachtiging door de Kamer verleent aan dit besluit kracht van wet. Voor de duidelijkheid wordt dan ook met dit artikel 8/1 de sanctionering expliciet ingevoegd.

HOOFDSTUK 6

Wijzigingen van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

Art. 31

Dit wetsontwerp heeft tot doel om in het Belgisch strafrecht strafbare feiten vast te stellen met betrekking tot schendingen en omzeilingen van beperkende maatregelen die zijn aangenomen door de Verenigde Naties, de Europese Unie en op nationaal niveau, overeenkomstig de definities en sancties zoals voorzien in Richtlijn 2024/1226 (zie de artikelen van het wetsontwerp supra).

Met het oog op een doeltreffende bestrijding van het witwassen van geld op strafrechtelijk niveau was het voor de Europese wetgever vanzelfsprekend dat deze verschillende strafbare gedragingen met betrekking tot schendingen en omzeilingen van de beperkende maatregelen van de Unie, zoals beschreven in artikel 3 van Richtlijn 2024/1226, worden toegevoegd aan de lijst van "criminele activiteiten" die worden beschouwd als onderliggende misdrijven van de inbreuk witwassen van geld.

Richtlijn 2024/1226 voorziet daarom in artikel 18 de toevoeging van punt w) "schending van de beperkende maatregelen van de Unie" aan artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van witwassen van geld, om te waarborgen dat schending van de beperkende maatregelen van de Unie wordt beschouwd als een onderliggende strafbare gedraging inzake witwassen van geld.

De notie "criminele activiteit" die ten grondslag ligt aan witwassen zoals gedefinieerd in Richtlijn (strafrechtelijk) 2018/1673 omvat bijgevolg een lijst van 23 onderliggende strafbare feiten. Meer algemeen bepaalt Richtlijn 2018/1673 dat het begrip criminele activiteit noodzakelijkerwijs elke strafbare gedraging omvat die volgens het nationale recht strafbaar is met een vrijheidsstraf of een veiligheidsmaatregel met een maximale duur van meer dan één jaar of een minimale duur van meer dan zes maanden.

force de loi. Pour plus de clarté, l'article 8/1 insère explicitement la sanction dans cet arrêté.

CHAPITRE 6

Modifications de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces

Art. 31

Le présent projet de loi vise à ériger en infraction pénale en droit belge les différents comportements infractionnels liés aux violations et aux contournements des mesures restrictives adoptées par les Nations Unies, l'Union et au niveau national conformément aux définitions et sanctions prévues dans la Directive 2024/1226 (voir les articles du projet de loi supra).

Dans un souci d'efficacité de la lutte contre le blanchiment de capitaux au niveau pénal, il était évident pour le législateur européen que ces différents comportements infractionnels liés aux violations et aux contournements des mesures restrictives de l'Union, telles que décrites à l'article 3 de la directive 2024/1226, soient ajoutés à la liste des "activités criminelles" définies comme étant des criminalités sous-jacentes de l'infraction de blanchiment de capitaux.

La directive 2024/1226 prévoit par conséquent à cet effet dans son article 18 d'ajouter un point w) "violation des mesures restrictives de l'Union" à l'article 2, paragraphe 1er de la directive 2018/1673 du Parlement européen et du Conseil du 23 octobre 2018 visant à lutter contre le blanchiment de capitaux au moyen du droit pénal afin de garantir que la violation des mesures restrictives de l'Union soit considérée comme une infraction sous-jacente en matière de blanchiment de capitaux.

La notion d' "activité criminelle" sous-jacente au blanchiment définie par la directive (pénale) 2018/1673 comprend dès lors une liste de 23 infractions sous-jacentes. Plus généralement, la Directive 2018/1673 prévoit que la notion d'activité criminelle recouvre nécessairement toute infraction qui, conformément au droit national, est punissable d'une peine privative de liberté ou d'une mesure de sûreté d'une durée maximale supérieure à un an ou d'une durée minimale supérieure à six mois.

De wijziging van Richtlijn 2018/1673, die tot doel heeft de lijst van onderliggende criminaliteit voor het misdrijf witwassen van geld uit te breiden met schendingen van de beperkende maatregelen van de Unie, vereist echter geen omzetting op strafrechtelijk niveau aangezien artikel 505 van het Strafwetboek, dat het misdrijf witwassen strafbaar stelt, reeds elke strafbare gedraging als onderliggende criminaliteit omvat.

Richtlijn 2024/1226 voorziet geen wijziging van Richtlijn (preventief) 2015/849, maar heeft wel een directe impact op de definitie van onderliggende criminele activiteiten inzake witwassen van geld, aangezien artikel 3, lid 4, van Richtlijn 2015/849 als definitie van “criminele activiteit” voorziet: “elke vorm van criminele deelname aan de uitvoering van de volgende ernstige strafbare feiten: [...] f) alle strafbare feiten, met inbegrip van strafbare fiscale inbreuken met betrekking tot directe en indirecte belastingen en zoals gedefinieerd door het nationale recht van de lidstaten, die strafbaar zijn met een vrijheidsstraf of een veiligheidsmaatregel met een maximale duur van meer dan één jaar of, in lidstaten waarvan het rechtsstelsel een minimale drempel voor strafbare feiten voorziet, alle strafbare feiten die strafbaar zijn met een vrijheidsstraf of een veiligheidsmaatregel met een minimale duur van meer dan zes maanden;”.

Aangezien artikel 5 van Richtlijn 2024/1226 bepaalt dat schendingen van de beperkende maatregelen bedoeld in artikel 3 van deze Richtlijn strafbaar zijn met een maximale gevangenisstraf van ten minste 1 jaar, 3 jaar of 5 jaar, vallen deze strafbare gedragingen onder de definitie van “criminele activiteit” zoals opgenomen in artikel 3, lid 4, van Richtlijn (preventief) 2015/849 en moeten zij dus worden opgenomen in de lijst van criminele activiteiten zoals gedefinieerd in artikel 4, eerste lid, 23° van de preventieve wet van 18 september 2017.

Het zou moeilijk verdedigbaar zijn dat de CFI geen ernstige aanwijzingen van witwassen van geld afkomstig van schendingen van beperkende maatregelen van de Unie of van een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling zou kunnen overmaken aan het parket, terwijl het nu gaat om een ernstig strafbaar feit. Hetzelfde geldt voor de onderworpen entiteiten. Op grond van artikel 47 van de wet van 18 september 2017 zullen de onderworpen entiteiten nu ook hun vermoedens van witwassen van geld afkomstig van dergelijke schendingen kunnen melden aan de CFI.

Het is echter belangrijk te herinneren dat de onderworpen entiteiten, wanneer zij een melding van vermoeden doen aan de CFI, geen verplichting hebben om de onderliggende criminele activiteit van het vermoeden van

La modification de la directive 2018/1673, visant à étendre la liste des criminalités sous-jacentes au délit de blanchiment de capitaux en y incluant les violations des mesures restrictives de l’Union ne nécessite cependant aucune transposition au niveau pénal étant donné que l’article 505 du Code pénal, incriminant le blanchiment, englobe déjà toute infraction pénale comme criminalité sous-jacente.

La directive 2024/1226 ne prévoit pas de modification de la directive (préventive) 2015/849 mais a un impact direct sur la définition des activités criminelles sous-jacentes au blanchiment de capitaux dans la mesure où l’article 3, paragraphe 4, de la directive 2015/849 prévoit comme définition d’ “activité criminelle”: “tout type de participation criminelle à la réalisation des infractions graves suivantes: [...] f) toutes les infractions, y compris les infractions fiscales pénales liées aux impôts directs et indirects et telles que définies par le droit national des États membres, qui sont punissables d’une peine privative de liberté ou d’une mesure de sûreté d’une durée maximale supérieure à un an ou, dans les États membres dont le système juridique prévoit un seuil minimal pour les infractions, toutes les infractions qui sont punissables d’une peine privative de liberté ou d’une mesure de sûreté d’une durée minimale supérieure à six mois;”.

Étant donné que l’article 5 de la directive 2024/1226 prévoit que les violations des mesures restrictives visées à l’article 3 de cette directive soient passibles d’une peine d’emprisonnement maximale d’au moins 1 an, 3 ans ou 5 ans, ces comportements infractionnels tombent dans la définition d’ “activité criminelle” reprise à l’article 3, paragraphe 4, de la directive (préventive) 2015/849 et doivent donc être repris dans la liste des activités criminelles telles que définies à l’article 4, alinéa premier, 23° de la loi préventive du 18 septembre 2017.

Il serait difficilement soutenable que la CTIF ne puisse transférer au parquet des indices sérieux de blanchiment de capitaux issus des violations des mesures restrictives de l’Union ou d’une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale, alors qu’il s’agit maintenant d’une infraction pénale grave. Il en va de même pour les entités assujetties. En vertu de l’article 47 de la loi du 18 septembre 2017 les entités assujetties pourront également déclarer à la CTIF leurs soupçons de blanchiment de capitaux issus de telles violations.

Il est cependant important de rappeler que les entités assujetties, lorsqu’elles font une déclaration de soupçon à la CTIF, n’ont aucune obligation d’identifier l’activité criminelle sous-jacente au soupçon de

witwassen van geld te identificeren (zie artikel 47, § 1, van de wet van 18 september 2017). Deze bevoegdheid berust altijd en uitsluitend bij de CFI (zie artikel 82, § 1, van de wet van 18 september 2017). Het is de CFI die, door middel van een grondige analyse, bepaalt of de fondsen of goederen die betrokken zijn bij de gemelde verrichting of het gemelde feit afkomstig kunnen zijn van de criminele activiteit “schending van beperkende maatregelen van de Unie of van een beperkende maatregel die wordt uitgevoerd of opgelegd door een nationale wettelijke bepaling”. De gedragingen van cliënten die aanleiding kunnen geven tot het vermoeden van een dergelijke schending, met inbegrip van een omzeiling van een beperkende maatregel, worden gedetailleerd in artikel 3 van Richtlijn 2024/1226 en overgenomen in artikel 22 van dit wetsontwerp. Voor de begrippen beperkende maatregelen van de Europese Unie of beperkende maatregel die wordt uitgevoerd of opgelegd door een nationale wettelijke bepaling, dient te worden verwezen naar de definitie van deze termen zoals opgenomen in artikel 7 van het wetsontwerp (punten 1° en 2°).

Zoals gedefinieerd in artikel 7 van dit wetsontwerp omvatten de beperkende maatregelen de beperkende maatregelen van de Unie vastgesteld op grond van artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie of artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, alsmede de beperkende maatregelen die ten uitvoer zijn gelegd of opgelegd zijn door een nationale wettelijke bepaling. Het betreft hier de maatregelen die opgelegd kunnen worden op grond van de besluitwet van 6 oktober 1944, de wet van 11 mei 1995, de wet van 13 mei 2003 en het koninklijk besluit van 28 december 2006 (zie supra punt 12. Omzetting in nationaal recht, Algemene bepalingen, van deze Memorie van Toelichting). Deze nationale bepalingen omvatten ook de beperkende maatregelen opgelegd door de Verenigde Naties wanneer deze niet reeds zijn opgenomen in de Europese Verordeningen. In dat geval worden deze VN-maatregelen van toepassing via nationale maatregelen krachtens de wet van 11 mei 1995, het besluit van 28 december 2006 of de bepalingen van Titel VIII van de wet van 2 mei 2019 houdende diverse financiële bepalingen (“Uitvoering van de bevroeringsmaatregelen vastgesteld door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties”).

Deze definities zullen deel uitmaken van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, zoals gewijzigd door dit wetsontwerp.

Bovendien voorziet de wet van 18 september 2017 reeds in een kanaal voor de uitwisseling van informatie

blanchiment de capitaux (confer article 47, § 1er, de la loi du 18 septembre 2017). Cette compétence incombe toujours et seulement à la CTIF (voir article 82, § 1er, de la loi du 18 septembre 2017). C’est la CTIF qui détermine, par une analyse approfondie, si les fonds ou les biens impliqués dans l’opération ou le fait annoncé sont susceptibles de provenir de l’activité criminelle de “violation des mesures restrictives de Union européenne ou d’une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale”. Les comportements des clients qui peuvent constituer le soupçon d’une telle violation, en ce compris d’un contournement d’une mesure restrictive, sont détaillés à l’article 3 de la directive 2024/1226 et repris à l’article 22 du présent projet de loi. Pour les notions de mesures restrictives de l’Union européenne ou de mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition de droit national il y a lieu de se référer à la définition de ces termes retenue à l’article 7 du projet de loi (points 1° et 2°).

Telles que définies à l’article 7 du présent projet de loi, les mesures restrictives couvrent aussi bien les mesures restrictives de l’Union adoptées sur la base de l’article 29 du traité sur l’Union européenne ou de l’article 215 du traité sur le fonctionnement de l’Union européenne, ainsi que les mesures restrictives mises en œuvre ou imposées par une disposition légale nationale. Il s’agit des mesures pouvant être imposées sur la base de l’arrêté-loi du 6 octobre 1944, de la loi du 11 mai 1995, de la loi du 13 mai 2003 et de l’arrêté royal du 28 décembre 2006 (voir supra le point 12. Transposition en droit national, Dispositions générales, du présent Exposé des Motifs). Ces dispositions nationales comprennent également les mesures restrictives imposées par les Nations Unies lorsqu’elles ne sont pas déjà reprises dans les règlements européens. Dans ce cas, ces mesures des NU deviennent applicables au moyen de mesures nationales prises en vertu de la loi du 11 mai 1995, de l’arrêté du 28 décembre 2006 ou des dispositions du Titre VIII de la loi du 2 mai 2019 portant des dispositions financières diverses (“Mise en œuvre des mesures de gel adoptées par le Conseil de sécurité des Nations Unies”).

Ces définitions seront incluses dans la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l’Union européenne à l’encontre d’États, de certaines personnes et entités, telle que modifiée par le présent projet de loi.

Par ailleurs, la loi du 18 septembre 2017 prévoit déjà un canal d’échange d’informations relatives à la violation

met betrekking tot de schending van beperkende maatregelen. Artikel 83, § 2, eerste lid, 6°, van de wet van 18 september 2017 voorziet immers in een uitzondering op het beroepsgeheim van de CFI voor de mededelingen tussen de CFI en de Algemene Administratie van de Thesaurie van de FOD Financiën in het kader van de uitvoering van financiële sancties, embargo's en beperkende maatregelen die worden genomen door de Verenigde Naties, de Europese Unie of België ten aanzien van landen, personen of entiteiten met het oog op het beëindigen van schendingen van de internationale vrede en veiligheid zoals terrorisme, schendingen van de mensenrechten, destabilisatie van soevereine staten en de verspreiding van massavernietigingswapens. Dit kanaal blijft behouden zonder wijziging.

HOOFDSTUK 7

Wijzigingen van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector

Art. 32 en 33

Dit ontwerpartikel is de omzetting van artikel 14 van Richtlijn 2024/1226. Hiermee wordt de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector aangevuld met het domein van de beperkende maatregelen. Voor wat betreft de publieke sector is er geen aanpassing vereist. De wet van 8 december 2022 betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie voorziet reeds alle mogelijke integriteitsschendingen.

des mesures restrictives. L'article 83, § 2, alinéa 1er, 6° de la loi du 18 septembre 2017 prévoit en effet une exception au secret professionnel de la CTIF pour les communications faites entre la CTIF et l'Administration générale de la Trésorerie du SPF Finances dans le cadre de la mise en œuvre des sanctions financières, embargos et mesures restrictives qui sont prises par les Nations Unies, l'Union européenne ou la Belgique vis-à-vis de pays, de personnes ou d'entités dans l'objectif de mettre fin aux violations de la paix et la sécurité internationales comme le terrorisme, les violations des droits de l'homme, la déstabilisation des États souverains et la prolifération d'armes de destruction massive. Ce canal est maintenu sans modification.

CHAPITRE 7

Modifications de la loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé

Art. 32 et 33

Cet article en projet constitue la transposition de l'article 14 de la directive 2024/1226. Il complète, par le domaine des mesures restrictives, la loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé. En ce qui concerne le secteur public, aucune adaptation n'est requise. La loi du 8 décembre 2022 relative aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée prévoit déjà toutes les atteintes possibles à l'intégrité.

HOOFDSTUK 8

Bekrachtiging van het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

Art. 34

Dit ontwerpartikel bekrachtigt het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten. Dit besluit zal worden opgeheven op de dag dat het besluit in werking treedt dat de bevoegde autoriteit voor de opdrachten op financieel gebied aanduidt krachtens het nieuw artikel 6, § 1, in de wet van 13 mei 2003, ingevoegd bij artikel 9 van dit ontwerp.

HOOFDSTUK 9

Inwerkingtreding

Dit ontwerpartikel bepaalt dat de artikelen 2 tot 26 en 30 in werking treden op 1 september 2026. Dit is dezelfde datum als de inwerkingtreding van het nieuw Strafwetboek zoals bepaald in de artikelen 252 en 253 van de wet van 30 maart 2026 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 II.

Hoofdstuk 8 treedt in werking de dag waarop het wetsontwerp in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

De minister van Economie,

David Clarinval

CHAPITRE 8

Confirmation de l'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités

Art. 34

Cet article en projet confirme l'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités. Cet arrêté sera abrogé le jour où entrera en vigueur l'arrêté qui désigne l'autorité compétente pour les missions dans le domaine financier en vertu du nouvel article 6, § 1er, de la loi du 13 mai 2003, inséré par l'article 9 du présent projet.

CHAPITRE 9

Entrée en vigueur

Ce projet d'article prévoit que les articles 2 à 26 et 30 entrent en vigueur le 1er septembre 2026. Cette date correspond à celle de l'entrée en vigueur du nouveau Code pénal, telle que fixée aux articles 252 et 253 de la loi du 30 mars 2026 relative à la mise en concordance des dispositions légales en vigueur de la Justice avec le Code pénal du 29 février 2024 II.

Le chapitre 8 entre en vigueur le jour de la publication du projet de loi au *Moniteur belge*.

Le ministre de l'Économie,

David Clarinval

*De minister van Buitenlandse Zaken,
Europese Zaken en
Ontwikkelingssamenwerking,*

Maxime Prévot

De minister van Financiën,

Jan Jambon

De minister van Justitie,

Annelies Verlinden

*Le ministre des Affaires étrangères,
des Affaires européennes et
de la Coopération au développement,*

Maxime Prévot

Le ministre des Finances,

Jan Jambon

La ministre de la Justice,

Annelies Verlinden

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 en andere bepalingen

Hoofdstuk 1 – Algemene bepalingen

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2. Deze wet voorziet in de omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673.

Hoofdstuk 2 – Wijzigingen van de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland

Art. 3. Artikel 5 van de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland, vervangen door de wet van 28 februari 2002, wordt vervangen als volgt:

“Art. 5. De omzeilingen en inbreuken op de maatregelen vervat in de besluiten genomen ter uitvoering van deze besluitwet worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze besluitwet genomen besluiten, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.”

Hoofdstuk 3 – Wijzigingen van de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties

Art. 4. Artikel 4 van de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties, gewijzigd bij de wet van 27 juni 2021, wordt vervangen als volgt:

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l’avis du Conseil d’État

Avant-projet de loi portant transposition de la Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l’Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673 et autres dispositions

Chapitre 1er – Dispositions générales

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l’article 74 de la Constitution.

Art. 2. La présente loi assure la transposition de la Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l’Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673.

Chapitre 2 – Modifications de l’arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l’étranger

Art. 3. L’article 5 de l’arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l’étranger, remplacé par la loi du 28 février 2002, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 5. Les contournements et infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution du présent arrêté-loi sont punies conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l’Union européenne à l’encontre d’États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l’autorité compétente, visée à l’article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution du présent arrêté-loi, l’autorité compétente, désignée en vertu de l’article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative en application du chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.”

Chapitre 3 – Modifications de la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de Sécurité de l’Organisation des Nations Unies

Art. 4. L’article 4 de la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de Sécurité de l’Organisation des Nations Unies, modifié par la loi du 27 juin 2021, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 4. De omzeilingen van en inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet genomen besluiten worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet van 11 mei 1995 genomen besluiten, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.”.

Art. 5. Artikel 5 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt vervangen als volgt:

“Art. 5. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, en van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003 bevoegd om, zelfs alleen, omzeiling van of inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet van 11 mei 1995 genomen besluiten of andere verplichtingen opgelegd door deze besluiten op te sporen en vast te stellen.

De uitoefening van de bevoegdheden in het eerste lid gebeurt met toepassing van de artikelen 7 tot 12 van dezelfde wet van 13 mei 2003.”.

Hoofdstuk 4 – Wijzigingen van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

Art. 6. In de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt na artikel 1 een hoofdstuk 1 ingevoegd, luidende “Algemene bepalingen”.

Art. 7. In hoofdstuk 1, ingevoegd bij artikel 6, wordt een artikel 1/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 1/1. Voor de toepassing van hoofdstukken 2 en 3 wordt verstaan onder:

1° “beperkende maatregelen van de Unie”: beperkende maatregelen die door de Europese Unie zijn vastgesteld op grond van artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie of artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

“Art. 4. Les contournements et infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi sont punis conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l’Union européenne à l’encontre d’États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l’autorité compétente, visée à l’article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi du 11 mai 1995, l’autorité compétente, désignée en vertu de l’article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative conformément au chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.”.

Art. 5. L’article 5 de la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 5. Sans préjudice d’autres dispositions légales, des compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de la police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d’autres dispositions légales, les autorités compétentes visées à l’article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, tout contournement ou toute infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi du 11 mai 1995 ou autres obligations imposées par ces arrêtés.

L’exercice des compétences visées à l’alinéa 1er s’effectue conformément aux articles 7 à 12 de la même loi du 13 mai 2003.”.

Chapitre 4 – Modifications de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l’Union européenne à l’encontre d’États, de certaines personnes et entités

Art. 6. Dans la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l’Union européenne à l’encontre d’États, de certaines personnes et entités, modifié par la loi du 2 mai 2019, un chapitre 1er est inséré après l’article 1er, intitulé “Dispositions générales”.

Art. 7. Dans le chapitre 1er, inséré par l’article 6, il est inséré un article 1er/1, rédigé comme suit:

“Art. 1er/1. Pour l’application des chapitres 2 et 3, on entend par:

1° “mesures restrictives de l’Union”: les mesures restrictives adoptées par l’Union sur la base de l’article 29 du traité sur l’Union européenne ou de l’article 215 du traité sur le fonctionnement de l’Union européenne;

2° “beperkende maatregelen”: de beperkende maatregelen van de Unie of een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling;

3° “aangewezen persoon, entiteit of lichaam”: een natuurlijke persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam onderworpen aan beperkende maatregelen;

4° “Verordening 269/2014”: Verordening (EU) nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen;

5° “tegoeden”: financiële activa en voordelen van enigerlei aard, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

a) contanten, cheques, geldvorderingen, wissels, postwissels en andere betaalmiddelen;

b) deposito's bij financiële instellingen of andere entiteiten, saldi op rekeningen, schulden en schuldbewijzen;

c) in het openbaar en onderhands verhandelde waardepapieren en schuldbewijzen, inclusief aandelen, certificaten van waardepapieren, obligaties, promesses, warrants, schuldbekentenissen en derivatencontracten;

d) rente, dividenden of andere inkomsten uit activa of waarde voortkomende uit of gegenereerd door tegoeden;

e) krediet, recht op compensatie, garanties, uitvoeringsgaranties of andere financiële verplichtingen;

f) kredietbrieven, cognossementen, koopbrieven;

g) bewijsstukken van belangen in fondsen of financiële middelen;

h) cryptoactiva zoals gedefinieerd in artikel 3, lid 1, punt 5), van Verordening (EU) 2023/1114 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende cryptoactivamarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 1095/2010 en Richtlijnen 2013/36/EU en (EU) 2019/1937;

6° “economische middelen”: activa van enigerlei aard, materieel of immaterieel, roerend of onroerend, die geen tegoeden zijn maar kunnen worden gebruikt om tegoeden, goederen of diensten te verkrijgen;

7° “bevrozing van tegoeden”: elke handeling gericht op het voorkomen van mutatie, overdracht, wijziging, gebruik of inzet van, toegang tot of omgang met tegoeden, wat zou leiden tot een wijziging van hun omvang, bedrag, locatie, eigenaar, bezit, onderscheidende kenmerken, bestemming of andere

2° “mesures restrictives”: les mesures restrictives de l'Union ou une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale;

3° “personne, entité ou organisme désignés”: une personne physique ou morale, une entité ou un organisme faisant l'objet de mesures restrictives;

4° “Règlement 269/2014”: Règlement (UE) n ° 269/2014 du Conseil du 17 mars 2014 concernant des mesures restrictives eu égard aux actions compromettant ou menaçant l'intégrité territoriale, la souveraineté et l'indépendance de l'Ukraine;

5° “fonds”: les actifs financiers et les avantages économiques de toute nature, y compris mais sans s'y limiter:

a) le numéraire, les chèques, les créances en numéraire, les traites, les ordres de paiement et autres instruments de paiement;

b) les dépôts auprès d'établissements financiers ou d'autres entités, les soldes en compte, les créances et les titres de créance;

c) les titres de propriété et d'emprunt, tels que les actions et autres titres de participation, les certificats représentatifs de valeurs mobilières, les obligations, les billets à ordre, les warrants, les obligations non garanties et les contrats sur produits dérivés, qu'ils soient négociés en bourse ou fassent l'objet d'un placement privé;

d) les intérêts, les dividendes ou autres revenus d'actifs ou plus-values perçus sur des actifs;

e) le crédit, le droit à compensation, les garanties, les garanties de bonne exécution ou autres engagements financiers;

f) les lettres de crédit, les connaissements, les contrats de vente;

g) tout document attestant la détention de parts d'un fonds ou de ressources financières;

h) les cryptoactifs tels qu'ils sont définis à l'article 3, paragraphe 1er, point 5), du règlement (UE) 2023/1114 du Parlement européen et du Conseil du 31 mai 2023 sur les marchés de cryptoactifs, et modifiant les règlements (UE) no 1093/2010 et (UE) no 1095/2010 et les directives 2013/36/UE et (UE) 2019/1937;

6° “ressources économiques”: les avoirs de toute nature, corporels ou incorporels, mobiliers ou immobiliers, qui ne sont pas des fonds, mais qui peuvent être utilisés pour obtenir des fonds, des biens ou des services;

7° “gel des fonds”: toute action visant à empêcher le mouvement, le transfert, la modification ou l'utilisation de fonds, l'accès à ceux-ci ou leur manipulation qui aurait pour conséquence un changement de leur volume, de leur montant, de leur localisation, de leur propriété, de leur possession, de leur

wijzigingen waardoor het gebruik van bedoelde tegoeden, waaronder het beheer van een beleggingsportefeuille, mogelijk wordt gemaakt;

8° “bevrozing van economische middelen”: het voorkomen van het gebruiken van economische middelen om tegoeden, goederen of diensten te verkrijgen, met inbegrip van maar niet daartoe beperkt, door ze te verkopen, verhuren of verhypothekeren;

9° “derde land”: een Staat die geen lidstaat is van de Europese Unie;

10° “rechtspersonen”: elke juridische entiteit die die hoedanigheid uit hoofde van het toepasselijke recht bezit, met uitzondering van staten of overheidslichamen in de uitoefening van het overheidsgezag en van publiekrechtelijke internationale organisaties;

11° “persoon met een openbare functie”: een persoon zoals gedefinieerd in artikel 79, 5°, van het Strafwetboek;

12° “gerechtelijke overheden”: het openbaar ministerie, de onderzoeksrechters alsook de politie belast met de uitvoering van het onderzoek haar toevertrouwd door het parket of door de onderzoeksrechter, en het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en Verbeurdverklaring aangewezen door artikel 5 van de wet van 4 februari 2018 houdende de opdrachten en de samenstelling van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring;

13° “bevoegde autoriteit(en)”: de overheidsorganen en instellingen betrokken bij de uitvoering van en het toezicht op de toepassing en naleving van de beperkende maatregelen, uitgezonderd de gerechtelijke overheden, en de overheidsorganen en instellingen die informatie ontvangen of bezitten betreffende de toepassing van deze maatregelen;

14° “straf van niveau”:

a) voor natuurlijke personen een straf die is opgenomen in artikel 36 van het Strafwetboek;

b) voor rechtspersonen een straf die is opgenomen in artikel 38 van het Strafwetboek.”

Art. 8. In dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt na artikel 5 een hoofdstuk 2 ingevoegd, luidende “Toezicht, samenwerking en de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken”.

Art. 9. Artikel 6 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt vervangen als volgt:

“Art. 6. Behoudens andersluidende voorschriften in andere wettelijke bepalingen duidt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de bevoegde autoriteiten aan voor:

1° de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 1° en 2°;

nature, de leur destination ou une modification qui pourrait en permettre l'utilisation, y compris la gestion de portefeuilles;

8° “gel des ressources économiques”: toute action visant à empêcher l'utilisation de ressources économiques afin d'obtenir des fonds, des biens ou des services et notamment, mais sans s'y limiter, leur vente, leur location ou leur mise sous hypothèque;

9° “pays tiers”: un État non-membre de l'Union européen;

10° “personnes morales”: toute entité juridique à laquelle le droit applicable reconnaît ce statut, exception faite des États ou des organismes publics exerçant des prérogatives de puissance publique et des organisations internationales publiques;

11° “agent public dans l'exercice de ses fonctions”: une personne telle que définie à l'article 79, 5°, du Code pénal;

12° “autorités judiciaires”: le ministère public, les juges d'instruction, la police chargée de l'exécution de l'enquête lui étant confiée par le parquet ou par le juge d'instruction, et l'Organe central pour la Saisie et la Confiscation désigné par l'article 5 de la loi du 4 février 2018 contenant les missions et la composition de l'Organe central pour la Saisie et la Confiscation;

13° “autorité(s) compétente(s)”: les organes et institutions publics impliqués dans la mise en œuvre et le contrôle de l'application et du respect des mesures restrictives, à l'exception des autorités judiciaires, ainsi que les organes et institutions publics qui reçoivent ou détiennent des informations relatives à l'application de ces mesures;

14° “peine du niveau”:

a) pour les personnes physiques, une peine prévu par l'article 36 du Code pénal;

b) pour les personnes morales, une peine prévu par l'article 38 du Code pénal.”

Art. 8. Dans la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, après l'article 5, il est inséré un chapitre 2, intitulé “Contrôle, coopération et la recherche et constatation des contournements et infractions”.

Art. 9. L'article 6 de la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 6. À l'exception des dispositions contraires dans d'autres dispositions légales, le Roi désigne, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les autorités compétentes pour:

1° la recherche et constatation des contournements et infractions sur les mesures restrictives telles que définies à l'article 1er/1, 1° et 2°;

2° het toezicht op de toepassing en de naleving van de beperkende maatregelen zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 1° en 2°;

3° het opleggen van de administratieve boetes bedoeld in artikel 15;

4° de uitvoering van de opdrachten en verplichtingen toegekend aan bevoegde autoriteiten door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen van de Unie zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 1° en 2°.

Behoudens de in deze wet vermelde andersluidende voor-
schriften zijn de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing op de opsporing, de vaststelling en vervolging van de omzeiling of inbreuken bedoeld in dit hoofdstuk.”

Art. 10. Artikel 7 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt vervangen als volgt:

“Art. 7. § 1. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, en van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de ambtenaren, die hiertoe door de Koning zijn aangeduid op voorstel van de bevoegde minister, van de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, bevoegd om, zelfs alleen, inbreuken op of omzeiling van de beperkende maatregelen of andere verplichtingen opgelegd door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen op te sporen en vast te stellen. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie en van de officieren van gerechtelijke politie, worden de ambtenaren, die hiertoe door de Koning zijn aangeduid op voorstel van de bevoegde minister, van de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, belast met het identificeren en opsporen, in voorkomend geval, van de tegoeden en economische middelen die toebehoren aan, eigendom zijn van, in het bezit zijn van of onder zeggenschap staan van in bijlage I van Verordening 269/2014 vermelde natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen en die zich in hun rechtsgebied bevinden, teneinde omzeiling van of inbreuken op de verbodsbepalingen van deze verordening, of pogingen daartoe, te voorkomen of op te sporen. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

§ 3. Bij de uitvoering van hun taak inzake opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken zijn de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2 onderworpen aan het toezicht van, naargelang het geval, de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur, onverminderd hun ondergeschiktheid aan de meerderen in de administratie.

2° le contrôle de l'application et du respect des mesures restrictives telles que définies à l'article 1er/1, 1° et 2°;

3° infliger des amendes administratives visées à l'article 15;

4° l'exécution des missions et obligations confiées aux autorités compétentes par les règlements européen en matière de mesures restrictives de l'Union telles que définies à l'article 1er/1, 1° et 2°.

À l'exception des dispositions contraires mentionnées dans la présente loi, les dispositions du Code d'instruction criminelle sont applicables à la recherche, la constatation et la poursuite des infractions visées au présent chapitre.”

Art. 10. L'article 7 de la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 7. § 1er. Sans préjudice d'autres dispositions légales, des compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de la police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d'autres dispositions légales, les agents des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, désignés à cet effet par le Roi sur proposition du ministre compétent, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, toute infraction ou tout contournement des mesures restrictives ou autres obligations imposées par les règlements européen en matière de mesures restrictives. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

§ 2. Sans préjudice des compétences des agents de police de la police locale et fédérale et des officiers de police judiciaire, les agents des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, désignés à cet effet par le Roi sur proposition du ministre compétent, sont chargés d'identifier et, le cas échéant, de rechercher les fonds et les ressources économiques appartenant à, détenus par, en possession de ou sous le contrôle des personnes physiques, personnes morales, entités ou organismes mentionnés à l'annexe I du Règlement 269/2014, et se trouvant sur leur territoire, afin de prévenir ou de détecter tout contournement ou toute infraction aux interdictions prévues par ce règlement, ou toute tentative en ce sens. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

§ 3. Dans l'exercice de leur mission relative à la recherche et à la constatation des contournements et infractions, les agents visés aux paragraphes 1er et 2 sont soumis à la surveillance, selon le cas, du procureur général compétent ou du procureur fédéral, sans préjudice de leur subordination à leurs supérieurs au sein de l'administration.

§ 4. De Koning kan de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2 aanwijzen die eveneens bekleed worden met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

De Koning bepaalt de voorwaarden betreffende de ervaring en de opleiding van deze ambtenaren.

De bevoegdheden van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, toegekend aan de door de Koning aangewezen ambtenaren, kunnen slechts worden uitgeoefend met het oog op de opsporing, de vaststelling en het onderzoek betreffende de omzeilingen en inbreuken bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 2, van deze wet.

Om hun bevoegdheden van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, te kunnen uitoefenen, leggen de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2, in handen van de procureur-generaal van het rechtsgebied van hun woonplaats, de eed af in de volgende bewoordingen: "Ik zweer getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van het Belgische volk en het mij opgedragen ambt trouw waar te nemen."

Zij kunnen hun bevoegdheden uitoefenen op het grondgebied van het hele Koninkrijk.

§ 5. De Koning kan, bij een besluit overlegd in Ministerraad, aan de in paragrafen 1 en 2 bedoelde ambtenaren bijkomende specifieke bevoegdheden toekennen om omzeilingen en inbreuken te identificeren, op te sporen en vast te stellen, naast de bevoegdheden waarover zij op grond van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze wet beschikken

§ 6. De in paragrafen 1 en 2 bedoelde ambtenaren stellen een verslag op waarin minstens volgende elementen worden opgenomen:

1° de datum en locatie van het onderzoek;

2° de gepseudonymiseerde identiteit van de betrokken ambtenaren, de hoedanigheid waarin zij optreden en de bevoegde autoriteit waartoe zij behoren;

3° de aanleiding voor het voeren van het onderzoek;

4° de vaststellingen, met, in voorkomend geval, de eventuele vastgestelde omzeilingen of inbreuken;

5° de gebeurtenissen tijdens het onderzoek;

6° de identificatie van de betrokken persoon of personen waarbij het onderzoek is gevoerd.

De door deze ambtenaren opgestelde processen-verbaal hebben bewijskracht tot het bewijs van het tegendeel.

§ 4. Le Roi peut désigner les agents visés aux paragraphes 1er et 2 qui sont également revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

Le Roi détermine les conditions concernant l'expérience et la formation de ces agents.

Les pouvoirs d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, conférés aux agents désignés par le Roi ne peuvent être exercés qu'en vue de la recherche, de la constatation et de l'enquête concernant les contournements et infractions visés au chapitre 3, section 2, de la présente loi.

Pour pouvoir exercer leurs attributions d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, les agents visés aux paragraphes 1er et 2 prêtent serment, devant le procureur-général du ressort de leur domicile, dans les termes suivants: "Je jure fidélité au Roi, obéissance à la Constitution et aux lois du peuple belge, et de remplir fidèlement les fonctions qui me sont conférées."

Ils peuvent exercer leurs attributions sur l'ensemble du territoire du Royaume.

§ 5. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, attribuer des compétences spécifiques supplémentaires aux agents visés aux paragraphes 1er et 2 pour identifier, rechercher et constater des contournements et infractions, en plus des compétences dont ils disposent en vertu des dispositions du chapitre 2 de la présente loi

§ 6. Les agents visés aux paragraphes 1er et 2 rédigent un rapport reprenant au moins les éléments suivants:

1° la date et le lieu de l'enquête;

2° l'identité pseudonymisée des agents concernés, la qualité en laquelle ils interviennent et l'autorité compétente dont ils relèvent;

3° la raison pour laquelle l'enquête est menée;

4° les constatations ainsi que, le cas échéant, les éventuelles contournements ou infractions constatées;

5° les événements survenus au cours de l'enquête;

6° l'identification de la ou des personnes concernées auprès desquelles l'enquête a été menée.

Les procès-verbaux établis par ces agents font foi jusqu'à preuve du contraire.

§ 7. Wanneer de bevoegde autoriteiten, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°, omzeilingen of inbreuken vaststellen waarop strafrechtelijke sancties bedoeld in artikel 16 van deze wet staan, stellen zij de procureur des Konings daarvan tijdig in kennis. Iedere strafrechtelijke vordering op grond van een in artikel 16 bedoeld misdrijf moet door het openbaar ministerie ter kennis worden gebracht van de voormelde bevoegde autoriteiten.

In het geval van een seponering van de zaak door het openbaar ministerie, wordt de administratieve vervolging bedoeld in artikel 15 steeds opgestart. Het openbaar ministerie brengt de seponering ter kennis van de bevoegde autoriteiten bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1° en 3°.

§ 8. Wanneer overheidsdiensten en andere instellingen in het kader van hun bevoegdheden en toezichtsoverdrachten, toegekend krachtens andere wettelijke bepalingen of krachtens artikel 6, eerste lid, 2° en 4°, een omzeiling of inbreuk vaststellen van de beperkende maatregelen of van andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen, brengen zij zo spoedig mogelijk de bevoegde autoriteit aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°, op de hoogte daarvan.”

Art. 11. In hoofdstuk 2, ingevoegd bij artikel 8, wordt een artikel 8 ingevoegd, luidende:

“Art. 8. § 1. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen de in dit hoofdstuk bepaalde bevoegdheden uitsluitend uitoefenen ter identificatie, opsporing en vaststelling van omzeiling van en inbreuken op de bepalingen van deze wet, van zijn uitvoeringsbesluiten en van de beperkende maatregelen, of van andere verplichtingen opgelegd door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen.

§ 2. De Koning kan aan de bevoegde autoriteiten bedoeld in artikel 6, eerste lid, 2° en 4°, één of meerdere bevoegdheden vermeld in artikelen 9, § 1 en 11, § 1, toekennen. Deze bevoegdheden kunnen enkel uitgeoefend worden voor de opdrachten en taken bedoeld in hetzelfde artikel 6, eerste lid 2° en 4°. Artikel 10, §§ 1, 2 en 6, artikel 11, §§ 2, 3 en 4 en artikel 12 zijn in dit geval van toepassing.”

Art. 12. In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 9 ingevoegd, luidende:

“Art. 9. § 1. Onverminderd de bevoegdheden toegekend krachtens andere wettelijke bepalingen hebben de in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren de volgende bevoegdheden:

1° zich voor de uitoefening van hun bevoegdheden bepaald door of krachtens deze wet, alle informatie en elk document doen verstrekken in gelijk welke vorm;

2° alle nuttige vaststellingen doen, alle onderzoeken, controles en opsporingen uitvoeren en alle informatie verzamelen die zij noodzakelijk achten voor het verzekeren van een daadwerkelijke naleving van de beperkende maatregelen;

§ 7. Lorsque les autorités compétentes, désignées en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°, identifient des contournements ou des infractions qui sont passibles de sanctions pénales visées à l'article 16 de la présente loi, elles en informent le procureur du Roi en temps utile. Toute action pénale du chef d'une infraction visée à l'article 16 doit être portée à la connaissance des autorités compétente susmentionnées à la diligence du ministère public.

Dans le cas d'un classement sans suite par le ministère public, la poursuite administrative visée à l'article 15 est toujours lancée. Le ministère public porte la décision de classement sans suite à la connaissance des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1° et 3°.

§ 8. Lorsque les services publics et autres institutions constatent, dans le cadre de leurs compétences et missions de surveillance attribuées en vertu d'autres dispositions légales ou en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 2° et 4°, un contournement ou une infraction des mesures restrictives ou des autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives, ils en informent dans les plus brefs délais l'autorité compétente désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°.”

Art. 11. Dans le chapitre 2, inséré par l'article 8, il est inséré un article 8 rédigé comme suit:

“Art. 8. § 1er. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, ne peuvent exercer les compétences prévues dans le présent chapitre qu'aux fins d'identification, de recherche et de constatation du contournement et des infractions aux dispositions de la présente loi, de ses arrêtés d'exécution et des mesures restrictives, ou d'autres obligations imposées par les règlements européens en matière de mesures restrictives.

§ 2. Le Roi peut accorder une ou plusieurs des compétences énumérées aux articles 9, § 1er et 11, § 1er, aux autorités compétentes visées à l'article 6, § 1er, 2° et 4°. Ces compétences ne peuvent être exercées que pour les missions et tâches visées au même article 6, § 1er, 2° et 4°. L'article 10, §§ 1, 2 et 6, l'article 11, §§ 2, 3 et 4 et l'article 12 s'appliquent dans ce cas.”

Art. 12. Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 9 rédigé comme suit:

“Art. 9. § 1er. Sans préjudice des compétences accordées en vertu d'autres dispositions légales, les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, ont les compétences suivantes:

1° obtenir, pour l'exercice des compétences déterminées par ou en vertu de la présente loi, toute information et tout document, sous quelque forme que ce soit;

2° faire toutes les constatations utiles, procéder à tous examens, contrôles, recherches et recueillir toutes informations qu'ils estiment nécessaires pour s'assurer que les mesures restrictives sont respectées;

3° ter plaatse inspecties verrichten en ter plaatse kennis nemen en een kopie maken van alle informatie, elk document, elk gegevensbestand en elke registratie, alsook toegang hebben tot elk informaticasysteem, om na te gaan of de beperkende maatregelen worden nageleefd. Wanneer de geïnformatiseerde dragers toegankelijk zijn via een informaticasysteem of via elk ander elektronisch apparaat, hebben zij het recht zich de op die informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm te doen voorleggen, in de door hen gevraagde vorm tegen afgifte van een ontvangstbewijs. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen desgevallend de termijn bepalen waarbinnen deze gegevens moeten worden verstrekt. De termijn moet redelijk zijn in verhouding tot de omvang van het verzoek;

4° zich tijdens de gewone openings- of werkuren, tijdens het productieproces of op het ogenblik dat de producten of diensten worden aangeboden of er aanwijzingen zijn dat het productieproces gaande is of de producten of diensten worden aangeboden, toegang verschaffen tot of zich toegang laten verschaffen tot alle plaatsen, en tot alle vervoersmiddelen, waarvan ze kunnen eisen dat de vervoerder ze tot stilstand brengt, waarvan zij op redelijke gronden van oordeel zijn dat de betreding ervan voor het vervullen van hun taak noodzakelijk is, tenzij het bewoonde lokalen betreft;

5° elke persoon ondervragen over elk feit waarvan de kennis ervan nuttig is voor de opsporing of de vaststelling;

6° de pakken, kisten, tonnen en alle andere soorten verpakkingen openen waarvan zij veronderstellen dat zij goederen bevatten die het voorwerp of het bewijs van een omzeiling of inbreuk bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, uitmaken, en er de inhoud van onderzoeken;

7° in afwijking van artikel 46^{quater} van het Wetboek van Strafvordering, financiële stromen opsporen. Meer bepaald kunnen ze kosteloos alle noodzakelijke informatie over de producten, diensten en verrichtingen van financiële aard en betreffende virtuele waarden, die betrekking hebben op een verdachte vorderen bij:

a) personen en instellingen als bedoeld in artikel 5, § 1, 3° tot 22°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten;

b) personen en instellingen die binnen het Belgisch grondgebied diensten beschikbaar stellen of aanbieden met betrekking tot virtuele waarden die toelaten dat gereglementeerde betaalmiddelen in virtuele waarden worden uitgewisseld;

8° met het oog op het uitoefenen van de bevoegdheden bedoeld in de bepaling onder 7°, door middel van een met redenen omkleed verzoek, alle noodzakelijke informatie opvragen bij het Centraal Aanspreekpunt van de Nationale Bank van België, overeenkomstig de wet van 8 juli 2018 houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest.

3° effectuer des inspections sur place et, sur place, prendre connaissance et faire une copie de toutes les informations, de tout document, de toute base de données et de tout enregistrement, ainsi qu'avoir accès à tout système informatique, afin de vérifier le respect des mesures restrictives. Lorsque les supports informatisés sont accessibles via un système informatique ou tout autre dispositif électronique, les agents ont le droit d'exiger que les données enregistrées sur ces supports leur soient présentées dans une forme lisible et compréhensible, dans la forme qu'ils demandent, contre remise d'un accusé de réception. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent, le cas échéant, fixer le délai dans lequel ces données doivent être fournies. Ce délai doit être raisonnable au regard de l'ampleur de la demande;

4° pénétrer ou accéder, pendant les heures d'ouverture ou de travail habituelles, pendant le processus de production, ou au moment où les produits ou services sont offerts, ou s'il y a des indices que le processus de production est en cours ou que les produits ou services sont offerts, à des lieux, y compris des moyens de transport, dont ils peuvent exiger l'immobilisation par le transporteur, dans lesquels, sur base de motifs raisonnables, ils estiment nécessaire de pénétrer pour l'accomplissement de leur tâche, sauf si cela concerne des locaux occupés;

5° interroger toute personne sur tout fait dont la connaissance est utile à la recherche ou la constatation;

6° ouvrir les paquets, caisses, tonneaux et tous les autres types d'emballages dont ils présumant qu'ils contiennent des marchandises constituant ou prouvant une infraction visée à l'article 7, §§ 1er et 2, et en examiner le contenu;

7° par dérogation à l'article 46^{quater} du Code d'instruction criminelle, rechercher des flux financiers. Plus précisément, ils peuvent requérir gratuitement les informations nécessaires relatives aux produits, services et transactions de nature financière et aux valeurs virtuelles concernant le suspect auprès:

a) des personnes et institutions visées à l'article 5, § 1er, 3° à 22°, de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces;

b) des personnes et institutions qui, sur le territoire belge, mettent à disposition ou proposent des services en lien avec des valeurs virtuelles permettant d'échanger des moyens de paiement réglementés en valeurs virtuelles;

8° en vue de l'exercice des compétences visées au 7°, demander, au moyen d'une demande motivée, toutes les informations nécessaires auprès du Point de contact central tenu par la Banque nationale de Belgique, conformément à la loi du 8 juillet 2018 portant organisation d'un point de contact central des comptes et contrats financiers et portant extension de l'accès au fichier central des avis de saisie, de délégation, de cession, de règlement collectif de dettes et de protêt.

De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen de bijstand vorderen van politieambtenaren van de lokale en federale politie, van gerechtelijke deskundigen, of van deskundigen die door de minister erkend werden in bijzondere materies, om de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen te waarborgen of te controleren of om de aard en de omstandigheden van een omzeiling of inbreuk te beoordelen.

§ 2. Wanneer de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, overeenkomstig de hun toegekende bevoegdheden, een omzeiling of inbreuk vaststellen, kunnen zij, tegen afgifte van een ontvangstbewijs, beslag leggen op:

1° de goederen die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken;

2° de productie-, verwerking- en vervoermiddelen of welke voorwerpen dan ook, die gediend hebben om de goederen die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken voort te brengen, ze te verwerken, ze te verdelen of ze te vervoeren;

3° alle andere voorwerpen die tot het plegen van de omzeiling of inbreuk hebben gediend;

4° de middelen die nodig zijn om diensten te verrichten die een omzeiling of inbreuk uitmaken;

5° de goederen van dezelfde soort en dezelfde bestemming als degene die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken.

De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen dit beslag ook leggen indien een derde er eigenaar van is.

Dit beslag moet door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van vijftien dagen.

De persoon bij wie beslag op de goederen wordt gelegd kan als gerechtelijk bewaarder ervan aangesteld worden.

De inbeslagnemingen kunnen aanleiding geven tot het aanstellen van een bewaker ter plaatse of kunnen ten uitvoer gelegd worden in om het even welke andere plaats aangeduid door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2.

§ 3. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen lokalen verzegelen wanneer zulks noodzakelijk is voor het leveren van het bewijs van een omzeiling of inbreuk bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, of het gevaar bestaat dat met de hierin aanwezige goederen omzeilingen of inbreuken worden voortgezet of nieuwe omzeilingen of inbreuken worden gepleegd.

Deze verzegeling moet door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van vijftien dagen. Bij ontstentenis van een bevestiging door het openbaar ministerie, is de verzegeling van rechtswege opgeheven.

Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent requérir l'assistance des agents de police de la police locale et fédérale, des experts judiciaires ou des experts reconnus par le ministre dans des matières spécifiques, afin de garantir ou de contrôler la mise en œuvre des mesures restrictives, ou d'évaluer la nature et les circonstances d'un contournement ou d'une infraction.

§ 2. Lorsque les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, conformément aux compétences qui leur sont accordées, constatent un contournement ou une infraction, ils peuvent, contre remise d'un accusé de réception, saisir:

1° les biens qui font l'objet du contournement ou de l'infraction;

2° les moyens de production, de transformation et de transport ou tout autre objet quelconque ayant servi à produire, transformer, distribuer ou transporter les biens qui font l'objet du contournement ou de l'infraction;

3° tous les autres objets susceptibles d'avoir servi à commettre le contournement ou l'infraction;

4° les moyens nécessaires à la prestation des services qui constituent un contournement ou une infraction;

5° les biens de même nature et de même destination que ceux qui font l'objet du contournement ou de l'infraction.

Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2 peuvent également procéder à cette saisie si un tiers est le propriétaire.

Cette saisie doit être confirmée par le ministère public dans un délai de quinze jours.

La personne entre les mains de laquelle les objets sont saisis peut en être constituée gardien judiciaire.

Les saisies peuvent donner lieu à constitution de gardien sur place ou peuvent être exécutées en tout autre lieu désigné par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2.

§ 3. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2 peuvent mettre sous scellés des locaux lorsque cela est nécessaire à l'établissement de la preuve d'un contournement ou d'une infraction visée à l'article 7, §§ 1er et 2, ou lorsque le danger existe qu'avec ces biens, les contournements ou infractions persistent ou que de nouveaux contournements ou infractions soient commises.

Cette mise sous scellé doit être confirmée par le ministère public dans un délai de quinze jours. À défaut de confirmation par le ministère public, la mise sous scellé est levée de plein droit.

De persoon bij wie de verzegeling wordt gelegd kan als gerechtelijk bewaarder ervan aangesteld worden. De verzegelingen kunnen aanleiding geven tot het aanstellen van een bewaker ter plaatse door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2.

§ 4. De inbeslagnemingen en de verzegelingen verricht op basis van de paragrafen 2 en 3 moeten het voorwerp uitmaken van een schriftelijke vaststelling. Dit geschrift moet minstens vermelden:

1° de datum en het uur waarop de maatregelen zijn genomen;

2° de datum en het uur van de kennisgeving;

3° de gepseudonymiseerde identiteit van de in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren, de hoedanigheid waarin zij optreden en de bevoegde autoriteit, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, waartoe zij behoren;

4° de genomen maatregelen;

5° de feitelijke en juridische grondslag;

6° de plaats waar de maatregelen zijn genomen.

§ 5. Het openbaar ministerie kan de verzegeling dat het bevolen of bevestigd heeft, te allen tijde opheffen en zo ook als de overtreder ervan afziet de goederen aan te bieden in de omstandigheden die tot het onderzoek aanleiding hebben gegeven; deze afstand houdt generlei erkenning van enige strafrechtelijke schuld in.

§ 6. Het beslag of de verzegeling wordt van rechtswege opgeheven door de rechtelijke beslissing die een einde maakt aan de vervolgingen, zodra dit in kracht van gewijsde is gegaan.

§ 7. De inbeslagneming of de verzegeling wordt van rechtswege opgeheven wanneer het openbaar ministerie of de optredende bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°, beslist heeft:

1° tot een klassering zonder gevolg; en, wanneer van toepassing,

2° tot het opleggen van een administratieve boete krachtens artikel 15 of tot het afsluiten van de administratieve vervolging.

Voor de in het kader van het grensoverschrijdend verkeer in, uit en door het douanegebied van de Europese Unie verboden en in beslaggenomen goederen, zal steeds de afstand van die goederen gevraagd worden.”

Art. 13. In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 10 ingevoegd, luidende:

“Art. 10. § 1. Met toepassing van artikel 23, lid 1, d) en h), en in afwijking van de artikelen 13, 14, 15 en 18 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke

La personne entre les mains de laquelle les objets sont scellés peut en être constituée gardien judiciaire. Les mises sous scellés peuvent donner lieu à constitution de gardien sur place désigné par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2.

§ 4. Les saisies et mises sous scellés pratiquées en vertu des paragraphes 2 et 3 doivent faire l'objet d'un constat écrit. Ce document doit au moins mentionner:

1° la date et l'heure auxquelles les mesures sont prises;

2° la date et l'heure de la notification;

3° l'identité pseudonymisée des agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, la qualité en laquelle ils interviennent et l'autorité compétente, visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, dont ils relèvent;

4° les mesures prises;

5° la base factuelle et juridique;

6° le lieu où les mesures ont été prises.

§ 5. Le ministère public peut à tout moment donner main-levée de la mise sous scellé qu'il a ordonnée ou confirmée, de même si le contrevenant renonce à offrir les biens dans les circonstances ayant donné lieu à l'enquête; cet abandon n'implique aucune reconnaissance d'une quelconque faute pénale.

§ 6. La saisie ou la mise sous scellé est levée de plein droit par la décision judiciaire mettant fin aux poursuites, lorsque ce jugement est passé en force de chose jugée.

§ 7. La saisie ou la mise sous scellé est levée de plein droit lorsque le ministère public ou l'autorité compétente intervenante, visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°, a pris une décision:

1° de classement sans suite; et, si d'application,

2° d'infliger une amende administrative en vertu de l'article 15 ou à la clôture de la poursuite administrative.

Pour les biens interdits et saisis dans le cadre du trafic transfrontalier sur, en dehors et à travers du territoire douanier de l'Union européenne, l'abandon de ces biens sera toujours exigé.”

Art. 13. Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 10 rédigé comme suit:

“Art. 10. § 1er. En application de l'article 23, paragraphe 1er, d) et h), et par dérogation aux articles 13, 14, 15 et 18 du règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 relatif à la protection des personnes physiques

personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de “algemene verordening gegevensbescherming” genoemd), kan het recht op informatie, op inzage en op beperking van de verwerking worden uitgesteld in het geval van de verwerking van persoonsgegevens, uitgevoerd op basis van de bepalingen van dit boek, ter waarborging van:

1° de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen;

2° een taak op het gebied van toezicht of inspectie die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag.

§ 2. Deze afwijkingen gelden voor de periode waarin de betrokkene door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, aan een inspectie of onderzoek in het kader van de uitoefening van hun wettelijke taken wordt onderworpen, en voor de periode waarin documenten afkomstig van de autoriteiten waartoe deze ambtenaren behoren, worden verwerkt met het oog op de betreffende vervolging.

Deze afwijkingen gelden voor zover de toepassing van die rechten afbreuk zou doen aan de noden van de controle of het onderzoek, of het geheim van het strafrechtelijk onderzoek of het beroepsgeheim dreigt te schenden.

De beperking bedoeld in paragraaf 1 heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek of van de controle die het uitstel van het recht op informatie rechtvaardigt.

§ 3. Voor de toepassing van de artikelen 7 tot 12 en 15 wordt verstaan onder identiteit alle gegevens of handelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot identificatie van een ambtenaar bedoeld in dezelfde artikelen kunnen leiden.

De identiteit van de ambtenaren binnen de autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, wordt afgeschermd in het kader van de uitvoering van de opdrachten en bevoegdheden die hen bij deze wet worden toegekend. Daartoe kent de leidinggevende ambtenaar van die autoriteit een code toe aan die ambtenaren.

De identiteit en de code van de ambtenaren bedoeld in het tweede lid, worden door de in hetzelfde lid bedoelde leidinggevende ambtenaar onverwijld opgetekend in een vertrouwelijk register en bewaard binnen die autoriteit.

Enkel de leidinggevende ambtenaar van de betrokken autoriteit, de procureur des Konings of de onderzoeksrechter in het kader van een gerechtelijk onderzoek kan kennisnemen van de volledige identiteit van de ambtenaar waaraan een code is toegekend.

§ 4. De processen-verbaal opgesteld door de autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, of door andere autoriteiten krachtens andere wettelijke bepalingen, vermelden geen enkel element dat de veiligheid en de anonimiteit van de onder code

à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (ci-après le “règlement général sur la protection des données”), le droit à l'information, le droit d'accès et le droit à la limitation du traitement peuvent être retardés s'agissant des traitements de données à caractère personnel exécutés sur la base des dispositions du présent livre, afin de garantir:

1° la prévention, l'examen, la recherche et la poursuite des faits punissables ou l'exécution de sanctions;

2° une mission de supervision ou d'inspection liée, même occasionnellement, à l'exercice de l'autorité publique.

§ 2. Ces dérogations valent durant la période pendant laquelle la personne concernée fait l'objet d'une inspection ou d'une enquête par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, dans le cadre de l'exécution de leurs missions légales, ainsi que pour la période durant laquelle sont traitées les pièces provenant de ces services, en vue d'exercer les poursuites y afférentes.

Ces dérogations valent dans la mesure où l'application de ces droits nuirait aux besoins du contrôle ou de l'enquête ou risque de violer le secret de l'enquête pénale ou le secret professionnel.

La restriction visée au paragraphe 1er ne vise pas les données qui sont étrangères à l'objet de l'enquête ou du contrôle justifiant le retardement du droit à l'information.

§ 3. Pour l'application des articles 7 à 12 et 15 on entend par identité l'ensemble des données ou actes qui peuvent permettre directement ou indirectement l'identification d'un agent visés par les mêmes articles.

L'identité des agents au sein des autorités désigné en vertu de l'article 6, alinéa 1er, est protégée dans le cadre de l'exécution des missions et compétences qui leur sont attribuées par cette loi. A cette fin, le fonctionnaire dirigeant de cette autorité attribue un code auxdits agents.

L'identité et le code du membre des agents visés à l'alinéa 2, sont consignés sans délai par le fonctionnaire dirigeant visé au même alinéa dans un registre confidentiel et conservé au sein de cette autorité.

Seul le fonctionnaire dirigeant de l'autorité concernée, le procureur du Roi ou le juge d'instruction dans le cadre d'une instruction peut prendre connaissance de l'identité complète des agents doté d'un code.

§ 4. Les procès-verbaux rédigés par les autorités, visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, ou par d'autres autorités en vertu des autres dispositions légales, ne peuvent mentionner aucun élément susceptible de compromettre la sécurité et

handelende ambtenaren bedoeld in paragraaf 3, tweede lid, in het gedrang kan brengen.

In voorkomend geval neemt de procureur des Konings of de onderzoeksrechter alle maatregelen om de identiteit van de betrokken ambtenaar verborgen te houden. Hij beveelt dat de vermeldingen strijdig met het eerste lid weggelaten worden uit de processen-verbaal.

§ 5. Het kenbaar maken van de identiteit van de ambtenaar die overeenkomstig paragrafen 3 en 4 wordt afgeschermd, wordt gestraft met een straf van niveau 2. Dezelfde straf is van toepassing op het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot het register bedoeld in paragraaf 3, derde lid.

§ 6. Onverminderd de bewaring noodzakelijk voor de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden bedoeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens die voortkomen uit de in dit hoofdstuk bedoelde bevoegdheden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, met een maximale bewaartermijn van tien jaar:

1° na de definitieve vaststelling dat er geen omzeilingen of inbreuken werden begaan door de betrokken persoon;

2° vanaf het ogenblik dat een definitieve administratieve beslissing is genomen, in het bijzonder deze bedoeld in artikel 15;

3° vanaf het ogenblik dat toepassing is gemaakt van de minnelijke schikking bedoeld in artikel 216*bis* van het Wetboek van strafvordering of de bemiddeling in strafzaken bedoeld in artikel 216*ter* van hetzelfde Wetboek of enige andere rechterlijke procedure;

4° vanaf het ogenblik van de definitieve rechterlijke beslissing.

In het geval van een gerechtelijke procedure wordt de in het eerste lid bedoelde maximale bewaartermijn van tien jaar verlengd, in voorkomend geval, tot de definitieve beëindiging van die procedure.

§ 7. De bevoegde autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, zijn elk voor hun bevoegdheid de gegevensverwerkingsverantwoordelijke in de zin van de algemene verordening gegevensbescherming en voor de toepassing van artikelen 7 tot 12 en 15 van deze wet.”

Art. 14. In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 11 ingevoegd, luidende:

“Art. 11. § 1. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen van alle diensten van de Staat, met inbegrip van het openbaar ministerie en de griffies van alle rechtscolleges, de gemeenschappen, de gewesten, de provincies, de agglomeraties, de federaties van gemeenten, de gemeenten, de politiezones, de verenigingen waartoe ze behoren en van de openbare instellingen die ervan afhangen, verzoeken alle

l'anonymat des agent visés au paragraphe 3, alinéa 2, intervenant sous code.

Le cas échéant, le procureur du Roi ou le juge d'instruction prend toutes les mesures pour tenir secrète l'identité de l'agent concerné. Il ordonne la suppression dans les procès-verbaux des mentions contraires à l'alinéa 1er.

§ 5. La divulgation de l'identité de l'agent qui est protégée conformément aux paragraphes 3 et 4, est punie d'une peine de niveau 2. La même peine est applicable à la consultation non autorisée du registre visé au paragraphe 3, alinéa 3.

§ 6. Sans préjudice de la conservation nécessaire au traitement ultérieur à des fins d'archivage dans l'intérêt public, à des fins de recherche scientifique ou historique ou à des fins statistiques visé à l'article 89 du règlement général sur la protection des données, les données à caractère personnel découlant des pouvoirs visés au présent chapitre ne sont pas conservées plus longtemps que nécessaire au regard des finalités pour lesquelles elles sont traitées, avec un délai de conservation maximum de dix ans:

1° après la constatation définitive qu'aucun contournement ou infraction n'a été commise par la personne concernée;

2° à partir du moment où une décision administrative définitive a été prise, en particulier celle visée à l'article 15;

3° à partir du moment où il est fait application de la transaction visée à l'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle ou de la médiation pénale visée à l'article 216*ter* du même Code, ou de toute autre procédure judiciaire;

4° à partir de la décision judiciaire définitive.

En cas de procédure judiciaire, le délai maximal de conservation de dix ans visé à l'alinéa 1er est prolongé, le cas échéant, jusqu'à la clôture définitive de ladite procédure.

§ 7. Les autorités compétentes désignées en vertu de l'article 6, alinéa 1er, sont, chacune dans le cadre de leurs compétences, responsables du traitement des données au sens du règlement général sur la protection des données ainsi pour l'application des articles 7 à 12 et 15 de la présente loi.”

Art. 14. Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 11 rédigé comme suit:

“Art. 11. § 1er. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent demander à tous les services de l'État, en ce compris les parquets et les greffes de toutes les juridictions, des communautés, des régions, des provinces, des agglomérations, des fédérations de communes, des zones de police, des communes, des associations dont ils font parties et des organismes publics qui en dépendent, de récolter toutes les

informatie en documenten te verzamelen die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun taken.

Alle diensten bedoeld in het eerste lid, met uitzondering van de diensten van de gemeenschappen en gewesten, verstreken de informatie en documenten zonder verplaatsing aan de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, met dien verstande dat de informatie en documenten met betrekking tot een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek niet kunnen worden meegedeeld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur.

§ 2. Behoudens de wettelijke uitzonderingen, is elke inlichting, in welke vorm ook, ontvangen of meegedeeld met toepassing van dit hoofdstuk, van vertrouwelijke aard.

Behoudens de wettelijke uitzonderingen mogen de inlichtingen bepaald in dit hoofdstuk niet voor andere doeleinden dan die van deze wet worden gebruikt. De bevoegde autoriteiten mogen, in hun processen-verbaal, verslagen en getuigenissen alsmede in de loop van de procedures voor de hoven en rechtbanken, de overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk ontvangen inlichtingen en geraadpleegde of in beslag genomen documenten aanvoeren als bewijs.

§ 3. De in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren zijn gebonden door het beroepsgeheim en mogen de vertrouwelijke informatie waarvan zij kennis hebben gekregen bij de uitoefening van hun taken, niet onthullen, aan welke persoon of autoriteit ook.

In afwijking van het eerste lid mogen deze ambtenaren vertrouwelijke informatie meedelen:

1° in beknopte of samengevoegde vorm, op voorwaarde dat individuele natuurlijke of rechtspersonen niet identificeerbaar zijn;

2° ingeval de mededeling van dergelijke informatie wordt voorgeschreven of toegestaan door of krachtens deze wet of andere wettelijke bepalingen;

3° tijdens een getuigenis in rechte in strafzaken;

4° voor de aangifte bij de gerechtelijke autoriteiten van andere inbreuken dan deze bedoeld in deze wet en haar uitvoeringsbesluiten;

5° aan andere overheidsdiensten en instellingen, indien dit noodzakelijk is voor het opsporen, vervolgen en sanctioneren van inbreuken op de wetgevingen die tot hun bevoegdheden behoort;

6° aan buitenlandse autoriteiten, desgevallend binnen de grenzen of met inachtneming van de Europese richtlijnen en verordeningen, indien dit noodzakelijk is voor het opsporen en vervolgen van inbreuken die vergelijkbaar zijn met deze waarvoor deze wet in sancties voorziet.

informations et tous les documents qui sont nécessaires à l'exercice de leurs missions.

Tous les services visés à l'alinéa 1er, à l'exception des services des communautés et des régions, fournissent les informations et documents sans déplacement aux agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, étant entendu que les informations et documents relatifs à une information ou à une instruction judiciaire ne peuvent pas être communiqués sans l'autorisation expresse du procureur général compétent ou du procureur fédéral.

§ 2. Sauf les exceptions légales, tout renseignement, quelle que soit sa forme, reçu ou communiqué en application du présent chapitre, est de nature confidentielle.

Sauf les exceptions légales, les renseignements visés dans ce chapitre ne peuvent être utilisés à des fins différentes de celles de la présente loi. Les autorités compétentes peuvent faire état, à titre de preuve, dans leurs procès-verbaux, rapports et témoignages ainsi qu'au cours des procédures devant les cours et tribunaux, de renseignements recueillis et de documents consultés ou saisis conformément aux dispositions du présent chapitre.

§ 3. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, sont tenus au secret professionnel et ne peuvent divulguer à quelque personne ou autorité que ce soit les informations confidentielles dont ils ont eu connaissance en raison de leurs fonctions.

Par dérogation à l'alinéa 1er, ces agents peuvent communiquer des informations confidentielles:

1° sous une forme sommaire ou agrégée, à condition que des personnes physiques ou morales individuelles ne soient pas identifiables;

2° dans les cas où la communication de telles informations est prévue ou autorisée par ou en vertu de la présente loi ou d'autres dispositions légales;

3° lors d'un témoignage en justice en matière pénale;

4° pour dénoncer aux autorités judiciaires des crimes et délits autres que ceux visés par la présente loi et ses arrêtés d'exécution;

5° à d'autres services et institutions publics si cela est nécessaire en vue de la recherche, la poursuite et la sanction des infractions aux législations relevant de leurs compétences;

6° à des autorités étrangères, le cas échéant dans les limites ou le respect des directives et règlements européens, si cela est nécessaire en vue de la recherche et de la poursuite d'infractions qui sont comparables aux infractions pour lesquelles ce livre prévoit des sanctions.

§ 4. De inbreuken op paragraaf 3 worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 352 van het Strafwetboek.”.

Art. 15. In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 12 ingevoegd, luidende:

“Art. 12. Wanneer een onderzoeksmaatregel of maatregel tot vaststelling van een omzeiling of inbreuk ten aanzien van de beoefenaar van een vrij beroep wordt beslist en deze maatregel betrekking heeft op informatie of gegevens die gedekt zijn door een beroepsgeheim, gebeurt zulks uitsluitend in aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de persoon die het tuchtrechtelijke gezag ten aanzien van die beoefenaar uitoefent of nadat die persoon behoorlijk werd opgeroepen, opdat deze zou oordelen of, en in voorkomend geval in welke mate, de vraag om inlichtingen of de overlegging van boeken en documenten verzoekenbaar is met het eerbiedigen van het beroepsgeheim.

Bovendien wordt die maatregel ten uitvoer gelegd met inachtneming van het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de cliënt van de beoefenaar van een vrij beroep.

De dossiers en andere documenten van de beoefenaar van het vrij beroep die gedekt zijn door een beroepsgeheim, kunnen niet in beslag worden genomen. Er kan een afschrift van worden gemaakt dat door de beoefenaar van een vrij beroep voor eensluidend kan worden verklaard, onder voorbehoud van het eerste en tweede lid en met inachtneming van het beroepsgeheim.

De vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtverheid kan aan de overheden die deze maatregelen hebben uitgevaardigd al zijn opmerkingen betreffende het eerbiedigen van het beroepsgeheim richten. De akten van beslag en de processen-verbaal van visitatie vermelden op straffe van nietigheid de aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtverheid of het feit dat zij op correcte wijze werd uitgenodigd, alsook de opmerkingen die de vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtverheid maakte.”.

Art. 16. In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 13 ingevoegd, luidende:

“Art. 13. § 1. Onverminderd de bepalingen van het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie, wordt de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking belast met de coördinatie en samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten, alsook tussen deze autoriteiten en de gerechtelijke overheden met betrekking tot de criminele activiteiten bedoeld in artikel 16, §§ 1 en 2.

De Koning bepaalt de modaliteiten van de coördinatie en samenwerking bedoeld in het eerste lid.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheden die specifiek zijn toegekend aan de minister van Justitie en aan de procureurs-generaal

§ 4. Les infractions visées au paragraphe 3 sont punies des peines prévues à l'article 352 du Code pénal.”.

Art. 15. Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 12 rédigé comme suit:

“Art. 12. Lorsqu'une mesure d'instruction ou une mesure de constat d'un contournement ou d'une infraction est décidée vis-à-vis du titulaire d'une profession libérale et que cette mesure porte sur des informations ou données couvertes par un secret professionnel, elle ne peut être exécutée qu'en présence du représentant de la personne qui exerce l'autorité disciplinaire sur ce titulaire ou après que cette personne a été dûment appelée, afin qu'elle puisse juger si, et éventuellement dans quelle mesure, la demande d'information ou de remise de livres et de documents est compatible avec le respect du secret professionnel.

En outre, cette mesure est exécutée dans le respect du droit à la protection de la vie privée du client du titulaire d'une profession libérale.

Les dossiers et autres documents du titulaire de la profession libérale qui sont couverts par un secret professionnel ne peuvent pas être saisis. Une copie peut en être faite qui peut être déclarée conforme par le titulaire d'une profession libérale, sous réserve des alinéas 1er et 2 et dans le respect du secret professionnel.

Le représentant de l'autorité disciplinaire compétente peut adresser toutes ses remarques concernant le respect du secret professionnel aux autorités qui ont ordonné ces mesures. Les actes de saisie et les procès-verbaux de visite mentionnent sous peine de nullité la présence du représentant de l'autorité disciplinaire compétente ou le fait que cette dernière a été dûment invitée, ainsi que les remarques que le représentant de l'autorité disciplinaire compétente a faites.”.

Art. 16. Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 13 rédigé comme suit:

“Art. 13. § 1er. Sans préjudice des dispositions de l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les Communautés et les Régions, relatif à la représentation du Royaume de Belgique au sein du Conseil de ministres de l'Union européenne, le Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement est chargé de la coordination et de la coopération entre les autorités compétentes, ainsi qu'entre ces autorités et les autorités judiciaires, en ce qui concerne les activités criminelles visées à l'article 16, §§ 1er et 2.

Le Roi détermine les modalités de la coordination et de la coopération visées à l'alinéa 1er.

§ 2. Sans préjudice des compétences spécifiquement attribuées au ministre de la Justice et aux procureurs généraux en

op grond van artikel 151 van de Grondwet en van de artikelen 143*bis*, 143*quater* en 146*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en aan de Nationale Veiligheidsraad en aan het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 22 december 2020 tot oprichting van de Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid en het Coördinatietoelichting Comité Inlichtingen en Veiligheid, beoogt deze coördinatie en samenwerking voor wat betreft criminele activiteiten de volgende taken:

1° het waarborgen van gemeenschappelijke prioriteiten en het verband tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving;

2° het uitwisselen van informatie voor strategische doeleinden, binnen de grenzen van het toepasselijk recht van de Europese Unie en het nationaal recht;

3° raadpleging bij individuele onderzoeken, binnen de grenzen van het toepasselijk recht van de Europese Unie en het nationaal recht.

§ 3. De bevoegde autoriteiten wisselen veelvuldig en regelmatig met de Europese Commissie en andere bevoegde autoriteiten informatie uit over praktische kwesties, met name over ontwikkelingspraktijken, zoals structuren om de uiteindelijk begunstigden van en de zeggenschap over tegoeden te verbergen.”

Art. 17. In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 14 ingevoegd, luidende:

“Art. 14. De FOD Justitie registreert, produceert en verstrekt geanonimiseerde statistische gegevens over de meldings-, onderzoeks- en gerechtelijke fasen met betrekking tot de in artikel 16, §§ 1 en 2 bedoelde handelingen, teneinde de doeltreffendheid van de maatregelen voor de bestrijding van de schending van beperkende maatregelen te monitoren.

Onverminderd andere rapportageverplichtingen krachtens andere wettelijke bepalingen dient de FOD Justitie jaarlijks bij de Europese Commissie statistische gegevens in over de in artikel 16, §§ 1 en 2, bedoelde handelingen. Deze gegevens bevatten ten minste:

1° het aantal geregistreerde en berechte strafrechtelijke inbreuken;

2° het aantal geseponeerde rechtszaken, waaronder het aantal seponeringen wegens het verstrijken van de verjaringstermijn voor de desbetreffende strafrechtelijk inbreuk;

3° het aantal natuurlijke personen dat:

a) vervolgd is;

b) veroordeeld is;

4° het aantal rechtspersonen dat:

a) vervolgd is;

vertu de l'article 151 de la Constitution et des articles 143*bis*, 143*quater* et 146*bis* du Code judiciaire, ainsi qu'au Conseil national de sécurité et au Comité stratégique du renseignement et de la sécurité, tel que visé dans l'arrêté royal du 22 décembre 2020 portant création du Conseil national de sécurité, du Comité stratégique du renseignement et de la sécurité et du Comité de coordination du renseignement et de la sécurité, cette coordination et coopération vise, en ce qui concerne les activités criminelles, les tâches suivantes:

1° garantir des priorités et une compréhension communes des liens entre la répression pénale et la répression administrative;

2° l'échange d'informations à des fins stratégiques, dans les limites fixées par le droit de l'Union et le droit national applicables;

3° la consultation dans le cadre d'enquêtes individuelles, dans les limites fixées par le droit de l'Union et le droit national applicables.

§ 3. Les autorités compétentes partagent régulièrement et fréquemment avec la Commission européenne et les autres autorités compétentes des informations sur des questions pratiques, notamment les méthodes de contournement, telles que les structures visant à dissimuler les bénéficiaires effectifs et le contrôle des avoirs.”

Art. 17. Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 14 rédigé comme suit:

“Art. 14. Le SPF Justice enregistre, produit et fournit des données statistiques anonymisées concernant les phases de signalement, d'enquête et judiciaire relatives aux infractions visées à l'article 16, §§ 1er et 2, afin de contrôler l'efficacité des mesures de lutte contre les violations des mesures restrictives.

Sans préjudice des autres obligations en matière d'établissement de rapports prévues par d'autres dispositions légales, le SPF Justice transmet chaque année à la Commission européenne des données statistiques sur les infractions visées à l'article 16, §§ 1er et 2. Ces données contiennent au minimum:

1° le nombre d'infractions pénales enregistrées et jugées;

2° le nombre d'affaires classées sans suite, y compris pour cause d'expiration du délai de prescription applicable à l'infraction pénale concernée;

3° le nombre de personnes physiques qui:

a) sont poursuivies;

b) sont condamnées;

4° le nombre de personnes morales qui:

a) sont poursuivies;

b) veroordeeld of beboet is;

5° de soorten en niveaus van de opgelegd sancties.

Iedere drie jaar wordt een geconsolideerd overzicht van deze statistieken gepubliceerd.”

Art. 18. In dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt na artikel 14, ingevoegd bij artikel 17, een hoofdstuk 3 ingevoegd luidende “Sancties”.

Art. 19. In hoofdstuk 3, ingevoegd bij artikel 18, wordt een afdeling 1 ingevoegd, luidende “Administratieve sancties”.

Art. 20. In afdeling 1, ingevoegd bij artikel 19, wordt een artikel 15 ingevoegd, luidende:

“Art. 15. § 1. De bevoegde autoriteit aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, kan, wanneer de bevoegde ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, een omzeiling of een inbreuk vaststellen op de beperkende maatregelen of op andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen, een administratieve boete opleggen aan de pleger(s) van de omzeiling of inbreuk en, in voorkomend geval, aan een of meer leden van het wettelijk bestuursorgaan van rechtspersonen, van hun directiecomité en aan de personen die bij ontstentenis van een directiecomité deelnemen aan hun effectieve leiding, die voor de vastgestelde omzeiling of inbreuk verantwoordelijk zijn.

De strafvervolgning sluit de toepassing van een administratieve geldboete uit, zelfs als ze afgesloten wordt met een vrijspraak.

De minnelijke schikking bedoeld in artikel 216*bis* van het Wetboek van strafvordering of de bemiddeling in strafzaken bedoeld in artikel 216*ter* van hetzelfde Wetboek sluiten eveneens de toepassing van een administratieve geldboete uit.

§ 2. De Koning wijst de ambtenaren aan van de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°, die gemachtigd zijn om administratieve geldboeten op te leggen. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

De ambtenaren die betrokken zijn bij de procedure voor het opleggen van administratieve boetes mogen geen beslissing nemen in een dossier waarin ze reeds zijn opgetreden in een andere hoedanigheid, noch rechtstreeks of onrechtstreeks belang hebben in de ondernemingen of instellingen die betrokken zijn in de procedure.

Deze ambtenaren dienen hun bevoegdheid uit te oefenen onder voorwaarden die hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid waarborgen.

§ 3. Deze ambtenaren kunnen aan de bevoegde instellingen of overheidsdiensten de noodzakelijke administratieve inlichtingen vragen om te kunnen beschikken over alle elementen

b) sont condamnées ou auxquelles une amende a été imposée;

5° les types et les niveaux de sanctions imposées.

Un aperçu consolidé de ces statistiques est publié tous les trois ans.”

Art. 18. Dans la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, après l'article 14, inséré par l'article 17, il est inséré un chapitre 3, intitulé “Sanctions”.

Art. 19. Dans le chapitre 3, inséré par l'article 18, il est inséré une section 1re, intitulé “Sanctions administratives”.

Art. 20. Dans la section 1re, inséré par l'article 19, il est inséré un article 15 rédigé comme suit:

“Art. 15. § 1er. L'autorité compétente désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, peut, lorsque les agents compétents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, constatent un contournement ou une infraction aux mesures restrictives ou aux autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives, infliger une amende administrative à l'auteur ou aux auteurs du contournement ou de l'infraction et, le cas échéant, à un ou plusieurs membres de l'organe légal d'administration des personnes morales, de leur comité de direction ainsi qu'aux personnes qui, en l'absence de comité de direction, participent à leur gestion effective, qui sont responsables du contournement ou de l'infraction constatée.

Les poursuites pénales excluent l'application d'une amende administrative, même si elles se concluent par un acquittement.

La transaction pénale visée à l'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle ou la médiation pénale visée à l'article 216*ter* du même Code excluent également l'application d'une amende administrative.

§ 2. Le Roi désigne les agents de l'autorité compétente visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°, qui sont habilités à infliger des amendes administratives. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

Les agents désignés pour infliger les amendes administratives ne peuvent prendre de décision dans un dossier dans lequel ils sont déjà intervenus en une autre qualité, ni avoir un intérêt direct ou indirect dans les entreprises ou institutions concernées par la procédure.

Ces agents doivent exercer cette compétence dans des conditions garantissant leur indépendance et leur impartialité.

§ 3. Ces agents peuvent requérir des institutions ou services publics compétents les renseignements administratifs nécessaires pour disposer de tous les éléments leur permettant de

die hen in staat moeten stellen om met volledige kennis van zaken een beslissing te nemen over het gevolg dat aan het dossier dat ze behandelen, moet worden gegeven.

Alle overheidsdiensten met inbegrip van de parketten, de greffies van hoven en rechtbanken en de politie, alle diensten van de provincies, agglomeraties, gemeentefederaties, gemeenten, verenigingen waartoe ze behoren, de overheidsinstellingen die ervan afhangen, alsook alle openbare en meewerkende instellingen van sociale zekerheid, gaan in op het verzoek van de bevoegde ambtenaren om hun alle inlichtingen te verstrekken en hun kopieën te bezorgen, in eender welke vorm, van alle informatiedragers, met dien verstande dat de informatie en documenten met betrekking tot een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek niet kunnen worden meegedeeld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur.

De voornoemde diensten verschaffen deze inlichtingen en afschriften kosteloos.

De inlichtingen verkregen tijdens de uitvoering van de taken opgelegd door het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter mogen evenwel enkel worden meegedeeld met de uitdrukkelijke machtiging van respectievelijk het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter.

§ 4. De in paragraaf 1 bedoelde administratieve geldboete bedraagt, voor hetzelfde feit of voor hetzelfde geheel van feiten:

1° minimum 10.000 euro en maximum 25.000.000 euro, indien het gaat om een rechtspersoon;

2° minimum 250 euro en maximum 5000.000 euro, indien het gaat om een natuurlijke persoon;

Voor de in het kader van het grensoverschrijdend verkeer in, uit en door het douanegebied van de Europese Unie verboden en in beslaggenomen goederen, zal steeds de afstand van die goederen gevraagd worden.

§ 5. Het bedrag van de in paragraaf 1 bedoelde administratieve geldboete wordt vastgesteld rekening houdend met alle relevante omstandigheden, en met name met:

1° de ernst en de duur van de omzeilingen of inbreuken;

2° de mate van verantwoordelijkheid van de betrokkene;

3° de financiële draagkracht van de betrokkene, zoals die met name blijkt uit de totale omzet van de betrokken rechtspersoon, of uit het jaarincome van de betrokken natuurlijke persoon;

4° het voordeel of de winst die de omzeilingen of inbreuken eventueel opleveren voor de betrokkene voor zover die kunnen worden bepaald;

décider en pleine connaissance de cause des suites à donner au dossier qu'ils traitent.

Tous les services de l'État, y compris les parquets, les greffes des cours et tribunaux et la police, tous les services des provinces, des agglomérations, des fédérations de communes, des communes, des associations dont elles font partie, les institutions publiques qui en dépendent, ainsi que toutes les institutions publiques et les institutions coopérantes de sécurité sociale, accèdent à la demande des agents compétents de leur fournir tout renseignement et de leur produire des copies, sous n'importe quelle forme, de tous les supports d'information, étant entendu que les informations et documents relatifs à une information ou à une instruction ne peuvent être communiqués sans l'autorisation expresse du procureur général compétent ou du procureur fédéral.

Les services précités fournissent sans frais ces renseignements et copies.

Toutefois, tous renseignements recueillis à l'occasion de l'exécution de devoirs prescrits par le ministère public ou par le juge d'instruction ne peuvent être communiqués qu'avec l'autorisation expresse respectivement du ministère public ou du juge d'instruction.

§ 4. L'amende administrative visée au paragraphe 1er s'élève, pour un même fait ou pour le même concours de faits, à:

1° minimum 10.000 euros et maximum 25.000.000 euros, s'il s'agit d'une personne morale;

2° minimum 250 euros et maximum 5000.000 euros, s'il s'agit d'une personne physique;

Pour les biens interdits et saisis dans le cadre du trafic transfrontalier sur, en dehors et à travers du territoire douanier de l'Union européenne, l'abandon de ces biens sera toujours exigé.

§ 5. Le montant de l'amende administrative, visée au paragraphe 1er est fixé, en tenant compte de toutes les circonstances pertinentes, et notamment:

1° de la gravité et de la durée des contournements ou infractions;

2° du degré de responsabilité de la personne en cause;

3° de la capacité financière de la personne en cause, telle qu'elle ressort notamment du chiffre d'affaires total de la personne morale en cause ou du revenu annuel de la personne physique en cause;

4° des avantages ou profits éventuellement tirés des contournements ou infractions par la personne en cause, dans la mesure où il est possible de les déterminer;

5° het nadeel dat derden eventueel hebben geleden door deze omzeilingen of inbreuken, voor zover dit kan worden bepaald;

6° de mate van medewerking van de betrokkene met de bevoegde autoriteiten;

7° eventuele vroegere omzeilingen of inbreuken die gepleegd zijn door de betrokkene.

§ 6. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, bepaalt de Koning de procedures en modaliteiten voor het vaststellen en opleggen van de boetes bedoeld in paragraaf 1.

De administratieve geldboete bedoeld in paragraaf 1 wordt opgelegd nadat de betrokken natuurlijke of rechtspersoon werd gehoord of minstens behoorlijk werd opgeroepen door de bevoegde autoriteit bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°.

De administratieve geldboetes die met toepassing van deze afdeling worden opgelegd, worden ingevorderd door de administratie van de FOD Financiën belast met de inning en invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, overeenkomstig de artikelen 3 en volgende van de domaniale wet van 22 december 1949.”

Art. 21. In hoofdstuk 3, ingevoegd bij artikel 18, wordt na artikel 15, ingevoegd bij artikel 20, een afdeling 2 ingevoegd, luidende “Strafrechtelijke sancties”.

Art. 22. In afdeling 2, ingevoegd bij artikel 21, wordt een artikel 16 ingevoegd, luidende:

“Art. 16. § 1. Worden gestraft met een straf van niveau 3 de natuurlijke personen die opzettelijk en in strijd met een verbod of een verplichting die een beperkende maatregel vormt:

1° direct of indirect tegoeden of economische middelen ter beschikking stellen aan of ten behoeve van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam;

2° tegoeden of economische middelen die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam niet bevriezen;

3° de toegang van aangewezen natuurlijke personen tot het grondgebied of hun doorreis over het grondgebied mogelijk maken;

4° transacties aangaan of voortzetten met een derde land, organen van een derde land, of entiteiten of lichamen die direct of indirect eigendom zijn of onder zeggenschap staan van een derde land of organen van een derde land, met inbegrip van de gunning of verdere uitvoering van overheidsopdrachten of concessieovereenkomsten;

5° goederen verhandelen, invoeren, uitvoeren, verkopen, aankopen, overdragen, doorvoeren of vervoeren, alsook

5° du préjudice éventuellement subi par des tiers du fait de ces contournements ou infractions, dans la mesure où il est possible de le déterminer;

6° du degré de coopération de la personne en cause avec les autorités compétentes;

7° des éventuelles contournements ou infractions antérieures commises par la personne en cause.

§ 6. Sans préjudice d'autres dispositions légales, le Roi détermine les procédures et modalités pour constater et imposer les amendes visées au paragraphe 1er.

L'amende administrative visée au paragraphe 1er est infligée après que la personne physique ou morale concernée a été entendue ou, à tout le moins, dûment convoquée par l'autorité compétente visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°.

Les amendes administratives imposées en application des paragraphes 1er à 3 sont recouvrées, conformément aux articles 3 et suivants de la loi domaniale du 22 décembre 1949, par l'administration du Service public fédéral Finances chargée de la perception et du recouvrement des créances non fiscales.”

Art. 21. Dans le chapitre 3, inséré par l'article 18, après l'article 15, inséré par l'article 20, il est inséré une section 2, intitulé “Sanctions pénales”.

Art. 22. Dans la section 2, inséré par l'article 21, il est inséré un article 16 rédigé comme suit:

“Art. 16. § 1er. Sont punies d'une peine de niveau 3 les personnes physiques qui, intentionnellement et en violation d'une interdiction ou d'une obligation constituant une mesure restrictive:

1° mettent des fonds ou des ressources économiques directement ou indirectement à la disposition d'une personne, d'une entité ou d'un organisme désignés ou de les dégager au profit de ceux-ci;

2° ne gèlent pas des fonds ou des ressources économiques appartenant à une personne, à une entité ou à un organisme désignés, ou que ceux-ci possèdent, détiennent ou contrôlent;

3° permettent à des personnes physiques désignées d'entrer sur le territoire ou de transiter par le territoire;

4° concluent ou poursuivent des transactions avec un État tiers, des organismes d'un État tiers ou des entités ou organismes directement ou indirectement détenus ou contrôlés par un État tiers ou par des organismes d'un État tiers, y compris la passation de marchés publics, l'attribution de contrats de concession ou la poursuite de leur exécution;

5° font du commerce, de l'importation, de l'exportation, de la vente, de l'achat, du transfert, du transit ou du transport de

tussenhandeldiensten, technische bijstand of andere diensten in verband met die goederen verlenen;

6° financiële diensten verstrekken of financiële activiteiten uitvoeren;

7° andere dan de in de bepaling onder 6° bedoelde diensten verstrekt;

8° de voorwaarden schenden van of aan deze voorwaarden niet voldoen in het kader van door de bevoegde autoriteiten verleende vergunningen om bepaalde activiteiten uit te voeren, wanneer bij gebreke van een dergelijke vergunning dit een schending uitmaakt van een verbod of beperking die een beperkende maatregel vormt;

9° een beperkende maatregel omzeilen door:

a) het gebruiken, overdragen van tegoeden of economische middelen die eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam, die op grond van een beperkende maatregel moeten worden bevroren, aan een derde om die tegoeden of economische middelen te verbergen;

b) het verstrekken van onjuiste of misleidende informatie om het feit te verhullen dat een aangewezen persoon, entiteit of lichaam de uiteindelijke eigenaar of begunstigde is van tegoeden of economische middelen die op grond van een beperkende maatregel moeten worden bevroren;

c) het niet-voldoen door een aangewezen natuurlijke persoon of door een vertegenwoordiger van een aangewezen entiteit of lichaam aan een verplichting, die een beperkende maatregel vormt, om tegoeden of economische middelen die onder de Belgische rechtsmacht vallen, en die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van die aangewezen persoon of vertegenwoordiger, te melden aan de bevoegde administratieve autoriteiten;

d) het niet-voldoen aan een verplichting, die een beperkende maatregel vormt, om aan de bevoegde administratieve autoriteiten informatie te verstrekken over bevroren tegoeden of economische middelen of informatie over tegoeden of economische middelen op het Belgisch grondgebied die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van aangewezen personen, entiteiten of lichamen, en die niet zijn bevroren, indien die informatie tijdens de uitoefening van beroepswerkzaamheden werd verkregen.

§ 2. Worden gestraft met een straf van niveau 3 de natuurlijke personen die uit grove nalatigheid handelingen stellen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, 5°, wanneer die handelingen betrekking hebben op producten die zijn opgenomen in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen of op producten voor tweemaal gebruik die zijn opgenomen in de bijlagen I en IV bij Verordening (EU) 2021/821 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot instelling van een

biens, ainsi que la fourniture de services de courtage, d'une assistance technique ou d'autres services en rapport avec ces biens;

6° fournissent des services financiers ou exercent des activités financières;

7° fournissent des services autres que ceux visés au 6°;

8° violent ou ne respectent pas les conditions prévues par les autorisations octroyées par les autorités compétentes pour exercer des activités qui, en l'absence d'une telle autorisation, équivalent à une violation d'une interdiction ou d'une restriction qui constitue une mesure restrictive;

9° contournent une mesure restrictive:

a) en utilisant, transférant à un tiers ou disposant d'une autre façon des fonds ou des ressources économiques appartenant à une personne, une entité ou un organisme désignés ou que ceux-ci possèdent, détiennent ou contrôlent, directement ou indirectement, qui doivent être gelés en vertu d'une mesure restrictive, afin de dissimuler ces fonds ou ces ressources économiques;

b) en fournissant des informations fausses ou trompeuses en vue de dissimuler le fait qu'une personne, une entité ou un organisme désignés est le propriétaire ou le bénéficiaire final de fonds ou de ressources économiques qui doivent être gelés en vertu d'une mesure restrictive;

c) par le non-respect, par une personne physique désignée ou par un représentant d'une entité ou d'un organisme désignés, d'une obligation qui constitue une mesure restrictive, de déclarer aux autorités administratives compétentes les fonds ou les ressources économiques relevant de la juridiction belge qui lui appartiennent ou qu'il ou elle possède, détient ou contrôle;

d) en ne respectant pas une obligation qui constitue une mesure restrictive de fournir aux autorités administratives compétentes des informations sur les fonds ou les ressources économiques gelés ou des informations détenues concernant les fonds ou les ressources économiques se trouvant sur le territoire belge qui appartiennent à des personnes, entités ou organismes désignés ou que ces personnes, entités ou organismes désignés possèdent, détiennent ou contrôlent, et qui n'ont pas été gelés, lorsque ces informations ont été obtenues dans l'exercice d'une activité professionnelle.

§ 2. Sont punies d'une peine de niveau 3 les personnes physiques qui, par négligence grave, accomplissent les actes visés au paragraphe 1er, alinéa 1er, 5°, lorsque ces actes portent sur des produits figurant sur la liste commune des équipements militaires de l'Union européenne ou à des biens à double usage énumérés aux annexes I et IV du Règlement (UE) 2021/821 du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 2021 instituant un régime de l'Union de contrôle des exportations, du courtage,

Unieregeling voor controle op de uitvoer, de tussenhandel, de technische bijstand, de doorvoer en de overbrenging van producten voor tweërlei gebruik.

De poging tot het plegen van de handelingen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, 2°, 8°, 9°, c) en d), is niet strafbaar.

§ 3. Paragraaf 1 is niet van toepassing in de gevallen van humanitaire hulp aan personen in nood of activiteiten ter ondersteuning van menselijke basisbehoeften die worden verstrekt overeenkomstig de beginselen van onpartijdigheid, menselijkheid, neutraliteit en onafhankelijkheid en, indien toepasselijk, het internationaal humanitair recht.

Paragraaf 1 omvat op geen enkele wijze een verplichting voor beoefenaars van juridische beroepen om informatie te melden die zij ontvangen van, of die zij verkrijgen over, een van hun cliënten in het kader van het bepalen van de rechtspositie van hun cliënt of bij het verdedigen of vertegenwoordigen van die cliënt tijdens, of betreffende, gerechtelijke procedures, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van dergelijke procedures.

Het tweede lid is niet van toepassing wanneer de beoefenaar van een juridisch beroep met opzet deelneemt aan schending van beperkende maatregelen, het juridisch advies wordt verstrekt met het oog op schending van beperkende maatregelen, of de beoefenaar van een juridisch beroep weet dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op schending van beperkende maatregelen.

§ 4. Onverminderd de toepassing van andere bijkomende straffen krachtens het Strafwetboek, kan de rechter als bijkomende straf, in afwijking van artikel 52, § 1, tweede lid, 6°, van het Strafwetboek, een geldboete uitspreken van 200 euro tot 2000.000 euro of van een omvang die verhoogd kan worden tot het equivalente bedrag van de waarde van de tegoeden of economische middelen.

In afwijking van artikel 36, zesde lid, van het Strafwetboek, is de straf van een behandeling onder vrijheidsberoving niet van toepassing op de handelingen bedoeld in paragrafen 1 en 2."

Art. 23. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 17 ingevoegd, luidende:

"Art. 17. De rechtspersoon die aansprakelijk is gesteld voor de in artikel 16, § 1, bedoelde handelingen, kan, in afwijking van artikel 38 van het Strafwetboek, worden gestraft:

1° voor de onder artikel 16, § 1, 9°, c) en d) vallende handelingen, met een geldboete van 15.000 euro tot 30.000.000 euro;

2° voor de onder artikel 16, § 1, 1° tot 8° en 9°, a) en b) vallende handelingen, met een geldboete van 75.000 euro tot 150.000.000 euro.

Bij het bepalen van de geldboete houdt de rechter rekening met de ernst van de handeling en met de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken rechtspersoon."

de l'assistance technique, du transit et des transferts en ce qui concerne les biens à double usage.

La tentative de commettre les actes visés au paragraphe 1er, alinéa 1er, 2°, 8°, 9°, c) et d), n'est pas punissable.

§ 3. Le paragraphe 1er ne s'applique pas dans les cas d'aide humanitaire apportée aux personnes dans le besoin ou d'activités répondant aux besoins humains fondamentaux déployées conformément aux principes d'impartialité, d'humanité, de neutralité et d'indépendance et, le cas échéant, au droit international humanitaire.

Aucune disposition du paragraphe 1er, ne peut être interprétée comme imposant à des praticiens du droit l'obligation de déclarer les informations qu'ils reçoivent d'un de leurs clients ou obtiennent sur un de leurs clients lors de l'évaluation de la situation juridique dudit client ou lorsque ces praticiens assurent leur mission de défense ou de représentation dudit client dans le cadre de procédures judiciaires ou concernant de telles procédures, y compris la fourniture de conseils relatifs à la manière d'engager ou d'éviter ces procédures.

L'alinéa 2 ne s'applique pas lorsque le praticien du droit participe intentionnellement à la violation des mesures restrictives, lorsque le conseil juridique est fourni aux fins de violer les mesures restrictives, ou lorsque le praticien du droit a connaissance du fait que son client lui demande un conseil juridique dans le but de violer les mesures restrictives.

§ 4. Sans préjudice de l'application d'autres peines accessoires en vertu du Code pénal, le juge peut, à titre de peine accessoire, par dérogation à l'article 52, § 1er, alinéa 2, 6°, du Code pénal, prononcer une amende de 200 euros à 2000.000 euros ou d'un montant pouvant être porté à l'équivalent de la valeur des fonds ou des ressources économiques.

Par dérogation à l'article 36, alinéa 6, du Code pénal, la peine d'un traitement sous privation de liberté ne s'applique pas aux actes visés aux paragraphes 1er et 2."

Art. 23. Dans la même section 2, il est inséré un article 17 rédigé comme suit:

"Art. 17. La personne morale tenue responsable des actes visés à l'article 16, § 1er, peut, par dérogation à l'article 38 du Code pénal, être condamnée:

1° pour les actes visés à l'article 16, § 1er, 9°, c) et d), à une amende de 15.000 euros à 30.000.000 euros;

2° pour les actes visés à l'article 16, § 1er, 1° à 8 et 9°, a) et b), à une amende de 75.000 euros à 150.000.000 euros.

Lors de la détermination de l'amende, le juge tient compte de la gravité de l'acte ainsi que des circonstances individuelles, financières et autres de la personne morale concernée."

Art. 24. In dezelfde afdeling 2, wordt een artikel 18 ingevoegd, luidende:

“Art. 18. In afwijking van artikel 53, § 2, 2°, van het Strafwetboek worden de zaken die hebben gediend of bestemd waren om een van de in deze afdeling bedoelde misdrijven te plegen, verbeurdverklaard, zelfs indien zij niet aan de veroordeelde toebehoren, onverminderd de rechten die derden te goeder trouw op deze zaken kunnen doen gelden.

De tegoeden of economische middelen die onderworpen zijn aan beperkende maatregelen ten aanzien waarvan de aangewezen natuurlijke persoon of de vertegenwoordiger van een aangewezen entiteit of lichaam een onder artikel 16, § 1, 9°, a) of b), vallende handeling pleegt of eraan deelneemt, worden verbeurd verklaard.”

Art. 25. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 19 ingevoegd, luidende:

“Art. 19. Voor zover de volgende verzwarende factoren geen deel uitmaken van de bestanddelen van de in artikel 16, §§ 1 en 2, bedoelde handelingen, houdt de rechter bij de keuze van de straf in het bijzonder rekening met het feit dat:

1° de handeling werd gesteld in het kader van een criminele organisatie zoals gedefinieerd in artikel 406 van het Strafwetboek;

2° bij de handeling werden door de dader valse of vervalste documenten gebruikt;

3° de handeling werd gesteld door een professionele dienstverlener in strijd met de beroepsverplichtingen van een dergelijke professionele dienstverlener;

4° de handeling werd gesteld door een persoon met een openbare functie bij de uitvoering van zijn of haar taken of door een andere persoon die een openbare functie uitoefent;

5° de handeling heeft aanzienlijk financieel voordeel opgeleverd, zou naar verwachting aanzienlijk financieel voordeel opleveren of heeft aanzienlijke uitgaven voorkomen, direct of indirect, voor zover dergelijke voordelen of uitgaven kunnen worden vastgesteld;

6° de dader vernietigde bewijsmateriaal of intimideerde getuigen of klagers;

7° de natuurlijke of rechtspersoon is al eerder definitief veroordeeld voor onder de artikel 16, §§ 1 en 2, vallende handelingen.”

Art. 26. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 20 ingevoegd, luidende:

“Art. 20. Onverminderd andere verzachtende omstandigheden die de rechter kan aannemen, kunnen de volgende omstandigheden als verzachtend worden beschouwd voor de handelingen bedoeld in artikel 16, §§ 1 en 2:

Art. 24. Dans la même section 2, il est inséré un article 18 rédigé comme suit:

“Art. 18. Par dérogation à l'article 53, § 2, 2°, du Code pénal, les choses qui ont servi ou qui ont été destinées à commettre une des infractions visées dans la présente section sont confisquées, même si la propriété n'en appartient pas au condamné, sans préjudice des droits que les tiers de bonne foi peuvent faire valoir sur ces choses.

Les fonds ou ressources économiques soumis à des mesures restrictives, à l'égard desquels la personne physique désignée ou le représentant d'une entité ou d'un organisme désigné commet ou participe à un acte visé à l'article 16, § 1er, 9°, a) ou b), sont confisqués.”

Art. 25. Dans la même section 2, il est inséré un article 19 rédigé comme suit:

“Art. 19. Dans la mesure où les facteurs aggravants suivants ne font pas partie des éléments constitutifs des actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2, le juge tient particulièrement compte, dans le choix de la peine, du fait que:

1° l'acte a été commis dans le cadre d'une organisation criminelle telle qu'elle est définie à l'article 406 du Code pénal;

2° l'acte impliquait l'utilisation, par l'auteur de l'infraction, de documents faux ou falsifiés;

3° l'acte a été commis par un prestataire de services professionnel en violation de ses obligations professionnelles;

4° l'acte a été commis par un agent public dans l'exercice de ses fonctions ou par une autre personne exerçant une fonction publique;

5° l'acte a généré ou était censé générer des avantages financiers importants, ou a permis d'éviter des dépenses importantes, directement ou indirectement, dans la mesure où ces avantages ou dépenses peuvent être déterminés;

6° l'auteur de l'infraction a détruit des preuves ou a intimidé des témoins ou des plaignants;

7° la personne physique ou morale avait déjà été condamnée en dernier ressort pour des actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2.”

Art. 26. Dans la même section 2, il est inséré un article 20 rédigé comme suit:

“Art. 20. Sans préjudice d'autres circonstances atténuantes que le juge peut retenir, les circonstances suivantes peuvent être considérées comme atténuantes pour les actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2:

1° de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen, door te helpen de andere daders te identificeren of voor de rechter te brengen;

2° de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen, door te helpen bij het vinden van bewijs.”.

Hoofdstuk 5 – Wijzigingen van het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme

Art. 27. Artikel 1 van het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme, bekrachtigd bij de wet van 25 april 2007 en gewijzigd bij de wet van 6 december 2015 en het koninklijk besluit van 19 november 2015, wordt aangevuld met twee leden, luidende:

“Onder “Verordening (EU) 2020/1998” wordt verstaan Verordening (EU) 2020/1998 van de Raad van 7 december 2020 betreffende beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen van de mensenrechten.

Onder “Verordening (EU) 2024/386” wordt verstaan Verordening (EU) 2024/386 van de Raad van 19 januari 2024 tot vaststelling van beperkende maatregelen tegen degenen die gewelddadige acties door Hamas en de Palestijnse Islamitische Jihad steunen, faciliteren of mogelijk maken.”.

Art. 28. In artikel 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 6 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “door Verordening (EG) nr. 2580/2001 en door Verordening (EG) nr. 881/2002” worden vervangen door de woorden “door Verordening (EG) nr. 2580/2001, door Verordening (EG) nr. 881/2002, door Verordening (EU) 2020/1998 en door Verordening (EU) 2024/386”;

2° de woorden “of van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking” worden ingevoegd tussen de woorden “de dreigingsanalyse” en de woorden “, na overleg met de bevoegde”.

Art. 29. In artikel 5, tweede lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 6 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord “ofwel” wordt ingevoegd tussen de woorden “ingediend bij” en de woorden “de minister van Financiën”;

2° de woorden “ofwel bij de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking” worden ingevoegd tussen de woorden “de minister van Financiën” en de woorden “, die de aanvraag onverwijld”.

1° l’auteur de l’infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu’elles n’auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à identifier ou à traduire en justice les autres auteurs de l’infraction;

2° l’auteur de l’infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu’elles n’auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à trouver des preuves.”.

Chapitre 5 – Modifications de l’arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l’encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme

Art. 27. L’article 1 de l’arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l’encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme, confirmé par la loi du 25 avril 2007 et modifié par la loi du 6 décembre 2015 et l’arrêté royal du 19 novembre 2015, est complété par deux alinéas rédigés comme suit:

“Par “Règlement (UE) 2020/1998” on entend le Règlement (UE) 2020/1998 du Conseil du 7 décembre 2020 concernant des mesures restrictives en réaction aux graves violations des droits de l’homme et aux graves atteintes à ces droits.

Par “Règlement (UE) 2024/386” on entend le Règlement (UE) 2024/386 du Conseil du 19 janvier 2024 instituant des mesures restrictives à l’encontre de ceux qui soutiennent, facilitent ou permettent des actions violentes du Hamas et du Jihad islamique palestinien.”.

Art. 28. À l’article 3 du même arrêté, modifié par la loi du 6 décembre 2015, les modifications suivantes sont apportées:

1° les mots “par le Règlement (CE) n° 2580/2001 et par le Règlement (CE) n°881/2002” sont remplacés par les mots “par le Règlement (CE) n° 2580/2001, par le Règlement (CE) n°881/2002, par le Règlement (UE) 2020/1998 et par le Règlement (UE) 2024/386”;

2° les mots “ou du Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement” sont insérés entre les mots “l’analyse de la menace” et les mots “, après concertation avec l’autorité”.

Art. 29. À l’article 5, alinéa 2, modifié par la loi du 6 décembre 2015, les modifications suivantes sont apportées:

1° le mot “soit” est inséré entre les mots “introduite auprès” et les mots “du ministre des Finances”;

2° les mots “soit auprès du Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement” sont insérés entre les mots “du ministre des Finances” et les mots “, qui transférera sans délai”.

Art. 30. In hetzelfde besluit wordt een artikel 8/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 8/1. § 1. De omzeilingen en inbreuken op de artikelen 2, 3 en 4 worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in dit koninklijk besluit, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.

§ 2. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003 bevoegd om, zelfs alleen, omzeiling van of inbreuken op dit besluit op te sporen en vast te stellen.

De uitoefening van de bevoegdheden in het eerste lid gebeurt met toepassing van artikelen 7 tot 12 van dezelfde wet van 13 mei 2003.”

Hoofdstuk 6 – Wijzigingen van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

Art. 31. Artikel 4, eerste lid, 23°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 juli 2022, wordt aangevuld met de bepaling onder cc), luidende:

“cc) schending van de beperkende maatregelen van de Unie of van een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling.”

Hoofdstuk 7 – Wijzigingen van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector

Art. 32. Artikel 2, 1°, van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector wordt aangevuld met de bepaling onder m), luidende:

“m) beperkende maatregelen.”

Art. 30. Dans le même arrêté il est inséré un article 8/1 rédigé comme suit:

“Art. 8/1. § 1er. Les contournements et infractions aux articles 2, 3 et 4 sont punies conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l’Union européenne à l’encontre d’États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l’autorité compétente visée à l’article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans le présent arrêté, l’autorité compétente, désignée en vertu de l’article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative en application du chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.

§ 2. Sans préjudice d’autres dispositions légales, les compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d’autres dispositions légales, les autorités compétentes visées à l’article 6, alinéa 1er, 1° de la même loi du 13 mai 2003, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, tout contournement ou toute infraction aux mesures restrictives ou autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives.

L’exercice des compétences visées à l’alinéa 1er s’effectue conformément aux articles 7 à 12 de la même loi du 13 mai 2003.”

Chapitre 6 – Modifications de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l’utilisation des espèces

Art. 31. L’article 4, alinéa 1er, 23°, de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l’utilisation des espèces, modifiée en dernière lieu par la loi du 20 juillet 2022, est complété par le cc) rédigé comme suit:

“cc) violation des mesures restrictives de l’Union ou d’une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale.”

Chapitre 7 – Modifications de la loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l’Union ou au droit national constatées au sein d’une entité juridique du secteur privé

Art. 32. L’article 2, 1°, de la loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l’Union ou au droit national constatées au sein d’une entité juridique du secteur privé est complété par le m) rédigé comme suit:

“m) mesures restrictives.”

Art. 33. Artikel 7 van dezelfde wet wordt aangevuld met de bepaling onder 22°, luidende:

“22° “beperkende maatregelen”: beperkende maatregelen die door de Europese Unie zijn vastgesteld op grond van artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie of artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie of een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling.”.

Hoofdstuk 8 – Bekrachtiging van het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

Art. 34. Het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten wordt bekrachtigd met ingang van 18 december 2023, de dag van zijn inwerkingtreding.

De Koning kan de bepalingen van het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, bekrachtigd bij deze wet, wijzigen, aanvullen, vervangen en opheffen.

Dit besluit wordt opgeheven op de dag dat het koninklijk besluit tot aanduiding van de bevoegde autoriteit bedoeld in artikel 6, § 1, van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, ingevoegd bij artikel 9, die bevoegd zal zijn voor de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, in werking treedt.

Art. 33. L'article 7 de la même loi est complété par le 22° rédigé comme suit:

“22° “mesures restrictives”: les mesures restrictives adoptées par l'Union sur la base de l'article 29 du traité sur l'Union européenne ou de l'article 215 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ou une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale.”.

Chapitre 8 – Confirmation de l'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 3 mai 2013 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités

Art. 34. L'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 3 mai 2013 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités, est confirmé avec effet au 18 décembre 2023, date de son entrée en vigueur.

Le Roi peut modifier, compléter, remplacer ou abroger les dispositions de l'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 3 mai 2013 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités, confirmées par la présente loi.

Cet arrêté est abrogé le jour où l'arrêté royal désignant l'autorité compétente visée à l'article 6, § 1er, de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités, inséré par l'article 9, qui sera compétente pour les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, entre en vigueur.

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.vereenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	De Heer Jan Jambon, Vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Geoffrey Delrée, geoffrey.delree@kcfm.be , +3225740498
Overheidsdienst	Algemene Administratie van de Thesaurie
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Annika Agemans, annika.agemans@minfin.fed.be , +3225760772

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 en andere bepalingen.
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Het voorliggende wetsontwerp beoogt de omzetting in Belgisch recht van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 (hierna "richtlijn 2024/1226"). Richtlijn 2024/1226 stelt gemeenschappelijke minimumvoorschriften vast voor de definities van strafbare gedragingen die inbreuk maken op de beperkende maatregelen van de Unie. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat dergelijke gedragingen strafrechtelijke delicten vormen wanneer zij opzettelijk geschieden en in strijd zijn met een verbod dat of een verplichting die een beperkende maatregel van de Unie vormt of die is uiteengezet in een nationale bepaling tot uitvoering van een beperkende maatregel van de Unie, indien nationale uitvoering van die maatregel vereist is. Ook als bepaalde gedragingen uit grove nalatigheid worden begaan, moeten het strafrechtelijke delicten vormen. De richtlijn bouwt voort op Raadsbesluit (EU) 2022/2332, waarin schending van beperkende maatregelen als een bijzonder ernstig misdrijf werd erkend overeenkomstig artikel 83 VWEU. De omzetting in dit wetsontwerp bevat enkel de bepalingen van de richtlijn 2024/1226 die nog niet in het Belgisch recht bestaan of indien de bestaande bepalingen niet ermee conform zijn. Een aantal artikelen van de richtlijn zijn reeds aldus danig opgenomen in het nieuw Strafwetboek en andere bestaande wetgeving. Het wetsontwerp bevat aldus geen enkele wijziging aan het nieuw Strafwetboek.

Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja	Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: --
	☒ Nee	

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Inspectie van Financiën, Minister van Begroting, Advies Raad van State en Gegevensbeschermingsautoriteit, de Magistratuur (Justitie)
--	--

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	--
--	----

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

16/01/2026

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, **leg deze uit** (gebruik indien nodig trefwoorden) en **vermeld** welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11** en **21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Het ontwerp heeft geen impact. Er is geen onderscheid tussen mannen en vrouwen.

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

Investeringen .8.

Investeringen in fysiek (machines, voertuigen, infrastructures), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoeken ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

[Dit ontwerp betreft de bestraffing van inbreuken op beperkende maatregelen. Deze gelden voor zowel natuurlijke en rechtspersonen. Alle sectoren en ondernemingen dienen deze na te leven ongeacht hun omvang of aantal werknemers.](#)

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N]> Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N]> Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a.

b.

[Er zijn geen formaliteiten of verplichtingen te vervullen in het wetsontwerp. Het betreft administratieve of strafrechtelijke sancties bij inbreuken en de vaststelling ervan door de bevoegde autoriteiten.](#)

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a.

b.

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a.

b.

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a.

b.

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Energie .12.

Energie mix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

 Positieve impact

 Negatieve impact

 Geen impact

--

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

 Positieve impact

 Negatieve impact

 Geen impact

--

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

 Positieve impact

 Negatieve impact

 Geen impact

--

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

 Positieve impact

 Negatieve impact

 Geen impact

--

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

 Positieve impact

 Negatieve impact

 Geen impact

--

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.

 Positieve impact

 Negatieve impact

 Geen impact

--

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.

 Positieve impact

 Negatieve impact

 Geen impact

--

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.

Positieve impact

Negatieve impact

↓ Leg uit.

Geen impact

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.

Positieve impact

Negatieve impact

↓ Leg uit.

Geen impact

Betere organisatie van het overleg en coördinatie onder de bevoegde autoriteiten en samenwerking met de diensten van Justitie. Duidelijke rechtsgrond voor de aanduiding van de bevoegde autoriteiten.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van:

☐ voedselveiligheid	☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)
☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	☐ mobiliteit van personen
☐ waardig werk	☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)
☐ lokale en internationale handel	☐ vrede en veiligheid

Indien er geen enkel ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

Geen impact op ontwikkelingslanden: niet betrokken.

↓ Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Monsieur Jan Jambon, Vice-premier ministre et ministre des Finances et des Pensions, chargé de la Loterie nationale et des Institutions culturelles fédérales
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Geoffrey Delrée, geoffrey.delree@kcfm.be , +3225740498
Administration compétente	Administration générale de la Trésorerie
Contact administration (nom, email, tél.)	Annika Agemans, annika.agemans@minfin.fed.be , +3225760772

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Avant-projet de loi portant transposition de la Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673 et autres dispositions.	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Le présent projet de loi vise à transposer en droit belge la directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union, et modifiant la directive (UE) 2018/1673 (ci - après « directive 2024/1226 »). La directive 2024/1226 établit des règles minimales communes concernant les définitions des comportements constitutifs d'infractions portant atteinte aux mesures restrictives de l'Union. Les États membres doivent veiller à ce que de tels comportements constituent des infractions pénales lorsqu'ils sont commis intentionnellement et en violation d'une interdiction ou d'une obligation découlant d'une mesure restrictive de l'Union, ou énoncée dans une disposition nationale transposant une mesure restrictive de l'Union, lorsque la transposition nationale de cette mesure est requise. Lorsque certains comportements sont commis par négligence grave, ils doivent également constituer des infractions pénales. La directive s'appuie sur la décision (UE) 2022/2332 du Conseil, qui a reconnu la violation des mesures restrictives comme une infraction particulièrement grave au sens de l'article 83 TFUE. La transposition par le présent projet de loi ne reprend que les dispositions de la directive 2024/1226 qui ne figurent pas encore en droit belge ou pour lesquelles les dispositions existantes ne sont pas conformes. Plusieurs articles de la directive ont déjà été intégrés tels quels dans le nouveau Code pénal et dans d'autres législations existantes. Le projet de loi ne contient donc aucune modification du nouveau Code pénal.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : __

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Inspection des Finances, Ministre du Budget, Avis Conseil d'État et Autorité Protection des Données, la Magistrature (Justice)
---	--

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	--
---	----

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

16/01/2026

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

Impact positif Impact négatif Expliquez.

Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

Impact positif Impact négatif Expliquez.

Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

Ce projet n'a aucun impact. Il y a aucune distinction entre les hommes et les femmes.

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

--

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.

Pas d'impact

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.

Pas d'impact

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.

Pas d'impact

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.

Pas d'impact

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.

Pas d'impact

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.

Pas d'impact

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
 Détailliez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).
 Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.
 Ce projet concerne la sanction des violations des mesures restrictives. Celles-ci s'appliquent tant aux personnes physiques qu'aux personnes morales. Tous les secteurs et toutes les entreprises doivent s'y conformer, quel que soit leur taille ou leur nombre de travailleurs.

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
 N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez
 --
4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez
 --
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?
 --

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
 S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.
- a. b. Il n'y a aucune formalité ni obligation à accomplir dans le projet de loi. Il s'agit de sanctions administratives ou pénales en cas d'infractions ainsi que de leur constatation par les autorités compétentes.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?
 a. b.
3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?
 a. b.
4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?
 a. b.
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.
 Pas d'impact

--

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.
 Pas d'impact

--

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.
 Pas d'impact

--

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.
 Pas d'impact

--

Ressources naturelles .16.

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.
 Pas d'impact

--

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.
 Pas d'impact

--

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

Impact positif
 Impact négatif
 Expliquez.
 Pas d'impact

--

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

 Impact positif

 Impact négatif

Expliquez.

 Pas d'impact

--

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

 Impact positif

 Impact négatif

Expliquez.

 Pas d'impact

Meilleure organisation de la concertation et de la coordination entre les autorités compétentes, ainsi que de la coopération avec les services de la Justice. Base juridique claire pour la désignation des autorités compétentes.

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

☐ sécurité alimentaire	☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
☐ santé et accès aux médicaments	☐ mobilité des personnes
☐ travail décent	☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
☐ commerce local et international	☐ paix et sécurité

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

Aucun impact sur les pays en développement : non concernés.

S'il ya des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

--

S'il ya des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 79.110/2 VAN 27 APRIL 2026**

Op 24 maart 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'tot omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 en andere bepalingen'.

Het voorontwerp is door de tweede kamer onderzocht op 21 april 2026. De kamer was samengesteld uit Patrick RONVAUX, kamervoorzitter, Christine HOREVOETS en Michèle BELMESSIERI, staatsraden, Jacques ENGLEBERT, assessor, en Béatrice DRAPIER FACCO, griffier.

Het verslag is opgesteld door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Timo TALLGREN, adjunct-auditeur, en uitgebracht door Timo TALLGREN.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Patrick RONVAUX.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 april 2026.

*

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten 'op de Raad van State', gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving zich, overeenkomstig artikel 84, § 3, van de gecoördineerde wetten, voornamelijk tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, de rechtsgrond[†] en de vraag of de voorgeschreven vormvereisten zijn vervuld.

VOORAFGAANDE FORMVEREISTEN

1. Uit de contacten met de gemachtigde blijkt dat om het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit verzocht is maar dat dit nog niet ontvangen is.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst naar aanleiding van het vervullen van dat vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen die niet louter vormelijk zijn en evenmin het resultaat zijn van het gevolg dat aan dit advies gegeven wordt, op hun beurt om advies aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd overeenkomstig artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten 'op de Raad van State'.

[†] Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 79.110/2 DU 27 AVRIL 2026**

Le 24 mars 2026, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Vice-Premier ministre et ministre des Finances et des Pensions, chargé de la Loterie nationale et des Institutions culturelles fédérales à communiquer un avis dans un délai de trente jours sur un avant-projet de loi 'portant transposition de la Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673 et autres dispositions'.

L'avant-projet a été examiné par la deuxième chambre le 21 avril 2026. La chambre était composée de Patrick RONVAUX, président de chambre, Christine HOREVOETS et Michèle BELMESSIERI, conseillères d'État, Jacques ENGLEBERT, assesseur, et Béatrice DRAPIER FACCO, greffier.

Le rapport a été rédigé par Xavier DELGRANGE, premier auditeur chef de section, et Timo TALLGREN, auditeur adjoint, et présenté par Timo TALLGREN.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Patrick RONVAUX.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 27 avril 2026.

*

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation limite essentiellement son examen à la compétence de l'auteur de l'acte, au fondement juridique[†] ainsi qu'à l'accomplissement des formalités prescrites, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées.

FORMALITÉS PRÉALABLES

1. Il ressort des contacts pris avec le délégué que l'avis de l'Autorité de protection des données a été sollicité mais n'a pas encore été obtenu.

Si l'accomplissement de cette formalité devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État, les dispositions modifiées ou ajoutées qui ne seraient pas de pure forme ou qui ne résulteraient pas également des suites réservées au présent avis devraient être à nouveau soumises à la section de législation conformément à l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées 'sur le Conseil d'État'.

[†] S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité aux normes supérieures.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERPALGEMENE OPMERKINGENI. VERWERKING VAN PERSOONSgegevens

2. Het voorontwerp voorziet in onderzoeks- en opsporingsbevoegdheden die aanleiding kunnen geven tot verwerkingen van persoonsgegevens (met name de ontworpen artikelen 9, 10, 11 en 12, § 3).

Het bepaalt ook dat de identiteit van de ambtenaren wordt opgetekend in een register, hetgeen een verwerking van persoonsgegevens vormt (ontworpen artikel 10, § 3).¹

3. De algemene vergadering van de afdeling Wetgeving heeft in advies 68.936/AV van 7 april 2021 op het volgende gewezen:

“Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke schending van het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel^(...) dient te worden nageleefd.

Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de ‘essentiële elementen’ voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.

Bijgevolg moeten de ‘essentiële elementen’ van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.”²

In zijn arrest nr. 33/2022 wijst het Grondwettelijk Hof op het volgende:

¹ Advies 79.027/2 van 8 april 2026 over een voorontwerp van wet ‘tot bescherming van de identiteit van de ambtenaren van de Administratie Opsporing van de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen’.

² Advies 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl. St. Kamer 2020-21*, nr. 55-1951/1, 55-127, opmerking 101.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJETOBSERVATIONS GÉNÉRALESI. TRAITEMENT DE DONNÉES À CARACTÈRE PERSONNEL

2. L'avant-projet prévoit des pouvoirs d'investigation et de recherche qui sont susceptibles d'entraîner des traitements de données à caractère personnel (notamment les articles 9, 10, 11 et 12, § 3, en projet).

Il prévoit également la consignation de l'identité des agents dans un registre, ce qui constitue un traitement de données à caractère personnel (article 10, § 3, en projet)¹.

3. Ainsi que l'a rappelé l'Assemblée générale de la section de législation dans son avis 68.936/AG donné le 7 avril 2021:

“Conformément à l'article 22 de la Constitution, tout traitement de données à caractère personnel et, plus généralement, toute atteinte au droit à la vie privée, sont soumis au respect d'un principe de légalité formelle^(...).

En réservant au législateur compétent le pouvoir de fixer dans quels cas et à quelles conditions il peut être porté atteinte au droit au respect de la vie privée, l'article 22 de la Constitution garantit à tout citoyen qu'aucune ingérence dans l'exercice de ce droit ne peut avoir lieu qu'en vertu de règles adoptées par une assemblée délibérante, démocratiquement élue. Une délégation à un autre pouvoir n'est toutefois pas contraire au principe de légalité, pour autant que l'habilitation soit définie de manière suffisamment précise et porte sur l'exécution de mesures dont les ‘éléments essentiels’ sont fixés préalablement par le législateur.

Par conséquent, les ‘éléments essentiels’ des traitements de données à caractère personnel doivent être fixés dans la loi elle-même. À cet égard, la section de législation considère que, quelle que soit la matière concernée, constituent, en principe, des ‘éléments essentiels’ les éléments suivants: 1°) les catégories de données traitées; 2°) les catégories de personnes concernées; 3°) la finalité poursuivie par le traitement; 4°) les catégories de personnes ayant accès aux données traitées; et 5°) le délai maximal de conservation des données”².

Comme le rappelle la Cour constitutionnelle dans son arrêt n° 33/2022:

¹ Avis 79.027/2 donné le 8 avril 2026 sur un avant-projet de loi ‘visant à protéger l'identité des agents de l'Administration Recherche de l'Administration générale des douanes et accises’.

² Avis 68.936/AG donné le 7 avril 2021 sur un avant-projet devenu la loi du 14 août 2021 ‘relative aux mesures de police administrative lors d'une situation d'urgence épidémique’, *Doc. parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-1951/001, pp. 55-127, observation 101.

“Naast het formele wettigheidsvereiste legt artikel 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest, de verplichting op dat de inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en in het recht op bescherming van persoonsgegevens in duidelijke en voldoende nauwkeurige bewoordingen wordt geformuleerd die het mogelijk maken de hypothesen te voorzien waarin de wetgever een dergelijke inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven toestaat.

Inzake bescherming van de gegevens impliceert dat vereiste van voorzienbaarheid dat voldoende precies moet worden bepaald in welke omstandigheden de verwerkingen van persoonsgegevens zijn toegelaten (EHRM, grote kamer, 4 mei 2000, *Rotaru t. Roemenië*, § 57; grote kamer, 4 december 2008, *S. en Marper t. Verenigd Koninkrijk*, § 99).

Derhalve moet eenieder een voldoende duidelijk beeld kunnen hebben van de verwerkte gegevens, de bij een bepaalde gegevensverwerking betrokken personen en de voorwaarden voor en de doeleinden van de verwerking.

Meer in het bijzonder wanneer het optreden van de overheid een geheim karakter vertoont, dient de wet voldoende waarborgen te bieden tegen willekeurige inmengingen in het recht op eerbiediging van het privéleven, namelijk door de beoordelingsbevoegdheid van de betrokken overheden op voldoende duidelijke wijze af te bakenen, enerzijds, en door te voorzien in procedures die een effectief juridictioneel toezicht toelaten, anderzijds (EHRM, grote kamer, 4 mei 2000, *Rotaru t. Roemenië*, § 55; 6 juni 2006, *Segerstedt-Wiberg t. Zweden*, § 76; 4 juli 2006, *Lupsa t. Roemenië*, § 34).

De vereiste graad van precisie van de betrokken wetgeving - die niet in elke hypothese kan voorzien - is onder meer afhankelijk van het domein dat wordt gereguleerd en van het aantal en de hoedanigheid van de personen tot wie de wet is gericht (EHRM, grote kamer, 4 december 2008, *S. en Marper t. Verenigd Koninkrijk*, §§ 95 en 96). Zo heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geoordeeld dat de vereiste van voorzienbaarheid in domeinen die te maken hebben met de nationale veiligheid, niet dezelfde draagwijdte kan hebben als in andere domeinen (EHRM, 26 maart 1987, *Leander t. Zweden*, § 51; 4 juli 2006, *Lupsa t. Roemenië*, § 33).”

4.1.1. Ten eerste dient te worden onderzocht welke persoonsgegevens verwerkt worden in het kader van de onderzoeks- en opsporingsbevoegdheden waarover de betrokken ambtenaren beschikken (ontworpen artikelen 9, 10 en 11 van de wet van 13 mei 2003 ‘inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten’).

Luidens de commentaar bevat het ontworpen artikel 10 (artikel 13 van het voorontwerp) de nodige bepalingen inzake de toepassing van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de

“Outre l’exigence de légalité formelle, l’article 22 de la Constitution, lu en combinaison avec l’article 8 de la Convention européenne des droits de l’homme et avec les articles 7, 8 et 52 de la Charte, impose que l’ingérence dans l’exercice du droit au respect de la vie privée et du droit à la protection des données à caractère personnel soit définie en des termes clairs et suffisamment précis qui permettent d’appréhender de manière prévisible les hypothèses dans lesquelles le législateur autorise une pareille ingérence.

En matière de protection des données, cette exigence de prévisibilité implique qu’il doit être prévu de manière suffisamment précise dans quelles circonstances les traitements de données à caractère personnel sont autorisés (CEDH, grande chambre, 4 mai 2000, *Rotaru c. Roumanie*, § 57; grande chambre, 4 décembre 2008, *S. et Marper c. Royaume-Uni*, § 99).

Toute personne doit dès lors pouvoir avoir une idée suffisamment claire des données traitées, des personnes concernées par un traitement de données déterminé et des conditions et finalités dudit traitement.

Plus particulièrement lorsque l’intervention de l’autorité présente un caractère secret, la loi doit offrir des garanties suffisantes contre les ingérences arbitraires dans l’exercice du droit au respect de la vie privée, en délimitant le pouvoir d’appréciation des autorités concernées avec une netteté suffisante, d’une part, et en prévoyant des procédures qui permettent un contrôle juridictionnel effectif, d’autre part (CEDH, grande chambre, 4 mai 2000, *Rotaru c. Roumanie*, § 55; 6 juin 2006, *Segerstedt-Wiberg c. Suède*, § 76; 4 juillet 2006, *Lupsa c. Roumanie*, § 34).

Le niveau requis de précision de la législation concernée – laquelle ne peut du reste parer à toute éventualité – dépend notamment du domaine qu’elle est censée couvrir et du nombre et de la qualité de ses destinataires (CEDH, grande chambre, 4 décembre 2008, *S. et Marper c. Royaume-Uni*, §§ 95 et 96). Ainsi, la Cour européenne des droits de l’homme a jugé que l’exigence de prévisibilité dans des domaines liés à la sécurité nationale ne pouvait avoir la même portée que dans d’autres domaines (CEDH, 26 mars 1987, *Leander c. Suède*, § 51; 4 juillet 2006, *Lupsa c. Roumanie*, § 33).”

4.1.1. Il y a lieu d’examiner, premièrement, le traitement de données à caractère personnel opéré dans le cadre des pouvoirs d’investigation et de recherche dont sont investis les agents concernés (articles 9, 10 et 11 en projet de la loi du 13 mai 2003 ‘relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l’Union européenne à l’encontre d’États, de certaines personnes et entités’).

À cet égard, l’article 10 en projet (article 13 de l’avant-projet) est, d’après son commentaire, destiné à contenir les dispositions nécessaires concernant l’application du règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 ‘relatif à la protection des personnes physiques

verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (hierna: “de AVG”).

Nog volgens de commentaar wordt voorzien in afwijkingen van de rechten van personen wier persoonsgegevens door de aangewezen autoriteiten en ambtenaren worden verwerkt³ – dat wil zeggen dat de uitoefening van het recht op informatie, van het recht op toegang en van het recht op beperking van de verwerking wordt uitgesteld – “om het onderzoek van strafbare feiten en de vervolging ervan niet te schaden. [De afwijkingen] gelden voor de periode waarin de gegevens worden verwerkt met het oog op het onderzoek of [de] vervolging.”

Aangezien het voorontwerp van wet betrekking heeft op het domein van toezicht, kan worden aanvaard dat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens niet even nauwkeurig te definiëren valt als in andere domeinen.⁴ Dat neemt niet weg dat de wetgever een duidelijk kader met voldoende waarborgen moet scheppen door de essentiële elementen van de gegevensverwerking zo nauwkeurig mogelijk te omschrijven.

Het enige wat echter in het voorontwerp wordt bepaald, is enerzijds de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens, en dan nog alleen voor persoonsgegevens die voortvloeien uit de aan de ambtenaren toegekende onderzoeks- en opsporingsbevoegdheden, en anderzijds de werkingsverantwoordelijke (ontworpen artikel 10, § 7). Voorts kan men tussen de regels door van het ontworpen artikel 8, § 1, een bepaald beeld krijgen van het doeleinde van de gegevensverwerking die voortvloeit uit de uitoefening van de bevoegdheden inzake de opsporing en de vaststelling van omzeilingen van en inbreuken op de beperkende maatregelen.

Daaruit volgt dat de steller van het voorontwerp het dispositief inhoudelijk moet aanvullen om de categorieën van verwerkte gegevens,⁵ de categorieën van betrokken personen en de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens beter af te bakenen, en om de doeleinden van de verschillende vormen van gegevensverwerking duidelijk te omschrijven.

Zoals de afdeling Wetgeving in haar advies 78.105/2/V voorgesteld heeft, zou het dispositief kunnen voortbouwen op de bijzondere bepalingen voorzien in artikel 44/1 van de wet van 5 augustus 1992 ‘op het politieambt’ en op de bijzondere waarborgen die krachtens de artikelen 58 tot 61 van het Sociaal

à l’égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (règlement général sur la protection des données)’ (ci-après: “le RGPD”).

Il y est précisé que les dérogations apportées aux droits des personnes dont les données à caractère personnel sont traitées par les autorités et agents désignés³, à savoir des dérogations consistant à différer l’exercice du droit à l’information, du droit d’accès et du droit à la limitation du traitement, sont “nécessaires afin de ne pas compromettre l’enquête sur les infractions pénales et leur poursuite. Elles s’appliquent pendant la période au cours de laquelle les données sont traitées aux fins d’enquête ou de poursuite”.

Il peut être admis que, puisque l’avant-projet de loi se situe en matière de surveillance, la définition des éléments essentiels du traitement de données à caractère personnel ne puisse atteindre le même degré de précision que dans d’autres domaines⁴. Il n’empêche que le législateur est tenu d’établir un cadre clair qui offre des garanties suffisantes, en définissant les éléments essentiels du traitement de données le plus précisément possible.

Or, seuls sont fixés par l’avant-projet, d’une part, le délai maximal de conservation des données et cela uniquement pour les données à caractère personnel découlant des pouvoirs d’investigation et de recherche reconnus aux agents et, d’autre part, le responsable du traitement (article 10, § 7, en projet). Par ailleurs, il est possible de déceler en filigrane de l’article 8, § 1er, en projet, une certaine conception de la finalité du traitement de données qui découle de l’exercice des pouvoirs de recherche et de constatation des contournements et infractions aux mesures restrictives.

Il s’ensuit que l’auteur de l’avant-projet devra compléter substantiellement le dispositif pour mieux encadrer les catégories de données traitées⁵, les catégories de personnes concernées, les catégories de personnes ayant accès aux données traitées et pour définir clairement les finalités des différents traitements de données.

Comme la section de législation l’a suggéré dans son avis 78.105/2/V, le dispositif pourrait s’inspirer des dispositions particulières prévues par l’article 44/1 de la loi du 5 août 1992 ‘sur la fonction de police’ et des garanties particulières imposées par les articles 58 à 61 du Code pénal social en

³ De rechten bedoeld in de artikelen 13, 14, 15 en 18 van de AVG (recht op informatie, recht op toegang en recht op beperking van de verwerking) kunnen, volgens de commentaar op de bepaling, worden uitgesteld maar niet worden beperkt of uitgesloten.

⁴ Advies 78.105/2/V van 8 september 2025 over een voorontwerp van wet ‘tot wijziging van de wet van 22 april 2019 tot kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg’, *Parl. St.* Kamer 2025-26, nr. 56-1379/1, 74-101.

⁵ Overeenkomstig het beginsel van minimale gegevensverwerking, vervat in artikel 5, lid 1, c), van de AVG, moeten de te verwerken persoonsgegevens toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

³ Les droits visés aux articles 13, 14, 15 et 18 du RGPD (droit à l’information, droit d’accès et droit à la limitation du traitement) pouvant être, d’après le commentaire de la disposition, différés sans qu’ils puissent être limités ou exclus.

⁴ Avis 78.105/2/V donné le 8 septembre 2025 sur un avant-projet de loi “modifiant la loi du 22 avril 2019 relative à la qualité de la pratique des soins de santé”, *Doc. parl.*, Chambre, 2025-2026, n° 56-1379/001, pp. 74-101.

⁵ Conformément au principe de minimisation des données, inscrit à l’article 5, paragraphe 1, point c), du RGPD, les données à caractère personnel à traiter doivent être adéquates, pertinentes et limitées à ce qui est nécessaire au regard des finalités pour lesquelles elles sont traitées.

Strafwetboek vereist zijn, onder meer door in extra waarborgen te voorzien met betrekking tot de gegevensverwerking, met name voor de vertrouwelijkheid van die gegevens.

4.1.2. De steller van het voorontwerp wordt er tevens op gewezen dat, indien het dispositief leidt tot een hergebruik van de persoonsgegevens, zoals kan worden afgeleid uit het ontworpen artikel 11, § 3 (artikel 14 van het voorontwerp), het voor zich spreekt dat dat hergebruik enkel toelaatbaar is in het geval waarin de autoriteiten belast met het toezicht op de naleving van andere wetgevingen zelf ertoe werden gemachtigd persoonsgegevens te verwerken, en binnen de door die wetgevingen gestelde grenzen. Om de controle op de verrichte gegevensverwerkingen mogelijk te maken, zou er een schriftelijk bewijsstuk of een schriftelijke bevestiging moeten bestaan dat die gegevens zijn overgezonden.⁶

4.2. Wat ten tweede de verwerking van persoonsgegevens betreft die het gevolg is van het bijhouden van het register, zoals beoogd in het ontworpen artikel 10, § 3 (artikel 13 van het voorontwerp), dient ook hier te worden opgemerkt dat het voorontwerp leemtes vertoont die moeten worden opgevuld.

In verband met de categorieën van verwerkte gegevens vermeldt het ontworpen artikel 10, § 3, eerste lid, niet om welke soort gegevens het gaat. Volgens de commentaar op de bepaling houdt de anonimiteit in dat de volledige identiteit van de ambtenaren verborgen wordt gehouden. Men dient echter in het dispositief zelf duidelijk aan te geven welke categorieën van gegevens in het daartoe voorziene vertrouwelijk register zullen worden bewaard.

Wat betreft de categorieën van personen die toegang kunnen hebben tot het register, die in het ontworpen artikel 10, § 3, vierde lid, worden vermeld, is aan de gemachtigde gevraagd of niet tevens dient te worden bepaald dat ook het vonnisgerecht (in geval van een strafrechtelijke procedure) of de beroepsinstantie (in geval van een administratieve geldboete) toegang heeft tot de volledige identiteit van de ambtenaren die een code hebben gekregen, bijvoorbeeld ingeval de door de ambtenaar gedane vaststellingen voor het vonnisgerecht of de beroepsinstantie worden betwist, zodat dat rechtscollege die controles moet uitvoeren. De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

“Dit kan worden toegevoegd aan de bepaling in het vierde lid.”

Het dispositief moet worden herzien op de manier die de gemachtigde voorstelt.

Uit de formulering van paragraaf 6 lijkt voorts te kunnen worden opgemaakt dat de bewaartermijn van de gegevens die daarin wordt bepaald enkel betrekking heeft op gegevens die in het kader van de onderzoeks- en opsporingsmaatregelen verzameld zijn, en niet op de gegevens die opgenomen zijn in het register.

Het dispositief moet ook op dat punt worden aangevuld.

⁶ Zie in die zin advies 78.105/2/V, opmerking 5 over artikel X+9.

prévoyant notamment des garanties complémentaires entourant le traitement des données, notamment en termes de confidentialité.

4.1.2. L'attention de l'auteur de l'avant-projet est également attirée sur la circonstance que si le dispositif aboutit à une réutilisation des données à caractère personnel comme cela peut se déduire de l'article 11, § 3, en projet (article 14 de l'avant-projet), il va de soi qu'elle ne serait admissible que dans l'hypothèse où les autorités chargées de la surveillance du respect d'autres législations auraient elles-mêmes été habilitées à traiter des données à caractère personnel et moyennant le respect des limites imposées par ces législations. Afin que les traitements effectués puissent être contrôlés, le transfert de ces données devrait faire l'objet d'un écrit justifiant ce transfert ou d'une confirmation écrite⁶.

4.2. Deuxièmement, en ce qui concerne le traitement de données à caractère personnel auquel donne lieu la tenue du registre, tel qu'il est envisagé à l'article 10, § 3, en projet (article 13 de l'avant-projet), ici encore il y a lieu d'observer que l'avant-projet contient des lacunes qui doivent être comblées.

En ce qui concerne les catégories de données traitées, l'article 10, § 3, alinéa 1er, en projet ne précise pas la nature des données concernées. D'après le commentaire de la disposition, l'anonymat implique que l'identité complète des agents soit tenue secrète. Il convient toutefois d'indiquer avec précision, dans le dispositif lui-même, les catégories de données qui seront conservées dans le registre confidentiel prévu à cet effet.

En ce qui concerne les catégories de personnes qui peuvent avoir accès au registre – lesquelles sont visées à l'article 10, § 3, alinéa 4, en projet – à la question de savoir s'il ne convient pas de prévoir également que la juridiction de jugement (en cas de procédure pénale) ou de recours (en cas d'amende administrative) a également accès à l'identité complète des agents dotés d'un code, par exemple en cas de contestation devant la juridiction de jugement/recours quant aux constatations réalisées par l'agent nécessitant ces vérifications par la juridiction, le délégué a répondu:

“Dit kan worden toegevoegd aan de bepaling in het vierde lid”.

Le dispositif sera revu dans le sens indiqué par le délégué.

Il semble par ailleurs ressortir du libellé du paragraphe 6 que la durée de conservation des données qui y est fixée ne concerne que les données récoltées dans le cadre des mesures d'investigation et de recherche et non celles qui sont contenues dans le registre.

Le dispositif sera également complété sur ce point.

⁶ Dans ce sens, voir l'avis 78.105/2/V, observation 5 formulée sous l'article X+9.

II. OPSPORINGS- EN ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN TOEGEKEND AAN AMBTENAREN: AFSTEMMING OP DE BEPALINGEN VAN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING EN EERBIDIGING VAN DE GRONDRECHTEN, WAARONDER HET EVENREDIGHEIDSBEGINSEL

5.1. Om inbreuken op de beperkende maatregelen van de Europese Unie te kunnen opsporen en vaststellen, verleent het voorontwerp aan de ambtenaren die door de Koning zijn aangewezen, bijzonder ruime bevoegdheden die de perken van het gemene recht te buiten gaan.

Zo verleent het ontworpen artikel 9, § 1 (artikel 12 van het voorontwerp) volgende prerogatieven aan de ambtenaren die door de Koning zijn aangewezen:

1° zich zonder voorafgaande gerechtelijke toelating alle informatie en elk document doen verstrekken in gelijk welke vorm;

2° alle nuttige vaststellingen doen, alle onderzoeken, controles en opsporingen uitvoeren en alle informatie verzamelen die zij noodzakelijk achten om zich ervan te vergewissen dat de beperkende maatregelen daadwerkelijk worden nageleefd;

3° zonder voorafgaande gerechtelijke toelating inspecties verrichten en ter plaatse kennisnemen en een kopie maken van alle informatie, elk document, elk gegevensbestand en elke registratie, alsook toegang hebben tot elk informatiesysteem, om na te gaan of de beperkende maatregelen worden nageleefd en om een termijn te bepalen waarbinnen die gegevens moeten worden verstrekt;

4° zonder voorafgaande gerechtelijke toelating, tijdens de gewone openings- of werkuren, tijdens het productieproces of op het ogenblik dat de producten of diensten worden aangeboden, of indien er aanwijzingen zijn dat het productieproces gaande is of de producten of diensten worden aangeboden, zich toegang verschaffen of laten verschaffen tot alle niet-bewoonde plaatsen, alsook tot alle vervoersmiddelen, waarvan ze kunnen eisen dat de vervoerder ze tot stilstand brengt;

5° elke persoon ondervragen over elk feit waarvan de kennis volgens de inschatting van die ambtenaren nuttig is om inbreuken op de beperkende maatregelen op te sporen of vast te stellen;

6° pakken, kisten, tonnen en alle andere soorten verpakkingen doorzoeken (openen en er de inhoud van onderzoeken);

7° financiële stromen opsporen en financiële informatie over een persoon vorderen bij de financiële instellingen.

Het voorontwerp bepaalt ook dat de door de Koning aangewezen ambtenaren onder meer de bijstand kunnen vorderen van politieambtenaren van de lokale en federale politie om te garanderen dat de beperkende maatregelen worden uitgevoerd of gecontroleerd, of om de aard en de omstandigheden van een omzeiling of inbreuk te beoordelen (ontworpen artikel 9, § 1, tweede lid).

II. LES POUVOIRS DE RECHERCHE ET D'INVESTIGATION ACCORDÉS AUX AGENTS: ARTICULATION AVEC LES DISPOSITIONS DU CODE D'INSTRUCTION CRIMINELLE ET RESPECT DES DROITS FONDAMENTAUX, Y COMPRIS LE PRINCIPE DE PROPORTIONNALITÉ

5.1. L'avant-projet confère aux agents désignés par le Roi des pouvoirs particulièrement larges, exorbitants du droit commun, pour la recherche et la constatation des infractions aux mesures restrictives adoptées par l'Union européenne.

Ainsi, l'article 9, § 1er, en projet (article 12 de l'avant-projet) investit les agents désignés par le Roi des prérogatives suivantes:

1° obtenir, sans autorisation judiciaire préalable, toute information et tout document, sous quelque forme que ce soit;

2° procéder à toutes les constatations utiles et à tous examens, contrôles, recherches et recueillir toutes informations qu'ils estiment nécessaires pour s'assurer que les mesures restrictives sont respectées;

3° effectuer, sans autorisation judiciaire préalable, des inspections et, sur place, prendre connaissance et faire une copie de toute information, de tout document, de toute base de données et de tout enregistrement, ainsi qu'avoir accès à tout système informatique afin de vérifier le respect des mesures restrictives, et de fixer un délai dans lequel des données doivent être fournies;

4° pénétrer et accéder, sans autorisation judiciaire préalable, pendant les heures d'ouverture ou de travail habituelles, pendant le processus de production ou au moment où les produits ou services sont offerts, ou s'il y a des indices que le processus est en cours ou que les produits ou services sont offerts, à tout lieu non-occupé, en ce compris des moyens de transport dont ils peuvent exiger l'immobilisation;

5° interroger toute personne sur tout fait dont la connaissance est utile, à l'estime de ces agents, à la recherche ou la constatation des infractions aux mesures restrictives;

6° procéder à des fouilles (ouvrir les paquets, caisses, tonneaux et tous les autres types d'emballages et en examiner le contenu);

7° rechercher des flux financiers et requérir des institutions financières des informations de nature financière d'une personne.

L'avant-projet prévoit également que les agents désignés par le Roi peuvent requérir l'assistance notamment des agents de police de la police locale et fédérale, afin de garantir ou de contrôler la mise en œuvre des mesures restrictives ou d'évaluer la nature et les circonstances d'un contournement ou d'une infraction (article 9, § 1er, alinéa 2, en projet).

Het ontworpen artikel 9, §§ 2 tot 7 (artikel 12 van het voorontwerp) verleent op zijn beurt aan de door de Koning aangewezen ambtenaren de bevoegdheid om de volgende maatregelen te nemen, die eveneens de perken van het gemene recht te buiten gaan:

1° tegen afgifte van een ontvangstbewijs en mits ten minste een schriftelijke vaststelling wordt gedaan, beslag leggen op een reeks goederen waaronder die welke het voorwerp van de inbreuk uitmaken of die mogelijk zijn gebruikt voor het plegen van de inbreuk op of het omzeilen van de beperkende maatregelen;

2° een gerechtelijk bewaarder van de in beslag genomen of verzegelde goederen aanstellen;

3° eender welk lokaal verzegelen wanneer dat nodig is om het bewijs te leveren van een omzeiling van of een inbreuk op de beperkende maatregelen, of wanneer het gevaar bestaat dat een omzeiling of een inbreuk in het lokaal wordt voortgezet of dat er nieuwe inbreuken op of omzeilingen van de beperkende maatregelen plaatsvinden.

5.2. De afdeling Wetgeving stelt vast dat die opsporings- en onderzoeksbevoegdheden aanleiding geven tot soms aanzienlijke inmengingen in grondrechten, zoals het recht op de eerbiediging van het privéleven, het recht op de onschendbaarheid van de woning, het eigendomsrecht en het recht op een eerlijk proces.

De meeste van die bevoegdheden doen denken aan onderzoeks- en opsporingsbevoegdheden waarin het Wetboek van Strafvordering (hierna: "Sv.") voorziet. Dat is bijvoorbeeld het geval met de bevoegdheid die het voorontwerp aan de door de Koning aangewezen ambtenaren verleent om zich toegang te laten verschaffen tot niet-bewoonde plaatsen (ontworpen artikel 9, § 1, 4°), wat overeenstemt met een huiszoeking die wordt geleid door een onderzoeksrechter of een door hem gemachtigde officier van gerechtelijke politie (artikelen 87 en 89*bis* Sv.). Een ander voorbeeld is de bevoegdheid van de door de Koning aangewezen ambtenaren om kennis te nemen en een kopie te maken van alle informatie in eender welk gegevensbestand of informaticasysteem (ontworpen artikel 9, § 1, 3°), wat doet denken aan de bevoegdheid van de procureur des Konings of van een officier van gerechtelijke politie om een zoeking te doen in een in beslag genomen informaticasysteem indien de gebruiker ervan daar voorafgaandelijk schriftelijk toestemming voor geeft (artikel 39*bis*, § 2, Sv.), of aan de toegang tot dergelijke informaticasystemen op bevel van de onderzoeksrechter of een door hem gemachtigde hulpofficier van gerechtelijke politie (artikel 88*quater* Sv.).

In verband met die bevoegdheden moet worden vastgesteld dat het Sv. voorziet in een aantal waarborgen (het voorafgaande optreden van een onderzoeksrechter, de uitvoering van de machtiging door een politieambtenaar met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, de voorafgaande toestemming van de betrokken persoon, enz.) om een tegenwicht te vormen tegen de aanzienlijke inmenging in grondrechten waartoe de uitoefening van die bevoegdheden leidt.

Quant à l'article 9, §§ 2 à 7, en projet (article 12 de l'avant-projet), il investit les agents désignés par le Roi du pouvoir d'adopter les mesures suivantes, également exorbitantes du droit commun:

1° la saisie d'une série de biens dont ceux faisant l'objet de l'infraction ou susceptibles d'avoir servi à commettre l'infraction ou le contournement des mesures restrictives, contre remise d'un accusé de réception et moyennant l'établissement d'un constat écrit minimal;

2° la constitution d'un gardien judiciaire des biens saisis ou mis sous scellés;

3° la mise sous scellés de tout local lorsque cela est nécessaire à l'établissement de la preuve d'un contournement ou d'une infraction aux mesures restrictives, ou lorsqu'un danger existe que le local permette de faire persister un contournement ou une infraction ou que de nouvelles infractions aux mesures restrictives soient commises.

5.2. La section de législation constate que ces pouvoirs de recherche et d'investigation entraînent des ingérences, parfois importantes, dans des droits fondamentaux, comme le droit au respect de la vie privée, le droit à l'inviolabilité du domicile, le droit de propriété et le droit à un procès équitable.

La plupart de ces pouvoirs rappellent des pouvoirs d'investigation et de recherche prévus par le Code d'instruction criminelle (ci-après: le "C. i. cr."). Tel est le cas, par exemple, du pouvoir octroyé aux agents désignés par le Roi sur la base de l'avant-projet d'accéder à des lieux non-occupés (article 9, § 1er, 4°, en projet), ce qui fait écho à la perquisition menée par un juge d'instruction ou un officier de police judiciaire mandaté par celui-ci (articles 87 et 89*bis* du C. i. cr.). Un autre exemple peut être trouvé dans le pouvoir des agents désignés par le Roi de prendre connaissance et de faire une copie de toutes les informations se trouvant dans une base de données ou un système informatique quelconque (article 9, § 1er, 3°, en projet), ce qui rappelle le pouvoir du procureur du Roi ou d'un officier de police judiciaire de procéder à une recherche dans un système informatique saisi, moyennant le consentement écrit et préalable de l'utilisateur du système informatique (article 39*bis*, § 2, du C. i. cr.) ou l'accès à de tels systèmes informatiques sur ordre du juge d'instruction ou d'un officier de police judiciaire auxiliaire délégué par lui (article 88*quater* du C. i. cr.).

S'agissant des pouvoirs en question, force est de constater que le C. i. cr. prévoit un certain nombre de garanties (l'intervention préalable d'un juge d'instruction, l'exécution de la délégation par un fonctionnaire de police revêtant la qualité d'officier de police judiciaire, le consentement préalable de la personne visée, etc.) afin de contrebalancer la gravité de l'intrusion dans des droits fondamentaux que leur mise en œuvre génère.

5.3. Het ontworpen artikel 6, tweede lid, (artikel 9 van het voorontwerp) regelt de samenhang tussen de bepalingen van het voorontwerp en die van het Sv. Het luidt als volgt:

“Behoudens de in deze wet vermelde andersluidende voorschriften zijn de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing op de opsporing, de vaststelling en vervolging van de omzeiling of inbreuken bedoeld in dit hoofdstuk.”

Daaruit blijkt dat de steller de bepalingen van het voorontwerp wil laten primeren op de bepalingen van het Sv. wanneer ze van die laatste afwijken op het vlak van opsporing, vaststelling en vervolging van inbreuken op de beperkende maatregelen. In dat opzicht moet het voorontwerp ten opzichte van het Sv. dus als een *lex specialis* worden beschouwd.

Rekening houdend met de specifieke aard van de inbreuken die worden vervolgd – die voortvloeit uit de omzetting van een richtlijn die zich op het terrein begeeft van een welomschreven domein van het recht van de Europese Unie – is het denkbaar dat een bijzondere procedure wordt ingevoerd voor de opsporing en de vaststelling van die inbreuken. Wanneer die procedure afwijkt van het in het Sv. verankerde gemeen strafprocesrecht, mag ze echter niet tot gevolg hebben dat de waarborgen waarin dat wetboek voorziet, zodanig worden beperkt dat disproportioneel wordt geraakt aan de grondrechten van de personen jegens wie de onderzoeks- en opsporingsmaatregelen worden genomen die binnen dat afwijkende kader in het vooruitzicht worden gesteld, en mag ze in het bijzonder niet leiden tot een beperking van de jurisdictionele waarborgen waarover die personen moeten kunnen beschikken. Dat een persoon jegens wie een opsporings- of onderzoeksmaatregel wordt genomen, meer of minder bescherming geniet naargelang die maatregel op basis van het voorontwerp dan wel op basis van het Sv. wordt genomen, zou een discriminatie zijn in de zin van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet indien dat verschil niet objectief en redelijk zou kunnen worden verantwoord.

5.4. Over de opsporings- en onderzoeksbevoegdheden die in het ontworpen artikel 9, §§ 1 tot 3, worden opgesomd, merkt de afdeling Wetgeving in het algemeen op dat het voorontwerp meerdere fundamentele waarborgen achterwege laat die nochtans wel in het Sv. worden voorzien voor soortgelijke onderzoeksbevoegdheden uitgeoefend door de procureur des Konings, de politiediensten of de onderzoeksrechter.

Meer bepaald worden de prerogatieven van de ambtenaren die door de Koning worden aangewezen, in het ontworpen artikel 9 zeer ruim omschreven, waardoor men ze ook ruim kan interpreteren, maar het dispositief voorziet niet in enige voorafgaande controle door een onafhankelijke magistraat, zoals de onderzoeksrechter, op de uitoefening van die bevoegdheden door de ambtenaren aangewezen door de Koning. *A fortiori* gaat aan de uitoefening van de opsporings- en onderzoeksbevoegdheden evenmin een schriftelijke motivering van een magistraat vooraf. Het dispositief voorziet ook niet in een vorm van controle achteraf, nadat die bevoegdheden zijn uitgevoerd. Zo ook schrijft het niet voor dat de betrokken persoon, bij ontstentenis van een voorafgaand optreden van een magistraat, vooraf toestemming geeft alvorens de in het ontworpen artikel 9 omschreven bevoegdheden kunnen worden

5.3. L'articulation entre les dispositions de l'avant-projet et celles du C. i. cr. est réglée par l'article 6, alinéa 2, en projet (article 9 de l'avant-projet). Celui-ci se lit comme suit:

“À l'exception des dispositions contraires mentionnées dans la présente loi, les dispositions du Code d'instruction criminelle sont applicables à la recherche, la constatation et la poursuite des infractions visées au présent chapitre”.

Il en ressort que l'auteur de l'avant-projet entend faire primer les dispositions de l'avant-projet sur les dispositions du C. i. cr., lorsque les premières dérogent aux dernières, en matière de recherche, de constatation et de poursuite des infractions aux mesures restrictives. Dans cette perspective, l'avant-projet s'analyse donc comme une *lex specialis* par rapport au C. i. cr.

Il peut se concevoir que, pour des motifs liés à la spécificité des infractions poursuivies, découlant de la transposition d'une directive évoluant dans un domaine bien ciblé du droit de l'Union européenne, une procédure particulière soit instaurée en vue de la recherche et de la constatation de ces infractions. Cette procédure ne pourrait toutefois avoir pour effet, lorsqu'elle déroge au droit commun de la procédure pénale tel qu'il est consacré par le C. i. cr., de restreindre les garanties que ce code prévoit en manière telle qu'il serait porté atteinte de manière disproportionnée aux droits fondamentaux des personnes qui font l'objet des mesures d'investigation et de recherche envisagées dans ce cadre dérogatoire, en particulier les garanties juridictionnelles dont ces personnes doivent pouvoir disposer. Une différence dans le degré de protection de la personne qui fait l'objet d'une mesure de recherche et d'investigation, selon que celle-ci est réalisée sur la base de l'avant-projet ou du C. i. cr., constituerait une discrimination au sens des articles 10 et 11 de la Constitution, si cette différence n'était pas susceptible d'être objectivement et raisonnablement justifiée.

5.4. D'une manière générale, la section de législation observe, à propos des pouvoirs de recherche et d'investigation énumérés à l'article 9, §§ 1er à 3, en projet que l'avant-projet fait l'économie de plusieurs garanties fondamentales pourtant prévues par le C. i. cr. pour des pouvoirs de recherches analogues, exercés par le procureur du Roi, les services de police ou le juge d'instruction.

En particulier, les prérogatives revenant aux agents désignés par le Roi sont décrites à l'article 9 en projet d'une manière particulièrement large, de sorte qu'elles pourraient se prêter à des interprétations étendues, sans toutefois que le dispositif n'institue de contrôle quelconque préalable d'un magistrat indépendant, tel le juge d'instruction, sur l'exercice de ces compétences par les agents désignés par le Roi. *A fortiori*, la mise en œuvre des pouvoirs de recherche et d'investigation n'est pas non plus précédée d'un écrit motivé par un magistrat. Le dispositif n'organise pas plus une forme de contrôle postérieur à la mise en œuvre de ces compétences. De même, il ne subordonne pas, à défaut d'intervention préalable d'un magistrat, l'exercice des compétences décrites à l'article 9 en projet au consentement préalable de la personne concernée. Il ne réserve pas non plus aux agents revêtus de la qualité

uitgeoefend. Het stelt evenmin dat het recht om de maatregelen te nemen die het meest ingrijpen in het recht op eerbiediging van het privéleven, voorbehouden is aan ambtenaren die de hoedanigheid hebben van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

Bij ontstentenis van dergelijke waarborgen kan het dispositief grote problemen doen rijzen op het vlak van de eerbiediging van het evenredigheidsbeginsel, afhankelijk van de maatregelen die worden overwogen.

Het dispositief voorziet wel in een aantal waarborgen, bijvoorbeeld in het ontworpen artikel 7, § 3, dat het toezicht regelt van de procureur-generaal of in voorkomend geval van de federale procureur op de ambtenaren belast met de opsporing en de vaststelling, onverminderd het feit dat die ambtenaren ondergeschikt zijn aan hun meerderen in de administratie.

Op de vraag wat precies wordt bedoeld met dat begrip “toezicht”, welke bevoegdheden de procureur heeft die met dat toezicht belast is en waarin dat toezicht in voorkomend geval verschilt van de bevoegdheden waarover de procureur reeds in het algemeen beschikt met betrekking tot de officieren van gerechtelijke politie, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Dit betekent dat er een toezicht is op de wijze waarop deze ambtenaren opsporingen en vaststellingen doen. Dit is een toezicht op bijvoorbeeld de gehanteerde methodes. Zo zal de procureur-generaal kunnen ingrijpen als hij vaststelt als er bijvoorbeeld bijzondere opsporingsmethodes worden aangewend en deze niet zijn toegestaan door een uitdrukkelijke machtiging of wettelijke bepaling.

Deze bepaling heeft als doel de uitoefening van de toegekende bevoegdheden onder voldoende toezicht te plaatsen zonder op voorhand deze te eng te beperken. De procureur kan zijn volle bevoegdheid aanwenden om tussen te komen in de wijze waarop de aangeduide ambtenaren hun bevoegdheden van opsporing en vaststelling uitvoeren. Hij kan ook richtlijnen geven. Verder kan de procureur bijvoorbeeld vragen dat de ambtenaren onderzoek doen in een bepaald dossier of naar aanleiding van bepaalde feiten. De officier van gerechtelijke politie staat onder het direct gezag en leiding van de procureur krachtens het Wetboek van Strafvordering. Dit is niet het geval voor de aangeduide ambtenaren. De bepaling in paragraaf 3 wil verzekeren dat er op zijn minst een toezicht kan worden uitgeoefend op de ambtenaren die bevoegd zijn om inbreuken en omzeilingen op de beperkende maatregelen maar die niet de hoedanigheid hebben van officier van de gerechtelijke politie. De procureur heeft niet de directe leiding bij de taken van de betrokken ambtenaren. Dit blijft hun hiërarchische meerdere binnen de betrokken administratie. De wet van 5 augustus 1992 op het politieambt is ook niet van toepassing voor de betrokken ambtenaren.”

Hoewel het toezicht op de ambtenaren die niet de hoedanigheid hebben van officier van gerechtelijke politie, voorzien in het ontworpen artikel 7, § 3, een waarborg vormt ten aanzien van de personen jegens wie onderzoeks- en opsporingsmaatregelen worden genomen, kan dat ontoereikend blijken in

d’officier de police judiciaire, auxiliaires du procureur du Roi, l’adoption des mesures les plus intrusives dans le droit au respect de la vie privée.

À défaut de telles garanties, le dispositif peut, selon les mesures envisagées, susciter des difficultés importantes quant au respect du principe de proportionnalité.

Certes, le dispositif prévoit quelques garanties, dont l’article 7, § 3, en projet, lequel règle la surveillance par le procureur général des agents chargés de la recherche et de la constatation ou, le cas échéant, par le procureur fédéral, sans préjudice de leur subordination à leurs supérieurs au sein de l’administration.

À la question de savoir ce que recouvre précisément cette notion de surveillance, de quels pouvoirs dispose le procureur chargé de cette surveillance et en quoi celle-ci diffère, le cas échéant, des pouvoirs dont le procureur dispose déjà de manière générale sur les officiers de police judiciaire, le délégué a répondu:

“Dit betekent dat er een toezicht is op de wijze waarop deze ambtenaren opsporingen en vaststellingen doen. Dit is een toezicht op bijvoorbeeld de gehanteerde methodes. Zo zal de procureur-generaal kunnen ingrijpen als hij vaststelt als er bijvoorbeeld bijzondere opsporingsmethodes worden aangewend en deze niet zijn toegestaan door een uitdrukkelijke machtiging of wettelijke bepaling.

Deze bepaling heeft als doel de uitoefening van de toegekende bevoegdheden onder voldoende toezicht te plaatsen zonder op voorhand deze te eng te beperken. De procureur kan zijn volle bevoegdheid aanwenden om tussen te komen in de wijze waarop de aangeduide ambtenaren hun bevoegdheden van opsporing en vaststelling uitvoeren. Hij kan ook richtlijnen geven. Verder kan de procureur bijvoorbeeld vragen dat de ambtenaren onderzoek doen in een bepaald dossier of naar aanleiding van bepaalde feiten. De officier van gerechtelijke politie staat onder het direct gezag en leiding van de procureur krachtens het Wetboek van Strafvordering. Dit is niet het geval voor de aangeduide ambtenaren. De bepaling in paragraaf 3 wil verzekeren dat er op zijn minst een toezicht kan worden uitgeoefend op de ambtenaren die bevoegd zijn om inbreuken en omzeilingen op de beperkende maatregelen maar die niet de hoedanigheid hebben van officier van de gerechtelijke politie. De procureur heeft niet de directe leiding bij de taken van de betrokken ambtenaren. Dit blijft hun hiërarchische meerdere binnen de betrokken administratie. De wet van 5 augustus 1992 op het politieambt is ook niet van toepassing voor de betrokken ambtenaren”.

Si la surveillance des agents n’ayant pas la qualité d’officier de police judiciaire, telle qu’elle est prévue par l’article 7, § 3, en projet, constitue une garantie à l’égard des personnes concernées par les mesures d’investigation et de recherches, celle-ci peut, dans les hypothèses où ces mesures sont

gevallen waarin die maatregelen aanzienlijk ingrijpen in het recht op eerbiediging van het privéleven.

5.5. Tot slot maakt de afdeling Wetgeving een zeker voorbehoud met betrekking tot de opsporings- en onderzoeksbevoegdheden bedoeld in het ontworpen artikel 9, die de perken van het gemene recht te buiten gaan. Die punten van voorbehoud worden meer in detail uiteengezet in de bijzondere opmerkingen.

III. AFSTEMMING VAN DE OPSPORINGS- EN ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN AMBTENAREN OP DE PREROGATIEVEN VAN DE GERECHTELIJKE OVERHEDEN

6. Een aantal bepalingen van het voorontwerp strekt ertoe de prerogatieven inzake opsporing en vaststelling van inbreuken, alsook de prerogatieven inzake sancties die in het kader van het voorontwerp worden bepaald, af te stemmen op de prerogatieven die aan de gerechtelijke overheden worden toegekend.

In die zin gelden de machtigingen die worden verleend aan de door de Koning aangewezen ambtenaren, luidens het ontworpen artikel 7, §§ 1 en 2, “[o]nverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, en van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen”.

Paragraaf 7 van dezelfde bepaling schrijft voor dat, wanneer de overheden die bij het voorontwerp worden aangewezen, omzeilingen of inbreuken vaststellen waarop strafrechtelijke straffen staan, zij de procureur des Konings daarvan tijdig in kennis stellen. Omgekeerd moet het openbaar ministerie iedere strafrechtelijke vordering die is ingesteld op grond van een in het ontworpen artikel 16 bedoeld misdrijf, alsook elke beslissing tot seponering, ter kennis brengen van de aangeezenen ambtenaren.

Het ontworpen artikel 11, § 1, machtigt de ambtenaren ertoe alle diensten van de Staat, met inbegrip van de parketten en de griffies van alle rechtscolleges, te verzoeken alle informatie en documenten te verzamelen die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun taken. Die diensten zijn verplicht die documenten en informatie te bezorgen. De ontworpen bepaling stelt evenwel dat informatie en documenten met betrekking tot een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek niet kunnen worden meegedeeld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de procureur-generaal of van de federale procureur.

Het ontworpen artikel 13, § 2, waarbij artikel 15 van richtlijn (EU) 2024/1226 wordt omgezet,⁷ wijst de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken aan als overheid die de coördinatie en de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten regelt.

⁷ Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 ‘betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673’.

particulièrement intrusives dans le droit au respect de la vie privée, s’avérer insuffisante.

5.5. En conclusion, la section de législation émet certaines réserves en ce qui concerne les pouvoirs de recherche et d’investigation visés à l’article 9 en projet, exorbitants du droit commun, réserves qui seront exposées plus en détail dans les observations particulières.

III. — ARTICULATION DES POUVOIRS DE RECHERCHE ET D’INVESTIGATION DES AGENTS AVEC LES PRÉROGATIVES DES AUTORITÉS JUDICIAIRES

6. Plusieurs dispositions de l’avant-projet entendent articuler les prérogatives de recherche et de constatation des infractions, ainsi que celles relatives aux sanctions établies dans le cadre de l’avant-projet, avec celles qui sont dévolues aux autorités judiciaires.

En ce sens, l’article 7, §§ 1er et 2, en projet prévoit que les habilitations en faveur des agents désignés par le Roi s’entendent “sans préjudice d’autres dispositions légales, des compétences des agents de police et de police locale et fédérale, des officiers de la police judiciaire ainsi que des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leurs sont accordées par ou en vertu d’autres dispositions légales”.

Au paragraphe 7 de la même disposition, il est prévu que lorsque les autorités désignées en vertu de l’avant-projet identifient des contournements ou des infractions qui sont passibles de sanctions pénales, elles en informent le procureur du Roi en temps utile. À l’inverse, le ministère public doit porter à la connaissance des agents désignés toute action pénale du chef d’infraction visée à l’article 16 en projet ainsi que toute décision de classement sans suite.

L’article 11, § 1er, en projet habilite les agents à demander à tous les services de l’État, en ce compris les parquets et les greffes de toutes les juridictions, de récolter toutes les informations et tous les documents qui sont nécessaires à l’exercice de leurs missions. Ces services sont tenus de fournir ces documents et informations. La disposition en projet prévoit toutefois que les informations et documents relatifs à une information ou une instruction judiciaire ne peuvent pas être communiqués sans l’autorisation expresse du procureur général ou du procureur fédéral.

L’article 13, § 2, en projet, lequel transpose l’article 15 de la directive (UE) 2024/1226⁷, désigne le Service fédéral Affaires étrangères en tant qu’autorité de coordination et de coopération entre les autorités compétentes. Il est toutefois précisé

⁷ Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l’Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673.

Luidens paragraaf 2 geldt die aanwijzing echter onverminderd onder meer de bevoegdheden die specifiek aan de minister van Justitie en aan de procureurs-generaal zijn toegekend op grond van artikel 151 van de Grondwet en van de artikelen 143bis, 143quater en 146bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Wat de vervolgingen betreft, bepalen het tweede en het derde lid van het ontworpen artikel 15, § 1, dat strafvervolgung de toepassing van een administratieve geldboete uitsluit wanneer die vervolging wordt afgesloten met een vrijspraak, een minnelijke schikking of een bemiddeling in strafzaken.

In het kader van de sanctieprocedure moeten alle overheidsdiensten, met inbegrip van de parketten, de griffies van de hoven en rechtbanken en de politie, ingaan op het verzoek van de bevoegde ambtenaren om alle inlichtingen te verstrekken en kopieën te bezorgen van alle informatiedragers, behalve als die documenten en inlichtingen betrekking hebben op een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek. Volgens het ontworpen artikel 15, § 3, tweede lid, is in dat laatste geval de uitdrukkelijke toestemming van de procureur-generaal of van de federale procureur vereist. Het vierde lid van dezelfde paragraaf bepaalt bovendien dat de inlichtingen die zijn verkregen tijdens de uitvoering van de taken opgelegd door het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter, enkel mogen worden meegedeeld met de uitdrukkelijke toestemming van respectievelijk het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter.

Wanneer een bijzondere procedure, zoals die welke bij het voorontwerp wordt ingevoerd, bevoegdheden inzake onderzoek, opsporing en vervolging van inbreuken toekent aan ambtenaren van de administratie, moeten de gerechtelijke overheden, en in het bijzonder het openbaar ministerie, prioritair de controle over de strafrechtelijke vervolgingen behouden, gelet op de onafhankelijkheid die hun door artikel 151, § 1, van de Grondwet wordt gewaarborgd.⁸

Om er rekening mee te houden dat naar feiten die door de ambtenaren aan onderzoeks- en opsporingsmaatregelen onderworpen zijn, mogelijk ook een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek wordt gevoerd, dient het voorontwerp die prioriteit en de daaruit voortvloeiende gerechtelijke prerogatieven te handhaven. Het moet daarom bepalingen bevatten die garanderen dat het openbaar ministerie zich tegen die onderzoeksmaatregelen kan verzetten, hetzij om redenen die verband houden met het geheim van het opsporingsonderzoek of van het gerechtelijk onderzoek, hetzij om de doeltreffendheid van die onderzoeken te waarborgen.

Op een vraag daarover heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Er is geen enkele restrictie van de bevoegdheden van het parket of de onderzoeksrechter. Integendeel, het is de bedoeling

⁸ Zie in die zin advies 72.195/2 van 12 december 2022 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 15 januari 2024 ‘betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen’, *Parl. St. Kamer 2022-23, nr. 55-3152/1, 117-151, algemene opmerking VI*.

au paragraphe 2 que cette désignation est sans préjudice, notamment, des compétences spécifiquement attribuées au ministre de la Justice et aux procureurs généraux en vertu de l'article 151 de la Constitution et des articles 143bis, 143quater et 146bis du Code judiciaire.

S'agissant des poursuites, l'article 15, § 1er, en projet précise en ses alinéas 2 et 3 que les poursuites pénales excluent l'application de l'amende administrative, lorsqu'elles se concluent par un acquittement, une transaction pénale ou une médiation pénale.

Dans le cadre de la procédure de sanction, tous les services de l'État, en ce compris les parquets, les greffes des cours et tribunaux et la police, doivent accéder à la demande des agents compétents de fournir tous renseignements et produire les copies de tous les supports d'information, sauf si ces documents et informations sont relatifs à une information ou une instruction. Dans ce cas, selon l'article 15, § 3, alinéa 2, en projet, l'autorisation expresse du procureur général ou du procureur fédéral est requise. L'alinéa 4 du même paragraphe précise en outre que les renseignements recueillis à l'occasion de l'exécution de devoirs prescrits par le ministère public ou par le juge d'instruction ne peuvent être communiqués qu'avec l'autorisation expresse respectivement du ministère public ou du juge d'instruction.

Lorsqu'une procédure particulière comme celle qui est instituée par l'avant-projet confère des pouvoirs d'investigation, de recherche et de poursuite d'infractions, à des agents de l'administration, il s'impose que les autorités judiciaires, et spécialement le ministère public, conservent la priorité de la maîtrise des poursuites pénales, compte tenu des garanties d'indépendance qui leur sont reconnues par l'article 151, § 1er, de la Constitution.⁸

Pour tenir compte de la possibilité que les faits soumis à des mesures d'investigation et de recherche par les agents puissent également faire l'objet d'une information ou d'une instruction judiciaire, il convient, afin de préserver ce caractère prioritaire et les prérogatives judiciaires qui en découlent, que l'avant-projet contienne des dispositions qui assurent que le ministère public puisse s'opposer à ces mesures d'investigation, que ce soit pour des motifs liés au secret de l'information ou de l'instruction ou pour garantir l'effectivité de celles-ci.

Interrogé à ce sujet, le délégué a précisé ce qui suit:

“Er is geen enkele restrictie van de bevoegdheden van het parket of de onderzoeksrechter. Integendeel, het is de bedoeling

⁸ En ce sens, voir l'avis 72.195/2 donné le 12 décembre 2022 sur un avant-projet devenu la loi du 15 janvier 2024 ‘relative à l'approche administrative communale, à la mise en place d'une enquête d'intégrité communale et portant création d'une Direction chargée de l'Évaluation de l'Intégrité pour les Pouvoirs publics’, *Doc. parl., Chambre, 2022-2023, n° 55-3152/001, pp. 117-151, observation générale VI*.

dat de aangeduide autoriteiten omzeilingen en inbreuken kunnen vaststellen en opsporen binnen hun specifiek domein (bijvoorbeeld: de aangeduide autoriteit voor het opsporen en vaststellen van inbreuken op de verplichting om fondsen te bevriezen). Vervolgens worden deze vaststellingen overgemaakt aan het parket/onderzoeksrechter. Het is niet de bedoeling dat deze autoriteiten een vervolging kunnen uitvoeren. Het opgestelde proces-verbaal zal aan het openbaar ministerie overgemaakt worden, die vervolgens kan beslissen om een verregaander strafonderzoek in te stellen met het oog op de uitoefening van de strafvordering.

De bedoeling is dat er op dezelfde wijze inbreuken kunnen worden vastgesteld als dat nu door de economische inspectie reeds wordt gedaan in andere domeinen. Het parket en de onderzoeksrechter blijven volledig bevoegd om zelfstandig en op eigen initiatief opsporingen en vaststellingen te doen. De bevoegdheid tot vervolging blijft volledig bij het parket en de onderzoeksrechter/procureur.”

Het voorliggende dispositief bevat veel artikelen die ervoor zorgen dat de prerogatieven die in het kader van het voorontwerp aan de ambtenaren worden toegekend goed afgestemd zijn op de prioriteit die aan de gerechtelijke overheden moet worden verleend.

Niettemin verdient het aanbeveling in het dispositief nader te stellen dat, afgezien van de enige taak van de ambtenaren die erin bestaat de procureur des Konings op de hoogte te brengen van inbreuken of omzeilingen die ze zouden hebben vastgesteld, de procureur des Konings of de onderzoeksrechter zich kan verzetten tegen de voortzetting van de door de ambtenaren genomen onderzoeks- of opsporingsmaatregelen, ingeval een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek aan de gang is of binnenkort zal worden ingesteld.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 9

Ontworpen artikel 6 van de wet van 13 mei 2003

7. In het ontworpen artikel 6, eerste lid, 1°, 2° en 4°, dient in de formulering “gedefinieerd in artikel 1/1, 1° en 2°” de verwijzing naar 1° weggelaten te worden, gelet op de definitie van de beperkende maatregelen in het ontworpen artikel 1/1, 2°.

Artikelen 10 en 13

Ontworpen artikelen 7 en 10 van de wet van 13 mei 2003

8.1. Een aantal bepalingen van het voorontwerp legt het beginsel vast van de pseudonimisering of anonimisering van de ambtenaren die ertoe worden gemachtigd op te treden in

dat de aangeduide autoriteiten omzeilingen en inbreuken kunnen vaststellen en opsporen binnen hun specifiek domein (bijvoorbeeld: de aangeduide autoriteit voor het opsporen en vaststellen van inbreuken op de verplichting om fondsen te bevriezen). Vervolgens worden deze vaststellingen overgemaakt aan het parket/onderzoeksrechter. Het is niet de bedoeling dat deze autoriteiten een vervolging kunnen uitvoeren. Het opgestelde proces-verbaal zal aan het openbaar ministerie overgemaakt worden, die vervolgens kan beslissen om een verregaander strafonderzoek in te stellen met het oog op de uitoefening van de strafvordering.

De bedoeling is dat er op dezelfde wijze inbreuken kunnen worden vastgesteld als dat nu door de economische inspectie reeds wordt gedaan in andere domeinen. Het parket en de onderzoeksrechter blijven volledig bevoegd om zelfstandig en op eigen initiatief opsporingen en vaststellingen te doen. De bevoegdheid tot vervolging blijft volledig bij het parket en de onderzoeksrechter/procureur.”

Le dispositif examiné comporte un grand nombre d'articles qui assurent une correcte articulation entre les prérogatives reconnues aux agents dans le cadre de l'avant-projet et la priorité qui doit être reconnue aux autorités judiciaires.

Toutefois, il conviendrait qu'il soit complété par une précision selon laquelle, outre le seul devoir qu'ont les agents d'informer le procureur du Roi des infractions ou contournements qu'ils auraient identifiés, le procureur du Roi ou le juge d'instruction peuvent s'opposer à la poursuite des mesures d'investigation ou de recherches entreprises par les agents, dès lors qu'une information ou une instruction est en cours ou en voie de l'être.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Article 9

Article 6 en projet de la loi du 13 mai 2003

7. À l'article 6, alinéa 1er, 1°, 2°, et 4°, en projet, il y a lieu d'omettre, dans les mots “définies à l'article 1er/1, 1° et 2°”, la référence au 1° compte tenu de la définition des mesures restrictives telle qu'elle figure à l'article 1er/1, 2°, en projet.

Articles 10 et 13

Articles 7 et 10 en projet de la loi du 13 mai 2003

8.1. Plusieurs dispositions de l'avant-projet consacrent le principe de la pseudonymisation ou anonymisation des agents habilités à intervenir dans le cadre de la recherche et du constat

het kader van de opsporing en de vaststelling van inbreuken op of omzeilingen van de beperkende maatregelen.⁹ Er wordt namelijk bepaald dat hun identiteit en andere persoonsgegevens niet worden vermeld in hun aanwijzing, en niet worden gepubliceerd of op andere wijze worden bekendgemaakt. Ook wordt bepaald dat hun verslagen of schriftelijke vaststellingen hun gepseudonimiseerde identiteit bevatten, alsook de hoedanigheid waarin ze optreden en de bevoegde autoriteit waaronder ze ressorteren.¹⁰

De identiteit en de code van de ambtenaren moeten worden opgetekend in een vertrouwelijk register en bewaard binnen de verantwoordelijke autoriteit. Enkel de leidinggevende ambtenaar van de betrokken autoriteit, de procureur des Konings of de onderzoeksrechter, in het kader van een gerechtelijk onderzoek, kan kennismaken van de volledige identiteit van de ambtenaren aan wie een code is toegekend.

Overeenkomstig het ontworpen artikel 10, § 4, eerste lid, mogen de processen-verbaal, opgesteld door de betrokken overheden of krachtens andere wettelijke bepalingen door andere overheden, geen enkel element vermelden dat de veiligheid en de anonimiteit van de onder code handelende ambtenaren in het gedrang kan brengen.

Het ontworpen artikel 10, § 5, voorziet in een strafrechtelijke sanctie ten aanzien van de persoon die de afgeschermd identiteit van de ambtenaren heeft bekendgemaakt of zich onrechtmatig toegang heeft verschafte tot het register.

8.2. In de artikelsgewijze commentaar wordt het beginsel van de anonimiteit van de ambtenaren als volgt verantwoord:

“Gelet op de bijzondere aard en [het] belang van de beperkende maatregelen en de daaraan gekoppelde risico's die de betrokken ambtenaren lopen bij hun onderzoek, mag dit verslag enkel de [gepseudonimiseerde] identiteit bevatten van de betrokken ambtenaren. De ervaring van de voorbije jaren toont reeds aan dat de ambtenaren betrokken bij de toepassing en controle van de naleving van de beperkende maatregelen persoonlijk en direct en zowel fysiek als verbaal worden bedreigd door personen of hun vertegenwoordigers geïndiceerd door deze beperkende maatregelen. Het is daarom noodzakelijk dat de identiteit alsook andere persoonsgegevens van deze ambtenaren niet ter kennis komen van de betrokken personen of entiteiten waarbij het onderzoek is gevoerd. De [pseudonimisering] van deze identiteit en andere persoonsgegevens gebeurt door de bevoegde autoriteit(en) waartoe deze ambtenaren behoren, met toepassing van de gegevensbeschermingsverordening. Het is ook noodzakelijk dat deze identiteit en persoonsgegevens niet kunnen worden ingezien in het kader van het recht op inzage in het [strafdossier] op grond van hoofdstuk IIIbis (artikelen 21bis, 21ter, 21quater, 21quinquies) van het Wetboek van Strafvordering).

(...)

⁹ Zie het ontworpen artikel 7, §§ 1, 2 en 4, van de wet van 13 mei 2003 (artikel 10 van het voorontwerp).

¹⁰ Zie het ontworpen artikel 7, § 6, eerste lid, 2° (artikel 10 van het voorontwerp) en het ontworpen artikel 9, § 4, 3° (artikel 12 van het voorontwerp).

des infractions ou contournements des mesures restrictives⁹. Il est en effet prévu que leur identité et les autres données à caractère personnel ne soient pas mentionnées dans leur désignation ni publiées ou diffusées par tout autre moyen. Il est également prévu que les rapports ou les constats écrits qu'ils établissent mentionnent leur identité pseudonymisée, la qualité en laquelle ils interviennent et l'autorité compétente dont ils relèvent¹⁰.

L'identité et le code des agents doivent être consignés dans un registre confidentiel et conservés au sein de l'autorité responsable. Seul le fonctionnaire dirigeant de l'autorité concernée, le procureur du roi ou le juge d'instruction dans le cadre d'une instruction peuvent prendre connaissance de l'identité complète des agents dotés d'un code.

Conformément à l'article 10, § 4, alinéa 1er, en projet, les procès-verbaux rédigés par les autorités concernées ou par d'autres autorités en vertu d'autres dispositions légales ne peuvent mentionner aucun élément susceptible de compromettre la sécurité et l'anonymat des agents intervenant sous code.

L'article 10, § 5, en projet prévoit une sanction pénale à charge de la personne qui aura divulgué l'identité protégée des agents ou qui aura consulté le registre sans y être autorisée.

8.2. Le principe de l'anonymat des agents est justifié comme suit dans le commentaire des articles:

“Eu égard à la nature particulière et à l'importance des mesures restrictives ainsi qu'aux risques inhérents auxquels lesdits agents sont exposés dans le cadre de leurs investigations, ce rapport ne peut mentionner que l'identité pseudonymisée des agents concernés. L'expérience des dernières années démontre que les agents impliqués dans l'application et le contrôle du respect des mesures restrictives font l'objet de menaces personnelles et directes, tant physiques que verbales, émanant des personnes ou de leurs représentants visés par ces mesures restrictives. Il est dès lors impératif que l'identité et les autres données à caractère personnel de ses agents ne soit en aucun cas portée à la connaissance des personnes ou entités faisant l'objet de l'enquête. La pseudonymisation de ces données est effectuée par l'autorité compétente à laquelle appartiennent lesdits agents, conformément aux dispositions du règlement relatif à la protection des données. Il est également indispensable que ces informations ne puissent être consultées dans le cadre du droit d'accès au dossier pénal prévu au chapitre IIIbis (articles 21bis, 21ter, 21quater et 21quinquies) du Code d'instruction criminelle.

[...]

⁹ Voir l'article 7, §§ 1, 2 et 4, en projet de la loi du 13 mai 2003 (article 10 de l'avant-projet).

¹⁰ Voir l'article 7, § 6, alinéa 1er, 2°, en projet (article 10 de l'avant-projet) et l'article 9, § 4, 3°, en projet (article 12 de l'avant-projet).

[E]r [is] een reëel veiligheidsrisico voor de ambtenaren van deze autoriteiten. Deze anonimiteit houdt in dat de volledige identiteit verborgen wordt gehouden met inbegrip van de visuele en auditieve afscherming.”

In de commentaar op artikel 13 van het voorontwerp wordt voorts nader gesteld dat “[d]e principes van het Wetboek van Strafvordering, zoals de regels inzake de getuige, (...) ook onverminderd van toepassing [blijven]”.

8.3. Over de anonimisering van ambtenaren van de administratie die inbreuken moeten vervolgen en vaststellen, heeft de afdeling Wetgeving onlangs het volgende opgemerkt in advies 79.027/2:

“1. Verenigbaarheid van het voorontwerp met het recht op een eerlijk proces

1. De vraag rijst of het voorontwerp verenigbaar is met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, waarin het recht op een eerlijk proces verankerd is, in zoverre het aan de administrateur van de Administratie opsporing de bevoegdheid verleent ambtenaren van de administratie een code toe te kennen wanneer hij meent dat hun identiteit moet worden afgeschermd in het kader van de uitvoering van de opdrachten en interventies waarmee ze bij wet worden belast, en in zoverre het bepaalt dat de ambtenaren in alle stadia van de procedure anoniem blijven.

2.1. Wat de anonimiteit van de getuigen betreft, heeft de afdeling Wetgeving in advies 30.522/2 van 6 november 2000 het volgende opgemerkt over het voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 8 april 2002 ‘betreffende de anonimiteit van de getuigen’ waarbij onder meer de artikelen 75*bis*, 75*ter* en 86*bis* in het Wetboek van strafvordering zijn ingevoegd:

‘1. De rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens

[I]l existe un risque réel pour la sécurité des agents de ces autorités. Cet anonymat implique que l’identité complète soit dissimulée, y compris la protection visuelle et auditive”.

Il est encore précisé dans le commentaire de l’article 13 de l’avant-projet que “les principes du C. i. cr., tels que les règles relatives au témoin, restent également applicables sans préjudice”.

8.3. À propos de l’anonymisation d’agents de l’administration chargés de poursuivre et constater des infractions, la section de législation a récemment observé ce qui suit dans son avis 79.027/2:

“1. Compatibilité de l’avant-projet avec le droit à un procès équitable

1. En conférant à l’Administrateur de l’Administration Recherche le pouvoir d’attribuer un code aux agents de l’administration lorsque celui-ci estime que leur identité doit être protégée dans le cadre de l’exécution des missions et interventions qui leur sont confiées par la loi, et en prévoyant la conservation de l’anonymat des agents à tous les stades de la procédure, l’avant-projet pose la question de sa compatibilité avec l’article 6 de la Convention européenne des droits de l’homme consacrant le droit à un procès équitable.

2.1. S’agissant de l’anonymat des témoins, la section de législation a observé ce qui suit dans son avis 30.522/2 donné le 6 novembre 2000 à propos de l’avant-projet devenu la loi du 8 avril 2002 ‘relative à l’anonymat des témoins’, laquelle a notamment inséré les articles 75*bis*, 75*ter* et 86*bis* dans le Code d’instruction criminelle:

‘1. La jurisprudence de la Cour européenne des droits de l’homme

1. Heel het ontwerp is afgestemd op de essentiële taak die toebedeeld is aan de onderzoeksrechter, inzonderheid wanneer het gaat om het toekennen van volledige anonimiteit aan een getuige.¹¹

Door aldus aan de onderzoeksrechter de voornaamste taak toe te vertrouwen bij de toepassing van een regeling voor getuigenbescherming, wil het ontwerp tegemoetkomen aan de zeer strikte eisen van de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens.

Hierbij worden de lidstaten van de Raad van Europa immers strenge voorwaarden opgelegd met betrekking tot het gebruik van anonieme getuigenissen in de loop van gerechtelijke procedures, en dit om de rechten van verdediging te vrijwaren.

Zo bijvoorbeeld is het Hof van oordeel dat het werken met anonieme getuigen in het kader van een voorafgaand strafonderzoek niet onverenigbaar is met de bepalingen van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, maar eist het wel dat de verdediging de mogelijkheid heeft de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van die getuigenissen aan te vechten.

Uit de betrokken rechtspraak kunnen een aantal fundamentele waarborgen worden afgeleid.¹² Zo bijvoorbeeld moet een anonieme getuige ondervraagd worden door een onpartijdige en onafhankelijke gerechtelijke instantie.

2. In sommige opzichten wordt in de memorie van toelichting van het wetsontwerp de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens niet voldoende genuanceerd weergegeven, wat aanleiding kan geven tot verkeerde conclusies.

(...)

2.2. In advies 59.226/1/2/3 over het voorontwerp dat geleid heeft tot de vierde potpourriwet heeft de afdeling Wetgeving het

¹¹ Voetnoot 1 van het geciteerde advies: Voetnoot 1 van het geciteerde advies: Wat dat betreft, staat in de memorie van toelichting: "In het wetsontwerp wordt er bewust voor gekozen de beoordeling of de getuige die wenst anoniem te blijven inderdaad recht heeft op dit beschermingsstatuut, uitsluitend aan de onderzoeksrechter toe te vertrouwen en dit in de eerste plaats om organisatorische redenen. (...)" (punt 5.2.1)
"Het is tevens de onderzoeksrechter die de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de getuige dient te onderzoeken en de eigenlijke ondervraging uitvoert. (...)" (punt 5.2.1)
"De onderzoeksrechter kan een anoniem getuigenverhoor afnemen, hetzij in het kader van het vooronderzoek waarmee hij belast is, hetzij gedurende de rechtspleging ten gronde. In dit laatste geval zou een onderzoeksrechter ten bijzondere titel door de rechtbank worden belast met het verhoor van de anonieme getuige betreffende zijn betrouwbaarheid en oprechtheid, teneinde hierover vervolgens verslag uit te brengen aan de rechtbank. (...)" (punt 5.2.1)
"De onderzoeksrechter moet zelf kennis kunnen nemen van de volledige identiteit van de getuige, van zijn relatie met de procespartijen en van zijn motivatie tot het afleggen van getuigenissen." (punt 5.2.2.)

¹² Voetnoot 2 van het geciteerde advies: Voetnoot 1 van het geciteerde advies: Zie onder meer het arrest *Doorson tegen Nederland*, 26 maart 1996, *Rec. C.E.D.H.*, 1996, II, 446.

1. Tout le projet, spécialement lorsqu'il s'agit d'accorder l'anonymat complet à un témoin, s'articule autour du rôle essentiel attribué au juge d'instruction (¹¹).

En confiant ainsi au juge d'instruction le rôle principal dans la mise en œuvre d'un mécanisme de protection des témoins, le projet entend répondre aux exigences très strictes de la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme.

Celle-ci impose, en effet, aux États membres du Conseil de l'Europe, des conditions sévères quant à l'utilisation de témoignages anonymes dans le cours de procédures judiciaires afin de préserver les droits de la défense.

Ainsi, si la Cour estime que le recours aux témoins anonymes dans le cadre d'une enquête pénale préliminaire n'est pas incompatible avec les dispositions de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, elle exige notamment la possibilité pour la défense de contester la crédibilité et la fiabilité de ces témoignages.

Certaines garanties essentielles peuvent être déduites de cette jurisprudence (¹²). Il en va ainsi de celle qui impose l'interrogatoire du témoin anonyme par une instance judiciaire impartiale et indépendante.

2. Sous différents aspects, l'exposé des motifs du projet de loi ne reflète pas de façon suffisamment nuancée la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme et pourrait, dès lors, donner lieu à des conclusions erronées.

[...]

2.2. La section de législation a observé ce qui suit dans son avis 59.226/1/2/3 donné sur l'avant-projet devenu la loi

¹¹ Note de bas de page 1 de l'avis cité: Note de bas de page (1) de l'avis cité: À ce propos, l'exposé des motifs indique: "Dans le projet de loi, le gouvernement décide sciemment de confier uniquement au juge d'instruction le soin d'apprécier si le témoin qui souhaite garder l'anonymat a bien droit à ce statut protégé, et ce, en premier lieu, pour des raisons organisationnelles ..." (point 5.2.1.)
"C'est aussi le juge d'instruction qui doit examiner la fiabilité et la crédibilité du témoin et qui procède à l'audition proprement dite ..." (point 5.2.1.)
"Le juge d'instruction peut recueillir un témoignage anonyme, soit dans le cadre de l'enquête préliminaire dont il est chargé, soit pendant la procédure sur le fond. Dans ce dernier cas, un juge d'instruction serait chargé tout particulièrement par le tribunal d'examiner la fiabilité et la sincérité de l'audition du témoin anonyme, afin de faire rapport à ce sujet au tribunal ..." (point 5.2.1.)

"Le juge d'instruction doit prendre lui-même connaissance de l'identité complète du témoin, de ses rapports avec les protagonistes du procès et des motivations qui le poussent à témoigner" (point 5.2.2.)

¹² Note de bas de page 2 de l'avis cité: Note de bas de page (1) de l'avis cité: Voir notamment l'arrêt *Doorson contre Pays-Bas*, 26 mars 1996, *Rec. C.E.D.H.*, 1996, II, 446.

volgende opgemerkt over het feit dat de processen-verbaal, opgesteld door om het even welke politie- of opsporingsdienst, geen enkel element bevatten dat de veiligheid en de anonimiteit van de onder code handelende leden van de politiediensten in het gedrang kan brengen:

‘Aangezien die processen-verbaal als bewijselement kunnen dienen, rijst de vraag of geen bijzondere waarborgen dienen te worden ingebouwd ter vrijwaring van de rechten van de verdediging.¹³ In dit verband dient te worden gewezen op het bijzondere belang dat het Grondwettelijk Hof heeft gehecht aan een afdoende controle door een onafhankelijke en onpartijdige rechter op onderzoeksmethoden die van het [gemene recht] afwijken of die kunnen raken aan grondrechten.¹⁴

In hetzelfde advies heeft de afdeling Wetgeving het volgende opgemerkt met betrekking tot de maatregel luidens welke, in afwijking van de artikelen 75 en 75ter van het Wetboek van Strafvordering, leden van de politiediensten die als getuigen worden gehoord enkel hun hoedanigheid en de hun toegekende code mogen opgeven:

‘Gevraagd naar de verhouding tussen het ontworpen artikel 112novies van het Wetboek van Strafvordering en de bestaande artikelen 86bis en volgende ervan, en welke garanties bestaan met betrekking tot de rechten van de verdediging, mede gelet op de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ter zake,¹⁵ wanneer toepassing zou worden gemaakt van het eerstgenoemde artikel, antwoordde de gemachtigde wat volgt:

‘Sauf mention contraire, le nouveau chapitre en projet ne déroge pas au Code d’instruction criminelle. Les principes contenus dans l’article 86quinquies s’appliquent donc en l’espèce.

S’agissant de garantir l’anonymat des policiers agissant sous code, il est évident que tout comme dans les témoignages anonymes, les droits de la défense peuvent être mis à mal. Le présent projet ne vise pas à s’éloigner des exigences posées par la jurisprudence européenne réaffirmée dans la problématique relative aux dépositions de témoins absents (arrêt Al-Khawaja et Tahery c. Royaume-Uni). Le principe sous-jacent reste que, dans un procès pénal, la défense doit

pot-pourri IV, à propos du fait que les procès-verbaux rédigés par quelque service de police ou d’enquête que ce soit ne contiennent aucun élément susceptible de compromettre la sécurité et l’anonymat des membres des services de police intervenant sous code:

‘Ces procès-verbaux étant susceptibles de servir d’élément de preuve, la question se pose de savoir s’il ne faut pas prévoir des garanties particulières en vue de garantir les droits de la défense¹³. À cet égard, il convient de relever l’importance particulière que la Cour constitutionnelle a accordée à un contrôle approprié, par un juge indépendant et impartial, des méthodes de recherche exorbitantes du droit commun ou susceptibles de porter atteinte aux droits fondamentaux¹⁴.

Dans le même avis, s’agissant de la mesure visant à ce qu’en dérogation aux articles 75 et 75ter du Code d’instruction criminelle, les membres des services de police qui sont entendus comme témoins puissent indiquer uniquement leur qualité et le code qui leur est attribué, la section de législation a relevé ce qui suit:

‘Interrogé au sujet de la manière dont l’article 112novies en projet du Code d’instruction criminelle et ses articles 86bis et suivants existants s’articulent et sur la question de savoir quelles garanties existent en ce qui concerne les droits de la défense, eu égard notamment à la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l’Homme en la matière¹⁵, s’il était fait application du premier article cité, le délégué a répondu ce qui suit:

‘Sauf mention contraire, le nouveau chapitre en projet ne déroge pas au Code d’instruction criminelle. Les principes contenus dans l’article 86quinquies s’appliquent donc en l’espèce.

S’agissant de garantir l’anonymat des policiers agissant sous code, il est évident que tout comme dans les témoignages anonymes, les droits de la défense peuvent être mis à mal. Le présent projet ne vise pas à s’éloigner des exigences posées par la jurisprudence européenne réaffirmée dans la problématique relative aux dépositions de témoins absents (arrêt Al-Khawaja et Tahery c. Royaume-Uni). Le principe sous-jacent reste que, dans un procès pénal, la défense doit

¹³ Voetnoot 9 van het geciteerde advies: Voetnoot 4 van het geciteerde advies: Zo zou de vraag kunnen rijzen naar de bevoegdheid van de steller van het proces-verbaal of naar de geloofwaardigheid van bepaalde vaststellingen.

¹⁴ Voetnoot 10 van het geciteerde advies: Voetnoot 5 van het geciteerde advies: Zie GwH 21 december 2004, nr. 202/2004, B.5.7.4, B.27.6 en B.27.9 tot B.29; GwH 19 juli 2007, nr. 105/2007, B.11.1 en B.12.1; GwH 26 juli 2007, nr. 107/2007, B.7.1 en B.8.1; GwH 30 september 2009, nr. 150/2009, B.12.

¹⁵ Voetnoot 11 van het geciteerde advies: Voetnoot 6 van het geciteerde advies: Zie o.m. EHRM 20 november 1989, *Kostovski v. Nederland*; EHRM 19 december 1990, *Delta v. Frankrijk*; EHRM 15 juni 1992, *Ludi v. Zwitserland*; EHRM 20 september 1993, *Saïdi v. Frankrijk*; EHRM 26 maart 1996, *Doorson v. Nederland*; EHRM 23 april 1997, *Van Mechelen v. Nederland*; EHRM 27 september 1990, *Windisch v. Oostenrijk*; EHRM 28 februari 2006, *Krasniki v. Tsjechië*; EHRM 15 december 2011, *Al-Khawaja en Tahery v. Verenigd Koninkrijk*.

¹³ Note de bas de page 9 de l’avis cité: Note de bas de page 4 de l’avis cité: Ainsi, la question de la compétence de l’auteur du procès-verbal ou de la crédibilité de certaines constatations pourrait se poser.

¹⁴ Note de bas de page 10 de l’avis cité: Note de bas de page 5 de l’avis cité: Voir C.C., 21 décembre 2004, n° 202/2004, B.5.7.4, B.27.6 et B.27.9 à B.29; C.C., 19 juillet 2007, n° 105/2007, B.11.1 et B.12.1; C.C., 26 juillet 2007, n° 107/2007, B.7.1 et B.8.1; C.C., 30 septembre 2009, n° 150/2009, B.12.

¹⁵ Note de bas de page 11 de l’avis cité: Note de bas de page 6 de l’avis cité: Voir notamment CEDH, 20 novembre 1989, *Kostovski c. Pays-Bas*; CEDH, 19 décembre 1990, *Delta c. France*; CEDH, 15 juin 1992, *Ludi c. Suisse*; CEDH, 20 septembre 1993, *Saïdi c. France*; CEDH, 26 mars 1996, *Doorson c. Pays-Bas*; CEDH, 23 avril 1997, *Van Mechelen c. Pays-Bas*; CEDH, 27 septembre 1990, *Windisch c. Autriche*; CEDH, 28 février 2006, *Krasniki c. Tchéquie*; CEDH, 15 décembre 2011, *Al-Khawaja et Tahery c. Royaume-Uni*.

avoir une possibilité réelle de contester les allégations dont il fait l'objet, ce qui n'est pas exclu dans le présent projet.'

en

'(...) Les principes contenus dans les articles 86*bis* et suivants relatifs aux témoignages anonymes s'appliquent donc en l'espèce. Il convient de remarquer que l'application de l'art. 86*ter*, alinéa 3, n'est pas incompatible avec l'article 112*novies*. L'exposé des motifs précise d'ailleurs que la protection dont bénéficie le policier intervenant sous code est d'une part celle qui est prévue par l'article 86*bis* du CICr, et d'autre part celle qui consiste à lui assurer une protection physique/visuelle notamment lors d'un témoignage'.

Die verduidelijkingen worden het best in de memorie van toelichting opgenomen. In het ontworpen artikel 112*novies* van het Wetboek van Strafvordering zou bovendien tot uiting moeten komen dat dit artikel moet worden gelezen in samenhang met de artikelen 86*bis* tot 86*quinquies* van dat wetboek. Tot slot rijst de vraag of de laatste twee vermelde artikelen niet beter op elkaar dienen te worden afgestemd: zo wordt thans in artikel 86*quinquies* van het Wetboek van Strafvordering enkel gewag gemaakt van 'getuigenverklaringen die ingevolge de toepassing van de artikelen 86*bis* en 86*ter* worden verkregen'.

3. De algemene wet inzake douane en accijnzen kent aan de ambtenaren van de administratie van de douane en accijnzen belangrijke prerogatieven toe op het vlak van onderzoeken (artikel 267 tot 278 van de wet). Dezen beschikken daarvoor over ruime bevoegdheden om misdrijven op te sporen. Daartoe krijgen sommigen van hen, krachtens de wet van 22 april 2003 'houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen', met name de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur. Onder dezelfde voorwaarden als die welke het Wetboek van Strafvordering vermeldt, mogen ze in die hoedanigheid bijzondere opsporingsmethoden toepassen die bestaan uit observatie en informantenwerking, alsook uit uitgestelde tussenkomst behorende tot de andere onderzoeksmethoden (artikel 4 van de wet van 22 april 2003).

Onlangs heeft het Grondwettelijk Hof daar in arrest nr. 39/2021 van 4 maart 2021 nogmaals op gewezen:¹⁶

'[De bepalingen van de algemene wet inzake douane en accijnzen] maken deel uit van het douanestrafrecht, dat behoort tot het bijzonder strafrecht en waarmee de wetgever, via een eigen systeem voor strafrechtelijke opsporing en vervolging, de omvang en de frequentie van de fraude wil bestrijden in een bijzonder technische en vaak grensoverschrijdende materie die mede grotendeels door een uitgebreide Europese regelgeving wordt beheerst.

Een dergelijke legitieme doelstelling ontslaat de wetgever evenwel niet van de verplichting de grondrechten van de betrokken personen te eerbiedigen.'

¹⁶ Voetnoot 12 van het geciteerde advies: Punt B.9.3 van het arrest.

avoir une possibilité réelle de contester les allégations dont il fait l'objet, ce qui n'est pas exclu dans le présent projet'

et

'(...) Les principes contenus dans les articles 86*bis* et suivants relatifs aux témoignages anonymes s'appliquent donc en l'espèce. Il convient de remarquer que l'application de l'art. 86*ter*, alinéa 3, n'est pas incompatible avec l'article 112*novies*. L'exposé des motifs précise d'ailleurs que la protection dont bénéficie le policier intervenant sous code est d'une part celle qui est prévue par l'article 86*bis* du CICr, et d'autre part celle qui consiste à lui assurer une protection physique/visuelle notamment lors d'un témoignage'.

Mieux vaudrait insérer ces précisions dans l'exposé des motifs. En outre, l'article 112*novies* en projet du Code d'instruction criminelle devrait faire apparaître que cet article doit être combiné avec les articles 86*bis* à 86*quinquies* de ce code. Enfin, la question se pose de savoir s'il ne faudrait pas mieux harmoniser les deux derniers articles cités: ainsi, à l'heure actuelle, l'article 86*quinquies* du Code d'instruction criminelle ne fait état que des 'témoignages qui ont été obtenus en application des articles 86*bis* et 86*ter*'.

3. La loi générale sur les douanes et accises reconnaît aux agents de l'administration des douanes et accises d'importantes prérogatives en matière d'enquête (articles 267 à 278 de la loi). Ils disposent à cet effet de pouvoirs étendus pour rechercher les infractions. Pour ce faire, certains d'entre eux se voient notamment reconnaître la qualité d'officiers de police judiciaire auxiliaires du Procureur du Roi et de l'auditeur du travail en vertu de la loi du 22 avril 2003 "octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains agents de l'Administration des douanes et accises". Ils sont à ce titre habilités à utiliser, dans les mêmes conditions que celles portées par le Code d'instruction criminelle, les méthodes particulières de recherche consistant en l'observation et le recours aux indicateurs, de même qu'en l'intervention différée relevant des autres méthodes de recherche (article 4 de la loi du 22 avril 2003).

Comme la Cour constitutionnelle l'a encore récemment rappelé dans son arrêt n° 39/2021 du 4 mars 2021¹⁶:

'[Les dispositions de la loi générale sur les douanes et accises] s'inscrivent dans le cadre du droit pénal douanier, qui relève du droit pénal spécial et par lequel le législateur, sur la base d'un système spécifique de recherche et de poursuite pénales, entend combattre l'ampleur et la fréquence des fraudes dans une matière particulièrement technique relative à des activités souvent transfrontalières et régie en grande partie par une abondante réglementation européenne.

Un tel objectif légitime ne dispense cependant pas le législateur de l'obligation de respecter les droits fondamentaux des personnes concernées'.

¹⁶ Note de bas de page 12 de l'avis cité: B.9.3 de l'arrêt.

4.1. Gelet op de belangrijke opdrachten waarmee de ambtenaren van de Administratie van de douane en accijnzen belast zijn, is het denkbaar dat maatregelen worden genomen om hen te beschermen wanneer ze in de uitoefening van die opdrachten geconfronteerd worden met ernstige bedreigingen.

Maar dan nog moeten die maatregelen redelijkerwijs verantwoord kunnen worden en mogen ze het recht op een eerlijk proces, en in het bijzonder de rechten van de verdediging van personen naar wie die ambtenaren onderzoek doen, niet onevenredig aantasten.¹⁷

4.2. (...) Voorts wordt de beoordelingsbevoegdheid die aan de administrateur wordt verleend voor situaties waarin een ambtenaar dient te worden beschermd door een code die zijn identiteit afschermt, niet voldoende afgebakend, zodat niet valt uit te sluiten dat die maatregel wordt toegepast in een situatie waarin het niet nodig is de rechten van de verdediging van de betrokken personen op die manier te beperken (II).

(...)

6. (...)

(...) het ontworpen artikel 331 [verleent] een ruime beoordelingsbevoegdheid (...) aan de administrateur Opsporing, in het bijzonder de beoordelingsbevoegdheid om te beslissen of het al dan niet opportuun is de identiteit te beschermen van een ambtenaar van de Administratie opsporing van de Algemene administratie van de douane en accijnzen van de federale overheidsdienst Financiën. De aanwijzing van de gemachtigde dat men daar alleen in de ernstigste gevallen een beroep op mag doen, ontbreekt echter in het voorliggende dispositief, dat bijzonder vaag blijft omtrent de omstandigheden waarin de administrateur de identiteit van de betrokken ambtenaar kan verhullen. Het voorontwerp regelt ook de anonimisering van die ambtenaren in alle stadia van de procedure. Zo mag in geen enkel proces-verbaal opgesteld door de politie, de douane of iedere andere onderzoeksdienst enig element vermeld worden dat die anonimiteit in het gedrang kan brengen, en belast het voorontwerp de procureur des Konings of de onderzoeksrechter er bovendien mee de nodige maatregelen te treffen om die anonimiteit te beschermen, zowel in de aldus opgestelde processen-verbaal als in de ingewonnen getuigenissen.

Om te voorkomen dat er een code aan een ambtenaar wordt toegekend in een situatie waarin die maatregel, die de rechten van de verdediging aantast, niet nodig is, moet het dispositief dan ook aanvullend de criteria opsommen aan de hand

¹⁷ Voetnoot 13 van het geciteerde advies: Het Grondwettelijk Hof heeft immers meermaals gewezen op het volgende: "De inmenging in de rechten van de verdediging kan echter enkel worden verantwoord indien zij strikt evenredig is met het belang van de te bereiken doelstellingen en indien zij wordt gecompenseerd door een procedure die een onafhankelijke en onpartijdige rechter in staat stelt de wettigheid van de procedure te onderzoeken (EHRM 22 juli 2003 en 27 oktober 2004, *Edwards en Lewis t. Verenigd Koninkrijk*).” Zie onder meer GwH 3 juli 2008, nr. 98/2008, B.7; 30 september 2009, nr. 150/2009, B.11.1.

4.1. Compte tenu des importantes missions qui sont reconues aux agents de l'administration des douanes et accises, il se conçoit que des mesures de protection soient prises à leur égard, afin de les protéger lorsque de graves menaces existent à leur encontre dans le cadre de l'exercice de ces missions.

Encore faut-il que ces mesures puissent être raisonnablement justifiées et ne portent pas atteinte de manière disproportionnée au droit à un procès équitable et, en particulier, aux droits de la défense des personnes concernées par les enquêtes menées par ces agents¹⁷.

4.2. [...] Par ailleurs, le pouvoir d'appréciation conféré à l'Administrateur quant aux situations dans lesquelles il convient de protéger un agent en occultant son identité à l'aide d'un code, n'est pas suffisamment encadré, de sorte qu'il ne peut être exclu qu'il soit recouru à cette mesure dans une situation où il n'est pas nécessaire de limiter de la sorte les droits de la défense des personnes intéressées (II).

[...]

6. [...]

[...] l'article 331 en projet confère à l'Administrateur Recherche un large pouvoir d'appréciation, en particulier celui de décider s'il est opportun de protéger ou non l'identité d'un agent de l'Administration Recherche de l'Administration générale des douanes et accises du Service public fédéral Finances. L'indication du délégué, selon laquelle il ne peut être recouru à cette démarche que dans les cas les plus graves, ne figure toutefois pas dans le dispositif à l'examen, lequel reste particulièrement flou sur les circonstances qui peuvent amener l'Administrateur à dissimuler l'identité de l'agent concerné. L'avant-projet organise également l'anonymisation de ces agents à tous les stades de la procédure. Ainsi, aucun procès-verbal établi par la police, la douane ou tout autre service d'enquête ne peut mentionner aucun élément susceptible de compromettre cet anonymat, l'avant-projet chargeant en outre le procureur du Roi ou le juge d'instruction de prendre les mesures nécessaires à la préservation de cet anonymat que ce soit dans le cadre des procès-verbaux ainsi dressés ou dans le cadre de témoignages qui seraient recueillis.

Partant, afin d'éviter qu'un code soit attribué à un agent dans une situation où cette mesure attentatoire aux droits de la défense n'est pas nécessaire, le dispositif sera complété par une énumération des critères qui permettront de cibler les

¹⁷ Note de bas de page 13 de l'avis cité: En effet, comme la Cour constitutionnelle l'a maintes fois rappelé, "[l]'ingérence dans les droits de la défense ne peut toutefois être justifiée que si elle est strictement proportionnée à l'importance des objectifs à atteindre et si elle est compensée par une procédure qui permet à un juge indépendant et impartial de vérifier la légalité de la procédure (voir CEDH, 22 juillet 2003 et 27 octobre 2004, *Edwards et Lewis c. Royaume Uni*).” Voir notamment C.C., arrêt n° 98/2008, du 3 juillet 2008, B.7; arrêt n° 150/2009, du 30 septembre 2009, B.11.1.

waarvan men kan bepalen welke ambtenaren in aanmerking komen voor anonimisering,¹⁸ rekening houdend met de ernst van de inbreuken waarnaar ze onderzoek moeten doen of in voorkomend geval met de bijzondere hoedanigheid waarmee ze bekleed zijn op grond van de aard van hun opdrachten, zoals dat het geval is krachtens de wet van 22 april 2003.”

8.4. *In casu* geldt de anonimiteit voor alle ambtenaren die in het kader van het voorontwerp door de Koning worden aangewezen. Gelet op de hierboven in herinnering gebrachte beginselen inzake de rechten van verdediging, moet het dispositief worden herzien zodat het in voorkomend geval een onderscheid maakt tussen enerzijds ambtenaren die achter die anonimiteit moeten kunnen schuilen, en anderzijds ambtenaren voor wie dat niet het geval is omdat ze niet aan dezelfde gevaren worden blootgesteld.

Indien men de anonimiteit echter systematisch voor alle ambtenaren wenst te handhaven, moet men in de commentaar omstandiger aantonen dat die maatregel, die de rechten van verdediging beperkt, nodig is ten aanzien van de ernst van de vervolgte inbreuken.

Artikel 10

Ontworpen artikel 7 van de wet van 13 mei 2003

9. Het ontworpen artikel 7, § 4, eerste lid, bepaalt dat de identiteit en de andere persoonsgegevens van de ambtenaren die de inbreuken moeten opsporen, niet worden gepubliceerd of bekendgemaakt.

Aan de gemachtigde is gevraagd hoe een vervolgte persoon er dan zeker van kan zijn dat de ambtenaar inderdaad een officier van gerechtelijke politie is, en of voor die ambtenaren bijvoorbeeld geen specifieke badge zonder vermelding van de identiteit (maar met in voorkomend geval vermelding van het gepseudonimiseerde stamnummer) moet worden voorzien zodat de rechtzoekende zich ervan kan vergewissen of de ambtenaar de hoedanigheid heeft die deze beweert te hebben. De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

“Een badge/legitimatiekaart is verplicht voor deze ambtenaren alsook de ambtenaren die niet de hoedanigheid hebben van officier van gerechtelijke politie. Op deze badge zullen een aantal minimale gegevens dienen te worden vermeld. Zie als voorbeeld het Koninklijk besluit van 14 februari 2026 betreffende de legitimatiekaart van de ambtenaren van de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen die de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie bezitten.

Op deze legitimatiekaart zal de [gepseudonimiseerde] identiteit worden opgenomen.”

De steller van het voorontwerp moet erop toezien dat die precisering op zijn minst in de artikelsgewijze commentaar wordt opgenomen.

¹⁸ *Voetnoot 15 van het geciteerde advies*: Zie in dat verband de hierboven toegelichte criteria die van toepassing zijn op de ambtenaren van de politiediensten.

agents concernés par la mesure d’anonymisation¹⁸, compte tenu de la gravité des infractions à propos desquelles ils sont appelés à enquêter ou le cas échéant, de la qualité particulière dont ils sont revêtus en raison de la nature de leurs missions, comme c’est le cas en vertu de la loi du 22 avril 2003”.

8.4. En l’espèce, l’anonymat est consacré à l’égard de tous les agents qui sont désignés par le Roi dans le cadre de l’avant-projet. Compte tenu des principes liés au respect des droits de la défense rappelés ci-dessus, il y aura lieu de revoir le dispositif pour, le cas échéant, distinguer les agents qui doivent être couverts par cet anonymat et ceux qui, n’étant pas confrontés aux mêmes dangers, ne doivent pas l’être.

Si l’intention est toutefois de maintenir un anonymat systématique de tous les agents, le commentaire sera complété pour justifier de manière plus circonstanciée la nécessité de cette mesure restrictive des droits de la défense, au regard de la gravité des infractions poursuivies.

Article 10

Article 7 en projet de la loi du 13 mai 2003

9. L’article 7, § 4, alinéa 1er, en projet prévoit que l’identité et les autres données à caractère personnel des agents chargés de la recherche des infractions ne seront pas publiées ni diffusées.

À la question de savoir comment une personne poursuivie pourra dès lors s’assurer que l’agent est bien un officier de police judiciaire et si, par exemple, un badge spécifique ne reprenant pas l’identité (mais le cas échéant, le matricule pseudonymisé) sera prévu pour ces agents afin que le justiciable puisse s’assurer de la qualité alléguée par l’agent, le délégué a répondu:

“Een badge/legitimatiekaart is verplicht voor deze ambtenaren alsook de ambtenaren die niet de hoedanigheid hebben van officier van gerechtelijke politie. Op deze badge zullen een aantal minimale gegevens dienen te worden vermeld. Zie als voorbeeld het Koninklijk besluit van 14 februari 2026 betreffende de legitimatiekaart van de ambtenaren van de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen die de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie bezitten.

Op deze legitimatiekaart zal de gepseudonimiseerde identiteit worden opgenomen”.

L’auteur de l’avant-projet veillera à intégrer cette précision à tout le moins dans le commentaire des articles.

¹⁸ *Note de bas de page 15 de l’avis cité*: Voir à cet égard, les critères applicables aux agents des services de police qui ont été exposés plus haut.

10. Luidens het ontworpen artikel 7, § 5, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bijkomende specifieke bevoegdheden toekennen aan de aangewezen ambtenaren.

Zodoende bouwt de voorliggende bepaling voort op artikel XV.10 van het Wetboek van economisch recht, dat het volgende bepaalt:

“De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, aan de in artikel XV.2 bedoelde ambtenaren bijkomende specifieke bevoegdheden toekennen om inbreuken op te sporen en vast te stellen, naast de bevoegdheden waarover zij op grond van de bepalingen van dit hoofdstuk en van hoofdstuk 2 beschikken. Dit koninklijk besluit moet binnen de 18 maanden na zijn inwerkingtreding worden bekrachtigd bij wet.”

Anders dan artikel XV.10 van het Wetboek van economisch recht vereist het voorliggende artikel 7, § 5, echter geen wettelijke bekrachtiging.

De commentaar op de bepaling bevat de volgende uitleg:

“Gelet op de specifieke aard van de beperkende maatregelen en de snelheid waarmee zij regelmatig worden aangepast of nieuwe maatregelen worden ingevoerd, is het snel kunnen toekennen van nieuwe of aangepaste specifieke bevoegdheden aan deze ambtenaren essentieel om snel en flexibel te kunnen overgaan tot de correcte toepassing van de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen en aldus omzeilingen en inbreuken op te sporen en vast te stellen.”

Aan de gemachtigde is gevraagd wat de draagwijdte van die machtiging is en of die machtiging niet strikter dient te worden afgebakend door in voorkomend geval te voorzien in een wettelijke bekrachtiging in de nabije toekomst, naar het voorbeeld van wat artikel XV.10 bepaalt. De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

“Het toekennen van bijkomende bevoegdheden kan noodzakelijk zijn in de context van de beperkende maatregelen. De situatie evolueert soms zeer snel op het terrein en de geviseerde personen en entiteiten ontwikkelen meer en meer inventieve en gesofisticeerde methodes om de beperkende maatregelen te ontwijken. De gevallen waarin deze bevoegdheden kunnen worden toegekend zijn aldus niet exact af te bakenen of nu reeds gekend.

Deze toelichting kan desgevallend worden opgenomen in de memorie van toelichting. Een bekrachtiging door de wetgever kan desgevallend worden toegevoegd.”

Het dispositief moet worden aangevuld met de criteria waarmee het optreden van de Koning beter kan worden afgebakend in het licht van de toelichtingen die in de commentaar en door de gemachtigde worden verstrekt. Het moet bepalen dat een wettelijke bekrachtiging nodig is, en binnen welke termijn.

10. L'article 7, § 5, en projet prévoit la possibilité pour le Roi d'accorder, moyennant arrêté délibéré en Conseil des ministres, des compétences spécifiques supplémentaires aux agents désignés.

Ce faisant, la disposition à l'examen s'inspire de l'article XV.10 du Code de droit économique, qui dispose:

“Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, attribuer des compétences spécifiques supplémentaires aux agents visés à l'article XV.2 pour rechercher et constater des infractions, en plus des compétences dont ils disposent en vertu des dispositions du présent chapitre et du chapitre 2. Cet arrêté royal doit être confirmé par la loi dans les 18 mois qui suivent son entrée en vigueur”.

Toutefois, à la différence de l'article XV.10 du Code de droit économique, l'article 7, § 5, à l'examen n'exige aucune confirmation législative.

La disposition est expliquée comme suit dans son commentaire:

“Compte tenu de la nature spécifique des mesures restrictives et de la rapidité avec laquelle elles sont régulièrement modifiées ou de nouvelles mesures sont introduites, il est essentiel de pouvoir accorder rapidement et de manière flexible de nouvelles compétences spécifiques ou adaptées à ces agents afin d'assurer l'application correcte des règlements européens en matière de mesures restrictives et ainsi détecter et constater les contournements et infractions”.

Interrogé sur la portée de cette délégation et s'il ne convenait pas d'encadrer celle-ci de manière plus stricte en prévoyant, le cas échéant, une confirmation législative dans un délai rapproché d'une manière similaire à ce que prévoit l'article XV.10, le délégué a répondu:

“Het toekennen van bijkomende bevoegdheden kan noodzakelijk zijn in de context van de beperkende maatregelen. De situatie evolueert soms zeer snel op het terrein en de geviseerde personen en entiteiten ontwikkelen meer en meer inventieve en gesofisticeerde methodes om de beperkende maatregelen te ontwijken. De gevallen waarin deze bevoegdheden kunnen worden toegekend zijn aldus niet exact af te bakenen of nu reeds gekend.

Deze toelichting kan desgevallend worden opgenomen in de memorie van toelichting. Een bekrachtiging door de wetgever kan desgevallend worden toegevoegd”.

Le dispositif sera complété par les critères qui permettent de mieux encadrer l'action du Roi à la lumière des explications fournies dans le commentaire et par le délégué. Il prévoira la nécessité d'une confirmation législative et le délai dans lequel celle-ci doit intervenir.

11. Het ontworpen artikel 7, § 6, bevat geen enkele regel voor de kennisgeving van het proces-verbaal opgesteld door de ambtenaren die door de Koning zijn aangewezen, in tegenstelling tot artikel XV.2, § 2, van het Wetboek van economisch recht, dat als voorbeeld voor de ontworpen bepaling heeft gediend.

Aan de gemachtigde is gevraagd of dat een bewuste weglating is, of de steller van het voorontwerp aan de processen-verbaal bewijskracht wil verlenen voor onbeperkte duur tot het bewijs van het tegendeel, en meer in het algemeen hoe de rechten van verdediging van de vervolgte personen gewaarborgd worden wanneer een dergelijke kennisgeving niet plaatsvindt. De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

“De reden waarom een proces-verbaal niet meteen medegedeeld wordt aan de betrokkene, is omdat een evenwicht dient gezocht te worden tussen enerzijds het geheim van het onderzoek en anderzijds de rechten van verdediging.

Het opgestelde proces-verbaal zal aan het OM overgemaakt worden, die kan beslissen om een verregaander strafonderzoek in te stellen met het oog op de uitoefening van de strafvordering. Op dat ogenblik is het niet opportuun om de reeds gemaakte vaststellingen reeds kenbaar te maken aan de betrokkene. De verdere strafprocedure voorziet voldoende waarborgen inzake de rechten van verdediging zoals de onontvankelijkheid van de strafvordering indien te veel tijd is verlopen waardoor (tegen)bewijzen niet meer kunnen verzameld en voorgelegd worden. Wanneer het openbaar ministerie de strafvordering niet wil uitoefenen, kan de bevoegde autoriteit een administratieve boete opleggen. In het kader van het opleggen van de administratieve boete, kan/zal het opgestelde pv eveneens medegedeeld worden zodat de betrokkene met volledige kennis van zaken zijn verdediging kan organiseren inclusief het eventuele tegenbewijs. Kortom het proces-verbaal zal weldegelijk medegedeeld worden aan de betrokkene zodat hij het eventuele tegenbewijs kan leveren in het kader van zijn rechten van verdediging; dit tijdstip is echter afhankelijk van het feit of de strafvordering al dan niet zal uitgeoefend worden door het OM en of nog verdere strafrechtelijke onderzoeksdaeden noodzakelijk zijn.”

Er kan aanvaard worden dat kort na de vaststelling van een inbreuk op een beperkende maatregel geen kennis wordt gegeven van het proces-verbaal wanneer mogelijk een strafrechtelijke procedure wordt opgestart en wanneer die kennisgeving het geheim van de opsporingen en het onderzoek in het gedrang zou kunnen brengen. Buiten dat geval dient men de procedure tot het opleggen van een administratieve sanctie te voorzien van een regeling voor kennisgeving van de processen-verbaal, zodat de betrokkene de gemaakte vaststellingen tijdig kan betwisten en zodat op die manier de rechten van verdediging gewaarborgd worden.

12. Het ontworpen artikel 7, § 7, bepaalt dat de in artikel 6, eerste lid, 1°, bedoelde bevoegde autoriteiten die inbreuken op de beperkende maatregelen hebben vastgesteld, de procureur des Konings daarvan tijdig in kennis stellen.

11. L'article 7, § 6, en projet ne prévoit aucune modalité de notification du procès-verbal dressé par les agents désignés par le Roi, contrairement à l'article XV.2, § 2, du Code de droit économique dont s'inspire la disposition en projet.

À la question de savoir si cette omission est volontaire, si l'auteur de l'avant-projet entend conférer aux procès-verbaux une force probante faisant foi jusqu'à preuve du contraire pour une durée illimitée et, plus généralement, comment les droits de la défense des personnes poursuivies sont garantis en l'absence d'une telle notification, le délégué a répondu:

“De reden waarom een proces-verbaal niet meteen medegedeeld wordt aan de betrokkene, is omdat een evenwicht dient gezocht te worden tussen enerzijds het geheim van het onderzoek en anderzijds de rechten van verdediging.

Het opgestelde proces-verbaal zal aan het OM overgemaakt worden, die kan beslissen om een verregaander strafonderzoek in te stellen met het oog op de uitoefening van de strafvordering. Op dat ogenblik is het niet opportuun om de reeds gemaakte vaststellingen reeds kenbaar te maken aan de betrokkene. De verdere strafprocedure voorziet voldoende waarborgen inzake de rechten van verdediging zoals de onontvankelijkheid van de strafvordering indien te veel tijd is verlopen waardoor (tegen)bewijzen niet meer kunnen verzameld en voorgelegd worden. Wanneer het openbaar ministerie de strafvordering niet wil uitoefenen, kan de bevoegde autoriteit een administratieve boete opleggen. In het kader van het opleggen van de administratieve boete, kan/zal het opgestelde pv eveneens medegedeeld worden zodat de betrokkene met volledige kennis van zaken zijn verdediging kan organiseren inclusief het eventuele tegenbewijs. Kortom het proces-verbaal zal weldegelijk medegedeeld worden aan de betrokkene zodat hij het eventuele tegenbewijs kan leveren in het kader van zijn rechten van verdediging; dit tijdstip is echter afhankelijk van het feit of de strafvordering al dan niet zal uitgeoefend worden door het OM en of nog verdere strafrechtelijke onderzoeksdaeden noodzakelijk zijn.”

Il peut être admis qu'il ne soit pas procédé à la notification du procès-verbal dans un délai court à dater de la constatation d'une infraction à une mesure restrictive, lorsqu'une procédure pénale peut être engagée et que cette notification aurait pour effet d'entraver le secret des recherches et de l'instruction. En dehors de cette hypothèse, il convient de prévoir un mécanisme de notification des procès-verbaux afin de permettre à la personne intéressée de contester en temps utile les constatations faites et de garantir de la sorte ses droits de la défense, dans le cadre de la procédure d'imposition d'une sanction administrative.

12. L'article 7, § 7, en projet prévoit que les autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, qui ont identifié des infractions aux mesures restrictives en informent en temps utile le procureur du Roi.

Omgekeerd bepaalt het ontworpen artikel 7, § 8, dat andere overheidsdiensten en instellingen die een inbreuk op de beperkende maatregelen vaststellen, de in artikel 6, eerste lid, 1°, bedoelde bevoegde autoriteiten daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte brengen.

Op de vraag of dat klaarblijkelijke verschil tussen die twee termijnen gewoon een kwestie van terminologie is, dan wel of er een feitelijk verschil is tussen de termijnen waarbinnen de verschillende autoriteiten kennis moeten geven van de vastgestelde inbreuken, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Dit is geen materieel verschil. De terminologie kan op elkaar worden afgestemd. Zowel in paragraaf 7 als in paragraaf 8 kan er geschreven worden ‘zo spoedig mogelijk’ ‘dans les plus brefs délais’.”

Het dispositief moet worden herzien zodat die twee termijnen met gelijklopende bewoordingen worden aangeduid.

13. Artikel 29, § 1, eerste lid, Sv. bepaalt het volgende:

“Iedere gestelde overheid, ieder openbaar officier of ambtenaar en, voor de sector van de gezinsbijslag, iedere meewerkende instelling in de zin van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het handvest van de sociaal verzekerde die in de uitoefening van zijn ambt kennis krijgt van een misdaad of van een wanbedrijf, is verplicht daarvan dadelijk bericht te geven aan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen wier rechtsgebied die misdaad of dat wanbedrijf is gepleegd of de verdachte zou kunnen worden gevonden, en aan die magistraat alle desbetreffende inlichtingen, processen-verbaal en akten te doen toekomen.”

Het ontworpen artikel 7, § 8, bepaalt dan weer dat een overheidsdienst die kennis heeft van een inbreuk op de beperkende maatregelen, daarvan niet de procureur des Konings maar wel de bevoegde autoriteit in de zin van artikel 6, eerste lid, 1°, op de hoogte brengt.

In de commentaar op het artikel staat dat “[d]ergelijke vaststellingen (...) aldus ook bijkomend rechtstreeks overgemaakt [kunnen] worden aan deze gerechtelijke overheden”.

In tegenstelling tot wat de commentaar te verstaan geeft, geeft artikel 29, § 1, Sv. de betrokken autoriteiten niet gewoon de mogelijkheid, maar verplicht het hen de procureur des Konings in te lichten.

Op de vraag of het de bedoeling is af te wijken van artikel 29, § 1, Sv., dan wel of die meldingsplicht voor de autoriteit die aangewezen is bij het ontworpen artikel 6, eerste lid, 1°, boven op de verplichting komt die in artikel 29, § 1, Sv. is beschreven, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Dit kan worden gecorrigeerd. Uiteraard is het niet de bedoeling dat artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering niet wordt toegepast. In paragraaf 8 kan worden toegevoegd in het begin van de zin: ‘Onverminderd de toepassing van artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering...’. Bijkomend kan

À l’inverse, l’article 7, § 8, en projet prévoit que les autres services publics et institutions qui constatent une infraction aux mesures restrictives en informent dans les plus brefs délais les autorités compétentes visées à l’article 6, alinéa 1er, 1°.

À la question de savoir si cette différence apparente entre les deux délais était simplement terminologique ou s’il s’agissait d’une différence matérielle quant au délai auquel sont astreintes les différentes autorités pour notifier les infractions constatées, le délégué a répondu:

“Dit is geen materieel verschil. De terminologie kan op elkaar worden afgestemd. Zowel in paragraaf 7 als in paragraaf 8 kan er geschreven worden ‘zo spoedig mogelijk’ ‘dans les plus brefs délais’.”

Le dispositif sera revu afin d’aligner la terminologie utilisée relativement aux deux délais.

13. L’article 29, § 1er, alinéa 1er, du C. i. cr. dispose:

“Toute autorité constituée, tout fonctionnaire ou officier public et, pour le secteur des prestations familiales, toute institution coopérante au sens de la loi du 11 avril 1995 visant à instituer ‘la charte’ de l’assuré social qui, dans l’exercice de ses fonctions acquerra la connaissance d’un crime ou d’un délit, sera tenu de donner avis sur-le-champ au procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel ce crime ou ce délit aura été commis ou dans lequel l’inculpé pourrait être trouvé, et de transmettre à ce magistrat tous les renseignements, procès-verbaux et actes qui y sont relatifs”.

L’article 7, § 8, en projet prévoit quant à lui qu’un service public ayant connaissance d’une infraction aux mesures restrictives en informe, non pas le procureur du Roi, mais l’autorité compétente au sens de l’article 6, alinéa 1er, 1°.

Le commentaire de l’article précise que “[d]e telles constatations peuvent donc également être transmises directement et à titre complémentaire auxdites autorités judiciaires”.

Contrairement à ce que laisse entendre le commentaire, l’article 29, § 1er, du C. i. cr. met en place une obligation de signalement au procureur du Roi, et non une simple faculté dans le chef des autorités concernées.

À la question de savoir si l’intention est de déroger à l’article 29, § 1er, du C. i. cr. ou si cette obligation de signalement à l’autorité désignée par l’article 6, alinéa 1er, 1°, en projet, vient s’ajouter à l’obligation décrite à l’article 29, § 1er, du C. i. cr., le délégué a répondu:

“Dit kan worden gecorrigeerd. Uiteraard is het niet de bedoeling dat artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering niet wordt toegepast. In paragraaf 8 kan worden toegevoegd in het begin van de zin: ‘Onverminderd de toepassing van artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering...’. Bijkomend kan

in de memorie van toelichting worden toegevoegd dat deze verplichting complementair is aan de verplichting in artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering.”

Het dispositief en de commentaar moeten in die zin aangevuld worden.

Artikel 11

Ontworpen artikel 8 van de wet van 13 mei 2003

14. In de Franse tekst van de ontworpen paragraaf 2 dienen de verwijzingen naar “paragraaf 1” van artikel 6 geschrapt te worden aangezien dat artikel niet in paragrafen is onderverdeeld. Men dient de vermelding “§ 1er” te vervangen door de woorden “alinéa 1er”.

Artikel 12

Ontworpen artikel 9 van de wet van 13 mei 2003

A. Bevoegdheid om alle informatie te verkrijgen en er kopieën van te maken (ontworpen artikel 9, § 1, 1° tot 3°)

15.1. De ontworpen paragraaf 1, 1°, verleent de ambtenaren het recht om zich alle informatie en elk document te doen verstrekken in gelijk welke vorm.

De ontworpen paragraaf 1, 2°, bepaalt dat de ambtenaren ook alle nuttige vaststellingen mogen doen, alle onderzoeken, controles en opsporingen mogen uitvoeren en alle informatie mogen verzamelen die zij noodzakelijk achten voor een daadwerkelijke naleving van de beperkende maatregelen.

De ontworpen paragraaf 1, 3°, machtigt de ambtenaren er voorts toe om ter plaatse inspecties te verrichten, ter plaatse kennis te nemen en een kopie te maken van alle informatie, elk document, elk gegevensbestand en elke registratie, alsook om toegang te hebben tot elk informaticasysteem, zodat ze kunnen nagaan of de beperkende maatregelen worden nageleefd.¹⁹

In de commentaar staat dat de bepaling geïnspireerd is op artikel XV.3 van het Wetboek van economisch recht, dat in vergelijkbare machtigingen en voorwaarden voorziet als de voorliggende bepaling.

Meer in het bijzonder over artikel XV.3, 5°, van dat Wetboek heeft de afdeling Wetgeving onder meer het volgende opgemerkt in advies 52.800/1:

“Overeenkomstig het eerste lid van het ontworpen artikel XV.3, 5°, hebben de met de opsporing en vaststelling van inbreuken belaste ambtenaren de bevoegdheid om gratis afschrift te nemen van de in dat lid opgesomde onderscheiden informatiedragers. Naar luid van het tweede lid van dezelfde ontworpen bepaling hebben zij het recht om zich de op de

¹⁹ Zie over de toegang tot informaticasystemen: opmerking 18.

in de memorie van toelichting worden toegevoegd dat deze verplichting complementair is aan de verplichting in artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering”.

Le dispositif et le commentaire seront complétés en ce sens.

Article 11

Article 8 en projet de la loi du 13 mai 2003

14. Au paragraphe 2 en projet, lorsqu’il est renvoyé à l’article 6, il y a lieu de supprimer la référence au “paragraphe 1er” de cet article 6, celui-ci n’étant pas subdivisé en paragraphes, et de la remplacer par une référence à l’“alinéa 1er”.

Article 12

Article 9 en projet de la loi du 13 mai 2003

A. Pouvoir d’obtenir toute information et d’en prendre copie (article 9, § 1er, 1° à 3°, en projet)

15.1. Le paragraphe 1er, 1°, en projet donne aux agents le droit d’obtenir toute information et tout document, sous quelle que forme que ce soit.

Le paragraphe 1er, 2°, en projet prévoit qu’ils peuvent également faire toutes les constatations utiles, procéder à tous examens, contrôles, recherches et recueillir toutes informations qu’ils estiment nécessaires pour s’assurer que les mesures restrictives sont respectées.

Le paragraphe 1er, 3°, en projet habilite encore les agents à effectuer des inspections sur place, à prendre connaissance sur place et à faire une copie de toutes les informations, de tout document, de toute base de données et de tout enregistrement, ainsi qu’avoir accès à tout système informatique afin de vérifier le respect des mesures restrictives¹⁹.

Le commentaire de la disposition précise qu’elle s’inspire de l’article XV.3 du Code de droit économique, lequel prévoit des pouvoirs et des conditions similaires à la disposition à l’examen.

Dans son avis 52.800/1, la section de législation avait notamment observé, s’agissant plus particulièrement de l’article XV.3, 5°, du Code:

“L’alinéa 1er de l’article XV.3, 5°, en projet, confère aux agents chargés de rechercher et de constater des infractions le pouvoir de prendre gratuitement copie des divers supports d’information que cet alinéa énumère. L’alinéa 2 de la même disposition en projet leur ouvre le droit de se faire soumettre les données enregistrées sur les supports informatisés visés

¹⁹ S’agissant de l’accès aux systèmes informatiques, voir l’observation 18.

in dat lid bedoelde geïnformatiseerde dragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm te doen voorleggen, in de door hen gewenste vorm, tegen afgifte van een ontvangstbewijs.

Er moet daarbij evenwel worden gewaarborgd dat de toepassing van die bepalingen geen onevenredige gevolgen heeft voor de bezitters van die informatiedragers. Daartoe zouden in het ontwerp grenzen en beperkingen moeten worden opgenomen met betrekking tot de genoemde bevoegdheden van de ambtenaren.(...)”²⁰

De afdeling Wetgeving heeft bovendien lering getrokken uit arrest nr. 113/2023 van het Grondwettelijk Hof en heeft het volgende opgemerkt over de onderzoeksbevoegdheden verleend aan de inspecteurs bedoeld in artikel 49 van de wet van 22 april 2019 ‘inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg’:

“3.3.2. Het doel van de onderzoeksbevoegdheden die artikel 52, § 1, 3° tot 5°, aan de inspecteurs toekent, bestaat in het toezicht op de wetgeving en de controle die hun bij artikel 45 van de wet van 22 april 2019 worden toevertrouwd. Die onderzoeksbevoegdheden dragen dus bij tot een doelstelling inzake volksgezondheid (met name het behoud van een kwalitatief gezondheidszorgsysteem) en inzake gezondheidsbescherming. Het gaat hier om een legitiem doel dat beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte.

3.3.3. De bevoegdheden die zodoende aan de inspecteurs worden toegekend, zijn nodig opdat dezen een diepgaand en deugdelijk onderzoek kunnen voeren en de feiten die tot dat onderzoek aanleiding hebben gegeven, kunnen nagaan en staven. Zoals reeds is opgemerkt, stelt het ontworpen artikel 52, § 4, voorts het volgende:

‘Bij de uitoefening van de in dit artikel bedoelde bevoegdheden dienen de inspecteurs ervoor te zorgen dat de middelen die zij aanwenden passend en noodzakelijk zijn voor het toezicht op de naleving van de wetten en uitvoeringsbesluiten waarvoor zij belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.’

Bovendien kunnen de inspecteurs, overeenkomstig het ontworpen artikel 51, een dossier enkel op instructie van de bevoegde kamer of op eigen initiatief onderzoeken ‘wanneer ze kennis hebben van aanwijzingen dat er vermoedelijk sprake is van een tekortkoming zoals bedoeld in artikel 45, tweede lid’.

Dat zijn, samen met het kader dat met het oog op de verwerking van persoonsgegevens moet worden gecreëerd (zie algemene opmerking), extra waarborgen voor de evenredigheid van het toegekende huisvisitatierecht. Los daarvan zou die evenredigheid passender worden bewaard als men zou stellen dat die bevoegdheden, en op zijn minst de bevoegdheden bedoeld in het ontworpen artikel 52, § 1, 5°, op instructie van de bevoegde kamer enkel ten uitvoer kunnen worden gelegd indien er aanwijzingen bestaan van een

²⁰ Advies 52.800/1 van 6 maart 2013 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 20 november 2013 ‘houdende invoering van boek XV, “Rechtshandhaving” in het Wetboek van economisch recht’, *Parl.St. Kamer*, 2012-20, nr. 55-2837/1, 75-98.

dans cet alinéa d’une manière lisible et claire, dans la forme désirée par eux, contre remise d’un accusé de réception.

À cet égard, il faut toutefois garantir que l’application de ces dispositions n’ait pas d’effets disproportionnés pour les détenteurs de ces supports d’information. À cette fin, le projet devrait prévoir des limites et des restrictions aux compétences précitées des agents [...]”²⁰.

En outre, tirant les enseignements de l’arrêt n° 113/2023 de la Cour constitutionnelle, la section de législation a observé ce qui suit à propos de pouvoirs d’investigation conférés aux inspecteurs visés par l’article 49 de la loi du 22 avril 2019 ‘relative à la qualité de la pratique des soins de santé’:

“3.3.2. Les pouvoirs d’enquête qui sont octroyés aux inspecteurs par l’article 52, § 1er, 3° à 5°, ont pour finalité la surveillance de la législation et le contrôle qui leur sont confiés par l’article 45 de la loi du 22 avril 2019. Ils participent donc à un objectif de santé publique (notamment la préservation d’un système de soins de santé de qualité) et de protection de la santé. Il s’agit là d’une finalité légitime répondant à un besoin social impérieux.

3.3.3. Les pouvoirs ainsi octroyés aux inspecteurs sont nécessaires pour que ceux-ci puissent mener une enquête approfondie et adéquate, et vérifier et établir les faits qui ont donné lieu à cette enquête. L’article 52, § 4, en projet précise, en outre, comme cela a déjà été relevé, que

‘[d]ans l’exercice des compétences visées au présent article, les inspecteurs doivent veiller à ce que les moyens qu’ils utilisent soient adéquats et indispensables à la surveillance du respect des lois et des arrêtés d’exécution dont ils sont chargés de surveiller le respect’.

En outre, conformément à l’article 51 en projet, les inspecteurs ne peuvent enquêter sur un dossier que sur instruction de la chambre compétente ou de leur propre initiative ‘lorsqu’ils ont connaissance d’éléments montrant qu’il existe probablement un manquement tel que visé à l’article 45, alinéa 2’.

Cela constitue des garanties complémentaires qui, additionnées au cadre qui devra être établi en vue du traitement de données à caractère personnel (voir l’observation générale), permettront d’assurer la proportionnalité du droit de visite accordé. Cela étant, la proportionnalité serait mieux établie s’il était précisé, à tout le moins pour la mise en œuvre des pouvoirs visés à l’article 52, § 1er, 5°, en projet, que ces pouvoirs ne peuvent être mis en œuvre sur instruction de la chambre compétente que s’il existe des indices d’un manquement

²⁰ Avis 52.800/1 donné le 6 mars 2013 sur un avant-projet devenu la loi du 20 novembre 2013 ‘portant insertion du Livre XV, “Application de la loi” dans le Code de droit économique’, *Doc. parl.*, Chambre, 2012-2013, n° 55-2837/001, pp. 75-98.

vermoedelijke schending van de wetten waarop de inspecteurs toezicht moeten uitoefenen.”²¹

Op de vraag hoe de steller van het voorontwerp van wet ervoor zal zorgen dat er geen onevenredige gevolgen verbonden zijn aan de opsporings- en onderzoeksbevoegdheden die *in casu* aan de ambtenaren worden verleend, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Deze bevoegdheid is in de paragraaf reeds afgebakend: ‘om na te gaan of de beperkende maatregelen worden nageleefd’. De doelstelling dient dus steeds te zijn dat deze informatie en documenten pertinente informatie of gegevens moeten bevatten om desgevallend omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen te kunnen vaststellen. Deze pertinentie moet worden kunnen aangetoond door de betrokken ambtenaar of bevoegde autoriteit die deze informatie en documenten opvraagt of toegang hiertoe vraagt. Het finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel moet steeds in acht worden genomen.

Het is bovendien belangrijk te weten dat de beperkende maatregelen opgelegd worden door verordeningen van de Europese Unie. Deze verordeningen bepalen uitdrukkelijk dat alle natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht zijn om aan de bevoegde autoriteiten onmiddellijk alle informatie te verstrekken die de uitvoering van die verordeningen kan vergemakkelijken zoals informatie over tegoeeden en economische middelen, alsook de verplichting om medewerking te verlenen aan de bevoegde autoriteiten bij de verificatie van deze informatie.

Wanneer de bevoegde autoriteit en daaruit volgend de bevoegde ambtenaar in een onderzoek vermoedt of aanwijzingen heeft dat bepaalde informatie niet correct is of dat er mogelijke inbreuken plaatsvinden, dan moet de betrokkene reeds op grond van de Europese verordeningen zijn volle medewerking verlenen en de nodige informatie verstrekken.

Deze afbakening kan desgevallend worden opgenomen in de Memorie van toelichting.”

Zoals de gemachtigde benadrukt heeft, worden de bevoegdheden aan de ambtenaren verleend in het kader van de tenuitvoerlegging van een Europese regelgeving houdende harmonisering van de nationale regels in verband met het opsporen en sanctioneren van omzeilingen van en inbreuken op de beperkende maatregelen van de Europese Unie. Uit zijn antwoord volgt ook dat de verkregen documenten en inlichtingen relevant moeten zijn voor de opsporing en de vaststelling van de inbreuken op de beperkende maatregelen.

Het is immers alleen in dat kader dat de opsporings- en onderzoeksbevoegdheden uitgeoefend mogen worden. In dat verband bepaalt het ontworpen artikel 8, § 1, inderdaad dat ambtenaren de bevoegdheden waarover ze beschikken alleen mogen uitoefenen “ter identificatie, opsporing en vaststelling van omzeiling van en inbreuken op de bepalingen van deze wet, van zijn uitvoeringsbesluiten en van de beperkende

probable aux législations dont la surveillance est confiée aux inspecteurs”²¹.

À la question de savoir comment l’auteur de l’avant-projet de loi s’assurera de l’absence d’effets disproportionnés quant aux pouvoirs d’investigation et de recherche attribués aux agents en l’espèce, le délégué a répondu:

“Deze bevoegdheid is in de paragraaf reeds afgebakend: ‘om na te gaan of de beperkende maatregelen worden nageleefd’. De doelstelling dient dus steeds te zijn dat deze informatie en documenten pertinente informatie of gegevens moeten bevatten om desgevallend omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen te kunnen vaststellen. Deze pertinentie moet worden kunnen aangetoond door de betrokken ambtenaar of bevoegde autoriteit die deze informatie en documenten opvraagt of toegang hiertoe vraagt. Het finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel moet steeds in acht worden genomen.

Het is bovendien belangrijk te weten dat de beperkende maatregelen opgelegd worden door verordeningen van de Europese Unie. Deze verordeningen bepalen uitdrukkelijk dat alle natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht zijn om aan de bevoegde autoriteiten onmiddellijk alle informatie te verstrekken die de uitvoering van die verordeningen kan vergemakkelijken zoals informatie over tegoeeden en economische middelen, alsook de verplichting om medewerking te verlenen aan de bevoegde autoriteiten bij de verificatie van deze informatie.

Wanneer de bevoegde autoriteit en daaruit volgend de bevoegde ambtenaar in een onderzoek vermoedt of aanwijzingen heeft dat bepaalde informatie niet correct is of dat er mogelijke inbreuken plaatsvinden, dan moet de betrokkene reeds op grond van de Europese verordeningen zijn volle medewerking verlenen en de nodige informatie verstrekken.

Deze afbakening kan desgevallend worden opgenomen in de Memorie van toelichting”.

Comme l’a souligné le délégué, les pouvoirs attribués aux agents le sont dans le cadre de la mise en œuvre d’une réglementation européenne qui entend harmoniser les règles nationales relatives à la recherche et la sanction des contournements et infractions aux mesures restrictives adoptées par l’Union européenne. Il ressort également de sa réponse que les documents et informations recueillis doivent être pertinents pour la recherche et la constatation des infractions aux mesures restrictives.

C’est en effet dans ce seul cadre que les pouvoirs d’investigation et de recherche peuvent être exercés. À cet égard, l’article 8, § 1er, en projet précise effectivement que les agents ne peuvent exercer les compétences dont ils disposent “qu’aux fins d’identification, de recherche et de constatation du contournement et des infractions aux dispositions de la loi, de ses arrêtés d’exécution et des mesures restrictives, ou d’autres

²¹ Advies 78.105/2/V.

²¹ Avis 78.105/2/V.

maatregelen, of van andere verplichtingen opgelegd door de Europese verordeningen beperkende maatregelen”.

Opdat de bevoegdheden die aan de ambtenaren verleend worden, niet onevenredig afbreuk zouden doen aan de rechten van de personen jegens wie de onderzoeksmaatregelen worden genomen, kan echter niet worden aanvaard dat, zoals uit het dispositief blijkt, die bevoegdheden uitgeoefend worden wanneer de ambtenaren ze hooguit “noodzakelijk achten voor het verzekeren van een daadwerkelijke naleving van de beperkende maatregelen” (ontworpen artikel 9, § 1, 2°) en “om na te gaan of de beperkende maatregelen worden nageleefd” (ontworpen artikel 9, § 1er, 3°).

Er moeten veeleer precieze en ernstige aanwijzingen bestaan dat omzeilingen of inbreuken plaatsvinden of hebben plaatsgevonden.

Dat vereiste moet blijken uit het dispositief.

15.2. Men dient er zich eveneens van te vergewissen dat de in het voorontwerp bedoelde onderzoeks- en opsporingsmaatregelen niet gelijkstaan aan onderzoeksmethodes in de zin van boek I Sv., die vereisen dat de procureur des Konings of de onderzoeksrechter bijzondere machtigingen verleent. Indien dat toch het geval is, moeten de ontworpen bepalingen afgestemd worden op die van het Wetboek, in het bijzonder wanneer de maatregel een machtiging van de onderzoeksrechter vereist.²²

15.3. Ten slotte spreekt het voor zich dat de bepaling slechts toelaatbaar is wanneer ze het mogelijk maakt dat het beroepsgeheim van de betrokkenen wordt geëerbiedigd. Dat slaat niet alleen op beoefenaars van een vrij beroep, zoals bepaald in het ontworpen artikel 12, maar ook op andere beroepsbeoefenaars.

16. Zoals reeds is uiteengezet in algemene opmerking II, wordt er nogmaals op gewezen dat de procureur-generaal of de federale procureur altijd bij machte moet zijn toezicht te houden op de uitvoering van die maatregelen door de ambtenaren.

Als het beoogde dispositief herzien wordt in de zin van de opmerking, is het onder die voorwaarden toelaatbaar.

Deze opmerking geldt voor alle onderzoeksbevoegdheden bedoeld in het ontworpen artikel 9.

17. In verband met het ontworpen artikel 9, § 1, 2°, is aan de gemachtigde gevraagd of de bevoegdheid om nuttige vaststellingen te doen, betekent dat de ambtenaren het recht hebben om foto's, geluidsopnames of video-opnames te maken. De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

“Dit kunnen ook foto's of video's zijn. De vorm van de informatie dient pertinent te zijn voor de opsporing en de vaststelling van mogelijke inbreuken. Het kan dus nodig zijn dat er foto's of beelden worden genomen van bijvoorbeeld

²² Zie bijvoorbeeld de artikelen 39*bis*, 46*bis*, 46*ter*, 89*ter*, 90*ter* tot 90*decies* Sv.

obligations imposées par les règlements européens en matière de mesures restrictives”.

Toutefois, pour que les pouvoirs conférés aux agents ne portent pas une atteinte disproportionnée aux droits des personnes visées par les mesures d'investigation, il ne peut être admis, comme cela ressort du dispositif, que ces pouvoirs soient exercés lorsque les agents estiment tout au plus qu'ils sont “nécessaires pour s'assurer que les mesures restrictives sont respectées” (article 9, § 1er, 2°, en projet) et “afin de vérifier le respect des mesures restrictives” (article 9, § 1er, 3°, en projet).

Plutôt, il doit exister des indices précis et sérieux que des contournements ou des infractions sont ou ont été commises.

Cette exigence doit ressortir du dispositif.

15.2. Il convient également de s'assurer que les mesures d'investigation et de recherche envisagées par l'avant-projet ne correspondent pas à des méthodes d'enquête au sens du livre Ier du C. i. cr., lesquelles requièrent des autorisations spéciales du procureur du Roi ou du juge d'instruction, auquel cas il faudra articuler les dispositions en projet avec celles du Code, en particulier lorsque la mesure requiert l'autorisation d'un juge d'instruction²².

15.3. Enfin, il va de soi que la disposition n'est admissible que si elle permet de respecter le secret professionnel des personnes qui y sont soumises, ce qui n'inclut pas seulement des titulaires d'une profession libérale, comme le prévoit l'article 12 en projet, mais également d'autres professions.

16. Il convient encore de rappeler que, comme il a été exposé dans l'observation générale II, le procureur général ou le procureur fédéral doit toujours être en mesure d'exercer un contrôle sur l'exécution de ces mesures par les agents.

C'est à ces conditions que le dispositif envisagé et revu dans le sens de l'observation peut être admis.

Cette observation vaut pour l'ensemble des pouvoirs d'investigations visés par l'article 9 en projet.

17. À l'article 9, § 1er, 2°, en projet, à la question de savoir si les pouvoirs de faire les constatations utiles emportent le droit pour les agents de réaliser des images, capter du son ou des vidéos, le délégué a répondu:

“Dit kunnen ook foto's of video's zijn. De vorm van de informatie dient pertinent te zijn voor de opsporing en de vaststelling van mogelijke inbreuken. Het kan dus nodig zijn dat er foto's of beelden worden genomen van bijvoorbeeld de

²² Voir par exemple les articles 39*bis*, 46*bis*, 46*ter*, 89*ter*, 90*ter* à 90*decies* du C. i. cr.

de goederen die een inbreuk vormen op bijvoorbeeld het verbod om goederen van type X in of uit te voeren. De principes van proportionaliteit en finaliteit moeten steeds in acht worden genomen. Het is evenwel niet de bedoeling dat deze bepaling zou kunnen toelaten dat er bijzondere opsporingsmethodes worden gebruikt. Deze kunnen enkel op grond van een wettelijke bepaling en de toepasselijke regelgeving daaromtrent. Het ontwerp voorziet geen enkele toelating om bijzondere opsporingsmethoden aan te wenden. Dergelijke methoden zouden desgevallend ook enkel kunnen worden toegepast door de ambtenaren die de hoedanig van officier van de gerechtelijke politie hebben. In dat geval zal er in hun aanduiding van hoedanigheid van officier van de gerechtelijke politie specifiek aangegeven moeten worden of zij dergelijke methodes zouden kunnen gebruiken.”

Het verdient aanbeveling die uitleg op zijn minst in de commentaar op te nemen, en er te vermelden dat het maken van foto's, geluidsopnames en video-opnames uitgesloten is buiten het gemene recht inzake de strafrechtelijke procedure.

B. Huiszoekingsbevoegdheid – plaatsopnemingen – informaticasystemen (ontworpen artikel 9, § 1, 3° en 4°)

18. Het ontworpen artikel 9, § 1, 3°, bepaalt dat, wanneer de geïnformateerde dragers toegankelijk zijn via een informaticasysteem of via enig ander elektronisch apparaat, de ambtenaren het recht hebben zich de gegevens die op die informatiedragers staan, in een leesbare en verstaanbare vorm te doen voorleggen, in de door hen gevraagde vorm en tegen afgifte van een ontvangstbewijs.

De afdeling Wetgeving heeft in advies 78.105/2/V op het volgende gewezen:

“Uit arrest nr. 174/2018 van 6 december 2018 vloeit het volgende voort:

‘B.14.1. Rekening houdend met de aanzienlijke ontwikkeling van de netwerken die toegankelijk zijn vanaf informaticasystemen en met het intensieve gebruik ervan door de overgrote meerderheid van de burgers, zowel om er documenten en gegevens op te slaan die tot hun privéleven behoren, met inbegrip van heel persoonlijke zaken, als om met elkaar te communiceren, kan thans ervan worden uitgegaan dat een onderzoeksmaatregel die het mogelijk maakt toegang te hebben tot alle gegevens en communicatie die zich op de netwerken bevinden die verbonden zijn met een informaticasysteem dat aan een individu toebehoort, een inmenging vormt in zijn recht op eerbiediging van het privéleven die op zijn minst vergelijkbaar is met de inmengingen die worden veroorzaakt, enerzijds, door een huiszoeking in een woonplaats of een private plaats en, anderzijds, door het onderscheppen van zijn telefoongesprekken of zijn briefwisseling.

B.14.2. Krachtens de artikelen 87 en 88 van het Wetboek van Strafvordering behoren de huiszoekingen tot de bevoegdheid van de onderzoeksrechter. Krachtens artikel 88sexies van hetzelfde Wetboek kan, buiten het geval van ontdekking op heterdaad, alleen de onderzoeksrechter kennisnemen van de inhoud van aan een postoperator toevertrouwde,

goederen die een inbreuk vormen op bijvoorbeeld het verbod om goederen van type X in of uit te voeren. De principes van proportionaliteit en finaliteit moeten steeds in acht worden genomen. Het is evenwel niet de bedoeling dat deze bepaling zou kunnen toelaten dat er bijzondere opsporingsmethodes worden gebruikt. Deze kunnen enkel op grond van een wettelijke bepaling en de toepasselijke regelgeving daaromtrent. Het ontwerp voorziet geen enkele toelating om bijzondere opsporingsmethoden aan te wenden. Dergelijke methoden zouden desgevallend ook enkel kunnen worden toegepast door de ambtenaren die de hoedanig van officier van de gerechtelijke politie hebben. In dat geval zal er in hun aanduiding van hoedanigheid van officier van de gerechtelijke politie specifiek aangegeven moeten worden of zij dergelijke methodes zouden kunnen gebruiken”.

Cette précision sera utilement reproduite à tout le moins dans le commentaire en indiquant que la prise d'image, de son et de vidéos en dehors du droit commun de la procédure pénale est exclue.

B. Pouvoir de perquisition – visites des lieux - systèmes informatiques (article 9, § 1er, 3° et 4°, en projet)

18. L'article 9, § 1er, 3°, en projet prévoit que lorsque les supports informatisés sont accessibles via un système informatique ou tout autre dispositif électronique, les agents ont le droit d'exiger que les données enregistrées sur ces supports leur soient présentées dans une forme lisible et compréhensible, dans la forme qu'ils demandent et contre remise d'un accusé de réception.

La section de législation a rappelé dans son avis 78.105/2/V, ce qui suit:

“Comme cela résulte de l'arrêt n° 174/2018 du 6 décembre 2018:

‘B.14.1. Compte tenu du développement considérable des réseaux accessibles au départ des systèmes informatiques et de leur utilisation intensive par l'immense majorité des citoyens aussi bien pour y stocker des documents et des données relevant de leur vie privée, en ce compris ce qu'elle a de plus intime, que pour communiquer entre eux, il peut être considéré, à l'heure actuelle, qu'une mesure d'investigation permettant d'accéder à l'ensemble des données et communications situées sur les réseaux connectés à un système informatique appartenant à un individu constitue une ingérence dans son droit au respect de la vie privée à tout le moins comparable à celles qui sont causées, d'une part, par une perquisition dans un domicile ou un lieu privé et, d'autre part, par une interception de ses communications téléphoniques ou de son courrier postal.

B.14.2. En vertu des articles 87 et 88 du Code d'instruction criminelle, les perquisitions relèvent de la compétence du juge d'instruction. En vertu de l'article 88sexies du même Code, hors le cas du flagrant délit, seul le juge d'instruction peut prendre connaissance du contenu du courrier confié à un opérateur postal, intercepté et saisi par le procureur du Roi en application

onderschepte en door de procureur des Konings met toepassing van artikel 46ter van hetzelfde Wetboek in beslag genomen post. Krachtens artikel 90ter van hetzelfde Wetboek is de onderzoeksrechter bevoegd om 'niet voor het publiek toegankelijke communicatie of gegevens van een informaticasysteem of een deel ervan met technische hulpmiddelen [te] onderscheppen, er kennis van [te] nemen, [te] doorzoeken en [op te nemen] of de zoeking in een informaticasysteem of een deel ervan [uit te breiden]'.

(...)

B.14.4. Opsporingshandelingen mogen in beginsel geen schending van individuele rechten en vrijheden inhouden, zodat de onderzoeksmaatregelen uitgevoerd tijdens het strafrechtelijk onderzoek die dergelijke aantastingen inhouden, enkel in het kader van een gerechtelijk onderzoek kunnen worden uitgevoerd. Op zijn minst mogen de handelingen beoogd in artikel 28septies van het Wetboek van Strafvordering, waarin het zogeheten 'mini-onderzoek' wordt geregeld, enkel worden uitgevoerd met de toestemming en onder de controle van een onderzoeksrechter, zelfs indien voor de zaak geen gerechtelijk onderzoek wordt ingesteld.'

Een onderzoeksmaatregel die toegang geeft tot alle gegevens en communicatie die zich bevinden op de netwerken die verbonden zijn met een informaticasysteem dat aan een individu toebehoort, of die inzage geeft in zijn e-mails, vormt een bijzonder ernstige inmenging in zijn recht op eerbiediging van het privéleven en kan enkel worden toegestaan door een onderzoeksrechter."

In dit geval dringt dezelfde conclusie zich op. Het dispositief moet worden herzien zodat het voorziet in de voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter.

19. Luidens het ontworpen artikel 9, § 1, 4°, kunnen de ambtenaren die inbreuken op de beperkende maatregelen moeten opsporen en vaststellen, zich op welbepaalde tijdstippen toegang verschaffen of laten verschaffen tot welbepaalde plaatsen, tenzij het bewoonde lokalen betreft.

Ook hier wordt gewezen op wat de afdeling Wetgeving in advies 78.105/2/V heeft opgemerkt over de huiszoekingsbevoegdheid:

"Artikel 15 van de Grondwet luidt:

'De woning is onschendbaar; geen huiszoeking kan plaatshebben dan in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft.'

Artikel 22 van de Grondwet waarborgt het recht op eerbiediging van het privé en gezinsleven.

Artikel 8, lid 1, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden beschermt eveneens het recht op respect voor het privéleven, het familie- en gezinsleven, de woning en de correspondentie.

de l'article 46ter du même Code. En vertu de l'article 90ter du même Code, le juge d'instruction est compétent pour 'intercepter, prendre connaissance, explorer et enregistrer, à l'aide de moyens techniques, des communications non accessibles au public ou des données d'un système informatique ou d'une partie de celui-ci, ou étendre la recherche dans un système informatique ou une partie de celui-ci'.

[...]

B.14.4. Les actes d'information ne peuvent en principe pas porter atteinte aux libertés et droits individuels, de sorte que les mesures d'investigation effectuées au cours de l'enquête pénale comportant de telles atteintes ne peuvent être accomplies que dans le cadre d'une instruction. À tout le moins, les actes visés par l'article 28septies du Code d'instruction criminelle qui organise ce qu'il est convenu d'appeler la 'mini-instruction' ne peuvent être accomplis qu'avec l'autorisation et sous le contrôle d'un juge d'instruction, même si l'affaire n'est pas mise à l'instruction'.

Une mesure d'investigation permettant d'accéder à l'ensemble des données et communications situées sur les réseaux connectés à un système informatique appartenant à un individu ou de prendre connaissance de ses courriers électroniques constitue une ingérence particulièrement grave dans son droit au respect de la vie privée et ne peut être autorisée que moyennant l'intervention d'un juge d'instruction".

La même conclusion s'impose en l'espèce. Le dispositif sera revu afin de prévoir l'autorisation préalable du juge d'instruction.

19. L'article 9, § 1er, 4°, en projet prévoit la faculté, pour les agents chargés de la recherche et de la constatation des infractions aux mesures restrictives, de pénétrer ou d'accéder à des lieux définis et à des horaires définis, pour autant que les locaux ne soient pas occupés.

Ici encore, dans son avis 78.105/2/V, la section de législation a observé ce qui suit, en ce qui concerne le pouvoir de perquisition:

"Selon l'article 15 de la Constitution,

'[I]e domicile est inviolable; aucune visite domiciliaire ne peut avoir lieu que dans les cas prévus par la loi et dans la forme qu'elle prescrit'.

L'article 22 de la Constitution garantit le droit au respect de la vie privée et familiale.

L'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme et des libertés fondamentales protège également, en son paragraphe 1, le droit au respect de la vie privée et familiale, du domicile et de la correspondance.

Die bepalingen (artikelen 15 en 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens) vereisen dat elke overheidsinmenging in het recht op respect van het privéleven en de woning wordt voorgeschreven in een voldoende precieze wettelijke bepaling, beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de daarin nagestreefde wettelijke doelstelling.²³

Bovendien bevatten artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten waarborgen onder meer voor een eerlijk proces bij het vaststellen van burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een ingestelde strafvervolgning.

1.4. De bescherming van het privéleven en van de woning, die gewaarborgd wordt bij die bepalingen, kan inzonderheid betrekking hebben op lokalen waar beroepsactiviteiten en commerciële activiteiten uitgeoefend worden (lokalen die niet 'bewoond' zijn, zoals het geformuleerd wordt in de ontworpen bepaling).²⁴

Het Grondwettelijk Hof herinnert in dat verband aan 'de ruime draagwijdte van het begrip 'woning'²⁵:

'Hoewel de onschendbaarheid van de woning, die eveneens wordt gewaarborgd door artikel 15 van de Grondwet, geïnterpreteerd in het licht van artikel 8, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, de diverse plaatsen beschermt die een persoon bewoont om er zijn verblijf of zijn werkelijke verblijfplaats te vestigen, is die evenwel niet beperkt tot de plaatsen die voor privédoeleinden worden bewoond: het begrip 'woning' moet immers in de ruime zin worden geïnterpreteerd en beoogt eveneens de ruimtes waar beroeps- en handelsactiviteiten worden uitgeoefend (zie arresten van het EHRM, 16 december 1992, *Niemietz t. Duitsland*, ECLI:CE:ECHR:1992:1216JUD001371088; 25 februari 1993, *Funke t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:1993:0225JUD001082884, *Crémieux t. Frankrijk*, ECLI:CE:ECHR:1993:0225JUD001147185, en *Miailhe t. Frankrijk*,

Ces dispositions (articles 15 et 22 de la Constitution et article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme) exigent que toute ingérence des autorités dans le droit au respect de la vie privée et du domicile soit prescrite par une disposition législative, suffisamment précise, corresponde à un besoin social impérieux et soit proportionnée à l'objectif légitime poursuivi par celle-ci²³.

Par ailleurs, l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme et l'article 14 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques contiennent notamment des garanties relatives à un procès équitable lorsque sont en jeu des contestations sur des droits et obligations de caractère civil ou sur le bien-fondé de toute accusation en matière pénale.

1.4. La protection de la vie privée et du domicile, garantie par ces dispositions, peut couvrir notamment des locaux où sont exercées des activités professionnelles et commerciales (les locaux non 'habités' au sens de la disposition en projet)²⁴.

La Cour constitutionnelle rappelle à cet égard 'la portée étendue de la notion de domicile'²⁵:

'Bien que l'inviolabilité du domicile, qui est également garantie par l'article 15 de la Constitution, interprété à la lumière de l'article 8, paragraphe 1, de la Convention européenne des droits de l'homme, protège les divers lieux qu'une personne occupe en vue d'y établir sa demeure ou sa résidence effective, elle n'est cependant pas limitée à des lieux occupés à titre privé: la notion de domicile doit en effet s'interpréter de manière large et vise également les locaux où sont exercées des activités professionnelles et commerciales (voy. les arrêts de la CEDH, 16 décembre 1992, *Niemietz c. Allemagne*, ECLI:CE:ECHR:1992:1216JUD001371088; 25 février 1993, *Funke c. France*, ECLI:CE:ECHR:1993:0225JUD001082884, *Crémieux c. France*, ECLI:CE:ECHR:1993:0225JUD001147185, *Miailhe c. France*, ECLI:CE:ECHR:1993:1129JUD001266187;

²³ Voetnoot 5 van het geciteerde advies: GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.35.6.

²⁴ Voetnoot 6 van het geciteerde advies: In vergelijkbare zin, zie advies 44.947/VR/V-44.948/VR/V-44.949/VR/V van 19 augustus 2008 over voorontwerpen die respectievelijk geleid hebben tot het decreet van het Vlaams Gewest van 19 december 2008 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval', *Parl. St. VI. Parl. 2008-09*, nr. 1944/1, 71-99, de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 19 december 2008 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 tussen het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval', *Parl. St. Br. Parl. 2008-09*, nr. A-526/1, 74-90, en het decreet van het Waals Gewest van 5 december 2008 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval', *Parl. St. W. Parl. 2008-09*, nr. 876/1, 57-58.

²⁵ Voetnoot 7 van het geciteerde advies: GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.36.2.

²³ Note de bas de page 5 de l'avis cité: C.C., 20 juillet 2023, n° 113/2023, B.35.6.

²⁴ Note de bas de page 6 de l'avis cité: En un sens similaire, voir l'avis 44.947/VR/V-44.948/VR/V-44.949/VR/V donné le 19 août 2008 sur des avant-projets devenus respectivement le décret de la Région flamande du 19 décembre 2008 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval', *Doc. parl., Parl. fl., 2008-2009*, n° 1944/1, pp. 71-99, l'ordonnance de la Région de Bruxelles-Capitale du 19 décembre 2008 'portant assentiment à l'accord de coopération du 4 novembre 2008 conclu entre la Région flamande, la Région de Bruxelles-Capitale et la Région wallonne concernant la prévention et la gestion des déchets d'emballages', *Doc. parl., Parl. Rég. Brux.-Cap., 2008-2009*, n° A-526/1, pp. 74-90, et le décret de la Région wallonne du 5 décembre 2008 'portant assentiment à l'accord de coopération entre la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale concernant la prévention et la gestion des déchets d'emballages', *Doc. parl., Parl. w., 2008-2009*, n° 876/1, pp. 57-58.

²⁵ Note de bas de page 7 de l'avis cité: C.C., 20 juillet 2023, n° 113/2023, B.36.2.

ECLI:CE:ECHR:1993:1129JUD001266187; 15 juli 2003, *Ernst e.a. t. België*, ECLI:CE:ECHR:2003:0715JUD003340096).²⁶

Het Grondwettelijk Hof geeft evenwel aan dat de inmen-
ging van de wetgever 'groter [kan] zijn wanneer het gaat om
beroeps- of handelsactiviteiten of om de ruimtes waar die
activiteiten worden uitgeoefend (EHRM, 14 maart 2013, *Bernh
Larsen Holding AS e.a. t. Noorwegen*, (...) § 104; 16 december
1992, *Niemietz t. Duitsland*, (...) § 31).²⁷

Wanneer het derhalve gaat om de toegang tot bedrijfslo-
kalen en niet om de toegang tot een particuliere woning, is
'een voorafgaande rechterlijke machtiging voor een fiscale
visitatie onder deze omstandigheden niet (...) vereist²⁸ (zie in
dezelfde zin: EHRM, 14 maart 2013, *Bernh Larsen Holding AS
e.a. t. Noorwegen*, § 172²⁹).³⁰

De intrusie in de woning dient evenwel te worden afge-
bakend met bepaalde waarborgen en mag geen 'algemeen,
onvoorwaardelijk en onbeperkt recht van vrije toegang tot
de beroepslokalen' inhouden.³¹ Wat een intrusie in de 'wo-
ning' van ondernemingen betreft die *a posteriori* gerechtelijk
gecontroleerd wordt maar waarvoor voorafgaandelijk geen
gerechtelijke toelating gegeven is, heeft het Europees Hof voor
de Rechten van de Mens in arrest *Colas Est e.a. v. Frankrijk*
het volgende geoordeeld:

À l'époque des faits [...], l'administration compétente disposa
de pouvoirs très larges qui, en application de l'ordonnance
de 1945, lui permirent d'apprécier seule l'opportunité, le
nombre, la durée et l'ampleur des opérations litigieuses. De
surcroît, les opérations litigieuses s'effectuèrent sans mandat
préalable du juge judiciaire et hors la présence d'un officier
de police judiciaire (...). Dans ces circonstances, à supposer
que le droit d'ingérence puisse aller plus loin pour les locaux
commerciaux d'une personne morale (voir, *mutatis mutandis*,

15 juillet 2003, *Ernst e.a. c. Belgique*,
ECLI:CE:ECHR:2003:0715JUD003340096)²⁶.

Cependant, la Cour constitutionnelle précise que l'ingérence
du législateur peut 'être plus importante lorsqu'il s'agit de lo-
caux ou d'activités professionnelles ou commerciales (CEDH,
14 mars 2013, *Bernh Larsen Holding AS e.a. c. Norvège*,
§ 104; 16 décembre 1992, *Niemietz c. Allemagne*, § 31)²⁷.

Ainsi, lorsque l'accès concerne des locaux professionnels
et non un domicile privé, 'une autorisation judiciaire préalable
en vue d'une visite fiscale n'est pas requise dans ces condi-
tions²⁸ (voir en ce sens Cour eur. D. H., 14 mars 2013, *Bernh
Larsen Holding AS e.a. c. Norvège*, § 172²⁹).³⁰

L'ingérence dans le domicile doit cependant être encadrée
de certaines garanties, et ne confère pas 'un droit général,
inconditionnel et illimité de libre accès aux locaux profes-
sionnels'³¹. Concernant une intrusion dans le 'domicile' d'entreprises
qui fait l'objet d'un contrôle judiciaire *a posteriori* mais pas
d'une autorisation judiciaire préalable, la Cour européenne
des droits de l'homme a considéré, dans son arrêt *Colas Est
et autres c. France*:

À l'époque des faits [...], l'administration compétente disposa
de pouvoirs très larges qui, en application de l'ordonnance
de 1945, lui permirent d'apprécier seule l'opportunité, le
nombre, la durée et l'ampleur des opérations litigieuses. De
surcroît, les opérations litigieuses s'effectuèrent sans mandat
préalable du juge judiciaire et hors la présence d'un officier
de police judiciaire (...). Dans ces circonstances, à supposer
que le droit d'ingérence puisse aller plus loin pour les locaux
commerciaux d'une personne morale (voir, *mutatis mutandis*,

²⁶ Voetnoot 8 van het geciteerde advies: GwH 20 juli 2023,
nr. 113/2023, B.35.5. Zie ook GwH 19 december 2007, nr. 154/2007,
B.77.2; GwH 12 oktober 2017, nr. 116/2017, B.5.1.

²⁷ Voetnoot 9 van het geciteerde advies: GwH 20 juli 2023,
nr. 113/2023, B.35.5; GwH 12 oktober 2017, nr. 116/2017, B.5.1.

²⁸ Voetnoot 10 van het geciteerde advies: Het Europees Hof voor
de Rechten van de Mens houdt, in zijn analyse, rekening met een
reeks waarborgen die de visitatie van beroepslokalen omkaderen.

²⁹ Voetnoot 11 van het geciteerde advies: Die paragraaf luidt:
"Gelet op wat voorafgaat en hoewel *in casu* geen voorafgaande
verplichte gerechtelijke toelating vereist was (cf. *Funke v. Frankrijk*,
25 februari 1993, § 57, reeks A nr. 256-A; *Crémieux v. Frankrijk*,
25 februari 1993, § 40, reeks A nr. 256-B; en *Mialhe*, voornoemd,
§ 38), is het Hof van mening dat de inmening in het recht van de
verzoekende vennootschappen op respect van hun correspondentie
en van hun woning, vervat in de betwiste paragraaf 4-10 (1),
onderworpen was aan belangrijke beperkingen en vergezeld
ging van doeltreffende en adequate waarborgen tegen misbruik
(zie, *mutatis mutandis*, *Klass e.a. v. Duitsland*, 6 september 1978,
§ 50, reeks A nr. 28; *Leander*, § 60; en *Z*, § 103)." (Vrije vertaling).

³⁰ Voetnoot 12 van het geciteerde advies: GwH 12 oktober 2017,
nr. 116/2017, B.13.3. Zie ook advies 64.000/4 van 24 september
2018 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 6 maart 2019 'betreffende
de Brusselse Codex Fiscale Procedure', *Parl. St. Br.parl.* 2018-19,
nr. A-756/1, 86-94.

³¹ Voetnoot 13 van het geciteerde advies: GwH 12 oktober 2017,
nr. 116/2017, B.12; GwH 27 juni 2019, nr. 104/2019, B.8.

²⁶ Note de bas de page 8 de l'avis cité: C.C., 20 juillet 2023,
n° 113/2023, B.35.5. Voir aussi C.C., 19 décembre 2007,
n° 154/2007, B.77.2; C.C., 12 octobre 2017, n° 116/2017, B.5.1.

²⁷ Note de bas de page 9 de l'avis cité: C.C., 20 juillet 2023,
n° 113/2023, B.35.5; C.C., 12 octobre 2017, n° 116/2017, B.5.1.

²⁸ Note de bas de page 10 de l'avis cité: La Cour européenne des
droits de l'homme tient compte, dans son analyse, d'une série
de garanties qui encadrent la visite de locaux professionnels.

²⁹ Note de bas de page 11 de l'avis cité: Ce paragraphe énonce:
"Compte tenu de ce qui précède, s'il est vrai qu'aucune obligation
d'autorisation judiciaire préalable ne s'appliquait en l'espèce (cf.
Funke c. France, 25 février 1993, § 57, série A n° 256-A; *Crémieux
c. France*, 25 février 1993, § 40, série A n° 256-B; et *Mialhe*,
précité, § 38), la Cour estime que l'ingérence dans les droits des
sociétés requérantes au respect de leur correspondance et de
leur domicile que comportait l'ordonnance contestée du 4-10 (1)
était soumise à des limitations importantes et s'accompagnait de
garanties efficaces et adéquates contre les abus (voir, *mutatis
mutandis*, *Klass et autres c. Allemagne*, 6 septembre 1978, § 50,
série A n° 28; *Leander*, § 60; et *Z*, § 103)" (traduction libre).

³⁰ Note de bas de page 12 de l'avis cité: C.C., 12 octobre 2017,
n° 116/2017, B.13.3. Voir aussi l'avis 64.000/4 donné le 24 septembre
2018 sur un avant-projet devenu l'ordonnance de la Région de
Bruxelles-Capitale du 6 mars 2019 'relative au Code bruxellois de
procédure fiscale', *Doc. parl.*, Parl. Rég. Brux.-Cap., 2018-2019,
n° A-756/1, pp. 86-94.

³¹ Note de bas de page 13 de l'avis cité: C.C., 12 octobre 2017,
n° 116/2017, B.12; C.C., 27 juin 2019, n° 104/2019, B.8.

arrêt *Niemietz* précité, p. 34, § 31), la Cour considère, eu égard aux modalités décrites plus haut, que les opérations litigieuses menées dans le domaine de la concurrence ne sauraient passer comme étroitement proportionnées aux buts légitimes recherchés (*arrêts Funke, Crémieux et Mialhe* (no 1), respectivement p. 25, § 57, p. 63, § 40, et p. 90, § 38).³²

Bij arrest nr. 116/2017 van 12 oktober 2017 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld 'rekening houdend met wat in het bijzonder is vermeld in B.10.2³³ en B.11.3³⁴', dat de fiscale visitatie in kwestie voldeed aan de vereiste van voorzienbaarheid bedoeld in artikel 8, lid 2, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Het Hof hield er rekening mee dat de bepalingen in kwestie de bevoegde personeelsleden er niet toe machtigden inzage te eisen in de boeken en documenten in kwestie als de belastingplichtige zich daartegen verzette, en evenmin zich met dwang toegang te verschaffen tot de gebouwen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, tot de ruimtes en de infrastructuur die het bestuur van de eredienst gebruikt of die de lokale geloofsgemeenschap gebruikt tijdens de wachtperiode, indien de betrokkenen hun medewerking verzetten.

Evenzo heeft het Grondwettelijk Hof, bij arrest nr. 113/2023 van 20 juli 2023, geoordeeld dat de bepaling op grond waarvan gebouwen bestemd voor erediensten, met uitzondering van een privéwoning, 'zonder voorafgaande aankondiging' en zonder voorafgaande gerechtelijke toelating mogen worden betreden, aanvaardbaar was omdat zij 'het bijgevolg en *a fortiori* de bevoegde personeelsleden niet mogelijk [maakt] om zich met geweld of dwang toegang te verschaffen tot de gebouwen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, tot de ruimtes en de infrastructuur die het bestuur van de eredienst gebruikt of die de lokale geloofsgemeenschap gebruikt tijdens de wachtperiode, indien de betrokkenen hun medewerking

arrêt *Niemietz* précité, p. 34, § 31), la Cour considère, eu égard aux modalités décrites plus haut, que les opérations litigieuses menées dans le domaine de la concurrence ne sauraient passer comme étroitement proportionnées aux buts légitimes recherchés (*arrêts Funke, Crémieux et Mialhe* (no 1), respectivement p. 25, § 57, p. 63, § 40, et p. 90, § 38)³².

Par son arrêt n° 116/2017 du 12 octobre 2017, la Cour constitutionnelle a jugé, 'compte tenu de ce qui est dit en particulier en B.10.2³³ et B.11.3³⁴' que la visite fiscale en cause satisfaisait à la condition de prévisibilité visée à l'article 8, paragraphe 2, de la Convention européenne des droits de l'homme. La Cour tenait compte de ce que les dispositions en cause n'autorisaient pas les agents compétents à exiger la consultation des livres et documents en question si le contribuable s'y opposait, pas plus qu'elles ne leur permettaient de se procurer par la contrainte un accès aux locaux professionnels si le contribuable s'y opposait.

De même, la Cour constitutionnelle a, par son arrêt n° 113/2023 du 20 juillet 2023, jugé que la disposition permettant d'entrer 'sans préavis' et sans autorisation judiciaire préalable dans des lieux de cultes à l'exclusion d'un domicile privé était admissible car elle 'ne permet donc et *a fortiori* pas aux agents compétents d'accéder par la force ou par la contrainte aux bâtiments destinés à l'exercice du culte, aux locaux et aux infrastructures que l'administration du culte utilise ou à ceux que la communauté religieuse locale utilise pendant la période d'attente, si les intéressés ne coopèrent pas. Les agents compétents ne peuvent pas davantage sanctionner les personnes qui refuseraient l'accès à ces bâtiments

³² Voetnoot 14 van het geciteerde advies: EHRM 16 april 2002, *Entreprises Colas Est e.a. v. Frankrijk*, § 49.

³³ Voetnoot 15 van het geciteerde advies: B.10.2. De in het geding zijnde bepalingen leggen de belastingplichtige of zijn gemachtigde de verplichting op om vrije toegang te verlenen tot de beroepslokalen en aldus hun medewerking te verlenen aan de fiscale visitatie. Ze staan de bevoegde ambtenaren evenwel niet toe zich met dwang de toegang tot de beroepslokalen te verschaffen wanneer de verplichte medewerking niet wordt verleend. Mocht de wetgever een dergelijke afdwingbaarheid van de toegang tot de beroepslokalen, zonder de instemming van de belastingplichtige hebben beoogd, dan had hij daarin uitdrukkelijk moeten voorzien en de voorwaarden daartoe moeten omschrijven, wat niet het geval is.

³⁴ Voetnoot 16 van het geciteerde advies: B.11.3. De bevoegde ambtenaren beschikken aldus, teneinde de verschuldigde belasting te kunnen bepalen, over ruime onderzoeksbevoegdheden en hebben het recht om tijdens de visitatie na te gaan welke boeken en stukken of bescheiden zich in de lokalen bevinden en ze te onderzoeken, zonder voorafgaandelijk om de voorlegging ervan te moeten verzoeken. Een zinvolle interpretatie van de verplichting tot medewerking vereist dat de belastingadministratie niet afhankelijk is van de keuze van de belastingplichtige om te bepalen in welke documenten hij inzage verleent en dat de belastingplichtige zijn medewerking dient te verlenen om bijvoorbeeld gesloten kasten of kluisen te openen. De in het geding zijnde bepalingen laten de bevoegde ambtenaren evenwel niet toe om de inzage van de bedoelde boeken en stukken of bescheiden eigenmachtig af te dwingen indien de belastingplichtige zich daartegen verzet.

Mocht de wetgever een dergelijke afdwingbaarheid hebben beoogd, dan had hij daarin uitdrukkelijk moeten voorzien en de voorwaarden daartoe nauwkeurig moeten omschrijven, wat niet het geval is.

³² Note de bas de page 14 de l'avis cité: Cour eur. D. H., 16 avril 2002, *Entreprises Colas Est et Autres c. France*, § 49.

³³ Note de bas de page 15 de l'avis cité: B.10.2. Les dispositions en cause imposent au contribuable ou à son mandataire de donner libre accès aux locaux professionnels et de collaborer ainsi à la visite fiscale. Elles n'autorisent cependant pas les agents compétents à se procurer par la contrainte un accès aux locaux professionnels lorsque cette coopération obligatoire est refusée. S'il avait voulu garantir l'accès aux locaux professionnels sans l'accord du contribuable, le législateur aurait dû le prévoir expressément et il aurait dû en préciser les modalités, ce qui n'est pas le cas.

³⁴ Note de bas de page 16 de l'avis cité: B.11.3. Afin de pouvoir déterminer l'impôt dû, les agents compétents disposent ainsi de pouvoirs d'investigation étendus et ils ont le droit d'examiner au cours de la visite quels livres et documents se trouvent dans les locaux et de les contrôler, sans devoir demander au préalable leur remise. Une interprétation raisonnable de l'obligation de coopération commande que l'administration fiscale ne soit pas tributaire du choix du contribuable de déterminer quels documents il permet de consulter et que le contribuable soit également tenu de coopérer afin d'ouvrir par exemple des armoires ou coffres fermés. Les dispositions en cause n'autorisent toutefois pas les agents compétents à exiger la consultation des livres et documents en question si le contribuable s'y oppose.

Si le législateur avait voulu imposer un tel droit d'investigation, il aurait dû le prévoir expressément et il aurait dû en préciser les modalités, ce qui n'est pas le cas.

niet hebben verleend. De bevoegde personeelsleden kunnen evenmin de personen bestraffen die de toegang tot die gebouwen en ruimtes zouden weigeren, maar enkel daarvan melding maken in hun advies omtrent de toekenning van de erkenning'.³⁵ Het Grondwettelijk Hof benadrukt dat het aldus verleende recht de woning te betreden 'geen huiszoeking [vormt] beslist in het kader van een gerechtelijk onderzoek, noch zelfs een huisvisitatie, daar [zij] niet het voorwerp uitmaakt van enige voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter'.³⁶

De afdeling Wetgeving heeft eveneens herhaaldelijk de geldigheid erkend van bepalingen waarbij een recht ingesteld wordt om een niet publiek toegankelijke plaats te betreden in het kader van de uitoefening van bestuurlijke politie, om reden dat zij het gebruik van geweld of dwang niet toestonden en uitgevoerd moesten worden met instemming van de betrokken personen.³⁷

1.5. *In casu* is het ontworpen artikel 52, § 1, 2°, een wetgevende bepaling. Daarbij wordt een noodzakelijke sociale doelstelling nagestreefd, namelijk het toezicht bedoeld in artikel 45 van de wet van 22 april 2019. Het is zaak, daarmee, de volksgezondheid en het recht op gezondheid te garanderen en een kwalitatief systeem van gezondheidszorgen te vrijwaren.

1.6. De toegestane inmenging moet evenwel evenredig zijn met het aldus nagestreefde legitieme doeleinde.

Op een vraag in dat verband heeft de gemachtigde aangegeven dat wat de niet bewoonde plaatsen betreft, het de bedoeling was inspiratie te putten uit de wet van 25 maart

et locaux, mais uniquement en faire mention dans leur avis sur l'octroi de la reconnaissance'³⁵. La Cour constitutionnelle précise que le droit d'entrer ainsi octroyé 'ne constitue pas une perquisition domiciliaire décidée dans le cadre d'une instruction judiciaire. Ni même une visite domiciliaire, dès lors qu'elle ne fait pas l'objet de la moindre autorisation de la part d'un juge d'instruction'³⁶.

La section de législation a également régulièrement admis la validité de dispositions qui instaurent un droit de pénétrer dans un lieu non accessible au public dans le cadre de l'exercice de la police administrative, au motif qu'elles n'autoriseraient pas le recours à la force ou la contrainte et devaient s'exercer avec le consentement des personnes concernées³⁷.

1.5. En l'espèce, l'article 52, § 1er, 2°, en projet est une disposition législative. Il poursuit un objectif social impérieux qui est le contrôle visé par l'article 45 de la loi du 22 avril 2019. Il s'agit, ce faisant, de garantir la santé publique, le droit à la santé et de préserver un système de soins de santé de qualité.

1.6. L'ingérence autorisée doit cependant être proportionnée au but légitime ainsi poursuivi.

Interrogé à ce sujet, le délégué a précisé qu'en ce qui concerne les locaux non habités, l'intention était de s'inspirer de la loi du 25 mars 1964 'sur les médicaments à usage

³⁵ Voetnoot 17 van het geciteerde advies: GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.36.3.

³⁶ Voetnoot 18 van het geciteerde advies: GwH 20 juli 2023, nr. 113/2023, B.36.3.

³⁷ Voetnoot 19 van het geciteerde advies: Zie bijvoorbeeld advies 70.306/2 van 23 november 2021 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 23 februari 2022 'tot tenuitvoerlegging van Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad van 7 oktober 2020 betreffende Europese crowdfundingdienstverleners voor bedrijven en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1129 en Richtlijn (EU) 2019/1937, en tot omzetting van Richtlijn (EU) 2021/338 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2021 tot wijziging van Richtlijn 2014/65/EU wat betreft informatievereisten, productgovernance en positielimiten, en Richtlijnen 2013/36/EU en (EU) 2019/878 wat betreft de toepassing daarvan op beleggingsondernemingen, om bij te dragen aan het herstel van de COVID-19-19-crisis', *Parl. St. Kamer* 2021-22, nr. 55-2400/1, 84-98, en advies 76.272/2 van 24 juni 2024 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 25 maart 2025 'betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en houdende diverse bepalingen', *Parl. St. Kamer* 2024-25, nr. 56-569/1, 87-95.

³⁵ Note de bas de page 17 de l'avis cité: C.C., 20 juillet 2023, n° 113/2023, B.36.3.

³⁶ Note de bas de page 18 de l'avis cité: C.C., 20 juillet 2023, n° 113/2023, B.36.3.

³⁷ Note de bas de page 19 de l'avis cité: Voir par exemple l'avis 70.306/2 donné le 23 novembre 2021 sur un avant-projet devenu la loi du 23 février 2022 'visant à mettre en œuvre le règlement (UE) 2020/1503 du parlement européen et du conseil du 7 octobre 2020 relatif aux prestataires européens de services de financement participatif pour les entrepreneurs, et modifiant le règlement (UE) 2017/1129 et la directive (UE) 2019/1937 et à transposer la directive (UE) 2021/338 du parlement européen et du conseil du 16 février 2021 modifiant la directive 2014/65/UE en ce qui concerne les obligations d'information, la gouvernance des produits et les limites de position, et les directives 2013/36/UE et (UE) 2019/878 en ce qui concerne leur application aux entreprises d'investissement, afin de soutenir la reprise à la suite de la crise liée à la COVID-19-19', *Doc. parl.*, Chambre, 2021-2022, n° 55-2400/001, pp. 84-98 et l'avis 76.272/2 donné le 24 juin 2024 sur un avant-projet devenu la loi du 25 mars 2025 'relatif à la résilience opérationnelle numérique du secteur financier et portant dispositions diverses', *Doc. parl.*, Chambre, 2024-2025, n° 56-569/001, pp. 87-95.

1964 'op de geneesmiddelen voor menselijk gebruik'³⁸ en aan de inspecteurs de bevoegdheid te verlenen 'de pénétrer et de procéder à des fouilles entre 5h du matin et 9h du soir sans avertissement préalable, en tous lieux où des soins de santé sont dispensés, ou autres lieux soumis à leur contrôle, même si ceux-ci ne sont pas accessibles au public et, de manière plus générale, en tous lieux où ils peuvent avoir un motif raisonnable de supposer que des infractions sont commises aux dispositions des législations dont ils exercent la surveillance'.

Op een vraag in verband met het mogelijke gebruik van dwang heeft de gemachtigde uitgelegd dat 'en cas d'opposition, les inspecteurs peuvent requérir l'aide de la force publique, tel que prévu au 6°'.

Bij de ontworpen bepaling wordt dus niet alleen voorzien in een eenvoudig recht om de beoogde beroepslokalen te betreden maar eveneens in een recht op 'huiszoeking'.

Een huiszoeking vormt een bijzonder ernstige inmenging in het recht op eerbiediging van de woning (in ruime zin) van de betrokken personen aangezien zij het mogelijk maakt om met geweld of dwang lokalen te betreden als de betrokkenen niet meewerken en de lokalen in kwestie te doorzoeken. Een dergelijke maatregel maakt, in Belgisch recht, deel uit van de opdrachten van de officieren van gerechtelijke politie, met machtiging van een onderzoeksrechter (artikel 89 en 89*bis* van het Wetboek van Strafvordering), of van de opdrachten van de procureur des Konings (artikel 36 van het Wetboek van Strafvordering – heterdaad), waardoor een hele reeks waarborgen geboden kunnen worden ten behoeve van de betrokken personen.³⁹

Het Grondwettelijk Hof merkt in arrest nr. 148/2017 op:

'B.22.4. Vanwege de ernst van de erdoor teweegebrachte inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en de onschendbaarheid van de woning, kan de huiszoeking, in de huidige stand van de regelgeving inzake de strafrechtspleging, enkel worden toegelaten in het kader van een gerechtelijk onderzoek, waarbij de belanghebbenden beschikken over een georganiseerd recht om toegang tot het dossier en bijkomende onderzoekshandelingen te vragen en waarbij is voorzien in

³⁸ *Voetnoot 20 van het geciteerde advies*: In advies 36.080/1/2/3/4 van 12 november 2003 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programmawet van 22 december 2003 en de wet van 22 december 2003 'houdende diverse bepalingen', heeft de afdeling Wetgeving de aandacht van de steller van het voorontwerp gevestigd op het belang om te voorzien in bijzondere waarborgen met betrekking tot het betreden van plaatsen die, hoewel ze niet overeenstemmen met het begrip "woning" in strikte zin, waarborgen genieten krachtens artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, *Parl. St. Kamer*, 2003-04, nr. 51-473/1, 444-492. Zie eveneens advies 52.711/3 van 8 februari 2013 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 19 maart 2014 'met betrekking tot de aanwijzing en de bevoegdheden van de personeelsleden van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle belast met de nucleaire inspecties', *Parl. St. Kamer* 2012-13, nr. 53-2941/1, 27-36.

³⁹ *Voetnoot 21 van het geciteerde advies*: GwH 8 juni 2023, nr. 91/2023, inzonderheid B.13.4.

humain'³⁸ et d'octroyer aux inspecteurs le pouvoir 'de pénétrer et de procéder à des fouilles entre 5h du matin et 9h du soir sans avertissement préalable, en tous lieux où des soins de santé sont dispensés, ou autres lieux soumis à leur contrôle, même si ceux-ci ne sont pas accessibles au public et, de manière plus générale, en tous lieux où ils peuvent avoir un motif raisonnable de supposer que des infractions sont commises aux dispositions des législations dont ils exercent la surveillance'.

Interrogé sur la possibilité de recourir à la contrainte, le délégué a expliqué 'qu'en cas d'opposition, les inspecteurs peuvent requérir l'aide de la force publique, tel que prévu au 6°'.

La disposition en projet ne prévoit donc pas uniquement un simple droit d'entrer dans les locaux professionnels visés mais bien un droit de "perquisition".

Une perquisition constitue une ingérence particulièrement grave dans le droit au respect du domicile (entendu en son sens large) des personnes concernées puisqu'elle permet d'accéder par la force ou la contrainte à des locaux si les intéressés ne coopèrent pas et de procéder à la fouille desdits locaux. Une telle mesure relève, en droit belge, des missions des officiers de police judiciaire sur autorisation d'un juge d'instruction (article 89 et 89*bis* du Code d'instruction criminelle) ou des missions du Procureur du Roi (article 36 du Code d'instruction criminelle – flagrant délit), ce qui permet d'offrir toute une série de garanties aux personnes concernées³⁹.

Comme le relève la Cour constitutionnelle dans son arrêt n° 148/2017:

'B.22.4. En raison de la gravité de l'ingérence dans le droit au respect de la vie privée et de l'inviolabilité du domicile qu'elle implique, la perquisition ne peut, en l'état actuel de la réglementation en matière de procédure pénale, être autorisée que dans le cadre d'une instruction, au cours de laquelle les personnes intéressées disposent d'un droit organisé de demander un accès au dossier et des actes d'instruction supplémentaires et au cours de laquelle la chambre des mises

³⁸ *Note de bas de page 20 de l'avis cité*: Dans son avis 36.080/1/2/3/4 donné le 12 novembre 2003 sur un avant-projet devenu la loi-programme du 22 décembre 2003 et la loi du 22 décembre 2003 'portant des dispositions diverses', la section de législation a attiré l'attention de l'auteur de l'avant-projet sur l'importance de prévoir des garanties particulières pour la visite de lieux qui, bien que ne correspondant pas à la notion de "domicile" au sens strict, bénéficient de garanties en vertu de l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme, *Doc. parl., Chambre*, 2003-2004, n° 51-473/001, pp. 444-492. Voir également l'avis 52.711/3 donné le 8 février 2013 sur un avant-projet devenu la loi du 19 mars 2014 'relative à la désignation et aux attributions des membres du personnel de l'Agence fédérale de Contrôle nucléaire chargés des inspections nucléaires', *Doc. parl., Chambre*, 2012-2013, n° 53-2941/001, pp. 27-36.

³⁹ *Note de bas de page 21 de l'avis cité*: C.C., 8 juin 2023, n° 91/2023, notamment B.13.4.

een toezicht door de kamer van inbeschuldigingstelling op de regelmatigheid van de procedure.

Door de huiszoeking, in de huidige stand van de regelgeving inzake de strafrechtspleging, onder het toepassingsgebied van het mini-onderzoek te brengen, zonder te voorzien in bijkomende waarborgen ter bescherming van de rechten van verdediging, doet de bestreden bepaling op discriminerende wijze afbreuk aan het recht op eerbiediging van het privéleven en aan het recht op de onschendbaarheid van de woning.⁴⁰

Door het feit dat een onderzoeksrechter voorafgaandelijk toelating moet geven voor de huiszoeking kan bovendien het toezicht op de inmenging *a priori* en *a posteriori* versterkt worden aangezien de onderzoeksrechter het verleende huiszoekingsbevel moet motiveren, wat garandeert dat de persoon van wie de woning doorzocht wordt, een effectief toezicht kan houden.⁴¹ Het Grondwettelijk Hof heeft in de arresten nrs. 90/2023 en 91/2023 van 8 juni 2023 met betrekking tot het verschil in behandeling dat bestaat tussen, enerzijds, de personen die ervan verdacht worden een inbreuk gepleegd te hebben en bij wie een huiszoeking uitgevoerd wordt bevolen door een onderzoeksrechter en, anderzijds, de personen bij wie een huisvisiteatie gehouden wordt door een vaststellende ambtenaar in het kader van het toezicht en de controle op en de opsporing en de vaststelling van inbreuken, het volgende in herinnering gebracht:

'[B.13.1.] Uit het voorgaande vloeit voort dat het Hof de grondwettigheid van de regeling van het vroegere artikel D.145 van het Milieuwetboek slechts had aanvaard op voorwaarde

en accusation peut exercer un contrôle quant à la régularité de la procédure.

En incluant la perquisition, en l'état actuel de la réglementation en matière de procédure pénale, dans le champ d'application de la mini-instruction, sans prévoir des garanties supplémentaires pour protéger les droits de la défense, la disposition attaquée porte une atteinte discriminatoire au droit au respect de la vie privée et au droit à l'inviolabilité du domicile⁴⁰.

Le fait que la perquisition doit faire l'objet de l'autorisation préalable du juge d'instruction permet en outre de renforcer le contrôle *a priori* et *a posteriori* sur l'ingérence dès lors que le juge d'instruction doit motiver le mandat de perquisition octroyé, ce qui garantit la possibilité d'un contrôle effectif par la personne dont le domicile est perquisitionné⁴¹. Comme la Cour constitutionnelle l'a rappelé dans ses arrêts n° 90/2023 et n° 91/2023 du 8 juin 2023 concernant la différence de traitement existant entre, d'une part, les personnes suspectées d'avoir commis une infraction qui font l'objet d'une perquisition ordonnée par un juge d'instruction et, d'autre part, les personnes faisant l'objet d'une visite domiciliaire effectuée par un agent constatateur dans le cadre de la surveillance, du contrôle, de la recherche et de la constatation des infractions:

'[B.13.1.] Il résulte de ce qui précède que la Cour n'avait admis la constitutionnalité du régime de l'ancien article D.145 du Code de l'environnement qu'à la condition que les garanties

⁴⁰ Voetnoot 22 van het geciteerde advies: GwH, 21 december 2017, nr. 148/2017, B.22.4.

⁴¹ Voetnoot 23 van het geciteerde advies: Cass. 11 januari 2006, JLMB, 2006, 590 en nota van JACOBS A. "Les mentions du mandat de perquisition comme protection des droits de la défense". EHRM 9 december 2004, *Van Rossem v. België*, RDPC, 2005, 898 en nota van JACOBS A. "Perquisitions et droits de la défense: une remise en question des pratiques par la Cour européenne des droits de l'Homme?"

⁴⁰ Note de bas de page 22 de l'avis cité: C.C., 21 décembre 2017, n° 148/2017, B.22.4.

⁴¹ Note de bas de page 23 de l'avis cité: Cass., 11 janvier 2006, JLMB, 2006, 590 et note d'A. JACOBS, "Les mentions du mandat de perquisition comme protection des droits de la défense". Cour eur. D. H., 9 décembre 2004, *Van Rossem c. Belgique*, RDPC, 2005, 898 et note de A. JACOBS, "Perquisitions et droits de la défense: une remise en question des pratiques par la Cour européenne des droits de l'Homme?"

dat de in B.12.4^[42] en B.12.5^[43] van het arrest nr. 60/2021 vermelde waarborgen in acht worden genomen, waaronder de waarborg dat de bepalingen van het Milieuwetboek niet toelaten dat de bevoegde personeelsleden zich met geweld of dwang toegang tot een woning verschaffen wanneer de verplichte medewerking niet wordt verleend, noch dat zij de inzage van documenten of het openen van gesloten kasten of kluizen afdwingen indien de eigenaar of bewoner zich daartegen verzet, en dat, indien de omstandigheden zulks vereisen, het de bevoegde personeelsleden toekomt de feiten

⁴² *Voetnoot 24 van het geciteerde advies:* Die overweging luidt: “B.12.4. Bij artikel D.140 van het Milieuwetboek wordt vastgesteld dat enkel de personeelsleden van het DNB die de eed hebben afgelegd voor de rechtbank van eerste aanleg de bevoegdheden van gerechtelijke politie mogen uitoefenen. Bijgevolg mogen enkel die beëdigde personeelsleden krachtens het in het geding zijnde artikel D.145, tweede lid, van het Milieuwetboek een woonplaats binnentreden met de voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter. Uit de in B.3 aangehaalde parlementaire voorbereiding blijkt dat de personeelsleden van het DNB, bij het binnentreden van een woonplaats, rekening moeten houden met het evenredigheidsbeginsel en binnen de strikte uitoefening van hun opdracht moeten handelen. Voorts zijn de onderzoeksmiddelen die zij bij het uitoefenen van die bevoegdheid kunnen aanwenden, limitatief vastgesteld en afgebakend bij artikel D.146 van het Milieuwetboek.

Weliswaar kunnen de personeelsleden krachtens artikel D.140 van het Milieuwetboek het optreden van de openbare macht vorderen in de uitoefening van hun opdracht en leggen de in het geding zijnde bepalingen de eigenaar of bewoner de verplichting op om aan de gemachtigde personeelsleden vrije toegang tot zijn woning te verlenen en gesloten kasten of kluizen te openen, en aldus zijn medewerking te verlenen. Artikel D.154, 2°, van het Milieuwetboek voorziet immers in strafbepalingen voor ‘degene die zich verzet of de opdrachten van de personeelsleden belemmert’, wat ‘een inbreuk van de tweede categorie’ vormt. Een dergelijke inbreuk wordt krachtens artikel D.151, § 1, derde lid, gestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 jaar en een geldboete van minstens 100 euro en maximum 1000.000 euro, of met één van beide sancties alleen. Zoals de Waalse regering opmerkt, laten de in het geding zijnde bepalingen evenwel niet toe dat de bevoegde personeelsleden zich met geweld of dwang toegang tot een woning verschaffen wanneer de verplichte medewerking niet wordt verleend, noch dat zij de inzage van documenten of het openen van gesloten kasten of kluizen afdwingen indien de eigenaar of bewoner zich daartegen verzet. Indien de omstandigheden zulks vereisen, komt het de bevoegde personeelsleden toe de feiten aan te geven bij de procureur des Konings die de maatregelen zal nemen die noodzakelijk zijn om de strafvordering in werking te stellen en die, indien daar reden toe is, de zaak bij de onderzoeksrechter aanhangig zal maken teneinde een gerechtelijke huiszoeking te laten uitvoeren.”

⁴³ *Voetnoot 25 van het geciteerde advies:* Die overweging luidt: “B.12.5. Behoudens uitzondering mag een opsporing ten huize of een huiszoeking niet plaatsvinden tussen 21 uur en 5 uur ‘s morgens (artikel 1 van de wet van 7 juni 1969 ‘tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of vrijheidsbeneming mag worden verricht’). Artikel D.145, tweede lid, van het Milieuwetboek vormt geen uitzondering op dat beginsel. In tegenstelling tot hetgeen is bepaald in het eerste lid van het voormelde artikel D.145, dat de personeelsleden van het DNB ertoe machtigt plaatsen die geen woning uitmaken, op ‘elk ogenblik’ binnen te treden, preciseerd het tweede lid van artikel D.145 van het Milieuwetboek niet op welk ogenblik het is toegestaan de woning binnen te treden, maar onderwerpt het dat onderzoeksmiddel aan de toestemming van een onderzoeksrechter, zodat het binnentreden niet kan plaatsvinden tussen 21 uur en 5 uur ‘s morgens.”

mentionnées aux B.12.4^[42] et B.12.5^[43] de l’arrêt n° 60/2021 soient respectées, notamment celle que les dispositions du Code de l’environnement ne permettent pas aux agents compétents d’accéder par la force ou par la contrainte à une habitation si la coopération obligatoire n’est pas accordée, ni d’exiger la consultation des documents ou d’ouvrir des armoires ou des coffres fermés, si le propriétaire ou l’occupant s’y oppose et que, si les circonstances l’exigent, il revienne aux agents compétents de dénoncer les faits au procureur du Roi, qui prendra les mesures nécessaires à la mise en

⁴² *Note de bas de page 24 de l’avis cité:* Ce considérant énonce: “B.12.4. L’article D.140 du Code de l’environnement établit que seuls les agents du DNF qui ont prêté serment devant le tribunal de première instance peuvent exercer les compétences de police judiciaire. Par conséquent, seuls ces agents ayant prêté serment peuvent pénétrer dans un domicile moyennant l’autorisation préalable du juge d’instruction, en vertu de l’article D.145, alinéa 2, en cause, du Code de l’environnement. Il ressort des travaux préparatoires cités en B.3 que lorsqu’ils pénètrent dans un domicile, les agents du DNF doivent tenir compte du principe de proportionnalité et qu’ils doivent agir dans le strict exercice de leur mission. Par ailleurs, les moyens d’investigation qu’ils peuvent utiliser dans l’exercice de cette compétence sont établis de façon limitative et sont délimités dans l’article D.146 du Code de l’environnement.

Certes, en vertu de l’article D.140 du Code de l’environnement, les agents peuvent requérir la force publique dans l’exercice de leur mission et les dispositions en cause imposent au propriétaire ou à l’occupant d’accorder aux agents autorisés le libre accès de leur domicile et d’ouvrir les armoires ou les coffres fermés et de leur prêter ainsi leur concours. L’article D.154, 2°, du Code de l’environnement prévoit en effet des sanctions pénales pour “celui qui s’oppose ou entrave les missions des agents”, ce qui constitue “une infraction de deuxième catégorie”. En vertu de l’article D.151, § 1er, alinéa 3, une telle infraction est punie d’un emprisonnement de huit jours à trois ans et d’une amende d’au moins 100 euros et de 1000.000 euros au maximum ou d’une de ces peines seulement. Comme l’observe le gouvernement wallon, les dispositions en cause ne permettent toutefois pas aux agents compétents d’accéder par la force ou par la contrainte à une habitation si la coopération obligatoire n’est pas accordée, ni d’exiger la consultation des documents ou d’ouvrir des armoires ou des coffres fermés, si le propriétaire ou l’occupant s’y oppose. Si les circonstances l’exigent, il revient aux agents compétents de dénoncer les faits au procureur du Roi, qui prendra les mesures nécessaires à la mise en œuvre de l’action publique et qui saisira, s’il y a lieu, le juge d’instruction aux fins de faire procéder à une perquisition judiciaire”.

⁴³ *Note de bas de page 25 de l’avis cité:* Ce considérant énonce: “B.12.5. Sauf exception, une visite domiciliaire ou une perquisition ne peut avoir lieu entre 21 heures et 5 heures du matin (article 1er de la loi du 7 juin 1969 “fixant le temps pendant lequel il ne peut être procédé à des perquisitions, visites domiciliaires ou arrestations”). L’article D.145, alinéa 2, du Code de l’environnement ne fait pas exception à ce principe. Contrairement à ce qui est prévu à l’alinéa 1er de l’article D.145, précité, qui autorise les agents du DNF à pénétrer “à tout moment” dans des lieux qui ne constituent pas un domicile, l’alinéa 2 de l’article D.145 du Code de l’environnement ne précise pas le moment auquel la pénétration dans le domicile est autorisée, mais il soumet ce moyen d’investigation à l’autorisation d’un juge d’instruction, si bien qu’elle ne peut avoir lieu entre 21 heures et 5 heures du matin”.

aan te geven bij de procureur des Konings, die de maatregelen zal nemen die noodzakelijk zijn om de strafvordering in werking te stellen en die, indien daar reden toe is, de zaak bij de onderzoeksrechter aanhangig zal maken teneinde een gerechtelijke huiszoeking te laten uitvoeren (B.12.4, *in fine*).

(...)

B.13.4. Uit de voormelde rechtspraak blijkt dat de huiszoeking, vanwege de ernst van de erdoor teweeggebrachte inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en van de onschendbaarheid van de woning, in de stand van de wetgeving inzake de strafrechtspleging, enkel kan worden toegelaten in het kader van een gerechtelijk onderzoek met betrekking tot een of meerdere strafrechtelijke misdrijven, waarbij dat onderzoek wordt omringd met verschillende waarborgen, waaronder het toezicht op de regelmatigheid van de procedure, dat onder de onderzoeksgerechten ressorteert.

Hoewel huisvisitaties kunnen worden toegestaan door de onderzoeksrechter, hetzij wegens het vermoeden van een inbreuk, hetzij met het oog op de uitvoering van een dwangmaatregel, wordt de bestaanbaarheid van dergelijke maatregelen met het recht op eerbiediging van de woning en van het privéleven en met het recht op een eerlijk proces evenwel gekoppeld aan de voorwaarde dat dergelijke huisvisitaties geen inmenging met zich mee mogen brengen die even ernstig is als die welke wordt veroorzaakt door een huiszoeking die in de context van een gerechtelijk onderzoek wordt verricht.

(...)

B.14.2. Uit de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de decreetgever, door een derde lid toe te voegen aan de artikelen D.161 en D.171 van het Milieuwetboek⁴⁴, het interpretatievoorbehoud dat door het Hof in zijn voormelde arrest nr. 60/2021 is geformuleerd, zijn werking heeft willen ontnemen door aan de vaststellende beambte de bevoegdheid toe te kennen om het optreden van de openbare macht te vorderen om de toegang tot de woning af te dwingen, in geval van weigering maar ook bij afwezigheid van de persoon, en door, zo nodig, toe te staan dat er een beroep wordt gedaan op de diensten van een slotenmaker. Zodoende heeft de decreetgever aan de vaststellende beambten bevoegdheden verleend tot inmenging in de woonplaats die dermate ernstig zijn dat zij het kader van een huisvisitatie te buiten gaan, hetgeen, om de in B.13.1 in herinnering gebrachte redenen, het recht op eerbiediging van de woning en van het privéleven, alsook het recht op een eerlijk proces schendt.⁴⁵

In casu wordt bij het verlenen van een huizoekingsbevoegdheid aan inspecteurs in het kader van al hun toezichtopdrachten, terwijl die bevoegdheid uitgeoefend kan worden zonder enige voorafgaandelijke toelating door de rechter maar, in

⁴⁴ Voetnoot 26 van het geciteerde advies: Het doel van deze toevoeging bestaat er immers in de beambte te machtigen het optreden van de openbare macht te vorderen om de toegang tot de woning af te dwingen wanneer de betrokken persoon zich verzet tegen de tenuitvoerlegging van de voorafgaande machtiging van de rechter.

⁴⁵ Voetnoot 27 van het geciteerde advies: GwH 8 juni 2023, nrs. 90/2023 en 91/2023.

œuvre de l'action publique et qui saisira, s'il y a lieu, le juge d'instruction aux fins de faire procéder à une perquisition judiciaire (B.12.4, *in fine*).

[...]

B.13.4. Il ressort de la jurisprudence précitée qu'en raison de la gravité de l'ingérence dans le droit au respect de la vie privée et de l'inviolabilité du domicile qu'elle implique, la perquisition ne peut, en l'état de la législation en matière de procédure pénale, être autorisée que dans le cadre d'une instruction judiciaire relative à une ou à plusieurs infractions pénales, cette instruction étant entourée de plusieurs garanties, parmi lesquelles le contrôle de la régularité de la procédure, qui relève des juridictions d'instruction.

Si des visites domiciliaires peuvent être autorisées par le juge d'instruction soit en raison de la suspicion d'une infraction soit aux fins d'exécuter une mesure de contrainte, la compatibilité de telles mesures avec le droit au respect du domicile et de la vie privée et avec le droit au procès équitable est cependant subordonnée au fait que de telles visites domiciliaires ne peuvent pas entraîner une ingérence d'une gravité équivalente à celle qui est causée par une perquisition menée dans le contexte d'une instruction judiciaire.

[...]

B.14.2. Il ressort des travaux préparatoires précités qu'en ajoutant un alinéa 3 aux articles D.161 et D.171 du Code de l'environnement⁴⁴, le législateur décréto a voulu priver d'effet la réserve d'interprétation formulée par la Cour dans son arrêt n° 60/2021, précité, en octroyant à l'agent constatateur le pouvoir de requérir la force publique pour forcer l'accès au domicile, en cas de refus mais aussi en cas d'absence de la personne, et en autorisant, le cas échéant, le recours aux services d'un serrurier. Ce faisant, le législateur décréto a conféré aux agents constatateurs des pouvoirs d'ingérence dans le domicile qui sont d'une telle gravité qu'ils dépassent le cadre d'une visite domiciliaire, ce qui, pour les motifs rappelés en B.13.1, viole le droit au respect du domicile et de la vie privée, ainsi que le droit à un procès équitable⁴⁵.

En l'espèce, l'octroi d'un pouvoir de perquisition à des inspecteurs dans le cadre de l'ensemble de leurs missions de surveillance, alors que ce pouvoir peut être exercé en dehors de toute autorisation préalable du juge mais, le cas échéant,

⁴⁴ Note de bas de page 26 de l'avis cité: L'objectif de cet ajout étant d'autoriser l'agent à requérir la force publique pour forcer l'accès au domicile lorsque la personne concernée refuse l'exécution de l'autorisation préalable du juge.

⁴⁵ Note de bas de page 27 de l'avis cité: C.C., 8 juin 2023, n° 90/2023 et n° 91/2023.

voorkomend geval, met de hulp van de openbare macht, aan die inspecteurs een niet toelaatbare inmengingsbevoegdheid verleend. Het ontworpen artikel 52, § 1, 6°, van de wet van 22 april 2019 moet dus fundamenteel herzien worden.

1.7. In zoverre het voorontwerp gewijzigd zou worden door niet meer te voorzien in de mogelijkheid om de bijstand van de openbare macht te vorderen tijdens een huisvisitatie of een huiszoeking, waarbij voor de betrokken personen aldus het recht behouden blijft om zich daartegen te verzetten, blijven andere waarborgen desalniettemin noodzakelijk om de evenredigheid van de maatregel te garanderen.

Het ontworpen artikel 52, § 4, luidt als volgt:

‘Bij de uitoefening van de in dit artikel bedoelde bevoegdheden dienen de inspecteurs ervoor te zorgen dat de middelen die zij aanwenden passend en noodzakelijk zijn voor het toezicht op de naleving van de wetten en uitvoeringsbesluiten waarvoor zij belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.’

De aldus aan de inspecteurs verleende beoordelingsbevoegdheid met betrekking tot de wenselijkheid van een huisvisitatie of huiszoeking blijft desalniettemin ruim. Om de evenredigheid van de inmenging te garanderen,⁴⁶ zou het voorhanden zijn van een redelijke grond voor het vermoeden dat inbreuken begaan zijn op de bepalingen van wetgevingen waar de inspecteurs toezicht op houden, bovendien, in ieder geval verplicht moeten zijn en niet alleen voor het betreden van ‘andere plaatsen’. Bovendien wordt er in de voormelde rechtspraak van uitgegaan dat het bestaan van een controle *a posteriori* op het uitgeoefende huisvisitatieright een onlosmakelijk element vormt van de naleving van het evenredigheidsbeginsel onderliggend aan de inmenging in het recht op respect van het privéleven van de personen wier lokalen het voorwerp uitgemaakt hebben van een huisvisitatie of huiszoeking. Om die controle te faciliteren zou de beslissing om artikel 52, § 1, 2°, van de wet van 22 april 2019 in te roepen het voorwerp moeten uitmaken van een naar behoren gemotiveerd schrijven waarvan de minimale vermeldingen bepaald moeten worden in het voorontwerp.⁴⁷

20. Dezelfde opmerking moet hier *mutatis mutandis* worden herhaald. Het voorontwerp voert een huiszoekingsbevoegdheid in, in zoverre het de ambtenaren ertoe machtigt zich

à l’aide de la force publique, confère à ces inspecteurs un pouvoir d’ingérence qui n’est pas admissible. L’article 52, § 1er, 6°, en projet de la loi du 22 avril 2019 sera donc fondamentalement revu.

1.7. Dans la mesure où l’avant-projet serait modifié en supprimant la possibilité de recourir à la force publique lors d’une visite et d’une fouille, laissant ainsi aux personnes concernées le droit de s’y opposer, d’autres garanties demeurent néanmoins nécessaires afin d’assurer la proportionnalité de la mesure.

L’article 52, § 4, en projet précise ce qui suit:

‘Dans l’exercice des compétences visées au présent article, les inspecteurs doivent veiller à ce que les moyens qu’ils utilisent soient adéquats et indispensables à la surveillance du respect des lois et des arrêtés d’exécution dont ils sont chargés de surveiller le respect.’

Le pouvoir d’appréciation ainsi accordé aux inspecteurs quant à l’opportunité d’une visite et d’une fouille reste cependant fort large. Dans le souci de garantir la proportionnalité de l’ingérence⁴⁶, l’existence d’un motif raisonnable de supposer que des infractions aux dispositions des législations dont les inspecteurs assurent la surveillance sont commises devrait, par ailleurs, être imposée en toute hypothèse, et pas uniquement pour la visite ‘d’autres lieux’. Par ailleurs, la jurisprudence précitée considère que l’existence d’un contrôle *a posteriori* du droit de visite exercé constitue un élément indispensable au respect du principe de proportionnalité sous-jacent à l’ingérence dans le droit au respect de la vie privée des personnes dont les locaux ont été visités et fouillés. Afin de faciliter ce contrôle, la décision de recourir à l’article 52, § 1er, 2°, de la loi du 22 avril 2019 devrait faire l’objet d’un écrit dûment motivé dont les mentions minimales devraient être déterminées par l’avant-projet⁴⁷.

20. La même observation doit être, *mutatis mutandis*, réitérée en l’espèce. Dans la mesure où les agents sont autorisés à pénétrer et/ou accéder aux lieux ou à procéder à des

⁴⁶ Voetnoot 28 van het geciteerde advies: Zie in dat verband advies 74.789/4 van 18 januari 2024 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 6 mei 2024 ‘houdende wijziging van het Waalse Wetboek van Duurzaam Wonen en het decreet van 18 maart 2002 betreffende de Infrastructuur’; advies 68.144/4 van 16 november 2020 over een wetsvoorstel ‘tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen teneinde de uitvoering van de maatregelen tot verwijdering te garanderen’, *Parl. St. Kamer* 2019, nr. 55-0066/1, 3-10, en advies 40.352/1 van 15 juni 2006 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 6 juni 2010 ‘tot invoering van het Sociaal Strafwetboek’, *Parl. St. Kamer* 2006-07, nr. 55-3059/1, 484-532. Zie inzonderheid de in dat verband geciteerde rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

⁴⁷ Advies 78.105/2/V van 8 september 2025, opmerkingen 1.3 tot 1.7 over het ontworpen artikel 52, pp. 8-20.

⁴⁶ Note de bas de page 28 de l’avis cité: Voir à ce sujet l’avis 74.789/4 donné le 18 janvier 2024 sur un avant-projet devenu le décret de la Communauté germanophone du 6 mai 2024 ‘modifiant le Code de l’habitation durable ainsi que le décret du 18 mars 2002 relatif à l’Infrastructure’; l’avis 68.144/4 donné le 16 novembre 2020 sur une proposition de loi ‘modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l’accès au territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers afin de garantir l’exécution des mesures d’éloignement’, *Doc. parl., Chambre*, 2019, n° 55-0066/001, pp. 3-10, et l’avis 40.352/1 donné le 15 juin 2006 sur un avant-projet devenu la loi du 6 juin 2010 ‘introduisant le Code pénal social’ *Doc. parl., Chambre*, 2006-2007, n° 55-3059/001, pp. 484-532. Voir notamment la jurisprudence de la Cour constitutionnelle et de la Cour européenne des droits de l’homme citée à cette occasion.

⁴⁷ Avis 78.105/2/V donné le 8 septembre 2025, observations 1.3 à 1.7 formulées sous l’article 52 en projet, pp. 8-20.

toegang te verschaffen en/of te laten verschaffen tot plaatsen, of doorzoekingen te doen met bijstand van de openbare macht. Er wordt niet voorzien in enige controle *a priori* door de onderzoeksrechter, noch in enig juridictioneel toezicht *a posteriori*. Een huiszoekingsbevoegdheid kan echter enkel worden aanvaard mits de fundamentele procedurele en inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen waarop de afdeling Wetgeving in advies 78.105/2/V heeft gewezen.

In de artikelsgewijze commentaar staat weliswaar dat de voorliggende bepalingen voortbouwen op soortgelijke bepalingen van het Wetboek van economisch recht, maar de afdeling Wetgeving merkt op dat die laatstgenoemde bepalingen dateren van vóór de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof die in advies 78.105/2/V wordt aangehaald, en dat de voorliggende bepalingen dienen te worden onderzocht in het licht van de eisen en de huidige rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en van de afdeling Wetgeving.

De afdeling Wetgeving stelt *in casu* vast dat alle waarborgen die de huiszoekingsbevoegdheid moeten omringen, in de voorliggende bepaling ontbreken.

De bepaling is in haar huidige vorm niet aanvaardbaar en moet grondig worden herzien.

21. Volgens het ontworpen artikel 9, § 1, 4°, omvatten de daar vermelde plaatsen ook vervoersmiddelen, waarvan de ambtenaren kunnen eisen dat ze tot stilstand worden gebracht.

Het valt echter niet uit te sluiten dat een vervoersmiddel in bepaalde omstandigheden (bijvoorbeeld een mobilhome of een woonwagen) een woning vormt in de zin van artikel 15 van de Grondwet.⁴⁸ Zo'n vervoersmiddel geniet dan de onschendbaarheid van de woning die met name in artikel 15 van de Grondwet wordt vermeld.

Aan de gemachtigde is gevraagd hoe de steller van het voorontwerp rekening heeft gehouden met het feit dat een vervoersmiddel in bepaalde omstandigheden kan worden beschouwd als een woning die de in artikel 15 van de Grondwet

fouilles avec le concours de la force publique, l'avant-projet met en place un pouvoir de perquisition. Aucun contrôle du juge d'instruction n'est prévu *a priori* ni aucun contrôle juridictionnel *a posteriori*. Or, un pouvoir de perquisition ne peut être admis que moyennant les garanties fondamentales, procédurales et de fond, rappelées par la section de législation dans l'avis 78.105/2/V.

Le commentaire des articles indique certes que les dispositions à l'examen s'inspirent de dispositions similaires du Code de droit économique. La section de législation observe néanmoins que ces dispositions ont été adoptées à une date antérieure à la jurisprudence de la Cour constitutionnelle citée dans l'avis 78.105/2/V et qu'il convient d'analyser les dispositions à l'examen au regard des exigences et de la jurisprudence actuelle de la Cour constitutionnelle et de la section de législation.

En l'occurrence, la section de législation constate que l'ensemble des garanties devant entourer le pouvoir de perquisition fait défaut dans la disposition examinée.

Celle-ci n'est pas admissible en l'état et sera fondamentalement revue.

21. L'article 9, § 1er, 4°, en projet inclut dans les lieux qui y sont visés les moyens de transport, dont les agents peuvent demander l'immobilisation.

Il ne peut toutefois être exclu qu'un moyen de transport constitue dans certaines circonstances (par exemple un mobile-home ou une caravane) un domicile au sens de l'article 15 de la Constitution⁴⁸. À ce titre, un tel moyen de transport bénéficie de l'inviolabilité du domicile visée notamment à l'article 15 de la Constitution.

À la question de savoir comment l'auteur de l'avant-projet a tenu compte du fait qu'un moyen de transport peut, dans certaines circonstances, être considéré comme un domicile bénéficiant de la protection visée à l'article 15 de la

⁴⁸ Zie in dezelfde zin advies 67.134/1 van 7 mei 2020 over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van het Wetboek van economisch recht en van andere wetten voor wat de uitvoering van Verordening (EU) 2017/2394 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 betreffende samenwerking tussen de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2006/2004 betreft', opmerking 6 over artikel 4, 33.

⁴⁸ Voir dans le même sens l'avis 67.134/1 donné le 7 mai 2020 sur un avant-projet de loi 'modifiant le Code de droit économique et d'autres lois pour ce qui concerne l'exécution du Règlement (UE) 2017/2394 du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2017 sur la coopération entre les autorités nationales chargées de veiller à l'application de la législation en matière de protection des consommateurs et abrogeant le règlement (CE) n°2006/2004', observation 6 sous l'article 4, p. 33.

bedoelde bescherming geniet,⁴⁹ en of het in dat geval de bedoeling is dat ambtenaren er zich zonder voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter toegang toe kunnen verschaffen, evenals wanneer het vervoersmiddel bewoond is. De gemachtigde heeft het volgende geantwoord:

“Het is niet de bedoeling dat dergelijke plaatsen worden betreden. Elke plaats die als een woonplaats kan worden beschouwd, is niet toegankelijk zonder voorafgaandelijke rechtelijke toestemming. Er is ook bewust voor gekozen om geen bepalingen op te nemen die zouden toelaten om een woonst of bewoonde lokalen te betreden. Indien iets dergelijk nodig zou zijn dan zal er uitdrukkelijke toestemming gevraagd moeten worden aan de onderzoeksrechter. Deze verduidelijking kan desgevallend worden opgenomen in de Memorie van toelichting.”

De artikelsgewijze commentaar moet in die zin worden aangevuld.

C. Ondervragingen (ontworpen artikel 9, § 1, 5°)

22. Het spreekt voor zich dat de bevoegdheid waarin het ontworpen artikel 9, § 1, 5°, voorziet en die ertoe strekt iedere persoon te ondervragen over alles wat nuttig is om inbreuken op de beperkende maatregelen op te sporen of vast te stellen, moet worden uitgeoefend met inachtneming van de rechten van verdediging. Dat impliceert dat de persoon die wordt ondervraagd het recht heeft te zwijgen, zichzelf niet te beschuldigen en zich vanaf de eerste ondervraging te laten bijstaan door een advocaat.

D. Toezicht op financiële stromen

23. Op de vraag of het ontworpen artikel 9, § 1, 7°, het mogelijk maakt dat ambtenaren een soortgelijk toezicht op financiële stromen uitoefenen als dat waarin artikel 46^{quater}, § 3, 1°, Sv. voorziet, dan wel of de huiszoeking enkel voor voorbije transacties geldt, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Het gaat enkel om voorbije transacties, niet om de monitoring van lopende transacties. De bevoegde autoriteiten/ambtenaren voeren geen observaties uit of onderzoeken zoals in een strafrechtelijk onderzoek gebeuren of in een onderzoek door de gerechtelijke politie. Zij dienen wel de nodige bevoegdheid te hebben om indien nodig de vereiste

⁴⁹ Zie in dezelfde zin advies 67.134/1:

“Vraag is verder of voldoende rekening is gehouden met de bescherming van voertuigen die als woning kunnen worden beschouwd. Onder bepaalde omstandigheden kan bijvoorbeeld een woonwagen of een mobilhome als een woning worden gekwalificeerd in de zin van zowel artikel 15 van de Grondwet, als in de zin van artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten. In de mate dat een lokaal volgens de spraakgebruikelijke betekenis verwijst naar een onderdeel van een gebouw, zou een dergelijk voertuig aan de bijzondere bescherming van de onderzoeksrechter ontsnappen. Vraag is of zulks de bedoeling is.”

Constitution⁴⁹ et si, dans cette hypothèse, l'intention est de permettre aux agents d'y pénétrer sans autorisation préalable du juge d'instruction, de même qu'en cas d'occupation du moyen de transport, le délégué a répondu:

“Het is niet de bedoeling dat dergelijke plaatsen worden betreden. Elke plaats die als een woonplaats kan worden beschouwd, is niet toegankelijk zonder voorafgaandelijke rechtelijke toestemming. Er is ook bewust voor gekozen om geen bepalingen op te nemen die zouden toelaten om een woonst of bewoonde lokalen te betreden. Indien iets dergelijk nodig zou zijn dan zal er uitdrukkelijke toestemming gevraagd moeten worden aan de onderzoeksrechter. Deze verduidelijking kan desgevallend worden opgenomen in de Memorie van toelichting”.

Le commentaire des articles sera complété en ce sens.

C. Interrogations (article 9, § 1er, 5°, en projet)

22. Il va de soi que le pouvoir d'interroger toute personne sur tout fait dont la connaissance est utile à la recherche ou la constatation d'infractions aux mesures restrictives, prévu à l'article 9, § 1er, 5°, en projet, doit s'exercer dans le respect des droits de la défense, ce qui implique que la personne interrogée a le droit de se taire, de ne pas s'auto-incriminer et de se faire assister par un avocat dès le premier interrogatoire.

D. Surveillance des flux financiers

23. À la question de savoir si l'article 9, § 1er, 7°, en projet permet aux agents de mettre en place une surveillance des flux financiers, similaire à celle prévue à l'article 46^{quater}, § 3, 1°, du C. i. cr., ou si la réquisition n'est valable que pour les transactions passées, le délégué a répondu:

“Het gaat enkel om voorbije transacties, niet om de monitoring van lopende transacties. De bevoegde autoriteiten/ambtenaren voeren geen observaties uit of onderzoeken zoals in een strafrechtelijk onderzoek gebeuren of in een onderzoek door de gerechtelijke politie. Zij dienen wel de nodige bevoegdheid te hebben om indien nodig de vereiste

⁴⁹ Voir dans le même sens l'avis 67.134/1:

“La question se pose ensuite de savoir s'il a suffisamment été tenu compte de la protection de véhicules susceptibles d'être considérés comme un domicile. Dans certaines circonstances, une caravane ou un mobil-home, par exemple, peuvent être qualifiés de domicile tant au sens de l'article 15 de la Constitution, qu'au sens de l'article 8 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (CEDH) et de l'article 17 du Pacte international relatif aux droits civils et politiques. Dans la mesure où, au sens usuel, un local renvoie à une partie d'un bâtiment, un tel véhicule échapperait à la protection particulière du juge d'instruction. La question se pose de savoir si telle est l'intention”.

informatie te kunnen opvragen indien zij dit nodig hebben om inbreuken en omzeilingen te kunnen vaststellen.

Zoals ook supra toegelicht: op grond van de Europese verordeningen zijn alle natuurlijke en rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht om alle informatie mee te delen aan de bevoegde autoriteiten. De banken en de financiële instellingen doen krachtens deze Europese verordeningen een constante (=dagelijkse en per transactie) monitoring en controle op hun cliënten en op alle financiële transacties die zij uitvoeren of ontvangen. Indien zij inbreuken vaststellen of vermoedens hebben van omzeilingen dan dienen zij de bevoegde autoriteiten hiervan op de hoogte te stellen.”

Onder voorbehoud van wat reeds is uiteengezet in algemene opmerking II over de evenredigheid en de ontstentenis van gerechtelijke controle, moet die precisering worden opgenomen in de commentaar op het artikel.

E. Beslag en opheffing (ontworpen artikel 9, paragrafen 2 tot 7)

24. Op de vraag of in het ontworpen artikel 9, § 2, niet uitdrukkelijk moet worden bepaald dat het beslag onderworpen is aan de rechterlijke toetsing voorzien in artikel 28*sexies* Sv. (met name met betrekking tot het beroep tegen de beslissing van de procureur des Konings voor de kamer van inbeschuldigingstelling), heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Er kan inderdaad worden toegevoegd dat het artikel 28*sexies* van het Wetboek van toepassing is op dit beslag. Gelet dat er geen expliciete afwijking hierop is voorzien door het ontwerp, is artikel 28*sexies* de facto van toepassing. Het zou dus voldoende moeten zijn om dit in de Memorie van toelichting expliciet op te nemen, zoals ook aangegeven supra in het aangehaalde advies.”

Die precisering moet in het dispositief opgenomen worden.

25. In paragraaf 5 wordt bepaald dat het openbaar ministerie de verzegeling die het bevolen of bevestigd heeft, te allen tijde kan opheffen.

In paragraaf 6 wordt bepaald dat het beslag of de verzegeling van rechtswege wordt opgeheven door de rechtelijke beslissing die een einde maakt aan de vervolgingen, zodra het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan.

De vraag rijst dan ook of de mogelijkheid die het openbaar ministerie krijgt om tot opheffing over te gaan, niet ook betrekking moet hebben op inbeslagnemingen.

Het dispositief moet in die zin herzien worden, tenzij er een geponde reden voor dat verschil kan worden opgegeven.

informatie te kunnen opvragen indien zij dit nodig hebben om inbreuken en omzeilingen te kunnen vaststellen.

Zoals ook supra toegelicht: op grond van de Europese verordeningen zijn alle natuurlijke en rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht om alle informatie mee te delen aan de bevoegde autoriteiten. De banken en de financiële instellingen doen krachtens deze Europese verordeningen een constante (=dagelijkse en per transactie) monitoring en controle op hun cliënten en op alle financiële transacties die zij uitvoeren of ontvangen. Indien zij inbreuken vaststellen of vermoedens hebben van omzeilingen dan dienen zij de bevoegde autoriteiten hiervan op de hoogte te stellen”.

Sous réserve de ce qui a déjà été observé dans l'observation générale II concernant la proportionnalité et l'absence de contrôle judiciaire, cette précision figurera dans le commentaire de l'article.

E. Saisie et mainlevée (article 9, paragraphes 2 à 7, en projet)

24. À l'article 9, § 2, en projet, à la question de savoir s'il ne convient pas de prévoir expressément que la saisie est soumise au contrôle judiciaire prévu à l'article 28*sexies* du C. i. cr. (notamment pour ce qui concerne le recours contre la décision du procureur du Roi devant la chambre des mises en accusation), le délégué a répondu:

“Er kan inderdaad worden toegevoegd dat het artikel 28*sexies* van het Wetboek van toepassing is op dit beslag. Gelet dat er geen expliciete afwijking hierop is voorzien door het ontwerp, is artikel 28*sexies* de facto van toepassing. Het zou dus voldoende moeten zijn om dit in de Memorie van toelichting expliciet op te nemen, zoals ook aangegeven supra in het aangehaalde advies”.

Cette précision figurera dans le dispositif.

25. Il est prévu au paragraphe 5 que le ministère public peut à tout moment donner mainlevée de la mise sous scellés qu'il a ordonnée ou confirmée.

Il est prévu au paragraphe 6 que la saisie ou la mise sous scellés est levée de plein droit par la décision judiciaire mettant fin aux poursuites lorsque le jugement est passé en force de chose jugée.

La question se pose donc de savoir si la possibilité pour le ministère public de donner mainlevée ne doit pas viser également les saisies.

Le dispositif sera revu en ce sens sauf à pouvoir justifier adéquatement cette différence.

Artikel 14*Ontworpen artikel 11 van de wet van 13 mei 2003*

26. In het ontworpen artikel 11, § 4, moeten de woorden “De inbreuken op paragraaf 3 worden gestraft” vervangen worden door de woorden “Het niet-naleven van de verplichtingen bedoeld in paragraaf 3 wordt bestraft”.

Artikel 15*Ontworpen artikel 12 van de wet van 13 mei 2003*

27. Zoals de gemachtigde beaamd heeft, moet, naast de onderzoeksmaatregel en de maatregel tot vaststelling, ook melding gemaakt worden van de opsporingshandeling.

Artikel 22*Ontworpen artikel 16 van de wet van 13 mei 2003*

28. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 16, § 1, 1°, vormen de woorden “ou de les dégager au profit de ceux-ci” geen correcte vertaling van de Nederlandse tekst.

29. In het ontworpen artikel 16, § 1, 9°, c), moeten de woorden “de Belgische rechtsmacht” vervangen worden door de woorden “de bevoegdheid van de Belgische Staat”.

30. Om te voorkomen dat het ontworpen artikel 16, § 3, tweede lid, interpretatiemoeilijkheden oplevert, moeten de woorden “Het tweede lid is niet van toepassing” weggelaten worden.

INWERKINGTREDING

31. Het voorliggende voorontwerp bevat geen enkele bepaling met betrekking tot de inwerkingtreding.

Uit de memorie van toelichting blijkt echter dat het de bedoeling was dat het voorontwerp op 8 april 2026 in werking zou treden, dat wil zeggen op de oorspronkelijk geplande datum van inwerkingtreding van het nieuwe Belgisch Strafwetboek. Op de dag waarop dit advies wordt gegeven, is die datum reeds verstreken.

De artikelen 252 en 253 van de wet van 30 maart 2026 ‘houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 II’ hebben de inwerkingtreding van de boeken 1 en 2 van het Strafwetboek echter uitgesteld tot 1 september 2026.

In zoverre het voorontwerp inbreuken vaststelt waarvan de strafmaat wordt bepaald onder verwijzing naar het nieuwe Strafwetboek, vereist de logica dat het voorontwerp op die datum van 1 september 2026 in werking treedt. De afdeling Wetgeving merkt echter op dat een dergelijke gang van zaken

Article 14*Article 11 en projet de la loi du 13 mai 2003*

26. À l'article 11, § 4, en projet, il y a lieu de remplacer les mots “Les infractions visées au paragraphe 3 sont punies” par les mots “Le non-respect des obligations visées au paragraphe 3 est puni”.

Article 15*Article 12 en projet de la loi du 13 mai 2003*

27. De l'accord du délégué, il sera également fait mention de l'acte d'information, outre l'instruction et la mesure de constat.

Article 22*Article 16 en projet de la loi du 13 mai 2003*

28. À l'article 16, § 1er, 1°, en projet, les mots “ou de les dégager au profit de ceux-ci” ne constituent pas une traduction française correcte du texte figurant dans la version néerlandaise.

29. À l'article 16, § 1er, 9°, c), en projet, il y a lieu de remplacer les mots “de la juridiction belge” par les mots “de la compétence de l'État belge”.

30. Pour éviter toute difficulté d'interprétation avec l'article 16, § 3, alinéa 2, en projet, les mots “L'alinéa 2 ne s'applique pas” seront omis.

ENTRÉE EN VIGUEUR

31. L'avant-projet à l'examen ne contient aucune disposition relative à son entrée en vigueur.

Il ressort toutefois de l'exposé des motifs que l'intention était que l'avant-projet à l'examen entre en vigueur à la date du 8 avril 2026, soit à la date d'entrée en vigueur initialement prévue du nouveau Code pénal belge. Au jour où le présent avis est donné, cette date est d'ores et déjà dépassée.

Les articles 252 et 253 de la loi du 30 mars 2026 ‘relative à la mise en concordance des dispositions légales en vigueur de la Justice avec le Code pénal du 29 février 2024 II’ ont cependant reporté l'entrée en vigueur des livres 1er et 2 du Code pénal au 1er septembre 2026.

Dans la mesure où l'avant-projet prévoit des infractions pour lesquelles l'échelle des peines se réfère aux dispositions du nouveau Code pénal, la logique commande que l'entrée en vigueur de l'avant-projet soit fixée à cette date du 1er septembre 2026. La section de législation observe cependant qu'un tel

tot een verdere vertraging leidt in de omzetting van richtlijn (EU) 2024/1226, die uiterlijk op 20 mei 2025 voltooid moest zijn.

processus conduit à retarder encore la transposition de la directive (UE) 2024/1226, qui devait l'être au plus tard pour le 20 mai 2025.

De griffier,

Béatrice DRAPIER FACCO

De voorzitter,

Patrick RONVAUX

Le greffier,

Béatrice DRAPIER FACCO

Le président,

Patrick RONVAUX

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Economie, de minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking, de minister van Financiën en de minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Economie, de minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking, de minister van Financiën en de minister van Justitie zijn ermee belast het ontwerp van wet in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers waarvan de tekst hierna volgt in te dienen:

HOOFDSTUK 1**Algemene bepalingen****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Deze wet voorziet in de omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673.

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition du ministre de l'Économie, du ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et de la Coopération au développement, du ministre des Finances et la ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre de l'Économie, le ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et de la Coopération au développement, le ministre des Finances et la ministre de la Justice sont chargés de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE 1ER**Dispositions générales****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

La présente loi assure la transposition de la directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673.

HOOFDSTUK 2

**Wijzigingen van de besluitwet van 6 oktober 1944
ter inrichting van de controle op alle mogelijke
overdrachten van goederen en waarden
tussen België en het buitenland**

Art. 3

Artikel 5 van de besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland, vervangen door de wet van 28 februari 2002, wordt vervangen als volgt:

“Art. 5. De omzeilingen en inbreuken op de maatregelen vervat in de besluiten genomen ter uitvoering van deze besluitwet worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze besluitwet genomen besluiten, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.”

HOOFDSTUK 3

**Wijzigingen van de wet van 11 mei 1995
inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten
van de Veiligheidsraad van de Organisatie
van de Verenigde Naties**

Art. 4

Artikel 4 van de wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties, gewijzigd bij de wet van 27 juni 2021, wordt vervangen als volgt:

“Art. 4. De omzeilingen van en inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet genomen besluiten worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

CHAPITRE 2

**Modifications de l'arrêté-loi du 6 octobre 1944
organisant le contrôle de tous transferts
quelconques de biens et valeurs
entre la Belgique et l'étranger**

Art. 3

L'article 5 de l'arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l'étranger, remplacé par la loi du 28 février 2002, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 5. Les contournements et infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution du présent arrêté-loi sont punies conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l'autorité compétente, visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution du présent arrêté-loi, l'autorité compétente, désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative en application du chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.”

CHAPITRE 3

**Modifications de la loi du 11 mai 1995
relative à la mise en œuvre des décisions
du Conseil de Sécurité de l'Organisation
des Nations Unies**

Art. 4

L'article 4 de la loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de Sécurité de l'Organisation des Nations Unies, modifié par la loi du 27 juin 2021, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 4. Les contournements et infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi sont punis conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet van 11 mei 1995 genomen besluiten, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.”

Art. 5

Artikel 5 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt vervangen als volgt:

“Art. 5. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, en van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003 bevoegd om, zelfs alleen, omzeiling van of inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet van 11 mei 1995 genomen besluiten of andere verplichtingen opgelegd door deze besluiten op te sporen en vast te stellen.

De uitoefening van de bevoegdheden in het eerste lid gebeurt met toepassing van de artikelen 7 tot 12 van dezelfde wet van 13 mei 2003.”

HOOFDSTUK 4

Wijzigingen van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

Art. 6

In de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt na artikel 1 een hoofdstuk 1 ingevoegd, luidende “Algemene bepalingen”.

Art. 7

In hoofdstuk 1, ingevoegd bij artikel 6, wordt een artikel 1/1 ingevoegd, luidende:

Lorsque l'autorité compétente, visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi du 11 mai 1995, l'autorité compétente, désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative conformément au chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.”

Art. 5

L'article 5 de la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 5. Sans préjudice d'autres dispositions légales, des compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de la police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d'autres dispositions légales, les autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, tout contournement ou toute infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi du 11 mai 1995 ou autres obligations imposées par ces arrêtés.

L'exercice des compétences visées à l'alinéa 1er s'effectue conformément aux articles 7 à 12 de la même loi du 13 mai 2003.”

CHAPITRE 4

Modifications de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités

Art. 6

Dans la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités, modifié par la loi du 2 mai 2019, un chapitre 1er est inséré après l'article 1er, intitulé “Dispositions générales”.

Art. 7

Dans le chapitre 1er, inséré par l'article 6, il est inséré un article 1er/1, rédigé comme suit:

“Art. 1/1. Voor de toepassing van hoofdstukken 2 en 3 wordt verstaan onder:

1° “beperkende maatregelen van de Unie”: beperkende maatregelen die door de Europese Unie zijn vastgesteld op grond van artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie of artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

2° “beperkende maatregelen”: de beperkende maatregelen van de Unie of een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling;

3° “aangewezen persoon, entiteit of lichaam”: een natuurlijke persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam onderworpen aan beperkende maatregelen;

4° “Verordening 269/2014”: Verordening (EU) nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen;

5° “tegoeden”: financiële activa en voordelen van enigerlei aard, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

a) contanten, cheques, geldvorderingen, wissels, postwissels en andere betaalmiddelen;

b) deposito's bij financiële instellingen of andere entiteiten, saldi op rekeningen, schulden en schuldbewijzen;

c) in het openbaar en onderhands verhandelde waardepapieren en schuldbewijzen, inclusief aandelen, certificaten van waardepapieren, obligaties, promesses, warrants, schuldbekentenissen en derivatencontracten;

d) rente, dividenden of andere inkomsten uit activa of waarde voortkomende uit of gegenereerd door tegoeden;

e) krediet, recht op compensatie, garanties, uitvoeringsgaranties of andere financiële verplichtingen;

f) kredietbrieven, cognossementen, koopbrieven;

g) bewijsstukken van belangen in fondsen of financiële middelen;

“Art. 1er/1. Pour l'application des chapitres 2 et 3, on entend par:

1° “mesures restrictives de l'Union”: les mesures restrictives adoptées par l'Union sur la base de l'article 29 du traité sur l'Union européenne ou de l'article 215 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne;

2° “mesures restrictives”: les mesures restrictives de l'Union ou une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale;

3° “personne, entité ou organisme désignés”: une personne physique ou morale, une entité ou un organisme faisant l'objet de mesures restrictives;

4° “Règlement 269/2014”: Règlement (UE) n° 269/2014 du Conseil du 17 mars 2014 concernant des mesures restrictives eu égard aux actions compromettant ou menaçant l'intégrité territoriale, la souveraineté et l'indépendance de l'Ukraine;

5° “fonds”: les actifs financiers et les avantages économiques de toute nature, y compris mais sans s'y limiter:

a) le numéraire, les chèques, les créances en numéraire, les traites, les ordres de paiement et autres instruments de paiement;

b) les dépôts auprès d'établissements financiers ou d'autres entités, les soldes en compte, les créances et les titres de créance;

c) les titres de propriété et d'emprunt, tels que les actions et autres titres de participation, les certificats représentatifs de valeurs mobilières, les obligations, les billets à ordre, les warrants, les obligations non garanties et les contrats sur produits dérivés, qu'ils soient négociés en bourse ou fassent l'objet d'un placement privé;

d) les intérêts, les dividendes ou autres revenus d'actifs ou plus-values perçus sur des actifs;

e) le crédit, le droit à compensation, les garanties, les garanties de bonne exécution ou autres engagements financiers;

f) les lettres de crédit, les connaissements, les contrats de vente;

g) tout document attestant la détention de parts d'un fonds ou de ressources financières;

h) cryptoactiva zoals gedefinieerd in artikel 3, lid 1, punt 5), van Verordening (EU) 2023/1114 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende cryptoactivamarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 1095/2010 en Richtlijnen 2013/36/EU en (EU) 2019/1937;

6° “economische middelen”: activa van enigerlei aard, materieel of immaterieel, roerend of onroerend, die geen tegoeden zijn maar kunnen worden gebruikt om tegoeden, goederen of diensten te verkrijgen;

7° “bevroezing van tegoeden”: elke handeling gericht op het voorkomen van mutatie, overdracht, wijziging, gebruik of inzet van, toegang tot of omgang met tegoeden, wat zou leiden tot een wijziging van hun omvang, bedrag, locatie, eigenaar, bezit, onderscheidende kenmerken, bestemming of andere wijzigingen waardoor het gebruik van bedoelde tegoeden, waaronder het beheer van een beleggingsportefeuille, mogelijk wordt gemaakt;

8° “bevroezing van economische middelen”: het voorkomen van het gebruiken van economische middelen om tegoeden, goederen of diensten te verkrijgen, met inbegrip van maar niet daartoe beperkt, door ze te verkopen, verhuren of verhypothekeren;

9° “derde land”: een Staat die geen lidstaat is van de Europese Unie;

10° “rechtspersonen”: elke juridische entiteit die die hoedanigheid uit hoofde van het toepasselijke recht bezit, met uitzondering van staten of overheidslichamen in de uitoefening van het overheidsgezag en van publiekrechtelijke internationale organisaties;

11° “persoon met een openbare functie”: een persoon zoals gedefinieerd in artikel 79, 5°, van het Strafwetboek;

12° “gerechtelijke overheden”: het openbaar ministerie, de onderzoeksrechters alsook de politie belast met de uitvoering van het onderzoek haar toevertrouwd door het parket of door de onderzoeksrechter, en het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en Verbeurdverklaring aangewezen door artikel 5 van de wet van 4 februari 2018 houdende de opdrachten en de samenstelling van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring;

13° “bevoegde autoriteit(en)”: de overheidsorganen en instellingen betrokken bij de uitvoering van en het toezicht op de toepassing en naleving van de beperkende maatregelen, uitgezonderd de gerechtelijke overheden, en de overheidsorganen en instellingen die informatie

h) les cryptoactifs tels qu'ils sont définis à l'article 3, paragraphe 1er, point 5), du règlement (UE) 2023/1114 du Parlement européen et du Conseil du 31 mai 2023 sur les marchés de cryptoactifs, et modifiant les règlements (UE) no 1093/2010 et (UE) no 1095/2010 et les directives 2013/36/UE et (UE) 2019/1937;

6° “ressources économiques”: les avoirs de toute nature, corporels ou incorporels, mobiliers ou immobiliers, qui ne sont pas des fonds, mais qui peuvent être utilisés pour obtenir des fonds, des biens ou des services;

7° “gel des fonds”: toute action visant à empêcher le mouvement, le transfert, la modification ou l'utilisation de fonds, l'accès à ceux-ci ou leur manipulation qui aurait pour conséquence un changement de leur volume, de leur montant, de leur localisation, de leur propriété, de leur possession, de leur nature, de leur destination ou une modification qui pourrait en permettre l'utilisation, y compris la gestion de portefeuilles;

8° “gel des ressources économiques”: toute action visant à empêcher l'utilisation de ressources économiques afin d'obtenir des fonds, des biens ou des services et notamment, mais sans s'y limiter, leur vente, leur location ou leur mise sous hypothèque;

9° “pays tiers”: un État non-membre de l'Union européenne;

10° “personnes morales”: toute entité juridique à laquelle le droit applicable reconnaît ce statut, exception faite des États ou des organismes publics exerçant des prérogatives de puissance publique et des organisations internationales publiques;

11° “agent public dans l'exercice de ses fonctions”: une personne telle que définie à l'article 79, 5°, du Code pénal;

12° “autorités judiciaires”: le ministère public, les juges d'instruction, la police chargée de l'exécution de l'enquête lui étant confiée par le parquet ou par le juge d'instruction, et l'Organe central pour la Saisie et la Confiscation désigné par l'article 5 de la loi du 4 février 2018 contenant les missions et la composition de l'Organe central pour la Saisie et la Confiscation;

13° “autorité(s) compétente(s)”: les organes et institutions publics impliqués dans la mise en œuvre et le contrôle de l'application et du respect des mesures restrictives, à l'exception des autorités judiciaires, ainsi que les organes et institutions publics qui reçoivent ou

ontvangen of bezitten betreffende de toepassing van deze maatregelen;

14° “straf van niveau”:

a) voor natuurlijke personen een straf die is opgenomen in artikel 36 van het Strafwetboek;

b) voor rechtspersonen een straf die is opgenomen in artikel 38 van het Strafwetboek.”.

Art. 8

In dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt na artikel 5 een hoofdstuk 2 ingevoegd, luidende “Toezicht, samenwerking en de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken”.

Art. 9

Artikel 6 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt vervangen als volgt:

“Art. 6. Behoudens andersluidende voorschriften in andere wettelijke bepalingen duidt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de bevoegde autoriteiten aan voor:

1° de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 2°;

2° het toezicht op de toepassing en de naleving van de beperkende maatregelen zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 2°;

3° het opleggen van de administratieve boetes bedoeld in artikel 15;

4° de uitvoering van de opdrachten en verplichtingen toegekend aan bevoegde autoriteiten door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen van de Unie zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 2°.

Behoudens de in deze wet vermelde andersluidende voorschriften zijn de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing op de opsporing, de vaststelling en vervolging van de omzeiling of inbreuken bedoeld in dit hoofdstuk.”.

détiennent des informations relatives à l’application de ces mesures;

14° “peine du niveau”:

a) pour les personnes physiques, une peine prévu par l’article 36 du Code pénal;

b) pour les personnes morales, une peine prévu par l’article 38 du Code pénal.”.

Art. 8

Dans la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, après l’article 5, il est inséré un chapitre 2, intitulé “Contrôle, coopération et la recherche et constatation des contournements et infractions”.

Art. 9

L’article 6 de la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 6. À l’exception des dispositions contraires dans d’autres dispositions légales, le Roi désigne, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les autorités compétentes pour:

1° la recherche et constatation des contournements et infractions sur les mesures restrictives telles que définies à l’article 1er/1, 2°;

2° le contrôle de l’application et du respect des mesures restrictives telles que définies à l’article 1er/1, 2°;

3° infliger des amendes administratives visées à l’article 15;

4° l’exécution des missions et obligations confiées aux autorités compétentes par les règlements européens en matière de mesures restrictives de l’Union telles que définies à l’article 1er/1, 2°.

À l’exception des dispositions contraires mentionnées dans la présente loi, les dispositions du Code d’instruction criminelle sont applicables à la recherche, la constatation et la poursuite des infractions visées au présent chapitre.”.

Art. 10

Artikel 7 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt vervangen als volgt:

“Art. 7. § 1. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, en van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de ambtenaren, die hiertoe door de Koning zijn aangeduid op voorstel van de bevoegde minister, van de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, bevoegd om, zelfs alleen, inbreuken op of omzeiling van de beperkende maatregelen of andere verplichtingen opgelegd door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen op te sporen en vast te stellen. De legitimatiekaart van de aangewezen ambtenaren vermeldt hun hoedanigheid en desgevallend de code bedoeld in artikel 10, § 3, tweede lid. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie en van de officieren van gerechtelijke politie, worden de ambtenaren, die hiertoe door de Koning zijn aangeduid op voorstel van de bevoegde minister, van de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, belast met het identificeren en opsporen, in voorkomend geval, van de tegoeden en economische middelen die toebehoren aan, eigendom zijn van, in het bezit zijn van of onder zeggenschap staan van in bijlage I van Verordening 269/2014 vermelde natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen en die zich in hun rechtsgebied bevinden, teneinde omzeiling van of inbreuken op de verbodsbepalingen van deze verordening, of pogingen daartoe, te voorkomen of op te sporen. De legitimatiekaart van de aangewezen ambtenaren vermeldt hun hoedanigheid en desgevallend de code bedoeld in artikel 10, § 3, tweede lid. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

§ 3. Bij de uitvoering van hun taak inzake opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken zijn de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2 onderworpen aan het toezicht van, naargelang het geval, de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur, onverminderd hun ondergeschiktheid aan de meerderen in de administratie. De procureur-generaal of de federale procureur oefent het toezicht en de controle uit op de uitoefening van de bevoegdheden toegekend aan de in

Art. 10

L'article 7 de la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 7. § 1er. Sans préjudice d'autres dispositions légales, des compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de la police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d'autres dispositions légales, les agents des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, désignés à cet effet par le Roi sur proposition du ministre compétent, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, toute infraction ou tout contournement des mesures restrictives ou autres obligations imposées par les règlements européens en matière de mesures restrictives. La carte de légitimation des agents désignés mentionne leur qualité et, le cas échéant, le code visé à l'article 10, § 3, alinéa 2. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

§ 2. Sans préjudice des compétences des agents de police de la police locale et fédérale et des officiers de police judiciaire, les agents des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, désignés à cet effet par le Roi sur proposition du ministre compétent, sont chargés d'identifier et, le cas échéant, de rechercher les fonds et les ressources économiques appartenant à, détenus par, en possession de ou sous le contrôle des personnes physiques, personnes morales, entités ou organismes mentionnés à l'annexe I du Règlement 269/2014, et se trouvant sur leur territoire, afin de prévenir ou de détecter tout contournement ou toute infraction aux interdictions prévues par ce règlement, ou toute tentative en ce sens. La carte de légitimation des agents désignés mentionne leur qualité et, le cas échéant, le code visé à l'article 10, § 3, alinéa 2. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

§ 3. Dans l'exercice de leur mission relative à la recherche et à la constatation des contournements et infractions, les agents visés aux paragraphes 1er et 2 sont soumis à la surveillance, selon le cas, du procureur général compétent ou du procureur fédéral, sans préjudice de leur subordination à leurs supérieurs au sein de l'administration. Le procureur général ou le procureur fédéral exerce la surveillance et le contrôle de l'exercice des compétences attribuées aux fonctionnaires visés à

artikel 9 bedoelde ambtenaren. Hiervan wordt verslag opgemaakt. De procureur-generaal of de federale procureur kan zich, bij gemotiveerde beslissing, verzetten tegen de verdere uitoefening van deze bevoegdheden wanneer hij van oordeel is dat deze, in een concreet geval, een bijzonder ingrijpende inmenging vormt in het recht op eerbiediging van het privéleven.

§ 4. De Koning kan de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2 aanwijzen die eveneens bekleed worden met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings. De legitimatiekaart van de aangewezen ambtenaren vermeldt hun hoedanigheid en desgevallend de code bedoeld in artikel 10, § 3, tweede lid. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

De Koning bepaalt de voorwaarden betreffende de ervaring en de opleiding van deze ambtenaren.

De bevoegdheden van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, toegekend aan de door de Koning aangewezen ambtenaren, kunnen slechts worden uitgeoefend met het oog op de opsporing, de vaststelling en het onderzoek betreffende de omzeilingen en inbreuken bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 2, van deze wet.

Om hun bevoegdheden van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, te kunnen uitoefenen, leggen de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2, in handen van de procureur-generaal van het rechtsgebied van hun woonplaats, de eed af in de volgende bewoordingen: "Ik zweer getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van het Belgische volk en het mij opgedragen ambt trouw waar te nemen."

Zij kunnen hun bevoegdheden uitoefenen op het grondgebied van het hele Koninkrijk.

§ 5. De Koning kan, bij een besluit overlegd in Ministeraad, aan de in paragrafen 1 en 2 bedoelde ambtenaren bijkomende specifieke bevoegdheden toekennen om omzeilingen en inbreuken te identificeren, op te sporen en vast te stellen, naast de bevoegdheden waarover zij op grond van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze wet beschikken, in het geval dat:

1° het nodig is om nieuwe of meer gesofisticeerde methoden tot ontwijking van of inbreuken op de beperkende maatregelen te kunnen identificeren, opsporen en vaststellen;

l'article 9. Il en est dressé rapport. Le procureur général ou le procureur fédéral peut, par décision motivée, s'opposer à la poursuite de l'exercice de ces compétences lorsqu'il estime que, dans un cas d'espèce, celui-ci constitue une ingérence particulièrement grave dans le droit au respect de la vie privée.

§ 4. Le Roi peut désigner les agents visés aux paragraphes 1er et 2 qui sont également revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi. La carte de légitimation des agents désignés mentionne leur qualité et, le cas échéant, le code visé à l'article 10, § 3, alinéa 2. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

Le Roi détermine les conditions concernant l'expérience et la formation de ces agents.

Les pouvoirs d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, conférés aux agents désignés par le Roi ne peuvent être exercés qu'en vue de la recherche, de la constatation et de l'enquête concernant les contournements et infractions visés au chapitre 3, section 2, de la présente loi.

Pour pouvoir exercer leurs attributions d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, les agents visés aux paragraphes 1er et 2 prêtent serment, devant le procureur-général du ressort de leur domicile, dans les termes suivants: "Je jure fidélité au Roi, obéissance à la Constitution et aux lois du peuple belge, et de remplir fidèlement les fonctions qui me sont conférées."

Ils peuvent exercer leurs attributions sur l'ensemble du territoire du Royaume.

§ 5. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, attribuer des compétences spécifiques supplémentaires aux agents visés aux paragraphes 1er et 2 pour identifier, rechercher et constater des contournements et infractions, en plus des compétences dont ils disposent en vertu des dispositions du chapitre 2 de la présente loi, le cas échéant:

1° si c'est nécessaire afin de permettre d'identifier, de rechercher et de constater de nouvelles méthodes ou des méthodes plus sophistiquées de contournement ou d'infraction des mesures restrictives;

2° de toepasselijke wetgeving inzake beperkende maatregelen vereist dat er bijkomende bevoegdheden worden toegekend.

De toegekende bevoegdheden mogen niet tot gevolg hebben dat de categorieën van persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt, worden uitgebreid.

Dit koninklijk besluit moet binnen de 18 maanden na zijn inwerkingtreding worden bekrachtigd bij wet.

§ 6. De in paragrafen 1 en 2 bedoelde ambtenaren stellen een verslag op waarin minstens volgende elementen worden opgenomen:

1° de datum en locatie van het onderzoek;

2° de gepseudonymiseerde identiteit van de betrokken ambtenaren, de hoedanigheid waarin zij optreden en de bevoegde autoriteit waartoe zij behoren;

3° de aanleiding voor het voeren van het onderzoek;

4° de vaststellingen, met, in voorkomend geval, de eventuele vastgestelde omzeilingen of inbreuken;

5° de gebeurtenissen tijdens het onderzoek;

6° de identificatie van de betrokken persoon of personen waarbij het onderzoek is gevoerd.

De door deze ambtenaren opgestelde processen-verbaal hebben bewijskracht tot het bewijs van het tegendeel. Dit tegenbewijs kan met alle middelen van recht geleverd worden.

Een afschrift van het proces-verbaal wordt aan de overtreder bij een aangetekende zending met ontvangstmelding betekend of hem overhandigd binnen een termijn van dertig dagen te rekenen vanaf de dag dat de administratieve vervolging krachtens artikel 15 wordt opgestart. Het proces-verbaal kan ook per fax of elektronische post worden meegedeeld. Indien geen reactie volgt op de mededeling per fax of elektronische post wordt deze via aangetekende zending met ontvangstmelding opgestuurd. Bij gebreke daarvan kan de vermoedelijke overtreder te allen tijde een afschrift verkrijgen bij de bevoegde autoriteit voor het opleggen van een administratieve boete.

Het proces-verbaal wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt aan het openbaar ministerie dat vervolgens in het kader van de uitoefening van de strafvordering en overeenkomstig de geldende wettelijke bepalingen beslist of de overtreder inzage krijgt van het proces-verbaal.

2° si la législation applicable en matière de mesures restrictives requiert l'octroi de compétences supplémentaires.

Les compétences attribuées ne peuvent pas avoir pour effet d'étendre les catégories de données à caractère personnel susceptibles d'être traitées.

Cet arrêté royal doit être confirmé par la loi dans les 18 mois qui suivent son entrée en vigueur.

§ 6. Les agents visés aux paragraphes 1er et 2 rédigent un rapport reprenant au moins les éléments suivants:

1° la date et le lieu de l'enquête;

2° l'identité pseudonymisée des agents concernés, la qualité en laquelle ils interviennent et l'autorité compétente dont ils relèvent;

3° la raison pour laquelle l'enquête est menée;

4° les constatations ainsi que, le cas échéant, les éventuelles contournements ou infractions constatées;

5° les événements survenus au cours de l'enquête;

6° l'identification de la ou des personnes concernées auprès desquelles l'enquête a été menée.

Les procès-verbaux établis par ces agents font foi jusqu'à preuve du contraire. Cette preuve contraire peut être apportée par toutes voies de droit.

Dans les trente jours à compter du jour de l'engagement de la poursuite administrative en vertu de l'article 15, une copie du procès-verbal est notifiée au contrevenant par lettre recommandée ou lui est remise en mains propres. Le procès-verbal peut également être communiqué par fax ou par courrier électronique. Si cette communication par fax ou par courrier électronique n'est suivie d'aucune réaction, elle sera envoyée par envoi recommandé avec accusé de réception. À défaut, le contrevenant présumé peut à tout moment en obtenir une copie auprès de l'administration compétente pour infliger une amende administrative.

Le procès-verbal est transmis dans les plus brefs délais au ministère public, qui décide ensuite, dans le cadre de l'exercice de l'action publique et conformément aux dispositions légales applicables, si le contrevenant a accès au procès-verbal.

§ 7. Wanneer de bevoegde autoriteiten, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°, omzeilingen of inbreuken vaststellen waarop strafrechtelijke sancties bedoeld in artikel 16 van deze wet staan, stellen zij de procureur des Konings daarvan zo spoedig mogelijk in kennis. De procureur des Konings of de onderzoeksrechter kan zich verzetten tegen de voortzetting van de opsporings- of onderzoeksmaatregelen door deze autoriteiten en hun ambtenaren zodra een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek loopt of wordt ingesteld. Iedere strafrechtelijke vordering op grond van een in artikel 16 bedoeld misdrijf moet door het openbaar ministerie ter kennis worden gebracht van de voormelde bevoegde autoriteiten.

In het geval van een seponering van de zaak door het openbaar ministerie, wordt de administratieve vervolging bedoeld in artikel 15 steeds opgestart. Het openbaar ministerie brengt de seponering ter kennis van de bevoegde autoriteiten bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1° en 3°.

§ 8. Onverminderd de toepassing van artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering, wanneer overheidsdiensten en andere instellingen in het kader van hun bevoegdheden en toezichtopdrachten, toegekend krachtens andere wettelijke bepalingen of krachtens artikel 6, eerste lid, 2° en 4°, een omzeiling of inbreuk vaststellen van de beperkende maatregelen of van andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen, brengen zij zo spoedig mogelijk de bevoegde autoriteit aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°, op de hoogte daarvan.”

Art. 11

In hoofdstuk 2, ingevoegd bij artikel 8, wordt een artikel 8 ingevoegd, luidende:

“Art. 8. § 1. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen de in dit hoofdstuk bepaalde bevoegdheden uitsluitend uitoefenen ter identificatie, opsporing en vaststelling van omzeiling van en inbreuken op de bepalingen van deze wet, van zijn uitvoeringsbesluiten en van de beperkende maatregelen, of van andere verplichtingen opgelegd door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen.

De in dit hoofdstuk bepaalde bevoegdheden worden slechts aangewend met inachtneming van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, in die zin dat zij niet verder gaan dan noodzakelijk zijn om het nagestreefde doel te bereiken en niet kunnen worden vervangen door minder ingrijpende maatregelen.

§ 7. Lorsque les autorités compétentes, désignées en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°, identifient des contournements ou des infractions qui sont passibles de sanctions pénales visées à l'article 16 de la présente loi, elles en informent le procureur du Roi dans les plus brefs délais. Le procureur du Roi ou le juge d'instruction peut s'opposer à la poursuite des mesures d'investigation ou de recherches entreprises par les agents, dès lors qu'une information ou une instruction est en cours ou en voie de l'être. Toute action pénale du chef d'une infraction visée à l'article 16 doit être portée à la connaissance des autorités compétente susmentionnées à la diligence du ministère public.

Dans le cas d'un classement sans suite par le ministère public, la poursuite administrative visée à l'article 15 est toujours lancée. Le ministère public porte la décision de classement sans suite à la connaissance des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1° et 3°.

§ 8. Sans préjudice de l'application de l'article 29, § 1er, du Code d'Instruction criminelle, lorsque les services publics et autres institutions constatent, dans le cadre de leurs compétences et missions de surveillance attribuées en vertu d'autres dispositions légales ou en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 2° et 4°, un contournement ou une infraction des mesures restrictives ou des autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives, ils en informent dans les plus brefs délais l'autorité compétente désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°.”

Art. 11

Dans le chapitre 2, inséré par l'article 8, il est inséré un article 8 rédigé comme suit:

“Art. 8. § 1er. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, ne peuvent exercer les compétences prévues dans le présent chapitre qu'aux fins d'identification, de recherche et de constatation du contournement et des infractions aux dispositions de la présente loi, de ses arrêtés d'exécution et des mesures restrictives, ou d'autres obligations imposées par les règlements européens en matière de mesures restrictives.

Les pouvoirs prévus au présent chapitre ne sont mis en œuvre que dans le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité, en ce sens qu'ils ne vont pas au-delà de ce qui est nécessaire pour atteindre l'objectif poursuivi et ne peuvent être remplacés par des mesures moins contraignantes.

Bij de toepassing van deze bevoegdheden wordt rekening gehouden met de aard, de omvang en de duur van de inmenging, alsook met de waarborgen die zijn voorzien ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

§ 2. De Koning kan aan de bevoegde autoriteiten bedoeld in artikel 6, eerste lid, 2° en 4°, één of meerdere bevoegdheden vermeld in artikelen 9, § 1 en 11, § 1, toekennen. Deze bevoegdheden kunnen enkel uitgeoefend worden voor de opdrachten en taken bedoeld in hetzelfde artikel 6, eerste lid, 2° en 4°. Paragraaf 1, tweede en derde lid, artikel 10, §§ 1, 2 en 6, artikel 11, §§ 2, 3 en 4 en artikel 12 zijn in dit geval van toepassing.”

Art. 12

In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 9 ingevoegd, luidende:

“Art. 9. § 1. Onverminderd de bevoegdheden toegekend krachtens andere wettelijke bepalingen hebben de in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren, voorzien van behoorlijke legitimatiebewijzen, de volgende bevoegdheden:

1° zich voor de uitoefening van hun bevoegdheden bepaald door of krachtens deze wet, alle informatie en elk document doen verstrekken in gelijk welke vorm;

2° alle nuttige vaststellingen doen, alle onderzoeken, controles en opsporingen uitvoeren en alle informatie verzamelen die zij noodzakelijk achten wanneer zij een precieze en ernstige aanwijzing hebben om te vermoeden dat er omzeilingen of inbreuken worden of werden gepleegd op de beperkende maatregelen;

3° mits voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter, ter plaatse inspecties verrichten en ter plaatse kennis nemen en een kopie maken van alle informatie, elk document, elk gegevensbestand en elke registratie, alsook toegang hebben tot elk informaticasysteem, wanneer zij een precieze en ernstige aanwijzing hebben om te vermoeden dat er omzeilingen of inbreuken worden of werden gepleegd op de beperkende maatregelen. Wanneer de geïnformatiseerde dragers toegankelijk zijn via een informaticasysteem of via elk ander elektronisch apparaat, hebben zij het recht zich de op die informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm te doen voorleggen, in de door hen gevraagde vorm tegen afgifte van een ontvangstbewijs. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen desgevallend de termijn bepalen waarbinnen

Lors de la mise en œuvre de ces pouvoirs, il est tenu compte de la nature, de l'étendue et de la durée de l'ingérence, ainsi que des garanties prévues pour la protection des droits et libertés des personnes concernées.

§ 2. Le Roi peut accorder une ou plusieurs des compétences énumérées aux articles 9, § 1er et 11, § 1er, aux autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 2° et 4°. Ces compétences ne peuvent être exercées que pour les missions et tâches visées au même article 6, alinéa 1er, 2° et 4°. Le paragraphe 1er, alinéas 2 et 3, l'article 10, §§ 1, 2 et 6, l'article 11, §§ 2, 3 et 4 et l'article 12 s'appliquent dans ce cas.”

Art. 12

Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 9 rédigé comme suit:

“Art. 9. § 1er. Sans préjudice des compétences accordées en vertu d'autres dispositions légales, les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, munis des documents de légitimation nécessaires, ont les compétences suivantes:

1° obtenir, pour l'exercice des compétences déterminées par ou en vertu de la présente loi, toute information et tout document, sous quelque forme que ce soit;

2° faire toutes les constatations utiles, procéder à tous examens, contrôles, recherches et recueillir toutes informations quand ils ont un indice précis et sérieux de supposer que des contournements ou des infractions sont ou ont été commis aux mesures restrictives;

3° Sous réserve d'une autorisation préalable du juge d'instruction, effectuer des inspections sur place et, sur place, prendre connaissance et faire une copie de toutes les informations, de tout document, de toute base de données et de tout enregistrement, ainsi qu'avoir accès à tout système informatique, quand ils ont un indice précis et sérieux de supposer que des contournements ou des infractions sont ou ont été commis aux mesures restrictives. Lorsque les supports informatisés sont accessibles via un système informatique ou tout autre dispositif électronique, les agents ont le droit d'exiger que les données enregistrées sur ces supports leur soient présentées dans une forme lisible et compréhensible, dans la forme qu'ils demandent, contre remise d'un accusé de réception. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent, le cas échéant, fixer le délai dans

deze gegevens moeten worden verstrekt. De termijn moet redelijk zijn in verhouding tot de omvang van het verzoek;

4° wanneer zij een precieze en ernstige aanwijzing hebben om te vermoeden dat er omzeilingen of inbreuken worden of werden gepleegd op de beperkende maatregelen en mits toestemming van de gebruikers, zich tijdens de gewone openings- of werkuren, tijdens het productieproces of op het ogenblik dat de producten of diensten worden aangeboden of er aanwijzingen zijn dat het productieproces gaande is of de producten of diensten worden aangeboden, toegang verschaffen tot of zich toegang laten verschaffen tot alle plaatsen, en tot alle vervoersmiddelen, waarvan ze kunnen eisen dat de vervoerder ze tot stilstand brengt, tenzij het bewoonde lokalen betreft. Elk weigeren van toestemming wordt door de bevoegde ambtenaar vermeld in het proces-verbaal bedoeld in artikel 7, § 6, tweede lid. Mits voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter kan deze bevoegdheid worden uitgeoefend zonder voorafgaande waarschuwing en zonder toestemming van de betrokkenen;

5° elke persoon ondervragen over elk feit waarvan de kennis ervan nuttig is voor de opsporing of de vaststelling. De ondervraging is onderworpen aan de rechten van verdediging zoals bepaald in artikel 47*bis* van het Wetboek van Strafvordering;

6° de pakken, kisten, tonnen en alle andere soorten verpakkingen openen waarvan zij veronderstellen dat zij goederen bevatten die het voorwerp of het bewijs van een omzeiling of inbreuk bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, uitmaken, en er de inhoud van onderzoeken;

7° in afwijking van artikel 46*quater* van het Wetboek van Strafvordering, financiële stromen opsporen. Meer bepaald kunnen ze kosteloos alle noodzakelijke informatie over de producten, diensten en verrichtingen van financiële aard en betreffende virtuele waarden, die betrekking hebben op een verdachte vorderen bij:

a) personen en instellingen als bedoeld in artikel 5, § 1, 3° tot 22°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten;

b) personen en instellingen die binnen het Belgisch grondgebied diensten beschikbaar stellen of aanbieden met betrekking tot virtuele waarden die toelaten dat gereglementeerde betaalmiddelen in virtuele waarden worden uitgewisseld;

lequel ces données doivent être fournies. Ce délai doit être raisonnable au regard de l'ampleur de la demande;

4° quand ils ont un indice précis et sérieux de supposer que des contournements ou des infractions sont ou ont été commis aux mesures restrictives et moyennant l'autorisation des occupants, pénétrer ou accéder, pendant les heures d'ouverture ou de travail habituelles, pendant le processus de production, ou au moment où les produits ou services sont offerts, ou s'il y a des indices que le processus de production est en cours ou que les produits ou services sont offerts, à des lieux, y compris des moyens de transport, dont ils peuvent exiger l'immobilisation par le transporteur, sauf si cela concerne des locaux occupés. Tout refus d'autorisation est consigné par les agents compétents dans le procès-verbal visé à l'article 7, § 6, alinéa 2. Sous réserve d'une autorisation préalable du juge d'instruction, cette compétence peut être exercée sans avertissement préalable et sans le consentement des personnes concernées;

5° interroger toute personne sur tout fait dont la connaissance est utile à la recherche ou la constatation. L'audition est soumise aux droits de la défense, conformément à l'article 47*bis* du Code d'instruction criminelle;

6° ouvrir les paquets, caisses, tonneaux et tous les autres types d'emballages dont ils présument qu'ils contiennent des marchandises constituant ou prouvant un contournement ou une infraction visé à l'article 7, §§ 1er et 2, et en examiner le contenu;

7° par dérogation à l'article 46*quater* du Code d'instruction criminelle, rechercher des flux financiers. Plus précisément, ils peuvent requérir gratuitement les informations nécessaires relatives aux produits, services et transactions de nature financière et aux valeurs virtuelles concernant le suspect auprès:

a) des personnes et institutions visées à l'article 5, § 1er, 3° à 22°, de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces;

b) des personnes et institutions qui, sur le territoire belge, mettent à disposition ou proposent des services en lien avec des valeurs virtuelles permettant d'échanger des moyens de paiement réglementés en valeurs virtuelles;

8° met het oog op het uitoefenen van de bevoegdheden bedoeld in de bepaling onder 7°, door middel van een met redenen omkleed verzoek, alle noodzakelijke informatie opvragen bij het Centraal Aanspreekpunt van de Nationale Bank van België, overeenkomstig de wet van 8 juli 2018 houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest.

De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen de bijstand vorderen van politieambtenaren van de lokale en federale politie, van gerechtelijke deskundigen, of van deskundigen die door de minister erkend werden in bijzondere materies, om de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen te waarborgen of te controleren of om de aard en de omstandigheden van een omzeiling of inbreuk te beoordelen.

§ 2. Wanneer de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, overeenkomstig de hun toegekende bevoegdheden, een omzeiling of inbreuk vaststellen, kunnen zij, tegen afgifte van een ontvangstbewijs, beslag leggen op:

1° de goederen die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken;

2° de productie-, verwerking- en vervoermiddelen of welke voorwerpen dan ook, die gediend hebben om de goederen die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken voort te brengen, ze te verwerken, ze te verdelen of ze te vervoeren;

3° alle andere voorwerpen die tot het plegen van de omzeiling of inbreuk hebben gediend;

4° de middelen die nodig zijn om diensten te verrichten die een omzeiling of inbreuk uitmaken;

5° de goederen van dezelfde soort en dezelfde bestemming als degene die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken.

De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen dit beslag ook leggen indien een derde er eigenaar van is.

Dit beslag moet door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van vijftien dagen. Het beslag is onderworpen aan de bepalingen van artikel 28sexies van het Wetboek van Strafvordering.

De persoon bij wie beslag op de goederen wordt gelegd kan als gerechtelijk bewaarder ervan aangesteld worden.

8° en vue de l'exercice des compétences visées au 7°, demander, au moyen d'une demande motivée, toutes les informations nécessaires auprès du Point de contact central tenu par la Banque nationale de Belgique, conformément à la loi du 8 juillet 2018 portant organisation d'un point de contact central des comptes et contrats financiers et portant extension de l'accès au fichier central des avis de saisie, de délégation, de cession, de règlement collectif de dettes et de protêt.

Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent requérir l'assistance des agents de police de la police locale et fédérale, des experts judiciaires ou des experts reconnus par le ministre dans des matières spécifiques, afin de garantir ou de contrôler la mise en œuvre des mesures restrictives, ou d'évaluer la nature et les circonstances d'un contournement ou d'une infraction.

§ 2. Lorsque les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, conformément aux compétences qui leur sont accordées, constatent un contournement ou une infraction, ils peuvent, contre remise d'un accusé de réception, saisir:

1° les biens qui font l'objet du contournement ou de l'infraction;

2° les moyens de production, de transformation et de transport ou tout autre objet quelconque ayant servi à produire, transformer, distribuer ou transporter les biens qui font l'objet du contournement ou de l'infraction;

3° tous les autres objets susceptibles d'avoir servi à commettre le contournement ou l'infraction;

4° les moyens nécessaires à la prestation des services qui constituent un contournement ou une infraction;

5° les biens de même nature et de même destination que ceux qui font l'objet du contournement ou de l'infraction.

Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2 peuvent également procéder à cette saisie si un tiers est le propriétaire.

Cette saisie doit être confirmée par le ministère public dans un délai de quinze jours. La saisie est soumise aux dispositions de l'article 28sexies du Code d'instruction criminelle.

La personne entre les mains de laquelle les objets sont saisis peut en être constituée gardien judiciaire.

De inbeslagnemingen kunnen aanleiding geven tot het aanstellen van een bewaker ter plaatse of kunnen ten uitvoer gelegd worden in om het even welke andere plaats aangeduid door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2.

§ 3. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen lokalen verzegelen wanneer zulks noodzakelijk is voor het leveren van het bewijs van een omzeiling of inbreuk bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, of het gevaar bestaat dat met de hierin aanwezige goederen omzeilingen of inbreuken worden voortgezet of nieuwe omzeilingen of inbreuken worden gepleegd.

Deze verzegeling moet door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van vijftien dagen. Bij ontstentenis van een bevestiging door het openbaar ministerie, is de verzegeling van rechtswege opgeheven.

De persoon bij wie de verzegeling wordt gelegd kan als gerechtelijk bewaarder ervan aangesteld worden. De verzegelingen kunnen aanleiding geven tot het aanstellen van een bewaker ter plaatse door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2.

§ 4. De inbeslagnemingen en de verzegelingen verricht op basis van de paragrafen 2 en 3 moeten het voorwerp uitmaken van een schriftelijke vaststelling. Dit geschrift moet minstens vermelden:

1° de datum en het uur waarop de maatregelen zijn genomen;

2° de datum en het uur van de kennisgeving;

3° de gepseudonymiseerde identiteit van de in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren, de hoedanigheid waarin zij optreden en de bevoegde autoriteit, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, waartoe zij behoren;

4° de genomen maatregelen;

5° de feitelijke en juridische grondslag;

6° de plaats waar de maatregelen zijn genomen.

§ 5. Het openbaar ministerie kan het beslag of de verzegeling dat het bevolen of bevestigd heeft, te allen tijde opheffen en zo ook als de overtreder ervan afziet de goederen aan te bieden in de omstandigheden die tot het onderzoek aanleiding hebben gegeven; deze afstand houdt generlei erkenning van enige strafrechtelijke schuld in.

Les saisies peuvent donner lieu à constitution de gardien sur place ou peuvent être exécutées en tout autre lieu désigné par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2.

§ 3. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2 peuvent mettre sous scellés des locaux lorsque cela est nécessaire à l'établissement de la preuve d'un contournement ou d'une infraction visée à l'article 7, §§ 1er et 2, ou lorsque le danger existe qu'avec ces biens, les contournements ou infractions persistent ou que de nouveaux contournements ou infractions soient commises.

Cette mise sous scellé doit être confirmée par le ministère public dans un délai de quinze jours. À défaut de confirmation par le ministère public, la mise sous scellé est levée de plein droit.

La personne entre les mains de laquelle les objets sont scellés peut en être constituée gardien judiciaire. Les mises sous scellés peuvent donner lieu à constitution de gardien sur place désigné par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2.

§ 4. Les saisies et mises sous scellés pratiquées en vertu des paragraphes 2 et 3 doivent faire l'objet d'un constat écrit. Ce document doit au moins mentionner:

1° la date et l'heure auxquelles les mesures sont prises;

2° la date et l'heure de la notification;

3° l'identité pseudonymisée des agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, la qualité en laquelle ils interviennent et l'autorité compétente, visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, dont ils relèvent;

4° les mesures prises;

5° la base factuelle et juridique;

6° le lieu où les mesures ont été prises.

§ 5. Le ministère public peut à tout moment donner mainlevée de la saisie ou de la mise sous scellé qu'il a ordonnée ou confirmée, de même si le contrevenant renonce à offrir les biens dans les circonstances ayant donné lieu à l'enquête; cet abandon n'implique aucune reconnaissance d'une quelconque faute pénale.

§ 6. Het beslag of de verzegeling wordt van rechtswege opgeheven door de rechtelijke beslissing die een einde maakt aan de vervolgingen, zodra dit in kracht van gewijsde is gegaan.

§ 7. De inbeslagneming of de verzegeling wordt van rechtswege opgeheven wanneer het openbaar ministerie of de optredende bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°, beslist heeft:

1° tot een klassering zonder gevolg; en, wanneer van toepassing,

2° tot het opleggen van een administratieve boete krachtens artikel 15 of tot het afsluiten van de administratieve vervolging.

Voor de in het kader van het grensoverschrijdend verkeer in, uit en door het douanegebied van de Europese Unie verboden en in beslaggenomen goederen, zal steeds de afstand van die goederen gevraagd worden.”

Art. 13

In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 10 ingevoegd, luidende:

“Art. 10. § 1. Met toepassing van artikel 23, lid 1, d) en h), en in afwijking van de artikelen 13, 14, 15 en 18 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de “algemene verordening gegevensbescherming” genoemd), kan het recht op informatie, op inzage en op beperking van de verwerking worden uitgesteld in het geval van de verwerking van persoonsgegevens, uitgevoerd op basis van de bepalingen van dit boek, ter waarborging van:

1° de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen;

2° een taak op het gebied van toezicht of inspectie die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag.

§ 2. Deze afwijkingen gelden voor de periode waarin de betrokkene door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, aan een inspectie of onderzoek in het kader van de uitoefening van hun wettelijke taken wordt onderworpen, en voor de periode waarin documenten

§ 6. La saisie ou la mise sous scellé est levée de plein droit par la décision judiciaire mettant fin aux poursuites, lorsque ce jugement est passé en force de chose jugée.

§ 7. La saisie ou la mise sous scellé est levée de plein droit lorsque le ministère public ou l'autorité compétente intervenante, visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°, a pris une décision:

1° de classement sans suite; et, si d'application,

2° d'infliger une amende administrative en vertu de l'article 15 ou à la clôture de la poursuite administrative.

Pour les biens interdits et saisis dans le cadre du trafic transfrontalier sur, en dehors et à travers du territoire douanier de l'Union européenne, l'abandon de ces biens sera toujours exigé.”

Art. 13

Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 10 rédigé comme suit:

“Art. 10. § 1er. En application de l'article 23, paragraphe 1er, d) et h), et par dérogation aux articles 13, 14, 15 et 18 du règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (ci-après le “règlement général sur la protection des données”), le droit à l'information, le droit d'accès et le droit à la limitation du traitement peuvent être retardés s'agissant des traitements de données à caractère personnel exécutés sur la base des dispositions du présent livre, afin de garantir:

1° la prévention, l'examen, la recherche et la poursuite des faits punissables ou l'exécution de sanctions;

2° une mission de supervision ou d'inspection liée, même occasionnellement, à l'exercice de l'autorité publique.

§ 2. Ces dérogations valent durant la période pendant laquelle la personne concernée fait l'objet d'une inspection ou d'une enquête par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, dans le cadre de l'exécution de leurs missions légales, ainsi que pour la période durant laquelle sont

afkomstig van de autoriteiten waartoe deze ambtenaren behoren, worden verwerkt met het oog op de betreffende vervolging.

Deze afwijkingen gelden voor zover de toepassing van die rechten afbreuk zou doen aan de noden van de controle of het onderzoek, of het geheim van het strafrechtelijk onderzoek of het beroepsgeheim dreigt te schenden.

De beperking bedoeld in paragraaf 1 heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek of van de controle die het uitstel van het recht op informatie rechtvaardigt.

De betrokkene wordt geïnformeerd over deze beperkingen. De betrokkene kan de onderzoeksrechter vragen om deze beperking van rechten te evalueren en vervolgens zijn rechten te laten uitoefenen.

Onverminderd het recht van de bevoegde autoriteiten om tijdelijk de uitvoering van de rechten door de betrokkene te beperken, dienen de verzoeken om inlichtingen of de uitoefening van rechten, verkeerdelijk gericht tot een autoriteit die voor de betreffende beperkende maatregelen niet bevoegd is, door deze autoriteit onverwijld doorgestuurd te worden aan de bevoegde autoriteit. De verzoeker wordt hiervan gelijktijdig op de hoogte gebracht.

§ 3. Voor de toepassing van de artikelen 7 tot 12 en 15 wordt verstaan onder identiteit alle gegevens of handelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot identificatie van een ambtenaar bedoeld in dezelfde artikelen kunnen leiden.

De identiteit van de ambtenaren binnen de autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, wordt afgeschermd in het kader van de uitvoering van de opdrachten en bevoegdheden die hen bij deze wet worden toegekend. Daartoe kent de leidinggevende ambtenaar van die autoriteit een code toe aan die ambtenaren.

De identiteit en de code van de ambtenaren bedoeld in het tweede lid, worden door de in hetzelfde lid bedoelde leidinggevende ambtenaar onverwijld opgetekend in een vertrouwelijk register en bewaard binnen die autoriteit.

Enkel de leidinggevende ambtenaar van de betrokken autoriteit, het vonnisgerecht of de beroepsinstantie en de procureur des Konings of de onderzoeksrechter in het kader van een gerechtelijk onderzoek kan kennisnemen van de volledige identiteit van de ambtenaar waaraan een code is toegekend.

Elke raadpleging van dit register wordt geregistreerd en bewaard voor een maximale duur van 10 jaar. De

traitées les pièces provenant de ces services, en vue d'exercer les poursuites y afférentes.

Ces dérogations valent dans la mesure où l'application de ces droits nuirait aux besoins du contrôle ou de l'enquête ou risque de violer le secret de l'enquête pénale ou le secret professionnel.

La restriction visée au paragraphe 1er ne vise pas les données qui sont étrangères à l'objet de l'enquête ou du contrôle justifiant le retardement du droit à l'information.

La personne concernée est informée de ces limitations. Elle peut demander au juge d'instruction d'évaluer cette limitation de ses droits et, le cas échéant, d'autoriser l'exercice de ceux-ci.

Sans préjudice du droit des autorités compétentes de limiter temporairement l'exercice des droits de la personne concernée, les demandes d'informations ou d'exercice de droits adressées erronément par une personne concernée à une autorité non compétente pour les mesures restrictives concernées, doivent être transmises sans délai par cette autorité à l'autorité compétente. Le demandeur concerné en est simultanément averti.

§ 3. Pour l'application des articles 7 à 12 et 15 on entend par identité l'ensemble des données ou actes qui peuvent permettre directement ou indirectement l'identification d'un agent visés par les mêmes articles.

L'identité des agents au sein des autorités désigné en vertu de l'article 6, alinéa 1er, est protégée dans le cadre de l'exécution des missions et compétences qui leur sont attribuées par cette loi. À cette fin, le fonctionnaire dirigeant de cette autorité attribue un code auxdits agents.

L'identité et le code du membre des agents visés à l'alinéa 2, sont consignés sans délai par le fonctionnaire dirigeant visé au même alinéa dans un registre confidentiel et conservé au sein de cette autorité.

Seul le fonctionnaire dirigeant de l'autorité concernée, la juridiction de jugement ou de recours et le procureur du Roi ou le juge d'instruction dans le cadre d'une instruction peut prendre connaissance de l'identité complète des agents doté d'un code.

Toute consultation de ce registre est enregistrée et conservée pour une durée maximale de dix ans. Les

logbestanden van de registratie maken het mogelijk om het volgende te achterhalen:

1° de identiteit van de persoon die het register heeft geraadpleegd;

2° de redenen, de datum en het tijdstip van de raadpleging.

Het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot de gegevens in het register of de logbestanden wordt gestraft met een straf van niveau 2.

§ 4. De processen-verbaal opgesteld door de autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, of door andere autoriteiten krachtens andere wettelijke bepalingen, vermelden geen enkel element dat de veiligheid en de anonimiteit van de onder code handelende ambtenaren bedoeld in paragraaf 3, tweede lid, in het gedrang kan brengen.

In voorkomend geval neemt de procureur des Konings of de onderzoeksrechter alle maatregelen om de identiteit van de betrokken ambtenaar verborgen te houden. Hij beveelt dat de vermeldingen strijdig met het eerste lid weggelaten worden uit de processen-verbaal.

De betrokkene die het voorwerp uitmaakt van het onderzoek door de bevoegde ambtenaar kan de onderzoeksrechter verzoeken om de pseudonymisering op te heffen om zijn rechten van verdediging te kunnen uitoefenen.

De bevoegde autoriteit voert een tweejaarlijkse evaluatie uit en stelt een verslag op van de pseudonymisering voor wat betreft de proportionaliteit ervan, de risico's en vastgestelde gevallen van misbruik en corruptie en de effecten van de pseudonymisering op de rechten van verdediging.

§ 5. Het onrechtmatig gebruik maken van de gepseudonymiseerde identiteit en het kenbaar maken van de identiteit van de ambtenaar die overeenkomstig paragrafen 3 en 4, eerste en tweede lid, wordt afgeschermd, wordt gestraft met een straf van niveau 2. Dezelfde straf is van toepassing op het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot het register bedoeld in paragraaf 3, derde lid.

§ 6. Onder voorbehoud van de bijzondere toepasselijke normen, in het bijzonder inzake archivering, worden de persoonsgegevens die zijn verzameld in het kader van de onderzoeks- en opsporingsmaatregelen gewist binnen een termijn van:

fichiers de journalisation de l'enregistrement permettent d'identifier ce qui suit:

1° l'identité de la personne qui a consulté le registre;

2° le motif, la date et l'heure de la consultation.

Le fait d'accéder illicitement aux données du registre ou aux fichiers de journalisation est puni d'une peine de niveau 2.

§ 4. Les procès-verbaux rédigés par les autorités, visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, ou par d'autres autorités en vertu des autres dispositions légales, ne peuvent mentionner aucun élément susceptible de compromettre la sécurité et l'anonymat des agents visés au paragraphe 3, alinéa 2, intervenant sous code.

Le cas échéant, le procureur du Roi ou le juge d'instruction prend toutes les mesures pour tenir secrète l'identité de l'agent concerné. Il ordonne la suppression dans les procès-verbaux des mentions contraires à l'alinéa 1er.

La personne concernée faisant l'objet de l'enquête par l'agent compétent peut demander au juge d'instruction de lever la pseudonymisation afin de pouvoir exercer ses droits de la défense.

L'autorité compétente procède à une évaluation chaque deux ans et établit un rapport relatif à la pseudonymisation en ce qui concerne sa proportionnalité, les risques ainsi que les cas constatés d'abus et de corruption, et les effets de la pseudonymisation sur les droits de la défense.

§ 5. L'utilisation illicite de l'identité pseudonymisée et la divulgation de l'identité de l'agent qui est protégée conformément aux paragraphes 3 et 4, alinéas 1er et 2, est punie d'une peine de niveau 2. La même peine est applicable à la consultation non autorisée du registre visé au paragraphe 3, alinéa 3.

§ 6. Sous réserve des normes particulières applicables, en particulier en matière d'archivage, les données à caractère personnel récoltées dans le cadre des mesures d'investigation et de recherche seront effacées dans un délai maximum de:

1° twee jaar, die een aanvang neemt na de definitieve vaststelling dat er geen omzeilingen of inbreuken werden begaan door de betrokken persoon;

2° twee jaar, die een aanvang neemt vanaf het ogenblik dat een definitieve administratieve beslissing is genomen, in het bijzonder deze bedoeld in artikel 15;

3° tien jaar, die een aanvang neemt vanaf het ogenblik dat toepassing is gemaakt van de minnelijke schikking bedoeld in artikel 216*bis* van het Wetboek van strafvordering of de bemiddeling in strafzaken bedoeld in artikel 216*ter* van hetzelfde Wetboek of enige andere rechterlijke procedure;

4° tien jaar, die een aanvang neemt vanaf het ogenblik van de definitieve rechterlijke beslissing.

In het geval van een gerechtelijke procedure wordt de in het eerste lid bedoelde maximale termijn verlengd, in voorkomend geval, tot de definitieve beëindiging van die procedure.

De persoonsgegevens die voortkomen uit de in dit hoofdstuk bedoelde bevoegdheden, voor de periode waarin de betrokkene door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, aan een inspectie of onderzoek in het kader van de uitoefening van hun wettelijke taken wordt onderworpen, en voor de periode waarin documenten afkomstig van de autoriteiten waartoe deze ambtenaren behoren, worden verwerkt met het oog op de betreffende vervolging, blijven bewaard gedurende minstens de volledige termijn dat de toepasselijke beperkende maatregelen van kracht zijn, tenzij de termijnen bedoeld in het eerste lid van toepassing zijn.

De gearcheiverde persoonsgegevens mogen in geen geval worden gebruikt ten nadele van de betrokkene in het kader van een procedure die de vaststelling van een jegens hem genomen dwangmaatregel inhoudt.

§ 7. De bevoegde autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, zijn elk voor hun bevoegdheid de gegevensverwerkingsverantwoordelijke in de zin van de algemene verordening gegevensbescherming, voor het register bedoeld in artikel 10, § 3 en voor de toepassing van artikelen 7 tot 12 en 15 van deze wet.

Deze autoriteiten beperken de toegang tot de gearcheiverde persoonsgegevens bedoeld in paragraaf 6, eerste lid, tot de bevoegde ambtenaren die zij hiertoe aanduiden en waarvoor deze toegang noodzakelijk is in het kader van hun specifieke opdrachten. Het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot deze gegevens wordt gestraft met een straf van niveau 2.

1° deux ans, lequel commence à courir après la constatation définitive qu'aucun contournement ou infraction n'a été commise par la personne concernée;

2° deux ans, lequel commence à courir à partir du moment où une décision administrative définitive a été prise, en particulier celle visée à l'article 15;

3° dix ans, lequel commence à courir à partir du moment où il est fait application de la transaction visée à l'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle ou de la médiation pénale visée à l'article 216*ter* du même Code, ou de toute autre procédure judiciaire;

4° dix ans, lequel commence à courir à partir de la décision judiciaire définitive.

En cas de procédure judiciaire, le délai maximal visé à l'alinéa 1er est prolongé, le cas échéant, jusqu'à la clôture définitive de ladite procédure.

Les données à caractère personnel résultant des pouvoirs visés au présent chapitre sont conservées, pendant la période au cours de laquelle la personne concernée est soumise, par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, à une inspection ou à une enquête dans le cadre de l'exercice de leurs missions légales, ainsi que durant la période au cours de laquelle des documents émanant des autorités dont relèvent ces agents sont traités en vue des poursuites concernées, pendant au moins toute la durée d'application des mesures restrictives applicables, sauf si les délais visés à l'alinéa 1er sont d'application.

Les données à caractère personnel archivées ne peuvent en aucun cas être utilisées à l'encontre de la personne concernée dans le cadre d'une procédure qui implique la prise d'une décision coercitive à son égard.

§ 7. Les autorités compétentes désignées en vertu de l'article 6, alinéa 1er, sont, chacune dans le cadre de leurs compétences, responsables du traitement des données au sens du règlement général sur la protection des données, pour le registre visé à l'article 10, § 3, ainsi pour l'application des articles 7 à 12 et 15 de la présente loi.

Ces autorités limitent l'accès aux données à caractère personnel archivées visées au paragraphe 6, alinéa 1er, aux agents compétents qu'elles désignent à cette fin et pour lesquels cet accès est nécessaire dans le cadre de leurs missions spécifiques. Le fait d'accéder illicitement à ces données est puni d'une peine de niveau 2.

Elke raadpleging van deze persoonsgegevens wordt geregistreerd en bewaard voor een maximale duur van 10 jaar. Het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot deze gegevens wordt gestraft met een straf van niveau 2.”

Art. 14

In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 11 ingevoegd, luidende:

“Art. 11. § 1. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen van alle diensten van de Staat, met inbegrip van het openbaar ministerie en de griffies van alle rechtscolleges, de gemeenschappen, de gewesten, de provincies, de agglomeraties, de federaties van gemeenten, de gemeenten, de politiezones, de verenigingen waartoe ze behoren en van de openbare instellingen die ervan afhangen, de mededeling verkrijgen van de gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun taken. Deze mededeling doet geen afbreuk aan de regels die van toepassing zijn op de opdrachten van algemeen belang en de wettelijke verplichtingen waaraan deze andere overheidsdiensten zijn onderworpen.

Alle diensten bedoeld in het eerste lid, met uitzondering van de diensten van de gemeenschappen en gewesten, verstrekken de informatie en documenten zonder verplaatsing aan de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, met dien verstande dat de informatie en documenten met betrekking tot een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek niet kunnen worden meegedeeld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur.

§ 2. Behoudens de wettelijke uitzonderingen, is elke inlichting, in welke vorm ook, ontvangen of meegedeeld met toepassing van dit hoofdstuk, van vertrouwelijke aard.

Behoudens de wettelijke uitzonderingen mogen de inlichtingen bepaald in dit hoofdstuk niet voor andere doeleinden dan die van deze wet worden gebruikt. De bevoegde autoriteiten mogen, in hun processen-verbaal, verslagen en getuigenissen alsmede in de loop van de procedures voor de hoven en rechtbanken, de overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk ontvangen inlichtingen en geraadpleegde of in beslag genomen documenten aanvoeren als bewijs.

§ 3. De in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren zijn gebonden door het beroepsgeheim en mogen de vertrouwelijke informatie waarvan zij kennis hebben gekregen bij de uitoefening van hun taken, niet onthullen, aan welke persoon of autoriteit ook.

Toute consultation de ces données à caractère personnel est enregistrée et conservée pour une durée maximale de dix ans. Le fait d'accéder illicitement à ces données est puni d'une sanction de niveau 2.”

Art. 14

Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 11 rédigé comme suit:

“Art. 11. § 1er. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent obtenir de tous les services de l'État, en ce compris les parquets et les greffes de toutes les juridictions, des communautés, des régions, des provinces, des agglomérations, des fédérations de communes, des zones de police, des communes, des associations dont ils font parties et des organismes publics qui en dépendent, la communication des données nécessaires à l'exercice de leurs missions. Cette communication intervient sans préjudice des règles régissant les missions d'intérêt public et obligations légales auxquelles sont soumis ces autres services de l'État.

Tous les services visés à l'alinéa 1er, à l'exception des services des communautés et des régions, fournissent les informations et documents sans déplacement aux agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, étant entendu que les informations et documents relatifs à une information ou à une instruction judiciaire ne peuvent pas être communiqués sans l'autorisation expresse du procureur général compétent ou du procureur fédéral.

§ 2. Sauf les exceptions légales, tout renseignement, quelle que soit sa forme, reçu ou communiqué en application du présent chapitre, est de nature confidentielle.

Sauf les exceptions légales, les renseignements visés dans ce chapitre ne peuvent être utilisés à des fins différentes de celles de la présente loi. Les autorités compétentes peuvent faire état, à titre de preuve, dans leurs procès-verbaux, rapports et témoignages ainsi qu'au cours des procédures devant les cours et tribunaux, de renseignements recueillis et de documents consultés ou saisis conformément aux dispositions du présent chapitre.

§ 3. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, sont tenus au secret professionnel et ne peuvent divulguer à quelque personne ou autorité que ce soit les informations confidentielles dont ils ont eu connaissance en raison de leurs fonctions.

In afwijking van het eerste lid mogen deze ambtenaren vertrouwelijke informatie meedelen:

1° in beknopte of samengevoegde vorm, op voorwaarde dat individuele natuurlijke of rechtspersonen niet identificeerbaar zijn;

2° ingeval de mededeling van dergelijke informatie wordt voorgeschreven of toegestaan door of krachtens deze wet of andere wettelijke bepalingen;

3° tijdens een getuigenis in rechte in strafzaken;

4° voor de aangifte bij de gerechtelijke autoriteiten van andere inbreuken dan deze bedoeld in deze wet en haar uitvoeringsbesluiten;

5° aan andere overheidsdiensten en instellingen, indien dit noodzakelijk is voor het opsporen, vervolgen en sanctioneren van inbreuken op de wetgevingen die tot hun bevoegdheden behoort, binnen de grenzen opgelegd door deze wetgevingen, en zij gemachtigd zijn om de persoonsgegevens in deze informatie te verwerken. Deze overheidsdiensten en instellingen nemen de nodige maatregelen om te zorgen dat de meegedeelde informatie enkel toegankelijk is voor de daartoe gemachtigde ambtenaren en personeelsleden. De Koning kan deze ambtenaren en personeelsleden aanduiden alsook de vertrouwelijke persoonsgegevens waartoe zij toegang krijgen;

6° aan buitenlandse autoriteiten, desgevallend binnen de grenzen of met inachtneming van de Europese richtlijnen en verordeningen, indien dit noodzakelijk is voor het opsporen en vervolgen van inbreuken die vergelijkbaar zijn met deze waarvoor deze wet in sancties voorziet.

De mededeling van de vertrouwelijke informatie krachtens dit lid wordt bij geschrift vastgesteld of schriftelijk bevestigd.

§ 4. De niet-naleving van de verplichtingen bedoeld in paragraaf 3 worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 352 van het Strafwetboek.”.

Art. 15

In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 12 ingevoegd, luidende:

“Art. 12. Wanneer een onderzoeksmaatregel, opsporingshandeling of maatregel tot vaststelling van een omzeiling of inbreuk ten aanzien van een beroepsbeoefenaar wordt beslist en deze maatregel betrekking heeft op informatie of gegevens die gedekt zijn door een

Par dérogation à l’alinéa 1er, ces agents peuvent communiquer des informations confidentielles:

1° sous une forme sommaire ou agrégée, à condition que des personnes physiques ou morales individuelles ne soient pas identifiables;

2° dans les cas où la communication de telles informations est prévue ou autorisée par ou en vertu de la présente loi ou d’autres dispositions légales;

3° lors d’un témoignage en justice en matière pénale;

4° pour dénoncer aux autorités judiciaires des crimes et délits autres que ceux visés par la présente loi et ses arrêtés d’exécution;

5° à d’autres services et institutions publics si cela est nécessaire en vue de la recherche, la poursuite et la sanction des infractions aux législations relevant de leurs compétences, dans les limites imposées par ces législations, et qu’ils sont habilités à traiter les données à caractère personnel figurant dans ces informations. Ces services et institutions publics prennent les mesures nécessaires afin de garantir que les informations communiquées ne soient accessibles qu’aux agents et membres du personnel dûment habilités à cet effet. Le Roi peut désigner ces agents et membres du personnel, ainsi que les données à caractère personnel confidentielles auxquelles ils ont accès;

6° à des autorités étrangères, le cas échéant dans les limites ou le respect des directives et règlements européens, si cela est nécessaire en vue de la recherche et de la poursuite d’infractions qui sont comparables aux infractions pour lesquelles ce livre prévoit des sanctions.

La communication des informations confidentielles en vertu du présent alinéa est constatée par écrit ou confirmée par écrit.

§ 4. Le non-respect des obligations visées au paragraphe 3 est puni des peines prévues à l’article 352 du Code pénal.”.

Art. 15

Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 12 rédigé comme suit:

“Art. 12. Lorsqu’une mesure d’instruction, un acte d’information ou une mesure de constat d’un contournement ou d’une infraction est décidée vis-à-vis d’un professionnel et que cette mesure porte sur des informations ou données couvertes par un secret professionnel, elle

beroepsgeheim, gebeurt zulks uitsluitend in aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de persoon die het tuchtrechtelijke gezag ten aanzien van die beroepsbeoefenaar uitoefent of nadat die persoon behoorlijk werd opgeroepen, opdat deze zou oordelen of, en in voorkomend geval in welke mate, de vraag om inlichtingen of de overlegging van boeken en documenten verzoenbaar is met het eerbiedigen van het beroepsgeheim.

Bovendien wordt die maatregel ten uitvoer gelegd met inachtneming van het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de cliënt van de beroepsbeoefenaar.

De dossiers en andere documenten van de beroepsbeoefenaar van het vrij beroep die gedekt zijn door een beroepsgeheim, kunnen niet in beslag worden genomen. Er kan een afschrift van worden gemaakt dat door de beroepsbeoefenaar voor eensluidend kan worden verklaard, onder voorbehoud van het eerste en tweede lid en met inachtneming van het beroepsgeheim.

De vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtoverheid kan aan de overheden die deze maatregelen hebben uitgevaardigd al zijn opmerkingen betreffende het eerbiedigen van het beroepsgeheim richten. De akten van beslag en de processen-verbaal van visitatie vermelden op straffe van nietigheid de aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtoverheid of het feit dat zij op correcte wijze werd uitgenodigd, alsook de opmerkingen die de vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtoverheid maakte.”

Art. 16

In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 13 ingevoegd, luidende:

“Art. 13. § 1. Onverminderd de bepalingen van het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie, wordt de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking belast met de coördinatie en samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten, alsook tussen deze autoriteiten en de gerechtelijke overheden met betrekking tot de criminele activiteiten bedoeld in artikel 16, §§ 1 en 2.

De Koning bepaalt de modaliteiten van de coördinatie en samenwerking bedoeld in het eerste lid.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheden die specifiek zijn toegekend aan de minister van Justitie en aan de

ne peut être exécutée qu'en présence du représentant de la personne qui exerce l'autorité disciplinaire sur ce professionnel ou après que cette personne a été dûment appelée, afin qu'elle puisse juger si, et éventuellement dans quelle mesure, la demande d'information ou de remise de livres et de documents est compatible avec le respect du secret professionnel.

En outre, cette mesure est exécutée dans le respect du droit à la protection de la vie privée du client du professionnel.

Les dossiers et autres documents du professionnel qui sont couverts par un secret professionnel ne peuvent pas être saisis. Une copie peut en être faite qui peut être déclarée conforme par le professionnel, sous réserve des alinéas 1er et 2 et dans le respect du secret professionnel.

Le représentant de l'autorité disciplinaire compétente peut adresser toutes ses remarques concernant le respect du secret professionnel aux autorités qui ont ordonné ces mesures. Les actes de saisie et les procès-verbaux de visite mentionnent sous peine de nullité la présence du représentant de l'autorité disciplinaire compétente ou le fait que cette dernière a été dûment invitée, ainsi que les remarques que le représentant de l'autorité disciplinaire compétente a faites.”

Art. 16

Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 13 rédigé comme suit:

“Art. 13. § 1er. Sans préjudice des dispositions de l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les Communautés et les Régions, relatif à la représentation du Royaume de Belgique au sein du Conseil de ministres de l'Union européenne, le Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement est chargé de la coordination et de la coopération entre les autorités compétentes, ainsi qu'entre ces autorités et les autorités judiciaires, en ce qui concerne les activités criminelles visées à l'article 16, §§ 1er et 2.

Le Roi détermine les modalités de la coordination et de la coopération visées à l'alinéa 1er.

§ 2. Sans préjudice des compétences spécifiquement attribuées au ministre de la Justice et aux procureurs

procureurs-generaal op grond van artikel 151 van de Grondwet en van de artikelen 143*bis*, 143*quater* en 146*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en aan de Nationale Veiligheidsraad en aan het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 22 december 2020 tot oprichting van de Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid en het Coördinatiecomité Inlichtingen en Veiligheid, beoogt deze coördinatie en samenwerking voor wat betreft criminele activiteiten de volgende taken:

1° het waarborgen van gemeenschappelijke prioriteiten en het verband tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving;

2° het uitwisselen van informatie voor strategische doeleinden, binnen de grenzen van het toepasselijk recht van de Europese Unie en het nationaal recht;

3° raadpleging bij individuele onderzoeken, binnen de grenzen van het toepasselijk recht van de Europese Unie en het nationaal recht.

§ 3. De bevoegde autoriteiten wisselen veelvuldig en regelmatig met de Europese Commissie en andere bevoegde autoriteiten informatie uit over praktische kwesties, met name over ontwijkingspraktijken, zoals structuren om de uiteindelijk begunstigden van en de zeggenschap over tegoeden te verbergen.”

Art. 17

In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 14 ingevoegd, luidende:

“Art. 14. De FOD Justitie registreert, produceert en verstrekt geanonimiseerde statistische gegevens over de meldings-, onderzoeks- en gerechtelijke fasen met betrekking tot de in artikel 16, §§ 1 en 2 bedoelde handelingen, teneinde de doeltreffendheid van de maatregelen voor de bestrijding van de schending van beperkende maatregelen te monitoren.

Onverminderd andere rapportageverplichtingen krachtens andere wettelijke bepalingen dient de FOD Justitie jaarlijks bij de Europese Commissie statische gegevens in over de in artikel 16, §§ 1 en 2, bedoelde handelingen. Deze gegevens bevatten ten minste:

1° het aantal geregistreerde en berechte strafrechtelijke inbreuken;

généraux en vertu de l'article 151 de la Constitution et des articles 143*bis*, 143*quater* et 146*bis* du Code judiciaire, ainsi qu'au Conseil national de sécurité et au Comité stratégique du renseignement et de la sécurité, tel que visé dans l'arrêté royal du 22 décembre 2020 portant création du Conseil national de sécurité, du Comité stratégique du renseignement et de la sécurité et du Comité de coordination du renseignement et de la sécurité, cette coordination et coopération vise, en ce qui concerne les activités criminelles, les tâches suivantes:

1° garantir des priorités et une compréhension communes des liens entre la répression pénale et la répression administrative;

2° l'échange d'informations à des fins stratégiques, dans les limites fixées par le droit de l'Union et le droit national applicables;

3° la consultation dans le cadre d'enquêtes individuelles, dans les limites fixées par le droit de l'Union et le droit national applicables.

§ 3. Les autorités compétentes partagent régulièrement et fréquemment avec la Commission européenne et les autres autorités compétentes des informations sur des questions pratiques, notamment les méthodes de contournement, telles que les structures visant à dissimuler les bénéficiaires effectifs et le contrôle des avoirs.”

Art. 17

Dans le même chapitre 2, il est inséré un article 14 rédigé comme suit:

“Art. 14. Le SPF Justice enregistre, produit et fournit des données statistiques anonymisées concernant les phases de signalement, d'enquête et judiciaire relatives aux infractions visées à l'article 16, §§ 1er et 2, afin de contrôler l'efficacité des mesures de lutte contre les violations des mesures restrictives.

Sans préjudice des autres obligations en matière d'établissement de rapports prévues par d'autres dispositions légales, le SPF Justice transmet chaque année à la Commission européenne des données statistiques sur les infractions visées à l'article 16, §§ 1er et 2. Ces données contiennent au minimum:

1° le nombre d'infractions pénales enregistrées et jugées;

2° het aantal geseponeerde rechtszaken, waaronder het aantal seponeringen wegens het verstrijken van de verjaringstermijn voor de desbetreffende strafrechtelijk inbreuk;

3° het aantal natuurlijke personen dat:

- a) vervolgd is;
- b) veroordeeld is;

4° het aantal rechtspersonen dat:

- a) vervolgd is;
- b) veroordeeld of beboet is;

5° de soorten en niveaus van de opgelegd sancties.

Iedere drie jaar wordt een geconsolideerd overzicht van deze statistieken gepubliceerd.”.

Art. 18

In dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 mei 2019, wordt na artikel 14, ingevoegd bij artikel 17, een hoofdstuk 3 ingevoegd luidende “Sancties”.

Art. 19

In hoofdstuk 3, ingevoegd bij artikel 18, wordt een afdeling 1 ingevoegd, luidende “Administratieve sancties”.

Art. 20

In afdeling 1, ingevoegd bij artikel 19, wordt een artikel 15 ingevoegd, luidende:

“Art. 15. § 1. De bevoegde autoriteit aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, kan, wanneer de bevoegde ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, een omzeiling of een inbreuk vaststellen op de beperkende maatregelen of op andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen, een administratieve boete opleggen aan de pleger(s) van de omzeiling of inbreuk en, in voorkomend geval, aan een of meer leden van het wettelijk bestuursorgaan van rechtspersonen, van hun directiecomité en aan de personen die bij ontstentenis van een directiecomité deelnemen aan hun effectieve leiding, die voor de vastgestelde omzeiling of inbreuk verantwoordelijk zijn.

2° le nombre d'affaires classées sans suite, y compris pour cause d'expiration du délai de prescription applicable à l'infraction pénale concernée;

3° le nombre de personnes physiques qui:

- a) sont poursuivies;
- b) sont condamnées;

4° le nombre de personnes morales qui:

- a) sont poursuivies;
- b) sont condamnées ou auxquelles une amende a été imposée;

5° les types et les niveaux de sanctions imposées.

Un aperçu consolidé de ces statistiques est publié tous les trois ans.”.

Art. 18

Dans la même loi, modifié par la loi du 2 mai 2019, après l'article 14, inséré par l'article 17, il est inséré un chapitre 3, intitulé “Sanctions”.

Art. 19

Dans le chapitre 3, inséré par l'article 18, il est inséré une section 1re, intitulé “Sanctions administratives”.

Art. 20

Dans la section 1re, inséré par l'article 19, il est inséré un article 15 rédigé comme suit:

“Art. 15. § 1er. L'autorité compétente désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, peut, lorsque les agents compétents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, constatent un contournement ou une infraction aux mesures restrictives ou aux autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives, infliger une amende administrative à l'auteur ou aux auteurs du contournement ou de l'infraction et, le cas échéant, à un ou plusieurs membres de l'organe légal d'administration des personnes morales, de leur comité de direction ainsi qu'aux personnes qui, en l'absence de comité de direction, participent à leur gestion effective, qui sont responsables du contournement ou de l'infraction constatée.

De strafvervolgning sluit de toepassing van een administratieve geldboete uit, zelfs als ze afgesloten wordt met een vrijspraak.

De minnelijke schikking bedoeld in artikel 216*bis* van het Wetboek van strafvordering of de bemiddeling in strafzaken bedoeld in artikel 216*ter* van hetzelfde Wetboek sluiten eveneens de toepassing van een administratieve geldboete uit.

§ 2. De Koning wijst de ambtenaren aan van de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°, die gemachtigd zijn om administratieve geldboeten op te leggen. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

De ambtenaren die betrokken zijn bij de procedure voor het opleggen van administratieve boetes mogen geen beslissing nemen in een dossier waarin ze reeds zijn opgetreden in een andere hoedanigheid, noch rechtstreeks of onrechtstreeks belang hebben in de ondernemingen of instellingen die betrokken zijn in de procedure.

Deze ambtenaren dienen hun bevoegdheid uit te oefenen onder voorwaarden die hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid waarborgen.

§ 3. Deze ambtenaren kunnen aan de bevoegde instellingen of overheidsdiensten de noodzakelijke administratieve inlichtingen vragen om te kunnen beschikken over alle elementen die hen in staat moeten stellen om met volledige kennis van zaken een beslissing te nemen over het gevolg dat aan het dossier dat ze behandelen, moet worden gegeven.

Alle overheidsdiensten met inbegrip van de parketten, de griffies van hoven en rechtbanken en de politie, alle diensten van de provincies, agglomeraties, gemeentefederaties, gemeenten, verenigingen waartoe ze behoren, de overheidsinstellingen die ervan afhangen, alsook alle openbare en meewerkende instellingen van sociale zekerheid, gaan in op het verzoek van de bevoegde ambtenaren om hun alle inlichtingen te verstrekken en hun kopieën te bezorgen, in eender welke vorm, van alle informatiedragers, met dien verstande dat de informatie en documenten met betrekking tot een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek niet kunnen worden meegedeeld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur.

De voornoemde diensten verschaffen deze inlichtingen en afschriften kosteloos.

Les poursuites pénales excluent l'application d'une amende administrative, même si elles se concluent par un acquittement.

La transaction pénale visée à l'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle ou la médiation pénale visée à l'article 216*ter* du même Code excluent également l'application d'une amende administrative.

§ 2. Le Roi désigne les agents de l'autorité compétente visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°, qui sont habilités à infliger des amendes administratives. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusé par tout autre moyen.

Les agents désignés pour infliger les amendes administratives ne peuvent prendre de décision dans un dossier dans lequel ils sont déjà intervenus en une autre qualité, ni avoir un intérêt direct ou indirect dans les entreprises ou institutions concernées par la procédure.

Ces agents doivent exercer cette compétence dans des conditions garantissant leur indépendance et leur impartialité.

§ 3. Ces agents peuvent requérir des institutions ou services publics compétents les renseignements administratifs nécessaires pour disposer de tous les éléments leur permettant de décider en pleine connaissance de cause des suites à donner au dossier qu'ils traitent.

Tous les services de l'État, y compris les parquets, les greffes des cours et tribunaux et la police, tous les services des provinces, des agglomérations, des fédérations de communes, des communes, des associations dont elles font partie, les institutions publiques qui en dépendent, ainsi que toutes les institutions publiques et les institutions coopérantes de sécurité sociale, accèdent à la demande des agents compétents de leur fournir tout renseignement et de leur produire des copies, sous n'importe quelle forme, de tous les supports d'information, étant entendu que les informations et documents relatifs à une information ou à une instruction ne peuvent être communiqués sans l'autorisation expresse du procureur général compétent ou du procureur fédéral.

Les services précités fournissent sans frais ces renseignements et copies.

De inlichtingen verkregen tijdens de uitvoering van de taken opgelegd door het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter mogen evenwel enkel worden meegedeeld met de uitdrukkelijke machtiging van respectievelijk het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter.

§ 4. De in paragraaf 1 bedoelde administratieve geldboete bedraagt, voor hetzelfde feit of voor hetzelfde geheel van feiten:

1° minimum 10.000 euro en maximum 25.000.000 euro, indien het gaat om een rechtspersoon;

2° minimum 250 euro en maximum 5.000.000 euro, indien het gaat om een natuurlijke persoon;

Voor de in het kader van het grensoverschrijdend verkeer in, uit en door het douanegebied van de Europese Unie verboden en in beslaggenomen goederen, zal steeds de afstand van die goederen gevraagd worden.

§ 5. Het bedrag van de in paragraaf 1 bedoelde administratieve geldboete wordt vastgesteld rekening houdend met alle relevante omstandigheden, en met name met:

1° de ernst en de duur van de omzeilingen of inbreuken;

2° de mate van verantwoordelijkheid van de betrokkene;

3° de financiële draagkracht van de betrokkene, zoals die met name blijkt uit de totale omzet van de betrokken rechtspersoon, of uit het jaarkomen van de betrokken natuurlijke persoon;

4° het voordeel of de winst die de omzeilingen of inbreuken eventueel opleveren voor de betrokkene voor zover die kunnen worden bepaald;

5° het nadeel dat derden eventueel hebben geleden door deze omzeilingen of inbreuken, voor zover dit kan worden bepaald;

6° de mate van medewerking van de betrokkene met de bevoegde autoriteiten;

7° eventuele vroegere omzeilingen of inbreuken die gepleegd zijn door de betrokkene.

§ 6. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, bepaalt de Koning de procedures en modaliteiten voor het vaststellen en opleggen van de boetes bedoeld in paragraaf 1.

De administratieve geldboete bedoeld in paragraaf 1 wordt opgelegd nadat de betrokken natuurlijke

Toutefois, tous renseignements recueillis à l'occasion de l'exécution de devoirs prescrits par le ministère public ou par le juge d'instruction ne peuvent être communiqués qu'avec l'autorisation expresse respectivement du ministère public ou du juge d'instruction.

§ 4. L'amende administrative visée au paragraphe 1er s'élève, pour un même fait ou pour le même concours de faits, à:

1° minimum 10.000 euros et maximum 25.000.000 euros, s'il s'agit d'une personne morale;

2° minimum 250 euros et maximum 5.000.000 euros, s'il s'agit d'une personne physique;

Pour les biens interdits et saisis dans le cadre du trafic transfrontalier sur, en dehors et à travers du territoire douanier de l'Union européenne, l'abandon de ces biens sera toujours exigé.

§ 5. Le montant de l'amende administrative, visée au paragraphe 1er est fixé, en tenant compte de toutes les circonstances pertinentes, et notamment:

1° de la gravité et de la durée des contournements ou infractions;

2° du degré de responsabilité de la personne en cause;

3° de la capacité financière de la personne en cause, telle qu'elle ressort notamment du chiffre d'affaires total de la personne morale en cause ou du revenu annuel de la personne physique en cause;

4° des avantages ou profits éventuellement tirés des contournements ou infractions par la personne en cause, dans la mesure où il est possible de les déterminer;

5° du préjudice éventuellement subi par des tiers du fait de ces contournements ou infractions, dans la mesure où il est possible de le déterminer;

6° du degré de coopération de la personne en cause avec les autorités compétentes;

7° des éventuelles contournements ou infractions antérieures commises par la personne en cause.

§ 6. Sans préjudice d'autres dispositions légales, le Roi détermine les procédures et modalités pour constater et imposer les amendes visées au paragraphe 1er.

L'amende administrative visée au paragraphe 1er est infligée après que la personne physique ou morale

of rechtspersoon werd gehoord of minstens behoorlijk werd opgeroepen door de bevoegde autoriteit bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°.

De administratieve geldboetes die met toepassing van deze afdeling worden opgelegd, worden ingevorderd door de administratie van de FOD Financiën belast met de inning en invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, overeenkomstig de artikelen 3 en volgende van de domaniale wet van 22 december 1949.”.

Art. 21

In hoofdstuk 3, ingevoegd bij artikel 18, wordt na artikel 15, ingevoegd bij artikel 20, een afdeling 2 ingevoegd, luidende “Strafrechtelijke sancties”.

Art. 22

In afdeling 2, ingevoegd bij artikel 21, wordt een artikel 16 ingevoegd, luidende:

“Art. 16. § 1. Worden gestraft met een straf van niveau 3 de natuurlijke personen die opzettelijk en in strijd met een verbod of een verplichting die een beperkende maatregel vormt:

1° direct of indirect tegoeden of economische middelen ter beschikking stellen aan of ten behoeve van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam;

2° tegoeden of economische middelen die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam niet bevriezen;

3° de toegang van aangewezen natuurlijke personen tot het grondgebied of hun doorreis over het grondgebied mogelijk maken;

4° transacties aangaan of voortzetten met een derde land, organen van een derde land, of entiteiten of lichamen die direct of indirect eigendom zijn of onder zeggenschap staan van een derde land of organen van een derde land, met inbegrip van de gunning of verdere uitvoering van overheidsopdrachten of concessieovereenkomsten;

5° goederen verhandelen, invoeren, uitvoeren, verkopen, aankopen, overdragen, doorvoeren of vervoeren, alsook tussenhandeldiensten, technische bijstand of andere diensten in verband met die goederen verlenen;

concernée a été entendue ou, à tout le moins, dûment convoquée par l’autorité compétente visée à l’article 6, alinéa 1er, 3°.

Les amendes administratives imposées en application des paragraphes 1er à 3 sont recouvrées, conformément aux articles 3 et suivants de la loi domaniale du 22 décembre 1949, par l’administration du Service public fédéral Finances chargée de la perception et du recouvrement des créances non fiscales.”.

Art. 21

Dans le chapitre 3, inséré par l’article 18, après l’article 15, inséré par l’article 20, il est inséré une section 2, intitulé “Sanctions pénales”.

Art. 22

Dans la section 2, inséré par l’article 21, il est inséré un article 16 rédigé comme suit:

“Art. 16. § 1er. Sont punies d’une peine de niveau 3 les personnes physiques qui, intentionnellement et en violation d’une interdiction ou d’une obligation constituant une mesure restrictive:

1° mettent des fonds ou des ressources économiques directement ou indirectement à la disposition d’une personne, d’une entité ou d’un organisme désignés ou à leur profit;

2° ne gèlent pas des fonds ou des ressources économiques appartenant à une personne, à une entité ou à un organisme désignés, ou que ceux-ci possèdent, détiennent ou contrôlent;

3° permettent à des personnes physiques désignées d’entrer sur le territoire ou de transiter par le territoire;

4° concluent ou poursuivent des transactions avec un État tiers, des organismes d’un État tiers ou des entités ou organismes directement ou indirectement détenus ou contrôlés par un État tiers ou par des organismes d’un État tiers, y compris la passation de marchés publics, l’attribution de contrats de concession ou la poursuite de leur exécution;

5° font du commerce, de l’importation, de l’exportation, de la vente, de l’achat, du transfert, du transit ou du transport de biens, ainsi que la fourniture de services de courtage, d’une assistance technique ou d’autres services en rapport avec ces biens;

6° financiële diensten verstrekken of financiële activiteiten uitvoeren;

7° andere dan de in de bepaling onder 6° bedoelde diensten verstrekt;

8° de voorwaarden schenden van of aan deze voorwaarden niet voldoen in het kader van door de bevoegde autoriteiten verleende vergunningen om bepaalde activiteiten uit te voeren, wanneer bij gebreke van een dergelijke vergunning dit een schending uitmaakt van een verbod of beperking die een beperkende maatregel vormt;

9° een beperkende maatregel omzeilen door:

a) het gebruiken, overdragen van tegoeden of economische middelen die eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam, die op grond van een beperkende maatregel moeten worden bevroren, aan een derde om die tegoeden of economische middelen te verbergen;

b) het verstrekken van onjuiste of misleidende informatie om het feit te verhullen dat een aangewezen persoon, entiteit of lichaam de uiteindelijke eigenaar of begunstigde is van tegoeden of economische middelen die op grond van een beperkende maatregel moeten worden bevroren;

c) het niet-voldoen door een aangewezen natuurlijke persoon of door een vertegenwoordiger van een aangewezen entiteit of lichaam aan een verplichting, die een beperkende maatregel vormt, om tegoeden of economische middelen die onder de bevoegdheid van de Belgische Staat vallen, en die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van die aangewezen persoon of vertegenwoordiger, te melden aan de bevoegde administratieve autoriteiten;

d) het niet-voldoen aan een verplichting, die een beperkende maatregel vormt, om aan de bevoegde administratieve autoriteiten informatie te verstrekken over bevroren tegoeden of economische middelen of informatie over tegoeden of economische middelen op het Belgisch grondgebied die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van aangewezen personen, entiteiten of lichamen, en die niet zijn bevroren, indien die informatie tijdens de uitoefening van beroepswerkzaamheden werd verkregen.

§ 2. Worden gestraft met een straf van niveau 3 de natuurlijke personen die uit grove nalatigheid handelingen stellen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, 5°, wanneer

6° fournissent des services financiers ou exercent des activités financières;

7° fournissent des services autres que ceux visés au 6°;

8° violent ou ne respectent pas les conditions prévues par les autorisations octroyées par les autorités compétentes pour exercer des activités qui, en l'absence d'une telle autorisation, équivalent à une violation d'une interdiction ou d'une restriction qui constitue une mesure restrictive;

9° contournent une mesure restrictive:

a) en utilisant, transférant à un tiers ou disposant d'une autre façon des fonds ou des ressources économiques appartenant à une personne, une entité ou un organisme désignés ou que ceux-ci possèdent, détiennent ou contrôlent, directement ou indirectement, qui doivent être gelés en vertu d'une mesure restrictive, afin de dissimuler ces fonds ou ces ressources économiques;

b) en fournissant des informations fausses ou trompeuses en vue de dissimuler le fait qu'une personne, une entité ou un organisme désignés est le propriétaire ou le bénéficiaire final de fonds ou de ressources économiques qui doivent être gelés en vertu d'une mesure restrictive;

c) par le non-respect, par une personne physique désignée ou par un représentant d'une entité ou d'un organisme désignés, d'une obligation qui constitue une mesure restrictive, de déclarer aux autorités administratives compétentes les fonds ou les ressources économiques relevant de la compétence de l'État belge qui lui appartiennent ou qu'il ou elle possède, détient ou contrôle;

d) en ne respectant pas une obligation qui constitue une mesure restrictive de fournir aux autorités administratives compétentes des informations sur les fonds ou les ressources économiques gelés ou des informations détenues concernant les fonds ou les ressources économiques se trouvant sur le territoire belge qui appartiennent à des personnes, entités ou organismes désignés ou que ces personnes, entités ou organismes désignés possèdent, détiennent ou contrôlent, et qui n'ont pas été gelés, lorsque ces informations ont été obtenues dans l'exercice d'une activité professionnelle.

§ 2. Sont punies d'une peine de niveau 3 les personnes physiques qui, par négligence grave, accomplissent les actes visés au paragraphe 1er, alinéa 1er, 5°, lorsque ces

die handelingen betrekking hebben op producten die zijn opgenomen in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen of op producten voor tweeërlei gebruik die zijn opgenomen in de bijlagen I en IV bij Verordening (EU) 2021/821 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot instelling van een Unieregeling voor controle op de uitvoer, de tussenhandel, de technische bijstand, de doorvoer en de overbrenging van producten voor tweeërlei gebruik.

De poging tot het plegen van de handelingen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, 2°, 8°, 9°, c) en d), is niet strafbaar.

§ 3. Paragraaf 1 is niet van toepassing in de gevallen van humanitaire hulp aan personen in nood of activiteiten ter ondersteuning van menselijke basisbehoeften die worden verstrekt overeenkomstig de beginselen van onpartijdigheid, menselijkheid, neutraliteit en onafhankelijkheid en, indien toepasselijk, het internationaal humanitair recht.

Paragraaf 1 omvat op geen enkele wijze een verplichting voor beoefenaars van juridische beroepen om informatie te melden die zij ontvangen van, of die zij verkrijgen over, een van hun cliënten in het kader van het bepalen van de rechtspositie van hun cliënt of bij het verdedigen of vertegenwoordigen van die cliënt tijdens, of betreffende, gerechtelijke procedures, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van dergelijke procedures.

In afwijking van het tweede lid is de beoefenaar van een juridisch beroep niet onderworpen aan de geheimhoudingsplicht wanneer hij met opzet deelneemt aan schending van beperkende maatregelen, het juridisch advies wordt verstrekt met het oog op schending van beperkende maatregelen, of de beoefenaar van een juridisch beroep weet dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op schending van beperkende maatregelen.

§ 4. Onverminderd de toepassing van andere bijkomende straffen krachtens het Strafwetboek, kan de rechter als bijkomende straf, in afwijking van artikel 52, § 1, tweede lid, 6°, van het Strafwetboek, een geldboete uitspreken van 200 euro tot 2.000.000 euro of van een omvang die verhoogd kan worden tot het equivalente bedrag van de waarde van de goederen of economische middelen.

In afwijking van artikel 36, zesde lid, van het Strafwetboek, is de straf van een behandeling onder vrijheidsberoving niet van toepassing op de handelingen bedoeld in paragrafen 1 en 2."

actes portent sur des produits figurant sur la liste commune des équipements militaires de l'Union européenne ou à des biens à double usage énumérés aux annexes I et IV du Règlement (UE) 2021/821 du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 2021 instituant un régime de l'Union de contrôle des exportations, du courtage, de l'assistance technique, du transit et des transferts en ce qui concerne les biens à double usage.

La tentative de commettre les actes visés au paragraphe 1er, alinéa 1er, 2°, 8°, 9°, c) et d), n'est pas punissable.

§ 3. Le paragraphe 1er ne s'applique pas dans les cas d'aide humanitaire apportée aux personnes dans le besoin ou d'activités répondant aux besoins humains fondamentaux déployées conformément aux principes d'impartialité, d'humanité, de neutralité et d'indépendance et, le cas échéant, au droit international humanitaire.

Aucune disposition du paragraphe 1er ne peut être interprétée comme imposant à des praticiens du droit l'obligation de déclarer les informations qu'ils reçoivent d'un de leurs clients ou obtiennent sur un de leurs clients lors de l'évaluation de la situation juridique dudit client ou lorsque ces praticiens assurent leur mission de défense ou de représentation dudit client dans le cadre de procédures judiciaires ou concernant de telles procédures, y compris la fourniture de conseils relatifs à la manière d'engager ou d'éviter ces procédures.

Par dérogation à l'alinéa 2, le praticien du droit n'est pas soumis à l'obligation de secret professionnel quand il participe intentionnellement à la violation des mesures restrictives, lorsque le conseil juridique est fourni aux fins de violer les mesures restrictives, ou lorsque le praticien du droit a connaissance du fait que son client lui demande un conseil juridique dans le but de violer les mesures restrictives.

§ 4. Sans préjudice de l'application d'autres peines accessoires en vertu du Code pénal, le juge peut, à titre de peine accessoire, par dérogation à l'article 52, § 1er, alinéa 2, 6°, du Code pénal, prononcer une amende de 200 euros à 2.000.000 euros ou d'un montant pouvant être porté à l'équivalent de la valeur des fonds ou des ressources économiques.

Par dérogation à l'article 36, alinéa 6, du Code pénal, la peine d'un traitement sous privation de liberté ne s'applique pas aux actes visés aux paragraphes 1er et 2."

Art. 23

In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 17 ingevoegd, luidende:

“Art. 17. De rechtspersoon die aansprakelijk is gesteld voor de in artikel 16, § 1, bedoelde handelingen, kan, in afwijking van artikel 38 van het Strafwetboek, worden gestraft:

1° voor de onder artikel 16, § 1, 9°, c) en d) vallende handelingen, met een geldboete van 15.000 euro tot 30.000.000 euro;

2° voor de onder artikel 16, § 1, 1° tot 8° en 9°, a) en b) vallende handelingen, met een geldboete van 75.000 euro tot 150.000.000 euro.

Bij het bepalen van de geldboete houdt de rechter rekening met de ernst van de handeling en met de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken rechtspersoon.”

Art. 24

In dezelfde afdeling 2, wordt een artikel 18 ingevoegd, luidende:

“Art. 18. In afwijking van artikel 53, § 2, 2°, van het Strafwetboek worden de zaken die hebben gediend of bestemd waren om een van de in deze afdeling bedoelde misdrijven te plegen, verbeurdverklaard, zelfs indien zij niet aan de veroordeelde toebehoren, onverminderd de rechten die derden te goeder trouw op deze zaken kunnen doen gelden.

De tegoeden of economische middelen die onderworpen zijn aan beperkende maatregelen ten aanzien waarvan de aangewezen natuurlijke persoon of de vertegenwoordiger van een aangewezen entiteit of lichaam een onder artikel 16, § 1, 9°, a) of b), vallende handeling pleegt of eraan deelneemt, worden verbeurd verklaard.”

Art. 25

In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 19 ingevoegd, luidende:

“Art. 19. Voor zover de volgende verzwarende factoren geen deel uitmaken van de bestanddelen van de in artikel 16, §§ 1 en 2, bedoelde handelingen, houdt de rechter bij de keuze van de straf in het bijzonder rekening met het feit dat:

Art. 23

Dans la même section 2, il est inséré un article 17 rédigé comme suit:

“Art. 17. La personne morale tenue responsable des actes visés à l'article 16, § 1er, peut, par dérogation à l'article 38 du Code pénal, être condamnée:

1° pour les actes visés à l'article 16, § 1er, 9°, c) et d), à une amende de 15.000 euros à 30.000.000 euros;

2° pour les actes visés à l'article 16, § 1er, 1° à 8 et 9°, a) et b), à une amende de 75.000 euros à 150.000.000 euros.

Lors de la détermination de l'amende, le juge tient compte de la gravité de l'acte ainsi que des circonstances individuelles, financières et autres de la personne morale concernée.”

Art. 24

Dans la même section 2, il est inséré un article 18 rédigé comme suit:

“Art. 18. Par dérogation à l'article 53, § 2, 2°, du Code pénal, les choses qui ont servi ou qui ont été destinées à commettre une des infractions visées dans la présente section sont confisquées, même si la propriété n'en appartient pas au condamné, sans préjudice des droits que les tiers de bonne foi peuvent faire valoir sur ces choses.

Les fonds ou ressources économiques soumis à des mesures restrictives, à l'égard desquels la personne physique désignée ou le représentant d'une entité ou d'un organisme désigné commet ou participe à un acte visé à l'article 16, § 1er, 9°, a) ou b), sont confisqués.”

Art. 25

Dans la même section 2, il est inséré un article 19 rédigé comme suit:

“Art. 19. Dans la mesure où les facteurs aggravants suivants ne font pas partie des éléments constitutifs des actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2, le juge tient particulièrement compte, dans le choix de la peine, du fait que:

1° de handeling werd gesteld in het kader van een criminele organisatie zoals gedefinieerd in artikel 406 van het Strafwetboek;

2° bij de handeling werden door de dader valse of vervalste documenten gebruikt;

3° de handeling werd gesteld door een professionele dienstverlener in strijd met de beroepsverplichtingen van een dergelijke professionele dienstverlener;

4° de handeling werd gesteld door een persoon met een openbare functie bij de uitvoering van zijn of haar taken of door een andere persoon die een openbare functie uitoefent;

5° de handeling heeft aanzienlijk financieel voordeel opgeleverd, zou naar verwachting aanzienlijk financieel voordeel opleveren of heeft aanzienlijke uitgaven voorkomen, direct of indirect, voor zover dergelijke voordelen of uitgaven kunnen worden vastgesteld;

6° de dader vernietigde bewijsmateriaal of intimideerde getuigen of klagers;

7° de natuurlijke of rechtspersoon is al eerder definitief veroordeeld voor onder de artikel 16, §§ 1 en 2, vallende handelingen.”

Art. 26

In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 20 ingevoegd, luidende:

“Art. 20. Onverminderd andere verzachtende omstandigheden die de rechter kan aannemen, kunnen de volgende omstandigheden als verzachtend worden beschouwd voor de handelingen bedoeld in artikel 16, §§ 1 en 2:

1° de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen, door te helpen de andere daders te identificeren of voor de rechter te brengen;

2° de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen, door te helpen bij het vinden van bewijs.”

1° l'acte a été commise dans le cadre d'une organisation criminelle telle qu'elle est définie à l'article 406 du Code pénal;

2° l'acte impliquait l'utilisation, par l'auteur de l'infraction, de documents faux ou falsifiés;

3° l'acte a été commis par un prestataire de services professionnel en violation de ses obligations professionnelles;

4° l'acte a été commis par un agent public dans l'exercice de ses fonctions ou par une autre personne exerçant une fonction publique;

5° l'acte a généré ou était censé générer des avantages financiers importants, ou a permis d'éviter des dépenses importantes, directement ou indirectement, dans la mesure où ces avantages ou dépenses peuvent être déterminés;

6° l'auteur de l'infraction a détruit des preuves ou a intimidé des témoins ou des plaignants;

7° la personne physique ou morale avait déjà été condamnée en dernier ressort pour des actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2.”

Art. 26

Dans la même section 2, il est inséré un article 20 rédigé comme suit:

“Art. 20. Sans préjudice d'autres circonstances atténuantes que le juge peut retenir, les circonstances suivantes peuvent être considérées comme atténuantes pour les actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2:

1° l'auteur de l'infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu'elles n'auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à identifier ou à traduire en justice les autres auteurs de l'infraction;

2° l'auteur de l'infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu'elles n'auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à trouver des preuves.”

HOOFDSTUK 5

Wijzigingen van het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme

Art. 27

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme, bekrachtigd bij de wet van 25 april 2007 en gewijzigd bij de wet van 6 december 2015 en het koninklijk besluit van 19 november 2015, wordt aangevuld met twee leden, luidende:

“Onder “Verordening (EU) 2020/1998” wordt verstaan Verordening (EU) 2020/1998 van de Raad van 7 december 2020 betreffende beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen van de mensenrechten.

Onder “Verordening (EU) 2024/386” wordt verstaan Verordening (EU) 2024/386 van de Raad van 19 januari 2024 tot vaststelling van beperkende maatregelen tegen degenen die gewelddadige acties door Hamas en de Palestijnse Islamitische Jihad steunen, faciliteren of mogelijk maken.”.

Art. 28

In artikel 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 6 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “door Verordening (EG) nr. 2580/2001 en door Verordening (EG) nr. 881/2002” worden vervangen door de woorden “door Verordening (EG) nr. 2580/2001, door Verordening (EG) nr. 881/2002, door Verordening (EU) 2020/1998 en door Verordening (EU) 2024/386”;

2° de woorden “of van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking” worden ingevoegd tussen de woorden “de dreigingsanalyse” en de woorden “, na overleg met de bevoegde”.

CHAPITRE 5

Modifications de l'arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme

Art. 27

L'article 1 de l'arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme, confirmé par la loi du 25 avril 2007 et modifié par la loi du 6 décembre 2015 et l'arrêté royal du 19 novembre 2015, est complété par deux alinéas rédigés comme suit:

“Par “Règlement (UE) 2020/1998” on entend le Règlement (UE) 2020/1998 du Conseil du 7 décembre 2020 concernant des mesures restrictives en réaction aux graves violations des droits de l'homme et aux graves atteintes à ces droits.

Par “Règlement (UE) 2024/386” on entend le Règlement (UE) 2024/386 du Conseil du 19 janvier 2024 instituant des mesures restrictives à l'encontre de ceux qui soutiennent, facilitent ou permettent des actions violentes du Hamas et du Jihad islamique palestinien.”.

Art. 28

À l'article 3 du même arrêté, modifié par la loi du 6 décembre 2015, les modifications suivantes sont apportées:

1° les mots “par le Règlement (CE) n° 2580/2001 et par le Règlement (CE) n° 881/2002” sont remplacés par les mots “par le Règlement (CE) n° 2580/2001, par le Règlement (CE) n° 881/2002, par le Règlement (UE) 2020/1998 et par le Règlement (UE) 2024/386”;

2° les mots “ou du Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement” sont insérés entre les mots “l'analyse de la menace” et les mots “, après concertation avec l'autorité”.

Art. 29

In artikel 5, tweede lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 6 december 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord “ofwel” wordt ingevoegd tussen de woorden “ingediend bij” en de woorden “de minister van Financiën”;

2° de woorden “ofwel bij de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking” worden ingevoegd tussen de woorden “de minister van Financiën” en de woorden “, die de aanvraag onverwijld”.

Art. 30

In hetzelfde besluit wordt een artikel 8/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 8/1. § 1. De omzeilingen en inbreuken op de artikelen 2, 3 en 4 worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in dit koninklijk besluit, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.

§ 2. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003 bevoegd om, zelfs alleen, omzeiling van of inbreuken op dit besluit op te sporen en vast te stellen.

De uitoefening van de bevoegdheden in het eerste lid gebeurt met toepassing van artikelen 7 tot 12 van dezelfde wet van 13 mei 2003.”

Art. 29

À l'article 5, alinéa 2, modifié par la loi du 6 décembre 2015, les modifications suivantes sont apportées:

1° le mot “soit” est inséré entre les mots “introduite auprès” et les mots “du ministre des Finances”;

2° les mots “soit auprès du Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement” sont insérés entre les mots “du ministre des Finances” et les mots “, qui transférera sans délai”.

Art. 30

Dans le même arrêté il est inséré un article 8/1 rédigé comme suit:

“Art. 8/1. § 1er. Les contournements et infractions aux articles 2, 3 et 4 sont punies conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l'autorité compétente visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans le présent arrêté, l'autorité compétente, désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative en application du chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.

§ 2. Sans préjudice d'autres dispositions légales, les compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d'autres dispositions légales, les autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1° de la même loi du 13 mai 2003, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, tout contournement ou toute infraction aux mesures restrictives ou autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives.

L'exercice des compétences visées à l'alinéa 1er s'effectue conformément aux articles 7 à 12 de la même loi du 13 mai 2003.”

HOOFDSTUK 6

Wijzigingen van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

Art. 31

Artikel 4, eerste lid, 23°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 juli 2022, wordt aangevuld met de bepaling onder cc), luidende:

“cc) schending van de beperkende maatregelen van de Unie of van een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling.”

HOOFDSTUK 7

Wijzigingen van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector

Art. 32

Artikel 2, 1°, van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector wordt aangevuld met de bepaling onder m), luidende:

“m) beperkende maatregelen.”

Art. 33

Artikel 7 van dezelfde wet wordt aangevuld met de bepaling onder 22°, luidende:

“22° “beperkende maatregelen”: beperkende maatregelen die door de Europese Unie zijn vastgesteld op grond van artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie of artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie of een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling.”

CHAPITRE 6

Modifications de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces

Art. 31

L'article 4, alinéa 1er, 23°, de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces, modifiée en dernière lieu par la loi du 20 juillet 2022, est complété par le cc) rédigé comme suit:

“cc) violation des mesures restrictives de l'Union ou d'une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale.”

CHAPITRE 7

Modifications de la loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé

Art. 32

L'article 2, 1°, de la loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé est complété par le m) rédigé comme suit:

“m) mesures restrictives.”

Art. 33

L'article 7 de la même loi est complété par le 22° rédigé comme suit:

“22° “mesures restrictives”: les mesures restrictives adoptées par l'Union sur la base de l'article 29 du traité sur l'Union européenne ou de l'article 215 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ou une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale.”

HOOFDSTUK 8

Bekrachtiging van het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

Art. 34

Het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten wordt bekrachtigd met ingang van 18 december 2023, de dag van zijn inwerkingtreding.

De Koning kan de bepalingen van het koninklijk besluit van 12 december 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteit betreffende de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, bekrachtigd bij deze wet, wijzigen, aanvullen, vervangen en opheffen.

Dit besluit wordt opgeheven op de dag dat het koninklijk besluit tot aanduiding van de bevoegde autoriteit bedoeld in artikel 6, § 1, van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten, ingevoegd bij artikel 9, die bevoegd zal zijn voor de opdrachten in het kader van de beperkende maatregelen op financieel gebied, in werking treedt.

CHAPITRE 8

Confirmation de l'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités

Art. 34

L'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités, est confirmé avec effet au 18 décembre 2023, date de son entrée en vigueur.

Le Roi peut modifier, compléter, remplacer ou abroger les dispositions de l'arrêté royal du 12 décembre 2023 désignant l'autorité compétente concernant les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, conformément à l'article 2 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités, confirmées par la présente loi.

Cet arrêté est abrogé le jour où l'arrêté royal désignant l'autorité compétente visée à l'article 6, § 1er, de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités, inséré par l'article 9, qui sera compétente pour les missions dans le cadre des mesures restrictives en matière financière, entre en vigueur.

HOOFDSTUK 9

Inwerkingtreding

Art. 35

De artikelen 1 tot 26 en 30 treden in werking op 1 september 2026.

Hoofdstuk 8 treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 10 juni 2026.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Economie,

David Clarinval

*De minister van Buitenlandse Zaken,
Europese Zaken en
Ontwikkelingssamenwerking,*

Maxime Prévot

De minister van Financiën,

Jan Jambon

De minister van Justitie,

Annelies Verlinden

CHAPITRE 9

Entrée en vigueur

Art. 35

Les articles 1 à 26 et 30 entrent en vigueur le 1er septembre 2026.

Le chapitre 8 entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 10 juin 2026.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le ministre de l'Économie,

David Clarinval

*Le ministre des Affaires étrangères,
des Affaires européennes et
de la Coopération au développement,*

Maxime Prévot

Le ministre des Finances,

Jan Jambon

La ministre de la Justice,

Annelies Verlinden

Concordantietabel (Richtlijn – wetsontwerp)

Richtlijn 2024/1226 ¹	Wet 13 mei 2003 ² of andere	Wetsontwerp
1	--	--
2	1/1	7
2(1)	1/1, 1°	7
2(2)	1/1, 3°	7
2(3)	1/1, 5°	7
2(3)(a)	1/1, 5°, a)	7
2(3)(b)	1/1, 5°, b)	7
2(3)(c)	1/1, 5°, c)	7
2(3)(d)	1/1, 5°, d)	7
2(3)(e)	1/1 5°, e)	7
2(3)(f)	1/1, 5°, f)	7
2(3)(g)	1/1, 5°, g)	7
2(3)(h)	1/1, 5°, h)	7
2(4)	1/1, 6°	7
2(5)	1/1, 7°	7
2(6)	1/1, 8°	7
3(1)	16, § 1	22
3(1)(a)	16, § 1, 1°	22
3(1)(b)	16, § 1, 2°	22
3(1)(c)	16, § 1, 3°	22
3(1)(d)	16, § 1, 4°	22

¹ Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673

² Wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

3(1)(e)	16, § 1, 5°	22
3(1)(f)	16, § 1, 6°	22
3(1)(g)	16, § 1, 7°	22
3(1)(h)	16, § 1, 9°	22
3(1)(h)(i)	16, § 1, 9°, a)	22
3(1)(h)(ii)	16, § 1, 9°, b)	22
3(1)(h)(iii)	16, § 1, 9°, c)	22
3(1)(h)(iv)	16, § 1, 9°, d)	22
3(1)(i)	16, § 1, 8°	22
3(2)	Optie niet genomen	--
3(2)(a)	Optie niet genomen	--
3(2)(b)	Optie niet genomen	--
3(2)	Optie niet genomen	--
3(3)	16, § 2, eerste lid	22
3(4)	16, § 3, tweede lid	22
3(5)	16, § 3, eerste lid	22
4(1)	16, § 2, tweede lid	22
4(2)	Strafwetboek, art. 19	--
5(1)	16, § 1	22
5(2)	16, § 1	22
5(3)	16, § 1	22
5(3)(a)	16, § 1	22
5(3)(b)	16, § 1	22
5(3)(c)	16, § 1	22
5(3)(d)	16, § 1	22
5(3)(e)	16, § 1	22

5(4)	16, § 1	22
5(5)	16, § 4	22
5(5)(a)	15 Strafwetboek, art. 55	20
5(5)(b)	Strafwetboek, art. 48 en 57	--
5(5)(c)	Strafwetboek, art. 48 en 57	--
5(5)(d)	Strafwetboek, art. 47, 1° en 2°	--
5(5)(e)	--	--
6	Strafwetboek, art. 18	--
6(1)	Strafwetboek, art. 18	--
6(1)(a)	Strafwetboek, art. 18	--
6(1)(b)	Strafwetboek, art. 18	--
6(1)(c)	Strafwetboek, art. 18	--
6(2)	Strafwetboek, art. 18	--
6(3)	Strafwetboek, art. 18	--
7(1) (a-h)	Strafwetboek, art. 52 ; art. 55 ; art. 57	--
7(2)	17, eerste lid	23
7(2)(a)	17, eerste lid, 1°	23
7(2)(a)(i)	17, eerste lid, 1°	23
7(2)(a)(ii)	17, eerste lid, 1°	23
7(2)(b)	17, eerste lid, 2°	23
7(2)(b)(i)	17, eerste lid, 2°	23
7(2)(b)(ii)	17, eerste lid, 2°	23
7(2)	17	23
8	19	25

8(a)	19, 1°	25
8(b)	19, 2°	25
8(c)	19, 3°	25
8(d)	19, 4°	25
8(e)	19, 5°	25
8(f)	19, 6°	25
8(g)	19, 7°	25
9	20	26
9(a)	20, 1°	26
9(b)	20, 2°	26
10(1)	18, eerste lid Strafwetboek, artikel 53	24
10(2)	18, tweede lid	24
11(1)	Strafwetboek, art. 74 Wetboek van Strafvordering, art. 21	--
11(2)	Wetboek van Strafvordering, art. 21	--
11(3)	Wetboek van Strafvordering, art. 21 Strafwetboek, Art. 74, §§ 1 en 2	--
11(3)(a)	Wetboek van Strafvordering, art. 21 Strafwetboek, Art. 74, §§ 1 en 2	--
11(3)(b)	Wetboek van Strafvordering, art. 21 Strafwetboek, Art. 74, §§ 1 en 2	--

11(4)	Wetboek van Strafvordering, art. 21, art. 23, art. 24, art. 25 Strafwetboek, Art. 74, §§ 1 en 2	--
12(1)	Strafwetboek, art. 3 Wetboek van Strafvordering, art. 14/10	--
12(1)(a)	Strafwetboek, art. 3	--
12(1)(b)	Strafwetboek, art. 3 Wetboek van Strafvordering, art. 6 Belgisch Scheepvaartwetboek ³ , art. 4.3.3.2, art. 4.3.3.3, art. 4.3.3.8, art. 4.3.3.9 Wet Luchtvaart ⁴ , art. 36	--
12(1)(c)	Strafwetboek, art. 3 Wetboek van Strafvordering, art. 6	--
12(2)	Wetboek van Strafvordering, art. 6-7	--
12(2)(a)	Wetboek van Strafvordering, art. 6	--
12(2)(b)	Optie niet genomen	--
12(2)(c)	Wetboek van Strafvordering, art. 7	--
12(2)(d)	Optie niet genomen	--
12(3)	Kaderbesluit 2009/948/JBZ ⁵	--

³ Belgisch Scheepvaartwetboek van 8 mei 2019

⁴ Wet van 27 juni 1937 houdende herziening van de wet van 16 November 1919, betreffende de regeling der Luchtvaart

⁵ Kaderbesluit 2009/948/JBZ van de Raad van 30 november 2009 over het voorkomen en beslechten van geschillen over de uitoefening van rechtsmacht bij strafprocedures

	Omzendbrief Nr. 10/2013 ⁶ Wet van 9 december 2004 ⁷	
12(4)	Wetboek van Strafvordering, art. 14/10	--
13	Wetboek van Strafvordering, Eerste Boek, art. 39bis, 46bis, 46quater, 46sexies	--
14	Wet 08/12/2022 ⁸ Wet 28/11/2022 ⁹ , art. 2 en 7 KB 20/10/2023 ¹⁰ KB 22/01/2023 ¹¹ KB 28/04/2024 ¹²	32 en 33
15	Art. 13, § 1	16
15	Art. 13, § 2	16
15(a)	Art. 13, § 2, 1°	16

⁶ Gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal – Europese Unie – Wederzijdse rechtshulp in strafzaken – Voorkomen van jurisdictiegeschillen

⁷ Wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politieke verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering

⁸ Wet van 8 december 2022 betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie

⁹ Wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector

¹⁰ Koninklijk besluit van 20 oktober 2023 betreffende de elementen van de procedures en opvolging van interne meldingen, het doel en de inhoud van de archivering van meldingen en de modaliteiten van openbare raadpleging, vermeld in artikelen 10, § 1, vierde lid, 11, derde lid, 27, § 5, derde lid, en 76, derde lid, van de wet van 8 december 2022 betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie

¹¹ Koninklijk besluit van 22 januari 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteiten voor de uitvoering van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector

¹² Koninklijk besluit van 28 april 2024 tot aanstelling van het intern meldingskanaal binnen het Ministerie van Landsverdediging en tot uitbreiding van het toepassingsgebied van het koninklijk besluit van 18 april 2023 betreffende het integriteits-beleid en het integriteits-management binnen sommige organisaties van de federale uitvoerende macht en tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 februari 2017 houdende oprichting van de federale overheidsdienst beleid en ondersteuning tot het militair personeel van het ministerie van landsverdediging

15(b)	Art. 13, § 2, 2°	16
15(c)	Art. 13, § 2, 3°	16
16(1)	Kaderbesluit 2009/948/JBZ ¹³ Omzendbrief Nr. 10/2013 ¹⁴ Wet van 9 december 2004 ¹⁵	--
16(1)	Kaderbesluit 2009/948/JBZ ¹⁶ Omzendbrief Nr. 10/2013 ¹⁷ Wet van 9 december 2004 ¹⁸	--
16(2)	--	--
16(3)	Wet 9/12/2004 ¹⁹	--
16(4)	Art. 13, § 3	16
17(1)	Art. 14, eerste lid	17
17(2)	Art. 14, tweede lid	17
17(2)(a)	Art. 14, tweede lid, 1°	17
17(2)(b)	Art. 14, tweede lid, 2°	17
17(2)(c)	Art. 14, tweede lid, 3°	17

¹³ Kaderbesluit 2009/948/JBZ van de Raad van 30 november 2009 over het voorkomen en beslechten van geschillen over de uitoefening van rechtsmacht bij strafprocedures

¹⁴ Gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal – Europese Unie – Wederzijdse rechtshulp in strafzaken – Voorkomen van jurisdictiegeschillen

¹⁵ Wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politieke verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering

¹⁶ Kaderbesluit 2009/948/JBZ van de Raad van 30 november 2009 over het voorkomen en beslechten van geschillen over de uitoefening van rechtsmacht bij strafprocedures

¹⁷ Gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal – Europese Unie – Wederzijdse rechtshulp in strafzaken – Voorkomen van jurisdictiegeschillen

¹⁸ Wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politieke verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering

¹⁹ Wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politieke verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering, art. 3 tot 6

17(2)(c)(i)	Art. 14, tweede lid, 3°, a)	17
17(2)(c)(ii)	Art. 14, tweede lid, 3°, b)	17
17(2)(d)	Art. 14, tweede lid, 4°	17
17(2)(d)(i)	Art. 14, tweede lid, 4°, a)	17
17(2)(d)(ii)	Art. 14, tweede lid, 4°, b)	17
17(2)(e)	Art. 14, tweede lid, 5°	17
17(3)	Art. 14, derde lid	17
18	Wet 18/09/2017 ²⁰ , artikel 4, eerste lid, 23°, cc)	31
19(1)	--	--
19(2)	--	--
20(1)	--	2
20(1)	--	2
20(2)	--	--
21	--	--
22	--	--

²⁰ Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

Tableau de concordance (directive – projet de loi)

Directive 2024/1226 ¹	Loi du 13 mai 2003 ² ou autre	Projet de loi
1	--	--
2	1/1	7
2(1)	1/1, 1°	7
2(2)	1/1, 3°	7
2(3)	1/1, 5°	7
2(3)(a)	1/1, 5°, a)	7
2(3)(b)	1/1, 5°, b)	7
2(3)(c)	1/1, 5°, c)	7
2(3)(d)	1/1, 5°, d)	7
2(3)(e)	1/1 5°, e)	7
2(3)(f)	1/1, 5°, f)	7
2(3)(g)	1/1, 5°, g)	7
2(3)(h)	1/1, 5°, h)	7
2(4)	1/1, 6°	7
2(5)	1/1, 7°	7
2(6)	1/1, 8°	7
3(1)	16, § 1	22
3(1)(a)	16, § 1, 1°	22
3(1)(b)	16, § 1, 2°	22
3(1)(c)	16, § 1, 3°	22
3(1)(d)	16, § 1, 4°	22

¹ Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673

² Loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'Etats, de certaines personnes et entités

3(1)(e)	16, § 1, 5°	22
3(1)(f)	16, § 1, 6°	22
3(1)(g)	16, § 1, 7°	22
3(1)(h)	16, § 1, 9°	22
3(1)(h)(i)	16, § 1, 9°, a)	22
3(1)(h)(ii)	16, § 1, 9°, b)	22
3(1)(h)(iii)	16, § 1, 9°, c)	22
3(1)(h)(iv)	16, § 1, 9°, d)	22
3(1)(i)	16, § 1, 8°	22
3(2)	Option pas pris	--
3(2)(a)	Option pas pris	--
3(2)(b)	Option pas pris	--
3(2)	Option pas pris	--
3(3)	16, § 2, alinéa 1er	22
3(4)	16, § 3, alinéa 1er	22
3(5)	16, § 3, alinéa 1er	22
4(1)	16, § 2, alinéa 1er	22
4(2)	Code pénal, art. 19	--
5(1)	16, § 1 ^{er}	22
5(2)	16, § 1 ^{er}	22
5(3)	16, § 1 ^{er}	22
5(3)(a)	16, § 1 ^{er}	22
5(3)(b)	16, § 1 ^{er}	22
5(3)(c)	16, § 1 ^{er}	22
5(3)(d)	16, § 1 ^{er}	22
5(3)(e)	16, § 1 ^{er}	22

5(4)	16, § 1 ^{er}	22
5(5)	16, § 4	22
5(5)(a)	15 Code pénal, art. 55	20
5(5)(b)	Code pénal, art. 48 en 57	--
5(5)(c)	Code pénal, art. 48 en 57	--
5(5)(d)	Code pénal, art. 47, 1 ^o en 2 ^o	--
5(5)(e)	--	--
6	Code pénal, art. 18	--
6(1)	Code pénal, art. 18	--
6(1)(a)	Code pénal, art. 18	--
6(1)(b)	Code pénal, art. 18	--
6(1)(c)	Code pénal, art. 18	--
6(2)	Code pénal, art. 18	--
6(3)	Code pénal, art. 18	--
7(1) (a-h)	Code pénal, art. 52 ; art. 55 ; art. 57	--
7(2)	17, alinéa 1 ^{er}	23
7(2)(a)	17, alinéa 1er, 1 ^o	23
7(2)(a)(i)	17, alinéa 1er, 1 ^o	23
7(2)(a)(ii)	17, alinéa 1er, 1 ^o	23
7(2)(b)	17, alinéa 1er, 2 ^o	23
7(2)(b)(i)	17, alinéa 1er, 2 ^o	23
7(2)(b)(ii)	17, alinéa 1er, 2 ^o	23
7(2)	17	23
8	19	25

8(a)	19, 1°	25
8(b)	19, 2°	25
8(c)	19, 3°	25
8(d)	19, 4°	25
8(e)	19,5°	25
8(f)	19, 6°	25
8(g)	19, 7°	25
9	20	26
9(a)	20, 1°	26
9(b)	20, 2°	26
10(1)	18, alinéa 1er Code pénal, art. 53	24
10(2)	18, alinéa 2	24
11(1)	Code pénal, art. 74 Code d'instruction criminelle, art. 21	--
11(2)	Code d'instruction criminelle, art. 21	--
11(3)	Code d'instruction criminelle, art. 21 Code pénal, Art. 74, §§ 1er en 2	--
11(3)(a)	Code d'instruction criminelle, art. 21 Code pénal, Art. 74, §§ 1er en 2	--
11(3)(b)	Code d'instruction criminelle, art. 21 Code pénal, Art. 74, §§ 1er en 2	--
11(4)	Code d'instruction criminelle, art. 21, art. 23, art. 24, art. 25	--

	Code pénal, Art. 74, §§ 1er en 2	
12(1)	Code pénal, art. 3 Code d'instruction criminelle, art. 14/10	--
12(1)(a)	Code pénal, art. 3	--
12(1)(b)	Code pénal, art. 3 Code d'instruction criminelle, art. 6 Code belge de la Navigation ³ , art. 4.3.3.2, art. 4.3.3.3, art. 4.3.3.8, art. 4.3.3.9 Loi navigation aérienne ⁴ , art. 36	--
12(1)(c)	Code pénal, art. 3 Code d'instruction criminelle, art. 6	--
12(2)	Code d'instruction criminelle, art. 6-7	--
12(2)(a)	Code d'instruction criminelle, art. 6	--
12(2)(b)	Option pas prise	--
12(2)(c)	Code d'instruction criminelle, art. 7	--
12(2)(d)	Option pas prise	--
12(3)	Décision-cadre 2009/948/JAI ⁵ Circulaire N° 10/2013 ⁶	--

³ Code belge de la Navigation du 8 mai 2019

⁴ Loi du 27 juin 1937 portant révision de la loi du 16 novembre 1919 relative à la réglementation de la navigation aérienne

⁵ Décision-cadre 2009/948/JAI du Conseil du 30 novembre 2009 relative à la prévention et au règlement des conflits en matière d'exercice de la compétence dans le cadre des procédures pénales

⁶ Circulaire commune du ministre de la justice et du Collège des procureurs généraux – Union européenne – Entraide judiciaire en matière pénale – Prévention des conflits de juridiction

	Loi 9/12/2004 ⁷	
12(4)	Code d'instruction criminelle, art. 14/10	--
13	Code d'instruction criminelle, Livre Ier, art. 39bis, 46bis, 46quater, 46sexies	--
14	Loi 08/12/2022 ⁸ Loi 28/11/2022 ⁹ , art. 2 en 7 AR 20/10/2023 ¹⁰ AR 22/01/2023 ¹¹ AR 28/04/2024 ¹²	32 et 33
15	Art. 13, § 1er	16
15	Art. 13, § 2	16
15(a)	Art. 13, § 2, 1°	16
15(b)	Art. 13, § 2, 2°	16
15(c)	Art. 13, § 2, 3°	16

⁷ Loi du 9 décembre 2004 sur la transmission policière internationale de données à caractère personnel et d'informations à finalité judiciaire, l'entraide judiciaire internationale en matière pénale et modifiant l'article 90ter du Code d'instruction criminelle

⁸ Loi du 8 décembre 2022 relatif aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée

⁹ Loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé

¹⁰ Arrêté royal du 20 octobre 2023 déterminant les éléments de procédures et de suivi des signalements internes, les finalités et le contenu de l'archivage des signalements et les modalités de consultation publique, mentionnés aux articles 10, § 1er, alinéa 4, 11, alinéa 3, 27, § 5, alinéa 3, et 76, alinéa 3, de la loi du 8 décembre 2022 relative aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée

¹¹ Arrêté royal du 22 janvier 2023 déterminant les éléments de procédures et de suivi des signalements internes, les finalités et le contenu de l'archivage des signalements et les modalités de consultation publique, mentionnés aux articles 10, § 1er, alinéa 4, 11, alinéa 3, 27, § 5, alinéa 3, et 76, alinéa 3, de la loi du 8 décembre 2022 relative aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée

¹² Arrêté royal du 28 avril 2024 relatif à la désignation du canal de signalement interne au sein du Ministère de la Défense et à l'extension du champ d'application de l'arrêté royal du 18 avril 2023 relatif à la politique d'intégrité et à la gestion de l'intégrité au sein de certaines organisations du pouvoir exécutif fédéral et modifiant l'arrêté royal du 22 février 2017 portant création du service public fédéral stratégie et appui au personnel militaire du Ministère de la Défense

16(1)	Décision-cadre 2009/948/JAI ¹³ Circulaire N° 10/2013 ¹⁴ Loi 9/12/2004 ¹⁵	--
16(1)	Décision-cadre 2009/948/JAI ¹⁶ Circulaire N° 10/2013 ¹⁷ Loi 9/12/2004 ¹⁸	--
16(2)	--	--
16(3)	Loi 9/12/2004 ¹⁹	--
16(4)	Art. 13, § 3	16
17(1)	Art. 14, alinéa 1er	17
17(2)	Art. 14, alinéa 2	17
17(2)(a)	Art. 14, alinéa 2, 1°	17
17(2)(b)	Art. 14, alinéa 2, 2°	17
17(2)(c)	Art. 14, alinéa 2, 3°	17
17(2)(c)(i)	Art. 14, alinéa 2, 3°, a)	17
17(2)(c)(ii)	Art. 14, alinéa 2, 3°, b)	17
17(2)(d)	Art. 14, alinéa 2, 4°	17

¹³ Décision-cadre 2009/948/JAI du Conseil du 30 novembre 2009 relative à la prévention et au règlement des conflits en matière d'exercice de la compétence dans le cadre des procédures pénales

¹⁴ Circulaire commune du ministre de la justice et du Collège des procureurs généraux – Union européenne – Entraide judiciaire en matière pénale – Prévention des conflits de juridiction

¹⁵ Loi du 9 décembre 2004 sur la transmission policière internationale de données à caractère personnel et d'informations à finalité judiciaire, l'entraide judiciaire internationale en matière pénale et modifiant l'article 90ter du Code d'instruction criminelle

¹⁶ Décision-cadre 2009/948/JAI du Conseil du 30 novembre 2009 relative à la prévention et au règlement des conflits en matière d'exercice de la compétence dans le cadre des procédures pénales

¹⁷ Circulaire commune du ministre de la justice et du Collège des procureurs généraux – Union européenne – Entraide judiciaire en matière pénale – Prévention des conflits de juridiction

¹⁸ Loi du 9 décembre 2004 sur la transmission policière internationale de données à caractère personnel et d'informations à finalité judiciaire, l'entraide judiciaire internationale en matière pénale et modifiant l'article 90ter du Code d'instruction criminelle

¹⁹ Loi du 9 décembre 2004 sur la transmission policière internationale de données à caractère personnel et d'informations à finalité judiciaire, l'entraide judiciaire internationale en matière pénale et modifiant l'article 90ter du Code d'instruction criminelle

17(2)(d)(i)	Art. 14, alinéa 2, 4°, a)	17
17(2)(d)(ii)	Art. 14, alinéa 2, 4°, b)	17
17(2)(e)	Art. 14, alinéa 2, 5°	17
17(3)	Art. 14, alinéa 3	17
18	Loi 18/09/2017 ²⁰ , art. 4, alinéa 1er, 23°, cc)	31
19(1)	--	--
19(2)	--	--
20(1)	--	2
20(1)	--	2
20(2)	--	--
21	--	--
22	--	--

²⁰ Loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces

Concordantietabel (wetsontwerp – Richtlijn)

Wetsontwerp	Wet 13 mei 2003 ¹ of andere	Richtlijn 2024/1226 ²
Artikel		
1	--	--
2	--	20(1)
3	Besluitwet 6/10/1944 ³ , Art. 5	--
4	Wet 11/05/1995 ⁴ , Art. 4	--
5	Idem, Art. 5	--
6	Wet 13/05/2003 ⁵	--
7	Idem, Art. 1/1	2
7	Idem, Art. 1/1, 1°	2(1)
7	Idem, Art. 1/1, 3°	2(2)
7	Idem, Art. 1/1, 5°	2(3)
7	Idem, Art. 1/1, 5°, a)	2(3)(a)
7	Idem, Art. 1/1, 5°, b)	2(3)(b)
7	Idem, Art. 1/1, 5°, c)	2(3)(c)
7	Idem, Art. 1/1, 5°, d)	2(3)(d)
7	Idem, Art. 1/1 5°, e)	2(3)(e)
7	Idem, Art. 1/1, 5°, f)	2(3)(f)
7	Idem, Art. 1/1, 5°, g)	2(3)(g)

¹ Wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

² Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673

³ Besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland

⁴ Wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties

⁵ Wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

7	Idem, Art. 1/1, 5°, h)	2(3)(h)
7	Idem, Art. 1/1, 6°	2(4)
7	Idem, Art. 1/1, 7°	2(5)
7	Idem, Art. 1/1, 8°	2(6)
8	Idem, Hoofdstuk 2	--
9	Idem, Art. 6	--
10	Idem, Art. 7	--
11	Idem, Art. 8	--
12	Idem, Art. 9	--
13	Idem, Art. 10	--
14	Idem, Art. 11	--
15	Idem, Art. 12	--
16	Idem, Art. 13, § 1	15
16	Idem, Art. 13, § 2	15
16	Idem, Art. 13, § 2, 1°	15(a)
16	Idem, Art. 13, § 2, 2°	15(b)
16	Idem, Art. 13, § 2, 3°	15(c)
16	Idem, Art. 13, § 3	16(4)
17	Idem, Art. 14, eerste lid	17(1)
17	Idem, Art. 14, tweede lid	17(2)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 1°	17(2)(a)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 2°	17(2)(b)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 3°	17(2)(c)

17	Idem, Art. 14, tweede lid, 3°, a)	17(2)(c)(i)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 3°, b)	17(2)(c)(ii)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 4°	17(2)(d)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 4°, a)	17(2)(d)(i)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 4°, b)	17(2)(d)(ii)
17	Idem, Art. 14, tweede lid, 5°	17(2)(e)
17	Idem, Art. 14, derde lid	17(3)
18	Idem, Hoofdstuk 3	--
19	Idem, Afdeling 1	--
20	Idem, Art. 15	5(5)(a)
21	Idem, Afdeling 2	--
22	Idem, Art. 16, § 1	3(1)
22	Idem, Art. 16, § 1, 1°	3(1)(a)
22	Idem, Art. 16, § 1, 2°	3(1)(b)
22	Idem, Art. 16, § 1, 3°	3(1)(c)
22	Idem, Art. 16, § 1, 4°	3(1)(d)
22	Idem, Art. 16, § 1, 5°	3(1)(e)
22	Idem, Art. 16, § 1, 6°	3(1)(f)
22	Idem, Art. 16, § 1, 7°	3(1)(g)
22	Idem, Art. 16, § 1, 9°	3(1)(h)
22	Idem, Art. 16, § 1, 9°, a)	3(1)(h)(i)
22	Idem, Art. 16, § 1, 9°, b)	3(1)(h)(ii)

22	Idem, Art. 16, § 1, 9°, c)	3(1)(h)(iii)
22	Idem, Art. 16, § 1, 9°, d)	3(1)(h)(iv)
22	Idem, Art. 16, § 1, 8°	3(1)(i)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(1)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(2)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(3)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(3)(a)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(3)(b)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(3)(c)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(3)(d)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(3)(e)
22	Idem, Art. 16, § 1	5(4)
22	Idem, Art. 16, § 2, eerste lid	3(3)
22	Idem, Art. 16, § 2, tweede lid	4(1)
22	Idem, Art. 16, § 3, eerste lid	3(5)
22	Idem, Art. 16, § 3, tweede lid	3(4)
22	Idem, Art. 16, § 3, derde lid	Overweging 18
22	Idem, Art. 16, § 4, eerste lid	5(5)
22	Idem, Art. 16, § 4, eerste lid	5(5)(a)
22	Idem, Art. 16, § 4, tweede lid	--
23	Idem, Art. 17, eerste lid	7(2)

23	Idem, Art. 17, eerste lid, 1°	7(2)(a)
23	Idem, Art. 17, eerste lid, 1°	7(2)(a)(i)
23	Idem, Art. 17, eerste lid, 1°	7(2)(a)(ii)
23	Idem, Art. 17, eerste lid, 2°	7(2)(b)
23	Idem, Art. 17, eerste lid, 2°	7(2)(b)(i)
23	Idem, Art. 17, eerste lid, 2°	7(2)(b)(ii)
23	Idem, Art. 17	7(2)
24	Idem, Art. 18, eerste lid	10(1)
24	Idem, Art. 18, tweede lid	10(2)
25	Idem, Art. 19	8
25	Idem, Art. 19, 1°	8(a)
25	Idem, Art. 19, 2°	8(b)
25	Idem, Art. 19, 3°	8(c)
25	Idem, Art. 19, 4°	8(d)
25	Idem, Art. 19, 5°	8(e)
25	Idem, Art. 19, 6°	8(f)
25	Idem, Art. 19, 7°	8(g)
26	Idem, Art. 20	9
26	Idem, Art. 20, 1°	9(a)
26	Idem, Art. 20, 2°	9(b)
27	KB 28/12/2006 , Art. 1	--
28	KB 28/12/2006 , Art. 3	--

29	KB 28/12/2006, Art. 5	--
30	KB 28/12/2006 ⁶ , Art. 8/1	--
31	Wet 18/09/2017 ⁷ , Art. 4, eerste lid, 23°, cc)	18
32 en 33	Wet 28/11/2022 ⁸ , Art. 2 en 7	14
34	--	--

⁶ Koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme

⁷ Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

⁸ Wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector

Tableau de concordance (projet de loi – directive)

Projet de loi	Loi du 13 mai 2003 ¹ ou autre	Directive 2024/1226 ²
Article		
1er	--	--
2	--	20(1)
3	Arrêté-loi 6/10/1944 ³ , Art. 5	--
4	Loi 11/05/1995 ⁴ , Art. 4	--
5	Idem, Art. 5	--
6	Loi 13/05/2003 ⁵	--
7	Idem, Art. 1er/1	2
7	Idem, Art. 1er/1, 1°	2(1)
7	Idem, Art. 1er/1, 3°	2(2)
7	Idem, Art. 1er/1, 5°	2(3)
7	Idem, Art. 1er/1, 5°, a)	2(3)(a)
7	Idem, Art. 1er/1, 5°, b)	2(3)(b)
7	Idem, Art. 1er/1, 5°, c)	2(3)(c)
7	Idem, Art. 1er/1, 5°, d)	2(3)(d)
7	Idem, Art. 1er/1 5°, e)	2(3)(e)
7	Idem, Art. 1er/1, 5°, f)	2(3)(f)
7	Idem, Art. 1er/1, 5°, g)	2(3)(g)

¹ Loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'Etats, de certaines personnes et entités

² Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673

³ Arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l'étranger

⁴ Loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de Sécurité de l'Organisation des Nations Unies

⁵ Loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'Etats, de certaines personnes et entités

7	Idem, Art. 1er/1, 5°, h)	2(3)(h)
7	Idem, Art. 1er/1, 6°	2(4)
7	Idem, Art. 1er/1, 7°	2(5)
7	Idem, Art. 1er/1, 8°	2(6)
8	Idem, Chapitre 2	--
9	Idem, Art. 6	--
10	Idem, Art. 7	--
11	Idem, Art. 8	--
12	Idem, Art. 9	--
13	Idem, Art. 10	--
14	Idem, Art. 11	--
15	Idem, Art. 12	--
16	Idem, Art. 13, § 1er	15
16	Idem, Art. 13, § 2	15
16	Idem, Art. 13, § 2, 1°	15(a)
16	Idem, Art. 13, § 2, 2°	15(b)
16	Idem, Art. 13, § 2, 3°	15(c)
16	Idem, Art. 13, § 3	16(4)
17	Idem, Art. 14, alinéa 1er	17(1)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2	17(2)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 1°	17(2)(a)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 2°	17(2)(b)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 3°	17(2)(c)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 3°, a)	17(2)(c)(i)

17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 3°, b)	17(2)(c)(ii)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 4°	17(2)(d)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 4°, a)	17(2)(d)(i)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 4°, b)	17(2)(d)(ii)
17	Idem, Art. 14, alinéa 2, 5°	17(2)(e)
17	Idem, Art. 14, alinéa 3	17(3)
18	Idem, Chapitre 3	--
19	Idem, Section 1ère	--
20	Idem, Art. 15	5(5)(a)
21	Idem, Section 2	--
22	Idem, Art. 16, § 1er	3(1)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 1°	3(1)(a)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 2°	3(1)(b)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 3°	3(1)(c)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 4°	3(1)(d)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 5°	3(1)(e)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 6°	3(1)(f)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 7°	3(1)(g)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 9°	3(1)(h)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 9°, a)	3(1)(h)(i)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 9°, b)	3(1)(h)(ii)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 9°, c)	3(1)(h)(iii)

22	Idem, Art. 16, § 1er, 9°, d)	3(1)(h)(iv)
22	Idem, Art. 16, § 1er, 8°	3(1)(i)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(1)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(2)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(3)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(3)(a)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(3)(b)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(3)(c)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(3)(d)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(3)(e)
22	Idem, Art. 16, § 1er	5(4)
22	Idem, Art. 16, § 2, alinéa 1er	3(3)
22	Idem, Art. 16, § 2, alinéa 2	4(1)
22	Idem, Art. 16, § 3, alinéa 1er	3(5)
22	Idem, Art. 16, § 3, alinéa 2	3(4)
22	Idem, Art. 16, § 3, alinéa 3	Considérant 18
22	Idem, Art. 16, § 4, alinéa 1 ^{er}	5(5)
22	Idem, Art. 16, § 4, alinéa 1 ^{er}	5(5)(a)
22	Idem, Art. 16, § 4, alinéa 2	--
23	Idem, Art. 17, alinéa 1er	7(2)
23	Idem, Art. 17, alinéa 1er, 1°	7(2)(a)

23	Idem, Art. 17, alinéa 1er, 1°	7(2)(a)(i)
23	Idem, Art. 17, alinéa 1er, 1°	7(2)(a)(ii)
23	Idem, Art. 17, alinéa 1er, 2°	7(2)(b)
23	Idem, Art. 17, alinéa 1er, 2°	7(2)(b)(i)
23	Idem, Art. 17, alinéa 1er, 2°	7(2)(b)(ii)
23	Idem, Art. 17	7(2)
24	Idem, Art. 18, alinéa 1er	10(1)
24	Idem, Art. 18, alinéa 2	10(2)
25	Idem, Art. 19	8
25	Idem, Art. 19, 1°	8(a)
25	Idem, Art. 19, 2°	8(b)
25	Idem, Art. 19, 3°	8(c)
25	Idem, Art. 19, 4°	8(d)
25	Idem, Art. 19, 5°	8(e)
25	Idem, Art. 19, 6°	8(f)
25	Idem, Art. 19, 7°	8(g)
26	Idem, Art. 20	9
26	Idem, Art. 20, 1°	9(a)
26	Idem, Art. 20, 2°	9(b)
27	AR 28/12/2006 , Art. 1er	--
28	AR 28/12/2006 , Art. 3	--
29	AR 28/12/2006 , Art. 5	--

30	AR 28/12/2006 ⁶ , Art. 8/1	--
31	Loi 18/09/2017 ⁷ , Art. 4, alinéa 1er, 23°, cc)	18
32 et 33	Loi 28/11/2022 ⁸ , Art. 2 et 7	14
34	--	--

⁶ Arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme

⁷ Loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces

⁸ Loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé

Coördinatie van de artikelen

Basistekst

Tekst aangepast aan het wetsontwerp

Besluitwet van 6 oktober 1944 ter inrichting van de controle op alle mogelijke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland

Artikel 5

Artikel 5

De inbreuken op de maatregelen vervat in de besluiten genomen ter uitvoering van deze besluitwet worden bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en een geldboete van 25 tot 25.000 EUR. De bepalingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek, met inbegrip van deze van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn op deze inbreuken van toepassing.

De omzeilingen en inbreuken op de maatregelen vervat in de besluiten genomen ter uitvoering van deze besluitwet worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze besluitwet genomen besluiten, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.

(...)

(...)

Wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties

Artikel 4

Artikel 4

Onverminderd de toemeting van strengere straffen op grond van andere wetsbepalingen worden inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet genomen besluiten bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een boete van 25 tot 25 000 euro. Alle bepalingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek zijn van toepassing op deze inbreuken.

De omzeilingen van en inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet genomen besluiten worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet genomen besluiten kunnen door de bevoegde minister worden bestraft met een administratieve boete van 250 tot 2 500 000 euro.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet van 11 mei 1995 genomen besluiten, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van

dezelfde wet van 13 mei 2003.

Artikel 5

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van de gerechtelijke politie en van de ambtenaren van het Bestuur der Douane en Accijnzen, zijn de ambtenaren van de Algemene Administratie van de Thesaurie van de Federale Overheidsdienst Financiën bevoegd om, zelfs alleen, inbreuken op de krachtens deze wet genomen maatregelen op te sporen en vast te stellen.

Artikel 5

Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, en van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003 bevoegd om, zelfs alleen, omzeiling van of inbreuken op de maatregelen vervat in de ter uitvoering van deze wet van 11 mei 1995 genomen besluiten of andere verplichtingen opgelegd door deze besluiten op te sporen en vast te stellen.

De uitoefening van de bevoegdheden in het eerste lid gebeurt met toepassing van de artikelen 7 tot 12 van dezelfde wet van 13 mei 2003.

...

...

Wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten

Artikel 1 en 1/1

Art. 1. Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Artikel 1 en 1/1

Art. 1. Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Hoofdstuk 1. – Algemene bepalingen

Art. 1/1. Voor de toepassing van hoofdstukken 2 en 3 wordt verstaan onder:

1° “beperkende maatregelen van de Unie”: beperkende maatregelen die door de Europese Unie zijn vastgesteld op grond van artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie of artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

2° “beperkende maatregelen”: de beperkende maatregelen van de Unie of een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling;

3° “aangewezen persoon, entiteit of lichaam”: een natuurlijke persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam onderworpen aan beperkende maatregelen;

4° “Verordening 269/2014”: Verordening (EU) nr.

269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen;

5° “tegoeden”: financiële activa en voordelen van enigerlei aard, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

a) contanten, cheques, geldvorderingen, wissels, postwissels en andere betaalmiddelen;

b) deposito's bij financiële instellingen of andere entiteiten, saldi op rekeningen, schulden en schuldbewijzen;

c) in het openbaar en onderhands verhandelde waardepapieren en schuldbewijzen, inclusief aandelen, certificaten van waardepapieren, obligaties, promesses, warrants, schuldbekentenissen en derivatencontracten;

d) rente, dividenden of andere inkomsten uit activa of waarde voortkomende uit of gegenereerd door tegoeden;

e) krediet, recht op compensatie, garanties, uitvoeringsgaranties of andere financiële verplichtingen;

f) kredietbrieven, cognossementen, koopbrieven;

g) bewijsstukken van belangen in fondsen of financiële middelen;

h) cryptoactiva zoals gedefinieerd in artikel 3, lid 1, punt 5), van Verordening (EU) 2023/1114 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende cryptoactivamarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 1095/2010 en Richtlijnen 2013/36/EU en (EU) 2019/1937;

6° “economische middelen”: activa van enigerlei aard, materieel of immaterieel, roerend of onroerend, die geen tegoeden zijn maar kunnen worden gebruikt om tegoeden, goederen of diensten te verkrijgen;

7° “bevrozing van tegoeden”: voorkoming van mutatie, overdracht, wijziging, gebruik of inzet van, toegang tot of omgang met tegoeden, met als gevolg wijziging van hun omvang, bedrag, locatie, eigenaar, bezit, onderscheidende kenmerken, bestemming of andere wijzigingen waardoor het gebruik van bedoelde tegoeden, waaronder het beheer van een beleggingsportefeuille, mogelijk

wordt gemaakt;

8° “bevriezing van economische middelen”: het voorkomen van het gebruiken van economische middelen om tegoeden, goederen of diensten te verkrijgen, met inbegrip van maar niet daartoe beperkt, door ze te verkopen, verhuren of verhypothekeren;

9° “derde land”: een Staat die geen Lidstaat is van de Europese Unie;

10° “rechtspersonen”: elke juridische entiteit die die hoedanigheid uit hoofde van het toepasselijke recht bezit, met uitzondering van staten of overheidslichamen in de uitoefening van het overheidsgezag en van publiekrechtelijke internationale organisaties;

11° “persoon met een openbare functie”: een persoon zoals gedefinieerd in artikel 79, 5°, van het Strafwetboek;

12° “gerechtelijke overheden”: het openbaar ministerie, de onderzoeksrechters alsook de politie belast met de uitvoering van het onderzoek haar toevertrouwd door het parket of door de onderzoeksrechter, en het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en Verbeurdverklaring aangewezen door artikel 5 van de wet van 4 februari 2018 houdende de opdrachten en de samenstelling van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring;

13° “bevoegde autoriteit(en)”: de overheidsorganen en instellingen betrokken bij de uitvoering van en het toezicht op de toepassing en naleving van de beperkende maatregelen, uitgezonderd de gerechtelijke overheden, en de overheidsorganen en instellingen die informatie ontvangen of bezitten betreffende de toepassing van deze maatregelen;

14° “straf van niveau”:

a) voor natuurlijke personen een straf die is opgenomen in artikel 36 van het Strafwetboek;

b) voor rechtspersonen een straf die is opgenomen in artikel 38 van het Strafwetboek.

Art. 2 (...)

(...)

Art. 5 (...)

Art. 2. (...)

(...)

Art. 5 (...)

Hoofdstuk 2. - Toezicht, samenwerking en de opsporing en vaststelling van omzeilingen en

inbreuken

Artikel 6

Onverminderd de toemeting van strengere straffen worden inbreuken op de maatregelen vervat in verordeningen genomen door de Europese Unie of in beschikkingen genomen in toepassing van deze verordeningen in het kader van de artikelen 75, 215 et 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een boete van 25 tot 25.000 euro.

Inbreuken op de maatregelen vervat in verordeningen genomen door de Europese Unie of in beschikkingen genomen in toepassing van deze verordeningen in het kader van de artikelen 75, 215 en 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie kunnen door de bevoegde minister worden bestraft met een administratieve boete van 250 tot 2500000 euro.

De bepalingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk VII en het artikel 85, zijn van toepassing op deze inbreuken.

Artikel 7

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van de gerechtelijke politie en van de ambtenaren van de Administratie der Douane en Accijnzen, zijn de ambtenaren van de Algemene Administratie van de Thesaurie van de Federale Overheidsdienst Financiën bevoegd om, zelfs alleen, inbreuken [1 bedoeld in artikel 6]1 op te sporen en vast te stellen.

Artikel 6

Behoudens andersluidende voorschriften in andere wettelijke bepalingen duidt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de bevoegde autoriteiten aan voor:

1° de opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 2°;

2° het toezicht op de toepassing en de naleving van de beperkende maatregelen zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 2°;

3° het opleggen van de administratieve boetes bedoeld in artikel 15;

4° de uitvoering van de opdrachten en verplichtingen toegekend aan bevoegde autoriteiten door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen van de Unie zoals gedefinieerd in artikel 1/1, 2°.

Behoudens de in deze wet vermelde andersluidende voorschriften zijn de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing op de opsporing, de vaststelling en vervolging van de omzeiling of inbreuken bedoeld in dit hoofdstuk.

Artikel 7

§ 1. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, en van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de ambtenaren, die hiertoe door de Koning zijn aangeduid op voorstel van de bevoegde Minister, van de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, bevoegd om, zelfs alleen, inbreuken op of omzeiling van de beperkende maatregelen of andere verplichtingen opgelegd door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen op te sporen en vast te stellen. De legitimatiekaart van de aangewezen ambtenaren vermeldt hun hoedanigheid en desgevallend de code bedoeld in artikel 10, § 3, tweede lid. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheden van de

politieambtenaren van de lokale en federale politie en van de officieren van gerechtelijke politie, worden de ambtenaren, die hiertoe door de Koning zijn aangeduid op voorstel van de bevoegde Minister, van de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, belast met het identificeren en opsporen, in voorkomend geval, van de tegoeden en economische middelen die toebehoren aan, eigendom zijn van, in het bezit zijn van of onder zeggenschap staan van in bijlage I van Verordening 269/2014 vermelde natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen en die zich in hun rechtsgebied bevinden, teneinde omzeiling van of inbreuken op de verbodsbepalingen van deze verordening, of pogingen daartoe, te voorkomen of op te sporen. De legitimatiekaart van de aangewezen ambtenaren vermeldt hun hoedanigheid en desgevallend de code bedoeld in artikel 10, § 3, tweede lid. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

§ 3. Bij de uitvoering van hun taak inzake opsporing en vaststelling van omzeilingen en inbreuken zijn de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2 onderworpen aan het toezicht van, naargelang het geval, de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur, onverminderd hun ondergeschiktheid aan de meerderen in de administratie. De procureur-generaal of de federale procureur oefent het toezicht en de controle uit op de uitoefening van de bevoegdheden toegekend aan de in artikel 9 bedoelde ambtenaren. Hiervan wordt verslag opgemaakt. De procureur-generaal of de federale procureur kan zich, bij gemotiveerde beslissing, verzetten tegen de verdere uitoefening van deze bevoegdheden wanneer hij van oordeel is dat deze, in een concreet geval, een bijzonder ingrijpende inmenging vormt in het recht op eerbiediging van het privéleven.

§ 4. De Koning kan de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2 aanwijzen die eveneens bekleed worden met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings. De legitimatiekaart van de aangewezen ambtenaren vermeldt hun hoedanigheid en desgevallend de code bedoeld in artikel 10, § 3, tweede lid. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet

gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

De Koning bepaalt de voorwaarden betreffende de ervaring en de opleiding van deze ambtenaren.

De bevoegdheden van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, toegekend aan de door de Koning aangewezen ambtenaren, kunnen slechts worden uitgeoefend met het oog op de opsporing, de vaststelling en het onderzoek betreffende de omzeilingen en inbreuken bedoeld in hoofdstuk 3, afdeling 2, van deze wet.

Om hun bevoegdheden van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings, te kunnen uitoefenen, leggen de ambtenaren bedoeld in paragrafen 1 en 2, in handen van de procureur-generaal van het rechtsgebied van hun woonplaats, de eed af in de volgende bewoordingen : "Ik zweer getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van het Belgische volk en het mij opgedragen ambt trouw waar te nemen."

Zij kunnen hun bevoegdheden uitoefenen op het grondgebied van het hele Koninkrijk.

§ 5. De Koning kan, bij een besluit overlegd in Ministerraad, aan de in paragrafen 1 en 2 bedoelde ambtenaren bijkomende specifieke bevoegdheden toekennen om omzeilingen en inbreuken te identificeren, op te sporen en vast te stellen, naast de bevoegdheden waarover zij op grond van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze wet beschikken, in het geval dat:

1° het nodig is om nieuwe of meer gesofisticeerde methoden tot ontwijking van of inbreuken op de beperkende maatregelen te kunnen identificeren, opsporen en vaststellen;

2° de toepasselijke wetgeving inzake beperkende maatregelen vereist dat er bijkomende bevoegdheden worden toegekend.

De toegekende bevoegdheden mogen niet tot gevolg hebben dat de categorieën van persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt, worden uitgebreid.

Dit koninklijk besluit moet binnen de 18 maanden na zijn inwerkingtreding worden bekrachtigd bij wet.

§ 6. De in paragrafen 1 en 2 bedoelde ambtenaren stellen een verslag op waarin minstens volgende elementen worden opgenomen:

- 1° de datum en locatie van het onderzoek;
- 2° de gepseudonymiseerde identiteit van de betrokken ambtenaren, de hoedanigheid waarin zij optreden en de bevoegde autoriteit waartoe zij behoren;
- 3° de aanleiding voor het voeren van het onderzoek;
- 4° de vaststellingen, met, in voorkomend geval, de eventuele vastgestelde omzeilingen of inbreuken;
- 5° de gebeurtenissen tijdens het onderzoek;
- 6° de identificatie van de betrokken persoon of personen waarbij het onderzoek is gevoerd.

De door deze ambtenaren opgestelde processen-verbaal hebben bewijskracht tot het bewijs van het tegendeel. Dit tegenbewijs kan met alle middelen van recht geleverd worden.

Een afschrift van het proces-verbaal wordt aan de overtreder bij een aangetekende zending met ontvangstmelding betekend of hem overhandigd binnen een termijn van dertig dagen te rekenen vanaf de dag dat de administratieve vervolging krachtens artikel 15 wordt opgestart. Het proces-verbaal kan ook per fax of elektronische post worden meegedeeld. Indien geen reactie volgt op de mededeling per fax of elektronische post wordt deze via aangetekende zending met ontvangstmelding opgestuurd. Bij gebreke daarvan kan de vermoedelijke overtreder te allen tijde een afschrift verkrijgen bij de bevoegde autoriteit voor het opleggen van een administratieve boete.

Het proces-verbaal wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt aan het openbaar ministerie dat vervolgens in het kader van de uitoefening van de strafvordering en overeenkomstig de geldende wettelijke bepalingen beslist of de overtreder inzage krijgt van het proces-verbaal.

§ 7. Wanneer de bevoegde autoriteiten, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°, omzeilingen of inbreuken vaststellen waarop strafrechtelijke sancties bedoeld in artikel 16 van deze wet staan, stellen zij de procureur des Konings daarvan zo spoedig mogelijk in kennis. De procureur des Konings of de onderzoeksrechter kan zich verzetten tegen de voortzetting van de opsporings- of onderzoeksmaatregelen door deze autoriteiten en hun ambtenaren zodra een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek loopt of wordt ingesteld. Iedere strafrechtelijke vordering op grond van een in

artikel 16 bedoeld misdrijf moet door het openbaar ministerie ter kennis worden gebracht van de voormelde bevoegde autoriteiten.

In het geval van een seponering van de zaak door het openbaar ministerie, wordt de administratieve vervolging bedoeld in artikel 15 steeds opgestart. Het openbaar ministerie brengt de seponering ter kennis van de bevoegde autoriteiten bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1° en 3°.

§ 8. Onverminderd de toepassing van artikel 29, § 1, van het Wetboek van Strafvordering, wanneer overheidsdiensten en andere instellingen in het kader van hun bevoegdheden en toezichtopdrachten, toegekend krachtens andere wettelijke bepalingen of krachtens artikel 6, eerste lid, 2° en 4°, een omzeiling of inbreuk vaststellen van de beperkende maatregelen of van andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen, brengen zij zo spoedig mogelijk de bevoegde autoriteit aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 1°, op de hoogte daarvan.

Artikel 8

§ 1. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen de in dit hoofdstuk bepaalde bevoegdheden uitsluitend uitoefenen ter identificatie, opsporing en vaststelling van omzeiling van en inbreuken op de bepalingen van deze wet, van zijn uitvoeringsbesluiten en van de beperkende maatregelen, of van andere verplichtingen opgelegd door de Europese verordeningen inzake beperkende maatregelen.

De in dit hoofdstuk bepaalde bevoegdheden worden slechts aangewend met inachtneming van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, in die zin dat zij niet verder gaan dan noodzakelijk zijn om het nagestreefde doel te bereiken en niet kunnen worden vervangen door minder ingrijpende maatregelen.

Bij de toepassing van deze bevoegdheden wordt rekening gehouden met de aard, de omvang en de duur van de inmenging, alsook met de waarborgen die zijn voorzien ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

§ 2. De Koning kan aan de bevoegde autoriteiten bedoeld in artikel 6, eerste lid, 2° en 4°, één of meerdere bevoegdheden vermeld in artikelen 9, § 1 en 11, § 1, toekennen. Deze bevoegdheden kunnen enkel uitgeoefend worden voor de opdrachten en taken bedoeld in hetzelfde artikel 6,

eerste lid 2° en 4°. Paragraaf 1, tweede en derde lid, artikel 10, §§ 1, 2 en 6, artikel 11, §§ 2, 3 en 4 en artikel 12 zijn in dit geval van toepassing.

Artikel 9

§ 1. Onverminderd de bevoegdheden toegekend krachtens andere wettelijke bepalingen hebben de in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren de volgende bevoegdheden:

1° zich voor de uitoefening van hun bevoegdheden bepaald door of krachtens deze wet, alle informatie en elk document doen verstrekken in gelijk welke vorm;

2° alle nuttige vaststellingen doen, alle onderzoeken, controles en opsporingen uitvoeren en alle informatie verzamelen die zij noodzakelijk achten wanneer zij een precieze en ernstige aanwijzing hebben om te vermoeden dat er omzeilingen of inbreuken worden of werden gepleegd op de beperkende maatregelen;

3° mits voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter, ter plaatse inspecties verrichten en ter plaatse kennis nemen en een kopie maken van alle informatie, elk document, elk gegevensbestand en elke registratie, alsook toegang hebben tot elk informaticasysteem, wanneer zij een precieze en ernstige aanwijzing hebben om te vermoeden dat er omzeilingen of inbreuken worden of werden gepleegd op de beperkende maatregelen om na te gaan of de beperkende maatregelen worden nageleefd. Wanneer de geïnformatiseerde dragers toegankelijk zijn via een informaticasysteem of via elk ander elektronisch apparaat, hebben zij het recht zich de op die informatiedragers geplaatste gegevens in een leesbare en verstaanbare vorm te doen voorleggen, in de door hen gevraagde vorm tegen afgifte van een ontvangstbewijs. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen desgevallend de termijn bepalen waarbinnen deze gegevens moeten worden verstrekt. De termijn moet redelijk zijn in verhouding tot de omvang van het verzoek;

4° wanneer zij een precieze en ernstige aanwijzing hebben om te vermoeden dat er omzeilingen of inbreuken worden of werden gepleegd op de beperkende maatregelen en mits toestemming van de gebruikers, zich tijdens de gewone openings- of werkuren, tijdens het productieproces of op het ogenblik dat de producten of diensten worden aangeboden of er

aanwijzingen zijn dat het productieproces gaande is of de producten of diensten worden aangeboden, toegang verschaffen tot of zich toegang laten verschaffen tot alle plaatsen, en tot alle vervoersmiddelen, waarvan ze kunnen eisen dat de vervoerder ze tot stilstand brengt, tenzij het bewoonde lokalen betreft. Elk weigeren van toestemming wordt door de bevoegde ambtenaar vermeld in het proces-verbaal bedoeld in artikel 7, § 6, tweede lid. Mits voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter kan deze bevoegdheid worden uitgeoefend zonder voorafgaande waarschuwing en zonder toestemming van de betrokkenen;

5° elke persoon ondervragen over elk feit waarvan de kennis ervan nuttig is voor de opsporing of de vaststelling. De ondervraging is onderworpen aan de rechten van verdediging zoals bepaald in artikel 47bis van het Wetboek van Strafvordering;

6° de pakken, kisten, tonnen en alle andere soorten verpakkingen openen waarvan zij veronderstellen dat zij goederen bevatten die het voorwerp of het bewijs van een omzeiling of inbreuk bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, uitmaken, en er de inhoud van onderzoeken;

7° in afwijking van artikel 46quater van het Wetboek van Strafvordering, financiële stromen opsporen. Meer bepaald kunnen ze kosteloos alle noodzakelijke informatie over de producten, diensten en verrichtingen van financiële aard en betreffende virtuele waarden, die betrekking hebben op een verdachte vorderen bij:

a) personen en instellingen als bedoeld in artikel 5, § 1, 3° tot 22°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten;

b) personen en instellingen die binnen het Belgisch grondgebied diensten beschikbaar stellen of aanbieden met betrekking tot virtuele waarden die toelaten dat gereguleerde betaalmiddelen in virtuele waarden worden uitgewisseld;

8° met het oog op het uitoefenen van de bevoegdheden bedoeld in de bepaling onder 7°, door middel van een met redenen omkleed verzoek, alle noodzakelijke informatie opvragen bij het Centraal Aanspreekpunt van de Nationale Bank van België, overeenkomstig de wet van 8 juli 2018 houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot

het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest.

De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen de bijstand vorderen van politieambtenaren van de lokale en federale politie, van gerechtelijke deskundigen, of van deskundigen die door de minister erkend werden in bijzondere materies, om de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen te waarborgen of te controleren of om de aard en de omstandigheden van een omzeiling of inbreuk te beoordelen.

§ 2. Wanneer de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, overeenkomstig de hun toegekende bevoegdheden, een omzeiling of inbreuk vaststellen, kunnen zij, tegen afgifte van een ontvangstbewijs, beslag leggen op:

1° de goederen die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken;

2° de productie-, verwerking- en vervoermiddelen of welke voorwerpen dan ook, die gediend hebben om de goederen die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken voort te brengen, ze te verwerken, ze te verdelen of ze te vervoeren;

3° alle andere voorwerpen die tot het plegen van de omzeiling of inbreuk hebben gediend;

4° de middelen die nodig zijn om diensten te verrichten die een omzeiling of inbreuk uitmaken;

5° de goederen van dezelfde soort en dezelfde bestemming als degene die het voorwerp van de omzeiling of inbreuk uitmaken.

De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen dit beslag ook leggen indien een derde er eigenaar van is.

Dit beslag moet door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van vijftien dagen. Het beslag is onderworpen aan de bepalingen van artikel 28sexies van het Wetboek van Strafvordering.

De persoon bij wie beslag op de goederen wordt gelegd kan als gerechtelijk bewaarder ervan aangesteld worden.

De inbeslagnemingen kunnen aanleiding geven tot het aanstellen van een bewaker ter plaatse of kunnen ten uitvoer gelegd worden in om het even welke andere plaats aangeduid door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2.

§ 3. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen lokalen verzegelen wanneer zulks noodzakelijk is voor het leveren van het bewijs van een omzeiling of inbreuk bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, of het gevaar bestaat dat met de hierin aanwezige goederen omzeilingen of inbreuken worden voortgezet of nieuwe omzeilingen of inbreuken worden gepleegd.

Deze verzegeling moet door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van vijftien dagen. Bij ontstentenis van een bevestiging door het openbaar ministerie, is de verzegeling van rechtswege opgeheven.

De persoon bij wie de verzegeling wordt gelegd kan als gerechtelijk bewaarder ervan aangesteld worden. De verzegelingen kunnen aanleiding geven tot het aanstellen van een bewaker ter plaatse door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2.

§ 4. De inbeslagnemingen en de verzegelingen verricht op basis van de paragrafen 2 en 3 moeten het voorwerp uitmaken van een schriftelijke vaststelling. Dit geschrift moet minstens vermelden:

1° de datum en het uur waarop de maatregelen zijn genomen;

2° de datum en het uur van de kennisgeving;

3° de gepseudonymiseerde identiteit van de in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren, de hoedanigheid waarin zij optreden en de bevoegde autoriteit, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, waartoe zij behoren;

4° de genomen maatregelen;

5° de feitelijke en juridische grondslag;

6° de plaats waar de maatregelen zijn genomen.

§ 5. Het openbaar ministerie kan het beslag of de verzegeling dat het bevolen of bevestigd heeft, te allen tijde opheffen en zo ook als de overtreder ervan afziet de goederen aan te bieden in de omstandigheden die tot het onderzoek aanleiding hebben gegeven; deze afstand houdt generlei erkenning van enige strafrechtelijke schuld in.

§ 6. Het beslag of de verzegeling wordt van rechtswege opgeheven door de rechtelijke beslissing die een einde maakt aan de vervolgingen, zodra dit in kracht van gewijsde is gegaan.

§ 7. De inbeslagneming of de verzegeling wordt

van rechtswege opgeheven wanneer het openbaar ministerie of de optredende bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°, beslist heeft:

1° tot een klassering zonder gevolg; en, wanneer van toepassing,

2° tot het opleggen van een administratieve boete krachtens artikel 15 of tot het afsluiten van de administratieve vervolging.

Voor de in het kader van het grensoverschrijdend verkeer in, uit en door het douanegebied van de Europese Unie verboden en in beslaggenomen goederen, zal steeds de afstand van die goederen gevraagd worden.

Artikel 10

§ 1. Met toepassing van artikel 23, lid 1, d) en h), en in afwijking van de artikelen 13, 14, 15 en 18 van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de "algemene verordening gegevensbescherming" genoemd), kan het recht op informatie, op inzage en op beperking van de verwerking worden uitgesteld in het geval van de verwerking van persoonsgegevens, uitgevoerd op basis van de bepalingen van dit boek, ter waarborging van:

1° de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen;

2° een taak op het gebied van toezicht of inspectie die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag.

§ 2. Deze afwijkingen gelden voor de periode waarin de betrokkene door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, aan een inspectie of onderzoek in het kader van de uitoefening van hun wettelijke taken wordt onderworpen, en voor de periode waarin documenten afkomstig van de autoriteiten waartoe deze ambtenaren behoren, worden verwerkt met het oog op de betreffende vervolging.

Deze afwijkingen gelden voor zover de toepassing van die rechten afbreuk zou doen aan de noden van de controle of het onderzoek, of het geheim van het strafrechtelijk onderzoek of het

beroepsgeheim dreigt te schenden.

De beperking bedoeld in paragraaf 1 heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek of van de controle die het uitstel van het recht op informatie rechtvaardigt.

De betrokkene wordt geïnformeerd over deze beperkingen. De betrokkene kan de onderzoeksrechter vragen om deze beperking van rechten te evalueren en vervolgens zijn rechten te laten uitoefenen.

Onverminderd het recht van de bevoegde autoriteiten om tijdelijk de uitvoering van de rechten door de betrokkene te beperken, dienen de verzoeken om inlichtingen of de uitoefening van rechten, verkeerdelijk gericht tot een autoriteit die voor de betreffende beperkende maatregelen niet bevoegd is, door deze autoriteit onverwijld doorgestuurd te worden aan de bevoegde autoriteit. De verzoeker wordt hiervan gelijktijdig op de hoogte gebracht.

§ 3. Voor de toepassing van de artikelen 7 tot 12 en 15 wordt verstaan onder identiteit alle gegevens of handelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot identificatie van een ambtenaar bedoeld in dezelfde artikelen kunnen leiden.

De identiteit van de ambtenaren binnen de autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, wordt afgeschermd in het kader van de uitvoering van de opdrachten en bevoegdheden die hen bij deze wet worden toegekend. Daartoe kent de leidinggevende ambtenaar van die autoriteit een code toe aan die ambtenaren.

De identiteit en de code van de ambtenaren bedoeld in het tweede lid, worden door de in hetzelfde lid bedoelde leidinggevende ambtenaar onverwijld opgetekend in een vertrouwelijk register en bewaard binnen die autoriteit.

Enkel de leidinggevende ambtenaar van de betrokken autoriteit, het vonnisgerecht of de beroepsinstantie en de procureur des Konings of de onderzoeksrechter in het kader van een gerechtelijk onderzoek kan kennisnemen van de volledige identiteit van de ambtenaar waaraan een code is toegekend.

Elke raadpleging van dit register wordt geregistreerd en bewaard voor een maximale duur van 10 jaar. De logbestanden van de registratie maken het mogelijk om het volgende te achterhalen:

1° de identiteit van de persoon die het register heeft geraadpleegd;

2° de redenen, de datum en het tijdstip van de raadpleging.

Het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot de gegevens in het register of de logbestanden wordt gestraft met een straf van niveau 2.

§ 4. De processen-verbaal opgesteld door de autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, of door andere autoriteiten krachtens andere wettelijke bepalingen, vermelden geen enkel element dat de veiligheid en de anonimiteit van de onder code handelende ambtenaren bedoeld in paragraaf 3, tweede lid, in het gedrang kan brengen.

In voorkomend geval neemt de procureur des Konings of de onderzoeksrechter alle maatregelen om de identiteit van de betrokken ambtenaar verborgen te houden. Hij beveelt dat de vermeldingen strijdig met het eerste lid weggelaten worden uit de processen-verbaal.

De betrokkene die het voorwerp uitmaakt van het onderzoek door de bevoegde ambtenaar kan de onderzoeksrechter verzoeken om de pseudonymisering op te heffen om zijn rechten van verdediging te kunnen uitoefenen.

De bevoegde autoriteit voert een tweejaarlijkse evaluatie uit en stelt een verslag op van de pseudonymisering voor wat betreft de proportionaliteit ervan, de risico's en vastgestelde gevallen van misbruik en corruptie en de effecten van de pseudonymisering op de rechten van verdediging.

§ 5. Het onrechtmatig gebruik maken van de gepseudonymiseerde identiteit en het kenbaar maken van de identiteit van de ambtenaar die overeenkomstig paragrafen 3 en 4, eerste en tweede lid, wordt afgeschermd, wordt gestraft met een straf van niveau 2. Dezelfde straf is van toepassing op het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot het register bedoeld in paragraaf 3, derde lid.

§ 6 Onder voorbehoud van de bijzondere toepasselijke normen, in het bijzonder inzake archivering, worden de persoonsgegevens die zijn verzameld in het kader van de onderzoeks- en opsporingsmaatregelen gewist binnen een termijn van:

1° twee jaar, die een aanvang neemt na de definitieve vaststelling dat er geen omzeilingen of

inbreuken werden begaan door de betrokken persoon;

2° twee jaar, die een aanvang neemt vanaf het ogenblik dat een definitieve administratieve beslissing is genomen, in het bijzonder deze bedoeld in artikel 15;

3° tien jaar, die een aanvang neemt vanaf het ogenblik dat toepassing is gemaakt van de minnelijke schikking bedoeld in artikel 216bis van het Wetboek van strafvordering of de bemiddeling in strafzaken bedoeld in artikel 216ter van hetzelfde Wetboek of enige andere rechterlijke procedure;

4° tien jaar, die een aanvang neemt vanaf het ogenblik van de definitieve rechterlijke beslissing.

In het geval van een gerechtelijke procedure wordt de in het eerste lid bedoelde maximale termijn verlengd, in voorkomend geval, tot de definitieve beëindiging van die procedure.

De persoonsgegevens die voortkomen uit de in dit hoofdstuk bedoelde bevoegdheden, voor de periode waarin de betrokkene door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, aan een inspectie of onderzoek in het kader van de uitoefening van hun wettelijke taken wordt onderworpen, en voor de periode waarin documenten afkomstig van de autoriteiten waartoe deze ambtenaren behoren, worden verwerkt met het oog op de betreffende vervolging, blijven bewaard gedurende minstens de volledige termijn dat de toepasselijke beperkende maatregelen van kracht zijn, tenzij de termijnen bedoeld in het eerste lid van toepassing zijn.

De gearcheeerde persoonsgegevens mogen in geen geval worden gebruikt ten nadele van de betrokkene in het kader van een procedure die de vaststelling van een jegens hem genomen dwangmaatregel inhoudt.

§ 7. De bevoegde autoriteiten aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, zijn elk voor hun bevoegdheid de gegevensverwerkingsverantwoordelijke in de zin van de algemene verordening gegevensbescherming, voor het register bedoeld in artikel 10, § 3 en voor de toepassing van artikelen 7 tot 12 en 15 van deze wet.

Deze autoriteiten beperken de toegang tot de gearcheeerde persoonsgegevens bedoeld in paragraaf 6, eerste lid, tot de bevoegde ambtenaren die zij hiertoe aanduiden en waarvoor

deze toegang noodzakelijk is in het kader van hun specifieke opdrachten. Het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot deze gegevens wordt gestraft met een straf van niveau 2.

Elke raadpleging van deze persoonsgegevens wordt geregistreerd en bewaard voor een maximale duur van 10 jaar. Het zich onrechtmatig toegang verschaffen tot deze gegevens wordt gestraft met een straf van niveau 2.

Artikel 11

§ 1. De ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, kunnen van alle diensten van de Staat, met inbegrip van het openbaar ministerie en de griffies van alle rechtscolleges, de gemeenschappen, de gewesten, de provincies, de agglomeraties, de federaties van gemeenten, de gemeenten, de politiezones, de verenigingen waartoe ze behoren en van de openbare instellingen die ervan afhangen, de mededeling verkrijgen van de gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun taken. Deze mededeling doet geen afbreuk aan de regels die van toepassing zijn op de opdrachten van algemeen belang en de wettelijke verplichtingen waaraan deze andere overheidsdiensten zijn onderworpen.

Alle diensten bedoeld in het eerste lid, met uitzondering van de diensten van de gemeenschappen en gewesten, verstrekken de informatie en documenten zonder verplaatsing aan de ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, met dien verstande dat de informatie en documenten met betrekking tot een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek niet kunnen worden meegedeeld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur.

§ 2. Behoudens de wettelijke uitzonderingen, is elke inlichting, in welke vorm ook, ontvangen of meegedeeld met toepassing van dit hoofdstuk, van vertrouwelijke aard.

Behoudens de wettelijke uitzonderingen mogen de inlichtingen bepaald in dit hoofdstuk niet voor andere doeleinden dan die van deze wet worden gebruikt. De bevoegde autoriteiten mogen, in hun processen-verbaal, verslagen en getuigenissen alsmede in de loop van de procedures voor de hoven en rechtbanken, de overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk ontvangen inlichtingen en geraadpleegde of in beslag

genomen documenten aanvoeren als bewijs.

§ 3. De in artikel 7, §§ 1 en 2, bedoelde ambtenaren zijn gebonden door het beroepsgeheim en mogen de vertrouwelijke informatie waarvan zij kennis hebben gekregen bij de uitoefening van hun taken, niet onthullen, aan welke persoon of autoriteit ook.

In afwijking van het eerste lid mogen deze ambtenaren vertrouwelijke informatie meedelen:

1° in beknopte of samengevoegde vorm, op voorwaarde dat individuele natuurlijke of rechtspersonen niet identificeerbaar zijn;

2° ingeval de mededeling van dergelijke informatie wordt voorgeschreven of toegestaan door of krachtens deze wet of andere wettelijke bepalingen;

3° tijdens een getuigenis in rechte in strafzaken;

4° voor de aangifte bij de gerechtelijke autoriteiten van andere inbreuken dan deze bedoeld in deze wet en haar uitvoeringsbesluiten;

5° aan andere overheidsdiensten en instellingen, indien dit noodzakelijk is voor het opsporen, vervolgen en sanctioneren van inbreuken op de wetgevingen die tot hun bevoegdheden behoort, binnen de grenzen opgelegd door deze wetgevingen, en zij gemachtigd zijn om de persoonsgegevens in deze informatie te verwerken. Deze overheidsdiensten en instellingen nemen de nodige maatregelen om te zorgen dat de meegedeelde informatie enkel toegankelijk is voor de daartoe gemachtigde ambtenaren en personeelsleden. De Koning kan deze ambtenaren en personeelsleden aanduiden alsook de vertrouwelijke persoonsgegevens waartoe zij toegang krijgen;

6° aan buitenlandse autoriteiten, desgevallend binnen de grenzen of met inachtneming van de Europese richtlijnen en verordeningen, indien dit noodzakelijk is voor het opsporen en vervolgen van inbreuken die vergelijkbaar zijn met deze waarvoor deze wet in sancties voorziet.

De mededeling van de vertrouwelijke informatie krachtens dit lid wordt bij geschrift vastgesteld of schriftelijk bevestigd.

§ 4. De inbreuken op paragraaf 3 worden gestraft met de straffen bepaald in artikel 352 van het Strafwetboek.

Artikel 12

Wanneer een onderzoeksmaatregel, opsporingshandeling of maatregel tot vaststelling van een omzeiling of inbreuk ten aanzien van een beroepsbeoefenaar wordt beslist en deze maatregel betrekking heeft op informatie of gegevens die gedekt zijn door een beroepsgeheim, gebeurt zulks uitsluitend in aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de persoon die het tuchtrechtelijke gezag ten aanzien van die beroepsbeoefenaar uitoefent of nadat die persoon behoorlijk werd opgeroepen, opdat deze zou oordelen of, en in voorkomend geval in welke mate, de vraag om inlichtingen of de overlegging van boeken en documenten verzoenbaar is met het eerbiedigen van het beroepsgeheim.

Bovendien wordt die maatregel ten uitvoer gelegd met inachtneming van het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de cliënt van de beroepsbeoefenaar.

De dossiers en andere documenten van de beroepsbeoefenaar die gedekt zijn door een beroepsgeheim, kunnen niet in beslag worden genomen. Er kan een afschrift van worden gemaakt dat door de beroepsbeoefenaar voor eensluidend kan worden verklaard, onder voorbehoud van het eerste en tweede lid en met inachtneming van het beroepsgeheim.

De vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtoverheid kan aan de overheden die deze maatregelen hebben uitgevaardigd al zijn opmerkingen betreffende het eerbiedigen van het beroepsgeheim richten. De akten van beslag en de processen-verbaal van visitatie vermelden de straffe van nietigheid de aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtoverheid of het feit dat zij op correcte wijze werd uitgenodigd, alsook de opmerkingen die de vertegenwoordiger van de bevoegde tuchtoverheid maakte.

Artikel 13

§ 1. Onverminderd de bepalingen van het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie, wordt de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking belast met de coördinatie en samenwerking tussen de bevoegde

autoriteiten, alsook tussen deze autoriteiten en de gerechtelijke overheden met betrekking tot de criminele activiteiten bedoeld in artikel 16, §§ 1 en 2.

De Koning bepaalt de modaliteiten van de coördinatie en samenwerking bedoeld in het eerste lid.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheden die specifiek zijn toegekend aan de minister van Justitie en aan de procureurs-generaal op grond van artikel 151 van de Grondwet en van de artikelen 143bis, 143quater en 146bis van het Gerechtelijk Wetboek en aan de Nationale Veiligheidsraad en aan het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 22 december 2020 tot oprichting van de Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid en het Coördinatiecomité Inlichtingen en Veiligheid, beoogt deze coördinatie en samenwerking voor wat betreft criminele activiteiten de volgende taken:

1° het waarborgen van gemeenschappelijke prioriteiten en het verband tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving;

2° het uitwisselen van informatie voor strategische doeleinden, binnen de grenzen van het toepasselijk recht van de Europese Unie en het nationaal recht;

3° raadpleging bij individuele onderzoeken, binnen de grenzen van het toepasselijk recht van de Europese Unie en het nationaal recht.

§ 3. De bevoegde autoriteiten wisselen veelvuldig en regelmatig met de Europese Commissie en andere bevoegde autoriteiten informatie uit over praktische kwesties, met name over ontwikkelingspraktijken, zoals structuren om de uiteindelijk begunstigden van en de zeggenschap over tegoeden te verbergen.

Artikel 14

De FOD Justitie registreert, produceert en verstrekt geanonimiseerde statistische gegevens over de meldings-, onderzoeks- en gerechtelijke fasen met betrekking tot de in artikel 16, §§ 1 en 2 bedoelde handelingen, teneinde de doeltreffendheid van de maatregelen voor de bestrijding van de schending van beperkende maatregelen te monitoren.

Onverminderd andere rapportageverplichtingen

krachtens andere wettelijke bepalingen dient de FOD Justitie jaarlijks bij de Europese Commissie statische gegevens in over de in artikel 16, §§ 1 en 2, bedoelde handelingen. Deze gegevens bevatten ten minste:

1° het aantal geregistreerde en berechte strafrechtelijke inbreuken;

2° het aantal geseponeerde rechtszaken, waaronder het aantal seponeringen wegens het verstrijken van de verjaringstermijn voor de desbetreffende strafrechtelijk inbreuk;

3° het aantal natuurlijke personen dat:

a) vervolgd is;

b) veroordeeld is;

4° het aantal rechtspersonen dat:

a) vervolgd is;

b) veroordeeld of beboet is;

5° de soorten en niveaus van de opgelegd sancties.

Iedere drie jaar wordt een geconsolideerd overzicht van deze statistieken gepubliceerd.

Hoofdstuk 3. - Sancties

Afdeling 1. – Administratieve sancties

Artikel 15

§ 1. De bevoegde autoriteit aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, kan, wanneer de bevoegde ambtenaren bedoeld in artikel 7, §§ 1 en 2, een omzeiling of een inbreuk vaststellen op de beperkende maatregelen of op andere opgelegde verplichtingen krachtens deze beperkende maatregelen, een administratieve boete opleggen aan de pleger(s) van de omzeiling of inbreuk en, in voorkomend geval, aan een of meer leden van het wettelijk bestuursorgaan van rechtspersonen, van hun directiecomité en aan de personen die bij ontstentenis van een directiecomité deelnemen aan hun effectieve leiding, die voor de vastgestelde omzeiling of inbreuk verantwoordelijk zijn.

De strafvervolgning sluit de toepassing van een administratieve geldboete uit, zelfs als ze afgesloten wordt met een vrijspraak.

De minnelijke schikking bedoeld in artikel 216bis van het Wetboek van strafvordering of de bemiddeling in strafzaken bedoeld in artikel 216ter van hetzelfde Wetboek sluiten eveneens de

toepassing van een administratieve geldboete uit.

§ 2. De Koning wijst de ambtenaren aan van de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°, die gemachtigd zijn om administratieve geldboeten op te leggen. De identiteit en andere persoonsgegevens van deze ambtenaren worden niet vermeld in deze aanduiding en niet gepubliceerd of op andere wijze bekendgemaakt.

De ambtenaren die betrokken zijn bij de procedure voor het opleggen van administratieve boetes mogen geen beslissing nemen in een dossier waarin ze reeds zijn opgetreden in een andere hoedanigheid, noch rechtstreeks of onrechtstreeks belang hebben in de ondernemingen of instellingen die betrokken zijn in de procedure.

Deze ambtenaren dienen hun bevoegdheid uit te oefenen onder voorwaarden die hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid waarborgen.

§ 3. Deze ambtenaren kunnen aan de bevoegde instellingen of overheidsdiensten de noodzakelijke administratieve inlichtingen vragen om te kunnen beschikken over alle elementen die hen in staat moeten stellen om met volledige kennis van zaken een beslissing te nemen over het gevolg dat aan het dossier dat ze behandelen, moet worden gegeven.

Alle overheidsdiensten met inbegrip van de parketten, de griffies van hoven en rechtbanken en de politie, alle diensten van de provincies, agglomeraties, gemeentefederaties, gemeenten, verenigingen waartoe ze behoren, de overheidsinstellingen die ervan afhangen, alsook alle openbare en meewerkende instellingen van sociale zekerheid, gaan in op het verzoek van de bevoegde ambtenaren om hun alle inlichtingen te verstrekken en hun kopieën te bezorgen, in eender welke vorm, van alle informatiedragers, met dien verstande dat de informatie en documenten met betrekking tot een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek niet kunnen worden meegedeeld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur.

De voornoemde diensten verschaffen deze inlichtingen en afschriften kosteloos.

De inlichtingen verkregen tijdens de uitvoering van de taken opgelegd door het openbaar ministerie of de onderzoeksrechter mogen evenwel enkel worden meegedeeld met de uitdrukkelijke machtiging van respectievelijk het openbaar

ministerie of de onderzoeksrechter.

§ 4. De in paragraaf 1 bedoelde administratieve geldboete bedraagt, voor hetzelfde feit of voor hetzelfde geheel van feiten:

1° minimum 10 000 euro en maximum 25 000 000 euro, indien het gaat om een rechtspersoon;

2° minimum 250 euro en maximum 5 000 000 euro, indien het gaat om een natuurlijke persoon;

Voor de in het kader van het grensoverschrijdend verkeer in, uit en door het douanegebied van de Europese Unie verboden en in beslaggenomen goederen, zal steeds de afstand van die goederen gevraagd worden.

§ 5. Het bedrag van de in paragraaf 1 bedoelde administratieve geldboete wordt vastgesteld rekening houdend met alle relevante omstandigheden, en met name met:

1° de ernst en de duur van de omzeilingen of inbreuken;

2° de mate van verantwoordelijkheid van de betrokkene;

3° de financiële draagkracht van de betrokkene, zoals die met name blijkt uit de totale omzet van de betrokken rechtspersoon, of uit het jaarinkomen van de betrokken natuurlijke persoon;

4° het voordeel of de winst die de omzeilingen of inbreuken eventueel opleveren voor de betrokkene voor zover die kunnen worden bepaald;

5° het nadeel dat derden eventueel hebben geleden door deze omzeilingen of inbreuken, voor zover dit kan worden bepaald;

6° de mate van medewerking van de betrokkene met de bevoegde autoriteiten;

7° eventuele vroegere omzeilingen of inbreuken die gepleegd zijn door de betrokkene.

§ 6. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, bepaalt de Koning de procedures en modaliteiten voor het vaststellen en opleggen van de boetes bedoeld in paragraaf 1.

De administratieve geldboete bedoeld in paragraaf 1 wordt opgelegd nadat de betrokken natuurlijke of rechtspersoon werd gehoord of minstens behoorlijk werd opgeroepen door de bevoegde autoriteit bedoeld in artikel 6, eerste lid, 3°.

De administratieve geldboetes die met toepassing

van deze afdeling worden opgelegd, worden ingevorderd door de administratie van de FOD Financiën belast met de inning en invordering van de niet-fiscale schuldvorderingen, overeenkomstig de artikelen 3 en volgende van de domaniale wet van 22 december 1949.

Afdeling 2. – Strafrechtelijke sancties

Artikel 16

§ 1. Worden gestraft met een straf van niveau 3 de natuurlijke personen die opzettelijk en in strijd met een verbod of een verplichting die een beperkende maatregel vormt:

1° direct of indirect tegoeden of economische middelen ter beschikking stellen aan of ten behoeve van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam;

2° tegoeden of economische middelen die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam niet bevrozen;

3° de toegang van aangewezen natuurlijke personen tot het grondgebied of hun doorreis over het grondgebied mogelijk maken;

4° transacties aangaan of voortzetten met een derde land, organen van een derde land, of entiteiten of lichamen die direct of indirect eigendom zijn of onder zeggenschap staan van een derde land of organen van een derde land, met inbegrip van de gunning of verdere uitvoering van overheidsopdrachten of concessieovereenkomsten;

5° goederen verhandelen, invoeren, uitvoeren, verkopen, aankopen, overdragen, doorvoeren of vervoeren, alsook tussenhandeldiensten, technische bijstand of andere diensten in verband met die goederen verlenen;

6° financiële diensten verstrekken of financiële activiteiten uitvoeren;

7° andere dan de in de bepaling onder 6° bedoelde diensten verstrekt;

8° de voorwaarden schenden van of aan deze voorwaarden niet voldoen in het kader van door de bevoegde autoriteiten verleende vergunningen om bepaalde activiteiten uit te voeren, wanneer bij gebreke van een dergelijke vergunning dit een schending uitmaakt van een verbod of beperking die een beperkende maatregel vormt;

9° een beperkende maatregel omzeilen door:

a) het gebruiken, overdragen van tegoeden of economische middelen die eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van een aangewezen persoon, entiteit of lichaam, die op grond van een beperkende maatregel moeten worden bevroren, aan een derde om die tegoeden of economische middelen te verbergen;

b) het verstrekken van onjuiste of misleidende informatie om het feit te verhullen dat een aangewezen persoon, entiteit of lichaam de uiteindelijke eigenaar of begunstigde is van tegoeden of economische middelen die op grond van een beperkende maatregel moeten worden bevroren;

c) het niet-voldoen door een aangewezen natuurlijke persoon of door een vertegenwoordiger van een aangewezen entiteit of lichaam aan een verplichting, die een beperkende maatregel vormt, om tegoeden of economische middelen die onder de bevoegdheid van de Belgische Staat vallen, en die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van die aangewezen persoon of vertegenwoordiger, te melden aan de bevoegde administratieve autoriteiten;

d) het niet-voldoen aan een verplichting, die een beperkende maatregel vormt, om aan de bevoegde administratieve autoriteiten informatie te verstrekken over bevroren tegoeden of economische middelen of informatie over tegoeden of economische middelen op het Belgisch grondgebied die toebehoren aan, eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van aangewezen personen, entiteiten of lichamen, en die niet zijn bevroren, indien die informatie tijdens de uitoefening van beroepswerkzaamheden werd verkregen.

§ 2. Worden gestraft met een straf van niveau 3 de natuurlijke personen die uit grove nalatigheid handelingen stellen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, 5°, wanneer die handelingen betrekking hebben op producten die zijn opgenomen in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen of op producten voor tweërlei gebruik die zijn opgenomen in de bijlagen I en IV bij Verordening (EU) 2021/821 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2021 tot instelling van een Unieregeling voor controle op de uitvoer, de tussenhandel, de technische bijstand, de doorvoer en de overbrenging van producten

voor tweëerlei gebruik.

De poging tot het plegen van de handelingen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, 2°, 8°, 9°, c) en d), is niet strafbaar.

§ 3. Paragraaf 1 is niet van toepassing in de gevallen van humanitaire hulp aan personen in nood of activiteiten ter ondersteuning van menselijke basisbehoeften die worden verstrekt overeenkomstig de beginselen van onpartijdigheid, menselijkheid, neutraliteit en onafhankelijkheid en, indien toepasselijk, het internationaal humanitair recht en ermee overeenstemmen.

Paragraaf 1 omvat op geen enkele wijze een verplichting voor beoefenaars van juridische beroepen om informatie te melden die zij ontvangen van, of die zij verkrijgen over, een van hun cliënten in het kader van het bepalen van de rechtspositie van hun cliënt of bij het verdedigen of vertegenwoordigen van die cliënt tijdens, of betreffende, gerechtelijke procedures, met inbegrip van het verstrekken van advies over het instellen of vermijden van dergelijke procedures.

In afwijking van het tweede lid is de beoefenaar van een juridisch beroep niet onderworpen aan de geheimhoudingsplicht wanneer hij met opzet deelneemt aan schending van beperkende maatregelen, het juridisch advies wordt verstrekt met het oog op schending van beperkende maatregelen, of de beoefenaar van een juridisch beroep weet dat de cliënt juridisch advies inwint met het oog op schending van beperkende maatregelen.

§ 4. Onverminderd de toepassing van andere bijkomende straffen krachtens het Strafwetboek, kan de rechter als bijkomende straf, in afwijking van artikel 52, § 1, tweede lid, 6°, van het Strafwetboek, een geldboete uitspreken van 200 euro tot 2 000 000 euro of van een omvang die verhoogd kan worden tot het equivalente bedrag van de waarde van de tegoeden of economische middelen.

In afwijking van artikel 36, zesde lid, van het Strafwetboek, is de straf van een behandeling onder vrijheidsberoving niet van toepassing op de handelingen bedoeld in paragrafen 1 en 2.

Artikel 17

De rechtspersoon die aansprakelijk is gesteld voor de in artikel 16, § 1, bedoelde handelingen, kan, in

afwijking van artikel 38 van het Strafwetboek, worden gestraft:

1° voor de onder artikel 16, § 1, 9°, c) en d) vallende handelingen, met een geldboete van 15 000 euro tot 30 000 000 euro;

2° voor de onder artikel 16, § 1, 1° tot 8° en 9°, a) en b) vallende handelingen, met een geldboete van 75 000 euro tot 150 000 000 euro.

Bij het bepalen van de geldboete houdt de rechter rekening met de ernst van de handeling en met de individuele, financiële en andere omstandigheden van de betrokken rechtspersoon.

Artikel 18

In afwijking van artikel 53, § 2, 2°, van het Strafwetboek worden de zaken die hebben gediend of bestemd waren om een van de in deze afdeling bedoelde misdrijven te plegen, verbeurdverklaard, zelfs indien zij niet aan de veroordeelde toebehoren, onverminderd de rechten die derden te goeder trouw op deze zaken kunnen doen gelden.

De tegoeden of economische middelen die onderworpen zijn aan beperkende maatregelen ten aanzien waarvan de aangewezen natuurlijke persoon of de vertegenwoordiger van een aangewezen entiteit of lichaam een onder artikel 16, § 1, 9°, a) of b), vallende handeling pleegt of eraan deelneemt, worden verbeurd verklaard.

Artikel 19

Voor zover de volgende verzwarende factoren geen deel uitmaken van de bestanddelen van de in artikel 16, §§ 1 en 2, bedoelde handelingen, houdt de rechter bij de keuze van de straf in het bijzonder rekening met het feit dat:

1° de handeling werd gesteld in het kader van een criminele organisatie zoals gedefinieerd in artikel 406 van het Strafwetboek;

2° bij de handeling werden door de dader valse of vervalste documenten gebruikt;

3° de handeling werd gesteld door een professionele dienstverlener in strijd met de beroepsverplichtingen van een dergelijke professionele dienstverlener;

4° de handeling werd gesteld door een persoon met een openbare functie bij de uitvoering van zijn of haar taken of door een andere persoon die een

openbare functie uitoefent;

5° de handeling heeft aanzienlijk financieel voordeel opgeleverd, zou naar verwachting aanzienlijk financieel voordeel opleveren of heeft aanzienlijke uitgaven voorkomen, direct of indirect, voor zover dergelijke voordelen of uitgaven kunnen worden vastgesteld;

6° de dader vernietigde bewijsmateriaal of intimideerde getuigen of klagers;

7° de natuurlijke of rechtspersoon is al eerder definitief veroordeeld voor onder de artikel 16, §§ 1 en 2, vallende handelingen.

Artikel 20

Onverminderd andere verzachtende omstandigheden die de rechter kan aannemen, kunnen de volgende omstandigheden als verzachtend worden beschouwd voor de handelingen bedoeld in artikel 16, §§ 1 en 2:

1° de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen, door te helpen de andere daders te identificeren of voor de rechter te brengen;

2° de dader verstrekt de bevoegde autoriteiten informatie die zij anders niet hadden kunnen verkrijgen, door te helpen bij het vinden van bewijs.

Koninklijk besluit van 28 december 2006 inzake specifieke beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op de strijd tegen de financiering van het terrorisme

Artikel 1. (...)

Artikel 1 (...)

Onder “Verordening (EU) 2020/1998” wordt verstaan Verordening (EU) 2020/1998 van de Raad van 7 december 2020 betreffende beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen van de mensenrechten.

Onder “Verordening (EU) 2024/386” wordt verstaan Verordening (EU) 2024/386 van de Raad van 19 januari 2024 tot vaststelling van beperkende maatregelen tegen degenen die gewelddadige acties door Hamas en de Palestijnse Islamitische Jihad steunen, faciliteren of mogelijk maken.

Art. 2 (...)

Art. 2 (...)

Art. 3

Worden bevroren, de tegoeden en economische middelen van de personen en entiteiten die terroristische misdrijven plegen of pogen te plegen, ze vergemakkelijken of eraan meewerken, die niet beoogd worden door het Gemeenschappelijk Standpunt 2001/931/GBVB, door Verordening (EG) nr. 2580/2001 en door Verordening (EG) nr. 881/2002, en die vermeld worden op de lijst in bijlage, opgemaakt door de Nationale Veiligheidsraad op basis van de evaluaties van het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, na overleg met de bevoegde gerechtelijke overheid en goedgekeurd door de Ministerraad.

Telkens wanneer nodig zal de Nationale Veiligheidsraad volgens dezelfde procedure nieuwe namen van personen of entiteiten aan de lijst toevoegen.

Art. 4 (...)

Art. 5

De namen van de personen en entiteiten op de lijst in bijlage worden regelmatig en ten minste om de zes maanden of op de aanvraag van de belanghebbenden opnieuw onderzocht door de Nationale Veiligheidsraad voor inlichting en veiligheid, om er zeker van te zijn dat hun handhaving op de lijst nog steeds gerechtvaardigd is.

Elke aanvraag tot herziening dient te worden ingediend bij de Minister van Financiën, die de aanvraag onverwijld zal overmaken aan de Nationale Veiligheidsraad Comité voor inlichting en veiligheid voor onderzoek binnen de 30 dagen.

Bij het opnieuw onderzoeken kan de Nationale Veiligheidsraad voor inlichting en veiligheid aan het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse vragen zijn evaluaties te actualiseren.

De Nationale Veiligheidsraad legt telkens na het herbestuderen van de lijst een voorstel tot behoud of schrapping van namen of aanvulling van informatie ter goedkeuring voor aan de Ministerraad. Zo nodig geeft dit aanleiding tot een wijziging van de lijst in bijlage.

Art. 3

Worden bevroren, de tegoeden en economische middelen van de personen en entiteiten die terroristische misdrijven plegen of pogen te plegen, ze vergemakkelijken of eraan meewerken, die niet beoogd worden door het Gemeenschappelijk Standpunt 2001/931/GBVB, **door Verordening (EG) nr. 2580/2001, door Verordening (EG) nr. 881/2002, door Verordening (EU) 2020/1998 en door Verordening (EU) 2024/386**, en die vermeld worden op de lijst in bijlage, opgemaakt door de Nationale Veiligheidsraad op basis van de evaluaties van het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse **of van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking**, na overleg met de bevoegde gerechtelijke overheid en goedgekeurd door de Ministerraad.

Telkens wanneer nodig zal de Nationale Veiligheidsraad volgens dezelfde procedure nieuwe namen van personen of entiteiten aan de lijst toevoegen.

Art. 4 (...)

Art. 5

De namen van de personen en entiteiten op de lijst in bijlage worden regelmatig en ten minste om de zes maanden of op de aanvraag van de belanghebbenden opnieuw onderzocht door de Nationale Veiligheidsraad voor inlichting en veiligheid, om er zeker van te zijn dat hun handhaving op de lijst nog steeds gerechtvaardigd is.

Elke aanvraag tot herziening dient te worden ingediend **ofwel** bij de Minister van Financiën **ofwel bij de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking**, die de aanvraag onverwijld zal overmaken aan de Nationale Veiligheidsraad Comité voor inlichting en veiligheid voor onderzoek binnen de 30 dagen.

Bij het opnieuw onderzoeken kan de Nationale Veiligheidsraad voor inlichting en veiligheid aan het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse vragen zijn evaluaties te actualiseren.

De Nationale Veiligheidsraad legt telkens na het herbestuderen van de lijst een voorstel tot behoud of schrapping van namen of aanvulling van informatie ter goedkeuring voor aan de

Ministerraad. Zo nodig geeft dit aanleiding tot een wijziging van de lijst in bijlage.

Art. 6 en 7 (...)

Art. 6 en 7 (...)

Art. 8. (...)

Art. 8. (...)

Artikel 8/1

§ 1. De omzeilingen en inbreuken op de artikelen 2, 3 en 4 worden bestraft overeenkomstig artikelen 16 tot 20 van de wet van 13 mei 2003 inzake de tenuitvoerlegging van de beperkende maatregelen die genomen worden door de Raad van de Europese Unie ten aanzien van Staten, sommige personen en entiteiten.

Wanneer de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een omzeiling van of inbreuk vaststelt op de maatregelen vervat in dit koninklijk besluit, kan de bevoegde autoriteit, aangeduid krachtens artikel 6, eerste lid, 3°, van dezelfde wet van 13 mei 2003, een administratieve boete opleggen met toepassing van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dezelfde wet van 13 mei 2003.

§ 2. Onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, van de officieren van de gerechtelijke politie, van andere autoriteiten en diensten en onder voorbehoud van de prerogatieven die hen zijn toegekend door of krachtens andere wettelijke bepalingen, zijn de bevoegde autoriteiten, bedoeld in artikel 6, eerste lid, 1°, van dezelfde wet van 13 mei 2003 bevoegd om, zelfs alleen, omzeiling van of inbreuken op dit besluit op te sporen en vast te stellen.

De uitoefening van de bevoegdheden in het eerste lid gebeurt met toepassing van artikelen 7 to 12 van dezelfde wet van 13 mei 2003.

(...)

(...)

Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten

Artikel 4

Voor de toepassing van deze wet en de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering ervan, wordt verstaan onder :

Artikel 4

Voor de toepassing van deze wet en de besluiten en reglementen genomen ter uitvoering ervan, wordt verstaan onder :

1° (...)

23° "criminele activiteit" : iedere vorm van betrokkenheid bij het plegen van een misdrijf dat in verband staat met :

a) (...)

...

1° (...)

23° "criminele activiteit" : iedere vorm van betrokkenheid bij het plegen van een misdrijf dat in verband staat met :

a) (...)

...

cc) schending van de beperkende maatregelen van de Unie of van een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling.

Wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector

Artikel 2

Deze wet bepaalt gemeenschappelijke minimumnormen voor de bescherming van melders van de volgende inbreuken:

1° inbreuken die betrekking hebben op de volgende gebieden:

a) (...)

(...)

Artikel 2

Deze wet bepaalt gemeenschappelijke minimumnormen voor de bescherming van melders van de volgende inbreuken:

1° inbreuken die betrekking hebben op de volgende gebieden:

a) (...)

(...)

m) beperkende maatregelen.

Artikel 7

Voor de toepassing van deze wet en van de besluiten en reglementen tot uitvoering ervan, gelden de volgende definities:

1° (...)

(...)

Artikel 7

Voor de toepassing van deze wet en van de besluiten en reglementen tot uitvoering ervan, gelden de volgende definities:

1° (...)

(...)

22° "beperkende maatregelen": beperkende maatregelen die door de Europese Unie zijn vastgesteld op grond van artikel 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie of artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie of een beperkende maatregel die ten uitvoer is gelegd of opgelegd is door een nationale wettelijke bepaling.

Coordination des articles

Texte de base

Texte adapté au projet de loi

Arrêté-loi du 6 octobre 1944 organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l'étranger

Article 5

Les infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution du présent arrêté-loi sont punies d'un emprisonnement de huit jours à cinq ans et d'une amende de 25 à 25.000 EUR. Les dispositions du Livre Ier du Code pénal, y compris celles du chapitre VII et de l'article 85, sont applicables à ces infractions.

(...)

Article 5

Les contournements et infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution du présent arrêté-loi sont punies conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l'autorité compétente, visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution du présent arrêté-loi, l'autorité compétente, désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative en application du chapitre 3, section 1ère, de la même loi du 13 mai 2003.

(...)

Loi du 11 mai 1995 relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de Sécurité de l'Organisation des Nations Unies

Article 4

Sans préjudice de l'application des peines plus sévères prévues par d'autres dispositions légales, les infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en application de la présente loi sont punies d'un emprisonnement de huit jour à cinq ans et d'une amende de 25 à 25 000 euros. Toutes les dispositions du Livre 1er du Code pénal, sont applicables à ces infractions.

Les infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en application de la présente loi peuvent être punies d'une amende administrative de 250 à 2 500 000 euros par le ministre compétent.

Article 4

Les contournements et infractions aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi sont punis conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l'autorité compétente, visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi du 11 mai 1995, l'autorité compétente, désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une

amende administrative conformément au chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.

Article 5

Sans préjudice des pouvoirs des officiers de police judiciaire et des agents de l'Administration des Douanes et Accises, les agents [1 de l'Administration générale de la Trésorerie du Service public fédéral finances]1, ont qualité pour rechercher et constater, même seuls, les infractions aux dispositions prises en vertu de la présente loi.

Article 5

Art. 5. Sans préjudice d'autres dispositions légales, des compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de la police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d'autres dispositions légales, les autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, tout contournement ou toute infraction aux mesures contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi du 11 mai 1995 ou autres obligations imposées par ces arrêtés.

L'exercice des compétences visées à l'alinéa 1er s'effectue conformément aux articles 7 à 12 de la même loi du 13 mai 2003.

...

...

Loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités

Articles 1 et 1/1

Art. 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Articles 1 et 1/1

Art. 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Chapitre 1er. – Dispositions générales

Art. 1er/1. Pour l'application des chapitres 2 et 3, on entend par :

1° « mesures restrictives de l'Union » : les mesures restrictives adoptées par l'Union sur la base de l'article 29 du traité sur l'Union européenne ou de l'article 215 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ;

2° « mesures restrictives » : les mesures restrictives de l'Union ou une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale ;

3° « personne, entité ou organisme désignés » : une personne physique ou morale, une entité ou un organisme faisant l'objet de

mesures restrictives ;

4° « Règlement 269/2014 » : Règlement (UE) n° 269/2014 du Conseil du 17 mars 2014 concernant des mesures restrictives eu égard aux actions compromettant ou menaçant l'intégrité territoriale, la souveraineté et l'indépendance de l'Ukraine ;

5° « fonds » : les actifs financiers et les avantages économiques de toute nature, y compris mais sans s'y limiter :

a) le numéraire, les chèques, les créances en numéraire, les traites, les ordres de paiement et autres instruments de paiement ;

b) les dépôts auprès d'établissements financiers ou d'autres entités, les soldes en compte, les créances et les titres de créance ;

c) les titres de propriété et d'emprunt, tels que les actions et autres titres de participation, les certificats représentatifs de valeurs mobilières, les obligations, les billets à ordre, les warrants, les obligations non garanties et les contrats sur produits dérivés, qu'ils soient négociés en bourse ou fassent l'objet d'un placement privé ;

d) les intérêts, les dividendes ou autres revenus d'actifs ou plus-values perçus sur des actifs ;

e) le crédit, le droit à compensation, les garanties, les garanties de bonne exécution ou autres engagements financiers ;

f) les lettres de crédit, les connaissements, les contrats de vente ;

g) tout document attestant la détention de parts d'un fonds ou de ressources financières ;

h) les cryptoactifs tels qu'ils sont définis à l'article 3, paragraphe 1er, point 5), du règlement (UE) 2023/1114 du Parlement européen et du Conseil du 31 mai 2023 sur les marchés de cryptoactifs, et modifiant les règlements (UE) no 1093/2010 et (UE) no 1095/2010 et les directives 2013/36/UE et (UE) 2019/1937 ;

6° « ressources économiques » : les avoirs de toute nature, corporels ou incorporels, mobiliers ou immobiliers, qui ne sont pas des fonds, mais qui peuvent être utilisés pour

obtenir des fonds, des biens ou des services ;

7° « gel des fonds » : toute action visant à empêcher le mouvement, le transfert, la modification ou l'utilisation de fonds, l'accès à ceux-ci ou leur manipulation qui aurait pour conséquence un changement de leur volume, de leur montant, de leur localisation, de leur propriété, de leur possession, de leur nature, de leur destination ou une modification qui pourrait en permettre l'utilisation, y compris la gestion de portefeuilles ;

8° « gel des ressources économiques » : toute action visant à empêcher l'utilisation de ressources économiques afin d'obtenir des fonds, des biens ou des services et notamment, mais sans s'y limiter, leur vente, leur location ou leur mise sous hypothèque ;

9° « pays tiers » : un État non-membre de l'Union européen ;

10° « personnes morales » : toute entité juridique à laquelle le droit applicable reconnaît ce statut, exception faite des États ou des organismes publics exerçant des prérogatives de puissance publique et des organisations internationales publiques ;

11° « agent public dans l'exercice de ses fonctions » : une personne telle que définie à l'article 79, 5°, du Code pénal ;

12° « autorités judiciaires » : le ministère public, les juges d'instruction, la police chargée de l'exécution de l'enquête lui étant confiée par le parquet ou par le juge d'instruction, et l'Organe central pour la Saisie et la Confiscation désigné par l'article 5 de la loi du 4 février 2018 contenant les missions et la composition de l'Organe central pour la Saisie et la Confiscation ;

13° « autorité(s) compétente(s) » : les organes et institutions publics impliqués dans la mise en œuvre et le contrôle de l'application et du respect des mesures restrictives, à l'exception des autorités judiciaires, ainsi que les organes et institutions publics qui reçoivent ou détiennent des informations relatives à l'application de ces mesures ;

14° « peine du niveau » :

a) pour les personnes physiques, une

	peine prévu par l'article 36 du Code pénal ;
	b) pour les personnes morales, une peine prévu par l'article 38 du Code pénal.
Art. 2 (...)	Art. 2. (...)
(...)	(...)
Art. 5 (...)	Art. 5 (...)

Chapitre 2. - Contrôle, coopération et la recherche et constatation des contournements et infractions

Article 6

Sans préjudice de l'application de peines plus sévères, les infractions aux mesures contenues dans les règlements adoptés par l'Union européenne ou des décisions prises en application de ces règlements dans le cadre des articles 75, 215 et 352 du traité de fonctionnement de l'Union européenne sont punies d'un emprisonnement de huit jours à cinq ans et d'une amende de 25 à 25.000 euros.

Les infractions aux mesures contenues dans les règlements adoptés par l'Union européenne ou dans les décisions prises en application de ces règlements dans le cadre des articles 75, 215 et 352 du Traité de fonctionnement de l'Union européenne peuvent être punies d'une amende administrative de 250 à 2500000 euros par le ministre compétent.

Les dispositions du Livre Ier du Code pénal, sans exception du chapitre VII et de l'article 85, sont applicables à ces infractions.

Article 7

Sans préjudice des pouvoirs des officiers de police judiciaire et des agents de l'Administration des Douanes et Accises, les agents de l'Administration générale de la Trésorerie du Service public fédéral finances¹, ont qualité pour rechercher et constater, même seuls, les infractions visées

Article 6

À l'exception des dispositions contraires dans d'autres dispositions légales, le Roi désigne, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les autorités compétentes pour :

1° la recherche et constatation des contournements et infractions sur les mesures restrictives telles que définies à l'article 1er/1, 2° ;

2° le contrôle de l'application et du respect des mesures restrictives telles que définies à l'article 1er/1, 2° ;

3° infliger des amendes administratives visées à l'article 15 ;

4° l'exécution des missions et obligations confiées aux autorités compétentes par les règlements européen en matière de mesures restrictives de l'Union telles que définies à l'article 1er/1, 2°.

À l'exception des dispositions contraires mentionnées dans la présente loi, les dispositions du Code d'instruction criminelle sont applicables à la recherche, la constatation et la poursuite des infractions visées au présent chapitre.

Article 7

§ 1er. Sans préjudice d'autres dispositions légales, des compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de la police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d'autres dispositions légales, les agents des autorités

à l'article 6.

compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, désignés à cet effet par le Roi sur proposition du ministre compétent, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, toute infraction ou tout contournement des mesures restrictives ou autres obligations imposées par les règlements européens en matière de mesures restrictives. La carte de légitimation des agents désignés mentionne leur qualité et, le cas échéant, le code visé à l'article 10, § 3, alinéa 2. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

§ 2. Sans préjudice des compétences des agents de police de la police locale et fédérale et des officiers de police judiciaire, les agents des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, désignés à cet effet par le Roi sur proposition du Ministre compétent, sont chargés d'identifier et, le cas échéant, de rechercher les fonds et les ressources économiques appartenant à, détenus par, en possession de ou sous le contrôle des personnes physiques, personnes morales, entités ou organismes mentionnés à l'annexe I du Règlement 269/2014, et se trouvant sur leur territoire, afin de prévenir ou de détecter tout contournement ou toute infraction aux interdictions prévues par ce règlement, ou toute tentative en ce sens. La carte de légitimation des agents désignés mentionne leur qualité et, le cas échéant, le code visé à l'article 10, § 3, alinéa 2. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusées par tout autre moyen.

§ 3. Dans l'exercice de leur mission relative à la recherche et à la constatation des contournements et infractions, les agents visés aux paragraphes 1er et 2 sont soumis à la surveillance, selon le cas, du procureur général compétent ou du procureur fédéral, sans préjudice de leur subordination à leurs supérieurs au sein de l'administration. Le procureur général ou le procureur fédéral exerce la surveillance et le contrôle de l'exercice des compétences attribuées aux fonctionnaires visés à l'article 9. Il en est

dressé rapport. Le procureur général ou le procureur fédéral peut, par décision motivée, s'opposer à la poursuite de l'exercice de ces compétences lorsqu'il estime que, dans un cas d'espèce, celui-ci constitue une ingérence particulièrement grave dans le droit au respect de la vie privée.

§ 4. Le Roi peut désigner les agents visés aux paragraphes 1er et 2 qui sont également revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi. La carte de légitimation des agents désignés mentionne leur qualité et, le cas échéant, le code visé à l'article 10, § 3, alinéa 2. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusé par tout autre moyen.

Le Roi détermine les conditions concernant l'expérience et la formation de ces agents.

Les pouvoirs d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, conférés aux agents désignés par le Roi ne peuvent être exercés qu'en vue de la recherche, de la constatation et de l'enquête concernant les contournements et infractions visés au chapitre 3, section 2, de la présente loi.

Pour pouvoir exercer leurs attributions d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi, les agents visés aux paragraphes 1er et 2 prêtent serment, devant le procureur-général du ressort de leur domicile, dans les termes suivants : « Je jure fidélité au Roi, obéissance à la Constitution et aux lois du peuple belge, et de remplir fidèlement les fonctions qui me sont conférées. ».

Ils peuvent exercer leurs attributions sur l'ensemble du territoire du Royaume.

§ 5. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, attribuer des compétences spécifiques supplémentaires aux agents visés aux paragraphes 1er et 2 pour identifier, rechercher et constater des contournements et infractions, en plus des compétences dont ils disposent en vertu des dispositions du chapitre 2 de la présente loi, le cas échéant :

1° si c'est nécessaire afin de permettre d'identifier, de rechercher et de constater de

nouvelles méthodes ou des méthodes plus sophistiquées de contournement ou d'infraction des mesures restrictives ;

2° si la législation applicable en matière de mesures restrictives requiert l'octroi de compétences supplémentaires.

Les compétences attribuer ne peuvent pas avoir pour effet d'étendre les catégories de données à caractère personnel susceptibles d'être traitées.

Cet arrêté royal doit être confirmé par la loi dans les 18 mois qui suivent son entrée en vigueur.

§ 6. Les agents visés aux paragraphes 1er et 2 rédigent un rapport reprenant au moins les éléments suivants :

1° la date et le lieu de l'enquête ;

2° l'identité pseudonymisée des agents concernés, la qualité en laquelle ils interviennent et l'autorité compétente dont ils relèvent ;

3° la raison pour laquelle l'enquête est menée ;

4° les constatations ainsi que, le cas échéant, les éventuelles contournements ou infractions constatées ;

5° les événements survenus au cours de l'enquête ;

6° l'identification de la ou des personnes concernées auprès desquelles l'enquête a été menée.

Les procès-verbaux établis par ces agents font foi jusqu'à preuve du contraire. Cette preuve contraire peut être apportée par toutes voies de droit.

Dans les trente jours à compter du jour de l'engagement de la poursuite administrative en vertu de l'article 15, une copie du procès-verbal est notifiée au contrevenant par lettre recommandée ou lui est remise en mains propres. Le procès-verbal peut également être communiqué par fax ou par courrier électronique. Si cette communication par fax ou par courrier électronique n'est suivie d'aucune réaction, elle sera envoyée par envoi recommandé avec accusé de réception. À

défaut, le contrevenant présumé peut à tout moment en obtenir une copie auprès de l'administration compétente pour infliger une amende administrative.

Le procès-verbal est transmis dans les plus brefs délais au ministère public, qui décide ensuite, dans le cadre de l'exercice de l'action publique et conformément aux dispositions légales applicables, si le contrevenant a accès au procès-verbal.

§ 7. Lorsque les autorités compétentes, désignées en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°, identifient des contournements ou des infractions qui sont passibles de sanctions pénales visées à l'article 16 de la présente loi, elles en informent le procureur du Roi dans les plus brefs délais. Le procureur du Roi ou le juge d'instruction peut s'opposer à la poursuite des mesures d'investigation ou de recherches entreprises par les agents, dès lors qu'une information ou une instruction est en cours ou en voie de l'être. Toute action pénale du chef d'une infraction visée à l'article 16 doit être portée à la connaissance des autorités compétentes susmentionnées à la diligence du ministère public.

Dans le cas d'un classement sans suite par le ministère public, la poursuite administrative visée à l'article 15 est toujours lancée. Le ministère public porte la décision de classement sans suite à la connaissance des autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1° et 3°.

§ 8. Sans préjudice de l'application de l'article 29, § 1er, du Code d'Instruction criminelle, lorsque les services publics et autres institutions constatent, dans le cadre de leurs compétences et missions de surveillance attribuées en vertu d'autres dispositions légales ou en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 2° et 4°, un contournement ou une infraction des mesures restrictives ou des autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives, ils en informent dans les plus brefs délais l'autorité compétente désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°.

Article 8

§ 1er. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2,

ne peuvent exercer les compétences prévues dans le présent chapitre qu'aux fins d'identification, de recherche et de constatation du contournement et des infractions aux dispositions de la présente loi, de ses arrêtés d'exécution et des mesures restrictives, ou d'autres obligations imposées par les règlements européens en matière de mesures restrictives.

Les pouvoirs prévus au présent chapitre ne sont mis en œuvre que dans le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité, en ce sens qu'ils ne vont pas au-delà de ce qui est nécessaire pour atteindre l'objectif poursuivi et ne peuvent être remplacés par des mesures moins contraignantes.

Lors de la mise en œuvre de ces pouvoirs, il est tenu compte de la nature, de l'étendue et de la durée de l'ingérence, ainsi que des garanties prévues pour la protection des droits et libertés des personnes concernées.

§ 2. Le Roi peut accorder une ou plusieurs des compétences énumérées aux articles 9, § 1er et 11, § 1er, aux autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 2° et 4°. Ces compétences ne peuvent être exercées que pour les missions et tâches visées au même article 6, alinéa 1er, 2° et 4°. Le paragraphe 1er, alinéas 2 et 3, l'article 10, §§ 1, 2 et 6, l'article 11, §§ 2, 3 et 4 et l'article 12 s'appliquent dans ce cas.

Article 9

§ 1er. Sans préjudice des compétences accordées en vertu d'autres dispositions légales, les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, munis des documents de légitimation nécessaires, ont les compétences suivantes :

1° obtenir, pour l'exercice des compétences déterminées par ou en vertu de la présente loi, toute information et tout document, sous quelque forme que ce soit ;

2° faire toutes les constatations utiles, procéder à tous examens, contrôles, recherches et recueillir toutes informations quand ils ont un indice précis et sérieux de supposer que des contournements ou des infractions sont ou ont été commis aux

mesures restrictives;

3° Sous réserve d'une autorisation préalable du juge d'instruction, effectuer des inspections sur place et, sur place, prendre connaissance et faire une copie de toutes les informations, de tout document, de toute base de données et de tout enregistrement, ainsi qu'avoir accès à tout système informatique, quand ils ont un indice précis et sérieux de supposer que des contournements ou des infractions sont ou ont été commis aux mesures restrictives. Lorsque les supports informatisés sont accessibles via un système informatique ou tout autre dispositif électronique, les agents ont le droit d'exiger que les données enregistrées sur ces supports leur soient présentées dans une forme lisible et compréhensible, dans la forme qu'ils demandent, contre remise d'un accusé de réception. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent, le cas échéant, fixer le délai dans lequel ces données doivent être fournies. Ce délai doit être raisonnable au regard de l'ampleur de la demande ;

4° quand ils ont un indice précis et sérieux de supposer que des contournements ou des infractions sont ou ont été commis aux mesures restrictives et moyennant l'autorisation des occupants, pénétrer ou accéder, pendant les heures d'ouverture ou de travail habituelles, pendant le processus de production, ou au moment où les produits ou services sont offerts, ou s'il y a des indices que le processus de production est en cours ou que les produits ou services sont offerts, à des lieux, y compris des moyens de transport, dont ils peuvent exiger l'immobilisation par le transporteur, sauf si cela concerne des locaux occupés. Tout refus d'autorisation est consigné par les agents compétents dans le procès-verbal visé à l'article 7, § 6, alinéa 2. Sous réserve d'une autorisation préalable du juge d'instruction, cette compétence peut être exercée sans avertissement préalable et sans le consentement des personnes concernées ;

5° interroger toute personne sur tout fait dont la connaissance est utile à la recherche ou la constatation. L'audition est soumise aux droits de la défense, conformément à l'article

47bis du Code d'instruction criminelle ;

6° ouvrir les paquets, caisses, tonneaux et tous les autres types d'emballages dont ils présument qu'ils contiennent des marchandises constituant ou prouvant un contournement ou une infraction visé à l'article 7, §§ 1er et 2, et en examiner le contenu ;

7° par dérogation à l'article 46quater du Code d'instruction criminelle, rechercher des flux financiers. Plus précisément, ils peuvent requérir gratuitement les informations nécessaires relatives aux produits, services et transactions de nature financière et aux valeurs virtuelles concernant le suspect auprès :

a) des personnes et institutions visées à l'article 5, § 1er, 3° à 22°, de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces ;

b) des personnes et institutions qui, sur le territoire belge, mettent à disposition ou proposent des services en lien avec des valeurs virtuelles permettant d'échanger des moyens de paiement réglementés en valeurs virtuelles ;

8° en vue de l'exercice des compétences visées au 7°, demander, au moyen d'une demande motivée, toutes les informations nécessaires auprès du Point de contact central tenu par la Banque nationale de Belgique, conformément à la loi du 8 juillet 2018 portant organisation d'un point de contact central des comptes et contrats financiers et portant extension de l'accès au fichier central des avis de saisie, de délégation, de cession, de règlement collectif de dettes et de protêt.

Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent requérir l'assistance des agents de police de la police locale et fédérale, des experts judiciaires ou des experts reconnus par le ministre dans des matières spécifiques, afin de garantir ou de contrôler la mise en œuvre des mesures restrictives, ou d'évaluer la nature et les circonstances d'un contournement ou d'une infraction.

§ 2. Lorsque les agents visés à l'article 7, §§ 1er

et 2, conformément aux compétences qui leur sont accordées, constatent un contournement ou une infraction, ils peuvent, contre remise d'un accusé de réception, saisir :

1° les biens qui font l'objet du contournement ou de l'infraction ;

2° les moyens de production, de transformation et de transport ou tout autre objet quelconque ayant servi à produire, transformer, distribuer ou transporter les biens qui font l'objet du contournement ou de l'infraction ;

3° tous les autres objets susceptibles d'avoir servi à commettre le contournement ou l'infraction ;

4° les moyens nécessaires à la prestation des services qui constituent un contournement ou une infraction ;

5° les biens de même nature et de même destination que ceux qui font l'objet du contournement ou de l'infraction.

Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2 peuvent également procéder à cette saisie si un tiers est le propriétaire.

Cette saisie doit être confirmée par le ministère public dans un délai de quinze jours. La saisie est soumise aux dispositions de l'article 28sexies du Code d'instruction criminelle.

La personne entre les mains de laquelle les objets sont saisis peut en être constituée gardien judiciaire.

Les saisies peuvent donner lieu à constitution de gardien sur place ou peuvent être exécutées en tout autre lieu désigné par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2.

§ 3. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2 peuvent mettre sous scellés des locaux lorsque cela est nécessaire à l'établissement de la preuve d'un contournement ou d'une infraction visée à l'article 7, §§ 1er et 2, ou lorsque le danger existe qu'avec ces biens, les contournements ou infractions persistent ou que de nouveaux contournements ou infractions soient commises.

Cette mise sous scellé doit être confirmée par le ministère public dans un délai de quinze

jours. À défaut de confirmation par le ministère public, la mise sous scellé est levée de plein droit.

La personne entre les mains de laquelle les objets sont scellés peut en être constituée gardien judiciaire. Les mises sous scellés peuvent donner lieu à constitution de gardien sur place désigné par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2.

§ 4. Les saisies et mises sous scellés pratiquées en vertu des paragraphes 2 et 3 doivent faire l'objet d'un constat écrit. Ce document doit au moins mentionner :

1° la date et l'heure auxquelles les mesures sont prises ;

2° la date et l'heure de la notification ;

3° l'identité pseudonymisée des agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, la qualité en laquelle ils interviennent et l'autorité compétente, visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, dont ils relèvent ;

4° les mesures prises ;

5° la base factuelle et juridique ;

6° le lieu où les mesures ont été prises.

§ 5. Le ministère public peut à tout moment donner mainlevée de la saisie ou de la mise sous scellé qu'il a ordonnée ou confirmée, de même si le contrevenant renonce à offrir les biens dans les circonstances ayant donné lieu à l'enquête; cet abandon n'implique aucune reconnaissance d'une quelconque faute pénale.

§ 6. La saisie ou la mise sous scellé est levée de plein droit par la décision judiciaire mettant fin aux poursuites, lorsque ce jugement est passé en force de chose jugée.

§ 7. La saisie ou la mise sous scellé est levée de plein droit lorsque le ministère public ou l'autorité compétente intervenante, visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°, a pris une décision :

1° de classement sans suite ; et, si d'application,

2° d'infliger une amende administrative en vertu de l'article 15 ou à la clôture de la poursuite administrative.

Pour les biens interdits et saisis dans le cadre

du trafic transfrontalier sur, en dehors et à travers du territoire douanier de l'Union européenne, l'abandon de ces biens sera toujours exigé.

Article 10

§ 1er. En application de l'article 23, paragraphe 1er, d) et h), et par dérogation aux articles 13, 14, 15 et 18 du règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (ci-après le "règlement général sur la protection des données"), le droit à l'information, le droit d'accès et le droit à la limitation du traitement peuvent être retardés s'agissant des traitements de données à caractère personnel exécutés sur la base des dispositions du présent livre, afin de garantir:

1° la prévention, l'examen, la recherche et la poursuite des faits punissables ou l'exécution de sanctions ;

2° une mission de supervision ou d'inspection liée, même occasionnellement, à l'exercice de l'autorité publique.

§ 2. Ces dérogations valent durant la période pendant laquelle la personne concernée fait l'objet d'une inspection ou d'une enquête par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, dans le cadre de l'exécution de leurs missions légales, ainsi que pour la période durant laquelle sont traitées les pièces provenant de ces services, en vue d'exercer les poursuites y afférentes.

Ces dérogations valent dans la mesure où l'application de ces droits nuirait aux besoins du contrôle ou de l'enquête ou risque de violer le secret de l'enquête pénale ou le secret professionnel.

La restriction visée au paragraphe 1er ne vise pas les données qui sont étrangères à l'objet de l'enquête ou du contrôle justifiant le retardement du droit à l'information.

La personne concernée est informée de ces limitations. Elle peut demander au juge d'instruction d'évaluer cette limitation de ses

droits et, le cas échéant, d'autoriser l'exercice de ceux-ci.

Sans préjudice du droit des autorités compétentes de limiter temporairement l'exercice des droits de la personne concernée, les demandes d'informations ou d'exercice de droits adressées erronément par une personne concernée à une autorité non compétente pour les mesures restrictives concernées, doivent être transmises sans délai par cette autorité à l'autorité compétente. Le demandeur concerné en est simultanément averti.

§ 3. Pour l'application des articles 7 à 12 et 15 on entend par identité l'ensemble des données ou actes qui peuvent permettre directement ou indirectement l'identification d'un agent visés par les mêmes articles.

L'identité des agents au sein des autorités désigné en vertu de l'article 6, alinéa 1er, est protégée dans le cadre de l'exécution des missions et compétences qui leur sont attribuées par cette loi. À cette fin, le fonctionnaire dirigeant de cette autorité attribue un code auxdits agents.

L'identité et le code du membre des agents visés à l'alinéa 2, sont consignés sans délai par le fonctionnaire dirigeant visé au même alinéa dans un registre confidentiel et conservé au sein de cette autorité.

Seul le fonctionnaire dirigeant de l'autorité concernée, la juridiction de jugement ou de recours et le procureur du Roi ou le juge d'instruction dans le cadre d'une instruction peut prendre connaissance de l'identité complète des agents doté d'un code.

Toute consultation de ce registre est enregistrée et conservée pour une durée maximale de dix ans. Les fichiers de journalisation de l'enregistrement permettent d'identifier ce qui suit :

1° l'identité de la personne qui a consulté le registre ;

2° le motif, la date et l'heure de la consultation.

Le fait d'accéder illicitement aux données du registre ou aux fichiers de journalisation est

puni d'une peine de niveau 2.

§ 4. Les procès-verbaux rédigés par les autorités, visées à l'article 6, alinéa 1er, 1°, ou par d'autres autorités en vertu des autres dispositions légales, ne peuvent mentionner aucun élément susceptible de compromettre la sécurité et l'anonymat des agents visés au paragraphe 3, alinéa 2, intervenant sous code.

Le cas échéant, le procureur du Roi ou le juge d'instruction prend toutes les mesures pour tenir secrète l'identité de l'agent concerné. Il ordonne la suppression dans les procès-verbaux des mentions contraires à l'alinéa 1er.

La personne concernée faisant l'objet de l'enquête par l'agent compétent peut demander au juge d'instruction de lever la pseudonymisation afin de pouvoir exercer ses droits de la défense.

L'autorité compétente procède à une évaluation chaque deux ans et établit un rapport relatif à la pseudonymisation en ce qui concerne sa proportionnalité, les risques ainsi que les cas constatés d'abus et de corruption, et les effets de la pseudonymisation sur les droits de la défense.

§ 5. L'utilisation illicite de l'identité pseudonymisée et la divulgation de l'identité de l'agent qui est protégée conformément aux paragraphes 3 et 4, alinéas 1er et 2, est punie d'une peine de niveau 2. La même peine est applicable à la consultation non autorisée du registre visé au paragraphe 3, alinéa 3.

§ 6. Sous réserve des normes particulières applicables, en particulier en matière d'archivage, les données à caractère personnel récoltées dans le cadre des mesures d'investigation et de recherche seront effacées dans un délai maximum de:

1° deux ans, lequel commence à courir après la constatation définitive qu'aucun contournement ou infraction n'a été commise par la personne concernée ;

2° deux ans, lequel commence à courir à partir du moment où une décision administrative définitive a été prise, en particulier celle visée à l'article 15 ;

3° dix ans, lequel commence à courir à partir du moment où il est fait application de la

transaction visée à l'article 216*bis* du Code d'instruction criminelle ou de la médiation pénale visée à l'article 216*ter* du même Code, ou de toute autre procédure judiciaire ;

4° dix ans, lequel commence à courir à partir de la décision judiciaire définitive.

En cas de procédure judiciaire, le délai maximal visé à l'alinéa 1er est prolongé, le cas échéant, jusqu'à la clôture définitive de ladite procédure.

Les données à caractère personnel résultant des pouvoirs visés au présent chapitre sont conservées, pendant la période au cours de laquelle la personne concernée est soumise, par les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, à une inspection ou à une enquête dans le cadre de l'exercice de leurs missions légales, ainsi que durant la période au cours de laquelle des documents émanant des autorités dont relèvent ces agents sont traités en vue des poursuites concernées, pendant au moins toute la durée d'application des mesures restrictives applicables, sauf si les délais visés à l'alinéa 1er sont d'application.

Les données à caractère personnel archivées ne peuvent en aucun cas être utilisés à l'encontre de la personne concernée dans le cadre d'une procédure qui implique la prise d'une décision coercitive à son égard.

§ 7. Les autorités compétentes désignées en vertu de l'article 6, alinéa 1er, sont, chacune dans le cadre de leurs compétences, responsables du traitement des données au sens du règlement général sur la protection des données, pour le registre visé à l'article 10, § 3, ainsi pour l'application des articles 7 à 12 et 15 de la présente loi.

Ces autorités limitent l'accès aux données à caractère personnel archivées visées au paragraphe 6, alinéa 1er, aux agents compétents qu'elles désignent à cette fin et pour lesquels cet accès est nécessaire dans le cadre de leurs missions spécifiques. Le fait d'accéder illicitement à ces données est puni d'une peine de niveau 2.

Toute consultation de ces données à caractère personnel est enregistrée et conservée pour une durée maximale de dix ans. Le fait d'accéder illicitement à ces données est puni

d'une sanction de niveau 2.

Article 11

§ 1er. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, peuvent obtenir de tous les services de l'État, en ce compris les parquets et les greffes de toutes les juridictions, des communautés, des régions, des provinces, des agglomérations, des fédérations de communes, des zones de police, des communes, des associations dont ils font parties et des organismes publics qui en dépendent, la communication des données nécessaires à l'exercice de leurs missions. Cette communication intervient sans préjudice des règles régissant les missions d'intérêt public et obligations légales auxquels sont soumis ces autres services de l'État.

Tous les services visés à l'alinéa 1er, à l'exception des services des communautés et des régions, fournissent les informations et documents sans déplacement aux agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, étant entendu que les informations et documents relatifs à une information ou à une instruction judiciaire ne peuvent pas être communiqués sans l'autorisation expresse du procureur général compétent ou du procureur fédéral.

§ 2. Sauf les exceptions légales, tout renseignement, quelle que soit sa forme, reçu ou communiqué en application du présent chapitre, est de nature confidentielle.

Sauf les exceptions légales, les renseignements visés dans ce chapitre ne peuvent être utilisés à des fins différentes de celles de la présente loi. Les autorités compétentes peuvent faire état, à titre de preuve, dans leurs procès-verbaux, rapports et témoignages ainsi qu'au cours des procédures devant les cours et tribunaux, de renseignements recueillis et de documents consultés ou saisis conformément aux dispositions du présent chapitre.

§ 3. Les agents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, sont tenus au secret professionnel et ne peuvent divulguer à quelque personne ou autorité que ce soit les informations confidentielles dont ils ont eu connaissance en raison de leurs fonctions.

Par dérogation à l'alinéa 1er, ces agents peuvent communiquer des informations confidentielles :

1° sous une forme sommaire ou agrégée, à condition que des personnes physiques ou morales individuelles ne soient pas identifiables ;

2° dans les cas où la communication de telles informations est prévue ou autorisée par ou en vertu de la présente loi ou d'autres dispositions légales ;

3° lors d'un témoignage en justice en matière pénale ;

4° pour dénoncer aux autorités judiciaires des crimes et délits autres que ceux visés par la présente loi et ses arrêtés d'exécution ;

5° à d'autres services et institutions publics si cela est nécessaire en vue de la recherche, la poursuite et la sanction des infractions aux législations relevant de leurs compétences, dans les limites imposées par ces législations, et qu'ils sont habilités à traiter les données à caractère personnel figurant dans ces informations. Ces services et institutions publics prennent les mesures nécessaires afin de garantir que les informations communiquées ne soient accessibles qu'aux agents et membres du personnel dûment habilités à cet effet. Le Roi peut désigner ces agents et membres du personnel, ainsi que les données à caractère personnel confidentielles auxquelles ils ont accès ;

6° à des autorités étrangères, le cas échéant dans les limites ou le respect des directives et règlements européens, si cela est nécessaire en vue de la recherche et de la poursuite d'infractions qui sont comparables aux infractions pour lesquelles ce livre prévoit des sanctions.

La communication des informations confidentielles en vertu du présent alinéa est constatée par écrit ou confirmée par écrit.

§ 4. Le non-respect des obligations visées au paragraphe 3 est puni des peines prévues à l'article 352 du Code pénal.

Article 12

Lorsqu'une mesure d'instruction, un acte d'information ou une mesure de constat d'un contournement ou d'une infraction est décidée vis-à-vis d'un professionnel et que cette mesure porte sur des informations ou données couvertes par un secret professionnel, elle ne peut être exécutée qu'en présence du représentant de la personne qui exerce l'autorité disciplinaire sur ce professionnel ou après que cette personne a été dûment appelée, afin qu'elle puisse juger si, et éventuellement dans quelle mesure, la demande d'information ou de remise de livres et de documents est compatible avec le respect du secret professionnel.

En outre, cette mesure est exécutée dans le respect du droit à la protection de la vie privée du client du professionnel.

Les dossiers et autres documents du professionnel qui sont couverts par un secret professionnel ne peuvent pas être saisis. Une copie peut en être faite qui peut être déclarée conforme par le professionnel, sous réserve des alinéas 1er et 2 et dans le respect du secret professionnel.

Le représentant de l'autorité disciplinaire compétente peut adresser toutes ses remarques concernant le respect du secret professionnel aux autorités qui ont ordonné ces mesures. Les actes de saisie et les procès-verbaux de visite mentionnent sous peine de nullité la présence du représentant de l'autorité disciplinaire compétente ou le fait que cette dernière a été dûment invitée, ainsi que les remarques que le représentant de l'autorité disciplinaire compétente a faites.

Article 13

§ 1er. Sans préjudice des dispositions de l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'Etat fédéral, les Communautés et les Régions, relatif à la représentation du Royaume de Belgique au sein du Conseil de Ministres de l'Union européenne, le Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement est chargé de la coordination et de la coopération entre les autorités compétentes,

ainsi qu'entre ces autorités et les autorités judiciaires, en ce qui concerne les activités criminelles visées à l'article 16, §§ 1er et 2.

Le Roi détermine les modalités de la coordination et de la coopération visées à l'alinéa 1er.

§ 2. Sans préjudice des compétences spécifiquement attribuées au ministre de la Justice et aux procureurs généraux en vertu de l'article 151 de la Constitution et des articles 143*bis*, 143*quater* et 146*bis* du Code judiciaire, ainsi qu'au Conseil national de sécurité et au Comité stratégique du renseignement et de la sécurité, tel que visé dans l'arrêté royal du 22 décembre 2020 portant création du Conseil national de sécurité, du Comité stratégique du renseignement et de la sécurité et du Comité de coordination du renseignement et de la sécurité, cette coordination et coopération vise, en ce qui concerne les activités criminelles, les tâches suivantes :

1° garantir des priorités et une compréhension communes des liens entre la répression pénale et la répression administrative ;

2° l'échange d'informations à des fins stratégiques, dans les limites fixées par le droit de l'Union et le droit national applicables ;

3° la consultation dans le cadre d'enquêtes individuelles, dans les limites fixées par le droit de l'Union et le droit national applicables.

§ 3. Les autorités compétentes partagent régulièrement et fréquemment avec la Commission européenne et les autres autorités compétentes des informations sur des questions pratiques, notamment les méthodes de contournement, telles que les structures visant à dissimuler les bénéficiaires effectifs et le contrôle des avoirs.

Article 14

Le SPF Justice enregistre, produit et fournit des données statistiques anonymisées concernant les phases de signalement, d'enquête et judiciaire relatives aux

infractions visées à l'article 16, §§ 1er et 2, afin de contrôler l'efficacité des mesures de lutte contre les violations des mesures restrictives.

Sans préjudice des autres obligations en matière d'établissement de rapports prévues par d'autres dispositions légales, le SPF Justice transmet chaque année à la Commission européenne des données statistiques sur les infractions visées à l'article 16, §§ 1er et 2. Ces données contiennent au minimum :

1° le nombre d'infractions pénales enregistrées et jugées ;

2° le nombre d'affaires classées sans suite, y compris pour cause d'expiration du délai de prescription applicable à l'infraction pénale concernée ;

3° le nombre de personnes physiques qui :

a) sont poursuivies ;

b) sont condamnées ;

4° le nombre de personnes morales qui :

a) sont poursuivies ;

b) sont condamnées ou auxquelles une amende a été imposée ;

5° les types et les niveaux de sanctions imposées.

Un aperçu consolidé de ces statistiques est publié tous les trois ans.

Chapitre 3. - Sanctions

Section 1ère. – Sanctions administratives

Article 15

§ 1er. L'autorité compétente désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, peut, lorsque les agents compétents visés à l'article 7, §§ 1er et 2, constatent un contournement ou une infraction aux mesures restrictives ou aux autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives, infliger une amende administrative à l'auteur ou aux auteurs du contournement ou de l'infraction et, le cas échéant, à un ou plusieurs membres de l'organe légal d'administration des personnes morales, de leur comité de direction ainsi qu'aux personnes qui, en l'absence de comité

de direction, participent à leur gestion effective, qui sont responsables du contournement ou de l'infraction constatée.

Les poursuites pénales excluent l'application d'une amende administrative, même si elles se concluent par un acquittement.

La transaction pénale visée à l'article 216bis du Code d'instruction criminelle ou la médiation pénale visée à l'article 216ter du même Code excluent également l'application d'une amende administrative.

§ 2. Le Roi désigne les agents de l'autorité compétente visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°, qui sont habilités à infliger des amendes administratives. L'identité et les autres données à caractère personnel de ces agents ne sont pas mentionnées dans cette désignation et pas publiées ou diffusé par tout autre moyen.

Les agents désignés pour infliger les amendes administratives ne peuvent prendre de décision dans un dossier dans lequel ils sont déjà intervenus en une autre qualité, ni avoir un intérêt direct ou indirect dans les entreprises ou institutions concernées par la procédure.

Ces agents doivent exercer cette compétence dans des conditions garantissant leur indépendance et leur impartialité.

§ 3. Ces agents peuvent requérir des institutions ou services publics compétents les renseignements administratifs nécessaires pour disposer de tous les éléments leur permettant de décider en pleine connaissance de cause des suites à donner au dossier qu'ils traitent.

Tous les services de l'État, y compris les parquets, les greffes des cours et tribunaux et la police, tous les services des provinces, des agglomérations, des fédérations de communes, des communes, des associations dont elles font partie, les institutions publiques qui en dépendent, ainsi que toutes les institutions publiques et les institutions coopérantes de sécurité sociale, accèdent à la demande des agents compétents de leur fournir tout renseignement et de leur produire des copies, sous n'importe quelle forme, de tous les supports d'information,

étant entendu que les informations et documents relatifs à une information ou à une instruction ne peuvent être communiqués sans l'autorisation expresse du procureur général compétent ou du procureur fédéral.

Les services précités fournissent sans frais ces renseignements et copies.

Toutefois, tous renseignements recueillis à l'occasion de l'exécution de devoirs prescrits par le ministère public ou par le juge d'instruction ne peuvent être communiqués qu'avec l'autorisation expresse respectivement du ministère public ou du juge d'instruction.

§ 4. L'amende administrative visée au paragraphe 1er s'élève, pour un même fait ou pour le même concours de faits, à :

1° minimum 10 000 euros et maximum 25 000 000 euros, s'il s'agit d'une personne morale ;

2° minimum 250 euros et maximum 5 000 000 euros, s'il s'agit d'une personne physique ;

Pour les biens interdits et saisis dans le cadre du trafic transfrontalier sur, en dehors et à travers du territoire douanier de l'Union européenne, l'abandon de ces biens sera toujours exigé.

§ 5. Le montant de l'amende administrative, visée au paragraphe 1er est fixé, en tenant compte de toutes les circonstances pertinentes, et notamment :

1° de la gravité et de la durée des contournements ou infractions ;

2° du degré de responsabilité de la personne en cause ;

3° de la capacité financière de la personne en cause, telle qu'elle ressort notamment du chiffre d'affaires total de la personne morale en cause ou du revenu annuel de la personne physique en cause ;

4° des avantages ou profits éventuellement tirés des contournements ou infractions par la personne en cause, dans la mesure où il est possible de les déterminer ;

5° du préjudice éventuellement subi par des tiers du fait de ces contournements ou infractions, dans la mesure où il est possible

de le déterminer ;

6° du degré de coopération de la personne en cause avec les autorités compétentes ;

7° des éventuelles contournements ou infractions antérieures commises par la personne en cause.

§ 6. Sans préjudice d'autres dispositions légales, le Roi détermine les procédures et modalités pour constater et imposer les amendes visées au paragraphe 1er.

L'amende administrative visée au paragraphe 1er est infligée après que la personne physique ou morale concernée a été entendue ou, à tout le moins, dûment convoquée par l'autorité compétente visée à l'article 6, alinéa 1er, 3°.

Les amendes administratives imposées en application des paragraphes 1er à 3 sont recouvrées, conformément aux articles 3 et suivants de la loi domaniale du 22 décembre 1949, par l'administration du Service public fédéral Finances chargée de la perception et du recouvrement des créances non fiscales.

Section 2. – Sanctions pénales

Article 16

§ 1er. Sont punies d'une peine de niveau 3 les personnes physiques qui, intentionnellement et en violation d'une interdiction ou d'une obligation constituant une mesure restrictive :

1° mettent des fonds ou des ressources économiques directement ou indirectement à la disposition d'une personne, d'une entité ou d'un organisme désignés ou à leur profit ;

2° ne gèlent pas des fonds ou des ressources économiques appartenant à une personne, à une entité ou à un organisme désignés, ou que ceux-ci possèdent, détiennent ou contrôlent ;

3° permettent à des personnes physiques désignées d'entrer sur le territoire ou de transiter par le territoire ;

4° concluent ou poursuivent des transactions avec un État tiers, des organismes d'un État tiers ou des entités ou organismes directement ou indirectement détenus ou

contrôlés par un État tiers ou par des organismes d'un État tiers, y compris la passation de marchés publics, l'attribution de contrats de concession ou la poursuite de leur exécution ;

5° font du commerce, de l'importation, de l'exportation, de la vente, de l'achat, du transfert, du transit ou du transport de biens, ainsi que la fourniture de services de courtage, d'une assistance technique ou d'autres services en rapport avec ces biens ;

6° fournissent des services financiers ou exercent des activités financières ;

7° fournissent des services autres que ceux visés au 6° ;

8° violent ou ne respectent pas les conditions prévues par les autorisations octroyées par les autorités compétentes pour exercer des activités qui, en l'absence d'une telle autorisation, équivalent à une violation d'une interdiction ou d'une restriction qui constitue une mesure restrictive ;

9° contournent une mesure restrictive :

a) en utilisant, transférant à un tiers ou disposant d'une autre façon des fonds ou des ressources économiques appartenant à une personne, une entité ou un organisme désignés ou que ceux-ci possèdent, détiennent ou contrôlent, directement ou indirectement, qui doivent être gelés en vertu d'une mesure restrictive, afin de dissimuler ces fonds ou ces ressources économiques ;

b) en fournissant des informations fausses ou trompeuses en vue de dissimuler le fait qu'une personne, une entité ou un organisme désignés est le propriétaire ou le bénéficiaire final de fonds ou de ressources économiques qui doivent être gelés en vertu d'une mesure restrictive ;

c) par le non-respect, par une personne physique désignée ou par un représentant d'une entité ou d'un organisme désignés, d'une obligation qui constitue une mesure restrictive, de déclarer aux autorités administratives compétentes les fonds ou les ressources économiques relevant de la compétence de l'État belge qui lui appartiennent ou qu'il ou elle possède,

détient ou contrôle ;

d) en ne respectant pas une obligation qui constitue une mesure restrictive de fournir aux autorités administratives compétentes des informations sur les fonds ou les ressources économiques gelés ou des informations détenues concernant les fonds ou les ressources économiques se trouvant sur le territoire belge qui appartiennent à des personnes, entités ou organismes désignés ou que ces personnes, entités ou organismes désignés possèdent, détiennent ou contrôlent, et qui n'ont pas été gelés, lorsque ces informations ont été obtenues dans l'exercice d'une activité professionnelle.

§ 2. Sont punies d'une peine de niveau 3 les personnes physiques qui, par négligence grave, accomplissent les actes visés au paragraphe 1er, alinéa 1er, 5°, lorsque ces actes portent sur des produits figurant sur la liste commune des équipements militaires de l'Union européenne ou à des biens à double usage énumérés aux annexes I et IV du Règlement (UE) 2021/821 du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 2021 instituant un régime de l'Union de contrôle des exportations, du courtage, de l'assistance technique, du transit et des transferts en ce qui concerne les biens à double usage.

La tentative de commettre les actes visés au paragraphe 1er, alinéa 1er, 2°, 8°, 9°, c) et d), n'est pas punissable.

§ 3. Le paragraphe 1er ne s'applique pas dans les cas d'aide humanitaire apportée aux personnes dans le besoin ou d'activités répondant aux besoins humains fondamentaux déployées conformément aux principes d'impartialité, d'humanité, de neutralité et d'indépendance et, le cas échéant, au droit international humanitaire et sont conformes à ceux-ci.

Aucune disposition du paragraphe 1er ne peut être interprétée comme imposant à des praticiens du droit l'obligation de déclarer les informations qu'ils reçoivent d'un de leurs clients ou obtiennent sur un de leurs clients lors de l'évaluation de la situation juridique dudit client ou lorsque ces praticiens assurent leur mission de défense ou de représentation

dudit client dans le cadre de procédures judiciaires ou concernant de telles procédures, y compris la fourniture de conseils relatifs à la manière d'engager ou d'éviter ces procédures.

Par dérogation à l'alinéa 2, le praticien du droit n'est pas soumis à l'obligation de secret professionnel quand il participe intentionnellement à la violation des mesures restrictives, lorsque le conseil juridique est fourni aux fins de violer les mesures restrictives, ou lorsque le praticien du droit a connaissance du fait que son client lui demande un conseil juridique dans le but de violer les mesures restrictives.

§ 4. Sans préjudice de l'application d'autres peines accessoires en vertu du Code pénal, le juge peut, à titre de peine accessoire, par dérogation à l'article 52, § 1er, alinéa 2, 6°, du Code pénal, prononcer une amende de 200 euros à 2 000 000 euros ou d'un montant pouvant être porté à l'équivalent de la valeur des fonds ou des ressources économiques.

Par dérogation à l'article 36, alinéa 6, du Code pénal, la peine d'un traitement sous privation de liberté ne s'applique pas aux actes visés aux paragraphes 1er et 2.

Article 17

La personne morale tenue responsable des actes visés à l'article 16, § 1er, peut, par dérogation à l'article 38 du Code pénal, être condamnée :

1° pour les actes visés à l'article 16, § 1er, 9°, c) et d), à une amende de 15 000 euros à 30 000 000 euros ;

2° pour les actes visés à l'article 16, § 1er, 1° à 8 et 9°, a) et b), à une amende de 75 000 euros à 150 000 000 euros.

Lors de la détermination de l'amende, le juge tient compte de la gravité de l'acte ainsi que des circonstances individuelles, financières et autres de la personne morale concernée.

Article 18

Par dérogation à l'article 53, § 2, 2°, du Code pénal, les choses qui ont servi ou qui ont été

destinées à commettre une des infractions visées dans la présente section sont confisquées, même si la propriété n'en appartient pas au condamné, sans préjudice des droits que les tiers de bonne foi peuvent faire valoir sur ces choses.

Les fonds ou ressources économiques soumis à des mesures restrictives, à l'égard desquels la personne physique désignée ou le représentant d'une entité ou d'un organisme désigné commet ou participe à un acte visé à l'article 16, § 1er, 9°, a) ou b), sont confisqués.

Article 19

Dans la mesure où les facteurs aggravants suivants ne font pas partie des éléments constitutifs des actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2, le juge tient particulièrement compte, dans le choix de la peine, du fait que :

1° l'acte a été commise dans le cadre d'une organisation criminelle telle qu'elle est définie à l'article 406 du Code pénal ;

2° l'acte impliquait l'utilisation, par l'auteur de l'infraction, de documents faux ou falsifiés ;

3° l'acte a été commis par un prestataire de services professionnel en violation de ses obligations professionnelles ;

4° l'acte a été commis par un agent public dans l'exercice de ses fonctions ou par une autre personne exerçant une fonction publique ;

5° l'acte a généré ou était censé générer des avantages financiers importants, ou a permis d'éviter des dépenses importantes, directement ou indirectement, dans la mesure où ces avantages ou dépenses peuvent être déterminés ;

6° l'auteur de l'infraction a détruit des preuves ou a intimidé des témoins ou des plaignants ;

7° la personne physique ou morale avait déjà été condamnée en dernier ressort pour des actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2.

Article 20

Sans préjudice d'autres circonstances atténuantes que le juge peut retenir, les circonstances suivantes peuvent être considérées comme atténuantes pour les actes visés à l'article 16, §§ 1er et 2 :

1° l'auteur de l'infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu'elles n'auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à identifier ou à traduire en justice les autres auteurs de l'infraction ;

2° l'auteur de l'infraction fournit aux autorités compétentes des informations qu'elles n'auraient pas pu obtenir autrement et qui les aident à trouver des preuves.

Arrêté royal du 28 décembre 2006 relatif aux mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le financement du terrorisme

Article 1er (...)

Article 1er (...)

Par « Règlement (UE) 2020/1998 » on entend le Règlement (UE) 2020/1998 du Conseil du 7 décembre 2020 concernant des mesures restrictives en réaction aux graves violations des droits de l'homme et aux graves atteintes à ces droits.

Par Règlement (UE) 2024/386 on entend le Règlement (UE) 2024/386 du Conseil du 19 janvier 2024 instituant des mesures restrictives à l'encontre de ceux qui soutiennent, facilitent ou permettent des actions violentes du Hamas et du Jihad islamique palestinien.

Art. 2. (...)

Art. 2. (...)

Art. 3

Art. 3

Sont gelés les fonds et ressources économiques des personnes et entités qui commettent ou tentent de commettre des infractions terroristes, les facilitent ou y participent, non visées par la Position commune 2001/931/PESC, par le Règlement (CE) n° 2580/2001 et par le Règlement (CE) n°881/2002, et reprises dans la liste en annexe, élaborée par le Conseil national de sécurité sur base des évaluations de l'Organe

Sont gelés les fonds et ressources économiques des personnes et entités qui commettent ou tentent de commettre des infractions terroristes, les facilitent ou y participent, non visées par la Position commune 2001/931/PESC, par le Règlement (CE) n° 2580/2001, par le Règlement (CE) n°881/2002, par le Règlement (UE) 2020/1998 et par le Règlement (UE) 2024/386, et reprises dans la liste en annexe, élaborée par le Conseil

de coordination pour l'analyse de la menace, après concertation avec l'autorité judiciaire compétente et approuvée par le Conseil des Ministres.

Chaque fois que c'est nécessaire, le Conseil national de sécurité ajoutera de nouveaux noms de personnes et entités suivant la même procédure.

Art. 4 (...)

Art. 5

Les noms des personnes et entités reprises sur la liste figurant à l'annexe feront l'objet d'un réexamen à intervalles réguliers, au moins une fois par semestre ou à la demande des intéressés, par le Conseil national de sécurité du renseignement et de la sécurité afin de s'assurer que leur maintien sur la liste reste justifié.

Chaque demande de révision doit être introduite auprès du Ministre des Finances, qui transférera sans délai la demande au Conseil national de sécurité du renseignement et de la sécurité pour examen dans les 30 jours.

Lors du réexamen le Conseil national de sécurité du renseignement et de la sécurité peut demander à l'Organe de Coordination pour l'analyse de la menace d'actualiser ses évaluations.

Le Conseil national de sécurité dépose après chaque réexamen de la liste une proposition de maintien ou de radiation de noms ou de complément d'informations à l'approbation du Conseil des Ministres. Le cas échéant ceci donne lieu à une modification de la liste en annexe.

Art. 6 et 7 (...)

Art. 8. (...)

national de sécurité sur base des évaluations de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace **ou du Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement**, après concertation avec l'autorité judiciaire compétente et approuvée par le Conseil des Ministres.

Chaque fois que c'est nécessaire, le Conseil national de sécurité ajoutera de nouveaux noms de personnes et entités suivant la même procédure.

Art. 4 (...)

Art. 5

Les noms des personnes et entités reprises sur la liste figurant à l'annexe feront l'objet d'un réexamen à intervalles réguliers, au moins une fois par semestre ou à la demande des intéressés, par le Conseil national de sécurité du renseignement et de la sécurité afin de s'assurer que leur maintien sur la liste reste justifié.

Chaque demande de révision doit être introduite auprès **soit** du Ministre des Finances **soit auprès du Service fédéral Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement**, qui transférera sans délai la demande au Conseil national de sécurité du renseignement et de la sécurité pour examen dans les 30 jours.

Lors du réexamen le Conseil national de sécurité du renseignement et de la sécurité peut demander à l'Organe de Coordination pour l'analyse de la menace d'actualiser ses évaluations.

Le Conseil national de sécurité dépose après chaque réexamen de la liste une proposition de maintien ou de radiation de noms ou de complément d'informations à l'approbation du Conseil des Ministres. Le cas échéant ceci donne lieu à une modification de la liste en annexe.

Art. 6 en 7 (...)

Art. 8. (...)

Article 8/1

§ 1er. Les contournements et infractions aux articles 2, 3 et 4 sont punies conformément aux articles 16 à 20 de la loi du 13 mai 2003 relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'États, de certaines personnes et entités.

Lorsque l'autorité compétente visée à l'article 6, alinéa 1er, 1°, de la même loi du 13 mai 2003, constate un contournement ou une infraction aux mesures contenues dans le présent arrêté, l'autorité compétente, désignée en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 3°, de la même loi du 13 mai 2003, peut infliger une amende administrative en application du chapitre 3, section 1re, de la même loi du 13 mai 2003.

§ 2. Sans préjudice d'autres dispositions légales, les compétences des agents de police de la police locale et fédérale, des officiers de police judiciaire, des autres autorités et services, et sous réserve des prérogatives qui leur sont accordées par ou en vertu d'autres dispositions légales, les autorités compétentes visées à l'article 6, alinéa 1er, 1° de la même loi du 13 mai 2003, sont habilités à rechercher et constater, même seuls, tout contournement ou toute infraction aux mesures restrictives ou autres obligations imposées en vertu de ces mesures restrictives.

L'exercice des compétences visées à l'alinéa 1er s'effectue conformément aux articles 7 à 12 de la même loi du 13 mai 2003.

(...)

(...)

Loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces

Article 4

Pour l'application de la présente loi et des arrêtés et règlements pris pour son exécution, on entend par :

1° (...)

23° "activité criminelle" : tout type de

Article 4

Pour l'application de la présente loi et des arrêtés et règlements pris pour son exécution, on entend par :

1° (...)

23° "activité criminelle" : tout type de

participation à la commission d'une infraction liée :

a) (...)

...

participation à la commission d'une infraction liée :

a) (...)

...

cc) violation des mesures restrictives de l'Union ou d'une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale.

Loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé

Article 2

La présente loi établit des normes minimales communes pour la protection des personnes signalant les violations suivantes:

1° les violations qui concernent les domaines suivants:

a) (...)

(...)

Article 2

La présente loi établit des normes minimales communes pour la protection des personnes signalant les violations suivantes:

1° les violations qui concernent les domaines suivants:

a) (...)

(...)

m) mesures restrictives.

Article 7

Pour l'application de la présente loi et des arrêtés et des règlements pris pour son exécution, on entend par:

1° (...)

(...)

Article 7

Pour l'application de la présente loi et des arrêtés et des règlements pris pour son exécution, on entend par:

1° (...)

(...)

22° « mesures restrictives » : les mesures restrictives adoptées par l'Union sur la base de l'article 29 du traité sur l'Union européenne ou de l'article 215 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne ou une mesure restrictive mise en œuvre ou imposée par une disposition légale nationale.

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 98/2026 van 18 mei 2026

Betreft: Advies betreffende een voorontwerp van wet *tot omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de definitie van strafrechtelijke delicten en van sancties voor de schending van beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 en andere bepalingen* (CO-A-2026-081).

Trefwoorden: Beperkende maatregelen – Bevoegde autoriteiten – Register van administratieve sancties – Beperking van rechten – Informatieverzameling bij andere overheidsdiensten – Interventie onder code

Vertaling

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Jan Jambon, Minister van Financiën (hierna "de aanvrager"), ontvangen op 20 april 2026;

Gelet op de aanvullende informatie die op 4 mei 2026 is verkregen;

Brengt de Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit") op 18 mei 2026 het volgende advies uit:

Dit advies werd vertaald door een geautomatiseerde vertaaltool zonder nalezing door de Autoriteit. In geval van onduidelijkheid verwijst de Autoriteit steeds naar de "originale versie" van het advies.

Enkel adviezen met betrekking tot ontwerpen en voorstellen met rang van wet, die uitgaan van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie worden zowel in het Nederlands als in het Frans door de Autoriteit gepubliceerd. De 'Originale versie' is de versie die gevalideerd werd.

I. VOORWERP EN ACHTERGROND VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De verzoeker heeft de Autoriteit om advies gevraagd over een wetsontwerp tot omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1226 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de vaststelling van strafbare feiten en sancties in geval van schending van de beperkende maatregelen van de Unie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/1673 en andere bepalingen (hierna "het ontwerp" genoemd).
2. Het begrip „restrictieve maatregelen“ (in het internationaal recht vaak aangeduid met de term „sancties“) verwijst naar een van de instrumenten die deel uitmaken van *het „scala aan reacties die door staten eenzijdig of gezamenlijk worden genomen tegen de dader van een internationaal onrechtmatige daad om de naleving en uitvoering van een recht of een verplichting te waarborgen“*¹. Deze maatregelen worden als "restrictief" aangemerkt omdat zij met name² handelsbeperkingen³, beperkingen op het vrije verkeer van personen⁴, economische en financiële beperkingen⁵ of specifieke controles kunnen opleggen.
3. Zoals in de tweede overweging van Richtlijn [2024/1226](#) wordt opgemerkt, zijn deze maatregelen⁶ het favoriete instrument⁷ van de Europese Unie ("EU") (geworden) om de doelstellingen van haar gemeen-

¹ Jean Salmon (red.), *Woordenboek van het internationaal publiekrecht*, Brussel, Bruylant, 2001

² In de toelichting bij artikel 10 van het ontwerp wordt benadrukt hoe snel nieuwe maatregelen kunnen worden ingevoerd.

³ Dat wil zeggen bij de uitvoer of invoer van bepaalde goederen (bijvoorbeeld militaire uitrusting (Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de controle op de uitvoer van militaire technologie en uitrusting), uitrusting, goederen en technologieën die door Syrië kunnen worden gebruikt voor binnenlandse repressie (bijlagen IA en IX bij Verordening (EU) nr. 36/2012 van de Raad), goederen voor tweërlei gebruik met bestemming Noord-Korea (bijlage I bij Verordening 428/2009), edele metalen afkomstig uit en bestemd voor Noord-Korea (bijlagen IV en IX bij Verordening (EU) 2017/1509 van de Raad), invoer en uitvoer van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze uit Syrië zijn weggehaald (bijlage XI bij Verordening (EU) nr. 36/2012 van de Raad).

⁴ Inreis- of doorreisverboden (opgelegd aan personen die zijn opgenomen in de bijlage bij Besluit (GBVB) 2016/1693 van de Raad, alsmede aan personen die door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zijn aangewezen krachtens Resoluties 1267 (1999), 1333 (2000) en 2253 (2015) van de Verenigde Naties of door het Sanctiecomité van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties met betrekking tot Al-Qaida, Daesh en ISIL).

⁵ Bevriezing van tegoeden en economische middelen, verbod op het ter beschikking stellen van deze tegoeden en middelen, beperkingen op financiering, beperkingen op investeringen, beperkingen op het gebruik van een valuta, op de toegang tot het interbancaire betalingsnetwerk SWIFT.

⁶ Beoogd door art. 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie („VWEU“) en aangenomen door de Raad van de Europese Unie met gekwalificeerde meerderheid (na de aanneming, eveneens door de Raad, van een politiek GBVB-besluit, op grond van art. 29 van het Verdrag betreffende de Europese Unie („VEU“), waarbij de lidstaten, ditmaal met eenparigheid van stemmen, besluiten om via de EU op te treden); Zie voor het juridisch kader van de vaststelling van beperkende maatregelen door de EU: Bosse-Platière, Isabelle, „Les mesures restrictives adoptées par l'Union européenne : De externe projectie van een unieke actor“, *Annuaire français de relations internationales* 2016, Éditions Panthéon-Assas, 2016 (<https://shs.cairn.info/annuaire-francais-de-relations--9791090429789-page-445?lang=fr>).

⁷ De instrumenten waarover staten (of internationale organisaties) beschikken om hun geschillen op het gebied van buitenlands beleid te beslechten (met andere woorden, om een regering of individuele entiteiten ertoe aan te zetten hun gedrag of beleid te wijzigen) variëren van diplomatie tot militaire interventie, met inbegrip van beperkende maatregelen. Sinds de goedkeuring ervan in 1946 verbiedt artikel 2, lid 4, van het Handvest van de Verenigde Naties echter het gebruik van geweld (behalve in specifieke situaties). Dit verklaart de opkomst van de genoemde beperkende maatregelen; zie artikel 41 van het Handvest van de Verenigde Naties, waarin wordt bepaald dat "de Veiligheidsraad kan besluiten welke maatregelen, die geen gebruik van gewapend geweld inhouden, moeten worden genomen om uitvoering te geven aan zijn besluiten, en kan de leden van de Verenigde Naties verzoeken deze maatregelen toe te passen. Deze kunnen de volledige of gedeeltelijke onderbreking van economische betrekkingen en van het spoor-, zee-, lucht-, post-, telegraaf-, radio- en ander verkeer omvatten, alsmede de verbreking van de diplomatieke betrekkingen".

schappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid ("GBVB") te verwezenlijken. Deze doelstellingen zijn voornamelijk de bescherming van de vrede en de internationale veiligheid, door middel van de bestrijding van terrorisme en de bevordering van normen op het gebied van mensenrechten, goed bestuur en eerbiediging van de rechtsstaat.

4. Bovendien zijn beperkende maatregelen die rechtstreeks op natuurlijke personen zijn gericht, allesbehalve uitzonderlijk⁸. Dit heeft tot gevolg dat het Project waarschijnlijk zal leiden tot de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot een groot aantal personen.
5. In tegenstelling tot de vaststelling van de beperkende maatregelen valt de toepassing ervan, in termen van vervolging en sancties, onder de bevoegdheid van de lidstaten. Zoals blijkt uit een [rapport](#) van Eurojust⁹, leidt dit tot grote verschillen in de status en sancties voor schendingen van deze beperkende maatregelen tussen de verschillende lidstaten¹⁰.
6. De goedkeuring van Richtlijn [2024/1226](#) moet worden gezien in de context¹¹ van het militaire offensief dat Rusland op 24 februari 2022 tegen Oekraïne heeft ingezet. Terwijl het Russische veto¹² de VN-Veiligheidsraad verhindert om enig besluit te nemen met betrekking tot de situatie in Oekraïne, heeft de Europese Unie de wens uitgesproken om Russische tegoeden in beslag te kunnen nemen.
7. Op 25 mei 2022 heeft de Europese Commissie dan ook een pakket maatregelen gepresenteerd om elke poging tot omzeiling van of elke inbreuk op de vastgestelde beperkende maatregelen (al dan niet in verband met Rusland) streng te bestraffen, waaronder een voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de toevoeging van de schending van de beperkende maatregelen van de Unie aan de in artikel 83, lid 1, van het VWEU (dat wil zeggen als een categorie van strafbare feiten waarvoor de Europese wetgever minimumnormen kan vaststellen).
8. Op 28 november 2022 heeft de Raad dit voorstel – met eenparigheid van stemmen – aangenomen, dat Besluit [2022/2332](#) is geworden *betreffende de aanwijzing van de schending van de beperkende maatregelen van de Unie als een strafbaar feit dat voldoet aan de criteria van artikel 83, lid 1, VWEU*¹³.

⁸ Zie <https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/individuals/>

⁹ GENOCIDE Network, Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis, 2021, blz. 22 e.v.

¹⁰ Waarvan de meerderheid geen specifiek strafbaar feit heeft voorzien dat van toepassing is op de schending of omzeiling van een beperkende maatregel.

¹¹ Zie in dit verband het grondige rapport over deze richtlijn, opgesteld door de Bondsraad van de Zwitserse Bondsstaat (<https://www.news.admin.ch/newsd/message/attachments/90825.pdf>); zie ook de subsidiariteitstoets uitgevoerd door de werkgroep subsidiariteit van de Franse Senaat (<https://www.senat.fr/ue/pac/EUR000008652.html>) en Alina Miron, Romain Pieri. De "sancties" van internationale organisaties, staten en particulieren tegen Rusland, 2023, HAL Id: hal-05184380 (<https://hal.science/hal-05184380v1>).

¹² ^{8979e} zitting van 25 februari 2022.

¹³ *PB L 308 van 29.11.2022, blz. 18-21*; Met andere woorden, het voegt de schending van de door de Europese Unie genomen beperkende maatregelen toe aan de lijst van "eurocrimes".

9. De Europese Commissie heeft vervolgens¹⁴ de richtlijn betreffende de inbeslagneming en confiscatie van vermogensbestanddelen¹⁵ en) de richtlijn betreffende de schending van beperkende maatregelen kunnen voorstellen, die op 24 april 2024 is aangenomen, waarvan het omzetting ontwerp het voorwerp is van dit advies en die tot doel heeft een minimale en uniforme juridische norm binnen de EU te creëren waaraan de lidstaten zich niet kunnen onttrekken.
10. De belangrijkste bepalingen van het ontwerp die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens zijn opgenomen in hoofdstuk 4 en beogen de wijziging van de wet van 13 mei 2003 *betreffende de tenuitvoerlegging van de door de Raad van de Europese Unie vastgestelde beperkende maatregelen tegen staten, bepaalde personen en entiteiten*. De bepalingen van de hoofdstukken 2 en 3 van het wetsontwerp beogen op hun beurt de strafrechtelijke bepalingen in het wetsbesluit van 6 oktober 1944¹⁶ en de wet van 11 mei 1995¹⁷ te vervangen door verwijzingen naar de gewijzigde bepalingen van de wet van 13 mei 2003.
11. De Autoriteit stelt vast dat een groot aantal bepalingen in het ontwerp vergelijkbaar of zelfs identiek zijn aan bepalingen van het Wetboek van Economisch Recht („WER”), waarover de Autoriteit advies [52/2022](#) heeft uitgebracht. Voor alles wat hierna niet uitdrukkelijk wordt vermeld, wordt naar dit advies verwezen.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

II.1. Aanwijzing van de bevoegde autoriteiten¹⁸

12. Het *nieuwe* artikel 5 van de wet van 1995 bepaalt dat het onderzoek naar en de vaststelling van omzeilingen en overtredingen van de beperkende maatregelen „die zijn opgenomen in de besluiten ter uitvoering van deze wet of van andere door deze besluiten opgelegde verplichtingen”, onder de bevoegdheid vallen van de door de Koning aangewezen bevoegde autoriteiten, „onverminderd andere wettelijke bepalingen, de bevoegdheden (...), van de andere autoriteiten en diensten, (...)”. Het *nieuwe* artikel 6 van de wet van 2003 bevat een passage die op vergelijkbare wijze is geformuleerd.
13. Desgevraagd verklaarde de gedelegeerde ambtenaar:

¹⁴ Op basis van de solide rechtsgrondslag die de nieuwe bepalingen van artikel 83 VWEU vormen.

¹⁵ Richtlijn (EU) 2024/1260 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de invordering en confiscatie van vermogensbestanddelen.

¹⁶ *Regeling van de controle op alle overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland.*

¹⁷ *Betreffende de uitvoering van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties* (MB 29.07.1995).

¹⁸ Voor opmerkingen over de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke, zie *hieronder*.

"Het gaat hier bijvoorbeeld om de bevoegdheden van de Gewesten inzake bepaalde goederen alsook wapens. Bijvoorbeeld de controles op en het afgeven van uitvoerlicenties voor dual-use goederen die onder beperkende maatregelen vallen. Daarnaast bijvoorbeeld bevoegdheden van de FOD Economie en de Douane voor wat betreft goederen alsook wapens. Het is inderdaad bijzonder belangrijk dat het ontwerp uitdrukkelijk bepaalt dat de bevoegdheden op grond van andere wetgeving niet worden aangetast door bevoegdheden toegekend in dit ontwerp"¹⁹.

14. De Autoriteit neemt nota van het belang van **het behoud van de bevoegdheden die** door andere normen zijn toegekend. De Autoriteit is dan ook van mening dat deze bepaling moet worden geherformuleerd door bijvoorbeeld aan te geven dat „de bevoegdheid van de bevoegde autoriteiten die krachtens het ontwerp zullen worden aangewezen, gelden onverminderd de wettelijke bepalingen die bevoegdheden voor het onderzoek naar en de vaststelling van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen toekennen aan andere autoriteiten en diensten”.
15. Voor alle zekerheid wijst de Autoriteit erop dat, indien deze bepaling daarentegen (niet tot doel had te behouden, maar) tot **doel had de bevoegdheden** voor het onderzoek naar en de vaststelling van omzeilingen en inbreuken op de beperkende maatregelen, zoals opgenomen in de uitvoeringsbesluiten van de wet van 1995, toe te kennen aan andere autoriteiten en diensten dan die welke krachtens art. 6 van de wet van 2003 worden aangewezen, dan zouden deze autoriteiten en diensten duidelijk in het wetsontwerp moeten worden geïdentificeerd.

II.2. Administratieve boetes en rechtsgrondslag van het register

16. Het *nieuwe* art. 4 van de wet van 1995 en het *nieuwe* art. 15 van de wet van 2003 voorzien in de mogelijkheid voor de bevoegde autoriteit²⁰ om een administratieve boete op te leggen.
17. De Autoriteit gaat ervan uit dat dit zal leiden tot de noodzaak om een **register van administratieve sancties** aan te leggen. Toen hem hierover vragen werden gesteld, heeft de gedelegeerde ambtenaar verduidelijkt dat het aan de aangewezen autoriteit is om te bepalen hoe deze gegevens met betrekking

¹⁹ Wat betreft art. 6 van de wet van 2003 verduidelijkt het commentaar dat de „autoriteiten die krachtens andere wettelijke bepalingen zijn aangewezen, blijven bestaan, evenals de bevoegdheden die hun zijn toegekend. Het gaat met name om federale en regionale wetgeving die bepaalde autoriteiten en diensten reeds de bevoegdheid verleent om overtredingen op te sporen en vast te stellen en die ook een rol speelt bij controles en de afgifte van vergunningen”, en de gedelegeerde ambtenaar heeft in dit verband aangegeven dat de bepalingen van het wetsontwerp uitsluitend van toepassing zullen zijn op de bevoegde **federale** autoriteiten die zijn aangewezen voor de toepassing van het wetsontwerp (Hij voegt hieraan toe dat „bij de aanduiding van de autoriteiten eerst zal worden nagegaan of zij al bevoegd zijn en voor welke materies en met welke bevoegdheden en verplichtingen. Op grond van dit ontwerp kunnen enkel federale autoriteiten worden aangeduid en niet op gewestelijk niveau”).

²⁰ Welke instantie zou als „sanctie-instantie” kunnen worden aangemerkt, aangezien de verwijzing naar art. 6, lid 1, eerste alinea, 3° (*nieuw*) van de wet van 2003 inhoudt dat administratieve boetes kunnen worden opgelegd door de bevoegde instantie die is aangewezen om „administratieve boetes op te leggen (...)”;

tot administratieve boetes zullen worden bewaard en verwerkt²¹. Hij voegde *hieraan* toe dat "vervolgens elke autoriteit in haar eigen wetgeving zal moeten nagaan of de nodige wettelijke bepalingen reeds aanwezig zijn of dat er bijkomende aanpassingen nodig zijn".

18. De Autoriteit neemt hiervan kennis, maar wijst erop dat, **zolang het wettelijk kader met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens inzake administratieve sancties door de bevoegde autoriteiten niet van kracht is, elke registratie van deze persoonsgegevens met het oog op het opleggen van administratieve sancties als onrechtmatig moet worden beschouwd.** , in het kader van de opstelling van dit wettelijk kader, beveelt de Autoriteit de aanvrager aan om zich te laten inspireren door de voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot art. 44 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (de "SAC-wet")²² en vooral door die met betrekking tot de wijziging ervan door de wet van 11 december 2023²³.

II.3. Ambtenaren van de bevoegde autoriteiten – verwerkingsverantwoordelijke

19. *Het nieuwe* artikel 7 van de wet van 2003 bepaalt dat de Koning de ambtenaren van de bevoegde autoriteiten aanwijst die bevoegd zijn om ontduikingen of overtredingen van de beperkende maatregelen op te sporen en vast te stellen.
20. In § 3 van dit *nieuwe* artikel 7 wordt bepaald dat "bij de uitoefening van hun opdracht met betrekking tot het opsporen en vaststellen van omzeilingen en inbreuken, de in de leden¹ en 2 bedoelde ambtenaren onder toezicht staan van, naar gelang het geval, de bevoegde procureur-generaal of de federale procureur, onverminderd hun ondergeschiktheid aan hun meerderen binnen de administratie". In de toelichting bij dit artikel²⁴ wordt verduidelijkt dat "dit lid de tekst van artikel XV.8 van het CDE volgt" en dat het "logisch is om de bevoegdheden van de betrokken ambtenaren en hun aansturing af te stemmen op die welke zijn voorzien in het Wetboek van Economisch Recht".
21. De Autoriteit trekt deze logica niet in twijfel, maar is van mening dat het onontbeerlijk is om de **reden** te identificeren **waarom het CDE verwijst naar het toezicht van de procureur-generaal**²⁵ (of

²¹ Een dergelijk register van administratieve boetes is mogelijk. Er zal op zijn minst moeten worden bijgehouden aan wie, op welk tijdstip en voor welke inbreuk een administratieve boete werd opgelegd. Dit uiteraard om te kunnen verifiëren of de inbreukpleger reeds eerder een boete kreeg opgelegd.

Er is momenteel geen register hiervoor. De autoriteit die nog moet worden aangewezen, dient te bepalen hoe deze gegevens betreffende administratieve boetes worden bewaard en verwerkt. Het ontwerp heeft als primair doel de omzetting van richtlijn 2024/1226. Het geeft ook het algemene kader zonder nu reeds de details te kunnen regelen. Dit kan pas gebeuren als er op beleidsniveau wordt beslist welke autoriteiten worden aangewezen.

²² MB 01.07.2013

²³ MB 29.12.2023; Zie <https://www.lachambre.be/FLWB/pdf/53/2712/53K2712006.pdf>, in het bijzonder de toelichting bij de art. 10, 12 en 24, blz. 10-17 en 26-29, alsook het advies van de Autoriteit nr. 49/2023, gepubliceerd op blz. 155 e.v.

²⁴ Dat overigens verwijst naar "toezicht" en niet naar "bewaking".

²⁵ Deze formulering dateert in werkelijkheid van ver vóór de CDE (zie de [toelichting](#) bij art. 94 van de wet van 4 juli 1971 betreffende de handelspraktijken (die volgens de [toelichting](#) bij art. 69 van het wetsontwerp inzake prijzen, reeds voorkwam in

de federale procureur), dit expliciet te vermelden in het commentaar bij de betreffende bepaling en, indien nodig, de relevantie ervan ten opzichte van het onderhavige geval te rechtvaardigen.

22. Dit gezegd zijnde, staat de Autoriteit uiteraard positief tegenover de vermelding van een dergelijke **waarborg** in het Ontwerp²⁶. Deze bepaling kan echter **gevolgen** hebben voor de identificatie van de verwerkingsverantwoordelijke, de transparantieverplichting en de uitoefening van de rechten door de betrokkene. De formulering ervan is dan ook te beknopt in het licht van de gevolgen die zij met zich meebrengt. De Autoriteit is van mening dat de *nieuwe* artikelen 7 en 10 van de wet van 2003 moeten worden aangepast om daarin **een duidelijk onderscheid te maken tussen de situaties** waarin ambtenaren hun taken uitoefenen onder de exclusieve verantwoordelijkheid van hun hiërarchie, van de officier van justitie of van beide gezamenlijk, alsook de invloed die de toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie al dan niet heeft op deze verantwoordelijkheid²⁷.
23. Wat betreft de transparantieverplichting en de uitoefening van de rechten door de betrokkene, heeft de gedelegeerde ambtenaar verduidelijkt dat „*dit zou kunnen gebeuren via een uniek loket dat vervolgens de verdere doorzending kan verzorgen naar de betrokken autoriteit*”. De Autoriteit is van mening dat, gezien het gebrek aan duidelijkheid over de verwerkingsverantwoordelijke, **het unieke loket een onmisbaar mechanisme is dat in het wetsontwerp moet worden verankerd**. De Autoriteit is bovendien van mening dat er een bepaling moet worden opgenomen die vergelijkbaar is met die van art. 5 van de wet van 11 april 1995 tot instelling van "het handvest" van de sociaal verzekerde²⁸, waarin wordt bepaald dat „(onverminderd het recht van de bevoegde autoriteit om de uitoefening van de rechten van de betrokkene tijdelijk te beperken,) *verzoeken om informatie of om uitoefening van rechten die door een betrokken natuurlijke persoon ten onrechte zijn gericht aan een autoriteit die niet bevoegd is voor de betrokken beperkende maatregel, door deze autoriteit onverwijld moeten*

het wetsbesluit van 22 januari 1945 betreffende de bestraffing van overtredingen van de regelgeving inzake de bevoorrading van het land)) en eveneens voorkwam in andere normen (zie bijvoorbeeld <http://www.raadvst-consetat.be/dbx/avis/16730.pdf> (commentaar op art. 12 van het wetsontwerp). De gedelegeerde ambtenaar geeft echter een uitleg die nogal afwijkt van het "historische" commentaar op deze bepaling (zie hierboven), aangezien hij aangeeft dat "dit betekent dat er toezicht is op de wijze waarop deze ambtenaren opsporingen en vaststellingen doen. Dit is een toezicht op bijvoorbeeld de gehanteerde methoden. Zo zal de procureur-generaal kunnen ingrijpen als hij vaststelt dat er bijvoorbeeld bijzondere opsporingsmethodes worden aangewend en deze niet zijn toegestaan door een uitdrukkelijke machtiging of wettelijke bepaling.

Deze bepaling heeft tot doel de uitoefening van de toegekende bevoegdheden onder voldoende toezicht te plaatsen zonder deze vooraf te eng te beperken. De procureur kan zijn volledige bevoegdheid aanwenden om in te grijpen in de wijze waarop de aangewezen ambtenaren hun bevoegdheden van opsporing en vaststelling uitoefenen. Hij kan ook richtlijnen geven. Verder kan de procureur bijvoorbeeld vragen dat de ambtenaren onderzoek doen in een bepaald dossier of naar aanleiding van bepaalde feiten".

Hij voegt eraan toe dat de officier van justitie „*in voorkomend geval kan vragen dat er bepaalde onderzoeken plaatsvinden. Maar dit mag geen strafrechtelijk onderzoek zijn. De bevoegde ambtenaar kan dergelijk aanvullend onderzoek alleen uitvoeren met de bevoegdheden die hij in het wetsontwerp heeft*”, maar dat dit geen invloed heeft op de persoonsgegevens die door de ambtenaren kunnen worden geregistreerd. Immers "de bevoegde ambtenaar zal in het proces-verbaal de gegevens registreren zoals opgesomd in het nieuwe artikel 7, § 6. Het is niet de bedoeling dat deze ambtenaar het strafrechtelijk onderzoek voert of persoonsgegevens registreert die niet direct noodzakelijk zijn voor het opstellen van het proces-verbaal of die niet noodzakelijk zijn voor het onderzoek door deze ambtenaar".

²⁶ Zie advies [52/2022](#), punten 31 en 32; zie ook het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State nr. [67.134](#), punten 6 en sv. (en in het bijzonder punt 9).

²⁷ Zie in die zin advies [77/2020](#), overweging 30 e.v.

²⁸ MB 06.09.1995

worden doorgegeven aan de bevoegde autoriteit. De betrokkene wordt hiervan tegelijkertijd in kennis gesteld²⁹.

II.4. Toekenning van specifieke bevoegdheden bij koninklijk besluit

24. Het *nieuwe* artikel 7, § 5 van de wet van 2003 delegeert aan de Koning de bevoegdheid om aanvullende bevoegdheden toe te kennen aan de aangewezen ambtenaren. Vanuit het oogpunt van gegevensbescherming leidt dit tot een **uitbreiding van de categorieën** persoonsgegevens die verwerkt mogen worden.
25. De toelichting bij dit artikel rechtvaardigt deze delegatie³⁰ door de noodzaak om flexibiliteit mogelijk te maken, aangezien de beperkende maatregelen snel kunnen worden gewijzigd. De gedelegeerde ambtenaar verduidelijkt in dit verband dat alleen de ministers van Buitenlandse Zaken van de lidstaten (en niet de vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten) betrokken zijn bij de vaststelling van deze maatregelen, op het niveau van de Europese Raad³¹. De Autoriteit neemt hiervan kennis³² maar is niettemin van mening **dat de algemene regel inzake de vaststelling van de categorieën gegevens in de wetgevende norm moet worden nageleefd**. Bijgevolg moet worden bepaald dat de bij koninklijk besluit toegekende bijkomende bevoegdheden niet tot gevolg mogen hebben dat de categorieën persoonsgegevens die mogen worden verwerkt, worden uitgebreid³³.

II.5. Verslagen, processen-verbaal, databanken en mededeling

26. Het *nieuwe* artikel 7, § 6, van de wet van 2003 schrijft het opstellen van verslagen voor en bepaalt de **bewijskracht** van de processen-verbaal.

²⁹ Er moet uiteraard op worden toegezien dat deze bepaling zodanig wordt geformuleerd dat zij geen discriminerende behandeling tussen natuurlijke personen en rechtspersonen in de hand werkt, maar de Autoriteit laat dit punt over aan de afdeling wetgeving van de Raad van State.

³⁰ De Autoriteit constateert dat deze bepaling ook is geïnspireerd op een bepaling van het IVRK, waarvan de Autoriteit nochtans had gevraagd deze weg te laten (zie advies [52/2022](#), punten 104 en 105).

³¹ *De beperkende maatregelen worden rechtstreeks opgelegd door de Europese Raad. Het zijn de ministers van Buitenlandse Zaken die deze maatregelen voor alle domeinen goedkeuren in de Europese Raad. Er zijn geen vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten betrokken bij de werkzaamheden voor het opleggen van de beperkende maatregelen. Het zijn de diensten van de Europese Raad die rechtstreeks betrokken zijn.*

³² Er zij echter op gewezen dat de Raad voor juridische, financiële en institutionele aangelegenheden in verband met het GBVB wordt bijgestaan door de groep „RELEX”, waarin België wordt vertegenwoordigd door een lid van de permanente vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie (zie in dit verband <https://www.dekamer.be/doc/FLWB/pdf/54/3733/54K3733001.pdf>, p. 5). Artikel 16 van het ontwerp voorziet er echter juist in de FOD Buitenlandse Zaken te belasten met de coördinatie en samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten; zie in dit verband ook S. MATELLY et al., Casestudy's – [Effectiviteit van internationale sancties](#), IRIS, maart 2017, *Verdeling van bevoegdheden tussen Europese instellingen en lidstaten* (blz. 55 e.v.).

³³ De Autoriteit laat zich op dit punt leiden door de afdeling wetgeving van de Raad van State, maar is van mening dat overwogen zou kunnen worden om in geval van een naar behoren gemotiveerde noodsituatie een tijdelijke bevoegdheidsoverdracht aan de Koning te voorzien, alsmede een wettelijke bekrachtiging op korte termijn.

27. Een dergelijke wijziging vormt een afwijking van het algemene beginsel dat, tenzij de wet anders bepaalt, processen-verbaal slechts ter informatie dienen (dat wil zeggen als louter inlichting). Bijgevolg is het aan de vermeende dader die de vaststellingen in deze processen-verbaal in twijfel wil trekken, om dit te doen **door middel van een schriftelijke verklaring of een getuigenis**. Deze wijziging kan dus de verwerking van persoonsgegevens van derden met zich meebrengen en het is aangewezen om **de noodzaak en evenredigheid** hiervan in het wetsontwerp en de voorbereidende werkzaamheden met de grootste zorg **aan te tonen**³⁴.
28. Wat betreft **de registratie en de mededeling** van de gegevens in de verslagen en processen-verbaal, verduidelijkt de gedelegeerde ambtenaar dat het eveneens gaat om bepalingen die zijn geïnspireerd op het CDE. Hij voegt hieraan toe:

Het verslag en het PV worden overgemaakt aan het openbaar ministerie. Indien het openbaar ministerie niet overgaat tot vervolging, wordt het dossier, met daarin het verslag en het PV, overgemaakt aan de autoriteit die bevoegd is om administratieve boetes op te leggen.

De rapporten en de PV's moeten worden bewaard, desgevallend in een databank. Wat betreft de bewaring bij het openbaar ministerie dient dit te gebeuren volgens de wetgeving die van toepassing is op het openbaar ministerie. Wat betreft de bewaring bij de bevoegde autoriteit: er is nog niet beslist wie deze autoriteit zal zijn. Het zal deze autoriteit zijn die zal bepalen op welke wijze deze rapporten en PV's zullen worden opgeslagen.

Er kan desgevallend in het ontwerp worden toegevoegd dat deze autoriteiten de nodige regels inzake de verwerking van persoonsgegevens moeten vaststellen voor de verwerking van de verslagen en PV's.

29. Deze toelichtingen geven aanleiding tot de volgende opmerkingen:

³⁴ Zie in dit verband de [toelichting](#) bij art. 12 van de wet van 2023 tot wijziging van de SAC-wet (hierboven genoemd), blz. 15 en 16, waarin de wijziging **wordt gemotiveerd** ("een proces-verbaal opgesteld door een politieambtenaar had een bijzondere bewijskracht tot het tegendeel was bewezen wanneer het in het kader van het strafrecht werd behandeld (zie artikel 62 van de wet op het wegverkeer), terwijl datzelfde proces-verbaal louter informatieve waarde had wanneer het op basis van de SAC-wet werd behandeld"), maar **beperkt de afwijking** om het evenredige karakter ervan te behouden („Dit geldt alleen voor processen-verbaal die door de politie zijn opgesteld. Als het gaat om een administratief rapport dat is opgesteld door de drie andere categorieën van vaststellers die belast zijn met het vaststellen van dit soort overtredingen, blijft de vaststelling alleen geldig ter informatie.

De bijzondere bewijskracht is evenmin van toepassing op processen-verbaal die door de politiediensten zijn opgesteld voor andere overtredingen dan die welke zijn opgesomd in artikel 3, 3°, van de SAC-wet") en past het wetsontwerp daartoe aan (door in de toelichting te verduidelijken dat "zelfs in het kader van een proces-verbaal met bijzondere bewijskracht de overtreder tegenstrijdige bewijzen kan aanvoeren zonder andere persoonsgegevens vrij te geven en zonder een beroep te moeten doen op getuigen. Om elke twijfel weg te nemen, is in het voorontwerp een extra zin opgenomen waarin wordt bepaald dat het tegendeel van de vaststellingen met elk rechtsmiddel kan worden bewezen, zodat dit niet alleen schriftelijk kan gebeuren, maar met elk rechtsmiddel, met inbegrip van getuigen"), zie ook advies [nr. 52.800](#) van de afdeling wetgeving van de Raad van State, punten 6 e.v. en de arresten van het Grondwettelijk Hof die in punt 7 van het advies worden aangehaald.

30. **Ten eerste** kan de Autoriteit, zoals *hierboven* aangegeven, alleen maar vaststellen dat de beperkende maatregelen tegen natuurlijke personen verre van uitzonderlijk zijn³⁵. Wanneer persoonsgegevens worden verwerkt, leidt de verwerking van deze gegevens in het kader van het onderzoek naar en de vervolging van omzeilingen of inbreuken op beperkende maatregelen echter tot een **zeer ingrijpende inbreuk** op de rechten en vrijheden van de betrokkenen.
31. De Autoriteit is van mening dat het aan de aangewezen autoriteiten overlaten om te bepalen op welke wijze de verslagen en processen-verbaal worden geregistreerd, neerkomt op het herhalen van de fouten die werden gemaakt vóór de goedkeuring van de wet van 18 maart 2014 betreffende het beheer van politie-informatie en tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 betreffende de politiefunctie. In de memorie van toelichting bij deze wet wordt er echter terecht aan herinnerd dat *"als gevolg van diverse ontwikkelingen in de wetgeving en jurisprudentie, zowel op Belgisch als op Europees niveau (zie bijvoorbeeld het arrest ROTARU tegen Roemenië van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 mei 2000 of, meer recent, de zaak Shimovolov tegen Rusland van 28 november 2011) die erop gericht zijn om voor iedereen de ingrepen van de overheid in het privéleven van individuen voorspelbaar te maken en de voorwaarden voor deze ingrepen in de privésfeer duidelijk af te bakenen, (...). Gezien artikel 22 van de Grondwet is besloten om voor de fundamentele aspecten van de verwerking van persoonsgegevens door de politie en een hogere rechtsnorm te hanteren in het kader van de uitvoering van hun taken op het gebied van administratieve en gerechtelijke politie"*³⁶.
32. Inderdaad, krachtens artikel 22 van de *Grondwet* is het noodzakelijk dat de "essentiële elementen" van de verwerking van **de gegevens die zijn opgeslagen in de databanken van de bevoegde autoriteiten**, worden vastgelegd in een norm met de kracht van wet. Deze elementen zijn: het (de) precieze en concrete doel(en)³⁷, waaruit reeds blijkt welke gegevensverwerkingen zullen worden uitgevoerd om dit (deze) doel(en) te verwezenlijken, de identiteit van de voor de verwerking verantwoordelijke(n), de (categorieën) gegevens die nodig zijn voor de verwezenlijking van dit (deze) doel(en), de bewaartermijn van de gegevens³⁸, de (categorieën van) betrokkenen van wie de gegevens zullen worden verwerkt, de (categorieën van) ontvangers aan wie de gegevens zullen worden verstrekt³⁹ of

³⁵ Zie <https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/individuals/>

³⁶ Over het traject van dit wetsontwerp, dat oorspronkelijk een voorontwerp van koninklijk besluit was (opgesteld door de „werkgroep artikel 44”) en omgezet werd in een wet nadat de noodzaak van een wettelijke verankering was vastgesteld (na de parlementaire hoorzittingen in december 2009), zie [Verslag](#) Int. Comm., Doc. Senaat, 4 februari 2014, 5-2366/3, 2013-2014, blz. 2 e.v.; Rapport 'Evaluatie 10 jaar politiehervorming', mei 2009, blz. 45 e.v.; P. PIETERS, " [Is er nood aan een ANG Bestuurlijke Politie?](#) ", PANOPTICON, 2009.4, blz. 84 e.v.

³⁷ Zie ook artikel 6, lid 3, van de AVG.

³⁸ Het Grondwettelijk Hof heeft reeds erkend dat "de wetgever de voorwaarden voor de bewaring van persoonsgegevens, alsook de duur van deze bewaring, in het algemeen kan regelen"; Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.23.

³⁹ Zie bijvoorbeeld Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.18, en Grondwettelijk Hof, arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 e.v.

ter beschikking gesteld, de omstandigheden waarin deze aan hen zullen worden verstrekt of ter beschikking gesteld, alsmede de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten bedoeld in de artikelen 5, 12 tot en met 22 en 34 van de AVG.

33. Uit het voorgaande volgt dat **het beheer en de uitwisseling van informatie** (met inbegrip van de essentiële elementen met betrekking tot de registers en databanken) **door de bevoegde autoriteiten noodzakelijkerwijs in een wet moeten worden geregeld**. Deze wet kan worden aangenomen na de aanwijzing van de bevoegde autoriteiten, maar moet worden aangenomen vóór elke verwerking van persoonsgegevens. Daartoe verzoekt de Autoriteit de verzoeker zich te baseren op de artikelen 44/1 e.v. van de wet op de politiefunctie of op de wet van 29 maart 2024 tot oprichting van de gemeenschappelijke databank "Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsprocessen" ("T.E.R.")⁴⁰.
34. Wat betreft gegevens die als bewijs moeten dienen in het kader van administratieve of gerechtelijke procedures tegen de betrokken personen, moet **vervolgens** bijzondere aandacht worden besteed aan de naleving **van de beginselen van gegevenskwaliteit en gegevensbeveiliging**. Dit houdt in dat de verwerkte gegevens met name juist en actueel moeten zijn, en zodanig moeten worden verwerkt dat een passende beveiliging wordt gewaarborgd.
35. De Autoriteit is van mening dat **de juistheid** van de gegevens inhoudt dat er een wettelijke verplichting moet worden ingevoerd om een duidelijk **onderscheid te maken tussen gegevens over verdachten en gegevens over andere betrokkenen** (wanneer het noodzakelijk en evenredig is om gegevens over deze laatsten te registreren⁴¹). Bovendien moet er een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen **gegevens over feiten die rechtstreeks door de aangewezen functionaris zijn vastgesteld en informatie die is gerapporteerd of afgeleid**.
36. Wat het **bijwerken van gegevens** betreft, is de Autoriteit van mening dat moet worden bepaald dat gegevens met betrekking tot strafbare feiten alleen door de bevoegde autoriteiten mogen worden verwerkt (en zeker wanneer het gaat om het doorgeven ervan aan andere verwerkingsverantwoordelijken), voor zover de juistheid ervan is vastgesteld via een „*terugkoppeling vanuit justitie*” (naar het voorbeeld van hetgeen is bepaald in artikel 646 van het Wetboek van Strafvordering⁴²).

⁴⁰ MB 16.04.2024; waarvan het Grondwettelijk Hof zopas de noodzakelijkheid en evenredigheid van de meeste bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens heeft bevestigd (zie arrest [nr. 30/2026](#)).

⁴¹ De Autoriteit betreurt in dit verband dat het Ontwerp zwijgt over de gevaren waaraan getuigen van overtredingen of omzeilingen op het gebied van beperkende maatregelen mogelijk worden blootgesteld.

⁴² *De categorieën informatie die worden ontleend aan in kracht van gewijsde gegane beslissingen van een correctionele rechtbank, een assisenhof of een hof van beroep en die de gegevens kunnen wijzigen die zijn opgeslagen in de algemene nationale databank bedoeld in artikel 44/7 van de wet van 5 augustus 1992 betreffende de politiefunctie, hierna BNG genoemd, worden binnen dertig dagen aan de politie meegedeeld, volgens de door de Koning bij besluit, na beraadslaging in de Ministerraad, vastgestelde voorwaarden.*

De categorieën van gegevens die zijn ontleend aan beslissingen tot seponering van de onderzoeksrechtbanken en die de in de BNG geregistreerde gegevens kunnen wijzigen, worden binnen dertig dagen aan de politie meegedeeld, volgens de door de Koning bij besluit, na beraadslaging in de Ministerraad, vastgestelde modaliteiten.

37. Wat de gegevensbeveiliging betreft, is de Autoriteit van mening dat moet worden bepaald dat „*alle verwerkingen van de gegevens die zijn opgenomen in de databanken voor rechtshandavingsdoeleinden van de bevoegde autoriteiten, met inbegrip van de registratie ervan, worden **gelogd***”. De Autoriteit is voorts van mening dat het streven naar de effectiviteit van het beginsel van gegevensjuistheid inhoudt dat in het wetsontwerp de **wijze** (met inbegrip van de frequentie) **van de controle van de logbestanden** moet worden vastgelegd (maar de Koning kan daartoe geldig worden gemachtigd).
38. De Autoriteit herinnert er bovendien aan dat wanneer de ingevoerde verwerking een hoog risico voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen in de zin van artikel 35 van de AVG kan inhouden – zoals in het onderhavige geval –, de verwerkingsverantwoordelijke een **effectbeoordeling** moet uitvoeren. Aangezien het hier gaat om een adequate methodologie om de evenredigheid van de door het wetsontwerp beoogde verwerking van persoonsgegevens te toetsen, acht de Autoriteit het wenselijk dat deze effectbeoordeling met betrekking tot de gegevensbescherming **in deze fase van het wetgevingsproces** wordt **uitgevoerd**. Het valt immers niet uit te sluiten dat naar aanleiding van deze beoordeling specifieke voorschriften in de regelgeving moeten worden opgenomen.
39. Ten slotte herinnert de Autoriteit eraan dat de toezending van verslagen en notulen aan de bevoegde autoriteiten inhoudt dat passende **technische en organisatorische maatregelen** moeten worden genomen⁴³. Hetzelfde geldt voor de als „vertrouwelijk” aangemerkte inlichtingen, bedoeld in art. 11, §§ 2 en 3 (*nieuw*) van de wet van 2003⁴⁴. Deze technische en organisatorische maatregelen moeten in een norm worden uitgewerkt, maar de Koning kan daartoe geldig worden gemachtigd.

II.6. Bescherming van de identiteit van de ambtenaren

40. Art. 7, §4 *nieuw* en art. 10, §§3 tot 5 *nieuw* van de wet van 2003 maken de pseudonimisering mogelijk van de identificatiegegevens van de ambtenaren van de bevoegde autoriteiten⁴⁵.

De categorieën van informatie die zijn ontleend aan beslissingen tot seponering wegens onvoldoende bewijs of wegens het ontbreken van een strafbaar feit, genomen door het openbaar ministerie, en die de in de BNG geregistreerde gegevens kunnen wijzigen, worden binnen dertig dagen aan de politie meegedeeld, volgens de door de Koning vastgestelde modaliteiten, bij besluit genomen in de Ministerraad;

De Autoriteit begrijpt dat de verzoeker bereid is deze weg in te slaan, aangezien de gedelegeerde ambtenaar aangeeft dat "gezien de ontwikkelingen binnen de administraties om alle informatie-uitwisseling via beveiligde elektronische platformen te laten plaatsvinden, dit hier vrijwel zeker ook het geval zal zijn. In elk geval zullen de door Justitie gehanteerde mechanismen moeten worden gevolgd". Het is echter wenselijk dit in de wet te verankeren.

⁴³ Waaronder het loggen van deze communicatie en het gebruik van beveiligde elektronische communicatiemiddelen (wat niet verward mag worden met het gebruik van e-mail, dat juist verboden is).

⁴⁴ Zie met betrekking tot dit begrip in het CDE advies [52/2022](#), punt 124.

⁴⁵ Toen hem hierover vragen werden gesteld, verduidelijkte de gedelegeerde ambtenaar dat "wat hier in de context van het proces-verbaal wordt bedoeld, de personen en entiteiten zijn die onder beperkende maatregelen vallen, bijvoorbeeld Russische oligarchen of Iraanse banken, en de personen die mogelijk met hen te maken hebben door bijvoorbeeld handelstransacties of financiële verrichtingen. Het zijn deze personen en entiteiten die zelf of via hun advocaten of andere handlangers de betrokken ambtenaren viseren en bedreigen". En dat "de ambtenaren die worden bedreigd, via de interne diensten voor welzijnsbescherming binnen de administraties melding kunnen maken van dergelijke bedreigingen of andere situaties van geweld. Van dergelijke meldingen wordt door de betrokken preventiediensten nota genomen en de nodige opvolging gegeven".

41. De Autoriteit stelt vast dat deze bepalingen grotendeels zijn geïnspireerd op art. 8 van de wet van 25 december 2016⁴⁶, tot wijziging van art. [112quinquies](#) van het Wetboek van Strafvordering (WStv).
42. Wat de beginselen betreft, staat de Autoriteit in het algemeen zeer **positief tegenover een maximalistische toepassing van het beginsel van gegevensminimalisatie en dus tegenover de anonimisering en pseudonimisering van de gegevens van elke burger.**
43. De wetgever heeft echter onlangs een nieuw lid toegevoegd aan artikel 4 van de LCA⁴⁷, waarin wordt bepaald dat „*bij de toepassing van deze wet rekening wordt gehouden met een leidend beginsel van Verordening 2016/679, dat bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens moet worden ontworpen om de mensheid te dienen en dat het recht op bescherming van persoonsgegevens, dat geen absoluut recht is, moet worden beschouwd in het licht van zijn functie in de samenleving en moet worden afgewogen tegen andere grondrechten, overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel*”⁴⁸. Bijgevolg kan de Autoriteit de impact van het Project op de gegevensbescherming van de betrokken agenten niet beoordelen zonder de aanvrager vooraf te hebben gewezen op de noodzaak om **aan te tonen dat deze maatregel**, die tot doel heeft het recht op veiligheid van de agenten te versterken, **wel degelijk verenigbaar is met de andere fundamentele rechten en met name met het recht op een doeltreffende voorziening in rechte** (en dus de bestrijding van de straffeloosheid van functionarissen die onder een pseudoniem optreden en handelingen zouden verrichten die als onmenselijke en vernederende behandeling kunnen worden beschouwd), **zoals vereist door de jurisprudentie van het EHRM**⁴⁹.
44. Om aan deze eisen te voldoen, moet de noodzaak van de inzet van functionarissen van de bevoegde autoriteiten objectief worden aangetoond (**noodzaak van de maatregel**)⁵⁰, moet **het effect op het risico van straffeloosheid en de doeltreffendheid in termen van veiligheid** van de wijziging van art. [112quinquies](#) van het CICr wordt onderzocht, dat de maatregel wordt omgeven door **waarborgen** tegen mogelijk misbruik (risico op corruptie, risico op onmogelijkheid tot identificatie, enz.) en dat het **uitzonderlijke karakter** van de toepassing ervan duidelijk wordt bevestigd.

⁴⁶ Wet tot wijziging van de rechtspositie van gedetineerden en het toezicht op gevangenen, en houdende diverse bepalingen op het gebied van justitie (B.B. 30.12.2016).

⁴⁷ Ingevoegd bij art. 2 van de wet van 25 december 2023 (B.S. 1.03.2024)

⁴⁸ Parlementair document, Kamer, 2021-2022, DOC 55-2793/001, blz. 98.

⁴⁹ Zie in dit verband de opmerking van de heer Ben Weyts, die [terecht] aanbeveelt “*deze problematiek met de nodige voorzichtigheid te behandelen. Het gaat hier immers om grondrechten – het recht op veiligheid van de ambtenaar en zijn persoonlijke omgeving enerzijds, en het recht op veiligheid en lichamelijke integriteit van de burger anderzijds*”, Verslag Com. Int., Doc. parl. Ch., 53-2871/004, 20 maart 2014, p. 6 (<https://www.lachambre.be/FLWB/pdf/53/2871/53K2871004.pdf>); In zijn arrest [Hristovi](#) van 11 oktober 2011, waarin Bulgarije werd veroordeeld wegens schending van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

⁵⁰ Voor alle zekerheid herinnert de Autoriteit eraan dat, zoals aangegeven in haar advies 97/2023 (punten 86 e.v.), zelfs een beknopte beschrijving van een zaak op zichzelf niet kan worden beschouwd als een toereikend bewijs van het noodzakelijke en evenredige karakter van een inbreuk.

45. **De Autoriteit trekt het recht op veiligheid van deze functionarissen geenszins in twijfel.** De Autoriteit is overigens van mening dat de **doeleinden** met betrekking tot de veiligheid van de betrokken functionarissen ongetwijfeld legitiem en voldoende expliciet zijn.
46. De Autoriteit is echter van mening dat een loutere bewering geen toereikend bewijs vormt van het noodzakelijke en evenredige karakter van een inbreuk. Dit geldt des te meer omdat uit een onderzoek van het Comité P naar geweld tegen of door leden van de Brusselse politiediensten⁵¹ blijkt dat *„de overgrote meerderheid van het personeel aangeeft zich tijdens de dienst niet onveilig te voelen (...). Daarentegen stijgt buiten dienst het percentage personeel dat geen tekenen draagt waarmee zij als politieagent kunnen worden geïdentificeerd tot bijna 40 %”*⁵². De situatie van de ambtenaren van de bevoegde autoriteiten moet dus worden onderzocht. Als er geen onderzoek bestaat dat vergelijkbaar is met dat van het Comité P en er geen bereidheid is om er een te laten uitvoeren, zou het horen van vakbondsvertegenwoordigers van de ambtenaren van de bevoegde autoriteiten kunnen worden overwogen.
47. Evenzo kan het, bijna tien jaar na de wijziging van artikel [112quinquies](#) van het CICr (door artikel [8](#) van de wet van 25 december 2016⁵³), kan het niet worden aanvaard dat deze bepaling wordt overgenomen zonder in het commentaar bij het betreffende artikel een empirische **evaluatie** op te nemen van het effect van deze wijziging op de veiligheid van de ambtenaren, de mogelijkheid tot identificatie van de ambtenaren, enz.) en dus van de naleving, door de betreffende bepaling, van de noodzaakvoorwaarde en het evenredigheidsbeginsel.
48. Bovendien wijst de Autoriteit erop dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan het behoud van het **vertrouwen van de burgers** in ambtsdragers en is zij van mening dat het wetsontwerp moet voorzien in de opstelling van een periodiek evaluatierapport over de maatregel. **Het opstellen van statistieken en de publicatie daarvan in geanonimiseerde vorm is immers een goed middel om aan te tonen dat een maatregel nog steeds noodzakelijk en evenredig is**, of juist dat deze overbodig is (en dus noch noodzakelijk, noch *a fortiori* evenredig), gelet op de beoogde doeleinden (in dit geval het recht op veiligheid van de ambtenaren van de bevoegde autoriteiten).
49. Wat de verwerking van persoonsgegevens strikt genomen betreft, is de Autoriteit van mening dat de **verwerkingsverantwoordelijke van het vertrouwelijke register** bedoeld in art. 10, §3 nieuw van de wet van 2003 moet worden aangewezen.

⁵¹ [Dossier nr. 148061/2010](#)

⁵² *Ibidem*, punt 78, blz. 19

⁵³ Wet tot wijziging van de rechtspositie van gedetineerden en het toezicht op gevangenen en houdende diverse bepalingen op het gebied van justitie (MB 30.12.2016).

50. De Autoriteit verzoekt de aanvrager te voorzien in een **logboek** van de toegang tot het register, alsook in een **maximale bewaartermijn van** de gegevens die het mogelijk maakt de identiteit van de betrokken ambtenaar te koppelen aan het hem toegekende nummer. De Autoriteit twijfelt er niet aan dat de voorziene bewaartermijn zeer redelijk zal zijn, maar herinnert eraan dat deze moet worden gerechtvaardigd in het licht van de mogelijkheid om een doeltreffende rechtsweg te garanderen aan eventuele slachtoffers van inbreuken begaan door deze ambtenaren.

II.7. Beperking van de rechten van de betrokkenen

51. Het *nieuwe* artikel 10, §1, ^{eerste lid}, van de wet van 2003 bevat een afwijking van de rechten die de betrokkenen krachtens de AVG genieten.

52. De Autoriteit herinnert eraan dat elke wettelijke maatregel die beperkingen op de rechten van de betrokkene voorziet, ten minste specifieke bepalingen moet bevatten met betrekking tot de elementen die worden opgesomd in artikel 23, lid 2, van de AVG, namelijk:

- de doeleinden van de verwerking of de categorieën van verwerkingen,
- de categorieën persoonsgegevens,
- de reikwijdte van de ingevoerde beperkingen,
- de waarborgen ter voorkoming van misbruik of onrechtmatige toegang tot of doorgifte van de gegevens,
- de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (of categorieën van verwerkingsverantwoordelijken),
- de bewaartermijnen van de gegevens,
- de risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen en
- het recht van de betrokkenen om over de beperking te worden geïnformeerd.

53. Het wetsontwerp, dat waarschijnlijk is geïnspireerd op de bepalingen van het IVRK, hoeft slechts in beperkte mate te worden aangepast om aan deze eisen te voldoen. Er moet echter bijzondere aandacht worden besteed aan **de waarborgen** die misbruik moeten voorkomen. De Autoriteit is van mening dat **de indirecte uitoefening van de rechten** van de betrokkene, via de bevoegde toezichthoudende autoriteit, **een adequate waarborg vormt** voor deze persoon dat zijn persoonsgegevens op rechtmatige wijze worden verwerkt, wanneer – zoals in het onderhavige geval – nationale wettelijke bepalingen de rechtstreekse uitoefening van het recht op informatie bij de verwerkingsverantwoordelijke beperken. Desgevraagd hierover heeft de gedelegeerde ambtenaar aangegeven dat *"er desgevallend kan worden toegevoegd in de bepaling dat de betrokkene de onderzoeksrechter kan vragen om deze beperking van rechten te evalueren en desgevallend toch zijn rechten kan uitoefenen"*. De Autoriteit neemt hiervan kennis.

II.8. Bewaartermijn van de gegevens

54. Het *nieuwe* artikel 10, §6 van de wet van 2003 stelt de maximale bewaartermijn van de gegevens vast op 10 jaar. De toelichting rechtvaardigt deze termijn door de duur van de onderzoeken. Er is echter bepaald dat de termijn pas begint te lopen na een hele reeks gebeurtenissen⁵⁴ die pas lijken te kunnen plaatsvinden nadat een beslissing is genomen op basis van de resultaten van het onderzoek (en dus, per definitie, na de afsluiting van het onderzoek).
55. **De door de gedelegeerde ambtenaar verstrekte toelichting volstaat niet om een bewaartermijn van 10 jaar te rechtvaardigen**, die pas ingaat na het nemen van een besluit op basis van de resultaten van het onderzoek⁵⁵.
56. De Autoriteit is niet gekant tegen de suggestie van de gedelegeerde ambtenaar om te voorzien in een bewaartermijn voor persoonsgegevens die niet korter mag zijn dan de periode waarin de rechten van de betrokkene worden beperkt⁵⁶. Integendeel, de uitoefening van de rechten van de betrokkene vereist dat de gegevens waartoe deze toegang wenst te krijgen, niet worden gewist voordat hij er kennis van heeft kunnen nemen. Deze aanpassing heeft echter betrekking op de minimale bewaartermijn en lost de kwestie van de maximale bewaartermijn van de gegevens niet op.
57. De Autoriteit is daarentegen van mening dat de verjaringstermijn voor vervolging of de termijn waarbinnen rekening kan worden gehouden met een feit om recidive vast te stellen, (bijvoorbeeld) een bewaartermijn zou kunnen rechtvaardigen die mogelijk kan oplopen tot 10 jaar vanaf de uitspraak van een sanctie of de sluiting van een schikking. Aangezien in het ontwerp echter niet op overtuigende wijze wordt aangetoond dat het noodzakelijk is de gegevens te bewaren na de uitspraak van een definitieve beslissing met betrekking tot de omzetting of de inbreuk, is de Autoriteit van mening dat moet worden bepaald dat "*onder voorbehoud van de toepasselijke specifieke normen, met name op het gebied van archivering, de persoonsgegevens binnen een termijn van maximaal 2 jaar na de uitspraak van een definitieve beslissing met betrekking tot de omzetting of de inbreuk worden gewist*".

⁵⁴ 1° na de definitieve vaststelling dat de betrokken persoon geen omzetting of overtreding heeft begaan;

2° vanaf het moment dat een definitief administratief besluit is genomen, in het bijzonder dat bedoeld in artikel 15;

3° vanaf het moment waarop de in artikel 216bis van het Wetboek van Strafvordering bedoelde schikking of de in artikel 218ter van datzelfde Wetboek bedoelde strafrechtelijke bemiddeling, of enige andere gerechtelijke procedure, ten uitvoer wordt gelegd;

4° vanaf de definitieve rechterlijke beslissing.

⁵⁵ Zoals reeds vermeld, vragen dergelijke onderzoeken veel tijd. Bijkomend zijn de beperkende maatregelen vaak voor zeer lange tijd van toepassing op dezelfde personen en entiteiten. Een aantal van deze beperkende maatregelen is al meer dan 15 jaar van kracht, en een aantal zelfs al meer dan 20 jaar, tegen dezelfde personen en entiteiten. Het is belangrijk om te kunnen achterhalen of dezelfde persoon of entiteit gedurende deze tijd dat de maatregelen van kracht waren, reeds inbreuken heeft gepleegd. De bewaartermijn van 10 jaar kan dus in bepaalde gevallen zelfs onvoldoende zijn.

⁵⁶ Het zou zelfs aan te bevelen zijn dat in de tekst wordt toegevoegd dat de gegevens bewaard blijven gedurende ten minste de volledige tijd dat de beperkende maatregelen van kracht zijn.

58. De Autoriteit wijst er voor alle zekerheid op dat **archivering** niet mag worden gebruikt om deze bewaartermijn te omzeilen en dat er in het wetsontwerp (of op zijn minst in een wet) **strikte regels** moeten worden opgenomen die de toegang tot de archieven beperken tot een beperkt aantal personen. Hetzelfde geldt voor de toegang tot **logbestanden**. Deze regels moeten gepaard gaan met afschrikkende **sancties** (gelijkwaardig aan die welke zijn voorzien voor de toegang tot het vertrouwelijke register van agenten die onder code optreden) en er moet worden bepaald dat "*de gearchiveerde persoonsgegevens in geen geval mogen worden gebruikt tegen de betrokkene in het kader van een procedure die de vaststelling van een dwangmaatregel jegens hem of haar inhoudt*".

II.8. Verzoek om informatie aan andere overheidsdiensten

59. Het *nieuwe* artikel 11, §1 eerste lid van de wet van 2003 staat ambtenaren toe om "*alle overheidsdiensten*" te verzoeken "*alle informatie en alle documenten te verzamelen die nodig zijn voor de uitoefening van hun taker*".

60. De noodzaak om deze formulering grondig te herzien was al door de Autoriteit aan de orde gesteld bij de invoering ervan in het CDE⁵⁷. Bovendien bestaat deze bepaling naast een andere bepaling, namelijk art. 15, §3 nieuw van de wet van 2003, dat bepaalt dat "*deze ambtenaren bij de bevoegde instellingen of overheidsdiensten de administratieve inlichtingen kunnen opvragen die nodig zijn om over alle elementen te beschikken die hen in staat stellen met volledige kennis van zaken te beslissen over het verdere verloop van het dossier dat zij behandelen*".

61. De Autoriteit is gerustgesteld door de verduidelijkingen van de gedelegeerde ambtenaar⁵⁸. Hoewel deze verduidelijkingen doen vermoeden dat art. 11, §1er hetzelfde doel heeft als art. 15, §3 van de wet van 2003 – lijken ze erop te wijzen dat het niet de bedoeling van de indiener is om het verzamelen van gegevens op te leggen die gewoonlijk niet door deze andere overheidsdiensten worden verzameld (en die dus hun bevoegdheden zouden kunnen overschrijden).

62. De Autoriteit is niettemin van mening, in lijn met haar **bovengenoemde advies 52/2022**, dat het wenselijk is:

⁵⁷ Zie advies [52/2022](#), punten 64 e.v.

⁵⁸ *Het is de bedoeling dat alle relevante informatie kan worden opgevraagd. Dit is uiteraard afhankelijk van de concrete zaak. Het is bovendien belangrijk te weten dat de beperkende maatregelen worden opgelegd door verordeningen van de Europese Unie. Deze verordeningen bepalen uitdrukkelijk dat alle natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht zijn om aan de bevoegde autoriteiten onmiddellijk alle informatie te verstrekken die de uitvoering van die verordeningen kan vergemakkelijken, zoals informatie over tegoeden en economische middelen, alsook de verplichting om medewerking te verlenen aan de bevoegde autoriteiten bij de verificatie van deze informatie.*

Wanneer de bevoegde autoriteit en daaruit volgend de bevoegde ambtenaar in een onderzoek vermoedt of aanwijzingen heeft dat bepaalde informatie niet correct is of dat er mogelijke inbreuken plaatsvinden, dan moet de betrokkene reeds op grond van de Europese verordeningen zijn volle medewerking verlenen en de nodige informatie verstrekken.

- 1) de mogelijkheid om *te "verzoeken om te verzamelen"* te vervangen door die om *"de verstrekking te verkrijgen"* van de gegevens die nodig zijn voor de uitoefening van hun taken; en
- 2) in het wetsontwerp te verduidelijken dat deze verstrekking plaatsvindt *"onverminderd de regels inzake taken van algemeen belang en wettelijke verplichtingen waaraan deze andere overheidsdiensten zijn onderworpen"*⁵⁹.

63. Bij gebrek aan een herformulering, en gezien het zeer grote risico dat deze formulering wordt geïnterpreteerd als een mogelijkheid om het verzamelen van gegevens op te leggen die gewoonlijk niet door deze andere overheidsdiensten worden verzameld, is het zeer waarschijnlijk dat een beroep bij het Grondwettelijk Hof tot de nietigverklaring van deze bepaling zal leiden.

II.9. Specifieke opmerkingen

64. Het *nieuwe* artikel 11, §3 van de wet van 2003 staat de verstrekking van vertrouwelijke informatie toe *"aan andere overheidsdiensten en -instellingen indien dit noodzakelijk is met het oog op het onderzoek, de vervolging en de bestraffing van inbreuken op de wetgeving die onder hun bevoegdheid valt"*⁶⁰.
65. De Autoriteit is van mening dat, om te voorkomen dat onbevoegden kennis kunnen nemen van gevoelige informatie, **nauwkeurig moet worden bepaald** – in voorkomend geval via een machtiging aan de Koning – welke **categorieën personen (ambtenaren) toegang hebben** tot welke zogenaamde „*vertrouwelijke*” persoonsgegevens⁶¹.
66. Overeenkomstig de aanvullende informatie die aan de Autoriteit is verstrekt, dient in de toelichting bij artikel 16 te worden verduidelijkt dat met „**strategische doeleinden**” *doelstellingen* worden bedoeld *die niet-operationeel zijn, dat wil zeggen die geen betrekking hebben op concrete zaken. Strategische doeleinden zijn richtinggevende keuzes die bepalen waarom en hoe bijvoorbeeld het strafrecht wordt ingezet. Ook bijvoorbeeld waar de middelen het best worden ingezet, hoe de regelgeving kan worden verbeterd, hoe fundamentele rechten kunnen worden verbeterd, welke bijkomende maatregelen nodig kunnen zijn in het beleid, enz.*”.

⁵⁹ Medisch beroepsgeheim; wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, -attesten en -adviezen; enz.; Bij gebreke daarvan kan de mededeling door de andere overheidsdienst niet worden beschouwd als een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens (noch als een verenigbare verdere verwerking).

⁶⁰ De afgevaardigde ambtenaar verduidelijkt in dit verband dat *"dit door de betrokken andere diensten en instellingen per geval moet worden aangetoond, dus in een concreet dossier. De noodzaak moet dus per geval worden beoordeeld in het licht van de omstandigheden van de concrete zaak, de feiten en de wetgeving"*.

⁶¹ De afgevaardigde ambtenaar heeft in dit verband verduidelijkt dat *"hier geen officiële classificatie wordt bedoeld. Maar de informatie is dus vertrouwelijk in de gewone zin"*.

OM DEZE REDENEN,**is de Autoriteit****van mening dat:**

1. Het *nieuwe* artikel 5 van de wet van 1995 en *het nieuwe* artikel 6 van de wet van 2003 moeten worden geherformuleerd om duidelijk te maken dat zij uitsluitend bedoeld zijn om de door andere normen toegekende bevoegdheden te behouden (**overwegingen nr. 12 tot en met 15**);
2. In de toelichting bij het *nieuwe* artikel 7 van de wet van 2003 moet worden vermeld waarom de CDE verwijst naar het toezicht van de procureur-generaal (**overwegingen nr. 19 tot en met 22**);
3. Het éénloketsysteem is een onmisbaar mechanisme dat in het wetsontwerp moet worden verankerd (**overweging nr. 23**);
4. Indien het *nieuwe* artikel 7, §5 van de wet van 2003 niet wordt geschrapt, moet worden bepaald dat de bij koninklijk besluit toegekende bijkomende bevoegdheden niet tot gevolg mogen hebben dat de categorieën persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt, worden uitgebreid (**overwegingen nr. 24 en 25**);
5. De toelichting bij artikel 10 van het wetsontwerp moet aantonen dat de wijziging van de bewijskracht die aan de processen-verbaal wordt toegekend, noodzakelijk en evenredig is (**overweging nr. 27**);
6. Het beheer en de uitwisseling van informatie door de bevoegde autoriteiten moeten noodzakelijkerwijs in een wet worden geregeld (**overwegingen 30 tot en met 33**);
7. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de naleving van de beginselen van gegevenskwaliteit en gegevensbeveiliging (**overwegingen 34 tot en met 39**);
8. Het optreden onder een pseudoniem door functionarissen houdt in dat de noodzaak daarvan door de bevoegde autoriteiten moet worden aangetoond, dat het effect van de wijziging van art. [112quinquies](#) van het CICr wordt onderzocht, dat de maatregel wordt omgeven door waarborgen, dat het uitzonderlijke karakter van de toepassing ervan wordt bevestigd en dat de ontbrekende essentiële elementen met betrekking tot het vertrouwelijke register worden vastgesteld (**overwegingen nr. 40 tot en met 50**);
9. De waarborgen ter voorkoming van de risico's die inherent zijn aan de beperking van de rechten van de betrokkenen moeten worden versterkt, in het bijzonder de indirecte toegang (**overwegingen nr. 51 tot en met 53**);
10. Het *nieuwe* artikel 11, §1 eerste lid van de wet van 2003 moet worden geherformuleerd (**overwegingen 59 tot en met 63**);
11. Het wetsontwerp moet bepalen of de Koning machtigen om te bepalen welke categorieën personen (ambtenaren) toegang hebben tot welke zogenaamde "*vertrouwelijke*" persoonsgegevens (**overwegingen 64 tot en met 65**);

Advies 98/2026 -20/20

12. In de toelichting bij art. 16 moet worden verduidelijkt wat onder „*strategische doeleinden*” wordt verstaan (**overweging nr. 66**).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
Alexandra Jaspar, Directeur

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Avis n° 98/2026 du 18 mai 2026

Objet : Avis concernant un projet de loi portant transposition de la Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673 et autres dispositions (CO-A-2026-081).

Mots-clés : Mesures restrictives – Autorités compétentes – Registre des sanctions administratives – Limitation des droits – Récolte auprès des autres services de l'Etat – Intervention sous code

Version originale

Vu la loi du 3 décembre 2017 *portant création de l'Autorité de protection des données*, en particulier ses articles 23 et 26 (ci-après « LCA ») ;

Vu le règlement (UE) 2016/679 *du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE* (ci-après « RGPD ») ;

Vu la loi du 30 juillet 2018 *relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel* (ci-après « LTD ») ;

Vu la demande d'avis de Monsieur Jan Jambon, Ministre des Finances (ci-après « le demandeur »), reçue le 25 mars 2026 ;

Vu le courriel du 22 avril 2026 par lequel l'Organe de contrôle de l'information policière indique qu'il ne rendra pas d'avis dans ce dossier ;

Vu les informations complémentaires obtenues le 4 mai 2026 ;

Le Service d'Autorisation et d'Avis de l'Autorité de protection des données (ci-après « l'Autorité ») émet, le 18 mai 2026, l'avis suivant :

L'Autorité ne publie en français et en néerlandais que les avis concernant les projets ou propositions de textes de rang de loi émanant de l'Autorité fédérale, de la Région de Bruxelles-Capitale ou de la Commission Communautaire Commune. La « Version originale » est la version qui a été validée.

I. OBJET ET CONTEXTE DE LA DEMANDE D'AVIS

1. Le demandeur a sollicité l'avis de l'Autorité concernant un projet de loi portant transposition de la Directive (UE) 2024/1226 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative à la définition des infractions pénales et des sanctions en cas de violation des mesures restrictives de l'Union et modifiant la directive (UE) 2018/1673 et autres dispositions (ci-après « le Projet »).
2. La notion de « mesures restrictives » (souvent désignées par le terme « sanctions » en droit international), désigne l'un des instruments figurant parmi les « éventail de réactions adoptées unilatéralement ou collectivement par les Etats contre l'auteur d'un fait internationalement illicite pour faire assurer le respect et l'exécution d'un droit ou d'une obligation »¹. Ces mesures sont qualifiées de « restrictives » parce qu'elles peuvent notamment² imposer des restrictions commerciales³, à la circulation des personnes⁴, économiques et financières⁵ ou des contrôles spécifiques.
3. Comme le rappelle le 2ème considérant de la directive [2024/1226](#), ces mesures⁶ sont (devenues) l'instrument de prédilection⁷ de l'Union européenne (« UE ») pour atteindre les objectifs de sa politique étrangère et de sécurité commune (« PESC »). Ces objectifs sont principalement la protection de la paix et de la sécurité internationale, à travers la lutte contre le terrorisme et la promotion des normes en matière de droits de l'homme, de bonne gouvernance et de respect de l'État de droit.

¹ Jean Salmon (dir.), *Dictionnaire de droit international public*, Bruxelles, Bruylant, 2001

² Le commentaire de l'art. 10 du Projet souligne la rapidité avec laquelle de nouvelles mesures peuvent être introduites.

³ C'est-à-dire à l'exportation ou à l'importation de certains bien (par exemple les équipements militaires (position commune 2008/944/PESC du Conseil définissant des règles communes régissant le contrôle des exportations de technologie et d'équipements militaire), les équipements, de biens et de technologies susceptibles d'être utilisés à des fins de répression interne par la Syrie (annexes IA et IX du règlement (UE) n° 36/2012 du Conseil), biens à double usage à destination de la Corée du Nord (annexe I du règlement 428/2009), métaux précieux en provenance et à destination de la Corée du nord (annexes IV et IX du règlement (UE) 2017/1509 du Conseil), importation et exportation de biens culturels illégalement retirés de Syrie (annexe XI du règlement (UE) n° 36/2012 du Conseil).

⁴ Interdictions d'entrée ou de transit (imposées aux personnes énumérées à l'annexe de la décision du Conseil (PESC) 2016/1693 ainsi qu'aux personnes désignées par le Conseil de sécurité des Nations unies en application des résolutions 1267 (1999), 1333 (2000) et 2253 (2015) des Nations unies ou par le Comité des sanctions du Conseil de sécurité des Nations Unies relatif à Al-Qaïda, Daech et ISIL).

⁵ Gels des avoirs et des ressources économiques, interdictions de mise à disposition de ces avoirs et ressources, restrictions aux financements, restrictions aux investissements, restrictions à l'utilisation d'une devise, à l'accès au réseau interbancaire de paiement SWIFT.

⁶ Visées par l'art. 215 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne (« TFUE ») et adoptées par le Conseil de l'Union européenne à la majorité qualifiée (après l'adoption, toujours par le Conseil d'une décision politique PESC, sur le fondement de l'art. 29 du Traité sur l'Union européenne (« TUE »), par laquelle les Etats membres décident, à l'unanimité cette fois, d'agir par l'intermédiaire de l'UE) ; Sur le cadre juridique de l'adoption des mesures restrictives par l'UE, voy. Bosse-Platière, Isabelle, « Les mesures restrictives adoptées par l'Union européenne : La projection à l'externe d'un acteur singulier », *Annuaire français de relations internationales* 2016, Éditions Panthéon-Assas, 2016 (<https://shs.cairn.info/annuaire-francais-de-relations--9791090429789-page-445?lang=fr>).

⁷ Les outils à la disposition des Etats (ou des organisations internationales) pour régler leurs différends en matière de politique étrangère (en d'autres termes, pour pousser un gouvernement ou des entités individuelles à changer de comportement ou de politique) vont de la diplomatie à l'intervention militaire, en passant par les mesures restrictives. Cependant, depuis son adoption en 1946, l'art. 2, §4 de la Charte des Nations unies interdit le recours à la force (sauf situations spécifiques). C'est ce qui explique l'essor des mesures restrictives; Voy. l'article 41 de la Charte des Nations-Unies, qui dispose que « *le Conseil de sécurité peut décider quelles mesures n'impliquant pas l'emploi de la force armée doivent être prises pour donner effet à ses décisions, et peut inviter les membres des Nations Unies à appliquer ces mesures. Celles-ci peuvent comprendre l'interruption complète ou partielle des relations économiques et des communications ferroviaires, maritimes, aériennes, postales, télégraphiques, radioélectriques et des autres moyens de communication, ainsi que la rupture des relations diplomatiques* ».

4. Par ailleurs, les mesures restrictives visant directement des personnes physiques sont loin d'être exceptionnelles⁸. Il en résulte que le Projet est susceptible d'entraîner le traitement de données à caractère personnel relatives à un grand nombre de personnes.
5. Contrairement à l'adoption des mesures restrictives, l'application de ces mesures, en termes de poursuites et de sanctions, relève de la compétence des Etats membres. Comme en témoigne un rapport d'Eurojust⁹, il en résulte une grande disparité de statuts et de sanctions des violations de ces mesures restrictives, entre les différents États membres¹⁰.
6. L'adoption de la directive 2024/1226 est à replacer dans le contexte¹¹ de l'offensive militaire lancée par la Russie contre l'Ukraine le 24 février 2022. En effet, alors que le veto russe¹² empêche le conseil de sécurité de l'ONU de prendre une quelconque décision à l'égard de la situation en Ukraine, l'Union européenne a exprimé le souhait de pouvoir procéder à la confiscation des avoirs russes.
7. Le 25 mai 2022, la Commission européenne a donc présenté un paquet de mesures en vue de sanctionner sévèrement toute tentative de contournement des ou toute infraction aux mesures restrictives adoptées (qu'elles soient ou non en lien avec la Russie), dont une proposition de décision du Conseil relative à l'ajout de la violation des mesures restrictives de l'Union aux domaines de criminalité énoncés à l'article 83, paragraphe 1, du TFUE (c'est-à-dire en tant que catégorie d'infraction pour laquelle le législateur européen peut établir des règles minimales).
8. Le 28 novembre 2022, le Conseil a adopté – à l'unanimité – cette proposition qui est devenue la décision 2022/2332 *relative à l'identification de la violation des mesures restrictives de l'Union en tant que domaine de criminalité qui remplit les critères visés à l'article 83, paragraphe 1, du TFUE*¹³.
9. La Commission européenne a ensuite pu¹⁴ proposer (la directive relative à la saisie et à la confiscation des avoirs¹⁵ et) la directive relative à la violation des mesures restrictives, adoptée le 24 avril 2024,

⁸ Voy. <https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/individuals/>

⁹ GENOCIDE Network, Prosecution of sanctions (restrictive measures) violations in national jurisdictions: a comparative analysis, 2021, pp. 22 et sv.

¹⁰ Dont la majorité n'a pas prévu d'infraction spécifique applicable à la violation ou au contournement d'une mesure restrictive.

¹¹ Sur cette question voy. le rapport rigoureux relatif à cette directive, réalisé par le Conseil fédéral de la confédération suisse (<https://www.news.admin.ch/news/message/attachments/90825.pdf>); voy. également le contrôle de subsidiarité réalisé par le groupe de travail sur la subsidiarité du Sénat français (<https://www.senat.fr/ue/pac/EUR000008652.html>) et Alina Miron, Romain Pieri. Les " sanctions " des organisations internationales, des États et des personnes privées à l'encontre de la Russie, 2023, HAL Id: hal-05184380 (<https://hal.science/hal-05184380v1>).

¹² 8979ème séance du 25 février 2022.

¹³ JO L 308 du 29.11.2022, p. 18-21; En d'autres termes, il ajoute la violation des mesures restrictives prises par l'Union européenne à la liste des « eurocrimes ».

¹⁴ En s'appuyant sur la base juridique solide que représentent les dispositions nouvelles de l'article 83 du TFUE.

¹⁵ Directive (UE) 2024/1260 du Parlement européen et du Conseil du 24 avril 2024 relative au recouvrement et à la confiscation d'avoir.

dont le projet de transposition fait l'objet du présent avis et dont l'objet est de créer un standard juridique minimal et uniforme au sein de l'UE auquel les Etats membres ne peuvent pas se soustraire.

10. Les principales dispositions du Projet impliquant des traitements de données à caractère personnel figurent dans le chapitre 4 et visent à modifier la loi du 13 mai 2003 *relative à la mise en œuvre des mesures restrictives adoptées par le Conseil de l'Union européenne à l'encontre d'Etats, de certaines personnes et entités*. Les dispositions des chapitres 2 et 3 du Projet visent quant à elles à remplacer les dispositions pénales contenues dans les dispositions de l'arrêté-loi du 6 octobre 1944¹⁶ et la loi du 11 mai 1995¹⁷, par des renvois aux dispositions modifiées de la loi du 13 mai 2003.
11. L'Autorité constate que bon nombre de dispositions en projet sont similaires, voire identiques, à des dispositions du code de droit économique (« CDE »), au sujet desquelles l'Autorité a rendu l'avis [52/2022](#). Il est renvoyé à cet avis pour tout ce qui n'est pas expressément mentionné ci-après.

II. EXAMEN DU PROJET

II.1. Désignation des autorités compétentes¹⁸

12. L'art. 5 *nouveau* de la loi de 1995 dispose que la recherche et la constatation des contournements et infractions aux mesures restrictives « *contenues dans les arrêtés pris en exécution de la présente loi ou d'autres obligations imposées par ces arrêtés* », relèvent de la compétence des autorités compétentes désignées par le Roi, « *sans préjudice d'autres dispositions légales, des compétences (...), des autres autorités et services, (...)* ». L'art. 6 *nouveau* de la loi de 2003 contient un passage libellé de manière comparable.
13. Interrogé à ce sujet, le fonctionnaire délégué a indiqué :

*"Het gaat hier bijvoorbeeld om de bevoegdheden van de Gewesten inzake bepaalde goederen alsook wapens. Bijvoorbeeld de controles op en het afgeven van uitvoerlicenties voor dual-use goederen die onder beperkende maatregelen vallen. Daarnaast bijvoorbeeld bevoegdheden van de FOD Economie en de Douane voor wat betreft goederen alsook wapens. Het is inderdaad bijzonder belangrijk dat het ontwerp uitdrukkelijk bepaalt dat de bevoegdheden op grond van andere wetgeving niet aangetast worden door bevoegdheden toegekend in dit ontwerp"*¹⁹.

¹⁶ *Organisant le contrôle de tous transferts quelconques de biens et valeurs entre la Belgique et l'étranger.*

¹⁷ *Relative à la mise en œuvre des décisions du Conseil de sécurité de l'Organisation des Nations Unies (MB 29.07.1995).*

¹⁸ Pour les observations relatives à la désignation du responsable du traitement, voy. *infra*.

¹⁹ Au sujet de l'art. 6 de la loi de 2003, le commentaire précise que les « *autorités désignées en vertu d'autres dispositions légales demeurent en place, de même que les pouvoirs qui leur sont accordés. Il s'agit notamment des législations fédérales et régionales qui accordent déjà à certaines autorités et certains services le pouvoir de rechercher et de constater les infractions*

14. L'Autorité prend acte de l'importance de **préserver les compétences** octroyées par d'autres normes. L'Autorité estime donc qu'il convient de reformuler cette disposition en indiquant par exemple que « *la compétence des autorités compétentes qui seront désignées en vertu du Projet s'entend sans préjudice des dispositions légales attribuant des compétences de recherche et de constatation des contournements et infractions aux mesures restrictives à d'autres autorités et services* ».
15. A toutes fins utiles, l'Autorité précise que si, à l'inverse, cette disposition visait (non pas à préserver, mais) à **attribuer les compétences** de recherche et de constatation des contournements et infractions aux mesures restrictives contenues dans les arrêtés d'exécution de la loi de 1995 à d'autres autorités et services que ceux qui seront désignés en vertu de l'art. 6 nouveau de la loi de 2003, il y aurait lieu d'identifier clairement ces autorités et services dans le Projet.

II.2. Amendes administratives et base de licéité du registre

16. L'art. 4 *nouveau* de la loi de 1995 et l'art. 15 *nouveau* de la loi de 2003 prévoient la possibilité, pour l'autorité compétente²⁰, d'infliger une amende administrative.
17. L'Autorité présume qu'il en résultera la nécessité de constituer un **registre des sanctions administratives**. Interrogé à ce sujet, le fonctionnaire délégué a précisé qu'il appartiendra à l'autorité désignée de déterminer comment ces données relatives à des amendes administratives seront conservées et traitées²¹. Il a ajouté que « *vervolgens zal dan elke autoriteit in zijn eigen wetgeving moeten nagaan of de nodige wettelijke bepalingen reeds aanwezig zijn of dat er bijkomende aanpassingen nodig zijn* ».
18. L'Autorité en prend acte mais précise que, **tant que le cadre légal relatif au traitement des données à caractère personnel relatif aux sanctions administratives par les autorités compétentes n'est pas en vigueur, tout enregistrement de ces données à caractère personnel aux fins d'infliger des sanctions administratives devra être considéré comme illicite**. Dans

et qui interviennent également dans les contrôles et la délivrance des permis » et le fonctionnaire délégué a indiqué à cet égard que les dispositions du Projet ne s'appliqueront qu'aux seules autorités **fédérales** compétentes désignées pour l'application du Projet (Il ajoute que « *bij de aanduiding van de autoriteiten zal er eerst worden nagegaan of zij al bevoegd zijn en voor welke materies en met welke bevoegdheden en verplichtingen. Er kunnen op grond van dit ontwerp enkel federale autoriteiten worden aangeduid en niet op gewestelijk niveau* »).

²⁰ Qui pourrait être qualifiée d' « autorité sanctionnatrice », puisque le renvoi à l'art. 6, al. 1er, 3° *nouveau* de la loi de 2003 revient à indiquer que des amendes administratives peuvent être infligées par l'autorité compétente désignée pour « *infliger des amendes administratives (...)* » ;

²¹ *Een dergelijk register van administratieve boetes is mogelijk. Er zal op zijn minst moeten worden bijgehouden op wie en op welk tijdstip en voor welke inbreuk een administratieve boete werd opgelegd. Dit uiteraard om te kunnen verifiëren of de inbreukpleger reeds voordien een boete kreeg opgelegd.*

Er is momenteel geen register hiervoor. De autoriteit die nog moet aangeduid worden, dient te bepalen hoe deze gegevens betreffende administratieve boetes worden bewaard en verwerkt. Het ontwerp heeft als primair doel de omzetting van richtlijn 2024/1226. Het geeft ook de algemene omkadering zonder nu reeds de details te kunnen regelen. Dit kan pas gebeuren als er op beleidsniveau beslist wordt welke autoriteiten aangeduid worden.

le cadre de la rédaction de ce cadre légal, l'Autorité recommande au demandeur de s'inspirer des travaux préparatoires relatifs à l'art. 44 de la loi du 24 juin 2013 relative aux sanctions administratives communales (loi « SAC »)²² et surtout de ceux relatifs à sa modification par la loi du 11 décembre 2023²³.

II.3. Agents des autorités compétentes – responsable du traitement

19. L'art. 7 *nouveau* de la loi de 2003 prévoit la désignation par le Roi des agents des autorités compétentes qui seront habilités à rechercher et constater les contournements ou infractions aux mesures restrictives.
20. Le §3 de cet article 7 *nouveau* dispose que « *dans l'exercice de leur mission relative à la recherche et à la constatation des contournements et infractions, les agents visés aux paragraphes 1er et 2 sont soumis à la surveillance, selon le cas, du procureur général compétent ou du procureur fédéral, sans préjudice de leur subordination à leurs supérieurs au sein de l'administration* ». Le commentaire relatif à cet article²⁴ précise que « *ce paragraphe suit le texte de l'article XV.8 du CDE* » et qu'il est « *logique d'aligner les compétences des agents concernés et leur encadrement sur celles prévues dans le Code de droit économique* ».
21. L'Autorité ne remet pas cette logique en cause, mais estime qu'il est indispensable d'identifier le **raison pour laquelle le CDE se réfère à la surveillance du procureur général**²⁵ (ou du procureur fédéral), de la mentionner explicitement dans le commentaire de la disposition concernée et, au besoin, d'en justifier la pertinence par rapport au cas d'espèce.

²² MB 01.07.2013

²³ MB 29.12.2023 ; Voy. <https://www.lachambre.be/FLWB/pdf/53/2712/53K2712006.pdf>, en particulier les commentaires relatifs aux art. 10, 12 et 24, pp. 10-17 et 26-29 ainsi que l'avis de l'Autorité n°49/2023, publié aux pp. 155 et sv.

²⁴ Qui, soit dit en passant, se réfère à la « *supervision* » et non à la « *surveillance* ».

²⁵ Ce libellé est en réalité bien antérieur au CDE (voy. le [commentaire](#) de l'art. 94 de la loi du 4 juillet 1971 sur les pratiques du commerce (qui d'après le [commentaire](#) de l'art. 69 du projet de loi sur les prix, figurait déjà dans l'arrêté-loi du 22 janvier 1945 concernant la répression des infractions à la réglementation relative à l'approvisionnement du pays)) et figurait également dans d'autres normes (voy. par exemple <http://www.raadvst-consetat.be/dbx/avis/16730.pdf> (commentaire sur l'art. 12 du projet). Or, le fonctionnaire délégué avance une explication assez éloignée du commentaire "historique" de cette disposition (voy. *supra*) puisqu'il indique que « *dit betekent dat er een toezicht is op de wijze waarop deze ambtenaren opsporingen en vaststellingen doen. Dit is een toezicht op bijvoorbeeld de gehanteerde methodes. Zo zal de procureur-generaal kunnen ingrijpen als hij vaststelt dat er bijvoorbeeld bijzondere opsporingsmethodes worden aangewend en deze niet zijn toegestaan door een uitdrukkelijke machtiging of wettelijke bepaling.*

Deze bepaling heeft als doel de uitoefening van de toegekende bevoegdheden onder voldoende toezicht te plaatsen zonder op voorhand deze te eng te beperken. De procureur kan zijn volle bevoegdheid aanwenden om tussen te komen in de wijze waarop de aangeduide ambtenaren hun bevoegdheden van opsporing en vaststelling uitvoeren. Hij kan ook richtlijnen geven. Verder kan de procureur bijvoorbeeld vragen dat de ambtenaren onderzoek doen in een bepaald dossier of naar aanleiding van bepaalde feiten'.

Il ajoute que le procureur « *kan desgevallend vragen dat er bepaalde onderzoeken gebeuren. Maar dit kan niet een strafrechtelijk onderzoek zijn. De bevoegde ambtenaar kan enkel dergelijk bijkomend onderzoek doen met de bevoegdheden die hij heeft in het wetsontwerp' , mais que cela n'a pas d'influence sur les données à caractère personnel susceptibles d'être enregistrées par les agents. En effet « *de bevoegde ambtenaar zal in het proces-verbaal de gegevens registreren zoals opgesomd in het nieuw artikel 7, § 6. Het is niet de bedoeling dat deze ambtenaar het strafrechtelijk onderzoek voert of persoonsgegevens registreert**

22. Cela étant dit, l'Autorité accueille bien entendu favorablement la mention d'une telle **garantie** dans le Projet²⁶. Cependant, cette disposition est susceptible d'avoir des **répercussions** en ce qui concerne l'identification du responsable du traitement, l'obligation de transparence et l'exercice de ses droits par la personne concernée. Dès lors, son libellé est trop succinct au regard des conséquences qu'elle emporte. L'Autorité estime qu'il convient d'adapter les articles 7 et 10 *nouveaux* de la loi de 2003, en vue d'y **distinguer clairement les situations** dans lesquelles les agents exercent leurs missions sous la responsabilité exclusive de leur hiérarchie, du procureur ou des deux conjointement ainsi que l'influence qu'a (ou non) l'attribution de la qualité d'officier de police judiciaire sur cette responsabilité²⁷.
23. En ce qui concerne l'obligation de transparence et l'exercice de ses droits par la personne concernée, le fonctionnaire délégué a précisé que « *dit zou via een uniek loket kunnen gebeuren die dan de verdere doorzending kan doen aan de betrokken autoriteit* ». L'Autorité estime qu'au vu de l'absence de clarté en ce qui concerne le responsable du traitement, **le guichet unique est un mécanisme indispensable qu'il convient d'ancrer dans le Projet**. L'Autorité estime par ailleurs qu'il convient de prévoir une disposition similaire à celle prévue à l'art. 5 de la loi du 11 avril 1995 visant à instituer "la charte" de l'assuré social²⁸, prévoyant que « (nonobstant le droit pour l'autorité compétente de limiter temporairement l'exercice des droits de la personne concernée,) *les demandes d'informations ou d'exercice de droits adressées erronément par une personne physique concernée à une autorité non compétente pour la mesure restrictive concernée, doivent être transmises sans délai par cette autorité à l'autorité compétente. La personne concernée en est simultanément avertie* »²⁹.

II.4. Attributions de compétences spécifiques par arrêté royal

24. L'art. 7, §5 *nouveau* de la loi de 2003 délègue au Roi la possibilité d'accorder des compétences supplémentaires aux agents désignés. Du point de vue de la protection des données, cela donne lieu à une **extension des catégories de données** à caractère personnel susceptibles d'être traitées.
25. Le commentaire relatif à cet article justifie cette délégation³⁰ par la nécessité de permettre une flexibilité, car les mesures restrictives peuvent être modifiées rapidement. Le fonctionnaire délégué précise à cet égard que seuls les ministres des Affaires étrangères des Etats membres (et non les représentants

die niet direct noodzakelijk zijn voor het opmaken van het proces-verbaal of die niet noodzakelijk zijn voor het onderzoek door deze ambtenaar".

²⁶ Voy. l'avis [52/2022](#), points 31 et 32 ; voy. également l'avis de la section de législation du Conseil d'Etat n° [67.134](#), points 6 et sv. (et en particulier point 9).

²⁷ En ce sens, voy. l'avis [77/2020](#), consid. 30 et sv.

²⁸ MB 06.09.1995

²⁹ Il y aura bien entendu lieu de veiller à libeller cette disposition de manière à ce qu'elle n'engendre pas un traitement discriminatoire entre personnes physiques et personnes morales, mais l'Autorité s'en remet à la section de législation du Conseil d'Etat sur ce point.

³⁰ Dont l'Autorité constate qu'elle s'inspire également d'une disposition du CDE, dont l'Autorité avait pourtant demandé l'omission (voy. l'avis [52/2022](#), points 104 et 105).

des autorités compétentes) sont impliqués dans l'adoption de ces mesures, au niveau du Conseil européen³¹. L'Autorité en prend acte³² mais estime néanmoins qu'**il convient de respecter la règle générale de la détermination des catégories de données dans la norme de rang législatif**. Par conséquent, il convient de prévoir que les compétences supplémentaires accordées par arrêté royal ne peuvent avoir pour effet d'étendre les catégories de données à caractère personnel susceptibles d'être traitées³³.

II.5. Rapports, procès-verbaux, banques de données et communication

26. L'art. 7, §6 *nouveau* de la loi de 2003 impose la rédaction de rapports et détermine la **force probante** des procès-verbaux.
27. Pareille modification constitue une dérogation par rapport au principe général en vertu duquel, sauf disposition légale contraire, les procès-verbaux ne valent qu'à titre d'information (c'est-à-dire comme simple renseignement). Par conséquent, il appartiendra à l'auteur présumé souhaitant remettre en question les constatations contenues dans ces procès-verbaux, de le faire **moyennant la production d'un écrit ou d'un témoignage**. Cette modification est donc susceptible d'impliquer le traitement de données à caractère personnel de tiers et il convient d'en **démontrer le caractère nécessaire et proportionné** dans le Projet et ses travaux préparatoires avec le plus grand soin³⁴.

³¹ *De beperkende maatregelen worden rechtstreeks opgelegd door de Europese Raad. Het zijn de ministers van buitenlandse zaken die voor alle domeinen deze maatregelen goedkeuren in de Europese Raad. Er zijn geen vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten betrokken bij de werkzaamheden voor het opleggen van de beperkende maatregelen. Het zijn de diensten van de Europese Raad die rechtstreeks betrokken zijn.*

³² Mais relève cependant que pour les questions juridiques, financières et institutionnelles liées à la PESC, le Conseil est assisté par le groupe « [RELEX](#) », au sein duquel la Belgique est représentée par un membre de la représentation permanente belge auprès de l'Union européenne (en ce sens, voy. <https://www.dekamer.be/doc/FLWB/pdf/54/3733/54K3733001.pdf>, p. 5). Or, l'art. 16 du Projet prévoit justement de charger le SPF Affaires étrangères de la coordination et de la coopération entre autorités compétentes ; En ce sens voy. également S. MATELLY et al., Etudes de cas – [Performance des sanctions internationales](#), IRIS, mars 2017, *Répartition des compétences entre institutions européennes et États membres* (pp. 55 et sv.).

³³ L'Autorité s'en remet à la section de législation du Conseil d'Etat sur ce point, mais estime qu'il pourrait être envisagé de prévoir une délégation temporaire au Roi en cas d'urgence dûment motivée ainsi qu'une confirmation législative dans un délai rapproché.

³⁴ A ce sujet, voy. le [commentaire](#) relatif à l'art. 12 de la loi de 2023 modifiant la loi SAC (précitée), pp. 15 et 16, qui **justifie** la modification (« un procès-verbal dressé par un fonctionnaire de police revêtait une valeur probante particulière jusqu'à preuve du contraire quand il était traité par le droit pénal (cf. article 62 de la loi sur la circulation routière), alors que ce même procès-verbal avait uniquement valeur d'information lorsqu'il était traité sur la base de la loi SAC »), mais **limite la dérogation** de manière à en préserver le caractère proportionné (« Cela ne vaut que s'il s'agit des procès-verbaux établis par la police. *S'il s'agit d'un rapport administratif établi par les trois autres catégories de constatateurs chargés de constater ce type d'infraction, la constatation ne reste valable qu'à titre d'information.*

La valeur probante particulière ne s'applique pas non plus aux procès-verbaux dressés par les services de police pour des infractions autres que celles énumérées à l'article 3, 3°, de la loi SAC ») et adapte le projet pour ce faire (en précisant dans le commentaire que « même dans le cadre d'un procès-verbal ayant une valeur probante particulière, le contrevenant peut fournir des preuves contradictoires sans divulguer d'autres données à caractère personnel et sans devoir faire appel à des témoins. Afin d'éliminer tout doute, une phrase supplémentaire a été insérée dans l'avant-projet, stipulant que le contraire des constatations faites peut être prouvé par tout moyen de droit, de sorte que cela peut se faire non seulement par un écrit mais par tout moyen de droit, y compris par des témoins »), voy. également l'avis n°[52.800](#) de la section de législation du Conseil d'Etat, points 6 et sv. et les arrêts de la cour constitutionnelle cités au point 7 de l'avis.

28. En ce qui concerne **l'enregistrement et la communication** des données contenues dans les rapports et procès-verbaux, le fonctionnaire délégué précise qu'il s'agit également de dispositions inspirées du CDE. Il ajoute :

Het verslag en het PV worden overgemaakt aan het openbaar ministerie. Indien het openbaar ministerie niet overgaat tot de vervolging dan wordt het dossier, met daarin het verslag en het PV, overgemaakt aan de autoriteit die bevoegd is om administratieve boetes op te leggen.

De rapporten en de PV's moeten worden bewaard, desgevallend in een databank. Voor wat betreft de bewaring bij het openbaar ministerie dient dit te gebeuren onder de toepasselijke wetgeving van toepassing op het openbaar ministerie. Voor wat betreft de bewaring bij de bevoegde autoriteit : het is nog niet beslist wie deze autoriteit zal zijn. Het zal deze autoriteit zijn die zal bepalen op welke wijze deze rapporten en PV's zullen worden opgeslagen.

Er kan desgevallend worden toegevoegd in het ontwerp dat deze autoriteiten de nodige regels inzake verwerking van persoonsgegevens dienen vast te stellen voor de verwerking van de verslagen en PV's.

29. Ces explications appellent les observations suivantes :

30. **Tout d'abord**, comme indiqué *supra*, l'Autorité ne peut que constater que les mesures restrictives visant des personnes physiques sont loin d'être exceptionnelles³⁵. Or, lorsque des données à caractère personnel sont traitées, le traitement de ces données dans le cadre de la recherche et des poursuites relatives à des contournements ou des infractions en matière de mesures restrictives engendre une **ingérence extrêmement importante** dans les droits et libertés des personnes concernées.

31. L'Autorité est d'avis que le fait de laisser aux autorités désignées le soin de déterminer de quelle manière les rapports et PV seront enregistrés revient à reproduire les erreurs commises préalablement à l'adoption de la loi du 18 mars 2014 relative à la gestion de l'information policière et modifiant la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police. Or, l'exposé des motifs de cette loi rappelle opportunément que « *suite à diverses évolutions législatives et jurisprudentielles tant belges qu'européennes (voir par exemple l'arrêt ROTARU c/ Roumanie de la Cour européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales du 4 mai 2000 ou plus récemment, l'affaire Shimovolos c/Russie du 28 novembre 2011) visant à rendre prévisibles, pour tout un chacun, les intrusions de l'autorité dans la vie privée des individus et à délimiter clairement les conditions d'immixtion de celles-ci dans la sphère privée, (...). Il a été décidé, au vu de l'article 22 de la Constitution, de recourir à une norme de droit supérieure pour les aspects fondamentaux du traitement des données à caractère personnel par les*

³⁵ Voy. <https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/individuals/>

services de police dans le cadre de l'exécution de leurs missions de police administrative et judiciaire »³⁶.

32. Effectivement, en vertu de l'article 22 de la *Constitution*, il est nécessaire que les "éléments essentiels" des traitements des **données enregistrées dans les banques de données des autorités compétentes** soient définis dans une norme de rang législatif. Ces éléments sont : la (les) finalité(s) précise(s) et concrète(s)³⁷ à la lecture de laquelle (desquelles) on peut déjà apercevoir les traitements de données qui seront mis en place pour sa (leur) réalisation, l'identité du (des) responsable(s) du traitement, les (catégories de) données qui sont nécessaires à la réalisation de cette (ces) finalité(s), le délai de conservation des données³⁸, les (catégories de) personnes concernées dont les données seront traitées, les (catégories de) destinataires auxquels les données seront communiquées³⁹ ou rendues accessibles, les circonstances dans lesquelles elles leur seront communiquées ou rendues accessibles ainsi que l'éventuelle limitation des obligations et/ou des droits visé(e)s aux articles 5, 12 à 22 et 34 du RGPD.
33. Il résulte de ce qui précède que **la gestion et le partage de l'information** (en ce compris les éléments essentiels relatifs aux registres et banques de données), **par les autorités compétentes, doivent nécessairement être encadrés dans une loi**. Cette loi peut être adoptée après la désignation des autorités compétentes, mais elle doit être adoptée avant tout traitement de données à caractère personnel. Pour ce faire, l'Autorité invite le demandeur à s'inspirer des articles 44/1 et sv. de la loi sur la fonction de police ou sur la loi du 29 mars 2024 portant création de la banque de données commune "Terrorisme, Extrémisme, processus de Radicalisation" ("T.E.R.")⁴⁰.
34. **Ensuite**, s'agissant de données appelées à servir de preuve dans le cadre de procédures administratives ou judiciaires à l'encontre des personnes concernées, il convient d'accorder une attention particulière au respect des **principes de qualité des données et de sécurité des données**. Cela implique que les données traitées doivent notamment être exactes et mises à jour, et traitées de façon à garantir une sécurité appropriée.

³⁶ Sur le parcours de ce projet de loi, qui était à l'origine un avant-projet d'arrêté royal (préparé par le « werkgroep artikel 44 »), transformé en loi après avoir constaté la nécessité d'un ancrage légal (à la suite des auditions parlementaires organisées en décembre 2009), voy. [Rapport](#) Com. Int., Doc. Sénat, 4 février 2014, 5-2366/3, 2013-2014, pp. 2 et sv. ; Rapport « [Evaluation 10 ans de réforme des polices](#) », mai 2009, pp. 45 et sv. ; P. PIETERS, " [Is er nood aan een ANG Bestuurlijke Politie?](#) ", PANOPTICON, 2009.4, pp. 84 et sv.

³⁷ Voir aussi l'article 6.3 du RGPD.

³⁸ La Cour constitutionnelle a déjà reconnu que "le législateur pouvait régler de manière générale les conditions de conservation des données à caractère personnel, ainsi que la durée de cette conservation" ; Arrêt n° 29/2018 du 15 mars 2018, point B. 23.

³⁹ Voir par exemple, Cour constitutionnelle, arrêt n° 29/2018 du 15 mars 2018, point B.18, et Cour constitutionnelle, Arrêt n° 44/2015 du 23 avril 2015, points B.36.1 e.s.

⁴⁰ MB 16.04.2024; Dont la cour constitutionnel vient de valider la démonstration du caractère nécessaire et proportionné de la majorité des dispositions relatives aux traitements de données à caractère personnel (voy. l'arrêt n° [30/2026](#)).

35. L'Autorité estime que l'**exactitude** des données implique de prévoir une obligation légale de **distin-**
guer clairement les **données relatives aux suspects de celles des autres intervenants** (lorsqu'il
est nécessaire et proportionné d'enregistrer les données relatives à ces derniers⁴¹). De plus, il convient
de prévoir une distinction claire entre les **données relatives à des faits constatés directement**
par l'agent désigné et les informations rapportées ou déduites.
36. En ce qui concerne la **mise à jour des données**, l'Autorité estime qu'il convient de prévoir que des
données relatives à des infractions ne pourront être traitées (et certainement lorsqu'il s'agit de les
communiquer à d'autres responsables du traitement) par les autorités compétentes, que pour autant
que leur caractère exact ait pu être établi par le biais d'un « *flux retour justice* » (sur le modèle de
celui prévu à l'article 646 du code d'instruction criminelle⁴²).
37. En ce qui concerne la **sécurité** des données, l'Autorité estime qu'il convient de prévoir que « *l'en-*
semble des traitements des données figurant dans les banques de données à vocation répressive des
*autorités compétentes, en ce compris leur enregistrement, font l'objet d'une **journalisation*** ». L'Au-
torité estime par ailleurs que le souci d'effectivité du principe d'exactitude des données implique de
prévoir les **modalités** (en ce compris la périodicité) **du contrôle des fichiers de journalisation**
dans le Projet (mais le Roi peut valablement être habilité à le faire).
38. L'Autorité rappelle, en outre, que lorsque le traitement mis en place est susceptible d'engendrer un
risque élevé pour les droits et libertés des personnes physiques au sens de l'article 35 du RGPD –
comme c'est le cas en l'espèce –, le responsable du traitement devra réaliser une **analyse d'impact**.
En l'occurrence, s'agissant d'une méthodologie adéquate pour examiner la proportionnalité du traite-
ment de données à caractère personnel envisagé par le Projet, l'Autorité estime préférable que cette
analyse d'impact relative à la protection des données soit **effectuée à ce stade du processus légi-**
slatif. On ne peut en effet pas exclure que, suite à cette analyse, des prescriptions spécifiques doivent
être insérées dans la réglementation.

⁴¹ L'Autorité déplore à cet égard que le Projet soit muet en ce qui concerne les dangers auxquelles sont potentiellement exposés les témoins d'infractions ou de contournements en matière de mesures restrictives.

⁴² *Les catégories d'informations extraites de décisions coulées en force de chose jugée prise par un tribunal correctionnel, une cour d'assises ou une cour d'appel et qui sont susceptibles de modifier celles enregistrées dans la banque de données nationale générale visée à l'article 44/7 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police, dénommée ci-après BNG, sont communiquées endéans les trente jours à la police, selon les modalités définies par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.*

Les catégories d'informations extraites de décisions de non-lieu des juridictions d'instructions qui sont susceptibles de modifier celles enregistrées en BNG sont communiquées endéans les trente jours à la police, selon les modalités définies par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Les catégories d'informations extraites de décisions de classement sans suite pour charge insuffisante ou pour absence d'infraction, prises par le ministère public qui sont susceptibles de modifier celles enregistrées en BNG sont communiquées endéans les trente jours à la police, selon les modalités définies par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres ;

L'Autorité comprend que le demandeur est prêt à emprunter cette voie puisque le fonctionnaire délégué précise que "gelet op de evoluties binnen de administraties om alle informatie-uitwisseling te laten gebeuren via beveiligde elektronische platformen, zal dit bijna zeker ook het geval zijn hier. In elk geval zullen de mechanismen aangewend door Justitie moeten worden gevolgd". Il convient cependant de l'ancrer dans la loi.

39. Enfin, l'Autorité rappelle que la transmission des rapports et procès-verbaux aux autorités compétentes implique de prendre des **mesures techniques et organisationnelles** appropriées⁴³. Il en va de même des renseignements qualifiés de « confidentiels », visés à l'art. 11, §§2 et 3 *nouveaux* de la loi de 2003⁴⁴. Ces mesures techniques et organisationnelles doivent être détaillées dans une norme, mais le Roi peut valablement être habilité à le faire.

II.6. Protection de l'identité des agents

40. L'art. 7, §4 *nouveau* ainsi que l'art. 10, §§3 à 5 *nouveau* de la loi de 2003 permettent la pseudonymisation des données d'identification des agents des autorités compétentes⁴⁵.
41. L'Autorité constate que ces dispositions s'inspirent largement de l'art. 8 de la loi du 25 décembre 2016⁴⁶, modifiant l'art. [112quinquies](#) du Code d'instruction criminelle (CICr).
42. Sur le plan des principes, l'Autorité est généralement très **favorable à une application maximaliste du principe de minimisation des données et donc à l'anonymisation et à la pseudonymisation des données de tout citoyen.**
43. Cependant, le législateur a récemment inséré un nouvel alinéa à l'art. 4 de la LCA⁴⁷, lequel dispose qu' « *en application de la présente loi, il est tenu compte d'un principe directeur du Règlement 2016/679 qui stipule que le traitement des données à caractère personnel devrait être conçu pour servir l'humanité et que le droit à la protection des données à caractère personnel qui n'est pas un droit absolu doit être considéré par rapport à sa fonction dans la société et être mis en balance avec d'autres droits fondamentaux, conformément au principe de proportionnalité* »⁴⁸. Par conséquent, l'Autorité ne peut évaluer l'impact du Projet sur la protection des données des agents concerné, sans avoir, au préalable, attiré l'attention du demandeur sur la nécessité de **démontrer que cette mesure** visant à renforcer le droit à la sécurité des agents, **est bien conciliable avec les autres droits**

⁴³ Dont la journalisation de cette communication et l'utilisation de moyens de communication électroniques sécurisés (qu'il convient de ne pas confondre avec l'utilisation du courrier électronique, qui est quant à lui à proscrire).

⁴⁴ A propos de cette notion figurant dans le CDE, voy. l'avis [52/2022](#), point 124.

⁴⁵ Interrogé à ce sujet, le fonctionnaire délégué a précisé que " *wat hier beoogd wordt in de context van het PV zijn de personen en entiteiten die onder beperkende maatregelen vallen, bijvoorbeeld Russische oligarchen of Iraanse banken, en de personen die mogelijk betrokken zijn met hen door bijvoorbeeld handelstransacties of financiële verrichtingen. Het zijn deze personen en entiteiten die zelf of via hun advocaten of andere handlangers de betrokken ambtenaren viseren en bedreigen*". Et que " *de ambtenaren die bedreigd worden kunnen wel via de interne diensten inzake bescherming van het welzijn binnen de administraties melding doen van dergelijke bedreigingen of andere situaties van geweld. Van dergelijke meldingen wordt door de betrokken diensten inzake preventie acte genomen en de nodige opvolging gedaan*".

⁴⁶ Loi modifiant le statut juridique des détenus et la surveillance des prisons et portant des dispositions diverses en matière de justice (MB 30.12.2016).

⁴⁷ Inséré par l'art. 2 de la loi du 25 décembre 2023 (M.B. 1.03.2024)

⁴⁸ Doc. parl., Ch., 2021-2022, DOC 55-2793/001, p. 98.

fondamentaux et notamment avec le droit à un recours effectif (et donc la lutte contre l'impunité d'agents intervenant sous pseudonyme qui commettraient des actes pouvant être considérés comme des traitements inhumains et dégradants), **comme exigé par la jurisprudence de la Cour EDH**⁴⁹.

44. Pour répondre à ces exigences, il convient que le besoin des agents des autorités compétentes soit objectivement démontré (**nécessité de la mesure**)⁵⁰, que l'**effet sur le risque d'impunité et l'efficacité en termes de sécurité** de la modification de l'art. [112quinquies](#) du CICr soit étudié, que la mesure soit entourée de **garanties** contre les abus potentiels (risque de corruption, risque d'impossibilité d'identification, etc.) et que le **caractère exceptionnel** de son application soit clairement affirmé.
45. **L'Autorité ne remet aucunement en cause le droit à la sécurité de ces agents.** D'ailleurs, l'Autorité estime que les **finalités** ayant trait à la sécurité des agents concernés sont sans aucun doute légitimes et suffisamment explicites.
46. Cependant, l'Autorité estime qu'une simple affirmation ne constitue pas une démonstration adéquate du caractère nécessaire et proportionné d'une ingérence. Il en va d'autant plus ainsi qu'il ressort d'une enquête du Comité P relative aux violences commises contre les membres des services de police bruxellois ou subies par ceux-ci⁵¹ qu'« *en service, la grande majorité du personnel dit ne pas se sentir en insécurité (...) en service. Par contre, en dehors du service, la proportion du personnel ne portant pas de signes permettant de les identifier comme policier passe à près de 40%* »⁵². La situation des agents des autorités compétentes doit donc être étudiée. S'il n'existe pas d'enquête comparable à celle réalisée par le Comité P et qu'il n'y a pas de volonté d'en commander une, l'audition de représentants syndicaux des agents des autorités compétentes pourrait être envisagée.
47. De même, près de 10 ans après la modification de l'art. [112quinquies](#) du CICr (par l'art. [8](#) de la loi du 25 décembre 2016⁵³), il ne peut être admis de reproduire cette disposition sans intégrer dans le commentaire de l'article concerné une **évaluation** empirique de l'effet de cette modification sur la sécurité

⁴⁹ Voy. en ce sens l'observation de Monsieur Ben Weyts qui recommande [à juste titre] « *de traiter cette problématique avec prudence. En effet, il s'agit en l'espèce de droits fondamentaux – le droit à la sécurité de l'agent et de son entourage personnel, d'une part, et le droit à la sécurité et à l'intégrité physique du citoyen, d'autre part* », Rapport Com. Int., Doc. parl. Ch., 53-2871/004, 20 mars 2014, p.6 (<https://www.lachambre.be/FLWB/pdf/53/2871/53K2871004.pdf>); Par son arrêt [Hristovi](#) rendu le 11 octobre 2011, qui a condamné la Bulgarie pour violation de l'article 3 de la Convention européenne des droits de l'homme.

⁵⁰ A toutes fins utiles, l'Autorité rappelle que, comme précisé à l'occasion de son avis 97/2023 (points 86 et sv.), à elle seule, même la description succincte d'une affaire, ne peut être considérée comme une démonstration adéquate du caractère nécessaire et proportionné d'une ingérence.

⁵¹ [Dossier n° 148061/2010](#)

⁵² *Ibidem*, point 78, p. 19

⁵³ Loi modifiant le statut juridique des détenus et la surveillance des prisons et portant des dispositions diverses en matière de justice (MB 30.12.2016).

des agents, la possibilité d'identification des agents, etc.) et donc du respect, par la disposition concernée, de la condition de nécessité et du principe de proportionnalité.

48. En outre, l'Autorité attire l'attention sur la nécessité d'accorder une attention particulière à la préservation de la **confiance des citoyens** envers les titulaires de fonctions officielles et estime que le Projet devrait prévoir la réalisation d'un rapport d'évaluation périodique de la mesure. En effet, **la réalisation de statistiques et leur publication sous forme anonymisée constitue un bon moyen de démontrer l'actualité du caractère nécessaire et proportionné d'une mesure** ou, à l'inverse, son caractère inutile (et donc ni nécessaire, ni *a fortiori* proportionné), au regard des finalités visées (en l'espèce, le droit à la sécurité des agents des autorités compétentes).
49. En ce qui concerne les traitements de données à caractère personnel à proprement parler, l'Autorité estime que le **responsable du traitement du registre confidentiel** visé à l'art. 10, §3 nouveau de la loi de 2003 doit être désigné.
50. L'Autorité invite le demandeur à prévoir une **journalisation** des accès au registre ainsi qu'une **durée maximale de conservation** des données permettant de relier l'identité de l'agent concerné avec le numéro qui lui a été attribué. L'Autorité ne doute pas du fait que la durée prévue sera très raisonnable, mais rappelle qu'elle doit être justifiée au regard de la possibilité de garantir un recours effectif aux éventuelles victimes d'infractions commises par ces agents.

II.7. Limitation des droits des personnes concernées

51. L'art. 10, §1er *nouveau* de la loi de 2003 contient une dérogation aux droits dont bénéficient les personnes concernées en vertu du RGPD.
52. L'Autorité rappelle que toute mesure législative prévoyant des limitations aux droits de la personne concernée doit au moins contenir des dispositions spécifiques relatives aux éléments énumérés à l'article 23.2 du RGPD, à savoir :
- les finalités du traitement ou des catégories de traitements,
 - les catégories de données à caractère personnel,
 - l'étendue des limitations introduites,
 - les garanties destinées à prévenir les abus ou l'accès ou le transfert illicites des données,
 - la détermination du (des) responsable(s) du traitement (ou des catégories de responsables du traitement),
 - les durées de conservation des données,
 - les risques pour les droits et libertés des personnes concernées et

- le droit des personnes concernées d'être informées de la limitation.

53. Le Projet, vraisemblablement inspiré par les dispositions du CDE, ne devra faire l'objet que de légères adaptations pour répondre à ces exigences. Une attention particulière devra cependant être accordée aux **garanties** destinées à prévenir les abus. L'Autorité estime que l'**exercice indirect des droits** de la personne concernée, par l'intermédiaire de l'autorité de contrôle compétente, **constitue une garantie adéquate** offerte à cette personne que ses données personnelles sont traitées de manière licite, lorsque – comme c'est le cas en l'espèce - des dispositions législatives nationales limitent l'exercice direct auprès du responsable du traitement du droit de recevoir des informations. Interrogé à ce sujet, le fonctionnaire délégué a indiqué que "*er kan desgevallend worden toegevoegd in de bepaling dat de betrokkene de onderzoeksrechter kan vragen om deze beperking van rechten te evalueren en desgevallend toch zijn rechten kan uitoefenen*". L'Autorité en prend acte.

II.8. Durée de conservation des données

54. L'art. 10, §6 *nouveau* de la loi de 2003 fixe la durée de conservation maximale des données à 10 ans. Le commentaire justifie ce délai par la durée des enquêtes. Or, il est prévu que le délai ne commence à courir qu'après toute une série d'événements⁵⁴ qui ne semblent pouvoir intervenir qu'après la prise d'une décision basée sur les résultats de l'enquête (et donc, par définition, après la clôture de l'enquête).

55. **Les précisions fournies par le fonctionnaire délégué ne permettent pas de justifier une durée de conservation des données de 10 ans**, débutant après la prise d'une décision fondée sur les résultats de l'enquête⁵⁵.

56. L'Autorité n'est pas opposée à la suggestion du fonctionnaire délégué visant à prévoir une conservation des données à caractère personnel pour une durée ne pouvant être inférieure à la durée pendant laquelle les droits de la personne concernée sont limités⁵⁶. Au contraire, l'exercice des droits de la personne concernée exige que les données auxquelles cette dernière a souhaité accéder ne soient pas

⁵⁴ 1° après la constatation définitive qu'aucun contournement ou infraction n'a été commise par la personne concernée ;

2° à partir du moment où une décision administrative définitive a été prise, en particulier celle visée à l'article 15 ;

3° à partir du moment où il est fait application de la transaction visée à l'article 216bis du Code d'instruction criminelle ou de la médiation pénale visée à l'article 218ter du même Code, ou de toute autre procédure judiciaire ;

4° à partir de la décision judiciaire définitive.

⁵⁵ Zoals reeds vermeld, vragen dergelijke onderzoeken veel tijd. Bijkomend zijn de beperkende maatregelen vaak voor zeer lange tijd van toepassing op dezelfde personen en entiteiten. Een aantal van deze beperkende maatregelen zijn reeds meer dan 15 jaar van kracht, en een aantal zelfs reeds meer dan 20 jaar, tegen dezelfde personen en entiteiten. Het is belangrijk om te kunnen achterhalen of dezelfde persoon of entiteit gedurende deze tijd dat de maatregelen van kracht waren reeds inbreuken heeft gepleegd. De bewaartermijn van 10 jaar kan dus zelfs in bepaalde gevallen onvoldoende zijn.

⁵⁶ Het zou zelfs aan te bevelen zijn dat in de tekst wordt toegevoegd dat de gegevens bewaard blijven gedurende minstens de volledige tijd dat de beperkende maatregelen van kracht zijn.

effacées avant de lui avoir permis d'en prendre connaissance. Cependant, cette adaptation porte sur la durée minimale de conservation et ne résout pas la question de la durée de conservation maximale des données.

57. L'Autorité estime en revanche que le délai de prescription des poursuites ou le délai endéans lequel il peut être tenu compte d'un fait pour établir la récidive pourraient (par exemple) justifier une durée de conservation pouvant éventuellement atteindre jusqu'à 10 années à partir du prononcé d'une sanction ou de la conclusion d'une transaction. Cependant, faute de démonstration convaincante, dans le Projet, de la nécessité de conserver les données après le prononcé d'une décision définitive par rapport au contournement ou à l'infraction, l'Autorité estime qu'il convient de prévoir que « *sous réserve des normes particulières applicables, en particulier en matière d'archivage, les données à caractère personnel seront effacées dans un délai maximum de 2 années, à partir du prononcé d'une décision définitive par rapport au contournement ou à l'infraction* ».
58. L'Autorité précise à toutes fins utiles que **l'archivage** ne peut servir à contourner cette durée de conservation et que des **règles strictes** limitant l'accès aux archives à un nombre restreint de personnes, doivent être prévues dans le Projet (ou du moins dans une loi). La même remarque vaut pour l'accès aux fichiers de **journalisation**. Ces règles doivent être assorties de **sanctions** dissuasives (équivalentes à celles prévues pour l'accès au registre confidentiel des agents intervenant sous code) et il convient de prévoir que « *les données à caractère personnel archivées ne peuvent en aucun cas être utilisés à l'encontre de la personne concernée dans le cadre d'une procédure qui implique la prise d'une décision coercitive à son égard* ».

II.8. Demande d'informations à d'autres services de l'Etat

59. L'art. 11, §1er *nouveau* de la loi de 2003 permet aux agents de demander « *à tous les services de l'Etat* » de récolter « *toutes les informations et tous les documents qui sont nécessaires à l'exercice de leurs missions* ».
60. La nécessité de revoir cette formulation en profondeur avait déjà été soulevée par l'Autorité lors de son introduction dans le CDE⁵⁷. De plus, elle coexiste avec une autre disposition, à savoir l'art. 15, §3 *nouveau* de la loi de 2003, qui dispose quant à elle que « *ces agents peuvent requérir des institutions ou services publics compétents les renseignements administratifs nécessaires pour disposer de tous les éléments leur permettant de décider en pleine connaissance de cause des suites à donner au dossier qu'ils traitent* ».

⁵⁷ Voy. l'avis [52/2022](#), points 64 et sv.

61. L'Autorité est rassurée par les précisions apportées par le fonctionnaire délégué⁵⁸. En effet - même si elles portent à croire que l'art. 11, §1er a le même objet que l'art. 15, §3 de la loi de 2003 - elles semblent indiquer que l'intention du demandeur n'est pas d'imposer la collecte de données qui ne sont pas habituellement collectées par ces autres services de l'Etat (et qui sont donc susceptibles d'excéder leurs pouvoirs).
62. L'Autorité estime néanmoins, dans la lignée de son **avis 52/2022 précité**, qu'il convient :
- 1) de remplacer la possibilité de « *demander de récolter* » par celle d'« *obtenir la communication* » des données nécessaires à l'exercice de leurs missions ; et
 - 2) de préciser dans le Projet que cette communication intervient « *sans préjudice des règles régissant les missions d'intérêt public et obligations légales auxquels sont soumis ces autres services de l'Etat* »⁵⁹.
63. A défaut de reformulation, compte tenu du risque très élevé d'interprétation de ce libellé comme permettant d'imposer la collecte de données qui ne sont pas habituellement collectées par ces autres services de l'Etat, il est très probable qu'un recours en introduit devant la cour constitutionnelle, aboutisse à l'annulation de cette disposition.

II.9. Observations ponctuelles

64. L'art. 11, §3 *nouveau* de la loi de 2003 permet la communication d'informations confidentielles « *à d'autres services et institutions publics si cela est nécessaire en vue de la recherche, la poursuite et la sanction des infractions aux législations relevant de leurs compétences* »⁶⁰.
65. L'Autorité estime qu'afin d'éviter que des personnes non autorisées ne puissent prendre connaissance d'informations sensibles, il convient de **déterminer précisément** - le cas échéant via une habilitation

⁵⁸ *Het is de bedoeling dat alle pertinente informatie kan worden opgevraagd. Dit is uiteraard afhankelijk van de concrete zaak. Het is bovendien belangrijk te weten dat de beperkende maatregelen opgelegd worden door verordeningen van de Europese Unie. Deze verordeningen bepalen uitdrukkelijk dat alle natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten en lichamen verplicht zijn om aan de bevoegde autoriteiten onmiddellijk alle informatie te verstrekken die de uitvoering van die verordeningen kan vergemakkelijken zoals informatie over tegoeden en economische middelen, alsook de verplichting om medewerking te verlenen aan de bevoegde autoriteiten bij de verificatie van deze informatie.*

Wanneer de bevoegde autoriteit en daaruit volgend de bevoegde ambtenaar in een onderzoek vermoedt of aanwijzingen heeft dat bepaalde informatie niet correct is of dat er mogelijke inbreuken plaatsvinden, dan moet de betrokkene reeds op grond van de Europese verordeningen zijn volle medewerking verlenen en de nodige informatie verstrekken.

⁵⁹ Secret médical ; loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité ; etc. ; A défaut, la communication par l'autre service de l'Etat ne pourra pas s'analyser comme un traitement de données à caractère personnel licite (ni comme un traitement ultérieur compatible).

⁶⁰ Le fonctionnaire délégué a précisé à cet égard que « *dit zal door de betreffende andere diensten en instellingen moeten worden aangetoond geval per geval, dus in een concreet dossier. De evaluatie van de noodzakelijkheid zal dus geval per geval moeten beoordeeld in de omstandigheden van de concrete zaak en feiten en wetgeving* ».

au Roi - quelles sont les **catégories de personnes (d'agents) qui ont accès** à quelles données à caractère personnel dites « *confidentielles* »⁶¹.

66. Conformément aux informations complémentaires communiquées à l'Autorité, il convient de préciser dans le commentaire de l'art. 16 que les « **fins stratégiques** » visent des "*doelstellingen die niet-operationeel zijn, dit wil zeggen die niet gaan over concrete dossiers. Strategische doeleinden zijn richtinggevende keuzes die bepalen waarom en hoe bijvoorbeeld het strafrecht wordt ingezet. Ook bijvoorbeeld waar het best de middelen worden ingezet, hoe de regelgeving kan worden verbeterd, hoe fundamentele rechten kunnen worden verbeterd, welke bijkomende maatregelen nodig kunnen zijn in het beleid, enz.*".

**PAR CES MOTIFS,
L'Autorité
est d'avis que:**

1. Les art. 5 *nouveau* de la loi de 1995 et 6 *nouveau* de la loi de 2003 doivent être reformulés de manière à établir clairement qu'ils visent uniquement à préserver les compétences attribuées par d'autres normes (**considérants n°12 à 15**) ;
2. Le commentaire de l'art. 7 *nouveau* de la loi de 2003 doit mentionner les raisons pour lesquelles le CDE se réfère à la surveillance du procureur général (**considérants n°19 à 22**) ;
3. Le guichet unique est un mécanisme indispensable qu'il convient d'ancrer dans le Projet (**considérant n°23**) ;
4. A défaut de supprimer l'art. 7, §5 *nouveau* de la loi de 2003, il convient de prévoir que les compétences supplémentaires accordées par arrêté royal ne peuvent avoir pour effet d'étendre les catégories de données à caractère personnel susceptibles d'être traitées (**considérants n°24 et 25**) ;
5. Le commentaire de l'art. 10 du Projet doit démontrer le caractère nécessaire et proportionné de la modification de la force probante accordée aux procès-verbaux (**considérant n°27**) ;
6. La gestion et le partage de l'information par les autorités compétentes, doivent nécessairement être encadrés dans une loi (**considérants n°30 à 33**) ;
7. Il convient d'accorder une attention particulière au respect des principes de qualité des données et de sécurité des données (**considérants n°34 à 39**) ;

⁶¹ Le fonctionnaire délégué a précisé à cet égard que "*hier is geen officiële classificatie bedoeld. Maar de informatie is dus vertrouwelijk in de gewone zin*".

8. L'intervention sous pseudonyme des agents implique que le besoin des agents des autorités compétentes soit démontré, que l'effet sur le risque d'impunité et l'efficacité en termes de sécurité de la modification de l'art. [112quinquies](#) du CICr soit étudié, que la mesure soit entourée de garanties, que le caractère exceptionnel de son application soit affirmé et que les éléments essentiels manquants relatifs au registre confidentiel soient déterminés (**considérants n°40 à 50**) ;
9. Les garanties destinées à prévenir les risques inhérents à la limitation des droits des personnes concernées doivent être renforcées, en particulier l'accès indirect (**considérants n°51 à 53**) ;
10. L'art. 11, §1er *nouveau* de la loi de 2003 doit être reformulé (**considérants n°59 à 63**) ;
11. Le Projet doit déterminer ou habiliter le Roi à déterminer quelles sont les catégories de personnes (d'agents) qui ont accès à quelles données à caractère personnel dites « *confidentielles* » (**considérants n°64 à 65**) ;
12. Le commentaire de l'art. 16 doit préciser ce que visent les « *finalités stratégiques* » (**considérant n°66**).

Pour le Service d'Autorisation et d'Avis,
Alexandra Jaspar, Directrice

